Bundel - Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën van 12 mei 2022

1 Opening

Aanvang: 14.00u.

2 Vaststellen van de agenda van 12 mei 2022

3 Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)

Deze punten worden alleen procedureel behandeld. De leden van de commissie bespreken of, op welke wijze en voor hoe lang zij deze raadsvoorstellen en onderwerpen willen bespreken. Na vaststelling van dit behandeladvies, wordt het stuk voor een volgende vergadering geagendeerd.

2022 05 12 Behandelvoorraad Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën (2).docx

Agenderingen Commissie VBF 12 mei 2022.doc

3.1 Raadsbrief Rapportage “Aanpak ongewenst gedrag en openbare-ordeproblemen Kop van Lombok”

Dossier 2672 voorblad

Raadsbrief Rapportage Aanpak ongewenst gedrag en openbare-ordeproblemen Kop van Lombok.docx.pdf

Rapportage Verwey-Jonk Aanpak ongewenst gedrag en openbare orde problemen Kop van Lombok.pdf

3.2 Jeugdcriminaliteit

3.3 Raadsvoorstel zienswijze VRU Voorlopige jaarstukken 2021 en ontwerpbegroting 2023 tevens geactualiseerde begroting 2022

3.3.1 Raadsvoorstel Zienswijze voorlopige jaarstukken 2021 VRU

Dossier 2702 voorblad

Raadsvoorstel Zienswijze voorlopige jaarstukken 2021 VRU.docx

Zienswijzebrief voorlopige jaarstukken 2021 VRU.docx

Aanbiedingsbrief VRU aan gemeenten financiële stukken april 2022.pdf

Voorlopige Jaarstukken 2021(versie gemeenten).pdf

Infographic jaaroverzicht 2021.pdf

Zienswijzen Kadernota 2023.pdf

3.3.2 Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2023 en geactualiseerde begroting 2022 VRU

Dossier 2654 voorblad

Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2023 en geactualiseerde begroting 2022 VRU.docx

Zienswijzebrief ontwerpbegroting 2023 en geactualiseerde begroting 2022 VRU.docx

Aanbiedingsbrief VRU aan gemeenten financiële stukken april 2022.pdf

VRU ontwerpbegroting 2023, geactualiseerde conceptbegroting 2022 (versie gemeenten).pdf

Zienswijzen Kadernota 2023.pdf

3.4 Raadsbrieven Vergunningsplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht

3.4.1 Raadsbrief Vergunningsplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht

Dossier 2687 voorblad

Raadsbrief Vergunningsplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht.docx.pdf

Voornemen aanwijzingsbesluit Ondermijningsvergunning Autobranche BTNO.pdf

3.4.2 Raadsbrief Vergunningplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht 20/4/2022

Dossier 2688 voorblad

Raadsbrief Vergunningplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht.docx.pdf

Aanwijzingsbesluit ondermijningsvergunning Autobranche BTNO.pdf

3.5 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

Overzicht raadsbrieven 17 februari tot en met 18 april 2022.docx

4 Verslagen 24 februari en 8 maart 2022

Ter vaststelling:
Conceptverslag openbare commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën d.d. 24 februari 2022
Conceptverslag openbare commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën d.d. 8 maart 2022

2022 02 24 ConceptVerslag openbare vergadering Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën.pdf

2022 03 08 ConceptVerslag openbare vergadering Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën.pdf

5 Verslag Adviescommissie Controle en Financiën 17 februari 2022

Ter informatie:
Verslag adviescommissie Controle en Financiën 17 februari 2022

Adviescommissie CF 17-02-2022.docx

6 Toezeggingen/Moties

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF (inclusief voortgangsinformatie)

7 Raadsvoorstel Zienswijze meerjarenbegroting 2023-2026 BghU

Wethouder: Klein, Beleidsterrein: Financiën
Indicatieve behandeltijd: 30 minuten.
De Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) is een verbonden partij die namens de gemeente Utrecht, een negental overige gemeenten en het waterschap de lokale heffingen uitvoert. De raad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op de meerjarenbegroting 2023-2026 van de BghU. In de nu voorliggende zienswijzebrief geeft de raad aan dat hij kan instemmen met de conceptmeerjarenbegroting waarin het weerstandvermogen weer op peil is gebracht. Tevens roept de raad de BghU op zich te blijven inspannen om de kosten en daarmee de deelnemersbijdrage te beperken.

Dossier 2641 voorblad

Raadsvoorstel zienswijze meerjarenbegroting 2023-2026 BghU.docx

Brief zienswijze meerjarenbegroting 2023-2026.docx

Jaarstukken 2021 BghU inclusief controleverklaring accountant.pdf

Ontwerpbegroting 2023 BghU.pdf

Aanbiedingsbrief aan gemeente Utrecht.docx

8 Raadsbrief Uitvoeringsproblemen bij Wob-taak en voorbereiding implementatie Woo

Wethouder: Voortman, Beleidsterrein: Juridische Zaken
Indicatieve behandeltijd: 60 minuten
Afzender: Berdien van der Wilt (D66), Bert van Steeg (CDA), Dimitri Gilissen (VVD), Sophie Schers (GL), Irene Sinteur (PvdA)
De agenderende fractie van D66, CDA, VVD, GL en PvdA willen de volgende zaken met het college bespreken:
Is een verklaring te vinden of te duiden voor de stijging van het aantal en de complexiteit van Wob-verzoeken? Kunnen we verwachten dat na mei 2022 deze stijging zal doorzetten?
Ziet het college juridische mogelijkheid om de termijn van 8 weken aan te passen naar gelang de ingewikkeldheid van het verzoek?
Hoe er wordt gecommuniceerd naar indieners over het moment waarop aan het wob-verzoek kan worden voldaan
Daarnaast willen de agenderende fracties richting geven op de vraag hoe we als gemeente op een robuuste manier om moeten gaan met ons archief, digitale vaardigheden van het personeel, en de capaciteitsproblemen. Zodanig dat we geen boetes of problemen riskeren richting de invoering van de nieuwe Woo wet in mei 2022.
De fractie van de PvdA agendeert graag mee met de Wob agendering met de volgende aanvullende punten:
Welke ondersteuning van indieners van Wob-verzoeken is mogelijk om tot kwalitatief betere verzoeken te komen?
Welke afspraken zijn mogelijk over terugkoppeling aan verzoekers indien beantwoording meer tijd kost?
Wat zijn de mogelijkheden voor het toetsen van de kwaliteit van de beantwoording van Wob-verzoeken?

Dossier 2689 voorblad

Raadsbrief Uitvoeringsproblemen bij Wob-taak.docx.pdf

#RAAD030#

Behandelvoorraad Vergadering Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Openbare orde en Veiligheid, Handhaving en Vergunningen, prostitutie, Representatie, Bestuurlijke zaken, Internationale zaken, Wijkgericht werken en Participatie, Burgerzaken incl. verkiezingen, Publieksdienstverlening, Organisatie, Financiën en inkoop, Ombudszaken, Klachtafhandeling en Diversiteit (incl. Utrecht zijn we samen)

Burgemeester Dijksma		
	Openbare Orde en Veiligheid Jeugdcriminaliteit (CDA, VVD, PvdA).	RIB 60 minuten Cie 45 min. (vastgesteld in de cie VBF 27/1)
	Openbare Orde en Veiligheid Raadsbrief Aard, omvang en aanpak van mensenhandel (CU, CDA, PvdA, VVD, GL) Definitieve agendering komt nog binnen.	Cie 90 min. (VBF 24/2)
	Openbare Orde en Veiligheid Raadsbrief Rapportage Aanpak ongewenst gedrag en openbare-ordeproblemen Kop van Lombok (VVD, PvdA, PVV, CDA)	Cie. 75 min.
	Openbare Orde en Veiligheid Vergunningsplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht (D66)	30 min.

Wethouder Klein		
	Financiën Raadsvoorstel zienswijze VRU Voorlopige jaarstukken 2021 en ontwerpbegroting 2023 tevens geactualiseerde begroting 2022 (Nog te ontvangen, fatale termijn)	45 min.

Wethouder Voortman		
	Personeel en Organisatie Raadsbrief Rapportage onderzoek institutioneel racisme (DENK, PvdA, S&S, SP,CDA, D66, GL, CU, VVD, PvdD, PVV)	RIB 31 mei: 60 min. Cie: 150 min. (VBF 24/2)

Te verwachten Raadsvoorstellen

	Financiën Kader Geldverstrekking	Verwacht PM
	Financiën Actualisatie financiële verordening	Verwacht Q2 2022

	Financiën Verordening afvalstoffenheffing	Verwacht Q4 2022
	Financiën Raadsvoorstel Nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa	Verwacht Q4 2022
	Handhaving en vergunningen *Verordening ingevolge de Wet Basisregistratie adressen en Gebouwen*	*Verwacht Q1 2022*
	Publiekdienstverlening *Visie Publieksdienstverlening*	*Verwacht Q1 2022*
	Openbare Orde en Veiligheid Oprichting waarborgfonds Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's	*Verwacht Q2 2022*
	Openbare Orde en Veiligheid Beleidskader cameratoezicht	*Verwacht Q3 2022*
	Openbare Orde en Veiligheid Raadsvoorstel Integraal veiligheidsplan	*Verwacht Q3 2022*
	Participatie Rekenkameronderzoek inwonersparticipatie	*Verwacht Q4 2022*

Komende commissievergaderingen commissie VBF

9 juni 2022
8 september 2022
7 oktober 2022
24 november 2022

Komende RIB-avonden commissie VBF
31 mei 2022
5 juli 2022
30 augustus 2022
27 september 2022
15 november 2022
13 december 2022

Agenderingen Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën
(Vast te stellen door de commissie op 12 mei 2022)

Stukken afkomstig van commissie/ db Presidium		
Datum, soort stuk en onderwerp, wethouder	**Verzoek (wat vraagt de afzender?)**	**Behandeladvies griffie (+ datum, + behandelduur+uitnodigingen+ meepraters/toehoorders)**
Datum: 12 april 2022 Soort stuk: Raadsbrief Rapportage Aanpak ongewenst gedrag en openbare-ordeproblemen Kop van Lombok Burgemeester Beleidsterrein: Openbare orde en Veiligheid Commissiegriffier: Jochim Schueler	Afzender: Tess Meerding, VVD, Hester Assen, PvdA, David Bosch, PVV, Bert van Steeg, CDA De fracties agenderen graag de Raadsbrief Rapportage Aanpak ongewenst gedrag en openbare-ordeproblemen Kop van Lombok, voor de commissie. Doel van de agendering is het bespreken van de rapportage van het Verwey Jonkerinstituut. Specifiek willen de fracties in gesprek over de conclusies en aanbevelingen (van de gesprekstafels) uit het rapport en over wat wij hier als gemeente mee gaan doen. De fracties willen graag met elkaar reflecteren op het geschetste beeld omtrent de sociale veiligheid in Lombok en bespreken welke acties hierop zouden moeten volgen en welke aanpak gewenst is. Zij willen hierbij ingaan op een aanpak voor zowel de lange- als de korte termijn en op de financiële middelen hiervoor. Ook willen zij de burgemeester bevragen over haar visie op het rapport.	Voorstel: 1. Agenderen voor de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 2. Tijd: Gezien het aantal agenderende fracties en de actualiteit van het onderwerp wordt een behandeltijd van 75 minuten voorgesteld.
Datum: 20 april 2022 Soort stuk: Jeugdcriminaliteit Burgemeester Beleidsterrein: Openbare orde en Veiligheid, (MBO, Welzijn)	Afzender: Bert van Steeg, (CDA), Tess Meerding, (VVD) Hester Assen, (PvdA) De afgelopen jaren zijn er steeds meer signalen dat jongeren op steeds vroegere leeftijd betrokken raken bij zware criminaliteit. Met name in de grote steden is er sprake van steeds jongere daders die een criminele carrière ontwikkelen. Recent pleegden jongeren van 13 jaar een woningoverval. Daarnaast zijn messen en andere	Voorstel: 1. Agenderen voor een RIB 2. Tijd: 60 minuten 3. Cie 45 min. (vastgesteld in de VBF op 27/1)

	wapens steeds vaker in omloop onder jongeren. Uit een onderzoek van Bureau Broekhuizen blijkt dat Utrecht slecht scoort ook in vergelijking met andere grote steden. Ook politie en OM signaleren dat de situatie in Utrecht problematisch is op dit vlak. In algemene zin komt deze trend ook in de notitie “Grenzen stellen, perspectief bieden” aan de orde. De fracties van CDA, VVD en PvdA willen in een raadsinformatiebijeenkomst stilstaan bij dit onderwerp en spreken over de manier waarop deze trend van verjonging kan worden gestopt en hoe oorzaken kunnen worden weggenomen. Met deze informatie wensen zij specifieke richting te geven aan de uitwerking van de nota GSPB, zodat de problematiek van jeugdcriminaliteit meer specifieke aandacht in de verder aanpak van ondermijning en drugscriminaliteit. Daarnaast willen zij kijken naar de mogelijkheden om de verjonging van criminaliteit tegen te gaan.	
Datum: 21 april 2022 Soort stuk: Raadsbrieven Vergunningsplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht Burgemeester Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid, Handhaving Commissiegriffier: Jochim Schuler	Afzender: Maarten Koning (D66) D66 gaat graag met de commissie in debat om de inzet van dit middel te bespreken. D66 heeft onder andere vragen over: - de capaciteit bij VTH voor handhaving en uitgifte vergunningen (wat gaan we dan niet doen?) - De evaluatie en monitoring van effectiviteit. Ook willen we in gesprek hoe zij een waterbedeffect in andere branches of delen van de stad gaat voorkomen met het gebruik van dit middel op deze plek.	Voorstel: 1. Agenderen voor de commissie VBF 2. Tijd: 30 minuten

Stukken afkomstig van het college		
Datum: 20 april 2022	Op 28 maart jl. heeft het algemeen bestuur van de	Voorstel:

Soort stuk: Raadsvoorstel zienswijze VRU Voorlopige jaarstukken 2021 en ontwerpbegroting 2023 tevens geactualiseerde begroting 2022 Wethouder: Klein Beleidsterrein: Financiën Commissiegriffier: Jochim Schueler	Veiligheidsregio Utrecht (VRU) ingestemd met de voorlopige jaarstukken 2021 en de ontwerpbegroting 2023 / geactualiseerde begroting 2022. Conform geldende procedure van de gemeenschappelijke regeling worden de gemeenteraden uitgenodigd hierop hun zienswijze te geven. Het college bereidt deze zienswijze voor. Deze is nog in voorbereiding.	1. Agenderen voor de commissie VBF op 9 juni 2022 ivm fatale termijn. 2. Tijd: 45 minuten, conform behandeltijd eerdere jaren.

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	2672
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 mei 2022
Agendapunt	3.1
Titel	Raadsbrief Rapportage “Aanpak ongewenst gedrag en openbare-ordeproblemen Kop van Lombok”
ID	2850
Behandelend ambtenaar	H.A.M. Binneveld
Telefoon	030 2861242
E-mail	thijs.binneveld@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Burgemeester Dijksma
Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën/06-42238564
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	12 mei 2022

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	H.A.M. Binneveld	**Datum**	24 februari 2022
Doorkiesnummer	030 - 28 61242	**Kenmerk**	9763449
E-mail	thijs.binneveld@utrecht.nl	**Onderwerp**	Rapportage “Aanpak ongewenst gedrag en openbare-ordeproblemen Kop van Lombok”
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Lombok Oost (omgeving Kanaalstraat/Damstraat) heeft een grote aantrekkingskracht op mensen, zowel uit Utrecht zelf, maar ook van verder weg. Het is over het algemeen een drukke, gezellige buurt, waarin veel goed gaat, maar waar ook regelmatig overlast is en af en toe openbare-ordeproblemen zijn. Er zijn ook bezoekers/bewoners die in dit gebied structureel voor problemen zorgen. Op ons verzoek heeft het Verwey-Jonker Instituut de vraag ‘wat is het kernprobleem’ en ‘hoe kunnen we dat oplossen’ nader bestudeerd. We delen graag de uitkomsten van het onderzoek met u. Bijgaand treft u het rapport ‘*Aanpak ongewenst gedrag en openbare-ordeproblemen Kop van Lombok’* van het Verwey-Jonker Instituut aan.

Conclusies

Het Verwey-Jonker rapport geeft aan dat gebied gevoelig is voor samenlevings- en openbare-ordeproblemen, hier liggen meerdere factoren aan ten grondslag: de grote aantrekkingskracht van de Kanaalstraat/Damstraat (‘boulevardfunctie’), de grote rol van de sociale media bij de bekendheid van de straten, geen sluitingstijden waardoor veel horeca ‘s avonds en deels ‘s nachts open is (altijd relatief veel publiek in het gebied) en de te weinig zichtbare/aanwezige overheid in het gebied. De magneetfunctie van de Kanaalstraat en Damstraat is een kracht, maar tegelijk een zwakte, aangezien deze ook criminaliteit aantrekt en het telkens wisselende publiek van buiten de wijk een knelpunt is voor de oplossing van ongewenst gedrag.

Aanbevelingen

De onderzoekers concluderen dat de complexiteit van de problematiek betekent dat er niet sprake kan zijn van één oplossing voor de problemen. Daarom beveelt men een meerjarige integrale aanpak van de problematiek aan. De oplossing bestaat uit een groot aantal puzzelstukjes. Ook zou de energie en het potentieel van Lombok meer benut én gefaciliteerd kunnen worden, waaronder de kracht van jongeren, bewoners en ondernemers om zelf het gedrag en de sfeer in de buurt te verbeteren. Bewoners en ondernemers moeten het gaan doen met ruggensteun van overheid en wijkprofessionals, op basis van een integraal meerjarig plan en financiering.

Acties in 2022

Wij herkennen de aanbevelingen, een aantal kunnen we dit jaar nog oppakken of verlengen. Zo continueren we de aanwezigheid van de straatconciërge, en de twee extra BOA’s voor Lombok Oost

(en de Amsterdamsestraatweg), die naast de handhaving een belangrijke rol spelen als verbinder tussen ondernemers, bewoners en gemeente. En er komt een extra jongerenwerker, die speciaal in dit gebied gaat werken. Dit jaar is deze extra inzet mogelijk, omdat er vanuit de Voorjaarsnota 2022 hiervoor geld gereserveerd is. Tenslotte krijgt ook het wijkbureau West weer een plek in de wijk (in de J.P. Coenstraat, vanaf april 2022). Deze plek kan ook als uitvalsbasis dienen voor partners die in het gebied werken, zoals politie, straatconciërge, BOA's en jongerenwerkers.

Toekomst
Niet alle aanbevelingen kunnen op dit moment een vervolg of aanpak krijgen. Voorop staat dat we bij het oplossen van de problematiek wel het unieke van Lombok, de aantrekkingskracht en de cultuur willen behouden: Lombok-Oost als 'Scheveningen zonder zee', zoals het rapport treffend beschrijft. We zien de noodzaak om de bestaande programmatische aanpak langdurig en stevig voort te zetten, mét bewoners, ondernemers en diverse stakeholders uit de wijk. Over deze ontwikkelingen houden we u op de hoogte.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

VERWEY JONKER Instituut

Aanpak ongewenst gedrag en openbare orde problemen Kop van Lombok

Opbrengsten gesprekstafels juni 2021

Aanpak ongewenst gedrag en openbare orde problemen Kop van Lombok

Opbrengsten gesprekstafels juni 2021

Utrecht, oktober 2021

Inhoud

Inleiding 4
Aanleiding en onderzoeksvraag 4
Methode: gesprekstafels 4
Wat is bekend uit eerdere onderzoeken? 4

Opbrengsten van de gesprekstafels 7
Opzet van de gesprekstafels 7
Resultaten gesprekstafels 7

Conclusies gesprekstafels en actiepunten 19

Bijlage: Deelnemers aan gesprekstafels 21

Inleiding

Aanleiding en onderzoeksvraag

De Kanaalstraat en de Damstraat hebben een grote aantrekkingskracht op veel mensen (jongeren, ouderen, vrouwen en mannen) uit geheel Nederland en soms zelfs het buitenland. Het is over het algemeen een drukke, gezellige buurt, waarin veel goed gaat, maar ook makkelijk iets 'uit de hand loopt'. Er zijn ook bezoekers/bewoners die in dit gebied structureel voor problemen zorgen. In de afgelopen jaren zijn diverse onderzoeken uitgevoerd naar de oorzaken en mogelijke oplossingen van de problemen in de Kop van Lombok (zie de volgende paragraaf voor een beknopte beschrijving hiervan). Hoewel deze studies relevante inzichten hebben opgeleverd, bleef de vraag '*wat is het kernprobleem*' en '*hoe kunnen we dat oplossen*' nog onvoldoende onbeantwoord. Daarom wenste de gemeente gesprekstafels te organiseren waarin relevante stakeholders met diverse achtergronden en vanuit verschillende domeinen en perspectieven *met elkaar* in gesprek gaan over de kernproblemen en de mogelijke oplossingen.

Methode: gesprekstafels

Op 23 juni hebben twee gesprekstafels plaatsgevonden: een groepsgesprek met sociaal- en veiligheidsprofessionals actief in de wijk en een groepsgesprek met buurtbewoners en ondernemers.

Op 5 juli vond een gesprektafel plaats met gemixte samenstelling van deelnemers en in aanwezigheid van vertegenwoordiger(s) vanuit de gemeente. In dit gesprek werden de opbrengsten van de eerste twee sessies gezamenlijk geduid en ideeën verder geconcretiseerd. De gesprekstafels zijn begeleid door het Verwey-Jonker Instituut.

Wat is bekend uit eerdere onderzoeken?

Notitie Stand van zaken Lombok 2020
In de notitie 'Stand van zaken Lombok 2020' wordt de situatie beschreven in Lombok-Oost en worden verschillende problemen geïdentificeerd, waaronder:

- Te hard rijden.
- Geluidsoverlast.
- Dubbel parkeren.
- Ophouden van overig verkeer.
- Afval dumpen op straat, in perkjes en bij bomen.
- Intimiderend rondhangen van groepen op straat.
- Onheus bejegenen van andere personen (waaronder seksuele intimidatie van vrouwen en meisjes).
- Overlast en ervaren sociale onveiligheid door drugs dealen.

De eerste zeven genoemde problemen worden omschreven als 'hufterig gedrag'. Bewoners en ondernemers geven aan dat men dit 'hufterig gedrag' zat is. Ook de drugsoverlast vormt een hardnekkig probleem. Er is sprake van een onveiligheidsgevoel bij buurtbewoners. De meldingsbereidheid van buurtbewoners omtrent hufterig gedrag is laag, het vertrouwen in meldingen ontbreekt of men weet niet hoe of bij wie te melden. Hiernaast zijn er enkele incidenten geweest waarbij de openbare orde verstoord is. Om meer inzicht te krijgen in mogelijke oorzaken voor overlastgevend gedrag en de verstoring van de openbare orde heeft de gemeente in 2019 gesprekken gevoerd met professionals die in de wijk actief zijn: wijkagenten, jongerenwerk, toezicht en handhaving, Buurtteam Jeugd en Gezin West. Ook is gesproken met MO-medewerkers en de Wijkregisseur West. Uit deze gesprekken kwam naar voren dat bepaalde groepen jongeren moeilijk te bereiken zijn door het aanwezige jongerenwerk. Hierbij gaat het met name om de doelgroep 12-18-jarigen, die mogelijk

makkelijk kiezen voor een carrière in de criminaliteit. Uit de gesprekken werd ook duidelijk dat sommige bewoners en bezoekers die vaak aanwezig zijn binnen het gebied geen of weinig vertrouwen hebben in de overheid. Dit heeft verschillende redenen, zoals de perceptie dat de overheid er niet voor hen is en de perceptie dat er sprake is van discriminatie. Dit kan bij een deel van deze personen leiden tot 'zich afzetten tegen de overheid'.

Uit de gevoerde gesprekken bleek tevens dat in het gebied de situatie relatief snel kan escaleren door een combinatie van factoren:

- De aanwezige jongeren/jongvolwassenen die verblijven in de Kanaalstraat/ Damstraat vertonen een zogenaamde straatcultuur. Kenmerken: eigen jargon, de overheid is niet je beste vriend en je (openlijk) afzetten tegen de overheid is stoer. Het helpen van vrienden is belangrijk, niet helpen kan leiden tot gezichtsverlies. Contact via sociale media is zeer gangbaar. Appgroepen maken snelle opkomst bij mogelijke problemen of opstootjes eenvoudig.
- De overheid, het jongerenwerk en vooral politie en BOA's zijn (te) weinig in het gebied aanwezig.
- Bewoners, bezoekers en ondernemers vertonen kijkgedrag als er iets gebeurt. Daarbij is het vaak druk in de Kanaalstraat. Gevolg: er zijn vaak snel veel mensen bij een incident.
- Personen van niet-westerse afkomst hebben minder vertrouwen in de overheid. Dat gecombineerd met een grote sociale cohesie binnen de groep draagt mogelijk bij aan snelle 'opschalingen' van incidenten.
- Bepaalde groepen voelen zich gediscrimineerd en zien dit vaak ook als motief voor aanhoudingen waarbij personen met een niet-Nederlandse achtergrond bij betrokken zijn. Als gevolg hiervan identificeert men zich met de persoon die aangehouden wordt en gaat men zich hier snel en vaak mee bemoeien.
- Verder is ook de rol van bepaald horecagelegenheden opvallend: bij een aantal horecagelegenheden loopt de zaak geheel leeg en gaat ook het personeel kijken bij een openbare orde verstoring (tot en met bemoeien met).

Ruimtelijke interventies gedragsbeïnvloeding Kanaalstraat en Damstraat (Omgevingspsycholoog)

In opdracht van de werkgroep Omgeving en Gedrag Kop van Lombok is (eveneens) in 2019 een studie uitgevoerd naar de mogelijkheden van ruimtelijke interventies voor gedragsbeïnvloeding in de Kanaalstraat en Damstraat. De doelen van dit project waren het bedenken van ruimtelijke oplossingen die probleemgedrag van verkeersveiligheid, afval en straatintimidatie kunnen verminderen, in samenwerking met de buurt. Op basis van observaties en een enquête onder buurtbewoners werden vergelijkbare gedragsproblemen geïdentificeerd in de Kop van Lombok als genoemd in de Notitie Stand van zaken Lombok 2020.[1] In hun aanbevelingen presenteren de onderzoekers een waaier aan inspirerende -voornamelijk fysieke- oplossingen ('ruimtelijke concepten') voor de Kanaal- en Damstraat om het gedrag van mensen positief te beïnvloeden. Zoals: containertuinen om bijgeplaatst afval bij containers te verminderen, adoptie door buurtbewoners van deze containertuinen, aanleg van 'boombanken' (ter vermindering van zwerfvuil in boomspiegels). Tevens verwacht men dat het nieuwe ontwerp van de Kanaalstraat ten behoeve van de geplande herinrichting (zoals het invoeren van eenrichtingsverkeer) waarschijnlijk een deel van de ervaren gedragsproblemen in het verkeer zullen verminderen. Wat betreft het verbeteren van de sociale veiligheid adviseren de onderzoekers onder meer het duidelijk(er) communiceren van de normen en waarden die in de Kanaal- en Damstraat gelden, zodat de ervaring van veiligheid wordt verbeterd.

1 Hard rijden in de straten; Vaag aanwezige normen en waarden; Hangende mensen op de stoep; Tijdelijke parkeren op de weg; Afval bijplaatsen bij containers en afval op straat (zoals in boomspiegels). Hiernaast werden ook fysieke problemen geïdentificeerd die bijdragen aan een mindere perceptie van de leefbaarheid in de buurt zoals te weinig ruimte op de stoep, onlogische afvalbakken, onoverzichtelijke kruising en laden en lossen op de stoep van de Kanaal- en Damstraat.

Onderzoek sociale veiligheid in de Kanaalstraat en Damstraat (Hogeschool Utrecht)

Om meer zicht op te krijgen op '*Welke sociale interventies kunnen ingezet worden om de sociale veiligheid op de Kanaal- en Damstraat te bevorderen?*' hebben studenten van de Hogeschool Utrecht (HU) in 2020 een onderzoek uitgevoerd in de Kop van Lombok. De deelvragen waren: 1) Hoe wordt de huidige situatie ervaren door winkeliers, jongeren en sociaal professionals?; 2) Wat wordt er als gemis gezien in de huidige situatie?; 3) Wat is de gewenste situatie?; 4) Welke rol ziet men bij het verbeteren van de situatie voor de sociaal professionals en/of andere groepen in de wijk? Om deze vragen te beantwoorden hebben de studenten gesproken met een aantal winkeliers, sociaal professionals en jongeren. Hiernaast zijn ook enquêtes afgenomen. De onderzoekers van de HU komen tot de bevinding dat de volgende problemen spelen in de Kanaal- en Damstraat. Allereerst concluderen de onderzoekers, net zoals in eerdere onderzoeken, dat de verkeerssituatie als onveilig wordt ervaren. Er wordt met smart gewacht op de herinrichting van de Kanaal- en Damstraat. Ook voelen meisjes voelen zich niet altijd prettig op de Kanaal- en Damstraat vanwege de heersende masculiene cultuur op straat. Vrouwen geven aan te worden nageroepen, aangesproken of lang aangestaard te worden. Daarnaast noemen de onderzoekers:

- Er is thans geen passende plek voor jongeren die aansluit bij hun behoeften. Op dit moment wordt de straat gebruikt als 'chillplek', wat zorgt voor ervaren overlast bij omwonenden.
- De samenwerking tussen sociale professionals en andere actoren bij de aanpak van problemen kan volgens betrokkenen efficiënter en integraler.
- Winkeliers en sociaal professionals geven aan dat de uitstraling van de Kanaal- en Damstraat beter moet met behoud van de unieke kwaliteiten ('bazaar'). De straten moet 'bezoekersvriendelijker' worden met minder overlast van verkeer en hangjongeren, het aanpakken van het gooien van afval op straat en een sociaal veilige sfeer voor verschillende doelgroepen creëren door meer toezicht, handhaving en betere verlichting.

Een belangrijke conclusie is volgens de HU-onderzoekers dat in de Kanaal- en Damstraat meerdere factoren *tezamen* bijdragen aan een gevoel van sociale onveiligheid. Het is daarom niet mogelijk om te spreken van directe oorzaak--gevolg relaties. Om tot een positievere beleving van de sociale veiligheid te kunnen komen moeten *integraal* verschillende acties worden ondernomen. Op dit moment wordt vanuit de gemeente Utrecht reeds gewerkt aan een aantal van die punten. Het verkeer en de verpaupering staan op de agenda om mee aan de slag te gaan. De HU richt het advies hierom op de jongeren. De gemeente wordt geadviseerd om een vernieuwd integraal beleid te ontwikkelen om de veiligheidsbeleving op de Kanaal- en Damstraat te verbeteren. Een goede samenwerking met sociaal professionals, winkeliers en jongeren is van belang om draagvlak voor dit beleid te creëren. De HU doet de suggestie om samen te werken met jongerenambassadeurs. Dit maakt een direct aanpak met en voor jongeren mogelijk. Ook het stimuleren van buurtcontacten en activatie van bewoners is volgens de HU bij deze aanpak van grote waarde. Tevens constateert de HU een behoefte aan een locatie waar jongeren zich kunnen terugtrekken en welke tevens als buurthuis kan fungeren. Het gaat daarbij dan om het bevorderen van wederzijds begrip en positieve verbindingen tussen bewoners, winkeliers en jongeren.

Opbrengsten van de gesprekstafels

Opzet van de gesprekstafels

Om de vragen '*wat is het kernprobleem*' en '*hoe kunnen we dat oplossen*' nog beter te kunnen beantwoorden heeft de gemeente in juni en juli 2021 gesprekstafels georganiseerd waarin relevante stakeholders met diverse achtergronden en vanuit verschillende domeinen en perspectieven *met elkaar in gesprek* zijn gegaan over de kernproblemen en de mogelijke oplossingen. Op 23 juni hebben de eerste twee gesprekstafels plaatsgevonden: een gesprekstafel met voornamelijk professionals die actief zijn in de wijk en medewerkers van de gemeente en een gesprekstafel met voornamelijk bewoners en ondernemers.[2] Aan de gespreksdeelnemers is gevraagd of zij de geschetste problemen in de Kop van Lombok en de aangedragen verklaringen/oorzaken voor deze problemen in de eerdere onderzoeken herkennen en onderschrijven. Vervolgens is door de gespreksdeelnemers vanuit het eigen perspectief van gedachten gewisseld over wat nodig is om tot oplossingen te kunnen komen voor de problemen.

De derde gesprektafel vond twee weken later plaats in een gemixte samenstelling van wijkprofessionals, ondernemers, buurtbewoners en in aanwezigheid van vertegenwoordiger(s) vanuit de gemeente. In dit gesprek werden de opbrengsten van de eerste twee sessies gezamenlijk geduid en ideeën verder geconcretiseerd. Aan deze gesprekstafel is deelgenomen door dertien personen: twee wijkagenten, sociaal makelaar DOCK, twee ondernemers, winkelstraatmanager, onderzoeker HU, jongerenwerker, beleidsadviseur Jeugd gemeente Utrecht, projectleider Buurtvisie, vertegenwoordiger Ulu-Moskee, een jongere uit de wijk en een actieve bewoner.

Resultaten gesprekstafels

De deelnemers aan de gesprekstafels herkennen de problemen in de Kop van Lombok zoals die uit eerdere onderzoeken naar voren zijn gekomen, zoals verkeersoverlast, afval dumpen op straat, intimiderend rondhangen van groepen op straat en de overlast door drugs dealen. Zij brengen echter ook nuances aan. Zo is het belangrijk om niet alle jongeren of jong volwassenen die op straat zijn over één kam te scheren maar differentiatie aan te brengen tussen verschillende groepen. Ook is het ervaren van sociale onveiligheid of overlast deels subjectief, niet alle bewoners ervaren dit op dezelfde manier. Gespreksdeelnemers benadrukken tevens positieve kanten van Lombok zoals de unieke sfeer en potentie van de wijk. In deze paragraaf beschrijven we de verschillende beelden en ervaringen die gespreksdeelnemers hebben omtrent de problemen in de Kop van Lombok, evenals de ideeën van gespreksdeelnemers over mogelijke oplossingen. Wij voorzien de beelden, ervaringen en ideeën van illustratieve citaten.

2 Deelnemers aan de eerste gesprekstafel waren: twee wijkagenten, de projectleider herinrichting Kanaalstraat Damstraat, de winkelstraatmanager, een BOA, een jongerenwerker, een ambtenaar afdeling wijken en een ambtenaar OOV. Ook nam een actieve buurtbewoner deel aan dit gesprek. Deelnemers aan de tweede gesprekstafel waren: twee actieve buurtbewoners, twee ondernemers, een jongere uit de wijk en de straatconciërge. Zie bijlage 1 voor de lijst van deelnemers aan de gesprekstafels.

1. Magneetfunctie Kanaal- en Damstraat

De Kanaal- en Damstraat hebben grote aantrekkingskracht op mensen van buiten de wijk en zelfs van buiten de stad of het land. Wat is de verklaring voor de magneetfunctie van de Kanaal- en Damstraat? Behalve de aanwezigheid van bijzondere, unieke winkels en de 'boulevardfunctie' noemen gespreksdeelnemers ook de fysieke kenmerken van de straat, de aanwezigheid van horeca en de rol van sociale media. De magneetfunctie van de Kanaal- en Damstraat is een kracht maar ook een zwakte aangezien kenmerken van de straten ook criminaliteit aantrekt en het telkens wisselende publiek van buiten de wijk een knelpunt is voor de oplossing van ongewenst gedrag ('je moet telkens opnieuw beginnen'). De Kanaalstraat is een 'boulevard: Scheveningen zonder water'.

- *"Mensen komen naar de wijk, op vrijdagavond met een dikke auto. Het zijn niet altijd reguliere hufters, ze komen gewoon ook om te showen, aan de vrouwen te laten zien 'kijk eens wat ik heb'. Ze noemen de Kanaalstraat ook wel de 'boulevard'. Groepen meiden gaan er heen om gezien te worden. Het is 'Scheveningen zonder water'."*

De fysiek van de Kanaal- en Damstraat versterkt de magneetfunctie.

- *"Ik denk dat de magneetfunctie ook zit in de fysiek van de straat. Je rijdt makkelijk zo de stad uit of juist naar het midden van de stad. Tussen Westplein en het einde van Lombok. Dit gemak om je per auto te verplaatsen wordt niet belemmerd. "*

Ook de horeca in de Kanaal- en Damstraat heeft aantrekkingskracht. De stad Utrecht kent geen sluitingstijden en heeft in de Kanaal- en Damstraat als gevolg dat veel horeca de gehele avond en een groot deel van de nacht open is. Hierdoor is er bijna altijd relatief veel publiek in het gebied aanwezig.

- *"De aanwezigheid van de horecagelegenheden is heel belangrijk voor de aantrekkingskracht van de straat."*

Sociale media spelen een grote rol bij bekendheid, aantrekkingskracht en 'boulevardfunctie' van de Kanaalstraat.

- *"Ik denk dat sociale media een grote rol spelen bij de naamsbekendheid van de Kanaalstraat. Ik heb jongens vanuit Tilburg, Eindhoven, Limburg gesproken, die komen allemaal hierheen om een broodje te kopen. Flaneren, gezien en gezien worden. En ze komen voor een stukje beleving en cultuur. Er zitten hier zo veel ondernemingen. En dan heb ik het over Marokkaanse, Irakese, Syrische, echt het multiculturele."*

De Kanaalstraat heeft echter ook aantrekkingskracht op criminelen.

- *"De straat is ook een magneet voor dealers. Je kunt snel komen en gaan."*
- *"Lombok is een mooie wijk met schaduwkanten. Mensen die hier niet vandaan komen weten wel wat ze hier kunnen halen of doen. Ik denk dat ook dat het voor criminelen aantrekkelijk is om op de Kanaalstraat af te spreken, het is redelijk anoniem. Ik vermoed dat de omvang van de leefbaarheids- en veiligheidsproblemen daar ook mee te maken hebben."*

De magneetfunctie Kanaalstraat is knelpunt in de oplossing van hufterig gedrag.

- *"Er komen hier mensen uit het hele land, deze magneetfunctie is een groot knelpunt in de oplossing van hufterig gedrag. Het gaat elke week weer om anderen. Als je mensen op hun gedrag aanspreekt kun je dus telkens weer opnieuw beginnen."*

2. Ongewenst gedrag op straat

De gespreksdeelnemers bevestigen de bevindingen van eerdere onderzoeken naar ongewenst gedrag en sociale onveiligheid in de Kanaal- en Damstraat. Sommige gespreksdeelnemers noemen hiervan eigen voorbeelden.

- *"Ik heb contact gehad met het Wijkbureau West, ik vraag wat krijgen jullie allemaal binnen? Dan wordt er door bewoners voornamelijk gemeld over asociaal rijgedrag, de rotzooi op straat, overlast en dealers. En je krijgt reacties van mensen die pleiten voor hardere hand."*
- *"De genoemde problemen herken ik allemaal. Te hard rijden, dubbel parkeren, dit zal veranderen denk ik bij de herinrichting. Afval dumpen op straat, met corona was alles afhalen dus meer afval in de afgelopen tijd."*
- *"Al het gedrag dat hier besproken wordt speelt zeker op de Kanaalstraat en Damstraat, maar ook in de zijstraten. Dat moeten we niet over het hoofd zien als we dit willen aanpakken."*
- *"Hufterig gedrag herken ik, daarbij gaat het niet altijd om angstaanjagend gedrag, het is soms alleen heel irritant. Afvalprobleem herken ik ook. Vooral het afval van al die eettentjes, dat door de bezoekers gewoon op straat wordt gegooid."*

De huidige sociale norm in Lombok legitimeert ongewenst gedrag.

- *"Hufterig gedrag wordt niet altijd ook zo ervaren door degene die het doet. We hebben hier ook te maken met een sociale norm die heerst. Er wordt vaak gezegd 'het hoort bij Lombok, bij de Kanaalstraat'."*

Ook ondernemers hebben last van hangjongeren.

- *"Het op straat hangen kan intimiderend overkomen en is soms ook daadwerkelijk intimiderend. Ondernemers hebben daar last van en handelen daar ook naar. Zoals een ondernemer die expres een zaak opent op de kop van het Moskeeplein, zodat dames die daar kleren willen kopen niet door de Damstraat hoeven lopen."*

De aanwezigheid van andere groepen van buiten de wijk is een stimulerende factor voor ongewenst gedrag in de Kanaal- en Damstraat. Dit komt omdat het correctief gedrag minder is als er zo veel mensen van buiten de wijk komen. De gespreksdeelnemers noemen enkele factoren die kunnen bijdragen aan escalatie, zoals culturele factoren en de aanwezigheid van personen van buiten de wijk waarop minder sociale controle is.

- *"Het klopt inderdaad dat zaken snel kunnen escaleren. Ik denk dat er een stukje cultuur bij komt kijken, ze willen hun 'broeder' helpen zeg maar."*
- *"In Lombok escaleert het sneller. Dat is omdat er s'avonds allemaal mensen aanwezig zijn uit verschillende wijken. Die laten zich minder goed aanspreken, sociale controle is dan minder. Ze komen de macho uithangen 'kijk wat ik durf'."*

Echter wordt ook de nuance gemaakt dat de jongvolwassenen uit Lombok zelf ook een rol spelen in escalatie:

- *"Uit Lombok komen zelf ook haantjes, een vaste groep tussen 25-35 jaar, zij hebben zelf ook graag vinger in de pap, in de dynamiek gaan ze eroverheen."*

Aan de gespreksdeelnemers is de vraag gesteld om wat voor hanggroepen het gaat in Lombok en of waterbedeffecten optreden bij handhaving op de Kanaalstraat en Damstraat. Dus dat overlastgevende groepen naar andere plekken trekken en het probleem zich verschuift. Dit is volgens betrokkenen echter niet het geval.

- *"Er is niet echt sprake van waterbedeffecten. Er is een prominente groep verantwoordelijk voor veel overlast en straatintimidatie. Die groep, de betrokken personen zijn meestal tussen de 25-35 jaar, is prominent aanwezig op de Kanaalstraat. Die groep blijft daar ook, deze laat zich niet verplaatsen."*
- *"De lastige groep op de Kanaalstraat zijn zowel jongens uit de wijk als van buitenaf. Het betreft een netwerk, jongens die elkaar kennen, het rondhangen op de Kanaalstraat is een 'hobby' die zij delen."*

- *Je hebt daarnaast meerdere andere groepen jongeren op straat in de wijk. Zoals bij de Bankaplein speeltuin, dat zijn jongere jongens. En er is een oudere groep, allen jongens uit de wijk. Deze groepen zijn redelijk goed aanspreekbaar."*

Hufterig gedrag komt volgens deelnemers niet in heel Lombok voor. Een deelnemer licht toe:

- *"Lombok is meer dan alleen de Kanaalstraat. Ik herken wel wat er beschreven wordt aan problemen, maar dat geldt voor slechts een gedeelte van de wijk (niet heel Lombok)."*

Meerdere gespreksdeelnemers noemen echter ook het Molenpark als een locatie in Lombok waar wel eens sprake is van overlast of spanningen. Een deelnemer nuanceert deze observatie:

- *"In het Molenpark komen vooral tieners die bovendien echt in Lombok wonen. Zij hebben niets te maken met de problematiek uit Kanaalstraat. Wel gaan ze daar hangen, dat kan soms voor geluidoverlast zorgen, maar deze jongeren zijn goed in beeld. Het zijn twee groepen tieners. De tieners komen 's middags en gaan voetballen. Om een uur of 8 komen grotere jongens en die sturen de kleintjes weg, ze hangen bij het bruggetje. Maar nogmaals, dit is een groep die uit de buurt komt, ze hangen niet bij de winkels."*

Er zijn kortom verschillende groepen jongeren op straat in Lombok. Tussen die groepen zijn grote verschillen en vragen om een andere aanpak.

- *"Er is een groot verschil tussen de verschillende groepen die rondhangen op straat. Kijk je hebt jonge gasten/meiden/ouderen op een hoek met elkaar in gesprek, rondkijken, dat is geen probleem. Het gaat om een vaste kleine groep, die andere dingen doen dan hangen, de dealers, die ook mensen in elkaar slaan, er zijn ook voorbeelden van. Die groep kan gewoon doorgaan en dat moet worden opgelost."*

Aan de gespreksdeelnemers is tevens de vraag gesteld of er behalve rond groepen jongeren en jongvolwassenen op straat ook wel eens spanningen zijn waar andere groepen bij betrokken zijn. Gespreksdeelnemers bevestigen dit en noemen hier expliciet spanningen rond studentenhuizen evenals de komst van nieuwe bewoners naar de wijk zoals 'juppen' die minder tolerant staan ten aanzien van de reuring die gebruikelijk is op straat in Lombok.

- *"Studentenhuizen geven spanningen met omwonenden. Veel woningen worden volgestouwd met studenten, zes studenten in een woning naast een gezin met twee kinderen. Dat geeft fricties."*
- *"Er komen steeds meer juppen wonen in de wijk, dat geeft soms spanningen met zittende bewoners. Het zijn toch andere leefstijlen en belevingswerelden. Sociale huur zit soms direct naast een koopwoning van 4 of 5 ton, het inleven in elkaars wereld gaat niet vanzelf. Je moet elkaar kennen, dan gaat het vaak wel goed. Maar als er geen ontmoeting is, geen begrip is dan wordt het een heel lastig verhaal."*
- *"Nederlanders met een goed inkomen die wijk binnenkomen zijn weinig tolerant naar het gedrag van de 'zittende bewoners'. Zij zien dat al snel als overlast (bv veel op straat zijn) terwijl de zittende bewoners dit niet zo ervaren. Er is dus sprake van wederzijds onbegrip."*
- *"Gentrificatie geeft ook spanningen. De JP Coenstraat lijkt inmiddels net de PC Hooftstraat, er staan huizen die kosten een miljoen. Woningen in de zijstraten worden opgekocht door studenten met rijke ouders. De zittende bewoners trekken weg, bijvoorbeeld naar Leidsche Rijn. De wijk krijgt een andere samenstelling, hiervoor is te weinig oog vanuit beleidsmakers."*
- *"Bewoners van de JP Coenstraat hebben wel eens overlast van jongeren die hangen in het Molenpark. Dan spreek je jongens in het park, die zeggen: 'ze kopen een duur huis in de JP Coenstraat, en vervolgens denken ze hier de dienst uit te gaan maken. Dan vinden ze ons vervelend, en tegelijkertijd laten ze de honden schijten in onze voetbalkooi'. Het is dus ook een wisselwerking, niet alleen de jongeren maar ook 'nieuwkomers' spelen een rol."*

Ook signaleren gespreksdeelnemers spanningen omtrent de herinrichting van de Kanaalstraat op grond van botsende belangen. Een gespreksdeelnemer licht toe:

- *"Sommige bewoners waaronder een deel van de ondernemers zien vanuit economisch perspectief weinig in herinrichting (m.n. het eenrichtingsverkeer). Anderen willen juist wel graag de herinrichting. Dat geeft spanning tussen (die) ondernemers en bewoners, zij hebben andere belangen op de herinrichting, met name als het gaat om autoluw maken. Dus bewoners wilden autovrij en (deel van) de ondernemers wilden het tweerichtingsverkeer houden, het is hun businessmodel en hun brood. De stap is gezet: tussenvariant. Vanuit het perspectief, we moeten ook verder."*

Tot slot is er vanuit de buurt ook spanning naar de overheid, in het bijzonder uit frustratie omtrent beloften die gedaan maar welke nog niet zijn geïmplementeerd.

- *"Een spanning die nog niet is genoemd, is de voorgenomen herinrichting van de straat. Dit zweeft al heel lang boven de straat, maar tussentijds is er eigenlijk nog heel weinig aan de openbare ruimte gedaan. Het is al heel lang een belofte en dat geeft frustratie bij sommigen. De straat wordt al heel lang dingen beloofd, het wordt aangepakt, maar iedere keer schuift het vooruit. Zeker bij ondernemers is een sentiment ontstaan richting wantrouwen naar de overheid door gebroken beloftes."*

3. Investeren in voorzieningen, jongerenwerk en individuele begeleiding

Sommige gespreksdeelnemers constateren dat er te weinig voorzieningen zijn voor jongeren om zich terug te trekken, zoals een locatie om te chillen en elkaar te ontmoeten. Omdat er weinig is te doen voor jongeren gaan ze op straat hangen. Enkele gespreksdeelnemers geven aan dat er vroeger meer werd geïnvesteerd in jongerenwerk en dat het goed zou zijn om hier weer meer op in te gaan zetten. Men moet preventief inzetten op juist de jongere groepen in de wijk om te voorkomen dat ze het verkeerde pad op gaan.

- *"Het is ook een kwestie van: waar kunnen ze dan heen. Als ik personen aanspreek zeggen ze: we zijn daar weggestuurd, nu word ik hier weer weggestuurd."*
- *"Jongeren kunnen momenteel nergens heen. Vroeger was dat wel anders, Spirit, Westside, daar gingen heel veel jongeren poolen. Ik vind: creëer plekken in de wijk waar ze heen kunnen."*
- *"Bij realisatie van een jongerencentrum trek je vooral een doelgroep waar we nu minder last van hebben. Je scheidt hiermee de niet-criminelen van de criminelen. Maar toch belangrijk. Want de doelgroep waar je nu nog geen last van hebt, kan later wel een groep worden waar je wél last van gaat krijgen."*
- *"Het is belangrijk om preventief te handelen, zoals door te investeren in de jongste groepen in Lombok zodat ze niet in de voetsporen treden van de ouderen."*

Er komen in Lombok ook veel jongeren uit andere gebieden komen, is het reëel om vanuit Lombok op locaties of hulpverlening iets te doen? Gespreksdeelnemers bevestigen dat dit ook kan werken voor jongeren afkomstig uit andere gebieden die naar Lombok gaan.

- *"Jazeker. Het gaat om de beweging inzetten. De jongens van buiten de wijk komen ook voor hun vrienden, die gaan dan vanzelf wel mee in de beweging."*
- *"Zodra je de groep helpt uit de eigen wijk, sleep je ook de anderen mee. Want zij zien ook wat goed is."*
- "Die andere jongeren *kennen jongeren uit Lombok en sluiten aan, zo werkt dat. Zij voelen de positiviteit dan ook. Ik geloof er echt in."*

Gespreksdeelnemers plaatsen echter ook een nuance bij het verhaal dat meer voorzieningen een oplossing vormen. Het is een puzzelstukje, het werkt voor sommigen maar niet voor iedereen.

- *"De diversiteit van jongeren (en jongvolwassenen) in Lombok is enorm. Het is op zich waar dat je groepen kunt bedienen met een plek waar ze naartoe kunnen gaan. Maar wat ook waar is: er zijn in de wijk juist ook heel veel prikkels om juist op straat te blijven. Alleen al het flaneren. Meisjes uit Veenendaal koen speciaal naar Lombok om te flaneren, jongens komen graag kijken, die gaan heus niet de hele dag in een jeugdhonk zitten."*

Voor de oudere groep van jongvolwassenen, een hardnekkige groep, is individuele begeleiding belangrijk om ze naar een betere toekomst te helpen.

- *"Wat ik merk: ik krijg meldingen over 25-35 jarigen. Groot deel van de dag op de Kanaalstraat om te kijken naar auto's, vrouwen, vrienden, er wordt een netwerk gekweekt. Hartstikke goed zo'n netwerk, maar er wordt ook een netwerk gevormd in negatieve zin. Dat is het aspect dat we moeten voorkomen."*
- *"De Kanaalstraat is een trekpleister voor jongeren en jongvolwassenen uit verschillende delen van de stad. Er is sprake van verschillende leeftijden. Voor jongeren is er aanbod vanuit het jongerenwerk maar er zijn ook veel jongvolwassenen in de kop van Lombok op straat. Het jongerenwerk kan hen geen activiteiten aanbieden omdat ze te oud zijn, echter er zijn wel mogelijkheden op het gebied van individuele begeleiding."*
- *"Er is voldoende aanbod vanuit de gemeente, jobcoaches of uitkeringsinstantie om jongeren aan baan of aan een opleiding te helpen. Sommige jongeren hebben echter hulp nodig van onderop. Door iemand dichtbij, die ze vertrouwen. De gemeente is een instantie, dat is te groot voor zulke jongeren. Het is ook een stukje cultuur, het persoonlijke is belangrijk. Ik ken ze dus ze komen makkelijk naar me toe, het is ook een eerkwestie, jongeren wil niet met gemeente te maken krijgen, je moet op een laag niveau in gesprek gaan."*

4. Verbeter de straat zonder de sfeer en unieke karakter te verliezen

De Kanaal- en Damstraat hebben bijzondere, unieke winkels met een grote aantrekkingskracht ook op mensen van buitende wijk en zelfs van buiten de stad. Dat is een grote meerwaarde van de buurt en biedt ook voor de toekomst veel potentieel. Verbeter daarom de fysieke kwaliteiten en sociale veiligheid in straat zonder de unieke sfeer, karakter en aantrekkingskracht te verliezen (zie ook punt 5).

- *"Je zou willen dat de sfeer beter is, maar (en dat is een groot risico) zonder de bepaalde sfeer, karakter [en daarmee de aantrekkingskracht] van het gebied weg te nemen. Er moeten dus niet alleen maar hippe biologische restaurantjes komen, want de hectiek hoort er wel bij. Maar iets meer rust is wel gewenst."*

5. Benut de energie en het potentieel van Lombok

De energie en het potentieel van Lombok worden volgens sommige gesprekdeelnemers nog onvoldoende benut, hier liggen volgens hen kansen.

- *"De goede energie en mooie dingen van Kanaalstraat en Damstraat zijn vaak onderbelicht. Er zit enorm veel potentie en energie in deze straat, het karakter van de straat is uniek. Dit potentieel wordt te weinig benut, er is veel meer uit te halen. Door bewoners als ambassadeur van de buurt te laten fungeren, door als ondernemers meer naar buiten te treden. Hier liggen kansen die niet worden benut."*
- *"Mooi aan Lombok is, een mentaliteit van leven en laten leven. Dat moet ook deels want anders trek je het niet met elkaar. Toch is er soms ook meer dialoog nodig tussen groepen, maar daar heb je dan wel de politie voor nodig, die je ondersteunen als het eng begint te worden."*

Benut de energie en positieve ervaringen van de bewonersnetwerken die er al zijn in Lombok:

- *"Buiten de Kanaalstraat, in sommige kleine zijstraatjes is er meer gemeenschap. Mensen kennen elkaar, willen ook zorg dragen voor elkaar, er is sociaal contact, niet controle maar contact, en ze willen ook met elkaar in contact komen. Maar in andere delen van Lombok zie je dat juist weer niet."*
- *"Het stuk tussen de Kanaalstraat en de Vleutenseweg is qua culturen gemixt, bewoners hebben daar een gezamenlijke Facebook, spreken elkaar ook aan en beschermen elkaar, dat is een heel goed stuk. Dat is een groot verschil met straatjes daar vlak in de buurt waar ze dat niet hebben."*
- *"Er zijn straten in Lombok waar mensen elkaar kennen, samen dingen doen, uitlenen van dure spullen, waar ze dingen zoals een straatapp hebben."*

6. Verbeteren fysieke inrichting

Voor de Kanaalstraat bestaan plannen voor een fysieke herinrichting van de straat door het invoeren van eenrichtingsverkeer en het verbeteren van de openbare ruimte. Dit zal helpen om de sfeer en het gedrag van mensen op straat te verbeteren.

- *"Ik geloof echt dat fysieke maatregelen zoals het aanpakken van de openbare ruimte en de invoering het eenrichtingsverkeer zullen gaan helpen om de sfeer in de wijk te verbeteren, dat het vriendelijker wordt. In de wijk merk je dat er grote behoefte is dat de problemen worden aangepakt. Met de openbare ruimte halen we een deel van de triggers weg, maar dit zal hand in hand moeten gaan met gedrag en handhaving."*

7. Zelf handelen door bewoners en ondernemers

Ondernemers en buurtbewoners hebben een belangrijke rol om het gedrag en de sfeer in de buurt te verbeteren. Door zelf het goede voorbeeld te geven en door personen die ongewenst verdrag vertonen hierop aan te spreken. Gespreksdeelnemers onderschrijven deze belangrijke rol maar benoemen ook belemmeringen en randvoorwaarden hiervoor.

Ondernemers

Er is volgens gespreksdeelnemers soms weinig begrip tussen ondernemers en de jeugd die op straat is. Sommige ondernemers spreken de hangjongeren aan, anderen durven dat niet of laat het onverschillig. Er zijn volgens gespreksdeelnemers in dat opzicht grote verschillen tussen ondernemers onderling.

Niet alle ondernemers zouden zich betrokken voelen om verantwoordelijkheid te nemen voor het verbeteren van sfeer en gedrag op straat.

- *"Deze ondernemers denken alleen maar aan verdienen, en totaal niet aan hoe we het moeten oplossen, vooral met hangjongeren. De betrokkenheid houdt op bij voordeur van de winkel."*
- *"Het afval op straat doen veel ondernemers niets mee. Hun houding is: 'zolang ik maar kan verkopen, de rest is voor de politie en handhaving. Terwijl ik vind: nee, als ondernemer heb je ook een verantwoordelijkheid."*
- *"Er zijn maar weinig ondernemers bij de KV-overleggen. Misschien zijn ze de taal niet machtig, of gewoon geen interesse."*
- *"Ondernemers moet meer duidelijk worden gemaakt dat hun rol ook is om de straat leefbaar te houden, ik denk dat dit zeker zou helpen."*

Een gespreksdeelnemer voegt hier aan toe:

- *"Tussen ondernemers onderling merk je ook: 'joh gemeente pak nou eens door, ook op ondernemers die niet goede wil zijn'. Daar zit zeker spanning. Ook vinden veel buurtbewoners dat ondernemers overlastgevers in de straat meer moeten aanspreken."*

Sommige gespreksdeelnemers nuanceren het beeld van te weinig betrokkenheid bij ondernemers en geven aan dat er ook ondernemers zijn die juist veel doen.

- *"Ik weet dat sommige ondernemers heel veel hebben gedaan op dit punt. Ik denk dat we moeten differentiëren als we het hebben over ondernemers, ook als je naar buiten treedt, want anders is dat voor actieve, goedwillende ondernemers niet zo prettig."*

Echter, zelfs in het geval van ondernemers die hun klanten aanspreken op hun gedrag is dit niet altijd effectief, als die klanten er niets van aantrekken.

- *"Probleem is ook dat ondernemers hun klanten wel kunnen aanspreken maar dat dat niet per se helpt. Kwestie van brutaliteit: als je er wat van zegt, dan zeggen ze terug 'het wordt toch opgeruimd'. Of als je zegt 'hou het netjes' dan zeggen klanten 'ja natuurlijk' en een paar meter verder flikkeren ze het op straat."*

Ook angst voor represailles weerhoudt ondernemers om in te grijpen bij ongewenst gedrag.

- *"Intimidatie is voor een deel perceptie. Ikzelf ervaar een groep mensen die op straat staan niet als intimiderend. Het is pas intimidatie als de groep zich met je bemoeit zodat je er niet meer langs durft. Ik ken een ondernemer die zegt: mensen steken de straat over, ze durven niet langs mijn zaak te lopen want ze willen de confrontatie met groep die daar staat niet aan. Ook die ondernemer durft er niets tegen te doen, want hij is bang voor represailles. Dat systeem moet er uit in de Kanaalstraat."*
- *"Ondernemers die niet durven op te treden als er wat gebeurt, ik begrijp dat wel. Vroeger zijn er twee zaken beschoten bij het Moskeeplein en een op Laan van Nieuw Guinea. Sommige winkeliers zijn daarom bang."*
- *"Er is angst in de wijk, dingen die gebeuren worden genegeerd in plaats dat wordt gehandeld. Ik heb bijvoorbeeld geconstateerd toen iemand in elkaar werd geslagen, winkeliers de rolluiken laten zakken maar niet naar buiten gaan. Het is angst, als ze iets doen, dan kan het gevolg zijn een kapotte ruit. Het zijn geen mietjes, maar ze zeggen 'ik kan de held uithangen, maar dan kan ik net zo goed de winkel sluiten'".*

Bewoners

In sommige straten in Lombok lopen al bewonersinitiatieven die volgens betrokkenen daadwerkelijk bijdragen aan een betere sfeer en beter gedrag op straat (zie de voorbeelden genoemd onder punt 5). Deze initiatieven richten zich op het bevorderen van bekendheid tussen bewoners en zijn belangrijk voor de sfeer en de bewonersbetrokkenheid bij het samenleven in de wijk.

- *"Op het moment dat bewoners in een straat elkaar kennen spreken ze elkaar eerder aan, dan gaan ze zich socialer tegenover elkaar gedragen. Het heeft ook te maken met of je je (beter) kunt verplaatsen in de ander."*

Echter het is ook een feit dat bewoners elkaar of bezoekers niet altijd willen of durven aan te spreken op ongewenst gedrag.

- *"De politie kan niet alles in de wijk oplossen, het mooiste zou zijn als bewoners zelf anderen aanspreken. Maar het is heel goed te begrijpen als er een groep van 10-15 man zit, dat je dan als bewoner niet heel happig bent om ze aan te spreken."*
- *"Dit is iets heel herkenbaars, bewoners willen best verantwoordelijkheid nemen voor de wijk, en mensen aanspreken die overlast gevend gedrag vertonen. Maar mensen denken ook: als ik het doe en het loopt verkeerd, wie helpt mij?"*

Het wegnemen van angst is volgens gespreksdeelnemers een belangrijk deel van de oplossing (zie ook punt 8 'ruggensteun voor bewoners en ondernemers om op te treden').

Jongeren
Enkele gespreksdeelnemers wijzen erop dat ook jongeren zelf veel kunnen doen in het tegengaan van ongewenst gedrag. Het zou volgens hen ook goed zijn om jongeren meer te betrekken bij de uitvoering van de aanpakken in de wijk.

- *"Jongeren zelf kunnen ook veel doen. In een groep moet je iemand hebben die vrienden op gedrag aanspreekt. Ik heb dat ook gedaan. Bijvoorbeeld een vrouw komt langs en jongens beginnen 'lekker ding' te zeggen. Ik zeg: doe normaal, als je haar leuk vindt ga dan naar haar toe. Dan staat ie een beetje voor schut. Dat werkt."*
- *"Ga in gesprek met jongeren. Het gaat er om dat jongeren bewust worden van hun gedrag, dat ze er over gaan nadenken. Het begint bij nadenken. Jongeren moeten elkaar aanspreken, als een wijkagent of boa dat vanuit de status doet dan werkt het niet. Om toegang te krijgen tot groepen hangjongeren, zou je kunnen proberen om iemand binnen een groep verantwoordelijkheid te geven. Dan kan hij weer de rest van de groep aanspreken. Nu is het altijd iemand van buitenaf zoals een politieagent die de jongeren aanspreekt: dat kan irritatie of angst creëren bij de jongeren. Je wilt liever dat de jongeren zelf op elkaar letten."*

9. Ruggensteun voor bewoners en ondernemers om op te treden tegen ongewenst gedrag

Aan de gespreksdeelnemers is de vraag voorgelegd wat er zou moeten gebeuren opdat meer bewoners anderen zouden aanspreken op ongewenst gedrag? Wat moet er veranderen?

Gespreksdeelnemers merken op dat de situatie niet in heel Lombok hetzelfde is. Er zijn straten waar bewoners elkaar of bezoekers wel aanspreken op gedrag. Een deelnemer licht toe:

- *"Als individuen of kleine groepjes overlast veroorzaken, bijvoorbeeld als er twee mensen harde muziek bij zich hebben, dan durven bewoners in sommige straten vaker hen aan te spreken. Maar in andere straten weer niet."*

Meestal gaat het dan om straten waar initiatieven lopen waarin bewoners elkaar beter hebben leren kennen. Dan is het makkelijker om hulp te vragen voor als het mis zou lopen.

Om te bevorderen dat bewoners anderen aanspreken op gedrag wordt door gespreksdeelnemers als randvoorwaarde genoemd dat men moet kunnen vertrouwen op 'ruggensteun' door andere bewoners, wijkprofessionals of handhaving. Dat kan door bewoners initiatieven zoals eerder hierboven genoemd, de aanwezigheid in de buurt van zichtbare en aanspreekbare wijkprofessionals, het liefst 'bekende gezichten' die al langer in de wijk actief zijn, en handhaving en cameratoezicht. Die steun (aanwezigheid van overheid) zorgt ervoor dat mensen eerder durven op te treden. Ook wordt gewezen op het duidelijker maken van de 'sociale norm' in de buurt omtrent wat gewenst gedrag is en wat niet. Tevens is belangrijk om de zichtbaarheid en de aanwezigheid van de overheid in het gebied te vergroten. Hierbij is de realisatie van een wijkbureau in Lombok van groot belang. Dit wijkbureau kan fungeren als uitvalsbasis van gemeente, boa's, de straatconciërge, politie en jongerenwerk.

Het bovenstaande wordt inzichtelijker aan de hand van de volgende citaten:

- *"Aanspreken door bewoners gebeurt wel, maar op het moment dat het dreigend is, dan heb je als bewoner ruggensteun nodig. Als je incidenten wil voorkomen dan moet je zorgen dat je de veiligheid kunt garanderen. Zoals steun door politie, ophangen camera's, bepaalde mensen de wijk niet binnen laten komen."*
- *"Er kan veel meer bereikt worden met bewoners. Het is daartoe belangrijk dat in de wijk er een veel langere periode met zelfde groep professionals wordt gewerkt: politie, jongerenwerk, goede netwerken in buurt. Als bewoners het netwerk van professionals in beeld hebben (zelfde gezichten) dan hebben ze veel meer het gevoel dat ze worden gesteund."*

- *"Wat echt zou helpen is meer zichtbare aanwezigheid op de straat van de politie en BOA's. Als buurtbewoners de wijkagent kennen, dan zullen zij de politie eerder helpen als er iets gebeurt. En het rustig houden in plaats van olie op het vuur te gooien."*
- *"Bewoners en ondernemers willen sociaal professionals kunnen aanspreken, voorheen deden we dat gezamenlijk met wijkagent en scholen. De mensen kenden ons, een bekend is gezicht is heel belangrijk voor het vertrouwen en ook voor de eigen inzet van bewoners. Dat gaf die mensen zo'n boost, een stuk gereedschap. Maar nu is er geen geld meer voor, of moeilijk. Het welzijnswerk, de scholen zijn te veel versnipperd, er zijn te veel partijen ontstaan."*
- *"Er zijn diverse actieve bewonersgroepen in de buurt. Zij beschikken over de contactgegevens van ouders van kinderen en jongeren voor als er wat gebeurt. Je kunt als professionals dan sneller schakelen, inzetten op dat soort netwerken."*
- *"Alles wat wordt gezegd is heel herkenbaar. Maar daarnaast is het ook belangrijk om stil te staan bij de manier waarop bewoners anderen aanspreken op gedrag. Je kunt gaan schelden of je doet het op een positieve manier. Dat laatste werkt beter. Er zijn trainingen voor bewoners die het moeilijk vinden om jongeren aanspreken. We geven vaak de tip, probeer mensen individueel aan te spreken, als groep stoer gedrag maar alleen is er prima een gesprek mee te voeren, dan heeft het ook effect."*
- *"Ik hoop dat vanaf de herinrichting volgend jaar zomer, dat we dan ook in afspraak kunnen maken om een andere sociale norm te stellen, en daarnaast net iets intensiever de handhaving te doen om de nieuwe sociale norm te borgen. Want dat is wel de ruggensteun die bewoners nodig hebben om zelf ook toezicht te houden en anderen aan te spreken."*
- *"Je moet vroeg beginnen met neerzetten van een sociale norm. Zet in op kinderen en jongeren, die kun je nog bijsturen. En zij groeien snel op."*
- *"Ik geloof wel in aanspreken door de buurt, door bewoners en ondernemers. Maar dan moet er wel rugdekking zijn. De ervaring moet worden: hier kun je niet alles doen, je bent hier niet anoniem. Sommigen kun je 10x aanspreken, maar pas als ze een boete krijgen zal het bij hen doordringen. Je zult overlastgevers dus af en toe ook echt moeten aanpakken als overheid, meer dan je nu doet."*

Handhaving en cameratoezicht wordt door enkele deelnemers genoemd als ruggensteun voor ondernemers om zelf handelend op te treden tegen ongewenst gedrag, maar is volgens hen een politiek taboe.

- *"Wat ik in Lombok mis, is de ervaren steun aan ondernemers om zelf meer tegen overlast te kunnen doen. Ondernemers hebben een rol, klanten hebben een rol, maar er liggen in Utrecht, door de gemeenteraad, echt taboes op bepaalde onderwerpen zoals cameratoezicht, samenscholingsverboden, bedelverbod, dat is een politiek taboe. Ook ondernemers krijgen dat de hele tijd terug, terwijl ze ook van de professionals zoals wijkagenten horen dat hun inzet wel enorm zou helpen. Die hardere hand wordt gemist omdat dat onbespreekbaar is, dan verschuilt iedereen zich achter de politiek."*
- *"In de huidige aanpak ontbreekt dat de gemeente een duidelijke norm stelt én handhaaft dat hufterig gedrag hier echt niet kan. En als je het toch doet dat het wordt gezien. Meer cameratoezicht zal helpen om te kunnen handhaven. Jullie stelling dat bewoners en ondernemers meer moeten aanspreken is heel erg vanuit sociale cohesie gedachte. Dat past goed bij de wijk en Utrecht, maar daarnaast zullen we ook een norm moeten stellen door hardere maatregelen. Cameratoezicht, preventief fouilleren, gebiedsverboden."*

Aan de gespreksdeelnemers is gevraagd hoe zij aankijken tegen de mogelijkheid om gezamenlijk 'gedragen' gedragsregels op te stellen om de gewenste sociale norm 'zichtbaarder' te maken op straat. Hierop wordt door deelnemers positief geageerd, waarbij de herinrichting van de Kanaalstraat als een goed moment wordt gezien om een event te organiseren om de gedragsregels onder de aandacht te brengen. Deelnemers geven nog wel enkele suggesties mee:

- Bewoners hiervan niet alleen bewust maken maar daarnaast óók vaardigheden mee te geven, mediators, leren aanspreken.
- Gewezen wordt op de eerdere ervaringen met coronaregels: *"Dit zijn ook gedragsregels, en werden de hele tijd uitgedragen, samen met winkeliers. Is een goed voorbeeld."*

- Ondernemers zullen bereid zijn om hieraan mee te werken, maar niet zomaar. Er is wel een gesprek voorafgaand nodig.
- Ook handhaving op gedrag hoort erbij. Mooi dat bewoners en ondernemers letten op gedrag van anderen maar er moet tegelijkertijd ook handhaving zijn.

10. Sturen op winkelbestand Kanaal- en Damstraat

Enkele gespreksdeelnemers wijzen erop dat bepaalde winkels een aantrekkingskracht hebben op publiek dat je liever niet te veel in de wijk hebt. Een ander punt dat wordt genoemd is sommige (fastfood) winkels op een verkeerde manier bijdragen aan de sfeer op straat en rommel op straat.

De vraag wordt opgeworpen: 'hoe gaan we om met ons ondernemerschap' en 'kunnen we sturen op winkelaanbod en meer diversiteit in ondernemerschap'. Dit blijkt in de praktijk niet eenvoudig.

"Sommige ondernemers pakken hun verantwoordelijkheid dat is positief. Qua negatieve kracht: te veel ondernemingen met fastfood, vlugge broodjes die worden gegeten op straat, draagt bij aan masculiene sfeer en vervuiling door afval dat op straat wordt gegooid. Door dat type ondernemingskracht beweegt de straat de verkeerde kant op."

- *"De aantrekkingskracht van bepaalde winkels is niet goed. Een smartshop, te veel horecaondernemers."*
- *"Ik ben het eens met de hele waaier van mogelijkheden die is genoemd, maar ik vraag me wel af: in hoeverre is het dweilen met kraan open? De magneet voor mensen van buiten de wijk, buiten de stad, om naar Lombok te komen en voor ongewenste dynamiek te zorgen is ook en misschien wel vooral het winkelbestand. Kijk dus ook naar het economische klimaat van de Kanaal- en Damstraat met te veel horeca en winkels die groepen aantrekken."*
- *"Meer diversiteit in ondernemerschap is noodzakelijk. Sommige ondernemers trekken slecht publiek wat aantrekkingskracht heeft tot buiten de wijk."*
- *"Meer diversiteit in ondernemerschap klinkt mooi maar is heel lastig te realiseren. De instrumenten van de overheid zijn beperkt. Je kunt niet zomaar een smartshop sluiten of eisen stellen aan welke winkels er zich in de straat mogen vestigen. Zoveel kapsalons, die willen we niet maar komen er wel."*
- *"Vastgoed ondernemers bepalen uiteindelijk zelf aan wie ze verhuren, het is normaal om 5 jaar contract te geven, en daarna verlengen. Ten tweede, je hebt te maken met bestemmingsplannen. Die zegt dit is een winkelruimte, dan kun je niet zeggen, deze groenteboer wel, deze niet."*
- *"Proberen te sturen en horeca te beperken, dat is moeilijk. Er kan wel worden gestuurd op categorieën maar die zijn breed. Als je een bijvoorbeeld op een pand een retailbestemming hebt: daaronder vallen een bakkerij, maar mag ook shoarma zijn, waar is grens? Gemeente kan moeilijk handhaven. Veel zaken met horeca hebben een retail, juridisch lastig. Echter niet onmogelijk, de gemeente kan meer spierballen tonen, dat is wel het pad dat we op moeten. Ik wil niet in beperkingen denken, ook in kansen."*
- *"Hier ligt ook een vraag voor de winkeliersvereniging, wat voor winkelgebied wil je zijn? De Kanaalstraat kenmerkt zich door veel mannelijke energie, testosteron. Waar je naar toe wilt is: meer vrouwelijke energie, meer rust maar wel met behoud van culturele diversiteit en de bijzondere sfeer. Zet in op de positieve kanten van de sfeer en diversiteit in Lombok en versterk deze."*

11. Integrale aanpak

In de Kop van Lombok is sprake van een complexe problematiek. Gespreksdeelnemers wijzen op het belang van zowel een meerjarige integrale aanpak van problematiek waarin partijen met elkaar samenwerken als een differentiatie van de aanpak naar doelgroepen ('niet alle jongeren over één kam scheren').

- *"De personen die zich echt problematisch gedragen, die moet je echt onderscheiden van de groepen die je nog wel kunt aanspreken. Je moet jongeren niet over één kam scheren, er zijn verschillende aanpakken nodig."*
- *"We kunnen voorbeelden van oplossingen noemen, maar het is allemaal een stukje. Er is heel veel verschillende problematiek, die moeten we integraal aanpakken. In andere steden zijn er goede voorbeelden van hoe dit kan. Bijvoorbeeld in Amsterdam is op de Javastraat een lange termijn aanpak. Jarenlang monitoren: wie is op straat, hoort die persoon daar, wat zijn de behoeften van die persoon aan opleiding of zorg. Een intensieve aanpak, dat kost ook het een en ander. Je moet echt investeren. Als je dat niet wilt dan blijft het aanmodderen, hou er dan ook maar mee op."*
- *"Dat betekent ook dat je moet investeren van vertrouwen. Bekende gezichten zoals hulpverleners of politie die ze allemaal kennen en die zelf ook de jongeren kennen is je sleutel voor succes."*
- *"Ook ondernemers en de buurtbewoners zijn onderdeel van de oplossing. Maar die moeten zich wel gesteund voelen door een sociale norm wat wel en niet acceptabel is in de buurt moet helder zijn. Die norm is er misschien wel maar die moet door iedereen ook zo worden ervaren."*

Conclusies gesprekstafels en actiepunten

De Kop van Lombok is een gebied met een grote potentie maar kent ook complexe problematiek. Het gebied is gevoelig voor samenlevings- en openbare orde problemen vanwege meerdere factoren welke in de rapportage nader worden toegelicht. Kort samengevat zijn dit de volgende. De Kanaal- en Damstraat hebben grote aantrekkingskracht op mensen van buiten de wijk en zelfs van buiten de stad of het land. Behalve de aanwezigheid van bijzondere, unieke winkels en de 'boulevardfunctie' wordt de aantrekkingskracht versterkt door sociale media en de aanwezigheid van (veel) horeca. Sociale media spelen een grote rol bij bekendheid, aantrekkingskracht en 'boulevardfunctie' van de Kanaalstraat. De stad Utrecht kent geen sluitingstijden en dat heeft in de Kanaal- en Damstraat tot gevolg dat veel horeca de gehele avond en een groot deel van de nacht open is. Hierdoor is er bijna altijd relatief veel publiek in het gebied aanwezig. De magneetfunctie van de Kanaal- en Damstraat is een kracht maar ook een zwakte aangezien deze ook criminaliteit aantrekt en het telkens wisselende publiek van buiten de wijk een knelpunt is voor de oplossing van ongewenst gedrag ('je moet telkens opnieuw beginnen'). De aanwezigheid in de Kanaal- en Damstraat van veel mensen van buiten de wijk draagt er aan bij dat de informele sociale controle en het correctief gedrag wordt verminderd en het risico op escalatie verhoogd. "*In Lombok escaleert het sneller. Dat is omdat er s'avonds allemaal mensen aanwezig zijn uit verschillende wijken. Die laten zich minder goed aanspreken, sociale controle is dan minder. Ze komen de macho uithangen 'kijk wat ik durf'.*" Andere genoemde factoren die een rol spelen bij de samenlevings- en sociale veiligheidsproblemen in Lombok zijn is de aanwezigheid van ondernemingen die ongewenst publiek aantrekken, de terughoudendheid van sommige ondernemers (deels uit angst voor represailles) om overlastgevers aan te spreken op hun gedrag en te weinig zichtbaarheid / aanwezigheid van de overheid in het gebied.

De complexiteit van de problematiek betekent dat er niet sprake kan zijn van één oplossing voor de problemen. Een meerjarige integrale aanpak van de problematiek is gewenst. De oplossing bestaat uit een groot aantal puzzelstukjes. De energie en het potentieel van Lombok dient meer dient te worden benut én gefaciliteerd, waaronder de kracht van jongeren, bewoners en ondernemers om zelf het gedrag en de sfeer in de buurt te verbeteren. Bewoners en ondernemers moeten het gaan doen met ruggensteun van overheid en wijkprofessionals, op basis van een integraal meerjarig plan en financiering.

Slagvaardige aanpak volgens deelnemers gesprekstafels

De volgens gespreksdeelnemers belangrijkste randvoorwaarden voor een slagvaardige aanpak evenals activiteiten waar nu al mee begonnen moet worden zijn de volgende:

- Meerjaren commitment vanuit de gemeente, inclusief geld, voor een integrale aanpak. Zet in op samenwerking tussen professionals onderling, met bewoners en met bewoners. Zorg dat er voldoende geld beschikbaar is om dit te realiseren. Een integrale aanpak betekent ook: niet beperken tot één prioriteit, dan bereik je te weinig. Er is echt een samenhangend programma nodig voor meer jaren.
- Een integrale aanpak betekent ook: investeren in relaties. Belangrijk is de samenwerking en de samenhang in de aanpak. Wat je ook gaat doen, er moet samenhang zijn, iedereen erbij betrekken. Bouw aan duurzame relaties tussen overheid, ondernemers, politie, boa's, sociale professionals, bewoners en jongeren. Ter inspiratie wordt genoemd de Westkruiskade in Rotterdam: integrale aanpak, publiek-private samenwerking, 5 jaar

programma, gemeente, pandeigenaren, geïnvesteerd op basis van agenda, dan actie maken, veel gepraat en gedaan, 1 plan: 5 jaar lang, gezamenlijk, lange termijn, nu beginnen, herinrichting gaat mee lopen.

- Zorg voor continuïteit, zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van professionals in de buurt; dit zorgt ervoor dat mensen eerder durven op te treden. En dat continu en voor de langere termijn, niet een jaar dit en een jaar dat.
- Inzetten op én-én: op de sociale kant, zoals voorzieningen en het aanspreken door bewoners, maar aan de andere kant óók een harde aanpak en bewust maken van de norm wat echt niet kan in de buurt. Veiligheid, camera's geven norm en ruggensteun voor zowel wijkprofessionals als burgers om te handelen.
- Overleggen over aanpakken in Lombok moeten verbreed worden. Het is nu nog vaak te versnipperd.
- Actieve bewonersgroepen meer betrekken, er gebeuren daar al mooie dingen en er liggen kansen.
- Ook mobiliseren van jongeren, hen betrekken bij integrale aanpak. Positieve krachten van jongeren vinden en betrekken.
- Scheer jongeren/groepen niet over één kam, daar mee doe je ze te kort. Zorg voor differentiatie in je aanpak, de ene groep vereist een verschillende aanpak dan de andere groep.
- Belangrijk is dat de overheid in communicatie richting ondernemers, jongeren, bewoners, zo duidelijk mogelijk moet zijn. Aangeven wanneer iets wel en niet kan, wat kunnen ze verwachten van de overheid en wat niet. Ook belangrijk, heldere verwachtingen creëren bij bewoners en ondernemers, Dan weten de bewoners en ondernemers 'hier kan ik van op aan, maar met dit hoef ik niet aan te komen want het is buiten het bereik van de gemeente'.
- Tracht bij het oplossen van de problematiek wel het unieke van Lombok, de aantrekkingskracht en de cultuur te behouden. Boulevard functie, Scheveningen zonder zee.
- Pak ondermijning en daarmee slechte ondernemers aan.
- De politiek aan boord krijgen. Er zijn een aantal politieke taboes zoals bedelverbod, camera's. In Lombok is er echter wel behoefte. Is het mogelijk om maatwerk toe te passen? Dit signaal moet wel bij de politiek komen.
- Overleggroep Kanaalstraat (o.a. gemeente, politie, ondernemers, bewoners, Ulu Moskee) uitnodigen om bij elkaar te komen.
- Volgend jaar zijn er verkiezingen, de overleggroep kan de politiek uitnodigen. Concrete actie van de Ondernemers, de Ulu Moskee en de bewoners om gemeenteraadsfracties uit te nodigen in Lombok om het belang van een sterkere integrale aanpak op de politieke agenda te zetten.

Bijlage: Deelnemers aan gesprekstafels

Deelnemers aan de drie gesprekstafels hadden de volgende achtergronden of functies:

- Buurtbewoners en ondernemers Lombok:
  - Buurtbewoners Lombok (drie personen)
  - Buurtbewoner Lombok actief bij bewonersorganisatie Wishing Well West
  - Jongere uit Lombok
  - Ondernemers Dam- en Kanaalstraat Lombok (drie personen)
- Boa's Wijk West (twee personen)
- Beleidsadviseur jeugd (Gemeente Utrecht)
- Jongerenwerkers (stichting JOU)
- Onderzoeker Hogeschool Utrecht
- Operationeel Expert Utrecht West
- PMB projectleider herinrichting Kanaalstraat Damstraat
- Projectleider Buurtvisie, Buro De Steeg
- Sociaal makelaar (DOCK)
- Straatconciërge Kanaalstraat
- Ulu-Moskee (twee personen)
- Wijkadviseur Wijkbureau West
- Wijkagenten (twee personen)
- Winkelstraatmanager Kanaalstraat

VERWEY-JONKER Instituut

COLOFON

Opdrachtgever	Gemeente Utrecht
Auteurs	Drs. R. van Wonderen.
Uitgave	Verwey-Jonker Instituut Kromme Nieuwegracht 6 3512 HG Utrecht T (030) 230 07 99 E secr@verwey-jonker.nl I www.verwey-jonker.nl

© Verwey-Jonker Instituut, Utrecht, oktober 2021.

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Verwey-Jonker Instituut. Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.
The copyright of this publication rests with the Verwey-Jonker Institute. Partial reproduction of the text is allowed, on condition that the source is mentioned.

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	2702
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 mei 2022
Agendapunt	3.3.1
Titel	Raadsvoorstel Zienswijze voorlopige jaarstukken 2021 VRU
ID	2881
Behandelend ambtenaar	Karen Ramakers
Telefoon	030-2863412
E-mail	k.ramakers@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Veiligheid
Portefeuillehouder	Burgemeester Dijksma
Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub i: Raadsvoorstel over stukken van een gemeenschappelijke regeling.
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën/06-42238564
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	**12 mei 2022**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijze voorlopige jaarstukken 2021 VRU

Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Organisatieonderdeel	Openbare Orde en Veiligheid
Opsteller	Karen Ramakers
Kenmerk	10014188
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad, waarin wordt ingestemd met de voorlopige jaarstukken 2021 en het resultaatbestemmingsvoorstel van de VRU.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
In de bijgaande brief geeft de raad een positieve zienswijze af op de jaarstukken 2021 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) alsmede op de bestemming van het positief rekeningresultaat van 3,1 miljoen euro.

Context
Aanleiding
Per brief van 15 april 2022 heeft het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) de voorlopige jaarstukken 2021 van de VRU aan de raad aangeboden. De raad wordt gevraagd om uiterlijk op 9 juni 2022 een zienswijze in te dienen op deze jaarstukken, waaronder het resultaatsbestemmingsvoorstel 2021. Gezien de doorlooptijden van het besluitvormingstraject lukt het helaas niet om binnen de gevraagde termijn te reageren. Behandeling in de raad is voorzien op 16 juni 2020. De VRU zal op 10 juni de concept zienswijze ontvangen en geïnformeerd worden over de uitkomsten van de commissiebehandeling die op 9 juni is gepland.

Juridische context
Gemeente Utrecht vormt onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht. De betrokken gemeenteraden worden conform deze gemeenschappelijke regeling in de gelegenheid gesteld een zienswijze over de Jaarrekening te geven.

Beoogd effect
De zienswijze zal worden betrokken bij het opstellen van de definitieve jaarstukken 2021, die op 4 juli 2022 in de vergadering van het algemeen bestuur van de VRU ter vaststelling voorliggen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
De raad heeft een zienswijze gegeven op de Kadernota 2023 (3 februari 2022, agendapunt 10).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico’s

Beslispunt	
1	De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad, waarin wordt ingestemd met de voorlopige jaarstukken 2021 en het resultaatbestemmingsvoorstel van de VRU.
Argumenten	
1.1	Bij de bestemming van het resultaat 2021 wordt rekening gehouden met de financiële positie van gemeenten.
	Een aanzienlijk deel van het voordelig rekeningresultaat wordt in mindering gebracht op de gemeentelijke bijdragen van de deelnemende gemeenten.
Kanttekeningen/Risico’s	
1.1	Er is nog geen goedkeurende accountantsverklaring afgegeven.
	De accountant is voornemens om een goedkeurende verklaring af te geven bij de jaarrekening 2021. Dit onder voorbehoud van de afronding van de laatste controlewerkzaamheden en de interne kwaliteitsprocedures. In de definitieve versie van de jaarstukken, die aan het algemeen bestuur zal worden aangeboden ter vaststelling op 4 juli 2022, zal de definitieve tekst van de accountantsverklaring worden opgenomen.

Financiën
Het financiële rekeningresultaat over 2021 bedraagt 3,1 miljoen euro. Het positieve resultaat is incidenteel van aard en wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere personele en materiele lasten als gevolg van beperkingen door coronamaatregelen.

Vervolg
Nadat alle gemeenteraden van de deelnemende VRU-gemeenten eventuele zienswijzen hebben gegeven worden deze bij de definitieve jaarstukken 2021 gevoegd.
De jaarstukken liggen volgens planning op 4 juli 2022 ter vaststelling voor aan het algemeen bestuur van de VRU.

Participatie
Over dit voorstel heeft geen participatie plaatsgevonden.

Communicatie
Naast het verzenden van de zienswijzebrief aan de VRU is geen aanvullende communicatie voorzien.

Niet-Referendabel
Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 3 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming:
- Zienswijzebrief Jaarstukken 2021

Bijlagen informatief:
- Aanbiedingsbrief uitnodiging zienswijze diverse financiële stukken
- Voorlopige jaarstukken 2021 VRU
- Infographic VRU jaaroverzicht 2021
- Zienswijzen Kadernota 2023

Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSIE VOOR BESLUITVORMING

Veiligheidsregio Utrecht
T.a.v. de heer B. van 't Hoog
Archimedeslaan 6
3584 BA UTRECHT

Behandeld door	K.M.C. Ramakers	**Datum**	volgt
Doorkiesnummer	63412	**Ons kenmerk**	10014188
E-mail	k.ramakers@utrecht.nl	**Onderwerp**	Zienswijze voorlopige jaarstukken 2021 VRU
Bijlage(n)	-		
Uw kenmerk	22.0005782	**Verzonden**	
Uw brief van	15 april 2022	Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte heer van 't Hoog,

Per brief van 15 april 2022 heeft de secretaris van het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) de voorlopige jaarstukken 2021 van de VRU aan de gemeenteraad aangeboden. Daarbij is de raad in de gelegenheid gesteld om uiterlijk op 9 juni 2022 een zienswijze bij u in te dienen op de voorlopige jaarstukken 2021, waaronder het voorstel voor de resultaatbestemming 2021. Gezien de doorlooptijden van het besluitvormingstraject was het helaas niet mogelijk om binnen de gevraagde termijn te reageren. Om die reden bent u op 10 juni geïnformeerd over de concept zienswijze en de uitkomsten van de commissiebehandeling op 9 juni.
In deze brief is onze zienswijze verwoord waarbij wij er van uitgaan dat de accountant de jaarrekening 2021 van een goedkeurende verklaring zal voorzien, zoals aangegeven in uw brief onder “status accountantscontrole”.

Wij nemen kennis van de programmaverantwoording over 2021 waarmee inzichtelijk wordt gemaakt wat de VRU het afgelopen jaar heeft gedaan, welke uitdagingen er waren en hoe daarmee is omgegaan. Een jaar dat sterk beïnvloed is door de coronacrisis, wat zorgde voor een actieve bijdrage van de VRU in de crisisorganisatie, maar door de beperkende coronamaatregelen ook zorgde voor minder mogelijkheden voor trainen en oefenen. Hierdoor kon het jaar met een financieel voordeel worden afgesloten.

Wij kunnen instemmen met de voorlopige jaarstukken 2021 en het voorstel voor de resultaatbestemming 2021. Wij waarderen dat hierbij rekening wordt gehouden met de financiële positie van gemeenten door een deel van het voordelig rekeningresultaat in mindering te brengen op de bijdragen van de deelnemende gemeenten.

Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Merel van Hall

de voorzitter,
Sharon A.M. Dijksma

Datum
15 april 2022

Aan de gemeenteraden van de deelnemende VRU-gemeenten
Ter attentie van de voorzitter, en
aan de colleges van burgemeesters en wethouders

contactpersoon
B.B. van 't Hoog
Concerncontroller

Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

088 878 1000
Accountmanagement@vru.nl

Ons kenmerk
22.0005782

Uw kenmerk
-

Bijlagen
4

Onderwerp
Uitnodiging zienswijze diverse financiële stukken

Geachte raad,

Op 28 maart jl. heeft het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) ingestemd met de voorlopige jaarstukken 2021 en de ontwerpbegroting 2023 / geactualiseerde begroting 2022. Conform geldende procedure van de gemeenschappelijke regeling nodigen wij de gemeenteraden uit hierop hun zienswijze te geven.

In deze brief vindt u een toelichting op de belangrijkste onderwerpen uit de genoemde stukken, waarmee we u een samenhangend overzicht willen geven van zowel de verantwoording over het afgelopen jaar als de ontwikkelingen die van invloed zijn op de begroting van 2022 en 2023.

1. Voorlopige jaarstukken 2021

Ook 2021 was net als 2020 voor de VRU een bijzonder jaar, dat grotendeels in het teken stond van de coronacrisis. Sinds maart 2020 heeft de VRU zich ingezet als regionale crisisorganisatie waarbij samen met onze partners grote inspanningen zijn geleverd in de bestrijding van de coronacrisis.

Naast de actieve bijdrage in de crisisorganisatie hebben de ontwikkelingen rond COVID-19 voor de VRU ook tot andere uitdagingen geleid. Zo werkte een groot deel van de VRU organisatie twee jaar vrijwel geheel vanuit huis. Een ander deel van de collega's had juist niet de mogelijkheid om thuis te werken, zoals de brandweermensen, piketfunctionarissen en medewerkers in de COVID-19 crisisorganisatie. Zij hebben grote flexibiliteit en creativiteit getoond om binnen de beperkingen waar we mee te maken hadden zich toch volledig in te zetten voor de veiligheid in onze regio.

Terugkijkend op de afgelopen periode kan ik enkel trots zijn op de wijze waarin de VRU met elkaar en met haar samenwerkingspartners toch belangrijke stappen heeft gezet ten aanzien van de strategische doelstellingen uit het beleidsplan 2020-2023.

<u>Financieel resultaat 2021 en resultaatbestemming</u>
We sluiten 2021 af met een positief resultaat van € 3.102K (ca. 3% van de begroting). Het positieve resultaat is incidenteel van aard en wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere personele en materiële lasten als gevolg door de beperkingen door de landelijke coronamaatregelen. In het jaarverslag is in paragraaf 1.1 een beknopte toelichting op het rekeningresultaat opgenomen.

Veiligheidsregio Utrecht
Postbus 3154
3502 GD Utrecht
088 878 1000
info@vru.nl
www.vru.nl
brandweer.nl/utrecht
veiligheidsregioutrecht
@vrutrecht
@vrubrandweer

Iban
NL18 BNGH 0285 1331 79

kvk
51817330

Het algemeen bestuur van de VRU heeft unaniem besloten om het positieve rekeningresultaat voor een aanzienlijk deel terug te storten naar de deelnemende gemeenten (€ 2.320K) en alleen een storting in de ontwikkel- en egalisatiereserve te doen voor doorlopende activiteiten en incidentele middelen die nodig zijn voor de continuering van de huidige taakuitvoering. Hiermee wordt een incidentele stijging van de gemeentelijke bijdragen in 2022 en 2023 voorkomen.

Het voorstel voor de resultaatbestemming sluit aan bij de zienswijzen op de kadernota 2023 waarin verschillende gemeenten hebben verzocht om rekening te houden met de financiële situatie van de gemeenten door een aanzienlijk deel van het positief rekeningresultaat terug te storten naar de gemeenten en een (incidentele) verhoging van de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk te voorkomen. Het voorstel voor de resultaatbestemming voorziet in beiden.

Tabel 1: voorstel bestemming rekeningresultaat 2021

Bedragen x € 1.000 **Voorstel resultaatbestemming 2021**	**Bedrag**
Terug te storten naar de gemeenten	2.320
Storting in ontwikkel- en egalisatiereserve	782
Totaal	**3.102**

Status accountantscontrole

De accountant is voornemens om een goedkeurende verklaring af te geven bij de jaarrekening 2021. Dit onder voorbehoud van de afronding van de laatste controlewerkzaamheden en de interne kwaliteitsprocedures. In de definitieve versie van de jaarstukken, die aan het algemeen bestuur zal worden aangeboden ter vaststelling op 4 juli a.s., zal de definitieve tekst van de accountantsverklaring worden opgenomen.

2. Ontwerpbegroting 2023 / geactualiseerde begroting 2022

Zienswijzen kadernota 2023

Op 22 november 2021 is de kadernota 2023 naar de gemeenten verzonden met daarbij het verzoek om uiterlijk 3 februari 2022 hun zienswijzen kenbaar te maken. Uit de zienswijzen bleek brede steun voor de voorgestelde financiële kaders, die dan ook in de voorliggende stukken zijn verwerkt. Tijdens de bespreking van de zienswijzen op de kadernota 2023 in het AB op 7 februari 2022 is wederom aandacht gevraagd voor de financiële positie van gemeenten. In de voorliggende stukken is daar nadrukkelijk rekening mee gehouden door:

- in de begroting geen bijdrage te vragen voor nieuw beleid en waar mogelijk financiële voordelen ten aanzien van het bestaande beleid door te berekenen in de bijdrage;
- schommelingen in de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk te voorkomen door de inzet van reserves, waar onder de ontwikkel- en egalisatiereserve;
- een aanzienlijk deel van het rekeningresultaat 2021 terug te storten naar de gemeenten.

Naast de steun voor de financiële kaders vragen verschillende gemeenten om betrokken te blijven worden bij een aantal ontwikkelingen, zoals taakdifferentiatie, de omgevingswet en de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's. In het verlengde daarvan verzoekt een aantal gemeenten om de

financiële risico's nader te kwantificeren en te relateren aan de beschikbare weerstandscapaciteit. Voor zover de financiële effecten kunnen worden ingeschat is dit verwerkt in de geactualiseerde risicoparagraaf van de begroting. Zoals gebruikelijk worden het bestuur en de gemeenten op de hoogte gehouden van relevante ontwikkelingen, waarbij het uitgangspunt is dat eventuele bestuurlijke keuzes tijdig worden voorgelegd en de gemeentelijke bijdrage niet stijgt zonder expliciete besluitvorming daarover.

Hoofdlijnen geactualiseerde begroting 2022

De geactualiseerde begroting 2022 is gebaseerd op de begroting 2022 die op 5 juli 2021 is vastgesteld. Naast de reguliere bijstelling van de loon- en prijsaanpassing (die overeenkomt met de loon- en prijsontwikkeling van het gemeentefonds) wordt het structureel voordeel als gevolg van de evaluatie van de AED-taak (€ 115K) doorberekend in de gemeentelijke bijdrage vanaf 2022. Per saldo stijgt de bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket voor 2022 met € 749K.

Hoofdlijnen ontwerpbegroting 2023

De ontwerpbegroting 2023 is gebaseerd op de (geactualiseerde) begroting 2022 en de mutaties die zijn opgenomen in de kadernota 2023.
De bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket voor 2023 stijgt met € 2.670K ten opzichte van de vastgestelde meerjarenbegroting. In de kadernota 2023 is rekening gehouden met een stijging van € 2.805K. Het structureel voordeel van € 135K is het gevolg van het financieel effect van de verlaging van het budget voor de AED-taak (€ 115K) en een voordelige prijsbijstelling van de rijksbijdrage (Brede doeluitkering Rampenbestrijding) (€ 20K).

Naast de mutaties met een effect op de gemeentelijke bijdrage zijn technische saldo-neutrale mutaties in de baten en lasten doorgevoerd om de begroting voor 2022 te actualiseren en de begroting 2023 nader uit te werken.

Tabel 2 geeft inzicht in het effect van de mutaties op de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket voor 2022 en 2023.

Tabel 2: mutatie bijdrage gemeentelijk basistakenpakket 2022 en 2023

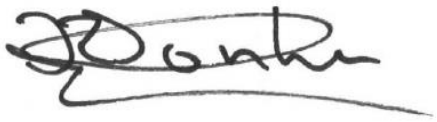
Bedragen x € 1.000	**Financieel effect GBTP**	
Samenvatting mutaties financieel kader	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Bijstelling ijkpuntscores gemeentefonds	47	47
Loonaanpassing	677	2.007
Prijsaanpassing	558	1.150
Lasten FLO-overgangsrecht	-	-
Brede doeluitkering Rampenbestrijding	-216	-217
	1.067	*2.988*
Loonaanpassing incidenteel	-203	-203
Mutaties financieel kader	***864***	***2.785***
Evaluatie uitvoering AED-taak	-115	-115
Mutaties ontwikkelingen (bestaand beleid)	***-115***	***-115***
Totaal mutatie bijdrage GBTP	**749**	**2.670**

3. Zienswijze

Wij nodigen u uit om uw zienswijzen te formuleren op de voorlopige jaarstukken 2021 (inclusief resultaatbestemming) en de ontwerpbegroting 2023 / geactualiseerde begroting 2022. Wij verzoeken u om uw zienswijze uiterlijk 9 juni 2022 aan het bestuur van de VRU kenbaar te maken, ter attentie van de concerncontroller, de heer Van ’t Hoog.

De zienswijzen worden betrokken bij het opstellen van de definitieve jaarstukken 2021 en begroting 2023 / geactualiseerde begroting 2022, die 4 juli 2022 in de vergadering van het algemeen bestuur ter vaststelling voorliggen.

Namens het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht,

J.R. Donker
secretaris

Voorlopige jaarstukken 2021

Verslag & rekening

Versie 15 april 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **2**

1 Financiële samenvatting **5**
1.1 Samenvatting toelichting jaarrekeningresultaat 5
1.2 Voorstel bestemming rekeningresultaat 6

Jaarverslag 2021 **8**

Programmaverantwoording **9**

2 Risicobeheersing **10**
2.1 Wat wilden we bereiken? 10
2.2 Wat hebben we daarvoor gedaan? 10
2.3 Productie-indicatoren 13
2.4 Prestatie-indicatoren 14
2.5 Gerealiseerde baten en lasten 14

3 Crisisbeheersing **15**
3.1 Wat wilden we bereiken? 15
3.2 Wat hebben we daarvoor gedaan? 15
3.3 Productie-indicatoren 16
3.4 Prestatie-indicatoren 18
3.5 Gerealiseerde baten en lasten 19

4 GHOR **20**
4.1 Wat wilden we bereiken? 20
4.2 Wat hebben we daarvoor gedaan? 20
4.3 Productie-indicatoren 20
4.4 Prestatie-indicatoren 22
4.5 Gerealiseerde baten en lasten 23

5 Brandweer **24**
5.1 Wat wilden we bereiken? 24
5.2 Wat hebben we daarvoor gedaan? 24
5.3 Productie-indicatoren 26
5.4 Prestatie-indicatoren 27
5.5 Gerealiseerde baten en lasten 28

6 Meldkamer **29**
6.1 Wat wilden we bereiken? 29
6.2 Wat hebben we daarvoor gedaan? 29
6.3 Productie-indicatoren 30
6.4 Gerealiseerde baten en lasten 31

7 Algemeen **32**
7.1 Algemene kosten en dekkingsmiddelen 32

7.2 Overhead 32
7.3 Onvoorzien 32
7.4 Gerealiseerde baten en lasten 33

Paragrafen 34

8 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 35
8.1 Weerstandscapaciteit 35
8.2 Benodigde weerstandscapaciteit 35
8.3 Kengetallen 37

9 Onderhoud kapitaalgoederen 38
9.1 Activeren en afschrijven 38
9.2 Onderhoud 38

10 Financiering 39
10.1 Kasgeldlimiet 39
10.2 Renterisiconorm 39

11 Bedrijfsvoering 41
11.1 Personeel 41
11.2 Inhuur 42
11.3 Beleidsindicatoren 43
11.4 Duurzaamheid 43
11.5 Privacy 43

12 Verbonden partijen 45

Jaarrekening 2021 46

1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 47
1.1 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening 47

2 Balans 49
2.1 Balans per ultimo boekjaar 49
2.2 Toelichting balans 50
2.3 Waarborg en garanties 55
2.4 Niet in de balans opgenomen verplichtingen 55
2.5 Gebeurtenissen na balansdatum 56

3 Overzicht van baten en lasten 57
3.1 Overzicht van baten en lasten naar rubriek 57
3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten naar rubriek 57
3.3 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2021 64

4 Wet normering topinkomens (WNT) 65
4.1 Bezoldiging topfunctionarissen 65
4.2 Onbezoldigde topfunctionarissen 66

5 Single information Single Audit 67

6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 68

Bijlage 1 – Gemeentelijke bijdragen en vergoedingen 70

Bijlage 2 – teruggave resultaat 2021 per gemeente 71

Bijlage 3 – Gerealiseerde baten en lasten per taakveld 72

Bijlage 4 – Begrippen en afkortingen 73

1 Financiële samenvatting

Op 5 juli 2021 heeft het Algemeen Bestuur de wijzigingen op de geactualiseerde begroting 2021 vastgesteld. De realisatiecijfers uit deze jaarstukken worden vergeleken met deze geactualiseerde begroting 2021.

1.1 Samenvatting toelichting jaarrekeningresultaat

Het jaar 2021 sluit met een positief resultaat voor bestemming van € 3,1 miljoen (circa 3% van de begroting). Een groot deel hiervan houdt direct verband met de coronamaatregelen en is daarmee incidenteel van karakter. Dit betreft voornamelijk het minder kunnen opleiden, trainen en oefenen en lagere onderhouds- en gebruikslasten ten aanzien van de voertuigen en operationele middelen als gevolg daarvan.

Tabel 1 Toelichting jaarrekeningresultaat

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking 2021	Saldo-neutrale afwijkingen	Afwijking na corr. 2021
LASTEN					
Personele kosten	78.612	75.906	2.706	293	2.413
Materiële kosten	19.566	18.662	904	338	566
Totaal lasten	***98.178***	***94.568***	***3.610***	***631***	***2.979***
BATEN					
Gemeentelijke bijdragen	87.808	87.723	-85	-85	-
Rijksbijdrage	9.798	9.726	-71	-	-71
Overige baten	2.356	2.623	267	73	194
Totaal baten	***99.962***	***100.073***	***111***	***-12***	***123***
Toevoeging reserves	4.076	4.292	-216	-216	-
Onttrekking reserves	2.292	1.889	-403	-403	-
Totaal mutatie reserves	***-1.784***	***-2.403***	***-619***	***-619***	***-***
Resultaat	**-**	**3.102**	**3.102**	**-**	**3.102**

Een deel van de afwijkingen op de verschillende rubrieken is technisch van aard en aan elkaar gerelateerd. Per saldo zorgen deze afwijkingen niet voor een resultaateffect. Deze saldo-neutrale afwijkingen zijn in de bovenstaande tabel apart inzichtelijk gemaakt om vervolgens inzicht te geven in de gecorrigeerde afwijkingen die leiden tot het gerealiseerde rekeningresultaat.

Uit de gecorrigeerde afwijkingen blijkt dat het resultaat van € 3 miljoen hoofdzakelijk bestaat uit lagere personele lasten (€ 2,4 miljoen) en materiële lasten (€ 0,6 miljoen). De lagere personele lasten worden onder vooral veroorzaakt door tijdelijke vacatureruimte en het niet volledig uitvoeren van de programma's voor opleiden, trainen en oefenen, mede als gevolg van de beperkingen door de landelijke coronamaatregelen. De afwijking op de materiële lasten betreft voornamelijk lagere onderhoud- en gebruikskosten voor voertuigen en operationele middelen, hetgeen ook verband houdt met minder gebruik en vervoersbewegingen door de coronamaatregelen.

In paragraaf 3.2 van de jaarrekening is een uitgebreide toelichting opgenomen, inclusief de saldo-neutrale afwijkingen. Hierbij wordt ook toegelicht of sprake is van een incidentele of structurele afwijking.

1.2 Voorstel bestemming rekeningresultaat

Voorgesteld wordt om een aanzienlijk deel van het rekeningresultaat terug te storten naar de deelnemende gemeenten (€ 2.320K) en alleen een storting in de ontwikkel- en egalisatiereserve te doen voor doorlopende activiteiten (€ 170K)[1] en incidentele middelen die nodig zijn voor de continuering van de huidige taakuitvoering (€ 612K). Hiermee wordt een incidentele stijging van de gemeentelijke bijdrage in 2022 en 2023 voorkomen ten aanzien van:

- Borging en versterking cyberveiligheid (€ 182K)
- Tijdelijke voorziening calamiteitencoördinator meldkamer (€ 330K)
- Ondersteuning gemeenten Covid-19 (€ 100K)

Tabel 2 Resultaatbestemming

Bedragen x € 1.000	
Voorstel resultaatbestemming 2021	**Bedrag**
Terug te storten naar de gemeenten	2.320
Storting in ontwikkel- en egalisatiereserve	782
Totaal	**3.102**

De voorgestelde teruggave van het rekeningresultaat 2021 bedraagt € 2,3 miljoen. De terugstorting vindt plaats naar rato van de begrote bijdrage voor het gezamenlijke basistakenpakket in 2021 (zie bijlage 1). In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de voorgestelde teruggave per gemeente.

De voorgestelde storting in de ontwikkel- en egalisatiereserve is lager dan de op basis van de vastgestelde spelregels mogelijke maximale storting tot € 1,8 miljoen. In de geactualiseerde begroting 2022 en de ontwerp-begroting 2023 is een uitgebreide toelichting opgenomen op de voorgestelde besteding van de middelen uit de ontwikkel- en egalisatiereserve. Hieronder volgt een beknopte toelichting op de voorgestelde storting uit het rekeningresultaat 2021 ten aanzien van de incidentele middelen die nodig zijn voor de continuering van de huidige taakuitvoering.

<u>Borging en versterking cyberveiligheid voor eigen organisatie VRU</u>
Vanwege de rol van de veiligheidsregio in de samenleving is het belangrijk dat de dienstverlening en daarmee de onderliggende informatievoorziening en systemen beschikbaar blijven voor het uitvoeren van de operationele taken van de VRU. De VRU moet voldoen aan de eisen zoals die gesteld worden in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Om de cyberveiligheid te borgen en te versterken is in 2021 een programma gestart. De uitvoering van het programma vergt een incidentele investering in 2022 van € 382K, waarvan wordt voorgesteld om € 182K te dekken uit de ontwikkel- en egalisatiereserve. De overige middelen worden incidenteel binnen de begroting gedekt door uitstel van vervanging van een aantal ICT-middelen.

<u>Tijdelijke voorziening calamiteitencoördinator meldkamer</u>
De functie van calamiteitencoördinator (Caco) wordt momenteel uitgevoerd als neventaak van centralisten van brandweer en politie. De politie heeft aangegeven per 1 september 2022 te willen stoppen met het leveren van personeel voor invulling van de calamiteitencoördinator. Dit

[1] De doorlopende activiteiten betreft de afronding van twee lopende digitaliseringstrajecten (€ 120K) en middelen voor de in 2022 geplande inhaalslag voor bestuurlijke crisisbeheersingsoefeningen (€ 50K).

betekent dat de huidige werkwijze niet voortgezet kan worden en dat een alternatief moet worden gevonden om te voldoen aan de wettelijke beschikbaarheidseisen van de veiligheidsregio.

Samen met de veiligheidsregio's Gooi- en Vechtstreek en Flevoland worden afspraken gemaakt om in de meldkamer Midden-Nederland te voorzien in een 24/7 'dedicated' calamiteitencoördinator per 2025 als de nieuwe meldkamer in gebruik wordt genomen. Voor de tussenliggende periode wordt een tijdelijke voorziening getroffen die extra capaciteit vergt. De kosten voor deze extra capaciteit in de periode van 1 september 2022 tot en met 2024 bedragen € 1,3 miljoen. Hiervan kan bijna € 1 miljoen incidenteel binnen de begroting worden gedekt door herprioritering van taken die in het verlengde van de calamiteitencoördinatorfunctie en incidentele budgetten die voor dit doel gereserveerd waren. Voor het resterende deel wordt voorgesteld incidentele middelen te bestemmen via de ontwikkel- en egalisatiereserve voor 2023 (€ 165K) en 2024 (€ 165K).

Ondersteuning gemeenten COVID-19

Vanaf het begin van de COVID-19 crisis heeft de regionale crisisorganisatie gebruik kunnen maken van het juridisch loket. Het juridisch loket speelt een belangrijke rol in het ondersteunen van gemeenten bij juridische vraagstukken op het terrein van COVID-19. Tot 1 december 2020 functioneerde het juridisch loket ambtelijk onder verantwoordelijkheid van de regionale crisisorganisatie van de VRU. Vanaf 1 december 2020 is de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (kortweg Twmc) van kracht, waarmee het bevoegd gezag terugvloeide naar de burgemeesters van de individuele gemeenten. Het onderdeel juridisch loket valt vanaf dat moment onder de directe aansturing van de coördinerend gemeentesecretaris (CoFu).

In het juridisch loket werken medewerkers van gemeenten en de VRU samen. De inzet van de VRU wordt niet in rekening gebracht, omdat deze inzet al collectief is betaald. Ditzelfde geldt voor de inzet van de regionale crisisorganisatie. De kosten van de inzet van de gemeenten voor het juridische loket (€ 237K) zijn in 2020 bij het rijk gedeclareerd als onderdeel van de meerkosten Covid-19. Voor 2021 zijn de aan gemeenten betaalde vergoedingen (€ 231K) uit praktische overwegingen verwerkt in het rekeningresultaat van de VRU, waarmee de facto een verrekening met de gemeenten heeft plaatsgevonden op basis van de verdeelsleutel voor het basistakenpakket. Voorgesteld wordt om voor 2022 een bedrag van € 100K te reserveren voor het juridisch loket, zodat ook voor 2022 geen aparte doorbelasting van de kosten aan de gemeenten hoeft plaats te vinden. Naar verwachting kan de inzet in 2022 geleidelijk worden afgeschaald. Over de inzet van de middelen wordt verantwoording afgelegd bij de jaarrekening 2022, waarbij niet bestede middelen in de reserve beschikbaar zullen blijven.

Jaarverslag 2021

Programmaverantwoording

De begroting bestaat uit één programma: Veiligheidsregio Utrecht. Hierin de volgende programmaonderdelen:

- Risicobeheersing
- Crisisbeheersing
- GHOR
- Brandweer
- Meldkamer
- Algemeen

In de hoofdstukken hierna de verantwoording per programmaonderdeel.

2 Risicobeheersing

2.1 Wat wilden we bereiken?

Met risicobeheersing willen we bereiken dat de fysieke veiligheid in het verzorgingsgebied van een hoog niveau is. We leveren samen met gemeenten, instellingen, bedrijven en burgers een bijdrage aan omgevingsveiligheid. Onze bijdrage zit aan de voorkant van de veiligheidsketen; in het voorkomen en beperken van fysieke onveiligheid.

Hiertoe inventariseren we risico's van branden, rampen en crises. Wij adviseren bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd over de risico's, zodat bevoegd gezag de afwegingen kan meenemen bij besluitvorming over ontwikkelingen in het fysieke domein. Wij richten ons op het voorkomen en beperken van (brand)gevaar en op het optreden van ongevallen voor mens en dier door o.a. brand of gevaarlijke stoffen. Hierin betrekken wij actief burgers, bedrijven en instellingen om zo het veiligheidsbewustzijn en veilig handelen te stimuleren.

Beleidsdoelstellingen

In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor Risicobeheersing drie doelstellingen opgenomen:

- Wij gaan meer gericht het veiligheidsbewustzijn en veilig gedrag van burgers, instellingen en bedrijven stimuleren: samen maken wij veiligheid.
- Wij willen meer en beter zicht krijgen op de voor ons relevante trends en ontwikkelingen in de samenleving en hier alerter en effectiever op gaan inspelen door risicogericht(er) te gaan werken.
- Wij zorgen ervoor dat wij beter en eerder worden betrokken bij visievorming, planvorming en besluitvorming rondom omgevingsveiligheid, om onze bijdrage te leveren aan een veilig ontwerp van de fysieke omgeving.

2.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

COVID-19 had gevolgen voor veel van onze reguliere werkzaamheden. We zijn op zoek gegaan naar nieuwe manieren om een bijdrage te leveren aan een (brand)veilige samenleving. Nieuwe interventies die we ook in de toekomst kunnen inzetten, om onze beschikbare capaciteit optimaal in te kunnen zetten op nieuwe, vaak complexere risico's.

Beleidsactiviteiten

Voor bovengenoemde beleidsdoelstellingen hebben we de volgende activiteiten uit gevoerd:

- *We richten ons programma (Brand)Veilig Leven op specifieke doelgroepen. Daarbij zoeken we aansluiting bij relevante partners, om in samenwerking te komen tot maximale invloed. Samen maken we veiligheid.*
  We hebben de COVID-periode gebruikt om online activiteiten te ontwikkelen. Door de COVID-19 maatregelen was fysieke uitvoer van de voorlichtingsproducten van (Brand)Veilig Leven lang niet mogelijk. Er zijn verschillende voorlichtingen online gegeven.
- *We hebben ons risicobeeld op orde en monitoren de relevante trends. Uitgangspunt is dat wij adviezen, toezicht en activiteiten in het kader van brandveilig leven, risicogericht uitvoeren. Concreet betekent dit dat wij in onze adviezen en in onze inspectierapportages bij toezicht op zoek gaan naar mogelijkheden tot verbetering van de brandveiligheid, ook daar waar de regelgeving (nog) niet in voorziet.*
  We hebben een actueel risicobeeld, verwerkt in het Regionaal Risicoprofiel. Op basis van incidentgeschiedenis en brandonderzoek ontstaat steeds beter inzicht in trends. Voor nieuwe risico's zoals veilige energietransitie en klimaatadaptatie/gevolgbestrijding overstroming zijn in 2021 bestuurlijk ambassadeurs benoemd. Ons inzicht in risicofocusgebieden is verbeterd. We hebben een start gemaakt met de ontwikkeling van een strategische agenda op nieuwe risico's. In 2022 starten we met nieuwe interventies bij bepaalde typen gebouwen.

- *Met de verwachte invoering van de Omgevingswet moet veiligheid vastgelegd worden in de ontwerpfase. Daartoe leveren we de gemeenten input om het thema 'veilige en gezonde leefomgeving' te borgen in hun omgevingsvisie en omgevingsplannen. Ook hier is samenwerking met verschillende externe partners van belang om omgevingsveiligheid te realiseren.*
  Onze voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet ligt op schema. De werkprocessen zijn geactualiseerd ter voorbereiding op de Omgevingswet en het opleidingsplan ligt klaar voor uitvoering.

Inzicht in risico's en ontwikkelingen

Wij hebben de risico's in onze regio in beeld en vastgelegd in ons risicoprofiel. Wij monitoren en analyseren de risico's voortdurend. We delen deze informatie met in- en externe partners via:

- regionaal risicoprofiel en de provinciale risicokaart;
- (toekomstige) omgevingsvisies en omgevingsplannen;
- integrale veiligheidsplannen;
- brandrisicoprofiel.

Het huidige Regionaal Risicoprofiel is vastgesteld voor de periode tot 2023. De voorbereidingen voor het nieuwe risicoprofiel zijn in 2021 gestart, zodat het bestuurlijk vaststellingstraject kan gaan lopen in Q2 2022.
In 2021 is er gewerkt aan de doorontwikkeling van ons risicobeeld, gebruik makend van nieuwe sensoren, incidentinformatie en brandonderzoek.

Advisering ter voorkoming van onveiligheid

Wij adviseerden risicogericht het bevoegd gezag om onveilige situaties te voorkomen en/of te beperken, met betrekking tot:

- omgevingsvisies en -plannen;
- ruimtelijke ordening & externe veiligheid (incl. overstromingsrisico's);
- bouwen;
- brandveilig gebruik van gebouwen en bouwwerken;
- milieu;
- evenementen.

De totale omvang van de Bouwadvisering is in 2021 nagenoeg gelijk aan het begrote aantal en de realisatie in het voorgaande jaar. Wel zien we dat de gebouwen waarop geadviseerd moet worden steeds complexer worden. De hoogbouw neemt toe, er worden meer kantoorgebouwen getransformeerd naar woningen en er worden steeds meer plannen voorgelegd met gelijkwaardige oplossingen.

Het aantal verstrekte adviezen ruimtelijke ordening (429 adviezen) was in 2021 ruimschoots meer dan de jaarplanning (250), en ook meer dan de realisatie in 2020 (313). Het hogere aantal is toe te schrijven aan het aandeel bestemmingsplannen en het aandeel omgevingstafels. Deze hogere productie hebben we kunnen opvangen doordat de evenementenadvisering als gevolg van COVID-19 de afgelopen 2 jaar op een laag pitje stond. Als de evenementadvisering weer op gang komt, is de Wabo-adviescapaciteit wel een aandachtspunt.

Risicogericht toezicht

We hielden risicogericht toezicht namens het bevoegd gezag op (brand)veiligheid tijdens de bouw en het gebruik van bestaande gebouwen, bouwwerken en milieu-inrichtingen. Ook hielden we risicogericht toezicht bij evenementen. Vaak deden we dit in samenwerking met onze VTH-partners (gemeenten, politie en de omgevingsdiensten). Waar nodig adviseerden wij het bevoegd gezag handhavend op te treden in het kader van de brandveiligheid en ondersteunden dat

inhoudelijk. Dit gold ook voor het toezicht op bedrijven waar vuurwerk lag opgeslagen. Samen met de inspectiepartners voerde de VRU BRZO-inspecties uit bij de BRZO-bedrijven in onze regio.

Voor toezicht brandveiligheid hadden de COVID maatregelen tot gevolg dat we tot medio juni 2021 bijna uitsluitend op locatie zijn geweest voor toezicht in de bouwfase (realisatiefase) en ten behoeve van brandonveilige situaties, waar een fysieke controle op locatie noodzakelijk was. Daarnaast zijn de controles voor de vaccinatie- en testlocaties uitgevoerd. Helaas hebben we niet alle afgesproken controles kunnen uitvoeren.

Vergroten veiligheidsbewustzijn

De ontwikkelingen in onze samenleving maken het noodzakelijk dat burgers, bedrijven en instellingen veiligheidsbewust en handelingsbekwaam worden om de (brand)risico's die er zijn zoveel mogelijk te beperken. Met de ontwikkeling van nieuwe middelen blijven we inspelen op actuele (brand)risico's in de maatschappij.

Risicovolle situaties nemen af als burgers, bedrijven en instellingen veilig(er) gaan handelen. We communiceerden over het belang van een goede naleving en het verkleinen van risico's. Binnen (Brand)veilig leven richten we ons aan de hand van actualiteit op algemene publiekscommunicatie, de brandveilige generatie, kwetsbare burgers en ondernemers. Daarbij zoeken we aansluiting bij relevante partners, om in samenwerking te komen tot maximale invloed.

In de Covid-19 periode is gewerkt aan online voorlichtingen. In de periode dat er sprake was van versoepelde maatregelen zijn er ook nog enkele fysieke voorlichtingen en schatkistlessen gegeven. Ook hebben we nog bij een paar veiligheidsdagen kunnen aansluiten met de roadshow en hebben we in de herfstvakantie, als onderdeel van de Nationale Brandpreventieweken, een grote voorlichtingsactie kunnen realiseren samen met Incidentencity.

Er is in 2021 gewerkt om een bijdrage aan (brand)veiligheid via alternatieve activiteiten te leveren en daarmee nieuwe risico's te voorkomen of te beperken. Hiervoor zijn nieuwe –digitale- interventies ontwikkeld die ook de komende jaren ingezet kunnen worden om brandveilig gedrag te stimuleren.

2.3 Productie-indicatoren

Tabel 3 Productie-indicatoren Risicobeheersing

Nr.	Productie-indicator	Realisatie 2020	Actualisatie 2021	Realisatie 2021
	Advisering ter voorkoming van onveiligheid			
1	Het aantal verstrekte adviezen Ruimtelijke Ordening	313	250	429
2	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Bouw	3.194	3.200	3.160
3	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Milieu	136	120	183
4	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Gebruik	919	850	733
5	Het aantal verstrekte adviezen voor Evenementen (integraal)	854	1.500	697
	Risicogericht toezicht			
6	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken real. Bouw	1.855	2.100	1.878
7	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Milieu	37	75	43
8	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Bestaande Bouw	4.016	5.000	3.649
8a	Het percentage hercontroles Bestaande bouw (complementair met het naleefgedrag)	28%	15%	16%
9	Het aantal uitgevoerde controles bij Evenementen	68	800	9
10	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken BRZO	10	10	9
11	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Vuurwerk	96	100	82
	Vergroten veiligheidsbewustzijn			
12	Het aantal gegeven voorlichtingen	67	150	72
13	Het aantal inzetten Roadshow	1	40	5
14	Het aantal behandelde vragen per mail, telefoon en WhatsApp, etc.	603	700	546
15	Het aantal zorginstellingen dat actief de toolbox gebruikt op de werkvloer	28	40	11
16	Het aantal scholen dat het lespakket 'Brandweer op school' gebruikt	137	250	88

2.3.1 Advisering ter voorkoming van onveiligheid

Advisering door de VRU is vraag-gestuurd. Alle adviesaanvragen zijn in behandeling genomen en binnen de gestelde termijnen afgerond.
Onder verstrekte adviezen RO vallen adviezen Bestemmingsplan, Omgevingsvisie, Omgevingsplan en Omgevingstafel. In totaal zijn er 429 adviezen verstrekt. Dit is ruimschoots meer dan de jaarplanning. Het hogere aantal is toe te schrijven aan het aandeel bestemmingsplannen en het aandeel omgevingstafels. De omvang van de Bouwadvisering is in 2021 nagenoeg gelijk aan het begrote aantal. Wel zien we dat de gebouwen waarop geadviseerd worden steeds complexer worden. Dit kost per adviesaanvraag meer adviestijd.
De toename in advisering RO en Bouw hebben we in 2021 kunnen opvangen met de adviescapaciteit die normaliter nodig is voor evenementen en bij Toezicht.

2.3.2 Risicogericht toezicht

Ten gevolge van de beperkende maatregelen zijn tot medio juni 2021 vrijwel geen controles op locatie uitgevoerd. Alleen toezicht op de bouw en bij brandonveilige situaties zijn zoveel mogelijk doorgegaan. Waar mogelijk zijn controles uitgevoerd, door middel van beeldbellen en het opvragen van relevante documenten. Door de inzet van inhuurkrachten vanaf medio augustus 2021 is in het laatste kwartaal van 2021 een inhaalslag uitgevoerd bij de controles bestaande bouw. Per 1 september 2021 waren 1.500 controles bestaande bouw uitgevoerd, per 31 december 2021 ruim 3.600. Daarbij is prioriteit gegeven aan de brandveiligheidscontroles bij zorginstellingen.

2.3.3 Vergroten veiligheidsbewustzijn

We hebben de COVID-periode gebruikt om online activiteiten te ontwikkelen. Door de COVID-19 maatregelen was fysieke uitvoer van de voorlichtingsproducten van (Brand)Veilig Leven lang niet mogelijk. Er zijn verschillende voorlichtingen online gegeven.

2.4 Prestatie-indicatoren

Tabel 4 Prestatie-indicatoren Risicobeheersing

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Actualisatie 2021	Realisatie 2021
	Inzicht in risico's en ontwikkelingen			
1	Het risicobeeld is actueel	ja	ja	ja
2	Twee maal per jaar is met de gemeente het risicobeeld en de kwaliteit van de advisering en het toezicht besproken	ja	ja	ja
	Vergroten veiligheidsbewustzijn			
3	Op acute en bijzondere onveilige situaties is aantoonbaar succesvol ingezet (samen met het bevoegd gezag)	ja	ja	ja
4	Het jaarplan Brandveilig leven (Stimulerende Preventie) is uitgevoerd	nee/deels	ja	gedeeltelijk/ aangepast

2.4.1 Inzicht in risico's en ontwikkelingen

Het huidige Regionaal Risicoprofiel is vastgesteld voor de periode tot 2023. De voorbereidingen voor het nieuwe risicoprofiel zijn gestart.
Met de meeste hoofden VTH van de gemeenten zijn, ondanks de beperkingen, ook afgelopen jaar 2 (online)gesprekken geweest, om de wensen en voortgang van de jaarplanafspraken te bespreken en de relatie met de beleidscycli te verstevigen.

2.4.2 Vergroten veiligheidsbewustzijn

Er zijn 125 meldingen van brandonveilige situaties bij de VRU binnengekomen en hierop is actie ondernomen, door de meldingen te onderzoeken, een fysieke controle ter plaatse uit te voeren of een digitale controle. Er zijn 18 bijzondere handhavingsacties uitgevoerd, met onze assistentie. Door de coronamaatregelen is fysieke uitvoer van de voorlichtingsproducten van (Brand)Veilig Leven lang niet mogelijk geweest. We hebben deze periode gebruikt om online activiteiten te ontwikkelen.

2.5 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 5 Baten en lasten Risicobeheersing

Bedragen x € 1.000 Risicobeheersing	Actualisatie 2021	Realisatie 2021	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	8.176	8.016	160
Totaal baten	-121	179	299
Saldo van baten en lasten	**-8.296**	**-7.837**	**459**
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking van reserves	222	-	-222
Gerealiseerd resultaat	**-8.074**	**-7.837**	**237**

3 Crisisbeheersing

3.1 Wat wilden we bereiken?

Op basis van het risicoprofiel maken wij afspraken met onze partners in de veiligheidsketen over welke maatregelen we vooraf en tijdens een crisis of brand kunnen treffen en welke inzet een ieder kan leveren ten tijde van een crisis. Zodra een gemeente getroffen wordt door een groot incident, crisis of ramp, trekken hulpdiensten en gemeenten binnen Veiligheidsregio Utrecht gezamenlijk op. Dit op zowel het gebied van coördinatie, als voorbereiding, beheersing en bestrijding van crises.
Met het Regionaal Crisisplan 2020-2023 als basis werken we als veiligheidsregio samen met gemeenten en partners. Het doel van dit gezamenlijke opereren is om de dagelijkse, 'normale' situatie zo snel mogelijk te laten terugkeren. Het maatschappelijk leven moet immers zo min mogelijk worden ontwricht. Met de regio's Gooi & Vechtstreek en Flevoland hebben we afspraken gemaakt over hoe de crisisorganisatie bij elkaar aansluiten en gealarmeerd wordt door de landelijke meldkamer.

Beleidsdoelstellingen
In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor Crisisbeheersing vier doelstellingen opgenomen:

- Wij willen een slagvaardiger crisisbeheersing, met een snellere en effectievere besluitvorming op operationeel en bestuurlijk niveau, ondersteund door een goede informatievoorziening.
- Wij overzien het fysieke veiligheidsdomein. Door informatie van betrokken partijen te combineren, te verrijken en te borgen zorgen wij dat onze organisatie, partners en de samenleving kunnen beschikken over tijdige en betrouwbare informatie.
- Wij nodigen gemeenten uit individueel met ons in gesprek te gaan over de versterking van de gemeentelijke crisisbeheersing.
- Wij willen de crisisorganisatie nadrukkelijker voorbereiden op herstelmanagement als onderdeel van crisisbeheersing, met in het bijzonder aandacht voor de continuïteit van vitale processen.

3.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Met onze reguliere activiteiten die hierna beschreven (tabel indicatoren) staan, hebben we uitvoering gegeven aan de beleidsdoelstellingen. Daarnaast hebben we een impuls gegeven aan de beleidsdoelstellingen met de volgende activiteiten:

- Wij hebben een vervolg gegeven aan de transitie naar adequate, compacte en digitaal doorzoekbare plannen. We hebben de voor dit jaar geplande incidentbestrijdingsplannen gerealiseerd en deze zijn via crisisutrecht beter te raadplegen. Datzelfde geldt voor de in 2021 afgeronde evaluaties van incidenten.
- We hebben stappen gezet om de crisisorganisatie te verbeteren, waarbij flexibiliteit en compactheid centraal Verder hebben we een start gemaakt met het samenhangend verbeteren van informatiemanagement, netwerkmanagement en crisismanagement.
- We hebben samen met gemeenten verder invulling gegeven aan de herijking van bevolkingszorgprocessen. Een ontwikkelgroep uit het ROCU speelt daarbij een belangrijke rol.
- In 2021 hebben we het strategisch crisismanagement verbeterd en in de planvorming en vakbekwaamheidsprogramma geïncorporeerd. Vanwege de beperkende maatregelen in verband met Covid19 hebben we de uitvoering van het voorgenomen trainingsprogramma niet kunnen realiseren.
- In 2021 heeft het programma drieslag geresulteerd in een Uniforme opschalingsprocedure (IPC) voor Midden-Nederland. Deze is eind 2021 in een geactualiseerd crisisplan (2022-

2025) geïmplementeerd. In 2022 gaan we verder om de samenwerking met de andere veiligheidsregio's in Midden-Nederland uit te breiden, waaronder het VIC en de Caco-functie.

Crisisorganisatie
Daarnaast is aan een doorontwikkeling van de crisisorganisatie gewerkt om de crisisorganisatie ook toe te rusten op nieuwe crises.

Informatievoorziening
Het VIC heeft stappen gezet om de informatievoorziening ten behoeve van de crisisorganisatie ter ondersteuning van goede besluitvorming en betekenisgeving. Het VIC heeft in kader van Corona een dashboard ontwikkeld om de aanpak van de coronacrisis te monitoren. Hiervoor worden de ontwikkelingen op het vlak van data-analyse, business intelligence en voorspellen organisatie breed ingezet. De verbeteringen, die in samenspraak met gemeenten en partners verder zijn ontwikkeld, moeten ervoor zorgen dat besluitvorming gerichter, sneller en effectiever kan plaatsvinden.

Gemeentelijke crisisbeheersing
We zijn met gemeenten in gesprek over de toekomst van crisiscommunicatie. Na een gedragen standpunt zijn verder gegaan met de uitwerking ervan. We betrekken daarbij de aanbevelingen evaluatie Wet Veiligheidsregio's.

3.3 Productie-indicatoren

Tabel 6 Productie-indicatoren Crisisbeheersing

Nr.	Productie-indicator	Realisatie 2020	Actualisatie 2021	Realisatie 2021
	Crisisorganisatie en informatievoorziening			
1a	Het aantal uren besteed aan de opleiding van piketfunctionarissen (inclusief loco's)	260	300	280
1b	Het aantal uren besteed aan de opleiding van regionale functionarissen	48	250	168
1c	Het aantal uren besteed aan de opleiding van lokale (kern)functionarissen	96	300	120
2a	Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau individueel (piketfunctionarissen)	266	1.500	301
2b	Het aantal uren besteed aan het oefenen van regionale functionarissen	0	1.500	277
2c	Het aantal uren besteed aan het oefenen van lokale (kern)functionarissen	0	1.100	156
3	Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau van team (Copi, ROT, GBT, RBT)	304	1.000	85
3c	Het aantal uren besteed aan het opleiden en trainen Strategisch Crisismanagement (tactisch en strategisch niveau)	576		550
4	Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau van proces (partners)	0	200	3
5	Het aantal uren besteed aan het oefenen op het niveau van het systeem	0	130	130
6	Het aantal periodiek verstrekte informatiebulletins van het VIC	104 (ma-do) 260 (24-uurs)	104 (ma-do) 260 (24-uurs)	260 (24-uurs)
7	Het aantal incidenteel verstrekte VIC-berichtgeving, -adviezen en –analyses	77	100	90
8	Het aantal uitgevoerde incidentevaluaties en daarvan afgeleide doorgevoerde plan- en protocolwijzigingen	5 evaluaties	≥ aantal GRIP-incidenten	1
9	Het aantal afgeronde nieuwe plandocumenten en doorgevoerde planwijzigingen	2	3	1
10	Het aantal GRIP incidenten	8	15	6
	Platform voor partners			
11	Het aantal platformoverleggen met crisispartners	7	7	2

3.3.1 Crisisorganisatie en informatievoorziening

1a Het aantal uren besteed aan de opleiding van piketfunctionarissen. Vanaf eind september 2020 is het opleidingsprogramma in zeer beperkte omvang en vorm hervat, maar direct daarna weer afgeschaald door oplopende covid-19 besmettingen. Dit was het beeld voor heel 2021, waardoor ook in 2021 in beperkte mate opleidingen hebben plaatsgevonden. Opleidingen voor essentiële crisisfuncties hebben wel doorgang gevonden in het kader van de continuïteit van de crisisorganisatie.

1b Het aantal uren besteed aan de opleiding van regionale functionarissen. Zie toelichting bij 1a.

1c Het aantal uren besteed aan de opleiding van lokale (kern)functionarissen. Zie toelichting bij 1a.

2a Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau individueel (piketfunctionarissen). Zie toelichting bij 1a

2b Het aantal uren besteed aan het oefenen van regionale functionarissen: Prioriteit is gelegd bij het opleiden van nieuwe functionarissen.

2c Het aantal uren besteed aan het oefenen van lokale (kern)functionarissen. Prioriteit is gelegd bij het opleiden van nieuwe functionarissen.

3 Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau van team (CoPI, ROT, GBT, RBT). Het programma op teamniveau is uitgesteld tot 2021. In januari wordt gestart met ROT-trainingen.

3c Het aantal uren besteed aan het opleiden en trainen strategisch crisismanagement (tactisch en strategisch niveau). Het programma SCM is in maart 2020 net als de rest van het OTO-programma stilgelegd. Deze situatie heeft ook in 2021 voortgeduurd. Veel OTO medewerkers zijn ingezet in de crisisorganisatie en door COVID-19 was het niet mogelijk om fysiek bijeen te komen. Wel hebben er in het kader van de crisisorganisatie COVID-19 enkele bijeenkomsten met gemeentesecretarissen over dit onderwerp plaats gevonden.

4 Het aantal uren besteed aan oefenen op het niveau van proces (partners). Zie toelichting bij 1a.

5 Het aantal uren besteed aan het oefenen op het niveau van het systeem (totale crisisbeheersingsorganisatie). Zie toelichting bij 1a.

6 Het aantal periodiek verstrekte informatiebulletins van het VIC. Conform planning.

7 Het aantal incidenteel verstrekte VIC-berichtgeving, -adviezen en –analyses.
Iedere week zijn er VIC- berichten opgesteld ten behoeve van de piketorganisatie. In het VIC-bericht worden de belangrijkste ontwikkelingen gemeld om de piketorganisatie goed te briefen. Daarnaast zijn er circa 30 extra VIC-berichten verstuurd naar burgemeesters, bijvoorbeeld voor hoog water, de jaarwisseling en cyberdreiging maar ook voor specifieke situaties zoals grote brand en een gaslek.

8 Het aantal uitgevoerde incidentevaluaties en daarvan afgeleide doorgevoerde plan- en protocolwijzigingen. In 2021 is een grote evaluatie uitgevoerd met betrekking tot de aanpak van Covid-19. Dit komt mede doordat er in 2021 weinig gripwaardige incidenten hebben plaatsgevonden.

9 Het aantal afgeronde nieuwe plandocumenten en doorgevoerde planwijzigingen. Een deel van de planning is gerealiseerd: Aandachtskaart ontruimen, evacueren en opvang tijdens een infectieziektecrisis vastgesteld. Drie IBP's gereed voor vaststelling, overige zijn nog in ontwikkeling en worden opgenomen in een aangepaste planning.

10 Het aantal GRIP incidenten. Het aantal GRIP-incidenten ligt op dit moment lager dan we de afgelopen jaren gezien hebben. De crisisorganisatie COVID-19 heeft een voorbereidende en monitorende rol gehad bij de boerenprotesten en maatschappelijke onrust in Kanaleneiland. De taakverdeling tussen de reguliere en COVID-19 crisisorganisatie wordt meegenomen in de integrale evaluatie COVID-19.

3.3.2 Crisisorganisatie en informatievoorziening

11 Het aantal platform overleggen met crisispartners. Online vinden deze overleggen doorgang in aangepaste vorm.

3.4 Prestatie-indicatoren

Tabel 7 Prestatie-Indicatoren Crisisbeheersing

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Actualisatie 2021	Realisatie 2021
	Crisisorganisatie en informatievoorziening			
1	Het verplichte en afgesproken aantal ramp- en incidentbestrijdingsplannen is actueel en bekend bij belanghebbenden	ja	ja	ja
2	De kwaliteit van de gezamenlijke voorbereiding en uitvoering van de bevolkingszorg (crisisbeheersing 2.0) is onderzocht en met de gemeenten besproken	ja	ja	ja
3	De kwaliteit van de uitgevoerde VIC- en crisiscommunicatie is onderzocht en met de gemeenten besproken	ja	ja	ja
4	De kwaliteit van de uitgevoerde CB-processen (M&A; O&A; L&C en I-mgm) is onderzocht en met de gemeenten besproken	ja	ja	ja
5	De piketfunctionarissen van de VRU (niet GHOR) zijn aantoonbaar opgeleid en taakcapabel	nee	ja	nee
6	Er is aantoonbare voortgang geboekt op de Crisisbeheersingsthema's	deels	ja	ja

3.4.1 Crisisorganisatie en informatievoorziening

1 Het verplichte en afgesproken aantal ramp- en incidentbestrijdingsplannen is actueel en bekend bij belanghebbenden. Ja. Verplichte planvorming is actueel en bekend. Afgesproken planvorming heeft vertraging opgelopen. Vertraging heeft met name betrekking op nieuw te vormen planvorming. Voor 2021 is een (capaciteits)planning opgesteld om een inhaalslag te maken.

2 De kwaliteit van de gezamenlijke voorbereiding en uitvoering van de bevolkingszorg (crisisbeheersing 2.0) is onderzocht en met de gemeenten besproken. Ja. Er is een dialoog gevoerd met de COFU, individuele gemeentesecretarissen, AGV en BAC CB/G over de noodzaak tot het herijken van de gemeentelijke crisisbeheersing. De planning voor dit proces wordt in 2021 afgestemd met het bestuur.

3 De kwaliteit van de uitgevoerde VIC- en crisiscommunicatie is onderzocht en met de gemeenten besproken. Ja. Continue proces binnen overleggen gemeentelijke crisisbeheersing. Feedback op verzonden berichten in het kader van (dreigende) incidenten is verwerkt in de werkwijze en vormgeving van de berichten.

4 De kwaliteit van de uitgevoerde CB-processen (M&A; O&A; L&C en I-mgm) is onderzocht en met de gemeenten besproken. Ja. De processen worden na ieder GRIP-incident geëvalueerd. De evaluatierapporten worden beschikbaar gesteld aan gemeenten en de crisisorganisatie. Jaarlijks worden deze processen op GRIP 3 of 4 getoetst door de systeemtest. In 2020 zijn de processen, met instemming van de Inspectie, getoetst aan de hand van de coronacrisis.

5 De piketfunctionarissen van de VRU (niet GHOR) zijn aantoonbaar opgeleid en taakcapabel. Nee. Het vakbekwaamheidsprogramma heeft vanwege corona verschillende perioden stilgelegen. Noodzakelijke opleidingen voor de continuïteit van de crisisorganisatie hebben doorgang gevonden (vakbekwaam worden). In de omschakeling naar digitale activiteiten zijn de meest noodzakelijke trainingen (vakbekwaam blijven) opgestart. Het OTO-jaarplan is daarmee niet in volle breedte gerealiseerd als wordt uitgegaan van de standaard normen. Dit zal niet direct leiden tot vakbekwaamheidsissues. Uiteraard is het wel van belang in 2021 zorg te dragen voor het zoveel mogelijk continueren van de vakbekwaamheidsprogramma's en vinger aan de pols te houden voor wat betreft behoeftes van piketfunctionarissen. Achtergrond: Het vakbekwaamheidsmanagementsysteem (VP) bevat van alle piketfunctionarissen de profielen en criteria. Hiervan wordt deels gebruik gemaakt voor de kwalitatieve registratie. Voor alle piketfunctionarissen is VP ingericht. De kwalitatieve registratie verdiend voor soms piketgroepen nog aandacht, maar de kwantitatieve registratie vindt structureel plaats voor alle piketgroepen. Deelname van piketfunctionarissen gemeentelijke crisisbeheersing wordt gerapporteerd aan gemeenten.

6 Er is aantoonbare voortgang geboekt op de Crisisbeheersingsthema's. De doorontwikkeling is ondergebracht in het programma Doorontwikkeling crisisbeheersing, bestaande uit drie thema's: Informatiemanagement, Netwerkmanagement en Crisismanagement.

3.5 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 8 Baten en lasten Crisisbeheersing

Bedragen x € 1.000 **Crisisbeheersing**	**Actualisatie 2021**	**Realisatie 2021**	**Afw. Real. en act.**
Totaal lasten	3.243	3.014	229
Totaal baten	75	26	-49
Saldo van baten en lasten	**-3.168**	**-2.988**	**180**
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking van reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-3.168**	**-2.988**	**180**

4 GHOR

4.1 Wat wilden we bereiken?

Crisissituaties kunnen uiteenlopen van een grootschalige stroomuitval, uitbraak bijzondere infectieziekte tot een ongeval met een groot aantal slachtoffers en natuurlijk de dreiging van aanslagen en daaruit voortvloeiend maatschappelijke onrust.

De geneeskundige zorg tijdens een crisis wordt geleverd door verschillende geneeskundige organisaties, zoals ambulancediensten, GGDrU en ziekenhuizen. Onze GHOR vormt de schakel tussen deze organisaties. Zowel in de voorbereiding als tijdens crises pakken wij de coördinatie op en zorgen we voor afstemming met politie, brandweer en gemeenten. Daarmee zorgen wij voor een goede balans tussen zorg en veiligheid.

Beleidsdoelstellingen

In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor GHOR twee doelstellingen opgenomen:

- Wij willen een stevigere regiepositie innemen als het gaat om voldoende capaciteit voor en het presterend vermogen van spoedzorg.
- Wij willen vanuit onze toezichtsrol actief signaleren, stimuleren en handhaven, opdat de zorgcontinuïteit in het complexe zorglandschap voldoende voorbereid is.

4.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het afgelopen jaar heeft voor de GHOR nog veel in het teken gestaan van de COVID-19 crisis. Regionale afstemming in het netwerk (Regionaal Overleg Acute Zorg en daarbij behorende overleggen in het kader van continuïteit van zorg), informatiemanagement (monitoring, dashboards ten behoeve van het netwerk, het RBT/ROT en VWS) en ondersteuning van netwerkpartners aangaande de vraagstukken en opdrachten in continuïteit van zorg. Hiermee heeft de GHOR wel kunnen werken aan de stevige regiepositie en de toezichtsrol.

4.3 Productie-indicatoren

Tabel 9 Productie-indicatoren GHOR

Nr.	Productie-indicator	Realisatie 2020	Actualisatie 2021	Realisatie 2021
	Toezichtsrol zorgcontinuïteit			
1	Het aantal uren besteed aan de opleiding van GHOR-piketfunctionarissen	70	300	100
2	Het aantal uren besteed aan het oefenen van de crisisorganisatie GHOR			
	- Op individueel niveau	60	245	75
	- Op teamniveau	20	260	72
	- Op procesniveau	50	134	50
	- Op systeemniveau	0	170	85
3	Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met instellingen wet toelating zorginstellingen cf. artikel 33 lid 1 (waaronder ziekenhuizen en traumacentrum)	0	1	1
4	Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met zorgaanbieders en op de beroepen individuele gezondheidszorg (waaronder huisartsen en verloskundigen)	0	0	0
5	Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met regionale ambulancediensten en gezondheidsdiensten in de regio (RAVU	0	1	1
	Regiepositie presterend vermogen spoezorg			
6	Het aantal instellingen dat aantoonbaar geprepareerd is op continuïteit op het leveren van verantwoorde zorg tijdens crisisomstandigheden.	12	12	geen (ivm Covid)
7	Het aantal interventies in geval van tekortschieten bij de uitvoering van of voorbereiding daarop van de geneeskundige hulpverlening ex art. 34.1 Wvr	geen	geen	geen
8	Het aantal succesvolle interventies en het aantal niet succesvolle interventies die hebben geleid tot een aanwijzing ex Wvr 34.2	geen	geen	geen
9	Het aantal GHOR-geregisseerde oefeningen met partners in de zorgketen	geen	geen	geen

4.3.1 Toezicht rol zorgcontinuïteit

1. Het aantal uren besteed aan de opleiding van GHOR-piketfunctionarissen. Door inzet op de COVID-19 is de OTO planning 'on hold' gezet. Dit verklaard de lage aantallen uren. Daarnaast wordt er flink geïnvesteerd in versterking van de GHOR piketstructuur en in laten stromen van nieuwe piketfunctionarissen (9x).
2. Het aantal uren besteed aan het oefenen van de crisisorganisatie GHOR. Door de coronacrisis is er binnen de gegeven richtlijnen en kaders minimale aandacht besteed aan het oefenen van de crisisorganisatie.
3. Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met instellingen wet toelating zorginstellingen cf. artikel 33 lid 1. Door de inzet van de witte kolom en ook de GHOR is herziening van en contactmomenten met de zorginstellingen voor wat betreft preparatie in waakvlam stand gezet. Operationeel is er meerdere keren per week intensief overleg vanwege de coronacrisis. Dit zal doorlopen in 2022.
4. Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met zorgaanbieders en op de beroepen individuele gezondheidszorg (waaronder huisartsen en verloskundigen). Door de inzet van de witte kolom en ook de GHOR is herziening van en contactmomenten met de zorginstellingen voor wat betreft preparatie in waakvlam stand gezet. Operationeel is er meerdere keren per week intensief overleg vanwege de coronacrisis. Dit zal doorlopen in 2022.
5. Het aantal sets schriftelijke afspraken en contactmomenten met regionale ambulancediensten en gezondheidsdiensten in de regio (RAVU en GGDrU). Door de inzet van de witte kolom en ook de GHOR is herziening van en contactmomenten met de zorginstellingen vwb preparatie in waakvlam stand gezet. Operationeel is er meerdere keren per week intensief overleg vanwege de coronacrisis. Dit zal doorlopen in 2022.

4.3.2 Regiopositie presterend vermogen spoedzorg

6. Het aantal instellingen dat aantoonbaar geprepareerd is op continuïteit op het leveren van verantwoorde zorg tijdens crisisomstandigheden. Geen bijzonderheden.
7. Het aantal interventies in geval van tekortschieten bij de uitvoering van of voorbereiding daarop van de geneeskundige hulpverlening ex art. 34.1 Wvr. Realisatie conform planning.
8. Het aantal succesvolle interventies en het aantal niet succesvolle interventies die hebben geleid tot een aanwijzing ex Wvr 34.2. Realisatie conform planning.
9. Het aantal GHOR-geregisseerde oefeningen met partners in de zorgketen. Reguliere planning is vervallen in verband met COVID-19. De ruimte is benut door in samenwerking met de GGD regio Utrecht 7 webinars te organiseren over de stand van zaken van de coronabestrijding voor verschillende doelgroepen (schoolbesturen, zorginstellingen, raadsleden en burgemeesters).

4.4 Prestatie-indicatoren

Tabel 10 Prestatie-indicatoren GHOR

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Actualisatie 2021	Realisatie 2021
1	Rapporteren op beschikbaarheid en actualiteit rampenopvangplannen en OTO-jaarplannen conform branchenormen	geen	geen	geen
2	Concentraties van niet- en verminderd zelfredzamen in zorgvoorzieningen/ instellingen zijn actueel in beeld en bekend bij de GHOR-crisisorganisatie	GHOR4all operationeel	GHOR4all operationeel	GHOR4all operationeel
3	De kwaliteit van de uitgevoerde crisisbeheersingsprocessen GHOR (M&A, O&A, L&C en I-mgm) is onderzocht en met de gemeenten besproken	ja	ja	nee, via account-houders gemeenten
4	De piketfunctionarissen van de GHOR zijn aantoonbaar opgeleid en vakbekwaam	deels	94%	94%
5	De kwaliteit van de GHOR-adviezen aan de gemeenten en partners zijn twee maal per jaar met de gemeenten besproken	geen	geen	geen
6	Er is aantoonbaar voortgang geboekt op de GHOR-thema's	ja	ja	ja

1. Rapporteren op beschikbaarheid en actualiteit rampenopvangplannen en OTO-jaarplannen conform branchenormen. Dit zal in 2022 weer worden opgepakt waarbij de ervaringen van de coronacrisis zullen worden meegenomen.
2. Concentraties van niet- en verminderd zelfredzamen in zorgvoorzieningen/ instellingen zijn actueel in beeld en bekend bij de GHOR-crisisorganisatie. GHOR4ALL is de applicatie die (landelijk) gebruikt wordt om relevante objecten (o.a. zorgvoorzieningen en instellingen) in relatie tot het incident in beeld te brengen. Ook door de COVID-19 crisis is hier meer zicht op gekomen en maakt dat informatiemanagement een belangrijke factor is. Dit dient dan ook te worden versterkt.
3. De kwaliteit van de uitgevoerde crisisbeheersingsprocessen GHOR (M&A, O&A, L&C en I-mgm) is onderzocht en met de gemeenten besproken. Jaarlijks worden middels de systeemtest de processen getoetst. In 2020 is voor het laatst getoetst aan de hand van de coronacrisis.
4. De piketfunctionarissen van de GHOR zijn aantoonbaar opgeleid en vakbekwaam. Vanaf maart 2020 heeft het OTO-programma nagenoeg stilgelegen. Eind 2021 zijn de jaarplannen OTO van de piketfuncties uitgerold en worden activiteiten herstart.
5. De kwaliteit van de GHOR-adviezen aan de gemeenten en partners zijn twee maal per jaar met de gemeenten besproken. De GHOR-adviezen zijn integraal onderdeel van het proces vergunningverlening voor evenementen en worden niet individueel besproken.
6. Er is aantoonbaar voortgang geboekt op de GHOR-thema's:
   - Zorgcontinuïteit: In de COVID-19 crisis is duidelijk zichtbaar dat de continuïteit van zorg belangrijk is voor zowel de acute zorgketen als de niet acute zorg partijen. Het systeem van zorg zit onlosmakelijk aan elkaar verbonden en heeft effect op elkaar. De gezamenlijke aanpak met Bevolkingszorg moet nog opgestart worden.
   - Crisisorganisatie GHOR: Is vanaf medio februari 2020 volop in bedrijf om de COVID-19 crisis te managen vanuit de primaire (wettelijke) taakstelling. De operationele leiding in de geneeskundige kolom door de DPG. De preparatie de afgelopen jaren werpt haar vruchten nu af!
   - Zichtbaarheid GHOR: Door de COVID-19 crisis is in één klap voor veel interne als externe partijen duidelijk geworden wat de rol en taak zijn van de GHOR. Het versneld realiseren van website voorzieningen heeft hier aan bijgedragen.
   - Analyse GHOR-organisatie in relatie tot doelstellingen beleidsplan:
     Door de COIVID-19 crisis is de scope van activiteiten vrijwel geheel opgegaan aan het ondersteunen van de zorginstellingen bij de uitvoering van hun vaak complexe zorgtaak. Binnen de eigen begroting zijn de mogelijkheden tot versterking ingezet ten behoeve van de bestuurlijke advisering van het ROAZ en andere

netwerkpartners. In het traject is ook functieonderhoud uitgevoerd, wijzigingen zijn voor twee functies doorgevoerd. Het zelf organiserend vermogen en de benodigde prioritering en eventuele uitbreiding zal begin 2022 duidelijk moeten worden. Daarnaast zijn er landelijke ontwikkelingen die voortvloeien uit de COVID-19 crisis en ook effect hebben op de GHOR in de regio. Hierop zal geanticipeerd moeten worden. De evaluatie van de Wet veiligheidsregio's zal vertaald dienen te worden door het Kabinet en is dus in detail nog ongewis.

4.5 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 11 Baten en lasten GHOR

Bedragen x € 1.000 GHOR	Actualisatie 2021	Realisatie 2021	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	1.816	1.609	207
Totaal baten	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**-1.816**	**-1.609**	**207**
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking van reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-1.816**	**-1.609**	**207**

5 Brandweer

5.1 Wat wilden we bereiken?

Onze meest bekende activiteit is het blussen van branden. De brandweer doet echter veel meer. We verlenen hulp bij ongevallen, bij incidenten met gevaarlijke stoffen, bij waterongevallen. Wat er ook gebeurt, de brandweer staat 24 uur per dag, 7 dagen in de week klaar om burgers in nood te helpen en gevaarlijke situaties het hoofd te bieden.

Als organisatie zijn we voortdurend aan de slag om deze hulp 24/7 te kunnen borgen. Om ons werk goed te kunnen doen moet immers alles kloppen: een goede alarmering, het juiste materieel, de juiste route naar het incident en de vakbekwaamheid van onze brandweermensen. Uiteraard is hierbij ook de eigen veiligheid van belang, waaronder de zorg voor goede arbeidshygiëne en het veiligheidsbewustzijn van onze hulpverleners zelf. Al deze voorwaarden moeten op orde zijn om op een goede wijze de incidenten te kunnen bestrijden. Dit vergt een permanente en solide investering in mensen en middelen. Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsdoelstellingen

In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor Brandweer 6 doelstellingen opgenomen:

- Wij vinden het personeel en materieel gelijkwaardig belangrijk voor de paraatheid van onze brandweer. Wij zorgen voor een paraatheidsorganisatie waarin aan beide elementen van de paraatheid evenveel aandacht wordt gegeven;
- Wij zorgen er voor dat er een sluitende paraatheidsmatch komt op de posten die een gekazerneerde bezetting hebben kleiner dan op 24-uurs basis (de dagdienstposten);
- Wij willen de inzetbaarheid van de niet-gekazerneerde posten verhogen en manieren vinden om op momenten van onderbezetting de dekking van de brandweerzorg op gelijk niveau te houden;
- Onze brandweerpost staat midden in de samenleving, verbonden met de gemeenschap, bereikbaar en herkenbaar en, waar wenselijk, met een bredere maatschappelijke functie;
- Wij koesteren de betrokkenheid van onze brandweercollega's in de uitruk, zowel onze beroeps in roosterdienst als onze vrijwilligers. Wij stellen alles in het werk om onze beroeps en vrijwilligers te blijven binden en boeien voor de VRU-organisatie;
- Wij koersen op regiobrede harmonie in kazerneringsroosters zodat we ongeacht de locatie zo goed mogelijk kunnen sturen op de paraatheid van onze gekazerneerde posten en de flexibele en duurzame inzetbaarheid van onze beroepsbrandweermensen.

5.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beleidsactiviteiten

Met onze reguliere activiteiten die hierna beschreven staan, geven wij uitvoering aan de beleidsdoelstellingen. In 2021 hebben wij onder andere de volgende resultaten behaald:

- De reorganisatie bij Brandweerrepressie is afgerond. We zijn er trots op dat deze reorganisatie binnen budget, binnen de planning en naar tevredenheid van medewerkers is gelukt.
- De tweede tussenevaluatie van het Bedrijf Preparatie Brandweer is uitgevoerd.
- De implementatie van het materieel- en personeelsbeheer- en spreidingsplan is voor veel posten afgerond. Resterende onderdelen zijn belegd in de lijnorganisatie.
- Een sluitende businesscase voor de adembeschermingswerkplaats in Houten is opgesteld. De bouw van de werkplaats is gestart.
- Het algemeen bestuur heeft ingestemd met de proef voor het verbeteren van de dekking in Amersfoort. De proef is per 1 oktober gestart.
- De evaluatie van de AED-taak is uitgevoerd.

- De taskforce voor het opleidingsinstituut heeft een plan van aanpak opgeleverd voor noodzakelijke verbeteringen in de aantoonbare vakbekwaamheid van onze instructeurs. Tijdens de audit in september door het IFV is het opleidingsinstituut met een voldoende beoordeeld.
- De eerste mono evaluaties zijn uitgevoerd en via verschillende middelen gedeeld binnen de organisatie.

Paraatheid

Ter ondersteuning van de (dagelijkse bedrijfsvoering van de) operationele brandweerorganisatie hanteert de commandant van de brandweer een materieel- en personeelsbeheer- en spreidingsplan (MPBSP), dat in afstemming met de posten tot stand is gekomen. Zodoende is de inrichting van de brandweerzorg voorbereid op de veranderingen die gedurende de planperiode optreden in het verzorgingsgebied.

In de afgelopen jaren zijn diverse proeftuinen (zoals het gebruik van de twee weg pagers, de (door)ontwikkeling van het dashboard paraatheid en de inzet van opstappers) uitgevoerd met als doel verbetermogelijkheden voor paraatheid te ontwikkelen. In 2021 zijn deze proeftuinen voortgezet en deels afgerond. Verbeteringen worden ingevoerd.

Heroriëntatie AB-werkplaatsen

De huidige werkplaatsen ademluchtbescherming zijn sterk verouderd en voldoen niet aan de geldende eisen op het gebied van arbeidshygiëne en arbo-wetgeving. Hierdoor wordt zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht de materiële paraatheid op het gebied van de adembeschermingsmiddelen onvoldoende geborgd. In de huidige werkplaatsen kunnen de problemen ten aanzien van arbeidshygiëne en ergonomie niet worden opgelost. In 2022 zal de VRU een centraal gelegen pand in Houten betrekken en de benodigde bouwkundige en installatietechnische aanpassingen doen om een ademluchtwerkplaats te realiseren die voldoet aan alle eisen in het kader van arbeidshygiëne en Arbowetgeving. Daarnaast wordt het mogelijk om alle ademluchtwerkzaamheden en andere hoogfrequente logistieke processen te clusteren, wat bijdraagt aan de transitie naar bedrijfsmatig werken.

5.3 Productie-indicatoren

Tabel 12 Productie-indicatoren Brandweer

Nr.	Productie-indicatoren	Realisatie 2020	Actualisatie 2021	Realisatie 2021
	Incidenten bestrijden			
1	Het aantal incidenten (uitrukken) voor brandbestrijding en redding	4.845	4.250	4.172
	1a. Het aantal incidenten (uitrukken) voor gebouwbranden	*521*	*550*	547
	1b. Het aantal incidenten (uitrukken) voor overige branden	*2.250*	*2.150*	2.042
	1c. Het aantal incidenten (uitrukken) voor onechte of onterechte OMS-	*2.074*	*1.550*	1.583
2	Het aantal incidenten (uitrukken) voor hulpverlening	3.155	3.400	3.151
	2a. Het aantal incidenten (uitrukken) voor technische hulpverlening	*177*	*200*	231
	2b. Het aantal incidenten (uitrukken) voor hulpverleningen m.b.t. dieren	*353*	*350*	393
	2c. Het aantal incidenten (uitrukken) voor overige hulpverlening, waaronder assistentie politie en ambulance	*1.971*	*2.200*	1.740
	2d. Het aantal incidenten (uitrukken) voor AED-inzet	*654*	*650*	787
3	Het aantal incidenten (uitrukken) voor basishandelingen bij de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen	645	600	638
4	Het aantal incidenten (uitrukken) voor ondersteuning bij waterongevallen	99	100	123
5	Het totaal aantal incidenten (uitrukken)	8.744	8.350	8.084
6	Het aantal geredde slachtoffers	10		25
7	Het aantal nazorg gesprekken met bewoners bij incidenten	2		10
8	Het aantal inzetten voor en in buurregio's	165	160	231
	Vakbekwaamheid			
9	Het aantal uren besteed aan de vakbekwaamheid van incidentbestrijders	135.000	180.000	115.000
10	Aantal cursisten manschap A dat de opleiding heeft afgerond	42	96	86
11	Aantal cursisten dat de opleiding bevelvoerder heeft afgerond	24	20	15
12	Aantal cursisten dat de opleiding voertuigbediener-pompbediende heeft afgerond	24	44	24

5.3.1 Incidenten bestrijding

1. Aantal uitrukken voor brandbestrijding. De realisatie van het aantal uitrukken voor brandbestrijding ligt lager dan in 2020. Dit verschil komt met name door een gewijzigd alarmeringsprotocol op de alarmcentrale, om te beoordelen of brandweerzorg noodzakelijk is bij OMS-meldingen. Hierdoor worden onechte en onterechte meldingen eerder onderkend waardoor alarmering van brandweereenheden niet plaats hoeft te vinden. Het aantal incidenten voor overige branden is ten opzichte van 2020 iets lager uitgekomen. Er waren minder alarmeringen voor natuur- en buitenbranden dan in 2020.
2. Het aantal uitrukken voor hulpverlening. Het aantal uitrukken voor hulpverlening met dieren is licht toegenomen. Ook is een stijging waar te nemen bij de categorieën technische hulpverlening. Het vermoeden is dat het aantal verkeersbewegingen in 2021 ook toe is genomen ten opzichte van 2020, toen is er een periode een avondklok geweest. De grootste stijging is te vinden in het aantal uitrukken voor AED-inzetten. Deze toename is onder andere toe te schrijven aan COVID-19-gerelateerde incidenten.
6. Het aantal geredde slachtoffers. Hier is een verdeling gemaakt tussen reddingen bij brand, waterongevallen en technische hulpverlening. De reddingen bij brand betreffen één persoon van het dak gehaald en de ander uit de woning. Bij technische hulpverlening gaat het om reddingen (bevrijding) van personen die fysiek bekneld zaten in een voertuig.

5.4 Prestatie-indicatoren

Tabel 13 Prestatie-indicatoren Brandweer

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2020	Actualisatie 2021	Realisatie 2021
	Paraatheid & Vakbekwaamheid			
1	De opkomsttijden van de brandweer zijn overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan uitgevoerd (meettijden)	83%	80%	82%
2	De inzet op belangrijke objecten is volgens het jaarplan beoefend en geëvalueerd	nee, i.v.m Covid-19	Ja	gedeeltelijk (i.v.m. Covid)
3	De paraatheid van de brandweer is overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan gegarandeerd geweest	ja	Ja	Ja
4	De piketfunctionarissen van de brandweer zijn aantoonbaar opgeleid en vakbekwaam	nee, i.v.m Covid-19	Ja	gedeeltelijk (i.v.m. Covid)
5	De kwantiteit en kwaliteit van de brandweerinzetten zijn twee maal per jaar met de gemeenten besproken	ja	Ja	Ja
	Jeugdbrandweer			
6	Het percentage jeugdbrandweerleden dat doorstroomt naar de reguliere brandweer ten opzichte van het aantal jeugdleden dat de jeugdbrandweer verlaat op 18/19 jarige leeftijd	40%	15%	20%
7	Het percentage uitgestroomde jeugdbrandweerleden dat kiest voor een vervolg (werk/studie) binnen het veiligheidsdomein	0%	15%	15%

5.4.1 Paraatheid & Vakbekwaamheid

1. De opkomsttijden van de brandweer zijn overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan uitgevoerd (meettijden). De opkomsttijden zijn conform begroting.
2. De inzet op belangrijke objecten is volgens het jaarplan beoefend en geëvalueerd. Dit heeft conform begroting plaatsgevonden.
3. De paraatheid van de brandweer is overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan gegarandeerd geweest. Dit heeft conform begroting plaatsgevonden.
4. De piketfunctionarissen van de brandweer zijn aantoonbaar opgeleid en vakbekwaam. In verband met COVID-19 heeft dit niet plaatsgevonden.
5. De kwantiteit en kwaliteit van de brandweerinzetten zijn twee maal per jaar met de gemeenten besproken. Dit heeft conform begroting plaatsgevonden.

5.4.2 Jeugdbrandweer

6. Het percentage jeugdbrandweerleden dat doorstroomt naar de reguliere brandweer ten opzichte van het aantal jeugdleden dat de jeugdbrandweer verlaat op 18/19 jarige leeftijd. In 2021 konden activiteiten van de jeugdbrandweer door COVID-19 voor een deel alleen online plaatsvinden. Daarom is besloten dispensatie te verlenen aan de 18-jarigen. Dit houdt in dat zij een jaar langer lid mogen blijven van de jeugdbrandweer. De uitstroom is dit jaar daarom laag: alleen de leden die geen gebruik maken van de dispensatie, zijn gestopt. Zes jeugdleden zijn doorgestroomd naar aspirant manschap.
7. Het percentage uitgestroomde jeugdbrandweerleden dat kiest voor een vervolg (werk/studie) binnen het veiligheidsdomein: twee van de uitgestroomde jeugdbrandweerleden heeft gekozen voor een studie of werk binnen het veiligheidsdomein.

5.5 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 14 Baten en lasten Brandweer

Bedragen x € 1.000 Brandweer	Actualisatie 2021	Realisatie 2021	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	56.076	55.011	1.065
Totaal baten	1.766	1.702	-64
Saldo van baten en lasten	**-54.310**	**-53.309**	**1.001**
Toevoeging aan reserves	3.372	2.717	654
Onttrekking van reserves	685	602	-83
Gerealiseerd resultaat	**-56.997**	**-55.425**	**1.572**

6 Meldkamer

6.1 Wat wilden we bereiken?

De meldkamer is het kloppend hart van de hulpdiensten. De meldkamer neemt 24 uur per dag en 7 dagen per week hulpverzoeken van burgers in nood aan en dirigeert de hulpverleners snel en efficiënt naar de plaats van het incident. De centralisten vormen daarbij de ogen en oren van de brandweer, vanaf een incidentmelding tot het moment dat een leidinggevende op de plek van het incident arriveert en de aansturing van de collega's op straat overneemt. De brandweer deelt de meldkamer met de politie en de ambulancedienst. Voor incidenten die om een multidisciplinaire aanpak vragen, kan daardoor snel een calamiteitencoördinator worden ingezet die alle drie de hulpdiensten kan aansturen.

Beleidsdoelstellingen

In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor het programma Meldkamer 2 doelstellingen opgenomen:

- Wij willen meldingen van burgers sneller en slimmer ontvangen, registreren, beoordelen en bewaken, ten einde nog sneller en adequater hulp te kunnen bieden.
- Wij sturen op de kwaliteit en de bruikbaarheid van de informatie waarover de meldkamer beschikt, en de snelheid waarmee deze beschikbaar komt ten behoeve van de uitvoering van ons werk.

6.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beleidsactiviteiten

Wij geven een impuls aan de beleidsdoelstellingen met een paar specifieke beleidsactiviteiten:

Meldingen sneller en slimmer ontvangen en verwerken

De meldkamer moet ons helpen de hulpverlening aan de burger betrouwbaar en steeds zo snel mogelijk te laten plaatsvinden. In lijn met het landelijk vastgestelde kwalificatiedossier voorziet ons in 2021 vastgestelde vakbekwaamheidsprogramma meldkamer (2022-2025) naast technische training in competentiegerichte training. Wij zijn nauw aangesloten op landelijke ontwikkelingen. In 2021 hebben wij ons voorbereid op de landelijke introductie van de 112NL-app, die het ook voor mensen die niet goed kunnen horen en/of spreken mogelijk maakt om contact te leggen met de meldkamer middels een chatfunctie.

In 2021 hebben we de eerste ervaringen opgedaan met het in Q4 2020 landelijk geïntroduceerde 'geen spoed, wel brandweer'-nummer, voor meldingen zonder spoed. Zo blijft het 112-nummer vrij voor levensbedreigende situaties. In de eerste helft van 2022 zal de introductie van het nummer worden geëvalueerd.

De aansluiting van de meldkamer Utrecht op de landelijke meldkamer infrastructuur is door de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) opgeschort. In de periode tot de aansluiting zullen technologische vernieuwingen tevens voor toepassing in het huidige geïntegreerd meldkamer systeem (GMS) beschikbaar worden gemaakt. Voor de middellange termijn bouwen wij samen met de politie, de veiligheidsregio's van Flevoland en Gooi en Vechtstreek, en de Regionale Ambulancevoorzieningen van Gooi en Vechtstreek, Flevoland en Utrecht, aan de nieuwe, innovatieve meldkamer Midden-Nederland die in 2025 operationeel moet zijn. Naast de fysieke totstandkoming van de meldkamerlocatie staan daarbij de harmonisatie en synchronisatie van de regionale meldkamerprocessen centraal.

Sturen op kwaliteit en bruikbaarheid van informatie

Voor veel taken in onze organisatie maken wij gebruik van informatie. Van het in kaart brengen van risico's en het bepalen van de beste inzet bij een brand, tot het rapporteren over incidenten en opkomsttijden. De meldkamer beschikt over een belangrijk deel van de informatie die nodig is voor ons presterend vermogen. Het is daarom van belang voor onze organisatie, partners en de samenleving dat wij kunnen sturen op de bruikbaarheid en kwaliteit van deze informatie, alsmede op de snelheid waarmee deze ter beschikking komt.
In de afgelopen periode hebben wij geïnvesteerd in de eenduidigheid, kwaliteit en bruikbaarheid (vergelijkbaarheid) van informatie. Dit gaan wij in 2022 nog verder automatiseren.

Overdracht beheer meldkamer
De overdracht van het beheer van de meldkamer naar de politie in 2020 heeft geleid tot een financieel nadeel, omdat de uitname uit de rijksbijdrage € 0,2 miljoen hoger is dan de wegvallende beheerskosten voor de VRU. De VRU verwacht dit nadeel te kunnen compenseren na de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland door het efficiencyvoordeel op de personele lasten dat daarbij ontstaat. Aanvankelijk zou de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland begin 2022 plaatsvinden. In 2020 is bekend geworden dat dit pas wordt voorzien in het eerste kwartaal van 2025 door een vertraging van de nieuwbouw in Hilversum. Door deze vertraging wordt het voorziene efficiencyvoordeel op de personele lasten pas later gerealiseerd.

Met de politie is een regeling getroffen om het financiële nadeel voor de VRU in de periode 2022 tot de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland te compenseren. Met deze middelen kan vanaf 2022 het financiële nadeel als gevolg van de overdracht van het beheer worden opgevangen. Vanaf 2025, na de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland, wordt verwacht dat de verlaging van de gemeentelijke bijdrage met € 0,2 miljoen structureel binnen de begroting kan worden gedekt uit het verwachte efficiencyvoordeel op de personele lasten. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage met ingang van 2022 structureel verlaagd kan worden met een bedrag van € 193k.

6.3 Productie-indicatoren

Tabel 15 Productie-indicatoren Meldkamer

Nr.	Productie-indicatoren	Realisatie 2020	Actualisatie 2021	Realisatie 2021
1	Het aantal meldingen dat bij de regionale alarmcentrale is aangenomen	20.177	18.500	18.954
2	Het aantal vanuit de meldkamer begeleide en ondersteunde uitrukken	8.744	8.540	8.084
3	Verwerkingstijd meldingen	34	60 sec.	41 sec.
4	Het percentage GRIP incidenten met inzet CaCo	43% GRIP 4 COVID19 niet meegerekend	100%	100%
5	Multidiciplinair beeld is binnen 5 minuten beschikbaar	43% GRIP 4 COVID19 niet meegerekend	100%	100%

1. Het aantal meldingen dat bij de alarmcentrale is aangenomen. In dit overzicht is het aantal unieke incidentnummers opgenomen. Niet ieder incident genereert een uitruk of alarmering.
2. Het aantal vanuit de meldkamer begeleide en ondersteunde uitrukken. Het aantal incidenten waar door de meldkamer één of meer brandweereenheden voor zijn gealarmeerd. Alle gealarmeerde eenheden worden begeleid en ondersteund door de meldkamer.
3. Verwerkingstijd meldingen. Berekening van de verwerkingstijd: de gemiddelde verwerkingstijd van alle prioriteit 1 meldingen voor gebouwbranden (conform uitgangspunt Beleidsplan VRU 2020-2023) waarvoor een brandweereenheid is gealarmeerd. Hierin zijn

alleen meldingen meegenomen met een verwerkingstijd tussen 5 seconden en 10 minuten. Het kost minimaal 5 seconden om een eenheid te koppelen aan een incident. Tijden korter dan 5 seconden zijn niet representatief. Dit zijn ook meldingen die in eerste instantie door de meldkamer van de politie of de meldkamer Ambulance aangenomen zijn. Tijden langer dan 10 minuten betreffen brandweervoertuigen die bijvoorbeeld later gekoppeld zijn aan een eerder incident of waarvan de prioriteit later aangepast is van prioriteit 2 naar prioriteit 1. Ook deze verwerkingstijden zijn niet representatief, en derhalve in de berekening niet meegenomen.

6.4 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 16 Baten en lasten Meldkamer

Bedragen x € 1.000

Meldkamer	Actualisatie 2021	Realisatie 2021	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	1.477	1.296	181
Totaal baten	-68	-67	1
Saldo van baten en lasten	**-1.545**	**-1.363**	**182**
Toevoeging aan reserves	704	704	-
Onttrekking van reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-2.249**	**-2.067**	**182**

7 Algemeen

7.1 Algemene kosten en dekkingsmiddelen

Tabel 17 Algemene kosten en dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000	Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
	Begroting 2021	**Actualisatie 2021**	**Realisatie 2021**
Bijdragen gemeentelijk basistakenpakket	88.402	84.380	84.380
Vergoedingen individueel gemeentelijk pluspakket	-	3.428	3.343
Rijksbijdrage	9.295	9.798	9.726
Overige baten	2.425	2.356	2.623
Totaal	**100.123**	**99.962**	**100.073**

In hoofdstuk 2 van de jaarrekening vindt u een toelichting op de afwijkingen tussen de realisatie 2021 en de geactualiseerde begroting 2021.

7.2 Overhead

Tabel 18 Kosten overhead

Bedragen in € 1.000 **Overhead**	**Actualisatie 2021**	**Realisatie 2021**	**Afw. Real. en act.**
Personeelskosten	19.137	18.082	1.056
Gebouwkosten	1.605	1.581	24
Kantoorkosten	2.589	2.632	-43
Overige kosten	377	509	-131
Operationele kosten	-	-	-
Overige baten	-	-17	17
Mutaties in reserve	-749	-505	-244
Totaal overhead:	**22.959**	**22.282**	**677**
% overhead	**22,45%**	**22,54%**	**0,09%**

In de berekening van de overhead zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De organisatieonderdelen Bedrijfsvoering en Directie & Staf zijn in principe overhead, met uitzondering van:
    a. de centrale personeelsbudgetten die hieronder zijn opgenomen (deze worden op basis van formatie verdeeld over de taakvelden);
    b. de lasten van het FLO-overgangsrecht;
    c. kosten met betrekking tot de kazernes;
    d. bijdragen aan het IFV en WVSV;
    e. kosten van bestuursondersteuning.
2. Overheadkosten in de primair processen zijn:
    a. Directeuren en afdelingshoofden: 100%;
    b. Managementondersteuning: 100%.

7.3 Onvoorzien

De begroting van de VRU bevat geen post onvoorzien.

7.4 Gerealiseerde baten en lasten

Tabel 19 Baten en lasten Algemeen inclusief Overhead

Bedragen x € 1.000 Algemeen	Actualisatie 2021	Realisatie 2021	Afw. Real. en act.
Totaal lasten	26.613	25.622	990
Totaal baten	98.168	98.234	67
Saldo van baten en lasten	**71.555**	**72.612**	**1.057**
Toevoeging aan reserves	777	871	-94
Onttrekking van reserves	1.527	1.287	-240
Gerealiseerd resultaat	**72.305**	**73.028**	**724**

Paragrafen

Dit hoofdstuk bevat de in het BBV voorgeschreven paragrafen, met uitzondering van de paragrafen Lokale heffingen en Grondbeleid, welke niet van toepassing zijn op onze organisatie. Achtereenvolgens treft u aan:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen

8 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. Risicobeheersing is gericht om de schadelijke gevolgen van risico's zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

8.1 Weerstandscapaciteit

De bedrijfsvoeringreserve laat de weerstandscapaciteit van de VRU zien. Binnen deze capaciteit kunnen de risico's (mogelijke toekomstige financiële tegenvallers) worden opgevangen.

Op basis van de risico-inventarisatie (zie paragraaf 9.2) bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit voor 2021 € 0,5 miljoen. Onze beschikbare weerstandscapaciteit is € 1,4 miljoen. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/benodigd) groter dan 1 (2,3).

Tabel 20 Weerstandscapaciteit

Bedragen in € 1.000	
Weerstandscapacteit	**2021**
Bedrijfsvoeringsreserve	1.409
Totaal	**1.409**

8.2 Benodigde weerstandscapaciteit

In de volgende tabel zijn de belangrijkste financiële risico's weergegeven, voor zover bekend ten tijde van het opstellen van de jaarstukken. Daarbij is een analyse gemaakt van de omvang en de kans dat het risico zich voordoet. De risico's worden vervolgens nader toegelicht.

Tabel 21 Weerstandscapaciteit

Bedragen in € 1.000			
Benodigde weerstandscapaciteit	**Effect**	**Kans**	**Bedrag risico**
Omgevingswet	500-1.000	25%	31
Taakdifferentiatie brandweer	pm	25%	pm
Overige (onvoorziene) exploitatierisico's			524
Totaal			**524**

8.2.1 Omgevingswet

Omschrijving risico
Onderzoeksbureau Cebeon heeft de (financiële) gevolgen van de stelselherziening als gevolg van de Omgevingswet voor de VRU in beeld gebracht. Op basis van het Cebeon-rapport kan geconcludeerd worden dat de VRU voor de invoering van de Omgevingswet nog te maken krijgt met incidentele kosten (wegvallen capaciteit vanwege benodigde inspanningen in het project voor de inrichting van de werkprocessen en het aansluiten op gemeentelijke werkprocessen en digitaal verkeer) en structurele kosten. Bij invoering Omgevingswet speelt gelijktijdig de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Tussen het Rijk en de bestuurlijke partners zijn afspraken gemaakt over het monitoren en evalueren van de financiële gevolgen van de stelselherziening Omgevingswet. De inzet is dat de wet budgetneutraal kan worden ingevoerd,

waarbij de minister heeft afgesproken op zoek te gaan naar oplossingen als uit de financiële evaluatie blijkt dat de invoeringskosten substantieel hoger zijn dan eerder voorzien.

Toelichting effect en kans
De structurele kosten voor de VRU worden geschat op € 0,5 tot 1,5 miljoen euro. Deze kosten hebben met name betrekking op personeelskosten. Enerzijds door een nieuw type advies over de omgevingsvisie, -plannen en programma's (kerninstrumenten). Anderzijds zullen de kosten per advies stijgen, door toename van de tijdsbesteding aan meer complexe aanvragen en processen en doordat het benodigde kennisniveau (en daarmee de inschaling) van de medewerkers omhoog moet om deze complexe aanvragen te behandelen. Het risico voor 2022 is berekend over het laatste kwartaal als gevolg van uitstel van invoering van de Omgevingswet (niet eerder dan per 1 oktober 2022).

De inschatting van de incidentele kosten als gevolg van de invoering van de omgevingswet in bedraagt ca. € 100K-€ 200K voor extra personele capaciteit. Financiële dekking voor deze incidentele kosten voor 2022 wordt gezocht binnen de kaders van de begroting van de VRU met mogelijk de inzet van de ontwikkel- en egalisatiereserve. De incidentele kosten maken derhalve geen deel uit van de risicoparagraaf.

8.2.2 Taakdifferentiatie brandweer

Omschrijving risico
De minister van JenV heeft op 21 juni 2021 het besluit genomen decharge te verlenen aan de denktank taakdifferentie en een nieuwe stuurgroep 'toekomstbestendig brandweerstelsel' in te richten. Deze stuurgroep heeft als opdracht gekregen om medio 2022 een plan te presenteren voor implementatie van de eerste bouwsteen van de denkrichting en als aanvullende opdracht om te onderzoeken wat andere wenselijke thema's zijn om mee aan de slag te gaan, om toe te werken naar een toekomstbestendig brandweerstelsel. Bij de eerste bouwsteen gaat het om verplichte beschikbaarheid. De vrijwilliger werkt op basis van vrijwilligheid en kan niet worden verplicht om taken uit te voeren en beschikbaar te zijn op een bepaald moment. Vormen van consignering (het buiten werktijd verplicht oproepbaar zijn voor spoedgevallen) en kazernering (verplichte aanwezigheid op de kazerne) zijn dan niet meer aan de orde. Voor de beroepsmedewerker geldt dat de verplichting blijft. In de opdracht van het implementatieplan voor de eerste bouwsteen worden activiteiten, planning, verantwoordelijkheden en financiën opgenomen.

Toelichting effect en kans
Er bestaat een reëel risico dat de kosten voor brandweerzorg als gevolg van de taakdifferentiatie op basis van de genoemde uitwerkingen van de stuurgroep 'toekomstbestendig brandweerstelsel' significant stijgen. De eventuele verschuiving van taken van vrijwilligers naar beroepskrachten kan leiden tot meer (parttime) beroepsaanstellingen en daarmee tot extra loonkosten voor de werkgever. Ook de kosten voor vakbekwaamheid kunnen toenemen als gevolg van een verschuiving van specialistische taken. Er is nog geen duidelijkheid over de omvang en fasering van de eventuele meerkosten als gevolg van de vrijwilligersproblematiek. Waar zich het risico van een zeer substantiële kostenverhoging gaat voordoen en het tempo van die kostenverhoging is nog niet in te schatten, omdat een eventueel besluit om het gedachte model van taakdifferentiatie in te voeren nog gekoppeld zou kunnen worden aan een derogatiebesluit (uitstel van invoering) vanuit Europa. Dit betekent ook dat de duur van het verleende uitstel van de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren voor personeel van de veiligheidsregio's nog niet bekend is. Uitgangspunt hierbij is dat eventuele financiële consequenties als gevolg van wijzigingen in het stelsel door het Rijk worden gecompenseerd.

8.2.3 Overige (onvoorziene) exploitatierisico's

Omschrijving risico
De veiligheidsregio kan worden geconfronteerd met onvoorziene kosten binnen het begrotingsjaar als gevolg van exogene ontwikkelingen (zoals premiestijgingen, claims, kostenfluctuaties die samenhangen met incidenten en crises). In de begroting van de VRU zijn geen posten voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

Toelichting effect en kans
Als dit risico zich voordoet, zal bijsturing plaatsvinden via de begroting. Het geraamde risico gaat ervan uit dat het maximaal een jaar duurt voordat de maatregelen zijn geëffectueerd. Het geraamde risico wordt ingeschat op 0,5% van de totale kosten.

8.3 Kengetallen

Volgens de richtlijnen van het BBV zijn hieronder vier van de zes verplichte kengetallen weergegeven. De overige twee voorgeschreven kengetallen (grondexploitatie en belastingcapaciteit) zijn niet van toepassing op onze organisatie. De wetgever wil met deze kengetallen inzicht hebben in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid (de mate waarin bij een tegenvaller financieel kan worden bijgestuurd). De kengetallen geven aan over hoeveel financiële ruimte wij beschikken om structurele en incidentele lasten te dekken of op te vangen. De kengetallen dienen te worden beoordeeld in samenhang met elkaar en met de financiële positie.

Toelichting kengetallen

Netto schuldquote:
Het quotiënt van totale schulden minus liquide middelen minus uitgeleende gelden en de totale baten

Solvabiliteitsratio:
Het quotiënt van eigen vermogen en balanstotaal

Structurele exploitatieruimte:
Het quotiënt van structurele baten minus structurele lasten en de totale baten

Tabel 22 Verplichte kengetallen

Omschrijving kengetal	2020	2021
Netto schuldquote	32,3%	22,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	32,1%	22,7%
Solvabiliteitsratio	27,3%	27,0%
Structurele exploitatieruimte*	-0,3%	-0,1%

* 2020 is gecorrigeerd t.o.v. de jaarstukken 2020

8.3.1 Netto schuldquote

Onze positie met betrekking tot de schuldquote is gunstig te noemen. De norm ligt tussen de 0-100%. Wij liggen hiermee ruimschoots onder het maximum van 100%. De daling van de schuldquote is veroorzaakt door een hogere stand van de liquide middelen.

8.3.2 Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit is ten opzichte van 2020 gedaald door de toename van vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar. De langlopende leningen worden hoofdzakelijk gebruikt voor de financiering van de vaste activa.

8.3.3 Structurele exploitatieruimte

Alle middelen zijn structureel bestemd.

9 Onderhoud kapitaalgoederen

9.1 Activeren en afschrijven

Conform artikel 59 van het BBV activeren wij alle materiële vaste activa. Investeringen schrijven wij lineair af vanaf het jaar opvolgend op het investeringsjaar. Als uitgangspunt voor het activeren geldt dat dit plaatsvindt vanaf € 10.000 per object.

9.1.1 Investeringen in gebouwen

De VRU had ultimo 2021 vier brandweerkazernes in eigendom. De overige kazernes zijn in eigendom van de gemeenten. De kazernes worden om niet ter beschikking gesteld aan de VRU. Investeringen in gebouwen die in eigendom van de gemeenten zijn, komen voor rekening van de betreffende gemeenten. Investeringen in gebouwen die eigendom zijn van de VRU, worden bij de VRU geactiveerd. De kapitaallasten worden doorbelast aan de gemeenten die de gebouwen aan de VRU hebben overgedragen, via het individueel gemeentelijk plus pakket.

9.1.2 Investeringen in overige kapitaalgoederen

Ten aanzien van de investeringen in overige kapitaalgoederen (inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal) hanteert de VRU een meerjarig investeringsplan welke periodiek wordt geactualiseerd. In de begroting is een constant bedrag opgenomen voor kapitaallasten. De werkelijke kapitaallasten fluctueren. Tezamen met het meerjaren investeringsplan is daarom ook een egalisatiereserve kapitaallasten ingesteld om de verschillen tussen begrote en werkelijke kapitaallasten op te vangen. Meerjarig wordt gestuurd op een sluitende investeringsbegroting.

9.2 Onderhoud

9.2.1 Onderhoud gebouwen en installaties

Hoofdkantoor
Het hoofdkantoor van de VRU is gehuisvest in het gehuurde pand in het provinciehuis. Het onderhoud voor deze locatie is onderdeel van de servicekosten die wij naast de huur aan de provincie Utrecht betalen.

Brandweerkazernes
De kosten voor het beheer en onderhoud van de brandweerkazernes zijn voor rekening en risico van de gemeenten.

9.2.2 Onderhoud materieel

Het onderhoud van materieel wordt grotendeels in eigen beheer door - uitgevoerd of uitbesteed via het VRU-organisatieonderdeel Bedrijf Preparatie Brandweer.

10 Financiering

Het wettelijke kader voor het financieringsbeleid is vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Het treasury-beleid van de VRU ligt vast in het treasurystatuut VRU.

10.1 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet laat het maximumbedrag zien waarmee een gemeente of gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming van de reserves.

Het netto overschot in 2021 bedroeg gemiddeld € 26,6 miljoen. Onderstaande tabel laat de berekening zien van de kasgeldlimiet in 2021. Daaruit blijkt dat de gemiddelde liquiditeitspositie over heel 2021 voldoet aan de norm.

Tabel 23 Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000,-	**Maand v/h kwartaal**	**Kw 1**	**Kw 2**	**Kw 3**	**Kw 4**
(1) Vlottende (korte) schuld	maand 1	6.192	4.151	10.079	10.537
(1) Vlottende (korte) schuld	maand 2	2.865	6.597	12.041	14.415
(1) Vlottende (korte) schuld	maand 3	6.470	6.116	11.735	15.618
(2) Vlottende middelen	maand 1	24.019	42.682	50.202	51.523
(2) Vlottende middelen	maand 2	18.258	36.659	43.433	48.514
(2) Vlottende middelen	maand 3	8.890	29.357	35.856	38.602
(3) Netto vlottende schuld (+) of Overschot vlottende middelen (-) (1-2)					
	maand 1	-17.827	-38.531	-40.123	-40.986
	maand 2	-13.393	-30.062	-31.392	-34.099
	maand 3	-2.420	-23.341	-24.121	-22.984
(4) Gemiddelde netto vlottende schuld (+) of Gemiddeld overschot vlottende middelen (-)		-11.214	-30.611	-31.878	-32.690
(5) Kasgeldlimiet		8.051	8.051	8.051	8.051
(6a) Ruimte onder kasgeldlimiet (5>4)		19.598	38.996	40.263	41.075
(6b) Overschrijding van de kasgeldlimiet (4>5)		-	-	-	-
Berekening kasgeldlimiet					
(7) Begrotingstotaal		98.178	98.178	98.178	98.178
(8) Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage		8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
(9) Kasgeldlimiet : 7 x 8 : 100		8.051	8.051	8.051	8.051

10.2 Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel het renterisico bij herfinanciering te beperken. De jaarlijkse renteherzieningen en de verplichte aflossingen mogen niet méér bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

Uit de volgende tabel blijkt dat is voldaan aan de renterisiconorm.

Tabel 24 Renterisiconorm

Bedragen in € 1.000		
Renterisiconorm	**2020**	**2021**
Omvang begroting	95.602	98.178
Renterisiconorm	20%	20%
Toets renterisiconorm	19.120	19.636
Renteherzieningen op leningen o/g	-	-
Betaalde aflossingen	2.123	-2.123
Renterisico	**2.123**	**2.123**
Ruimte onder renterisiconorm	**16.997**	**17.513**

11 Bedrijfsvoering

11.1 Personeel

11.1.1 Formatie en bezetting (fte)

De formatie en bezetting (in fte) per ultimo 2021 is als volgt:

Tabel 25 Formatie & bezetting

Organisatieonderdeel	Formatie per 31-12	Bezetting per 31-12	Verschil	Bezetting in %
Concerndirectie en stafafdeling	33,1	29,1	4,0	88%
Brandweerrepressie	273,2	253,9	19,3	93%
Bedrijf Preparatie Brandweer	126,2	119,6	6,6	95%
Risicobeheersing	115,3	106,1	9,2	92%
Crisisbeheersing	32,5	29,7	2,9	91%
GHOR	11,3	12,3	-1,0	109%
Bedrijfsvoering	106,4	97,5	8,9	92%
Totaal	**698,1**	**648,2**	**49,9**	**93%**

Het verschil tussen formatie en bezetting betreft een momentopname. Een deel van de vacatures is moeilijk in te vullen, mede door de coronacrisis en de krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast wordt een deel van de vacatures bewust aangehouden, bijvoorbeeld in het kader van een lopende reorganisatie.

11.1.2 Aantal vrijwilligers

Het gemiddelde aantal vrijwilligers bedroeg 1.641 in 2021. In 2021 is het aantal vrijwilligers per saldo met 24 afgenomen. In 2020 nam het aantal vrijwilligers per saldo af met 44.

11.1.3 Wet banenafspraak

De VRU heeft voor 2021 de ambitie gesteld om 15 garantiebanen te realiseren. Ultimo 2021 zijn er 14,8 fte garantiebanen gerealiseerd en is de ambitie daarmee nagenoeg gehaald.

11.1.4 Diversiteit

In wervingsuitingen geeft de VRU consequent aan naar inclusiviteit en talent te streven:
“Veiligheidsregio Utrecht werft mensen met de beste capaciteiten en laat zich niet leiden door culturele achtergrond, fysieke of mentale beperking, genderidentiteit, geloofsovertuiging, geaardheid of leeftijd. [Wij zijn] op zoek naar mensen met talent.”

In 2021 is het beleid voor werving en selectie aangepast waardoor diversiteit in de selectie een voorrangspositie heeft gekregen bij gelijke geschiktheid.

Er is een project gestart dat tot doel heeft om meer collega’s te werven uit specifieke doelgroepen. Vanwege de COVID-19-pandemie is de implementatie van dit project uitgesteld (de voorbereidingen zijn wel door gegaan, voor zover dit digitaal mogelijk was, waardoor er nu een situatie is dat er gestart kan worden zodra de maatregelen dit toelaten).

11.1.5 Verzuim

Na een relatief laag ziekteverzuim in 2020 is in 2021 sprake van een toename van het verzuimpercentage. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van langdurig verzuim.

Tabel 26 Verzuimpercentage naar verzuimduur

Verzuimpercentage	2018	2019	2020	2021
1 tot 8 dagen (kort)	0,55%	0,48%	0,36%	0,36%
8 tot 42 dagen (middelllang)	0,72%	0,51%	0,83%	0,94%
43 dagen en meer (lang)	2,68%	4,73%	3,29%	4,72%
Totaal	**3,96%**	**5,72%**	**4,46%**	**6,02%**

11.1.6 Pilot geestelijke verzorging

In augustus 2021 is gestart met de tweejarige pilot geestelijke verzorging. De geestelijk verzorger is een nieuwe functie binnen de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). We geven met de geestelijke verzorging een impuls aan de zorg voor de mens achter de taak. Dat betekent een brede visie op geestelijke verzorging. Het gaat niet alleen om levensbeschouwelijke of religieuze aspecten, maar om een gezonde omgang met de levensvragen en de zingeving, die de intensiteit van het werken binnen een crisisorganisatie nu eenmaal oproept. Aandacht voor het mentale welbevinden van medewerkers versterkt de weerbaarheid en veerkracht en daarmee de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Aandacht voor zingeving biedt daarmee een belangrijke aanvulling op het zorgaanbod van de VRU. Met deze pilot onderzoekt de VRU op welke wijze de inzet van een geestelijk verzorger kan bijdragen aan de duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

11.2 Inhuur

Tabel 27 Inhuur per rubriek

Bedragen x € 1.000 Inhuur per rubriek	Actualisatie 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Inhuur reguliere werkzaamheden			
Vervanging i.v.m. ziekte	352	778	-426
Vervanging i.v.m. vacature	904	2.333	-1.429
Instructeurs	253	233	21
Subtotaal inhuur binnen formatie	**1.509**	**3.344**	**-1.834**
Inhuur additionele werkzaamheden			
Tijdelijke capaciteit voor projecten	1.643	1.605	38
Subtotaal inhuur bovenop de formatie	**1.643**	**1.605**	**38**
Totaal inhuur	**3.152**	**4.948**	**-1.796**

De inhuur voor reguliere werkzaamheden zijn onderdeel van Rubriek A van de staat van baten en lasten. De hogere kosten voor inhuur betreft voornamelijk de inhuur op een aantal moeilijk in te vullen vacatures. De dekking van de overschrijding van de inhuur binnen de formatie wordt gevonden binnen de reguliere salarisbegroting. De inhuur voor additionele werkzaamheden zijn onderdeel van Rubriek C[2] van de staat van baten en lasten.

[2] Naast de inhuur voor additionele werkzaamheden bevat rubriek C ook de kosten voor inleen van andere overheden (realisatie 2021: € 275K).

11.3 Beleidsindicatoren

Tabel 28 Beleidsindicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie 2020	Actualisatie 2021	Realisatie 2021
Formatie	Fte per 1000 inwoners	0,51	0,52	0,51
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	0,48	0,48	0,48
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 66,0	€ 76,5	€ 69,0
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	9%	6%	9%
Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	€ 3,8 mln	€ 3,1 mln	€ 4,9 mln
Overhead	% van de totale lasten	23%	22%	24%

Op basis van de CBS is voor de realisatie 2021 uitgegaan van 1.361.153 inwoners per 1 januari voor de provincie Utrecht.

Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de ambtelijke organisaties. Dit zijn in feite de totale lasten van de VRU minus de jaarlijkse bijdrage aan het IFV en de WVSV.

Zie paragraaf 11.2 een nadere toelichting op de externe inhuur.

11.4 Duurzaamheid

In onze samenleving ligt een grote uitdaging op het gebied van duurzaamheid. Om de aandacht voor duurzaamheid vast te houden en te verstevigen is een duurzame bedrijfsvoering als beleidsbeginsel opgenomen in het VRU-beleidsplan 2020-2023. In onze interne communicatie en in onze bedrijfsvoering besteden we steeds aandacht aan duurzaamheid. Waar de uitvoering van onze taken dit niet in de weg staat, kiezen we voor duurzame oplossingen. Er zijn verschillende initiatieven binnen de organisatie op dit gebied. Een aantal voorbeelden van dit jaar:

- Verduurzaming wagenpark: in 2020 is een start gemaakt met verduurzaming van het (ondersteunende) wagenpark en wordt er actief gestuurd op het verminderen van het aantal ondersteunende voertuigen. Momenteel zijn twee elektrische dienstvoertuigen in gebruik en loopt een pilot met elektrische fietsen;
- De printers zijn vervangen door multifunctionele printers die energiezuiniger zijn;
- We zijn overgegaan op nieuwe datacentra (servers, storage, centrale netwerkcomponenten, firewalls etc.) die energiezuiniger zijn.
- Veel gemeenten maken een beweging om hun gemeentelijk vastgoed te verduurzamen, de meeste brandweerposten zijn of worden voorzien van zonnepanelen, als het nieuwbouw betreft dan gaat dit verder.
- Duurzaamheidseisen en social return in aanbestedingen (bijvoorbeeld koffiebonen, eindejaarsgeschenken);
- Tijd- en plaatsonafhankelijk werken draagt bij aan minder reisbewegingen en een betere werk-privébalans.

11.5 Privacy

De regeling bescherming persoonsgegevens VRU is begin 2020 ter instemming voorgelegd aan de Centrale ondernemingsraad (COR) en op 10 februari 2020 vastgesteld door het algemeen bestuur.

In 2021 zijn in totaal 12 datalekken gemeld bij de Functionaris Gegevensbescherming (FG). Deze meldingen zijn allemaal opgenomen in het daartoe verplichte datalekregister van de VRU. Datalekken worden zorgvuldig beoordeeld om in een zo vroeg mogelijk stadium maatregelen te nemen om eventuele schade te verkleinen of te voorkomen, eventuele betrokkenen te informeren en - zo nodig - te melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Twee datalekken zijn vanwege de risico-inschatting door de FG gemeld aan de AP. In beide gevallen is dit gebeurd binnen de wettelijk verplichte termijn van 72 uur. Hieruit zijn (vooralsnog) geen verdere consequenties voortgekomen.

De AP heeft overigens in 2021 de lijn uit 2020 voortgezet om met name ook te handhaven op overheden, met als gevolg enorm hoge boetes.

12 Verbonden partijen

Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)

De WVSV is de werkgeversvereniging van de 25 veiligheidsregio's die met de werknemersorganisaties op landelijk niveau tot afspraken komt over arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers van de veiligheidsregio's (met uitzondering van het personeel dat onder een eigen Cao valt bijvoorbeeld Cao Ambulancezorg).

De WVSV is zelfstandig en onafhankelijk, juridisch vormgegeven als vereniging. Statuten en huishoudelijk reglement zijn beschikbaar op de website: www.wvsv-nl.nl.

Belang
De WVSV maakt namens haar leden afspraken met de vakbonden over collectieve arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's. Deze afspraken worden vastgelegd in de "CAR(-UWO) Veiligheidsregio's" (voorheen CAR-UWO).

Met het vaststellen van de begrotingen voor 2021 en 2022 heeft de Algemene Vergadering ook de contributiebedragen voor beide jaren vastgesteld. Statutair is bepaald dat het lidmaatschap van de veiligheidsregio's op gelijkwaardige basis plaatsvindt en dat elke veiligheidsregio 1/25ste van het saldo van de begroting bijdraagt.

Financiële informatie
Eigen en vreemd vermogen voor bestemming 2021: nog niet bekend
Jaarresultaat 2021: nog niet bekend

Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)

Het IFV is de landelijke ondersteuningsorganisatie voor de veiligheidsregio's (versterken van de brandweerzorg en de aanpak op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing).
Via de Wet veiligheidsregio's zijn verschillende wettelijke taken overgeheveld naar het IFV. Het IFV is een bij wet opgericht zelfstandig bestuursorgaan (ZBO).

Het IFV voert naast haar wettelijke taken ook taken uit in opdracht van de Veiligheidsregio's. Deze taken worden door de Veiligheidsregio's betaald. Het aandeel van de VRU in de exploitatie bedraagt 6,5%. De 25 voorzitters van de veiligheidsregio's, verenigd in het Veiligheidsberaad, vormen het algemeen bestuur van het IFV. De bijdrage van de VRU aan het IFV bedroeg € 702K over 2021.

Jaarrekening 2021

1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

1.1 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts genomen voor zo ver zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende, arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

1.1.1 Vaste activa

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en eventuele bijdragen van derden in de kosten van dit actief.

Ten aanzien van de investering en afschrijving worden de bepalingen en termijnen toegepast zoals deze zijn vastgelegd in de nota activabeleid.

Financiële vaste activa
Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

1.1.2 Vlottende activa

Vorderingen, liquide middelen en overlopende activa
Vorderingen, liquide middelen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid van de vorderingen wordt een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

1.1.3 Vaste passiva

Langlopende schulden
Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De langlopende schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

1.1.4 Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar
De schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
De overlopende passiva worden opgenomen tegen nominale waarde.

1.1.5 Resultaatbepaling

Algemeen
De baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar, waarop zij betrekking hebben.

De lasten zijn bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde waarderingsgrondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Baten zijn verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht.

Verliezen zijn in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Kapitaallasten
De geactiveerde investeringen worden afgeschreven met de lineaire afschrijvingsmethode met de daarbij behorende afschrijvingstermijnen. Hierbij wordt de restwaarde bij de bepaling van de afschrijvingsbedragen op nihil gesteld. Van de activa die in de loop van het jaar 2021 in gebruik zijn genomen, wordt vanaf januari 2022 gestart met afschrijven.

Aan de geactiveerde investeringen is een rekenrente van 1,69% toegerekend. De rente wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari en jaarlijks ten laste van de exploitatie gebracht. De hoogte van de interne rekenrente wordt bij begroting vastgesteld.

Lasten FLO-overgangsrecht
Op 1 januari 2006 is het Functioneel leeftijdsontslag (FLO) afgeschaft. Voor medewerkers die nog niet met FLO waren, maar wel onder deze regeling vielen, is landelijk het zogeheten FLO-overgangsrecht afgesproken. De kosten voor het FLO-overgangsrecht maken onderdeel uit van het gezamenlijke basistakenpakket. In de begroting van de VRU bevat een structurele post voor de lasten voor het FLO-overgangsrecht. Schommelingen in de begroting worden zoveel mogelijk geëgaliseerd via de bestemmingsreserve FLO-overgangsrecht. Afwijkingen ten aanzien van de realisatie worden toegelicht in de jaarrekening.

Jaarlijks wordt de meerjarenraming voor de lasten voor het FLO-overgangsrecht herijkt. Hierbij wordt getoetst of de beschikbare middelen (in meerjarig perspectief) toereikend zijn. Als ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, wordt de begroting (en de daarin opgenomen bijdrage voor het gezamenlijke basistakenpakket) bijgesteld, zodat de VRU te allen tijde aan haar verplichtingen kan (blijven) voldoen.

2 Balans

2.1 Balans per ultimo boekjaar

Tabel 29 Balans per 31 december

Bedragen x € 1.000		
Activa	**31-12-20**	**31-12-21**
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa	48.558	45.997
Financiële vaste activa	201	125
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	13.995	38.152
Liquide middelen	506	428
Overlopende activa	1.650	1.243
Totaal activa	**64.910**	**85.945**
Recht bestaat op verliescompensatie Wet op de Vennootschapsbelasting	nihil	nihil

Bedragen x € 1.000		
Passiva	**31-12-20**	**31-12-21**
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	17.732	23.237
Voorzieningen	17	-
Langlopende schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar	30.900	45.777
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	2.303	3.977
Overlopende passiva	13.959	12.954
Totaal passiva	**64.910**	**85.945**

2.2 Toelichting balans

2.2.1 Materiële vaste activa

De VRU heeft uitsluitend investeringen met een economisch nut. De volgende tabel geeft het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa weer.

Tabel 30 Verloop boekwaarde materiële vaste activa

Bedragen x € 1.000					
Materiële vaste activa	**Boekwaarde 31-12-20**	**Investeringen 2021**	**Desinvestering 2021**	**Afschrijvingen 2021**	**Boekwaarde 31-12-21**
Gronden en terreinen	284			-	284
Bedrijfsgebouwen	3.089			-117	2.972
Machines, apparaten en installaties	2.867	1.061	-	-836	3.092
Vervoermiddelen	29.650	944	-47	-2.880	27.667
Overige materiële vaste activa	12.047	1.295	-33	-2.206	11.103
Activa in uitvoering	621	257	-	-	878
Totaal	**48.558**	**3.557**	**-80**	**-6.039**	**45.997**

De volgende tabel geeft inzicht in de gerealiseerde investeringen (€ 3.557K minus € 257K activa in uitvoering) van € 3.300K ten opzichte van de begroting.

Tabel 31 Investeringen

Bedragen x € 1.000			
Materiële vaste activa	**Begroting 2021**	**Investering 2021**	**Verschil**
Gronden en terreinen	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	570	-	570
Machines, apparaten en installaties	4.806	1.061	3.745
Vervoermiddelen	2.087	944	1.143
Overige materiële vaste activa	2.260	1.295	965
Totaal	**9.723**	**3.300**	**6.423**

Het verschil tussen de begroting en de gerealiseerde investeringen wordt voor het grootste deel veroorzaakt door het doorschuiven van (het gereedkomen van) de investeringen (€ 5.784K). Ten aanzien van deze investeringen is al wel een deel uitgegeven (activa in uitvoering per ultimo 2021 bedraagt 878K). Voor het resterende deel wordt het lagere investeringsbedrag voornamelijk veroorzaakt doordat in 2021 minder ICT-middelen zijn vervangen dan was begroot.

2.2.2 Financiële vaste activa

Tabel 32 Financiële vaste activa

Bedragen x € 1.000				
		Mutatie 2021		
Financiële vaste activa	**31-12-20**	**Toename**	**Afname**	**31-12-21**
Leningen aan personeel u/g	201	-	76	125
Totaal	**201**	**-**	**76**	**125**

De financiële vaste activa betreft voor de regionalisering verstrekte hypotheken aan personeelsleden die toen in dienst waren van een gemeente. Er worden door de veiligheidsregio geen nieuwe leningen verstrekt. In 2021 werd € 6K rente ontvangen.

2.2.3 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

In de volgende tabel is een nadere specificatie opgenomen van de uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder.

Tabel 33 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Bedragen x € 1.000		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**31-12-20**	**31-12-21**
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	13.311	37.835
Vorderingen op openbare lichamen	467	258
Overige vorderingen	310	172
Voorziening wegens mogelijke oninbaarheid	-94	-113
Totaal	**13.995**	**38.152**

De uitzetting in ’s Rijks schatkist is hoger dan ultimo 2020 doordat in 2021 een langlopende lening is afgesloten voor de financiering van investeringen. Deze middelen zijn ultimo 2021 nog niet volledig aangewend.

De Regeling schatkistbankieren decentrale overheden geeft de VRU de mogelijkheid om maximaal 2% van het begrotingstotaal aan geldmiddelen buiten ’s Rijks schatkist aan te houden. De volgende tabel toont dat de VRU aan deze bepaling heeft voldaan in 2021.

Tabel 34 Regeling schatkistbankieren

Bedragen x € 1.000				
Regeling schatkistbankieren	**1e kwartaal**	**2e kwartaal**	**3e kwartaal**	**4e kwartaal**
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	279	217	326	299
Drempelbedrag (2% van begrotingstotaal)	1.964	1.964	1.964	1.964
Ruimte onder drempelbedrag	***1.685***	***1.747***	***1.638***	***1.665***
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

2.2.4 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen betreft uitsluitend het saldo van de rekening-courant verhouding met BNG Bank. Deze middelen staan ter vrije beschikking van de VRU.

Tabel 35 Liquide middelen

Bedragen x € 1.000		
Liquide middelen	**31-12-20**	**31-12-21**
Banksaldi	506	428
Totaal	**506**	**428**

2.2.5 Overlopende activa

Tabel 36 Overlopende activa

Bedragen x € 1.000		
Overlopende activa	**31-12-20**	**31-12-21**
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	-	-
Nog te ontvangen bedragen	6	92
Vooruitbetaalde bedragen	1.644	1.151
Totaal	**1.650**	**1.243**

De vooruitbetaalde bedragen bestaan voornamelijk uit vooruitbetaalde erfpacht voor een brandweerpost en verzekeringen voor het volgende boekjaar.

2.2.6 Eigen vermogen

Tabel 37 Eigen vermogen

Bedragen x € 1.000					
			Mutatie 2021		
Eigen vermogen	**31-12-2020**	**Resultaat**	**Storting**	**Onttrekking**	**31-12-2021**
Bedrijfsvoeringsreserve	1.409	-	-	-	1.409
Algemene reserve	***1.409***	**-**	**-**	**-**	***1.409***
Egalisatiereserve kapitaallasten	10.376	-	3.355	861	12.870
Egalisatiereserve FLO-overgangsrecht	1.677	-	-	375	1.302
Egalisatiereserve tweede loopbaan	479	-	108	10	577
Ontwikkel- en egalisatiereserve	839	25	125	462	527
Bestemmingsreserve meldkamer	500	-	704	-	1.204
Reserve repressieve efficiency Utrecht	181	-	-	181	-
Bestemmingsreserve omgevingswet	142	-	-	-	142
Bestemmingsreserve hervorming OMS-stelsel	-	2.104	-	-	2.104
Bestemmingsreserves	***14.194***	***2.129***	***4.292***	***1.889***	***18.726***
Gerealiseerd resultaat 2020	2.129	-2.129	-	-	-
Gerealiseerd resultaat 2021	-	3.102	-	-	3.102
Totaal	**17.732**	**3.102**	**4.292**	**1.889**	**23.237**

Hierna worden de mutaties per reserve toegelicht. De bestemming van het rekeningresultaat over 2020 is verwerkt conform het besluit van het algemeen bestuur.

Bedrijfsvoeringreserve
Door het aanhouden van een reserve is de VRU in staat om een deel van de risico's op te vangen, zonder dat dit direct afgewenteld hoeft te worden op de gemeenten. De schommelingen die optreden worden opgevangen met deze reserve. De omvang van de bedrijfsvoeringreserve (weerstandvermogen) is minimaal gelijk aan de op basis benodigde weerstandscapaciteit (zie paragraaf 8.2 van het jaarverslag). De bedrijfsvoeringreserve valt met 1,4% van het begrotingsvolume binnen de afgesproken bandbreedte (1% - 2%).

Egalisatiereserve kapitaallasten
Via het meerjarig investeringsplan wordt gestuurd op een meerjarig evenwicht tussen de begrote en gerealiseerde kapitaallasten (afschrijving en rente). Om de kosten van afschrijving en rente over de jaren te egaliseren wordt gebruik gemaakt van een egalisatiereserve. Tekorten op de kapitaallasten worden aan deze reserve onttrokken. Overschotten worden aan deze reserve

gedoteerd. Boekwinst (opbrengst activa) of –verlies (versnelde afschrijving) bij afstoten van activa wordt ten gunste of ten laste van de exploitatie gebracht en vervolgens via een dotatie/onttrekking gemuteerd in de reserve egalisatie kapitaallasten.

Egalisatiereserve lasten FLO-overgangsrecht
De reserve 'lasten FLO-overgangsrecht' wordt ingezet om de kosten voor het FLO-overgangsrecht meerjarig te kunnen egaliseren. Hiermee wordt een (structurele of incidentele) stijging van de gemeentelijke bijdrage voorkomen en ontstaat een beperkte buffer om fluctuaties die het gevolg zijn van de afspraken in het FLO-overgangsrecht in meerjarig perspectief op te vangen. De onttrekking in 2021 is conform begroting.

Egalisatiereserve tweede loopbaan
Vanwege het wegvallen van het FLO voor repressief brandweerpersoneel is tweede loopbaanbeleid geïntroduceerd. Om hieraan uitvoering te kunnen gaan geven, is de egalisatiereserve tweede loopbaan gevormd. Jaarlijks wordt een storting gedaan om de kosten voor onder andere om-/bijscholing en vervanging te dekken. In 2021 is hierin conform begroting een bedrag gestort van € 108K. De werkelijke kosten voor tweede loopbaanbeleid fluctueren en worden jaarlijks aan deze reserve onttrokken.

Ontwikkel- en egalisatiereserve
Het doel van de ontwikkel- en egalisatiereserve is het vermijden van incidentele verhogingen of teruggaven van de gemeentelijke bijdragen. Dit leidt tot financiële stabiliteit in de begroting van de VRU en de bijdrage van de gemeenten. De middelen uit de reserve zijn bestemd voor:

- Het mogelijk maken van incidentele/projectmatige (beleids)activiteiten om de beleidsdoelstellingen uit het beleidsplan of structurele efficiencyvoordelen te realiseren.
- Het dekken van incidentele kosten die voortvloeien uit exogene factoren.

Van het saldo van € 527K per ultimo 2021 is € 270K al geoormerkt voor ontwikkelingen die doorlopen in 2022.

Bestemmingsreserve meldkamer
De Meldkamer Midden-Nederland zal naar verwachting in 2025 in gebruik genomen worden. Middels deze reserve worden de door het rijk en de Nationale Politie toegekende middelen ingezet als dekking voor de te verwachten project- en frictiekosten in de jaren 2022 t/m 2025.

Bestemmingsreserve Omgevingswet
De kosten voor de invoering van de omgevingswet worden uit deze reserve onttrokken. Door uitstel van de invoering van de omgevingswet naar 2022 zijn in 2021 geen middelen onttrokken.

Bestemmingsreserve hervorming OMS-stelsel
De OMS-opbrengsten zijn tot en met 2021 algemeen dekkingsmiddel in de begroting van de VRU verwerkt. De reserve OMS-fonds is in 2021 ingesteld om te voorkomen dat het wegvallen van de opbrengsten per 2022 in deze beleidsperiode doorwerkt als verhoging op de gemeentelijke bijdrage. De middelen uit de reserve worden in 2022 en 2023 ingezet om het wegvallen van de opbrengsten op te vangen. In aanloop naar de nieuwe beleidsperiode vindt nadere besluitvorming plaats over de structurele dekking.

2.2.7 Voorzieningen

Tabel 38 Voorzieningen

Bedragen x € 1.000		Mutatie 2021		
Voorzieningen	**31-12-20**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**31-12-21**
Voorziening juridische geschillen	17	-	-17	-
Totaal	**17**	**-**	**-17**	**-**

In 2021 is het resterende saldo van de voorziening vrijgevallen in verband met de afwikkeling van het juridische geschil.

2.2.8 Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar

Tabel 39 Vaste schulden looptijd langer dan 1 jaar

Bedragen x € 1.000			Mutatie 2021		
Langlopende schulden	**Rente 2021**	**31-12-20**	**Nieuwe lening**	**Aflossing**	**31-12-21**
BNG Bank	460	12.399	-	-1.067	11.332
Gemeente Amersfoort	11	501	-	-56	445
NWB Bank	175	18.000	17.000	-1.000	34.000
Totaal	**646**	**30.900**	**17.000**	**-2.123**	**45.777**

De langlopende schulden worden hoofdzakelijk gebruikt voor de financiering van de vaste activa. In 2021 is een nieuwe lening aangetrokken van € 17 miljoen voor de financiering van lopende investeringen, die grotendeels in 2022 worden afgerond.

2.2.9 Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden met een rente typische periode van minder dan 1 jaar bestaan uitsluitend uit het crediteurensaldo.

Tabel 40 Vlottende schulden looptijd korter dan één jaar

Bedragen x € 1.000		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**31-12-20**	**31-12-21**
Crediteuren	2.303	3.977
Totaal	**2.303**	**3.977**

2.2.10 Overlopende passiva

Tabel 41 Overlopende passiva

Bedragen x € 1.000		
Overlopende passiva	**31-12-20**	**31-12-21**
Belastingen en premies inzake salarissen	7.156	4.686
Nog te betalen bedragen	3.245	3.535
Nog te betalen personele lasten	2.465	1.742
Nog af te dragen BTW	160	242
Nog te ontvangen facturen	96	177
Vennootschapsbelasting	6	16
Te betalen aan het rijk	510	1.967
Te betalen aan gemeenten	125	403
Overige schulden	***13.763***	***12.768***
Verplichtingen in begrotingsjaar opgebouwd m.b.t. een volgend begrotingsjaar	-	-
Vooruit ontvangen voorschotten van overheidslichamen	196	186
Overige vooruit ontvangen bedragen	-	-
Vooruit ontvanen bedragen	***196***	***186***
Totaal	**13.959**	**12.954**

Te betalen aan het rijk
In 2021 heeft het kabinet om aan gemeenten een specifieke uitkering te verstrekken voor het ondersteunen van de naleving van de controleplicht van het coronatoegangsbewijs (CTB). De Minister van Justitie en Veiligheid heeft deze incidentele bijdrage aan de veiligheidsregio verstrekt. De uitkering voor veiligheidsregio Utrecht bedroeg € 3,5 miljoen. Hiervan is in 2021 circa € 2 miljoen door de gemeenten besteed. Het resterende saldo van € 1,5 miljoen moet conform de regeling worden terugbetaald aan het rijk.

Onder deze post is ook de afrekening van de declaratie meerkosten COVID-19 met betrekking tot 2020 opgenomen. In 2020 was € 1,2 miljoen aan meerkosten gedeclareerd. Na verrekening van minderkosten resteerde een einddeclaratie van € 0,7 miljoen, waarmee nog € 0,5 miljoen moet worden terugbetaald. De einddeclaratie is nog in behandeling bij het Ministerie van VWS.

Vooruit ontvangen voorschotten van overheidslichamen
De vooruit ontvangen voorschotten van overheidslichamen betreffen de resterende middelen van een subsidie voor beleidsontwikkeling op het gebied van overstromingen (€ 43K) en middelen van het Samenwerkingsverband Dijkringen 14/15/44 (€ 143K). Deze middelen worden in 2022 overgedragen aan veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland die vanaf dan de administratie voor dit samenwerkingsverband voert.

2.3 Waarborg en garanties

In 2021 is een bankgarantie verstrekt van € 56K met betrekking tot de huur van de nieuwe ademluchtbescherming-werkplaats in Houten die momenteel in opdracht van de verhuurder wordt gebouwd. De nieuwe ademluchtbescherming-werkplaats zal in 2022 in gebruik worden genomen.

2.4 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De VRU is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verscheidene, niet in de balans opgenomen, financiële verplichtingen. De volgende tabel bevat een opsomming van de belangrijkste verplichtingen.

Tabel 42 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Bedragen x € 1.000 **Niet uit de balans blijkende verplichtingen**	**<1 jaar**	**1-5 jaar**	**>5 jaar**	**Totaal**
Huur hoofdkantoor Utrecht	819	408	-	1.227
Huur ademluchtwerkplaats Houten	111	890	2.336	3.338
Huurverplichtingen	***930***	***1.298***	***2.336***	***4.565***
Tankautospuiten	4.454	6.730	-	11.184
Redvoertuigen	3.302	6.604	-	9.906
Inventaris admenluchtwerkplaats	2.067	-	-	2.067
Installaties etc. admenluchtwerkplaats	1.080	-	-	1.080
Verplichtingen investeringen	***10.903***	***13.334***	***-***	***24.237***
Totaal	**11.833**	**14.632**	**2.336**	**28.802**

Huurverplichtingen
Ons hoofdkantoor aan de Archimedeslaan in Utrecht is contractueel tot juni 2023 gevestigd in het Huis van de Provincie te Utrecht. De jaarlijkse huur- en servicekosten bedragen € 819K (prijspeil 2021). Vanaf medio 2022 wordt voor 15 jaar een pand in Houten gehuurd waarin de adembeschermingwerkplaats wordt gevestigd. De huur bedraagt € 222,5K per jaar (prijspeil 2021).

Verplichtingen investeringen
In het overzicht is een aantal grote investeringen opgenomen die reeds zijn besteld, maar waarvan de levering nog moet plaatsvinden. Een deel van deze investeringen houden verband met de inrichting van de ademluchtwerkplaats in Houten.

Niet opgenomen verlofdagen
Ten aanzien van de verlofdagen zijn uitsluitend de feitelijke jaarlasten in de rekening opgenomen.

2.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met een materiële impact op de jaarrekening 2021.

3 Overzicht van baten en lasten

3.1 Overzicht van baten en lasten naar rubriek

Tabel 43 Overzicht baten en lasten naar rubriek

Bedragen x € 1.000 Rubriek		Realisatie 2020	Geactualiseerde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking realisatie en begroting
A	Personeelskosten reguliere werkzaamheden	66.528	69.837	68.409	1.428
B	Ondersteunende personeelskosten	5.890	7.100	5.618	1.482
C	Personeelskosten additionele werkzaamheden	1.888	1.676	1.880	-204
D	Gebouwkosten	3.098	3.781	3.758	23
E	Kosten voertuigen en operationele middelen	10.239	10.577	9.672	906
F	Kantoorkosten	3.996	3.426	3.625	-198
G	Overige kosten	2.031	1.781	1.608	174
	Totaal Lasten	**93.669**	**98.178**	**94.568**	**3.610**
I	Bijdragen gezamenlijk basistakenpakket	85.357	84.380	84.380	-
J	Vergoedingen individueel gemeentelijk pluspakket	-	3.428	3.343	-85
K	Rijksbijdrage	10.642	9.798	9.726	-71
L	Overige baten	2.323	2.356	2.623	267
	Totaal Baten	**98.322**	**99.962**	**100.073**	**111**
	Saldo baten en lasten	4.653	1.784	5.505	3.721
N	Stortingen reserves	5.274	4.076	4.292	-216
O	Onttrekkingen reserves	2.751	2.292	1.889	-403
	Gerealiseerd resultaat	**2.129**	**-**	**3.102**	**3.102**

3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten naar rubriek

De tabellen geven inzicht in de afwijkingen per rubriek. De grootste (>100K) en bestuurlijk relevante afwijkingen worden vervolgens nader toelicht.

3.2.1 Rubriek A – Personele kosten reguliere werkzaamheden

Tabel 44 Personele kosten – reguliere werkzaamheden

Bedragen x € 1.000 Nr.	Rubriek A - Personeelskosten reguliere werkzaamheden	Afwijking	structureel/ incidenteel
1	Hogere lasten FLO-overgangsrecht	-305	Incidenteel
2	Lagere kosten vergoedingen brandweervrijwilligers	475	Incidenteel
3	Lagere piketkosten crisisbeheersing	131	Structureel
4	Lagere salariskosten door vacatures en saldo overige afwijkingen	1.127	Incidenteel
	Totaal rubriek A	**1.428**	

1. Hogere lasten FLO-overgangsrecht (€ -305K): de kosten voor het FLO-overgangsrecht waren in 2021 hoger dan begroot. Dit betreft voornamelijk kosten met een incidenteel karakter: kosten voor het versneld sparen en kosten met betrekking tot een kleine groep medewerkers met FLO-rechten tot en met 2023.
2. Lagere vergoedingen vrijwilligers (€ 475K): de vrijwilligersvergoedingen waren in 2021 lager dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat de in 2021 uitbetaalde vergoedingen over november en december 2020 (€ 284K) lager waren dan waarmee rekening was gehouden in

2020. Daarnaast valt de incidentele nabetaling met betrekking tot de cao 2021 lager uit dan begroot (€ 134K). De reguliere vergoedingen voor 2021 zijn in lijn met de begroting (afwijking € 57K), waarbij wordt opgemerkt dat in de geactualiseerde begroting 2021 al rekening was gehouden met incidenteel lagere lasten voor vrijwilligers door beperkingen als gevolg van de landelijke coronamaatregelen.

3. Lagere piketkosten crisisbeheersing (€ 131K): medewerkers van gemeenten en andere partners, zoals de Politie, werken als piketfunctionaris in de regionale crisisorganisatie. Zij ontvangen daarvoor een piketvergoeding via hun eigen werkgever, die deze kosten op basis van een overeenkomt bij de VRU in rekening kan brengen. In 2021 zijn minder kosten (€ 128K) bij de VRU in rekening gebracht, dan waar we op basis van de overeenkomsten rekening mee houden. Ook in voorgaande jaren was dit het geval. Met de partners zal overleg worden gevoerd om vast te stellen of sprake is van een structurele afwijking, die ook als zodanig in de begroting kan worden verwerkt.
4. Lagere salariskosten door vacatures en saldo overige afwijkingen (€ 1.127K): dit betreft voornamelijk het voordelige saldo van lagere salarislasten door tijdelijke vacatureruimte en hogere kosten voor inhuur op vacatures. Een deel van de vacatures blijkt lastig in te vullen, zodat vacatures langer open staan en meer inspanningen verricht moeten worden om vacatures te vervullen. Tegenover een deel van de lagere salarislasten staan hogere kosten voor werving en selectie (€ 203K) in rubriek B (zie B3).

3.2.2 Rubriek B – Ondersteunende personele kosten

Tabel 45 Ondersteunende personele kosten

Bedragen x € 1.000			
Nr.	**Rubriek B - Ondersteunende personeelskosten**	**Afwijking**	**structureel/ incidenteel**
1	Lagere kosten opleiden, trainen en oefenen brandweer	1.033	Incidenteel
2	Lagere kosten opleiden, trainen en oefenen crisisbeheersing en GHOR	268	Incidenteel
3	Hogere kosten werving en selectie	-203	Incidenteel
4	Lagere opleidingskosten omgevingswet	112	Saldoneutraal
5	Lagere kosten saamhorigheid vrijwilligers	83	Saldoneutraal
6	Saldo overige afwijkingen	189	Incidenteel
	Totaal rubriek B	**1.482**	

1. Lagere kosten opleiden, trainen en oefenen brandweer (€ 1.033K): de onderschrijding betreft voor € 619K het postgebonden en specialistisch/realistisch oefenen en voor € 414K lagere opleidingskosten. De voornaamste oorzaak van het niet volledig realiseren van het opleiding- en oefenprogramma zijn de beperkingen als gevolg van de landelijke coronamaatregelen. Daarnaast zijn de opleidingskosten lager door minder instroom van repressieve medewerkers en duikers.
2. Lagere kosten opleiden, trainen en oefenen crisisbeheersing en GHOR (€ 268K): de onderschrijding is het gevolg van het niet volledig realiseren van het programma voor opleiden, trainen en oefenen, mede als gevolg van de beperkingen door de landelijke coronamaatregelen.
3. Hogere kosten werving en selectie (€ -203K): de personeelsbegroting is gebaseerd op de vastgestelde formatie. Daar tegenover staat dat geen kosten worden begroot voor werving en selectie. Kosten voor werving en selectie worden gedekt uit de lagere salarislasten als gevolg van tijdelijke vacatureruimte.
4. Lagere kosten opleidingen omgevingswet (€ 112K): in verband met uitstel van de omgevingswet zijn de opleidingskosten waarvoor incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld in de begroting 2021 uitgesteld naar 2022. Tegenover de uitgestelde kosten staat een toevoeging aan de bestemmingsreserve Omgevingswet (zie O2). Per saldo is geen sprake van een resultaateffect.

5. Lagere kosten saamhorigheid vrijwilligers (€ 83K): in de begroting van 2021 is € 83K gereserveerd om de saamhorigheid onder vrijwilligers te bevorderen. Deze middelen zijn bestemd in de ontwikkel- en egalisatiereserve. In verband met de beperkingen als gevolg van de coronamaatregelen zijn deze middelen in 2021 niet besteed. Tegenover de lagere kosten staat een lagere onttrekking aan de ontwikkel- en egalisatiereserve, zodat deze middelen voor dit doel beschikbaar blijven in 2022 (zie O1). Per saldo is geen sprake van een resultaateffect.
6. Saldo overige afwijkingen (€ 189K): het voordelige saldo op de overige afwijkingen betreft voornamelijk lagere kosten voor de niet operationele opleidingen en trainingen. In 2021 zijn er minder opleidingen en trainingen gevolgd, mede als gevolg van de beperkingen door de landelijke coronamaatregelen.

3.2.3 Rubriek C – Personele kosten additionele werkzaamheden

Tabel 46 Personele kosten additionele werkzaamheden

Bedragen x € 1.000			
Nr.	**Rubriek C - Personele kosten additionele werkzaamheden**	**Afwijking**	**structureel/ incidenteel**
1	Hogere kosten inhuur en inleen COVID-19	-413	Incidenteel
2	Lagere kosten inhuur huisvestingsprojecten	53	Saldoneutraal
3	Lagere kosten inhuur programma Harmonisering arbeidsvoorwaarden	44	Saldoneutraal
4	Saldo overige afwijkingen	112	Incidenteel
	Totaal rubriek C	**-204**	

1. Hogere kosten inhuur en inleen COVID-19 (€ -413K): dit betreft de extra kosten voor inhuur en inleen ter ondersteuning van de regionale en gemeentelijke crisisorganisaties met betrekking tot COVID-19. Dit betreft onder andere de kosten voor de juridische ondersteuning, inclusief de vergoeding aan gemeenten voor inzet juridisch loket (€ 208K).
2. Lagere kosten inhuur huisvestingsprojecten (€ 53K): de lagere kosten worden veroorzaakt door uitgestelde activiteiten met betrekking tot huisvestingsprojecten. Tegenover de lagere kosten staat een lagere onttrekking (zie O3) zodat de daarvoor bestemde middelen beschikbaar blijven voor de uitvoering van deze activiteiten in 2022. Per saldo is in 2021 geen sprake van een resultaateffect.
3. Lagere kosten inhuur programma Harmonisering arbeidsvoorwaarden (€ 44K): dit betreft uitgestelde activiteiten met dekking uit de ontwikkel- en egalisatiereserve. Tegenover de lagere kosten voor inhuur lagere onttrekking aan de ontwikkel- en egalisatiereserve, zodat deze middelen beschikbaar blijven voor de afronding in 2022 (zie O1). Per saldo is in 2021 geen sprake van een resultaateffect.
4. Saldo overige afwijkingen (€ 112K): dit betreft minder inhuur voor overige projecten.

3.2.4 Rubriek D – Gebouwkosten

Tabel 47 Gebouwkosten

Bedragen x € 1.000			
Nr.	**Rubriek D - Gebouwkosten**	**Afwijking**	**structureel/ incidenteel**
1	Lagere kosten beheerpakketten brandweerposten	85	Saldoneutraal
2	Hogere gebouwkosten regionaal	-32	Incidenteel
3	Kosten klimaatbeheersing beroepsposten	-40	Incidenteel
4	Lagere kapitaallasten gebouwen	10	Saldoneutraal
	Totaal rubriek D	**23**	

1. Lagere kosten beheerpakketten brandweerposten (€ 85K): de gemeenten zijn verantwoordelijk voor de brandweerposten en stellen deze om niet ter beschikking aan de veiligheidsregio. Gemeenten kunnen via het individueel gemeentelijk pluspakket beheertaken door de VRU laten uitvoeren en betalen daarvoor een kostendekkende vergoeding. De lagere kosten in 2021 zijn verrekend in de (lagere) vergoeding voor het individueel pluspakket (zie J1). Per saldo is er dus geen sprake van een resultaateffect.
2. Hogere gebouwkosten regionaal (€ -32K): dit betreft voornamelijk hogere schoonmaakkosten in verband met de coronamaatregelen.
3. Kosten klimaatbeheersing beroepsposten (€ -40K): dit betreft de kosten voor het op orde brengen van de klimaatbeheersing op beroepsbrandweerposten om te voldoen aan de arbo-eisen.
4. Lagere kapitaallasten gebouwen (€ 10K): de lagere kapitaallasten worden veroorzaakt door activa dat in de loop van 2021 geheel was afgeschreven, waarvoor in de begroting rekening was gehouden met kapitaallasten voor een volledig jaar. Tegenover de lagere kapitaallasten staat een dotatie aan de reserve kapitaallasten. Per saldo zijn de afwijkingen ten aanzien van de kapitaallasten saldoneutraal (zie N1).

3.2.5 Rubriek E – Kosten voertuigen en operationele middelen

Tabel 48 Kosten voertuigen en operationele middelen

Bedragen x € 1.000			
Nr.	**Rubriek E - Kosten voertuigen en operationele middelen**	**Afwijking**	**structureel/ incidenteel**
1	Lagere lasten voertuigen en overig materieel	432	Incidenteel
2	Lagere lasten operationeel materiaal en uitrusting	430	Incidenteel
3	Lagere kapitaallasten	44	Saldoneutraal
	Totaal rubriek E	**906**	

1. Lagere lasten voertuigen en overig materieel (€ 432K): de kosten voor gebruik, onderhoud en schade van de voertuigen waren lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door minder reisbewegingen en oefeningen in 2021 door de landelijke coronamaatregelen.
2. Lagere lasten operationeel materiaal en uitrusting (€ 430K): de kosten voor operationele middelen en uitrusting zijn lager. Dit betreft onder meer lagere kosten voor kleding (€ 221K) in afwachting op het operationele uniform en lagere kosten voor wassen kleding (€ 111K) door minder oefeningen. Ditzelfde geldt voor de kosten voor onderhoud operationele middelen (€ 202K). Alleen de kosten voor de apparatuur in de ademluchtwerkplaats zijn hoger (€ -105K) in afwachting op de nieuwe werkplaats, die in 2022 in gebruik wordt genomen.
3. Lagere kapitaallasten operationele middelen (€ 44K): de lagere kapitaallasten worden onder andere veroorzaakt lagere kapitaallasten met betrekking tot activa die in de loop van 2021 is afgeschreven of verkocht, waarvoor in de begroting rekening was gehouden met kapitaallasten voor een volledig jaar. Tegenover de lagere kapitaallasten staat een dotatie aan de reserve kapitaallasten. Per saldo zijn de afwijkingen ten aanzien van de kapitaallasten saldoneutraal (zie N1).

3.2.6 Rubriek F - Kantoorkosten

Tabel 49 Kantoorkosten

Bedragen x € 1.000			
Nr.	**Rubriek F - Kantoorkosten**	**Afwijking**	**structureel/ incidenteel**
1	Hogere licentiekosten	-212	Structureel
2	Hogere ICT-lasten back-up en opslag	-113	Incidenteel
3	Lagere kosten omgevingswet	-30	Saldoneutraal
4	Saldo overige overige afwijkingen kantoorkosten	157	Incidenteel
	Totaal rubriek F	**-198**	

1. Hogere licentiekosten (€ -212K): de kosten voor licenties stijgen structureel. Deze stijging is in 2022 structureel verwerkt in de begroting. De hogere licentiekosten worden gedekt uit de kapitaallasten omdat een verschuiving plaatsvindt van periodieke (af)koop van software naar jaarlijkse licentiekosten.
2. Hogere ICT-lasten back-up en opslag (€ -113): in 2021 zijn incidenteel extra kosten gemaakt voor onderhoud aan opslag (€ 45K) en back-up voorzieningen (68K).
3. Lagere kosten digitaal stelsel omgevingswet (€ 30K): In verband met uitstel van de wet zijn de werkzaamheden met betrekking tot het digitaal stelsel omgevingswet uitgesteld naar 2022. Hiervoor waren in de begroting 2021 incidentele middelen beschikbaar gesteld. Tegenover de uitgestelde kosten staat een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve Omgevingswet, zodat deze middelen beschikbaar blijven voor de uitvoering in 2022 (zie O2). Per saldo is geen sprake van een resultaateffect.
4. Saldo overige afwijkingen kantoorkosten (€ 157K): dit betreft onder andere lagere kosten voor druk-, print- en verzendkosten (€ 78K) en minder kosten voor overige kantoorbenodigdheden (€ 64K). In verband met het effect van de coronamaatregelen is deze afwijking vooralsnog als incidenteel aangemerkt, maar structureel zal een verschuiving plaatsvinden van de overige kantoorkosten naar de ICT-kosten in verband met de toenemende digitalisering.

3.2.7 Rubriek G – Overige kosten

Tabel 50 Overige kosten

Bedragen x € 1.000			
Nr.	**Rubriek G - Overige kosten**	**Afwijking**	**structureel/ incidenteel**
1	Lagere rentekosten vaste activa	89	Saldoneutraal
2	Lagere kosten digitalisering dossiers risicobeheersing	80	Saldoneutraal
3	Saldo overige afwijkingen	5	Incidenteel
	Totaal rubriek G	**174**	

1. Lagere rentekosten vaste activa (€ 89K): de lopende investeringen en een deel van de vaste activa is in 2021 gefinancierd met eigen vermogen. Dit leidt tot een financieringsvoordeel omdat in de begroting rekening wordt gehouden met een financiering van de vaste activa met vreemd vermogen. Tegenover de lagere rentekosten staat een hogere storting in de egalisatiereserve kapitaallasten (zie O1). Per saldo is er geen sprake van een resultaateffect.
2. Lagere kosten digitalisering dossiers risicobeheersing (€ 80K): voor het digitaliseren van risicobeheersing dossiers zijn middelen bestemd uit de ontwikkel- en egalisatiereserve. Tegenover de lagere kosten vanwege het doorschuiven van activiteiten naar 2022, staat een lagere onttrekking aan de ontwikkel- en egalisatiereserve (zie O1). Per saldo is geen sprake van een resultaateffect.

3.2.8 Rubriek J – Vergoedingen individueel gemeentelijk pluspakket

Tabel 51 Vergoedingen individueel gemeentelijk pluspakket

Bedragen x € 1.000			
Nr.	**Rubriek J - Vergoedingen individueel gemeentelijk pluspakket**	**Afwijking**	**structureel/ incidenteel**
1	Lagere vergoeding beheerpakketten brandweerposten	-85	Saldoneutraal
	Totaal rubriek J	**-85**	

1. Lagere vergoeding beheerpakketten brandweerposten (€ -85K): De lagere opbrengst betreft de verrekening van de lagere kosten in 2021 (zie D1). Per saldo is er dus geen sprake van een resultaateffect.

3.2.9 Rubriek K - Rijksbijdrage

Tabel 52 Rijksbijdrage

Bedragen x € 1.000			
Nr.	**Rubriek K - Rijksbijdrage**	**Afwijking**	**structureel/ incidenteel**
1	Lagere vergoeding meerkosten COVID-19	-91	Incidenteel
2	Hogere reguliere rijksbijdrage	20	Structureel
	Totaal rubriek K	**-71**	

1. Lagere vergoeding meerkosten COVID-19 (€ 91K): in de geactualiseerde begroting 2021 was rekening gehouden met een declaratie van meerkosten COVID-19 voor 2021 van € 91K. In 2021 zijn uiteindelijk geen meerkosten gedeclareerd, omdat duidelijk was dat de minderkosten de meerkosten in 2021 overstijgen.
2. Hogere reguliere rijksbijdrage (€ 20K): de hogere bijdrage betreft een voordeel op de loon- en prijsbijstelling. Dit voordeel wordt via de geactualiseerde begroting 2022/begroting 2023 (structureel) doorberekend als verlaging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2022.

3.2.10 Rubriek L – Overige baten

Tabel 53 Overige baten

Bedragen x € 1.000			
Nr.	**Rubriek L - Overige baten**	**Afwijking**	**structureel/ incidenteel**
1	Boekwinst verkoop activa	73	Saldoneutraal
2	Opbrengst omgevingsveiligheid	57	Incidenteel
3	Saldo overige baten	137	Incidenteel
	Totaal rubriek L	**267**	

1. Boekwinst verkoop activa (€ 73K): dit betreft de gerealiseerde boekwinst op de verkochte activa die conform het activabeleid wordt gedoteerd aan de egalisatiereserve kapitaallasten (zie O1). Per saldo leidt dit niet tot een resultaateffect
2. Opbrengst omgevingsveiligheid (€ 57K): dit betreft een vergoeding voor de bijdrage die door de VRU is geleverd aan landelijke programma's in het kader van de versterking van de omgevingsveiligheid.
3. Saldo overige baten (€ 137K): dit betreft onder andere hogere opbrengsten met betrekking tot opleidingen, detacheringen en werkzaamheden voor andere overheden vanuit de werkplaatsen.

3.2.11 Rubriek N – Storting reserves

Tabel 54 Storting reserves

Bedragen x € 1.000			
Nr.	**Rubriek N - Storting reserves**	**Afwijking**	**structureel/ incidenteel**
1	Hogere dotatie kapitaallastenreserve	-216	Saldoneutraal
	Totaal rubriek N	**-216**	

1. Hogere dotatiekapitaallasten (€ -216K): conform het activabeleid worden voordelen ten aanzien van de kapitaallasten (zie D4, E3, G1) en gerealiseerde boekwinsten (E1) gestort in de egalisatiereserve. Per saldo is geen sprake van een resultaateffect.

3.2.12 Rubriek O – Onttrekking reserves

Tabel 55 Onttrekking reserves

Bedragen x € 1.000			
Nr.	**Rubriek O - Onttrekking reserves**	**Afwijking**	**structureel/ incidenteel**
1	Lagere onttrekking ontwikkel- en egalisatiereserve	-208	Saldoneutraal
2	Lagere onttrekking reserve omgevingswet	-142	Saldoneutraal
3	Lagere onttrekking kapitaallastenreserve	-53	Saldoneutraal
	Totaal rubriek O	**-403**	

1. Lagere onttrekking ontwikkel- en egalisatiereserve (€ -208K): de lagere onttrekking betreft een aantal activiteiten die mede door de coronamaatregelen zijn doorgeschoven naar 2022 (zie B5, C3 en G2).
2. Lagere onttrekking reserve omgevingswet (€ -142K): de lagere onttrekking aan de reserve omgevingswet is het gevolg van het uitstel van de invoering van de nieuwe wet. De opleidingskosten (€ 112K, zie B4) en ICT kosten (€ 30K, zie F3) waarvoor incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld in de begroting 2021 uitgesteld naar 2022. Door de lagere onttrekking aan de reserve omgevingswet blijven de middelen beschikbaar voor de uitvoering in 2022. Per saldo is geen sprake van een resultaateffect.
3. Lagere onttrekking kapitaallastenreserve (€ -53K): de lagere onttrekking aan de kapitaallastenreserve houdt verband met het doorschuiven naar activiteiten naar 2022 (zie C2).

3.3 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2021

De begroting bestaat uit één programma: Veiligheidsregio Utrecht, met daarin de programmaonderdelen die zijn opgenomen in de programmaverantwoording.

Tabel 56 Overzicht baten en lasten

Bedragen in € 1.000	Actualisatie 2021			Realisatie 2021		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Overzicht van baten en lasten						
Veiligheidsregio Utrecht	74.469	99.962	25.493	71.764	100.057	28.292
Overhead	23.709	-	-23.709	22.804	17	-22.787
Saldo van baten en lasten	**98.178**	**99.962**	**1.784**	**94.568**	**100.073**	**5.505**
Mutaties in reserve						
Veiligheidsregio Utrecht	3.298	765	-2.533	3.510	602	-2.908
Overhead	777	1.527	749	782	1.287	505
Saldo mutaties in reserve	**4.075**	**2.292**	**-1.784**	**4.292**	**1.889**	**-2.403**
Totaal	**102.253**	**102.254**	**-**	**98.860**	**101.962**	**3.102**

4 Wet normering topinkomens (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Veiligheidsregio Utrecht. Het voor de VRU toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000, het algemeen bezoldigingsmaximum.

4.1 Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling:

Tabel 57 Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1			
Gegevens 2021	**J.R. Donker**	**C.M. Angevaren**	**P.L.J. Bos**
Functiegegevens	Algemeen Directeur	Waarnemend Alemeen Directeur	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functievervulling	01/11 – 31/12	01/6 - 30/10	01/01 – 30/06
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	23.923	56.530	90.664
Beloningen betaalbaar op termijn	2.469	5.929	8.001
Totaal beloning	***26.392***	***62.459***	***98.665***
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**34.929**	**87.608**	**103.641**
Totaal bezoldiging 2021	**26.392**	**62.459**	**98.665**
Gegevens 2020			
Aanvang en einde functievervulling in 2020			01/01 – 31/12
Deeltijdfactor 2020 in fte			1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen			174.299
Beloningen betaalbaar op termijn			21.838
Totaal bezoldiging 2020			**196.137**

4.2 Onbezoldigde topfunctionarissen

Leidinggevende of toezichthoudende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder:

Voor alle functies in onderstaande tabel geldt dat deze onbezoldigd zijn.

Tabel 58 Toezichthoudende topfunctionarissen

Gemeente	Naam topfunctionaris	Functie	Duur dienstverband in 2021
Amersfoort	L.M.M. (Lucas) Bolsius	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Baarn	M.A. (Mark) Röell	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Bunnik	R. (Ruud) van Bennekom	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Bunschoten	M. (Melis) van de Groep	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
De Bilt	S.C.C.M. (Sjoerd) Potters	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
De Ronde Venen	M. (Maarten) Divendal	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Eemnes	R. (Roland) van Benthem	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Houten	G.P. (Gilbert) Isabella	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
IJsselstein	P.J.M. (Patrick) van Domburg	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Leusden	G.J. (Gerolf) Bouwmeester	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Lopik	L. (Laurens) de Graaf	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Montfoort	P.J. (Petra) van Hartskamp-de Jong	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Nieuwegein	F.Th.J.M. (Frans) Backhuijs	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Oudewater	D.C. (Danny) de Vries	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Renswoude	P. (Petra) Doornenbal-van der Vlist	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Rhenen	H. (Hans) van der Pas	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Soest	R.T. (Rob) Metz	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Stichtse Vecht	A.J.H.T.H. (Ap) Reinders	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Utrecht	S.A.M. (Sharon) Dijksma	Voorzitter algemeen bestuur; Voorzitter dagelijks bestuur Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Utrechtse Heuvelrug	F. (Frits) Naafs	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Veenendaal	K.J.G. (Gert-Jan) Kats	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Vijfheerenlanden	S. (Sjors) Fröhlich	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Wijk bij Duurstede	I.P. (Iris) Meerts	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12
Woerden	V.J.H. (Victor) Molkenboer	Lid algemeen bestuur; Lid dagelijks bestuur	1/1 tot en met 31/12
Woudenberg	T. (Titia) Cnossen-Looijenga	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/05
	Y.P. (Yvonne) van Mastrigt (waarnemend)	Lid algemeen bestuur	1/6 tot en met 31/12
Zeist	J.J.L.M. (Koos) Janssen	Lid algemeen bestuur	1/1 tot en met 31/12

5 Single information Single Audit

Figuur 1 Single information Singe Audit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 3-2-2022								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A2**	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A2/01* € 9.726.462					
JenV	**A12**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A12/01* € 0	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/02* Nee	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2022 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A12/03* € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2022 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/04* € 0	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/05* Nee	

6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlage 1 – Gemeentelijke bijdragen en vergoedingen

Tabel 59 Gemeentelijke bijdragen en vergoedingen 2021

Bedragen x € 1.000 Gemeente	Begroot GBTP 2021	Begroot IGPP 2021	Totaal begroot	Totaal realisatie	Afwijking
Renswoude	353	-	353	353	-
Eemnes	547	39	586	595	-9
Oudewater	588	19	607	608	-2
Woudenberg	688	19	707	707	-
Montfoort	806	-	806	806	-
Lopik	862	-	862	862	-
Bunnik	935	-	935	935	-
Bunschoten	1.110	19	1.129	1.129	-
Rhenen	1.140	-	1.140	1.140	-
Wijk bij Duurstede	1.375	92	1.468	1.468	-
Baarn	1.536	24	1.560	1.559	1
Leusden	1.611	-	1.611	1.612	-
IJsselstein	1.698	16	1.714	1.714	-
De Ronde Venen	2.607	-	2.597	2.597	-
De Bilt	2.597	-	2.607	2.607	-
Soest	2.648	76	2.723	2.720	4
Houten	2.293	66	2.358	2.358	-
Woerden	2.969	127	3.096	3.104	-8
Utrechtse Heuvelrug	3.051	102	3.153	3.153	-
Vijfheerenlanden	3.427	163	3.590	3.590	-
Stichtse Vecht	3.870	-	3.870	3.870	-
Nieuwegein	3.711	12	3.723	3.723	-
Zeist	4.044	894	4.938	4.944	-6
Veenendaal	3.128	68	3.196	3.196	-
Amersfoort	9.733	449	10.182	10.108	74
Utrecht	27.053	1.244	28.297	28.267	31
Afronding					
Totaal	**84.380**	**3.427**	**87.808**	**87.723**	**85**

De afwijkingen hebben uitsluitend betrekking op de vergoedingen voor het individueel gemeentelijk pluspakket (zie paragraaf 3.2.8 van de jaarrekening).

Bijlage 2 – teruggave resultaat 2021 per gemeente

Tabel 60 Voorstel resultaatbestemming: teruggave per gemeente

Bedragen x € 1.000 **Gemeente**	**Begroot GBTP 2021**	**Voorstel teruggave resultaat 2021**
Renswoude	353	10
Eemnes	547	15
Oudewater	588	16
Woudenberg	688	19
Montfoort	806	22
Lopik	862	24
Bunnik	935	26
Bunschoten	1.110	31
Rhenen	1.140	31
Wijk bij Duurstede	1.375	38
Baarn	1.536	42
Leusden	1.611	44
IJsselstein	1.698	47
De Ronde Venen	2.607	72
De Bilt	2.597	71
Soest	2.648	73
Houten	2.293	63
Woerden	2.969	82
Utrechtse Heuvelrug	3.051	84
Vijfheerenlanden	3.427	94
Stichtse Vecht	3.870	106
Nieuwegein	3.711	102
Zeist	4.044	111
Veenendaal	3.128	86
Amersfoort	9.733	268
Utrecht	27.053	744
Totaal	**84.380**	**2.320**

Bijlage 3 – Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Tabel 61 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Bedragen x € 1.000		Realisatie 2021		
Taakvelden gemeenten		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0.	**Bestuur en ondersteuning**			
0.1	Bestuur	425	-	425
0.4	Overhead	22.926	55	22.871
0.5	Treasury	-89	-	-89
0.8	Overige baten en lasten	236	79	157
0.9	Vennootschapsbelasting	4	-	4
0.10	Mutaties reserves	4.292	1.889	2.403
1.	**Veiligheid**			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	68.895	99.874	-30.979
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**			
8.3	Wonen en bouwen	2.171	65	2.106
	Totaal	**98.860**	**101.962**	**-3.102**

Bijlage 4 – Begrippen en afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AC	Algemeen commandant
AED	Automatische externe defibrillator
AGV	Adviesgroep Gemeentesecretarissen Veiligheid
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
BAC	Bestuurlijke Advies Commissie
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BDuR	Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
BVL	Brand Veilig Leven
CB	Crisisbeheersing
CB/G	Crisisbeheersing en GHOR
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COC	Coördinatiewerkgroep COVID-19
CaCo	Calamiteiten Coördinator
CoFu	Coördinerend functionaris
CoPI	Commando plaats incident
COR	Centrale ondernemingsraad
DB	Dagelijks Bestuur
DIV	Documentaire informatievoorziening
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
DT	Directieteam
FB	Facilitair bedrijf
FG	Functionaris Gegevensbescherming
Fido	Wet financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
GBT	Gemeentelijk beleidsteam
GBTP	Gemeentelijk basistakenpakket
GC2.0	Gemeentelijke Crisisbeheersing 2.0
GGDrU	Gemeentelijke Gezondheidsdiensten regio Utrecht
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GMS	Geïntegreerd meldkamer systeem
GMU	Gemeenschappelijke meldkamer Utrecht
GRIP	Gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
HIN	Hoofd informatie
HON	Hoofd ondersteuning
IBP	Incident bestrijdingsplan
IFV	Instituut Fysieke Veiligheid
IGPP	Individueel gemeentelijk pluspakket
IM	Informatie Management
I-mgm	Informatiemanagement
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
KVU	Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan
L&C	Leiding en coördinatie
LCMS	Landelijk Crisismanagement systeem
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
LOT-C	Landelijk operationeel Team Corona

M&A	Melding en alarmering
MPBSP	Materieel- en personeelsbeheer- en spreidingsplan
MIP	Meerjaren Investeringsplan
MKA	Meldkamer ambulance
MT	Managementteam
MVI	Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
NBB	Natuurbrandbestrijding
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
O&A	Op- en afschaling
ODRU	Omgevingsdienst Regio Utrecht
OL	Operationeel leider
OMS	Openbaar (brand)meldsysteem
OR	Ondersteuning & repressie
OTO	Opleiden, Trainen en Oefenen
OvD	Officier van Dienst
PSH	Psychosociale hulpverlening
RAC	Regionale Alarmcentrale
RAVU	Regionale Ambulance Voorziening Utrecht
RBP	Rampbestrijdingsplan
RBT	Regionaal beleidsteam
RO	Ruimtelijke Ordening
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorg
ROCU	Regionaal Overleg Crisisbeheersing Utrecht
ROT	Regionaal operationeel team
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht
SCM	Strategisch crisismanagement
SIS	Slachtofferinformatie systematiek
SMT	Sociaal medisch team
TUO	Taakuitvoeringsovereenkomst
VIC	Veiligheidsinformatiecentrum
VMS	Vakbekwaamheidsmanagementsysteem
VP	Veiligheidspaspoort
VR	Veiligheidsregio
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
VTH	Vergunningverlening Toezicht en Handhaving
VWS	Ministerie Volksgezondheid Welzijn en Sport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingswet
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
Wnt	Wet normering topinkomens
WO	Waterongevallen
Wvr	Wet veiligheidsregio’s
WVSV	Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio’s
ZBO	Zelfstandig bestuursorgaan

2021 JAAROVERZICHT

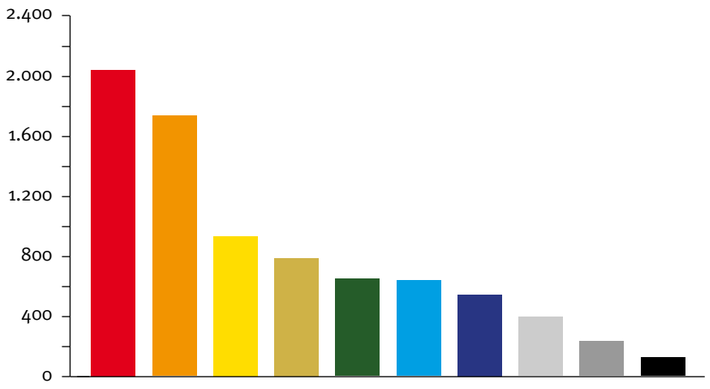
VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT

Veiligheidsregio Utrecht (VRU) is een samenwerkingsverband van en voor de 26 Utrechtse gemeenten. Wij zorgen elke dag voor de veiligheid van alle mensen die in de regio wonen en verblijven. Dat doen wij met onze centralisten op de 112-meldkamer, onze brandweer-mensen en onze collega's van risicobeheersing, crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio en in nauwe samenwerking met onze partners.

Ons werk

8.088 incidenten

waarvan 7.857 uitrukken in de regio en 231 daarbuiten.

Overige branden	2.046
Overige hulpverlening	1.740
Loze meldingen Openbaar Meldsystemen (OMS)/ Particuliere Alarmcentrales (PAC)	935
Automatische Externe Defibrillator-inzetten (AED)	787
Brandgeruchten	648
Ongeval gevaarlijke stoffen	638
Gebouwbranden	547
Hulverlening dieren	393
Technische hulpverlening	231
Waterongevallen	123

20.002 meldingen

aangenomen op de meldkamer.

GRIP-incidenten

Onze **multidisciplinaire crisisorganisatie** is bij 6 GRIP-incidenten in actie gekomen.

1 **GRIP 1 brand**
Gageldijk Maarssen, 12 maart

2 **GRIP 1 gaslek**
Catharijnesingel Utrecht, 17 maart

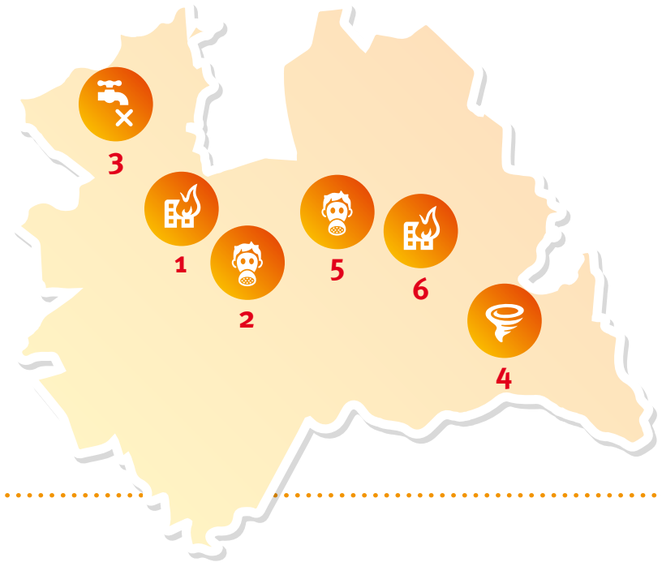
3 **GRIP 1 uitval drinkwatervoorziening**
Vinkeveen, 15 juni

4 **GRIP 2 stormschade**
Leersum, 18 juni

5 **GRIP 1 gaslek**
Veldweg Den Dolder, 11 juli

6 **GRIP 1 brand**
Willem Stuutlaan Soesterberg, 19 juli

GRIP = Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure

COVID-19

Wij hebben de **crisisorganisatie** van de **26 gemeenten ondersteund en gefaciliteerd** met onder andere een juridisch loket en diverse afstemmingsmomenten voor burgemeesters.

- ☑ ***De GGDrU geholpen met de boostercampagne.***
- ☑ ***Ondersteund met mobiele vaccinatielocaties.***

- ☑ ***Met de 25 voorzitters van de veiligheids-regio's gewerkt aan strategische oplossingen voor de langere termijn.***

Wij zijn VRU

Foto: NT-Visuals.

Foto: Menno Bausch.

Inzet hulpdiensten valwind Leersum – 18 juni 2021.

707 medewerkers

159 vrouwen

548 mannen

1.641 vrijwilligers

In- en uitstroom 2021
+ 33 medewerkers en 87 vrijwilligers
– 36 medewerkers en 111 vrijwilligers

71 brandweerposten

en 23 jeugdbrandweerkorpsen.
6 jeugdleden stroomden door naar de reguliere brandweer.

(Brand) Veilig Leven

Onze afdeling **(Brand) Veilig Leven** heeft inwoners verteld over de gevaren van koolmonoxide tijdens CO-campagnes, hoe rookmelders levens redden tijdens de Nationale Brandpreventieweken, en heeft studenten en woningcorporaties gewezen op de aanstaande rookmeldersverplichting.

88 scholen gebruiken onze lespakketten **'brandweer op school'.**

72 keer hebben we **voorlichting** gegeven aan burgers en ondernemers.

11 zorginstellingen gebruiken het pakket om het **brandveilig gedrag** van bewoners te verhogen.

Veiligheidsinformatiecentrum

425 keer heeft ons **Veiligheidsinformatiecentrum (VIC)** onze stakeholders geïnformeerd over dreigingen, bijzondere gebeurtenissen en trends in ons verzorgingsgebied.

425 berichten

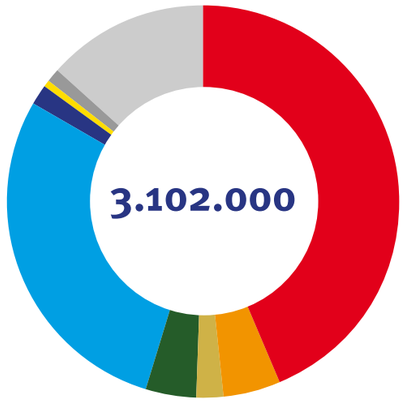
Financieel*

Opbrengsten en kosten (x € 1.000)

Opbrengsten	Realisatie 2021
Bijdragen gemeenten	87.723
Rijksbijdrage	9.726
Overig	4.512
Totaal opbrengsten	**101.961**

Kosten	
Risicobeheersing	8.016
Brandweer	57.728
Crisisbeheersing	3.014
GHOR	1.609
Meldkamer	2.000
Algemeen	26.492
Totaal kosten	**98.859**
REKENING RESULTAAT 2021	**3.102**

** Voorlopige cijfers*

Meer weten over de VRU? Kijk op www.vru.nl

VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT

Zienswijzen Kadernota 2023

Versie 10 maart 2022

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**3**
1.1	Inhoud en opbouw notitie	3
1.2	Samenvatting strekking zienswijzen	4
2	**Zienswijzen algemeen en financieel kader**	**5**
3	**Zienswijzen t.a.v. overige onderwerpen**	**9**

1 Inleiding

1.1 Inhoud en opbouw notitie

In deze notitie zijn de zienswijzen van de gemeenten op de kadernota 2023 VRU opgenomen. Wanneer nog geen ondertekende (definitieve) versie van de zienswijze is ontvangen staat de tekst in blauw.

In paragraaf 1.2 is een samenvatting opgenomen van de strekkingen van de zienswijzen.
In hoofdstuk 2 zijn algemene opmerkingen en opmerkingen ten aanzien van het financiële kader opgenomen. In hoofdstuk 3 zijn de zienswijzen ten aanzien overige onderwerpen opgenomen.

Status zienswijze

Gemeente	Status zienswijze	
	Concept	Definitief
Amersfoort	1	
Baarn		1
Bunnik		1
Bunschoten		1
De Bilt		1
De Ronde Venen	1	
Eemnes	1	
Houten		1
IJsselstein	1	
Leusden		1
Lopik	1	
Montfoort		1
Nieuwegein		1
Oudewater		1
Renswoude		1
Rhenen		1
Soest		1
Stichtse Vecht	1	
Utrecht		1
Utrechtse Heuvelrug	1	
Veenendaal		1
Vijfheerenlanden		1
Wijk bij Duurstede		1
Woerden		1
Woudenberg		1
Zeist		1
Totaal	**7**	**19**

1.2 Samenvatting strekking zienswijzen

Op 10 maart zijn 26 zienswijzen ontvangen op de ontwerp kadernota 2023. Hiervan zijn 7 in concept en 19 definitief.
De algemene strekking is dat 25 gemeenten steun verlenen aan het (financiële) kader in de kadernota 2023 of geen zienswijze indienen. Één gemeente steunt het financiële kader van de Kadernota 2023 niet en verzoekt om een voorstel te doen om de loon- en prijscompensatie binnen de begroting op te vangen.

Ondanks de brede steun die uitgesproken is, leveren de gemeenten inhoudelijke reacties of verzoeken tot het ondernemen van actie.

Deze reacties kunnen in onderstaande categorieën worden ingedeeld:

- Complimenten voor helder en overzichtelijk beeld (5)
- Gemeenten stellen het op prijs dat rekening wordt gehouden met financiële positie van de gemeenten (4)
- Positief over geen verhoging van de bijdrage voor nieuw beleid of organisatieontwikkeling (4)
- Wens om betrokken te worden bij een aantal trajecten:
  - Taakdifferentiatie (5)
  - Evaluatie Wet Veiligheidsregio's
  - Omgevingswet (4)
- Verzoek tot betere inschatting van de financiële gevolgen van de zaken in de risicoparagraaf (t.a.v. taakdifferentiatie en omgevingswet) en informeren over wijzigingen in risico's (4)
- Verzoek om zonder afdoende middelen geen extra taken op zich te nemen in het kader van de omgevingswet
- Taakstellende bezuiniging om wegvallen OMS inkomsten op te vangen (4)
- Verzoek om eventuele positieve resultaten in mindering te brengen op de gemeentelijke bijdrage (2)
- Vraag of loon- en prijsindexaties kunnen worden opgevangen met eigen middelen
- Verzoek om weerstandsratio van de VRU beter inzichtelijk maken

2 Zienswijzen algemeen en financieel kader

In deze paragraaf zijn de algemene opmerkingen opgenomen op de Kadernota 2023 en de opmerkingen ten aanzien van het financiële kader.

Amersfoort:
Gemeente Amersfoort dient als zienswijze in de Kadernota Veiligheidsregio Utrecht 2023 te ondersteunen.

Baarn:
De gemeente raad van Baarn heeft besloten om geen zienswijze in te dienen op de Kadernota 2023 van de Veiligheidsregio Utrecht.

Bunnik:
Wij bedanken u voor uw inspanningen om tijdig te komen tot een duidelijke 'VRU Kadernota 2023'. De gevraagde verhoging van de gemeentelijke bijdrage kan, gelet op het feit dat deze enkel voortkomt uit reguliere loon- en prijsaanpassingen, rekenen op onze steun. Wij verzoeken u positieve resultaten te laten terug vloeien naar de gemeenten. Daarnaast dienen structurele kosten, die voortvloeien uit nieuw beleid, altijd gedekt te worden uit besparingen en het heroverwegen van bestaand beleid. Tevens dienen de gemeenteraden direct te worden geïnformeerd bij risico's. Wat ons betreft kan er nimmer sprake zijn van financiële implicaties op de gemeentelijke bijdrage zonder voorafgaande lokale besluitvorming.

Bunschoten:
Gemeente Bunschoten besluit geen zienswijze in te dienen omdat de stijging van de bijdrage voortvloeit uit wettelijke ontwikkelingen. Wel is er een kerntakendisscussie gevoerd waarbij ook scherp wordt toegezien op de bijdrage aan de verbonden partijen.

De Bilt:
Gemeente De Bilt is zich er van bewust dat de toename van de totale gemeentelijke bijdrage bestaat uit de reguliere technische toepassing van het financiële kader, met daarin de loon- en prijsaanpassing.
Het algemeen bestuur heeft een reserve ingesteld die het mogelijk maakt om positieve rekeningresultaten in te zetten om incidentele verhogingen van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van exogene factoren in de toekomst zoveel mogelijk te beperken.
Echter vallen hier de loon- en prijsaanpassingen buiten. Elk jaar zien wij dat de loon- en prijsaanpassingen stijgen waardoor de totale gemeentelijke bijdrage alsnog omhoog gaat. Door alle nieuwe bezuinigen waar verschillende gemeenten mee te maken hebben willen wij u alsnog vragen om met een voorstel te komen om bezuinigen door te voeren zodat de gemeentelijke bijdrage minder zal stijgen.

➔ *Geen steun voor mutaties gemeentelijke bijdragen (op alle onderdelen). Verzoek om bezuinigingsvoorstellen.*

De Ronde Venen:
Gemeente De Ronde Venen stelt vast dat u in deze kadernota een helder en overzichtelijk beeld heb kunnen schetsen van de te verwachten inkomsten en uitgaven in 2023. Onze complimenten hiervoor. De kadernota 2023 beschouwen wij als voldoende onderbouwd. Wij stellen het op prijs dat u rekening houdt met de financiële positie van de gemeenten. Wij hebben vorig jaar reeds hier aandacht voor gevraagd. U heeft dit concreet gemaakt door geen verhoging van de bijdrage te vragen voor onder andere nieuw beleid en voor incidentele kosten voor organisatieontwikkeling. Voorts spreken wij (nogmaals) onze wens uit om actief betrokken te worden bij de evaluatie van de Wet op de veiligheidsregio's en de ontwikkelingen op het gebied van de taakdifferentiatie

Eemnes:
Geen zienswijze

Houten:
Allereerst kan gemeente Houten instemmen met de algemene lijn van de Kadernota 2023. De financiële gevolgen voor 2023 en verder zijn vooralsnog beperkt en de onderkende risico's zijn helder geduid.
Het is, echter, naar aanleiding van deze risico's dat onze raad heeft besloten op de Kadernota VRU 2023 de zienswijze in te dienen dat de raad:
a. vraagt aan de Veiligheidsregio Utrecht zonder afdoende financiële middelen geen extra taken in het kader van de Omgevingswet op zich te nemen;
b. vindt dat hogere kosten als gevolg van taakdifferentiatie en de mogelijke effecten op de vrijwilligers onwenselijk zijn.
(zie verder tekst hoofdstuk 3. Zienswijzen overige onderwerpen Kadernota)

IJsselstein:
Geen zienswijze

Leusden:
Hierbij laten wij u weten dat de raad van Leusden afziet van het indienen van een zienswijze op de Kadernota 2023. In het kader van het meedenken met de financiële positie van de gemeenten, willen wij u vragen om - in de aanloop naar de kadernota 2024 - wel met suggesties te komen om de wegvallende inkomsten van de OMS (deels) op te kunnen vangen binnen de VRU begroting.

Lopik:
Geen zienswijze

Montfoort:
Geen zienswijze

Nieuwegein:
Gemeente Nieuwegein dient een zienswijze in het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU), met de strekking dat de gemeente Nieuwegein instemt met de kadernota 2023.

Oudewater:
De gemeenteraad spreekt zijn waardering uit voor het feit dat de kadernota van de VRU beleidsarm is ingestoken. Het principe dat aan gemeenten geen bijdrage wordt gevraagd voor nieuw beleid en schommelingen in de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk worden voorkomen, kan op onze goedkeuring rekenen.

Renswoude:
In de kadernota zijn op overzichtelijke en gestructureerde wijze het financiële kader, de belangrijkste financiële ontwikkelingen en effecten daarvan op de begroting weergegeven. Wij begrijpen de gevolgen van het financieel kader zoals weergegeven in deze kadernota en constateren met u dat dit onvermijdelijke kosten zijn. Wij gaan daarmee akkoord.
Aandacht voor overige onderwerpen:
- Gevolgen Omgevingswet en Taakdifferentiatie brandweer
- Wegvallen consessievergoeding OMS

(zie verder tekst hoofdstuk 3. Zienswijzen overige onderwerpen Kadernota)

Rhenen:
Gemeente Rhenen heeft kennisgenomen van de kadernota 2023 van de VRU. In de kadernota zijn op overzichtelijke en gestructureerde wijze het financiële kader, de belangrijkste financiële

ontwikkelingen en effecten daarvan op de begroting weergegeven. Wij begrijpen de gevolgen van het financieel kader zoals weergegeven in deze kadernota en constateren met u dat dit onvermijdelijke kosten zijn aanloop naar de nieuwe beleidsperiode.

Soest:
Geen zienswijze

Stichtse Vecht:
Geen zienswijze

Utrecht:
Deze kadernota 2023 is in lijn met de verwachting van gemeente Utrecht; zij stemmen in met de kadernota 2023.

Utrechtse Heuvelrug:
Allereerst wil de gemeente Utrechtse Heuvelrug de VRU bedanken voor de inspanningen om tijdig te komen tot een duidelijke 'VRU Kadernota 2023'. De gevraagde verhoging van de gemeentelijke bijdrage kan, gelet op het feit dat deze enkel voortkomt uit reguliere loon- en prijsaanpassingen, rekenen op onze steun.

In de aanbiedingsbrief (d.d. 22 november 2021) geeft u aan de financiële situatie waarin veel gemeenten verkeren te erkennen. Ook hiervoor zij wij u erkentelijk. Ter aanvulling op de drie geformuleerde aandachtspunten willen wij ook uw blijvende aandacht vragen om eventuele positieve resultaten in mindering te brengen op de gemeentelijke bijdrage, dit zoveel als redelijkerwijs mogelijk.

Wij gaan ervan uit dat u bovenstaande zienswijze en wensen nadrukkelijk meeneemt in het opstellen van de ontwerpbegroting 2023.

Veenendaal:
In de kadernota zijn op overzichtelijke en gestructureerde wijze het financiële kader, de belangrijkste financiële ontwikkelingen en effecten daarvan op de begroting weergegeven. Wij begrijpen de gevolgen van het financieel kader zoals weergegeven in deze kadernota en constateren met u dat dit onvermijdelijke kosten zijn. Wij gaan daarmee akkoord.
Aandacht voor overige onderwerpen:

- Gevolgen Omgevingswet en Taakdifferentiatie brandweer
- Wegvallen consessievergoeding OMS

(zie verder tekst hoofdstuk 3. Zienswijzen overige onderwerpen Kadernota)

Vijfheerenlanden:
Geen zienswijze

Wijk bij Duurstede:
Allereerst wil gemeente Wijk bij Duurstede u danken voor alle inspanningen en verrichtingen aangaande de bestrijding van Covid-19. Daarnaast stellen wij uw inspanningen op prijs om te komen tot een duidelijke "VRU Kadernota 2023".

De stijging van de gemeentelijke bijdrage voor 2023 en verder is fors en wordt voornamelijk veroorzaakt door loon- en prijsindexaties. In 2023 stijgt voor Wijk bij Duurstede de bijdrage met 3,2%, oplopend in de jaren erna tot 4% t.o.v. het niveau 2022. Uw kadernota maakt niet duidelijk in hoeverre de genoemde indexaties opgevangen kunnen worden met eigen middelen van de VRU.

Wel benoemt u de ontwikkeling rond 'Taakdifferentiatie brandweer' als een vooralsnog niet te kwantificeren risico, waardoor het nu geen optie is voor u om het – relatief hoge - weerstandsvermogen in te zetten als incidenteel dekkingsmiddel voor de structurele loon- en prijsontwikkeling.

Daarom stemt de gemeenteraad van de gemeente Wijk bij Duurstede in met de voorgestelde verhoogde gemeentelijke bijdrage.
In uw brief d.d. 22 november 2021 geeft u aan de financiële situatie waarin veel gemeenten verkeren, te erkennen. Wij verzoeken u daarom om eventuele positieve resultaten in mindering te brengen op de gemeentelijke bijdrage, dit zoveel als redelijkerwijs mogelijk is.

Wij gaan ervan uit dat u onze zienswijze en wensen meeneemt in het opstellen van de ontwerpbegroting 2023.

Woerden:
De gemeenteraad van Woerden spreekt zijn waardering uit voor het feit dat de kadernota van de VRU beleidsarm is ingestoken. Het principe dat aan gemeenten geen bijdrage wordt gevraagd voor nieuw beleid en schommelingen in de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk worden voorkomen, kan op onze goedkeuring rekenen.

Woudenberg:
Gemeente Woudenberg wil wederom haar waardering uitspreken dat u bij het opstellen van de kadernota 2023 VRU aandacht heeft voor de huidige financiële positie van de deelnemende gemeenten. Tijdens de raadscommissie van 12 januari jl. is het voorstel over de Kadernota 2023 VRU besproken. De gemeenteraad van Woudenberg heeft besloten geen zienswijzen in te dienen op de Kadernota 2023 VRU.

Zeist:
De gemeente Zeist heeft kennis genomen van de kadernota en spreekt graag haar dank uit voor de helderheid ervan. Waardering is er ook voor het feit dat er geen structurele bijdrage gevraagd wordt voor nieuw beleid. De gemeente Zeist stelt vast dat de stijging van de kosten van het gemeentelijk basispakket en het individueel gemeentelijk pluspakket nagenoeg geheel het gevolg zijn van externe factoren, zoals de prijs- en loonontwikkeling en een wijziging in de FLO-regelgeving. Deze ontwikkelingen liggen dus buiten de invloedssfeer van de VRU. De Kadernota van de VRU geeft dan ook aanleiding tot een ondersteunende en instemmende zienswijze.

3 Zienswijzen t.a.v. overige onderwerpen

Houten:
Het is, echter, naar aanleiding van deze risico's dat onze raad heeft besloten op de Kadernota VRU 2023 de zienswijze in te dienen dat de raad:

a. vraagt aan de Veiligheidsregio Utrecht zonder afdoende financiële middelen geen extra taken in het kader van de Omgevingswet op zich te nemen;
b. vindt dat hogere kosten als gevolg van taakdifferentiatie en de mogelijke effecten op de vrijwilligers onwenselijk zijn.

Op grond van het Cebeon-onderzoek is de inschatting dat de benodigde extra personele capaciteit binnen de huidige kaders van de begroting kan worden opgevangen met mogelijk inzet van de ontwikkel- en egalisatiereserve. Tussen het Rijk en de bestuurlijke partners zijn afspraken over het monitoren en evalueren van de financiële gevolgen van de stelselherziening Omgevingswet. De inzet is dat de wet budgetneutraal kan worden ingevoerd, waarbij de minister heeft afgesproken op zoek te gaan naar oplossingen als uit de financiële evaluatie blijkt dat de invoeringskosten substantieel hoger zijn dan eerder voorzien.

Gezien de discussie ook op andere beleidsterreinen rondom verdere decentralisatie, taakverzwaringen, de financiële positie van gemeenten en de vergoedingen vanuit het Rijk is het belangrijk hier vroegtijdig aandacht aan te besteden. Daarom wordt de VRU verzocht zonder afdoende financiële middelen geen extra taken in het kader van de Omgevingswet op zich te nemen.

Arbeidsvoorwaarden van brandweervrijwilligers zijn op dit moment in strijd met Europese wet- en regelgeving en dit leidt mogelijk tot ernstige en dus ongewenste financiële consequenties. Dit geldt in het bijzonder voor de zogenaamde deeltijdrichtlijn. De minister van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad hebben laten onderzoeken hoe de brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten, zodat wordt voldaan aan de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie.

In de denkrichting wordt een taakdifferentiatie voorgesteld tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers, waarbij het systeem van vrijwilligheid behouden blijft. Dit gaat mogelijk tot structurele meerkosten leiden, maar het uitgangspunt van het Veiligheidsberaad is dat eventuele financiële consequenties als gevolg van wijzigingen in het stelsel door het Rijk worden gecompenseerd. Ook dit is een risico dat, gezien de financiële positie van veel gemeenten, erg riskant is. Taakdifferentiatie die mogelijk tot hogere financiële kosten leidt voor de veiligheidsregio, is daarom niet gewenst.

Verder bestaat het risico dat taakdifferentiatie tot lagere bereidwilligheid van vrijwilligers leidt. Ons brandweerkorps – in heel Nederland – is juist gestoeld op de bereidwilligheid van vrijwilligers die zich zodanig betrokken voelen bij hun omgeving dat ze zich voor die veiligheid vrijwillig inzetten, gedragen, vol overgave en met onvoorwaardelijke inzet. Dat is ons in het VRU-gebied veel waard en dat willen we niet zomaar over boord zetten. Daar moet de VRU zich hard voor willen maken en de voorzitter als lid van het Veiligheidsberaad (VB) in het bijzonder. Wij vragen dan ook de juiste inzet hiertoe richting het kabinet en binnen het VB.

De Ronde Venen:
Gemeente De Ronde Venen spreekt (nogmaals) de wens uit om actief betrokken te worden bij de ontwikkelingen op het gebied van de taakdifferentiatie.

Oudewater*:*
Wel vraagt de gemeenteraad van Oudewater aandacht voor de ontwikkelingen die op dit moment actueel zijn, zoals de invoering van de omgevingswet en de taakdifferentiatie van de brandweer. Dat dit effecten gaat hebben is onvermijdelijk. Graag wordt de raad tijdig geïnformeerd over de financiële effecten die dit op gemeenten gaat hebben.

Tevens vraagt de raad van Oudewater u waar mogelijk de weerstandsratio van de VRU beter inzichtelijk te maken. Op dit moment is de weerstandscapaciteit met een bedrag €1,4 miljoen ruim hoger dan het risicobeeld van €0,6 miljoen. Dit levert een hoge weerstandsratio op van 2.2. Echter volgt dat primair uit het feit dat de omvang van twee belangrijke risico's, de WNRA-transitie en de compensatie voor FLO-maatregelen, niet ingeschat kunnen worden. Wij vragen u deze risico's in samenspraak met de accountant te kwantificeren. Op deze manier kan de werkelijke weerstandsratio bepaald worden en wordt de raad in staat gesteld zich uit te spreken over de gewenste hoogte van de weerstandscapaciteit.

Renswoude:
Gevolgen Omgevingswet en Taakdifferentiatie brandweer
Wij constateren met u dat er sprake is van een tweetal ontwikkelingen welke van invloed kunnen zijn op de toekomstige gemeentelijke bijdrage aan de VRU. U geeft in de kadernota 2023 hierover het volgende aan; "Ten aanzien van de Omgevingswet zijn tussen het Rijk en de bestuurlijke partners afspraken gemaakt over het monitoren en evalueren van de financiële gevolgen van de stelselherziening Omgevingswet. De inzet is dat de wet budgetneutraal kan worden ingevoerd, waarbij de minister heeft afgesproken op zoek te gaan naar oplossingen als uit de financiële evaluatie blijkt dat de invoeringskosten substantieel hoger zijn dan eerder voorzien.

Ten aanzien van de Taakdifferentiatie brandweer bestaat een reëel risico dat de kosten voor brandweerzorg als gevolg van de taakdifferentiatie op basis van de genoemde denkrichtingen significant stijgen. De eventuele verschuiving van taken van vrijwilligers naar beroepskrachten kan leiden tot meer (parttime) beroepsaanstellingen en daarmee tot extra loonkosten voor de werkgever. Ook de kosten voor vakbekwaamheid kunnen toenemen als gevolg van een verschuiving van specialistische taken. Er is nog geen duidelijkheid over de omvang en fasering van de eventuele meerkosten als gevolg van de taakdifferentiatie."

Gelet op de aangegeven mogelijke risico's en (eventuele) financiële gevolgen voor gemeenten, willen wij in een zo'n vroeg mogelijk stadium over de ontwikkelingen in relatie tot deze twee onderwerpen geïnformeerd worden.

De gemeente Renswoude verwijst naar de eerder ingediende zienswijze op de kadernota 2022 VRU ten aanzien van het wegvallen van de concessievergoeding
De concessievergoeding OMS (openbaar meldsysteem) vervalt met ingang van 2022. Hier gaat hier om een jaarlijkse vergoeding van € 1.050.000, -. Om de gevolgen van het wegvallen van de concessievergoeding te compenseren is in 2021 een OMS-fonds gevormd waarmee de financiële gevolgen voor de gemeenten tot begin 2024 kunnen worden opgevangen. In de kadernota 2022 van de VRU is al aangegeven dat de totale gemeentelijke bijdrage in 2024 met € 810.000. - en in 2025 met € 1.050.000, - zal stijgen. Voor een correcte presentatie van de kadernota en meerjarenraming is het logisch dat deze bedragen al zijn verwerkt, alhoewel de bestuurlijke afweging nog moet plaatsvinden. Wij willen hierbij nogmaals aandacht vragen voor onze eerder ingediende zienswijze op de kadernota 2022. Hierin heeft de gemeente Renswoude aangegeven dat de VRU het wegvallen van de concessievergoeding binnen de eigen exploitatie zou moeten opvangen en gevraagd om de mogelijkheden van een taakstellende bezuiniging te bezien in aanloop naar de nieuwe beleidsperiode.

Veenendaal:
Gevolgen Omgevingswet en Taakdifferentiatie brandweer
Wij constateren met u dat er sprake is van een tweetal ontwikkelingen welke van invloed kunnen zijn op de toekomstige gemeentelijke bijdrage aan de VRU. U geeft in de kadernota 2023 hierover het volgende aan;

> "Ten aanzien van de *Omgevingswet* zijn tussen het Rijk en de bestuurlijke partners afspraken gemaakt over het monitoren en evalueren van de financiële gevolgen van de stelselherziening Omgevingswet. De inzet is dat de wet budgetneutraal kan worden ingevoerd, waarbij de minister heeft afgesproken op zoek te gaan naar oplossingen als uit de financiële evaluatie blijkt dat de invoeringskosten substantieel hoger zijn dan eerder voorzien.
>
> Ten aanzien van de *Taakdifferentiatie* brandweer bestaat een reëel risico dat de kosten voor brandweerzorg als gevolg van de taakdifferentiatie op basis van de genoemde denkrichtingen significant stijgen. De eventuele verschuiving van taken van vrijwilligers naar beroepskrachten kan leiden tot meer (parttime) beroepsaanstellingen en daarmee tot extra loonkosten voor de werkgever. Ook de kosten voor vakbekwaamheid kunnen toenemen als gevolg van een verschuiving van specialistische taken. Er is nog geen duidelijkheid over de omvang en fasering van de eventuele meerkosten als gevolg van de taakdifferentiatie."

Gelet op de aangegeven mogelijke risico's en (eventuele) financiële gevolgen voor gemeenten, willen wij in een zo'n vroeg mogelijk stadium over de ontwikkelingen in relatie tot deze twee onderwerpen geïnformeerd worden.

De gemeente Veenendaal verwijst naar de eerder ingediende zienswijze op de kadernota 2022 VRU ten aanzien van het wegvallen van de concessievergoeding
De concessievergoeding OMS (openbaar meldsysteem) vervalt met ingang van 2022. Hier gaat hier om een jaarlijkse vergoeding van € 1.050.000, -. Om de gevolgen van het wegvallen van de concessievergoeding te compenseren is in 2021 een OMS-fonds gevormd waarmee de financiële gevolgen voor de gemeenten tot begin 2024 kunnen worden opgevangen. In de kadernota 2022 van de VRU is al aangegeven dat de totale gemeentelijke bijdrage in 2024 met € 810.000, - en in 2025 met € 1.050.000, - zal stijgen. Voor een correcte presentatie van de kadernota en meerjarenraming is het logisch dat deze bedragen al zijn verwerkt, alhoewel de bestuurlijke afweging nog moet plaatsvinden. Wij willen hierbij nogmaals aandacht vragen voor onze eerder ingediende zienswijze op de kadernota 2022. Hierin heeft de gemeente Veenendaal aangegeven dat de VRU het wegvallen van de concessievergoeding binnen de eigen exploitatie zou moeten opvangen en gevraagd om de mogelijkheden van een taakstellende bezuiniging te bezien in aanloop naar de nieuwe beleidsperiode.

Woerden:
Wel vraagt de gemeenteraad van Woerden aandacht voor de ontwikkelingen die op dit moment actueel zijn, zoals de invoering van de omgevingswet en de taakdifferentiatie van de brandweer. Dat dit effecten gaat hebben is onvermijdelijk. Graag wordt de raad tijdig geïnformeerd over de financiële effecten die dit op gemeenten gaat hebben.

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	2654
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 mei 2022
Agendapunt	3.3.2
Titel	Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpbegroting 2023 en geactualiseerde begroting 2022 VRU
ID	2832
Behandelend ambtenaar	Karen Ramakers
Telefoon	030-2863412
E-mail	k.ramakers@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Veiligheid
Portefeuillehouder	Burgemeester Dijksma
Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub i: Raadsvoorstel over stukken van een gemeenschappelijke regeling.
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën/06-42238564
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	**12 mei 2022**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijze ontwerpbegroting 2023 en geactualiseerde begroting 2022 VRU

Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Organisatieonderdeel	Openbare Orde en Veiligheid
Opsteller	Karen Ramakers
Kenmerk	10014201
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad, waarin wordt ingestemd met de ontwerpbegroting 2023 en de geactualiseerde begroting 2022 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
In de bijgevoegde brief geeft de raad een zienswijze af op de ontwerpbegroting 2023 en de geactualiseerde begroting 2022 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

Context
Aanleiding
Per brief van 15 april 2022 heeft het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) de ontwerpbegroting 2023 en de geactualiseerde begroting 2022 van de VRU aan de raad aangeboden. De raad wordt gevraagd om uiterlijk op 9 juni 2022 een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2023 en de geactualiseerde begroting 2022. Gezien de doorlooptijden van het besluitvormingstraject lukt het helaas niet om binnen de gevraagde termijn te reageren. Behandeling in de raad is voorzien op 16 juni 2022. De VRU zal op 10 juni de concept zienswijze ontvangen en geïnformeerd worden over de uitkomsten van de commissiebehandeling die op 9 juni is gepland.

Juridische context
Gemeente Utrecht vormt onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht. De betrokken gemeenteraden worden conform deze gemeenschappelijke regeling en conform artikel 25 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen in de gelegenheid gesteld een zienswijze uit te brengen over de ontwerpbegroting.

Beoogd effect
De zienswijze zal worden betrokken bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2023 en de geactualiseerde begroting 2022, die op 4 juli 2022 in de vergadering van het algemeen bestuur ter vaststelling voorliggen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
De raad heeft een zienswijze gegeven op de Kadernota 2023 (3 februari 2022, agendapunt 10).

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad, waarin wordt ingestemd met de ontwerpbegroting 2023 en de geactualiseerde begroting 2022 van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).
Argumenten	
1.1	De ontwerpbegroting 2023 en de geactualiseerde begroting 2022 zijn in lijn met eerder gestelde kaders en de zienswijze van de raad op de Kadernota 2023.
	De raad heeft een instemmende zienswijze afgegeven op de Kadernota 2023.
Kanttekeningen/ Risico's	
1.1	De VRU heeft de mogelijkheid om incidentele kostenstijgingen zelf vanuit de reserves op te vangen.
	De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing laat zien dat de bedrijfsvoeringsreserve boven de norm is die op basis van de risicoanalyse noodzakelijk wordt geacht en biedt hiervoor dus mogelijkheden.

Financiën
De ontwerpbegroting 2023 is gebaseerd op de begroting 2022 en de mutaties die zijn opgenomen in de Kadernota 2023. De bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket stijgt met 2,67 miljoen euro ten opzichte van de vastgestelde meerjarenbegroting. In de Kadernota 2023 werd rekening gehouden met een stijging van 2,81 miljoen euro. Het voordelig verschil wordt veroorzaakt door de verlaging van

het budget voor de AED-taak en een voordelige prijsbijstelling van de brede doeluitkering ramenbestrijding.

Vervolg
Nadat alle gemeenteraden van de deelnemende VRU-gemeenten eventuele zienswijzen hebben gegeven worden de geactualiseerde begroting 2022 en de begroting 2023 opgesteld, deze liggen volgens planning op 4 juli 2022 ter vaststelling aan het algemeen bestuur van de VRU voor.

Participatie
Over dit voorstel heeft geen participatie plaatsgevonden.

Communicatie
Naast het verzenden van de zienswijzebrief is geen aanvullende communicatie voorzien.

Niet-Referendabel
Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 3 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming:
- Zienswijzebrief ontwerpbegroting 2023 en geactualiseerde begroting 2022 VRU

Bijlagen informatief:
- Aanbiedingsbrief uitnodiging zienswijze diverse financiële stukken
- Ontwerpbegroting 2023 en geactualiseerde begroting 2022 VRU
- Zienswijzen Kadernota 2023

Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSIE VOOR BESLUITVORMING

Veiligheidsregio Utrecht
T.a.v. de heer B. van 't Hoog
Archimedeslaan 6
3584 BA UTRECHT

Behandeld door	K.M.C. Ramakers	**Datum**	volgt
Doorkiesnummer	63412	**Ons kenmerk**	10014201
E-mail	k.ramakers@utrecht.nl	**Onderwerp**	Zienswijze ontwerpbegroting 2023 en geactualiseerde begroting 2022 VRU
Bijlage(n)	-		
Uw kenmerk	22.0005782	**Verzonden**	
Uw brief van	15 april 2022	Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte heer van 't Hoog,

Per brief van 15 april 2022 heeft de secretaris van het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) de ontwerpbegroting 2023 en de geactualiseerde begroting 2022 aan ons aangeboden. Daarbij zijn wij in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 9 juni 2021 een zienswijze bij u in te dienen. In deze brief is onze zienswijze verwoord. Gezien de doorlooptijden van het besluitvormingstraject was het helaas niet mogelijk om binnen de gevraagde termijn te reageren. Om die reden bent u op 10 juni geïnformeerd over de concept zienswijze en de uitkomsten van de commissiebehandeling op 9 juni.

Wij stemmen in met de ontwerpbegroting 2023 en de geactualiseerde begroting 2022 van de VRU, zoals ons kenbaar gemaakt. De ontwerpbegroting is in lijn met de kadernota 2023 waarop wij een instemmende zienswijze hebben afgegeven. Het programmaplan geeft aan de hand van de vier W's (Wat willen we bereiken, Wat gaan we daarvoor doen, Waar sturen we op en Wat kost het) een helder overzicht van de voornemens voor het jaar 2023.

Wij constateren met instemming dat de stijging van onze gemeentelijke bijdrage beperkt blijft tot vooral compensatie voor loon- en prijsindexering en gunstig wordt beïnvloed door de verlaging van het budget voor de AED-taak. Verder wijzen wij op de mogelijkheid voor de VRU om incidentele kostenstijgingen zelf vanuit de reserves op te vangen. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing laat zien dat de bedrijfsvoeringsreserve boven de norm is die op basis van de risicoanalyse noodzakelijk wordt geacht en biedt hiervoor dus mogelijkheden.

Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Merel van Hall

de voorzitter,
Sharon A.M. Dijksma

Datum
15 april 2022

Aan de gemeenteraden van de deelnemende VRU-gemeenten
Ter attentie van de voorzitter, en
aan de colleges van burgemeesters en wethouders

contactpersoon
B.B. van 't Hoog
Concerncontroller

Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

088 878 1000
Accountmanagement@vru.nl

Ons kenmerk
22.0005782

Uw kenmerk
-

Bijlagen
4

Onderwerp
Uitnodiging zienswijze diverse financiële stukken

Geachte raad,

Op 28 maart jl. heeft het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) ingestemd met de voorlopige jaarstukken 2021 en de ontwerpbegroting 2023 / geactualiseerde begroting 2022. Conform geldende procedure van de gemeenschappelijke regeling nodigen wij de gemeenteraden uit hierop hun zienswijze te geven.

In deze brief vindt u een toelichting op de belangrijkste onderwerpen uit de genoemde stukken, waarmee we u een samenhangend overzicht willen geven van zowel de verantwoording over het afgelopen jaar als de ontwikkelingen die van invloed zijn op de begroting van 2022 en 2023.

1. Voorlopige jaarstukken 2021

Ook 2021 was net als 2020 voor de VRU een bijzonder jaar, dat grotendeels in het teken stond van de coronacrisis. Sinds maart 2020 heeft de VRU zich ingezet als regionale crisisorganisatie waarbij samen met onze partners grote inspanningen zijn geleverd in de bestrijding van de coronacrisis.

Naast de actieve bijdrage in de crisisorganisatie hebben de ontwikkelingen rond COVID-19 voor de VRU ook tot andere uitdagingen geleid. Zo werkte een groot deel van de VRU organisatie twee jaar vrijwel geheel vanuit huis. Een ander deel van de collega's had juist niet de mogelijkheid om thuis te werken, zoals de brandweermensen, piketfunctionarissen en medewerkers in de COVID-19 crisisorganisatie. Zij hebben grote flexibiliteit en creativiteit getoond om binnen de beperkingen waar we mee te maken hadden zich toch volledig in te zetten voor de veiligheid in onze regio.

Terugkijkend op de afgelopen periode kan ik enkel trots zijn op de wijze waarin de VRU met elkaar en met haar samenwerkingspartners toch belangrijke stappen heeft gezet ten aanzien van de strategische doelstellingen uit het beleidsplan 2020-2023.

<u>Financieel resultaat 2021 en resultaatbestemming</u>
We sluiten 2021 af met een positief resultaat van € 3.102K (ca. 3% van de begroting). Het positieve resultaat is incidenteel van aard en wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere personele en materiële lasten als gevolg door de beperkingen door de landelijke coronamaatregelen. In het jaarverslag is in paragraaf 1.1 een beknopte toelichting op het rekeningresultaat opgenomen.

Veiligheidsregio Utrecht
Postbus 3154
3502 GD Utrecht
088 878 1000
info@vru.nl
www.vru.nl
brandweer.nl/utrecht
veiligheidsregioutrecht
@vrutrecht
@vrubrandweer

Iban
NL18 BNGH 0285 1331 79

kvk
51817330

Het algemeen bestuur van de VRU heeft unaniem besloten om het positieve rekeningresultaat voor een aanzienlijk deel terug te storten naar de deelnemende gemeenten (€ 2.320K) en alleen een storting in de ontwikkel- en egalisatiereserve te doen voor doorlopende activiteiten en incidentele middelen die nodig zijn voor de continuering van de huidige taakuitvoering. Hiermee wordt een incidentele stijging van de gemeentelijke bijdragen in 2022 en 2023 voorkomen.

Het voorstel voor de resultaatbestemming sluit aan bij de zienswijzen op de kadernota 2023 waarin verschillende gemeenten hebben verzocht om rekening te houden met de financiële situatie van de gemeenten door een aanzienlijk deel van het positief rekeningresultaat terug te storten naar de gemeenten en een (incidentele) verhoging van de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk te voorkomen. Het voorstel voor de resultaatbestemming voorziet in beiden.

Tabel 1: voorstel bestemming rekeningresultaat 2021

Bedragen x € 1.000 **Voorstel resultaatbestemming 2021**	**Bedrag**
Terug te storten naar de gemeenten	2.320
Storting in ontwikkel- en egalisatiereserve	782
Totaal	**3.102**

Status accountantscontrole

De accountant is voornemens om een goedkeurende verklaring af te geven bij de jaarrekening 2021. Dit onder voorbehoud van de afronding van de laatste controlewerkzaamheden en de interne kwaliteitsprocedures. In de definitieve versie van de jaarstukken, die aan het algemeen bestuur zal worden aangeboden ter vaststelling op 4 juli a.s., zal de definitieve tekst van de accountantsverklaring worden opgenomen.

2. Ontwerpbegroting 2023 / geactualiseerde begroting 2022

Zienswijzen kadernota 2023

Op 22 november 2021 is de kadernota 2023 naar de gemeenten verzonden met daarbij het verzoek om uiterlijk 3 februari 2022 hun zienswijzen kenbaar te maken. Uit de zienswijzen bleek brede steun voor de voorgestelde financiële kaders, die dan ook in de voorliggende stukken zijn verwerkt. Tijdens de bespreking van de zienswijzen op de kadernota 2023 in het AB op 7 februari 2022 is wederom aandacht gevraagd voor de financiële positie van gemeenten. In de voorliggende stukken is daar nadrukkelijk rekening mee gehouden door:

- in de begroting geen bijdrage te vragen voor nieuw beleid en waar mogelijk financiële voordelen ten aanzien van het bestaande beleid door te berekenen in de bijdrage;
- schommelingen in de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk te voorkomen door de inzet van reserves, waar onder de ontwikkel- en egalisatiereserve;
- een aanzienlijk deel van het rekeningresultaat 2021 terug te storten naar de gemeenten.

Naast de steun voor de financiële kaders vragen verschillende gemeenten om betrokken te blijven worden bij een aantal ontwikkelingen, zoals taakdifferentiatie, de omgevingswet en de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's. In het verlengde daarvan verzoekt een aantal gemeenten om de

financiële risico's nader te kwantificeren en te relateren aan de beschikbare weerstandscapaciteit. Voor zover de financiële effecten kunnen worden ingeschat is dit verwerkt in de geactualiseerde risicoparagraaf van de begroting. Zoals gebruikelijk worden het bestuur en de gemeenten op de hoogte gehouden van relevante ontwikkelingen, waarbij het uitgangspunt is dat eventuele bestuurlijke keuzes tijdig worden voorgelegd en de gemeentelijke bijdrage niet stijgt zonder expliciete besluitvorming daarover.

Hoofdlijnen geactualiseerde begroting 2022

De geactualiseerde begroting 2022 is gebaseerd op de begroting 2022 die op 5 juli 2021 is vastgesteld. Naast de reguliere bijstelling van de loon- en prijsaanpassing (die overeenkomt met de loon- en prijsontwikkeling van het gemeentefonds) wordt het structureel voordeel als gevolg van de evaluatie van de AED-taak (€ 115K) doorberekend in de gemeentelijke bijdrage vanaf 2022. Per saldo stijgt de bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket voor 2022 met € 749K.

Hoofdlijnen ontwerpbegroting 2023

De ontwerpbegroting 2023 is gebaseerd op de (geactualiseerde) begroting 2022 en de mutaties die zijn opgenomen in de kadernota 2023.
De bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket voor 2023 stijgt met € 2.670K ten opzichte van de vastgestelde meerjarenbegroting. In de kadernota 2023 is rekening gehouden met een stijging van € 2.805K. Het structureel voordeel van € 135K is het gevolg van het financieel effect van de verlaging van het budget voor de AED-taak (€ 115K) en een voordelige prijsbijstelling van de rijksbijdrage (Brede doeluitkering Rampenbestrijding) (€ 20K).

Naast de mutaties met een effect op de gemeentelijke bijdrage zijn technische saldo-neutrale mutaties in de baten en lasten doorgevoerd om de begroting voor 2022 te actualiseren en de begroting 2023 nader uit te werken.

Tabel 2 geeft inzicht in het effect van de mutaties op de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket voor 2022 en 2023.

Tabel 2: mutatie bijdrage gemeentelijk basistakenpakket 2022 en 2023

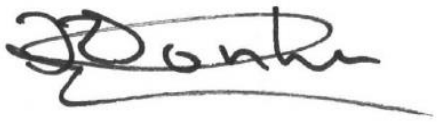
Bedragen x € 1.000	**Financieel effect GBTP**	
Samenvatting mutaties financieel kader	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Bijstelling ijkpuntscores gemeentefonds	47	47
Loonaanpassing	677	2.007
Prijsaanpassing	558	1.150
Lasten FLO-overgangsrecht	-	-
Brede doeluitkering Rampenbestrijding	-216	-217
	1.067	*2.988*
Loonaanpassing incidenteel	-203	-203
Mutaties financieel kader	***864***	***2.785***
Evaluatie uitvoering AED-taak	-115	-115
Mutaties ontwikkelingen (bestaand beleid)	***-115***	***-115***
Totaal mutatie bijdrage GBTP	**749**	**2.670**

3. Zienswijze

Wij nodigen u uit om uw zienswijzen te formuleren op de voorlopige jaarstukken 2021 (inclusief resultaatbestemming) en de ontwerpbegroting 2023 / geactualiseerde begroting 2022. Wij verzoeken u om uw zienswijze uiterlijk 9 juni 2022 aan het bestuur van de VRU kenbaar te maken, ter attentie van de concerncontroller, de heer Van ’t Hoog.

De zienswijzen worden betrokken bij het opstellen van de definitieve jaarstukken 2021 en begroting 2023 / geactualiseerde begroting 2022, die 4 juli 2022 in de vergadering van het algemeen bestuur ter vaststelling voorliggen.

Namens het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht,

J.R. Donker
secretaris

VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT

Ontwerp-Begroting 2023

& geactualiseerde begroting 2022 (concept)

Versie gemeenten 15 april 2022

Colofon
Stafafdeling Bestuur & Control
Team Planning & Control

Documentnummer: 22.0005368
Vastgesteld op: 28 maart 2022
Door: Algemeen Bestuur VRU

Inhoudsopgave

1 Inleiding 6
1.1 Opbouw begroting 6
1.2 Proces totstandkoming begroting 6
1.2.1 Geactualiseerde begroting 2022 6
1.2.2 Begroting 2023 7
1.2.3 Beleidsplan 2020-2023 8

2 Financiële hoofdlijnen 10
2.1 Financieel kader 10
2.1.1 Bijstelling gemeentefonds 10
2.1.2 Loonaanpassing 13
2.1.3 Prijsaanpassing 14
2.1.4 FLO-overgangsrecht 14
2.1.5 Brede doeluitkering rampenbestrijding 15
2.1.6 Samenvatting effect mutaties financieel kader 16
2.2 Ontwikkelingen bestaand beleid 17
2.2.1 Concessievergoeding openbaar meldsysteem 17
2.2.2 Tijdelijke voorziening calamiteitencoördinator meldkamer (Caco) 17
2.2.3 AED 17
2.2.4 Samenvatting effect mutaties bijstellingen bestaand beleid 18
2.3 Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket 19
2.4 Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket 20

3 Beleidsbegroting – programmaplan 21
3.1 Risicobeheersing 21
3.1.1 Wat willen we bereiken? 21
3.1.2 Wat gaan we daarvoor doen? 21
3.1.3 Waarop sturen we? 23
3.1.4 Wat kost het? 25
3.2 Crisisbeheersing 25
3.2.1 Wat willen we bereiken? 25
3.2.2 Wat gaan we daarvoor doen? 26
3.2.3 Waarop sturen we? 27
3.2.4 Wat kost het? 27
3.3 GHOR 28
3.3.1 Wat willen we bereiken? 28
3.3.2 Wat gaan we daarvoor doen? 28
3.3.3 Waarop sturen we? 29
3.3.4 Wat kost het? 29
3.4 Brandweer 29
3.4.1 Wat willen we bereiken? 29
3.4.2 Wat gaan we daarvoor doen? 30
3.4.3 Waarop sturen we? 33
3.4.4 Wat kost het? 34
3.5 Meldkamer 34
3.5.1 Wat willen we bereiken? 34
3.5.2 Wat gaan we daarvoor doen? 34
3.5.3 Waarop sturen we? 35
3.5.4 Wat kost het? 36

3.6 Algemeen 36
3.6.1 Algemene kosten en dekkingsmiddelen 36
3.6.2 Overhead 37
3.6.3 Onvoorzien 37

4 Beleidsbegroting – paragrafen 38
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 38
4.1.1 Weerstandscapaciteit 38
4.1.2 Risico-inventarisatie en benodigde weerstandscapaciteit capaciteit 38
4.1.3 Kengetallen 40
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 41
4.2.1 Kapitaalgoederen 41
4.2.2 Onderhoud gebouwen en installaties 42
4.2.3 Onderhoud materieel 42
4.3 Financiering 42
4.3.1 Financieringsportefeuille 42
4.3.2 Risicobeheer 43
4.3.3 Verloop reserves 44
4.4 Bedrijfsvoering 47
4.4.1 Inleiding 47
4.4.2 Personeel 48
4.4.3 Interne beheersing 49
4.4.4 Duurzaamheid 50
4.4.5 Privacy 50
4.4.6 Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en cyberveiligheid 51
4.4.7 Vennootschapsbelasting 51
4.5 Verbonden partijen 51

5 Financiële begroting – baten en lasten 2022 en 2023 53
5.1 Baten en lasten per categorie 53
5.2 Overzicht van baten en lasten 53
5.3 Incidentele basten en lasten 54

6 Financiële begroting – meerjarenraming 2023-2026 55
6.1 Meerjarenraming 2023-2026 55
6.2 Stand en meerjarig verloop reserves 56
6.3 Gemeentelijke bijdrage 2023-2026 56

7 Financiële begroting – uiteenzetting financiële positie 58
7.1 Geprognosticeerde balans 58
7.2 EMU-saldo 59

Bijlage 1: Overzicht bijstelling bijdrage gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) 60

Bijlage 2: Gecombineerd overzicht bijdrage GBTP en vergoeding IGPP per gemeente 62

Bijlage 3: Meerjarenraming bijdrage GBTP 2023-2026 63

Bijlage 4: Baten en lasten per taakveld 64

Bijlage 5: Tarieventabel 2022 en 2023 65

Bijlage 6: Vergoedingentabel 2022 en 2023 66

Bijlage 7: Compensatiebedragen **67**

Bijlage 8: Verdelingsgrondslag bijdrage gemeentelijk basistakenpakket **68**

Bijlage 9: Investeringen 2022-2023 **69**

Bijlage 10: Begrippen en afkortingen **70**

1 Inleiding

1.1 Opbouw begroting

Deze begroting is als volgt opgebouwd:

- Een inleiding met daarin het proces van de totstandkoming van deze begroting en de financiële hoofdlijnen, die ook zijn opgenomen in de kadernota 2023;
- De beleidsbegroting met daarin een weergave van onze primaire producten c.q. diensten in het programmaplan. Daarnaast zijn in de paragrafen de beheersmatige aspecten vastgelegd;
- De financiële begroting met daarin de lasten en baten voor de jaren 2022 en 2023, gevolgd door de meerjarenraming voor de jaren 2023 t/m 2026 en een uiteenzetting van de financiële positie. Tevens bevat de financiële begroting een aantal (deels verplichte) bijlagen.

Figuur 1 Opbouw begroting

1.2 Proces totstandkoming begroting

De basis voor deze begroting zijn de vastgestelde begroting 2022, de kadernota 2023 en de zienswijzen daarop van de gemeenteraden.

Figuur 2 Proces begroten en verantwoorden VRU

1.2.1 Geactualiseerde begroting 2022

De geactualiseerde begroting 2022 is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2022, waarop de volgende aanpassingen zijn doorgevoerd:

- De beleidsteksten en indicatoren zijn geactualiseerd;
- Het financiële kader is geactualiseerd (o.a. de reguliere loon- en prijsaanpassing);
- Een aantal beleidsontwikkelingen als gevolg van exogene ontwikkelingen is verwerkt
- Een aantal (incidentele) technische wijzigingen voor het lopende boekjaar is doorgevoerd zonder effect op de gemeentelijke bijdrage.

De financiële positie van de gemeenten is betrokken bij de invulling van de financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting 2023. Het dagelijks bestuur zal actief blijven zoeken naar mogelijkheden om – binnen de bestuurlijk vastgestelde kaders – de gemeentelijke bijdrage voor 2022 en 2023 verder te beperken, bijvoorbeeld door inzet van het positieve rekeningresultaat van 2021.

COVID-19
De ontwikkelingen rond COVID-19 hebben ook voor de begroting 2022 consequenties voor de VRU, omdat de veiligheidsregio's ook in 2022 een centrale rol vervullen bij de coördinatie van crisisbeheersing. De meerkosten die wij voor 2022 verwachten kunnen wij op basis van de huidige situatie opvangen door aan COVID-19 te relateren minderkosten. Per saldo heeft COVID-19 daarmee geen gevolgen voor de hoogte van de gemeenschappelijke bijdrage voor het basistakenpakket zoals opgenomen in de begroting.

Vanaf het begin van de COVID-19 crisis heeft de regionale crisisorganisatie gebruik kunnen maken van het juridisch loket. Het juridisch loket speelt een belangrijke rol in het ondersteunen van gemeenten bij juridische vraagstukken op het terrein van COVID-19. In het juridisch loket werken medewerkers van gemeenten en de VRU samen. De inzet van de VRU wordt niet in rekening gebracht, omdat deze inzet al collectief is betaald. Voor de inzet van medewerkers van gemeenten ontvangen deze gemeenten een vergoeding van de salariskosten. Het juridisch loket is nog operationeel in 2022. Voorgesteld wordt om voor 2022 een bedrag van € 0,1 miljoen te reserveren, zodat voor 2022 geen aparte doorbelasting van de kosten aan de gemeenten hoeft plaats te vinden. Naar verwachting kan de inzet voor het juridisch loket in 2022 worden afgeschaald. Over de inzet van de middelen wordt verantwoording afgelegd bij de jaarrekening 2022.

1.2.2 Begroting 2023
Hieronder volgt een beschrijving van het proces van de totstandkoming van de begroting 2023, vanaf de concept-kadernota 2023 tot de voorliggende begroting 2023.

Het concept van de kadernota 2023 is in september 2021 voor het eerst besproken met de gemeentelijke ambtenaren en in oktober 2021 voorgelegd aan de adviescommissie gemeentesecretarissen veiligheid (AGV) en de bestuurlijke adviescommissie (BAC) bedrijfsvoering en financiën. Beide commissies hebben een positief advies gegeven met inachtneming van een aantal opmerkingen. Deze zijn verwerkt in de voorliggende stukken. De AGV heeft waardering uitgesproken voor het beleidsarme karakter van de kadernota (geen verhoging van de bijdrage, met uitzondering van de reguliere loon- en prijsaanpassing) en heeft aandacht gevraagd voor de aanstaande herijking van het gemeentefonds. Het gehanteerde uitgangspunt wordt gesteund dat de uitkomst van de herijking pas in het verdeelmodel wordt toegepast op het moment dat deze definitief is. Het dagelijks bestuur heeft vervolgens de concept-kadernota 2023 conform voorstel vastgesteld.

De concept-kadernota 2023 is op 1 november 2021 nogmaals besproken met betrokken ambtenaren van de gemeenten. Op 8 november 2021 is de kadernota behandeld en vastgesteld in het algemeen bestuur van de VRU, bestaande uit alle burgemeesters van gemeenten in de provincie. Begin december 2021 is de kadernota 2023 voor zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden.

Zienswijzen kadernota 2023
In de BAC bedrijfsvoering en financiën is op 17 januari 2022 gesproken over de tot dan toe ontvangen zienswijzen op de kadernota 2023. De BAC heeft eerder al positief geadviseerd op de voorstellen in de kadernota en ziet naar aanleiding van de zienswijzen geen aanleiding tot inhoudelijke wijzigingen. Op basis van de stand van de ingekomen zienswijzen heeft het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur voorgesteld met inachtneming van het advies van de BAC bedrijfsvoering en financiën de voorstellen uit de kadernota ongewijzigd te verwerken in de ontwerpbegroting 2023.

Op 7 februari 2022 zijn de zienswijzen op de kadernota 2023 in het AB besproken. Uit de zienswijzen bleek brede steun voor de voorgestelde financiële kaders, die dan ook in de

voorliggende stukken zijn verwerkt. Tijdens de bespreking is wederom aandacht gevraagd voor de financiële positie van gemeenten. In de voorliggende stukken is daar nadrukkelijk rekening mee gehouden door:

- In de begroting geen bijdrage te vragen voor nieuw beleid en waar mogelijk financiële voordelen ten aanzien van het bestaande beleid door te berekenen in de bijdrage;
- schommelingen in de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk te voorkomen door de inzet van reserves, waar onder de ontwikkel- en egalisatiereserve;
- Een aanzienlijk deel van het rekeningresultaat 2021 terug te storten naar de gemeenten.

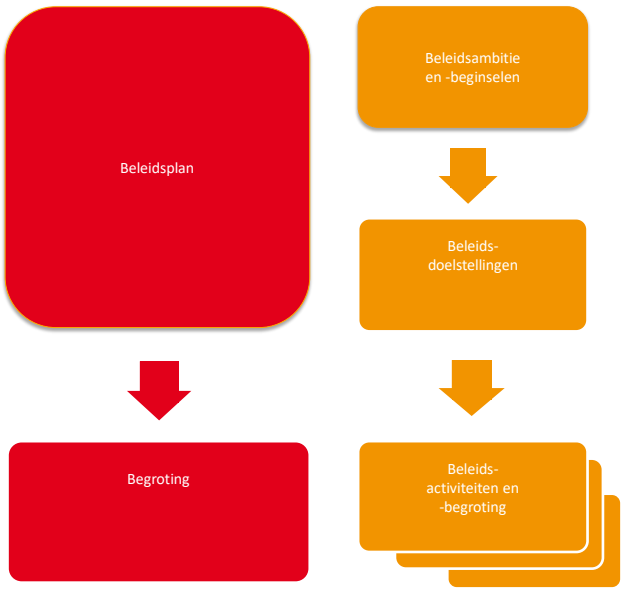
Naast de steun voor de financiële kaders en complimenten over de aanpak en de helderheid van de stukken vragen verschillende gemeenten om betrokken te blijven worden bij een aantal ontwikkelingen, zoals taakdifferentiatie, de omgevingswet en de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's. In het verlengde daarvan verzoekt een aantal gemeenten om de financiële risico's nader te kwantificeren en te relateren aan de beschikbare weerstandscapaciteit. Voor zover de financiële effecten kunnen worden ingeschat is dit verwerkt in de geactualiseerde risicoparagraaf van de begroting. Zoals gebruikelijk worden het bestuur en de gemeenten op de hoogte gehouden van relevante ontwikkelingen, waarbij het uitgangspunt is dat eventuele bestuurlijke keuzes tijdig worden voorgelegd en de gemeentelijke bijdrage niet stijgt zonder expliciete besluitvorming daarover.

Vervolgproces repressieve huisvesting
Het algemeen bestuur heeft na afronding van de evaluatie repressieve huisvesting, op 8 november 2021 afgesproken om in aanloop naar de nieuwe beleidsperiode het bestuurlijke gesprek te voeren over de regionalisering van de repressieve huisvesting.

1.2.3 Beleidsplan 2020-2023

De opbouw van het huidige beleidsplan dat het AB in juli 2019 vaststelde, volgt de indeling van de programmaonderdelen van de begroting van de VRU. Hiermee is een optimale aansluiting tussen de beleidscyclus en de planning-en-controlcyclus geborgd. In figuur 3 is de samenhang van de beleidscyclus en de planning-en-controlcyclus weergegeven.

Figuur 3 Samenhang beleidscyclus en planning-en-controlcyclus

De voorliggende begroting heeft betrekking op het laatste jaar van de huidige beleidsperiode. De strategische doelstellingen die in het beleidsplan zijn opgenomen worden via de reguliere begrotingscyclus nader uitgewerkt in concrete beleidsactiviteiten per jaar. Op basis daarvan wordt de meerjarenraming jaarlijks bijgesteld.

Begrotingswijzigingen die effect hebben op de hoogte van de gemeentelijke bijdragen worden altijd voor een zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden. De gemeenten worden op deze manier in de gelegenheid gebracht om zowel invloed uit te oefenen op de strategische koers van de VRU die wordt beschreven in het beleidsplan, als de concrete uitwerking en financiële vertaling daarvan in de begroting.

2 Financiële hoofdlijnen

2.1 Financieel kader

2.1.1 Bijstelling gemeentefonds

De ontwikkeling van het gemeentefonds is van invloed begroting van de VRU. De voorliggende begroting is gebaseerd op de septembercirculaire 2021 van het gemeentefonds. De meeste gemeentebegrotingen zijn gebaseerd op de daarop volgende meicirculaire.

In 2020 is een landelijk herijkingsonderzoek voor het gemeentefonds uitgevoerd. Op 19 oktober 2021 bracht de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) zijn eindadvies over de herijking van het gemeentefonds uit. De fondsbeheerders hebben op 13 december 2021 een reactie uitgebracht op het ROB-advies, waarin zij aangeven hoe zij invulling willen geven aan de aanbevelingen van de ROB. Het beoogde moment van invoering van de nieuwe verdeling is op zijn vroegst 1 januari 2023 met een stapsgewijze ingroei naar 2027.

De individuele bijdrage per gemeente in de kadernota 2023 is daarmee nog gebaseerd op de huidige verdeling van het gemeentefonds. Zodra de herijkte verdeling van het gemeentefonds definitief is vastgesteld, kunnen de nieuwe ijkpuntscores worden toegepast in het verdeelmodel voor de gemeentelijke bijdrage. De effecten van het herijkingsonderzoek op het verdeelmodel van de VRU en daarmee op de individuele bijdrage per gemeente zullen niet eerder dan bij besluitvorming over de kadernota 2024 (najaar 2022) of de begroting 2024 inclusief de actualisatie van de begroting 2023 (voorjaar 2023) specifiek aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

Op basis van gangbare normeringssystematiek worden de gemeenten bij de meicirculaire 2022 via de uitkering van het gemeentefonds voor het jaar 2023 gecompenseerd voor zowel de wijzigingen van de verdeling van de gemeentelijke bijdrage als de loon- en prijsontwikkeling voor 2023. Het financiële effect van de loon- en prijsontwikkeling, zoals opgenomen in de kadernota 2023 van de VRU, wordt daarmee indirect gecompenseerd via de algemene uitkering die gemeenten van het Rijk ontvangen.[1]

Conform artikel 4.2 A van de Gemeenschappelijke Regeling vormen de ijkpuntscores van het Gemeentefonds voor het onderdeel Brandweer en Rampenbestrijding de grondslag voor het relatieve aandeel van de gemeenten in de totale bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (hierna GBTP). De ijkpuntscores leiden niet tot een verandering van de totale bijdrage voor het GBTP. De ijkpuntscores worden alleen gebruikt om de verdeling tussen de gemeenten onderling te berekenen. Op totaalniveau is de bijstelling van de ijkpuntscores dus per saldo neutraal. Per gemeente kunnen wel verschuivingen plaatsvinden, afhankelijk van de ontwikkeling van de ijkpuntscores.

In tabel 1 zijn de percentages voor de actualisatie van de begroting 2022 en de percentages voor 2023 opgenomen op basis van de septembercirculaire 2021 van het gemeentefonds. Ter vergelijking zijn ook de percentages uit de reeds vastgestelde begroting 2022 vermeld.

[1] Het is mogelijk dat de loon- en prijsontwikkelingen bij het Rijk niet volledig gelijk zijn aan de loon- en prijsontwikkelingen bij gemeenten maar deze ontwikkelingen volgen wel eenzelfde trend.

Tabel 1 Verdelingsgrondslag (relatief aandeel ijkpuntscores) bijdrage GBTP

Verdelingsgrondslag bijdrage GBTP			
Gemeente	**Begroting 2022**	**Begroting 2022a**	**Begroting 2023**
Renswoude	0,39%	0,39%	0,39%
Eemnes	0,61%	0,62%	0,62%
Oudewater	0,65%	0,63%	0,63%
Woudenberg	0,77%	0,77%	0,77%
Montfoort	0,89%	0,89%	0,89%
Lopik	0,95%	0,95%	0,95%
Bunnik	1,06%	1,05%	1,05%
Bunschoten	1,27%	1,28%	1,28%
Rhenen	1,32%	1,32%	1,32%
Wijk bij Duurstede	1,52%	1,53%	1,52%
Baarn	1,75%	1,72%	1,72%
Leusden	1,89%	1,90%	1,90%
IJsselstein	2,02%	2,01%	2,01%
De Bilt	2,92%	2,91%	2,91%
De Ronde Venen	2,97%	2,95%	2,95%
Soest	3,00%	2,97%	2,98%
Houten	3,05%	3,05%	3,05%
Utrechtse Heuvelrug	3,38%	3,34%	3,34%
Woerden	3,42%	3,41%	3,41%
Vijfheerenlanden	3,68%	3,69%	3,69%
Stichtse Vecht	4,34%	4,23%	4,22%
Nieuwegein	4,46%	4,51%	4,51%
Veenendaal	4,57%	4,54%	4,54%
Zeist	4,58%	4,56%	4,56%
Amersfoort	11,22%	11,25%	11,25%
Utrecht	33,33%	33,56%	33,55%
TOTAAL	**100%**	**100%**	**100%**

Wijzigingen in de ijkpuntscores lopen synchroon met de hoeveelheidsmutatie van de algemene uitkering[2] die de individuele gemeenten van het rijk ontvangen. Dit betekent dat een wijziging in het relatieve aandeel in de ijkpuntscores indirect gecompenseerd wordt door een mutatie in de algemene uitkering.

In tabel 11 is per gemeente de bijdrage aan het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) voor 2022 en 2023 opgenomen. Deze bijdrage is gerelateerd aan het relatieve aandeel in de ijkpuntscores. In tabel 12 is de vergoeding voor het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP) voor 2022 en 2023 opgenomen. De vergoeding die gemeenten betalen is gebaseerd op taakuitvoerings-overeenkomsten (TUO's) die de VRU met individuele gemeenten heeft gesloten.

[2] De mutatie als gevolg van de actualisatie van de maatstaven die gerelateerd zijn aan het cluster Brandweer- en rampenbestrijding, gebaseerd op de septembercirculaire 2020.

Verwerking invulling restant taakstelling Repressieve Efficiency Utrecht

Bij de invoering van het verdeelmodel voor de gemeentelijke bijdrage in 2015 is besloten tot een specifieke bezuinigingstaakstelling van € 1,8 miljoen voor het gebied van de gemeente Utrecht om het financiële nadeel van gemeente Utrecht als gevolg van de invoering van het nieuwe verdeelmodel af te bouwen. Het beoogde effect van de bezuiniging is bereikt en zelfs meer dan dat. Het samenstel van bezuinigingsmaatregelen heeft ervoor gezorgd dat ook Utrecht inmiddels tot de 'voordeelgemeenten'[3] behoort.

Het grootste deel van de taakstelling is gerealiseerd in de periode 2015 tot en met 2018. Het resterende deel van € 0,3 miljoen wordt ingevuld door vanaf 2022 een besparing door te voeren op het individueel gemeentelijk pluspakket van gemeente Utrecht. Hiermee wordt de taakstelling volledig gerealiseerd.

De taakstelling van € 1,8 is destijds volledig verwerkt in de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP). Nu het resterende deel wordt ingevuld via het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP) vindt een saldo-neutrale overheveling plaats van het GBTP (stijging) naar het IGPP (afname). In de reeds vastgestelde begroting 2022 is een deel (€ 236K) daarvan al (saldo-neutraal) verwerkt. Het resterende deel (€ 47K) wordt in deze begroting verwerkt. Zoals blijkt uit tabel 2 blijft het totaal van de gemeentelijke bijdragen (GBTP) en vergoedingen (IGPP) per saldo gelijk.

Tabel 2 Verwerking taakstelling repressieve efficiency Utrecht

Bedragen x € 1.000			
Verwerking taakstelling repressieve efficiency Utrecht	**GBTP**	**IGPP**	**Totaal**
Taakstelling repressieve efficiency Utrecht	-1.552	-283	**-1.835**
			-
Verwerking in gemeentelijke bijdrage/vergoeding			-
Initiële verwerking 2015-2018	-1.835		**-1.835**
Mutatie opgenomen in begroting 2022	236	-236	-
Verwerkt in gemeentelijke bijdrage/vergoeding	-1.599	-236	**-1.835**
Verwerkt in begroting 2023/actualisatie 2022	**47**	**-47**	**-**

[3] Dit betekent dat de bijdrage van de gemeente Utrecht inmiddels lager is dan dat het geval zou zijn geweest als de nieuwe financieringssystematiek in combinatie met de bezuinigingen niet zou zijn ingevoerd. Als voordeelgemeente draagt Utrecht nu bij aan de compensatie van de nadeelgemeenten.

2.1.2 Loonaanpassing

De gemeentelijk bijdrage wordt geïndexeerd volgens artikel 4.3 van de Gemeenschappelijke Regeling. De loonaanpassing volgt de algemene loonontwikkeling[4]. In tabel 3 is het financiële effect van de loonontwikkeling op de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) opgenomen[5].

Tabel 3 Financieel effect loonaanpassing op bijdrage GBTP

Bedragen x € 1.000		Financieel effect GBTP	
Loonaanpassing GBTP	**% Loon-aanpassing**	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Stelpost looncompensatie begroting 2022	2,90%		
Mutatie stelpost looncompensatie 2022	0,70%	474	474
Stelpost loonaanpassing 2022	***3,60%***	**474**	**474**
Inzet stelpost CAO 2021-2022	-3,60%	-2.436	-2.436
Uitwerking CAO 2021-2022	3,90%	2.639	2.639
Mutatie lasten loonaanpassing structureel	***0,30%***	**203**	**203**
Gefaseerde loonaanpassing 2022		-203	
Incidentele dekking loonaanpassing 2023			-203
Mutatie lasten loonaanpassing incidenteel		**-203**	**-203**
Stelpost looncompensatie 2023	2,00%	-	1.331
Totaal effect GBTP	**2,70%**	**474**	**1.804**

Bij het opstellen van deze begroting is er nog geen nieuwe CAO afgesloten voor de periode vanaf 1 januari 2023. Om de loonontwikkeling goed te kunnen volgen is hiervoor bij het opstellen van de kadernota 2023 een stelpost voor looncompensatie opgenomen. De berekening van deze stelpost is gebaseerd op de indexcijfers uit de septembercirculaire 2021 van het gemeentefonds.

Voor de begroting 2022 is structureel een percentage van +2,9% aan looncompensatie in de begroting verwerkt. Bij de kadernota 2023 is het percentage voor 2022 bijgesteld naar 3,6% (+0,7%) op basis van de indexcijfers voor loonontwikkeling uit de septembercirculaire 2021. Het percentage voor de loonontwikkeling vanaf 2022 is op basis van de recent vastgestelde CAO 2021-2022 structureel + 3,9% . Omdat een deel van de structurele verhoging per 1 april 2022 in gaat, leidt dit in 2022 tot een incidenteel voordelig effect op de gemeentelijke bijdrage voor het basistakenpakket (€ 203K). De premieontwikkeling ABP en sociale verzekeringslasten hebben ook invloed op de loonkosten. De ABP-premies voor 2022 zijn in december 2021 vastgesteld en wijzigen niet ten opzichte van de werkgeverpremies voor 2021.

In de begroting 2023 is een structureel tekort van 0,3% (€ 203K) ontstaan als gevolg van de recent vastgestelde CAO 2021-2022. Dit tekort kan incidenteel worden gedekt uit het overschot in 2022 dat is ontstaan door de gefaseerde salarisverhoging. Het structureel tekort van 0,3% als gevolg van de CAO 2021-2022 is in de meerjarenraming verwerkt vanaf 2024.

[4] Bijdrageverordening, artikel 1: de loonontwikkeling conform de Collectieve Arbeidsregeling (CAR) en mutaties in de premieplichtigen van de werkgever op basis van wet CAR en rechtspositieregeling.
[5] Het financiële effect van de loonontwikkeling zoals opgenomen in de begroting 2022 van de VRU, wordt indirect gecompenseerd via de algemene uitkering die gemeenten van het rijk ontvangen. De loonontwikkeling van het rijk wordt vertaald naar het accres van de algemene uitkering voor gemeenten. De compensatie voor de gemeentelijke loonontwikkeling 2022 wordt bij de meicirculaire 2021 toegekend.

2.1.3 Prijsaanpassing

Voor de prijsaanpassing hanteert de VRU de procentuele mutatie van het Bruto Binnenlands Product zoals berekend door het Centraal Plan Bureau en gepubliceerd in de septembercirculaire van het gemeentefonds. Dit is conform artikel 1 sub j van de Bijdrageverordening VRU. Daarbij vindt jaarlijks een correctie plaats op basis van de geactualiseerde cijfers over de voorliggende twee jaren. Zo wordt nooit te veel of te weinig geïndexeerd[6]. Tabel 4 geeft inzicht in het financieel effect van deze prijsaanpassing op de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP).

Tabel 4 Financieel effect prijsaanpassing op bijdrage GBTP

Bedragen x € 1.000		Financieel effect GBTP	
Prijsaanpassing GBTP	**% Prijs-aanpassing**	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Mutatie prijsaanpassing 2020	0,60%	186	186
Mutatie prijsaanpassing 2021	0,80%	248	248
Mutatie prijsaanpassing 2022	0,40%	124	124
Mutatie prijsaanpassing 2022	***1,80%***	***558***	***558***
Prijsaanpassing 2023	1,90%	-	592
Prijsaanpassing 2023	***1,90%***	***-***	***592***
Totaal effect GBTP	**3,70%**	**558**	**1.150**

2.1.4 FLO-overgangsrecht

Het financiële kader van het FLO-overgangsrecht bestaat uit een structurele en een incidentele component. Schommelingen in de kostenprognose worden geëgaliseerd via de bestemmingsreserve 'FLO-overgangsrecht'. De actualisatie van de kostenprognose is verwerkt in de meerjarenraming van de begroting 2023. Op basis van de huidige berichtgeving over de lasten voor het FLO-overgangsrecht is er geen aanleiding het huidig meerjarig financieel kader bij te stellen. Dit betekent dat de budgetten voor FLO alleen worden verhoogd met de reguliere loon- en prijsaanpassing. In tabel 5 is de meerjarenraming van het FLO-overgangsrecht weergegeven. Tabel 6 geeft inzicht in het financiële effect op de gemeentelijke bijdrage voor het basistakenpakket (GBTP) voor het jaar 2023.

Tabel 5 meerjarenraming FLO-overgangsrecht 2022-2026

Bedragen x € 1.000					
Meerjarenraming FLO overgangsrecht	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten FLO- overgangsrecht in begroting 2022	3.045	3.045	3.045	3.045	3.045
Bijstelling via reguliere loon- en prijsaanpassing	21	82	82	82	82
Lasten FLO-overgangsrecht structureel	***3.066***	***3.127***	***3.127***	***3.127***	***3.127***
Lasten FLO- overgangsrecht incidenteel	701	471	212	-69	-344
Lasten FLO-overgangsrecht	**3.767**	**3.599**	**3.339**	**3.058**	**2.783**

[6] Het financieel effect van de prijsaanpassing zoals opgenomen in de begroting 2022 van de VRU, wordt indirect gecompenseerd via de algemene uitkering die gemeenten van het rijk ontvangen. De prijsontwikkeling van het rijk is cf. de begroting van de VRU gebaseerd op de procentuele mutatie van het Bruto Binnenlands Product (prijs BBP). De prijsontwikkeling wordt vertaald naar het accres van de algemene uitkering voor gemeenten (prijsmutatie). De compensatie voor de gemeentelijke prijsontwikkeling 2022 wordt bij de meicirculaire 2021 toegekend.

Tabel 6 financieel effect mutatie FLO-overgangsrecht

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP	
FLO-overgangsrecht	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Totaal lasten FLO-overgangsrecht conform meerjarenraming	3.767	3.599
Dekking lasten FLO-overgangsrecht begroting		
Structurele dekking begroting 2021 incl. loon- en prijsaanpassing	-3.066	-3.127
Mutatie reserve FLO-overgangsrecht	-701	-471
Totaal dekking lasten FLO-overgangsrecht	***-3.767***	***-3.599***
Totaal effect GBTP	-	-

2.1.5 Brede doeluitkering rampenbestrijding

De rijksbijdrage 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)' wordt jaarlijks bijgesteld op basis van de geactualiseerde verdeelmaatstaven en een aanpassing voor de loon- en prijsontwikkeling. De bijstelling van € 0,2K voordelig in 2021 zoals opgenomen in de kadernota 2023 werkt structureel door vanaf 2022 met een geringe jaarlijkse fluctuatie als gevolg van toegepaste verdeelmaatstaven. In december 2021 heeft het rijk nog een aanvullende loon- en prijsbijstelling afgegeven die doorwerkt in de meerjarenbegroting. Ten opzichte van de kadernota 2023 betekent dit een geringe voordelige bijstelling (0,02K) die in mindering wordt gebracht op de bijdrage van de gemeenten voor het GBTP, omdat in de gemeentelijke bijdrage de loon- en prijsbijstelling voor de volledige begroting al is verwerkt. De verwachte loon- en prijsbijstelling van de rijksbijdrage die medio 2022 wordt toegekend, wordt (structureel) verwerkt bij actualisatie van de begroting 2023 en de kadernota 2024. Tabel 7 geeft inzicht in het financiële effect van de bijstelling van de BDuR.

Tabel 7 Financieel effect mutatie BDuR

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP	
Rijksbijdrage	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Bijstelling regulier		
Bijstelling BDuR 2021	-223	-223
Bijstelling BDuR 2022	8	8
Bijstelling BDuR 2023	-	-1
Mutatie rijksbijdrage	***-216***	***-217***
Prognose bijstelling BDuR 2022	-200	
Incidentele inzet 2022	200	
Totaal effect GBTP	**-216**	**-217**

De verwachte loon- en prijsbijstelling van de BDuR voor 2022 is nog niet verwerkt in de gemeentelijke bijdrage voor het GBTP. In de begroting houden we rekening met een toename maar we berekenen deze pas door in de gemeentelijke bijdrage op het moment dat wij de beschikking van het rijk hebben ontvangen.

2.1.6 Samenvatting effect mutaties financieel kader

In tabel 8 wordt het effect van de toepassing van het financieel kader op de gemeentelijke bijdrage voor het GBTP weergegeven.

Tabel 8 Effect financieel kader op bijdrage GBTP

Bedragen x € 1.000 **Samenvatting mutaties financieel kader**	**Financieel effect GBTP** **Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Bijstelling ijkpuntscores gemeentefonds*	47	47
Loonaanpassing	677	2.007
Prijsaanpassing	558	1.150
Lasten FLO-overgangsrecht	-	-
Brede doeluitkering Rampenbestrijding	-216	-217
	1.067	***2.988***
Loonaanpassing incidenteel	-203	-203
Totaal mutatie bijdrage GBTP	**864**	**2.785**

*De bijstelling van de ijkpuntscores leidt alleen tot onderlinge verschuivingen tussen de bijdragen van gemeenten. Het financieel effect van de bijstelling van ijkpuntscores voor 2023 wordt veroorzaakt door de verwerking van de invulling van het restant taakstelling repressieve efficiency Utrecht (zie paragraaf 2.1.1).

2.2 Ontwikkelingen bestaand beleid

Deze begroting heeft betrekking op het (derde en) laatste jaar van de beleidsperiode 2020-2023 zoals beschreven in het beleidsplan 2020-2023. Voor deze beleidsperiode heeft de VRU zich ten doel gesteld geen aanvullende bijdrage te vragen voor nieuw beleid. Eventuele structurele kosten die voortvloeien uit nieuw beleid worden dan ook gedekt uit besparingen door efficiënter te werken en bestaand beleid te heroverwegen (nieuw voor oud).

De volgende exogene ontwikkeling vormt de aanleiding voor bijstellingen die nodig zijn om bestaand beleid te kunnen voortzetten. In de volgende paragraaf wordt de bijstelling nader toegelicht. Voor zover bekend, worden de effecten op de begroting weergeven en zijn deze verwerkt in (de meerjarenraming van) de begroting.

2.2.1 Concessievergoeding openbaar meldsysteem

Het OMS voor de veiligheidsregio's Utrecht, Flevoland en Gooi en Vechtstreek is in 2014 gezamenlijk aanbesteed. De overeenkomsten van de drie regio's met zes leveranciers hebben een looptijd tot 30 april 2024. Omdat uit onderzoek in opdracht van het Veiligheidsberaad duidelijk is geworden dat de rol van de veiligheidsregio in het exploiteren van een openbaar meldsysteem (OMS) geen wettelijke grondslag heeft, is - vooruitlopend op de overgang naar de landelijke voorziening - de concessievergoeding per 2022 op nihil gesteld, zodat abonnees geen financieel nadeel ondervinden van de gefaseerde ingebruikname van de landelijke voorziening. Met het instellen van een OMS-fonds door het algemeen bestuur van 29 maart 2021, is rekening gehouden met het wegvallen van de OMS-opbrengsten. Derhalve leidt deze ontwikkeling niet tot een bijstelling van de gemeentelijke bijdrage in de begroting 2023.

Het structureel opvangen van het wegvallen van de OMS-inkomsten vraagt om fundamentele keuzes in de taakuitvoering, die meegenomen worden in de bestuurlijke afwegingen voor de nieuwe beleidsperiode 2024-2027.

2.2.2 Tijdelijke voorziening calamiteitencoördinator meldkamer (Caco)

De functie van calamiteitencoördinator (Caco) wordt momenteel uitgevoerd als neventaak van centralisten van brandweer en politie. De politie heeft aangegeven per 1 september 2022 te willen stoppen met het leveren van personeel voor invulling van de calamiteitencoördinator. Dit betekent dat de huidige werkwijze niet voortgezet kan worden en dat een alternatief moet worden gevonden om te voldoen aan de wettelijke beschikbaarheidseisen van de veiligheidsregio.

Samen met de veiligheidsregio's Gooi- en Vechtstreek en Flevoland worden afspraken gemaakt om in de meldkamer Midden-Nederland te voorzien in een 24/7 'dedicated' calamiteitencoördinator per 2025 als de nieuwe meldkamer in gebruik wordt genomen. Voor de tussenliggende periode wordt een tijdelijke voorziening getroffen die extra capaciteit vergt.
De kosten voor deze extra capaciteit in de periode van 1 september 2022 tot en met 2024 bedragen € 1,3 miljoen. Hiervan kan bijna € 1 miljoen incidenteel binnen de begroting worden gedekt door herprioritering van taken die in het verlengde van de calamiteitencoördinatorfunctie en incidentele budgetten die voor dit doel gereserveerd waren. Voor het resterende deel wordt voorgesteld incidentele middelen te bestemmen via de ontwikkel- en egalisatiereserve voor 2023 (165K) en 2024 (165K).

2.2.3 AED

Op 8 november 2021 heeft het algemeen bestuur besloten om de collectieve uitvoering van de AED-taak (niet wettelijk) in de huidige beleidsperiode tot en met 2023 voort te zetten en de afweging voor de volgende beleidsperiode (2024-2027) te betrekken bij de integrale besluitvorming over de taakuitvoering in het kader van het nieuwe beleidsplan. Daarmee is ook

besloten de financiële effecten hiervan te verwerken in de geactualiseerde begroting 2022 en de ontwerpbegroting 2023. Dit betekent dat op basis van de evaluatie uitvoering AED-taak de gemeentelijke bijdrage vanaf 2022 structureel met € 115.000 is verlaagd en terugvloeit naar gemeenten (tabel 9).

Tabel 9 financieel effect mutatie evaluatie AED-taak

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP	
Collectieve uitvoering AED-taak	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Evaluatie collectieve uitvoering AED-taak	-115	-115
Lasten collectieve uitvoering AED-taak	***-115***	***-115***
Totaal effect GBTP	**-115**	**-115**

2.2.4 Samenvatting effect mutaties bijstellingen bestaand beleid

Tabel 10 Effect mutaties bijstellingen bestaand beleid op bijdrage GBTP

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP	
Samenvatting bijstellingen bestaand beleid	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Evaluatie collectieve uitvoering AED-taak	-115	-115
Bijstellingen bestaand beleid structureel	***-115***	***-115***
Totaal mutatie bijdrage GBTP	**-115**	**-115**

2.3 Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket

Tabel 11 Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) 2022 en 2023 per gemeente

Bedragen x € 1.000		Actualisatie 2022				Begroting 2023			
Gemeente	**Bijdrage GBTP Begroting 2022**	**Mutaties financieel kader structureel**	**Mutaties financieel kader incidenteel**	**Mutaties bijstelling bestaand beleid structureel**	**Bijdrage GBTP Actualisatie 2022**	**Mutaties financieel kader structureel**	**Mutaties financieel kader incidenteel**	**Mutaties bijstelling bestaand beleid structureel**	**Bijdrage GBTP Begroting 2023**
Renswoude	358	5	-1	-0	361	8	-1	-	369
Eemnes	554	18	-1	-1	570	13	-1	-	583
Oudewater	596	-6	-1	-1	587	13	-1	-	599
Woudenberg	697	12	-2	-1	706	17	-2	-	721
Montfoort	816	8	-2	-1	821	19	-2	-	838
Lopik	872	9	-2	-1	879	20	-2	-	897
Bunnik	947	4	-2	-1	948	22	-2	-	967
Bunschoten	1.126	14	-3	-1	1.136	28	-3	-	1.162
Rhenen	1.155	12	-3	-2	1.163	27	-3	-	1.188
Wijk bij Duurstede	1.393	22	-3	-2	1.410	32	-3	-	1.438
Baarn	1.557	2	-3	-2	1.554	37	-3	-	1.587
Leusden	1.634	19	-4	-2	1.648	40	-4	-	1.684
IJsselstein	1.723	20	-4	-2	1.737	43	-4	-	1.775
De Bilt	2.641	26	-6	-3	2.658	62	-6	-	2.713
De Ronde Venen	2.632	18	-6	-3	2.640	63	-6	-	2.697
Soest	2.685	17	-6	-3	2.692	64	-6	-	2.750
Houten	2.329	31	-6	-4	2.351	65	-6	-	2.409
Utrechtse Heuvelrug	3.091	16	-7	-4	3.096	71	-7	-	3.161
Woerden	3.010	27	-7	-4	3.027	73	-7	-	3.092
Vijfheerenlanden	3.471	50	-7	-4	3.509	79	-7	-	3.580
Stichtse Vecht	3.920	-36	-9	-5	3.871	89	-9	-	3.951
Nieuwegein	3.765	47	-9	-5	3.797	96	-9	-	3.884
Veenendaal	3.183	46	-9	-5	3.214	96	-9	-	3.302
Zeist	4.100	37	-9	-5	4.123	98	-9	-	4.212
Amersfoort	9.870	137	-23	-13	9.972	240	-23	-	10.189
Utrecht	27.693	513	-68	-39	28.099	710	-68	-	28.741
Totaal	**85.819**	**1.067**	**-203**	**-115**	**86.568**	**2.124**	**-203**	-	**88.489**

2.4 Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket

Tabel 12 Vergoeding individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP) personeel en materieel 2022 en 2023[7]

Bedragen x € 1.000

Gemeente	Vergoeding IGPP begroting 2022	Mutaties TUO's 2023	Loon- & prijs-aanpassing 2023	Vergoeding IGPP begroting 2023
Renswoude	-	-	-	-
Eemnes	39	-9	1	31
Oudewater	19	-	1	20
Woudenberg	19	-19	-	-
Montfoort	-	-	-	-
Lopik	-	-	-	-
Bunnik	-	-	-	-
Bunschoten	19	-	1	20
Rhenen	-	-	-	-
Wijk bij Duurstede	85	-1	0	84
Baarn	24	-	1	25
Leusden	-	-	-	-
IJsselstein	16	-0	0	16
De Bilt	-	-	-	-
De Ronde Venen	-	-	-	-
Soest	77	-	2	79
Houten	64	-1	0	63
Utrechtse Heuvelrug	102	-1	1	102
Woerden	139	-	5	144
Vijfheerenlanden	163	-	1	164
Stichtse Vecht	-	-	-	-
Nieuwegein	-	-	-	-
Veenendaal	69	-0	2	70
Zeist	911	-	26	936
Amersfoort	455	-	17	472
Utrecht	977	-0	34	1.011
Nog toe te rekenen	-	-	-	-
Totaal	**3.178**	**-32**	**92**	**3.237**

[7] *De berekening van de vergoeding voor het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP) kan met betrekking tot de looncomponent nog iets gaan wijzigen ten opzichte van deze ontwerpbegroting als gevolg van de doorwerking van de CAO 2022. In de kadernota 2023 is voor de loonontwikkeling rekening gehouden met een stelpost van +3,6% voor 2022 en +2,0% vanaf 2023. Bij uitwerking van de CAO 2022 wordt rekening gehouden met incidenteel per saldo +3,3% voor 2022 door een gefaseerde loonontwikkeling en voor het meerjarenbeeld structureel +3,9% vanaf 2022 en +2% vanaf 2023*

3 Beleidsbegroting – programmaplan

3.1 Risicobeheersing

3.1.1 Wat willen we bereiken?

Met risicobeheersing willen we bereiken dat de fysieke veiligheid in het verzorgingsgebied van een hoog niveau is. We leveren samen met gemeenten, instellingen, bedrijven en burgers een bijdrage aan omgevingsveiligheid. Onze bijdrage zit aan de voorkant van de veiligheidsketen; in het voorkomen en beperken van fysieke onveiligheid.

Hiertoe inventariseren we risico's van branden, rampen en crises. Wij adviseren bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd over de risico's, zodat bevoegd gezag bewust de afwegingen kan meenemen bij besluitvorming over ontwikkelingen in het fysieke domein. Wij richten ons op het voorkomen en beperken van (brand)gevaar en op het optreden van ongevallen voor mens en dier door o.a. brand of gevaarlijke stoffen. Hierin betrekken wij actief burgers, bedrijven en instellingen om zo het veiligheidsbewustzijn en veilig handelen te stimuleren.

Beleidsdoelstellingen

In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor Risicobeheersing drie doelstellingen opgenomen:

- Wij gaan meer gericht het veiligheidsbewustzijn en veilig gedrag van burgers, instellingen en bedrijven stimuleren: samen maken wij veiligheid.
- Wij willen meer en beter zicht krijgen op de voor ons relevante trends en ontwikkelingen in de samenleving en hier alerter en effectiever op gaan inspelen door risicogericht(er) te gaan werken.

Wij zorgen ervoor dat wij beter en eerder worden betrokken bij visievorming, planvorming en besluitvorming rondom omgevingsveiligheid, om onze bijdrage te leveren aan een veilig ontwerp van de fysieke omgeving.

3.1.2 Wat gaan we daarvoor doen?

We zien dat de inhoud van ons werk verandert. Met de beschikbare capaciteit moeten we prioriteren en focussen op zaken die er echt toe doen (risicogericht werken). Door de energietransitie krijgen we te maken met nieuwe, vaak complexere risico's. De komst van de Omgevingswet vereist een andere manier van adviseren en toezicht houden. We gaan op zoek naar nieuwe manieren om een bijdrage te leveren aan een (brand)veilige samenleving, waardoor we onze capaciteit zo goed mogelijk inzetten op het beperken van risico's. Daarvoor investeren we in de ontwikkeling van de medewerkers; in kennis, kunde en competenties.

Beleidsactiviteiten

Voor bovengenoemde beleidsdoelstellingen voeren we de volgende activiteiten uit:

- We richten ons programma (Brand)Veilig Leven op specifieke doelgroepen. Daarbij zoeken we aansluiting bij relevante partners, om in samenwerking te komen tot maximale invloed.
- We hebben ons risicobeeld op orde en monitoren de relevante trends. Uitgangspunt is dat wij adviezen, toezicht en activiteiten in het kader van brandveilig leven, risicogericht uitvoeren. Concreet betekent dit dat wij in onze adviezen en in onze inspectierapportages bij toezicht op zoek gaan naar mogelijkheden tot verbetering van de brandveiligheid, ook daar waar de regelgeving (nog) niet in voorziet.
- Met de verwachte invoering van de Omgevingswet per 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 moet veiligheid vastgelegd worden in de ontwerpfase. Daartoe leveren we de gemeenten input om het thema 'veilige en gezonde leefomgeving' te borgen in

hun omgevingsvisie en omgevingsplannen. Ook hier is samenwerking met verschillende externe partners van belang om omgevingsveiligheid te realiseren.

Inzicht in risico's en ontwikkelingen

Wij hebben de risico's in onze regio in beeld en vastgelegd in ons risicoprofiel. Wij monitoren en analyseren de risico's voortdurend. We delen deze informatie met in- en externe partners via:

- regionaal risicoprofiel en de provinciale risicokaart;
- (toekomstige) omgevingsvisies en omgevingsplannen;
- integrale veiligheidsplannen;
- brandrisicoprofiel.

Om het risicobeeld actueel te houden ontwikkelen, ontsluiten en beheren we relevante data. We analyseren effecten van primaire processen, waaronder de resultaten uit ons brandonderzoek. Het inzicht in risico's wordt gebruikt om gerichte keuzes te maken in de realisatie van fysieke veiligheid. We volgen de technische ontwikkelingen. Deze brengen andere risico's (bijvoorbeeld als gevolg van de energietransitie, klimaatadaptatie en vergrijzing/extramuralisatie) én nieuwe oplossingen. Op lokale en landelijke maatschappelijke en politieke ontwikkelingen monitoren en anticiperen we. Belangrijke ontwikkelingen zijn bijvoorbeeld de inwerkingtreding van de Omgevingswet en –gelijktijdig- de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) per (naar verwachting) per 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 .

Gemeentes en ketenpartners zijn druk bezig met voorbereidingen op de implementatie van deze wetten. De VRU is hierbij goed aangesloten.

De invoering van de Wkb zal ook invloed hebben op de VRU.
De eerste veranderingen uit de Wkb gelden (naar verwachting) tot en met 2024 alleen voor eenvoudige (nieuwbouw) bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Vanaf vermoedelijk 2026 volgen de andere bouwwerken. Hierdoor kunnen kwaliteitsborgers stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw.

Ten tijde van het opstellen van de begroting 2023 is nog onvoldoende duidelijk welke gevolgen dit heeft voor onze werkzaamheden. Er zullen werkzaamheden verdwijnen, maar mogelijk leidt dit ook tot een verschuiving binnen het advieswerk (van bouwkundig toets naar een ruimtelijke toets) en meer toezicht. Wij blijven graag met gemeenten in gesprek over de komende ontwikkelingen en wijzigingen in rollen en taken.

Advisering ter voorkoming van onveiligheid

Wij adviseren risicogericht het bevoegd gezag om onveilige situaties te voorkomen en/of te beperken, met betrekking tot:

- omgevingsvisies en -plannen;
- ruimtelijke ordening & externe veiligheid (incl. overstromingsrisico's);
- bouwen;
- brandveilig gebruik van gebouwen en bouwwerken;
- milieu;
- evenementen.

De afgelopen jaren zagen we in veel gemeenten nog een toename van bouwactiviteiten. Deze toename vlakt af (mogelijk ook veroorzaakt door de stikstofcrisis). Vanaf 2020 hebben we de beschikbare capaciteit per gemeente verdeeld over Advies, Toezicht en (Brand)Veilig Leven-taken. Daar waar sprake is van (bovenmatige) overschrijding van de met de gemeente afgesproken aantallen zoals genoemd in het jaarplan, worden de daadwerkelijk gemaakte uren via het IGPP op basis van nacalculatie aan de gemeente belast. Voor 2021 is de uitbreiding van de adviescapaciteit via IGPP-afspraken niet ingezet, omdat –als gevolg van COVID-19- er geschoven is met capaciteit.

Capaciteit die bijvoorbeeld vrijkwam als gevolg van evenementenadviezen is ingezet voor de toename/ complexere bouwadviezen. De verwachting is dat dit 'na COVID' niet meer mogelijk is. Keuzes in de uitvoering van taken, dan wel aanvullende middelen zijn dan noodzakelijk.'

Risicogericht toezicht

We houden risicogericht toezicht namens het bevoegd gezag op (brand)veiligheid tijdens de bouw en het gebruik van bestaande gebouwen, bouwwerken en milieu-inrichtingen. Ook houden we risicogericht toezicht bij evenementen. Vaak doen we dit in samenwerking met onze VTH-partners (gemeenten, politie en de omgevingsdiensten). Waar nodig adviseren wij het bevoegd gezag handhavend op te treden in het kader van de brandveiligheid en ondersteunen dat inhoudelijk. Dit geldt ook voor het toezicht op bedrijven waar vuurwerk ligt opgeslagen. Samen met de inspectiepartners voert de VRU BRZO-inspecties uit bij de BRZO-bedrijven in onze regio.

Vergroten veiligheidsbewustzijn

De ontwikkelingen in onze samenleving maken het noodzakelijk dat burgers, bedrijven en instellingen veiligheidsbewust en handelingsbekwaam zijn om de (brand)risico's die er zijn zoveel mogelijk te beperken. Met de ontwikkeling van nieuwe middelen blijven we inspelen op actuele (brand)risico's in de maatschappij.

Risicovolle situaties nemen af als burgers, bedrijven en instellingen veilig(er) gaan handelen. We communiceren over het belang van een goede naleving en het verkleinen van risico's, mede in lijn met de landelijke handhavingsstrategie. Binnen (Brand)veilig leven richten we ons aan de hand van actualiteit op verschillende doelgroepen:

- Algemene publiekscommunicatie. We geven gevraagd en ongevraagd voorlichting aan inwoners van de regio. We beantwoorden burgervragen en organiseren meerdere (sociale) media campagnes.
- De brandveilige generatie. We zorgen ervoor dat de nieuwe generatie al vanaf kinds af aan bekend is met (brand)preventie thuis, door lesprogramma's op basisscholen en voorlichting aan stakeholders aan te bieden. Vanaf 2022 bieden we ook aan alle MBO opleidingen 'zorg' en 'bouwen' het lespakket brandmeester aan ten behoeve van de borging van brandveiligheid op de werkvloer binnen deze sectoren.
- Kwetsbare burgers. Samen met zorginstellingen werken we aan de (brand)veiligheid door hen te begeleiden via het train de trainer concept bij de implementatie van de toolbox. We geven voorlichting in het netwerk van kwetsbare burgers over mogelijke risico's en innovaties (zoals het gebruik van 'slimme melders') en zoeken actief de samenwerking met stakeholders actief binnen dit domein.
- Ondernemers. Door deelname aan programma's gericht op ondernemers geven we bedrijven en instellingen concrete handelingsperspectieven om veilig om te gaan met risico's.

3.1.3 Waarop sturen we?

We sturen en verantwoorden op zowel de feitelijke productiecijfers als op kwalitatieve prestaties. Hieronder een overzicht van de voor dit programmaonderdeel relevante criteria.

In onderstaande tabel zijn enkele vakken grijs gearceerd. Van deze indicatoren is de productie afhankelijk van de COVID-19-situatie in Nederland.

Tabel 13 Productie-indicatoren Risicobeheersing

Nr.	Productie-indicator	Realisatie 2021	Begroting 2022	Actualisatie 2022	Begroting 2023
	Advisering ter voorkoming van onveiligheid				
1	Het aantal verstrekte adviezen Ruimtelijke Ordening	429	250	350	350
2	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Bouw	3.160	3.100	3.100	3.100
3	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Milieu	183	120	150	150
4	Het aantal verstrekte WABO-adviezen Gebruik	733	850	850	850
5	Het aantal verstrekte adviezen voor Evenementen (integraal)	697	2.100	2.100	2.100
	Risicogericht toezicht				
6	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken real. Bouw	1.878	2.100	2.100	2.100
7	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Milieu	43	75	75	75
8	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Bestaande Bouw	3.649	5.000	5.000	5.000
8a	Het percentage hercontroles Bestaande bouw (complementair met het naleefgedrag)	16%	20%	20%	20%
9	Het aantal uitgevoerde controles bij Evenementen	9	800	800	800
10	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken BRZO	9	10	100%*	100%*
11	Het aantal uitgevoerde toezichtbezoeken Vuurwerk	82	95	100%*	100%*
	Vergroten veiligheidsbewustzijn				
12	Het aantal gegeven voorlichtingen	72	150	150	150
13	Het aantal behandelde vragen per mail, telefoon en WhatsApp, etc.	546	700	700	700
14	Het aantal zorginstellingen dat actief de toolbox gebruikt op de werkvloer	11	40	40	50
15	Het aantal basisscholen dat het lespakket 'Brandweer op school' gebruikt	88	250	40%*	40%*
17	Het aantal MBO scholen dat het lespakket 'Brandmeester' gebruikt				40%**
18	Het aantal (social) media campagnes t.b.v brandveiliger gedrag thuis				4**

*vanaf geactualiseerde begroting 2022(a) uitgedrukt in %
**nieuw product vanaf 2022, pas voor het eerst in begroting 2023

Tabel 14 Prestatie-indicatoren Risicobeheersing

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2021	Begroting 2022	Actualisatie 2022	Begroting 2023
	Inzicht in risico's en ontwikkelingen				
1	Het risicobeeld is actueel	ja	ja	ja	ja
2	Twee maal per jaar is met de gemeente het risicobeeld en de kwaliteit van de advisering en het toezicht besproken	ja	ja	ja	ja
	Vergroten veiligheidsbewustzijn				
3	Op acute en bijzondere onveilige situaties is aantoonbaar succesvol ingezet (samen met het bevoegd gezag)	ja	ja	ja	ja
4	Het jaarplan (Brand)Veilig leven is uitgevoerd	gedeeltelijk/ aangepast	ja	gedeeltelijk/ aangepast	ja

3.1.4 Wat kost het?

Tabel 15 Baten en lasten Risicobeheersing

Bedragen x € 1.000 **Risicobeheersing**	**Rekening 2021**	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Lasten			
Directe lasten	8.016	8.585	8.375
Totaal Lasten	***8.016***	***8.585***	***8.375***
Baten			
Directe baten	179	149	23
Totaal Baten	***179***	***149***	***23***
Saldo van baten en lasten	***-7.837***	***-8.435***	***-8.352***
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking van reserves	-	180	-
Geraamd resultaat	**-7.837**	**-8.255**	**-8.352**

3.2 Crisisbeheersing

3.2.1 Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat alle inwoners, bedrijven en instellingen in onze regio kunnen rekenen op een veilige woon-, werk- en leefomgeving. We willen (continue) zicht op de (fysieke) veiligheidsrisico's die in de regio aanwezig zijn of (mogelijk) gaan ontstaan. We willen de voorspellende waarde van onze risico-informatie vergroten zodat we eerder kunnen anticiperen op voorzienbare gebeurtenissen. We willen waar mogelijk risico's wegnemen en kansen en effecten van ongewenste gebeurtenissen reduceren. We willen een robuuste en flexibele regionale crisisorganisatie met goed opgeleide crisisfunctionarissen en getrainde crisisteams. Zodra binnen de regio een groot incident, crisis of ramp plaatsvindt wordt de regionale crisisorganisatie ingezet waarin hulpdiensten, gemeenten (bevolkingszorg) en crisispartners effectief samenwerken. We willen een uitstekende informatie-organisatie die alle functionarissen en crisisteams adequaat ondersteunen. Het doel van dit gezamenlijke opereren is om de dagelijkse, 'normale' situatie zo snel mogelijk te laten terugkeren. We willen een robuust netwerk van crisispartners zodat we in alle fasen van de crisisbeheersing kennis en deskundigheid kunnen ontsluiten en inzetten. We willen samen met de betrokken sectoren de continuïteit van vitale processen versterken en het herstelvermogen vergroten. Tenslotte is het onze ambitie de gemeenten een platform te bieden voor maatschappelijke (fysieke veiligheid) vraagstukken, bijvoorbeeld de opvang van vluchtelingen.
We willen met de regio's Gooi & Vechtstreek en Flevoland nadere afspraken maken over een coherente crisisorganisatie die gealarmeerd wordt door de toekomstige Meldkamer Midden-Nederland.

<u>Beleidsdoelstellingen</u>
In het Beleidsplan VRU 2020-2023 zijn voor Crisisbeheersing vier doelstellingen opgenomen:

- Wij willen een slagvaardiger crisisbeheersing, met een snellere en effectievere besluitvorming op operationeel en bestuurlijk niveau, ondersteund door een goede informatievoorziening.

- Wij overzien het fysieke veiligheidsdomein. Door informatie van betrokken partijen te combineren, te verrijken en te borgen zorgen wij dat onze organisatie, partners en de samenleving kunnen beschikken over tijdige en betrouwbare informatie.
- Wij nodigen gemeenten uit individueel met ons in gesprek te gaan over de versterking van de bevolkingszorg.
- Wij willen de crisisorganisatie nadrukkelijker voorbereiden op herstelmanagement als onderdeel van crisisbeheersing, met in het bijzonder aandacht voor de continuïteit van vitale processen.

3.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsactiviteiten

Met onze reguliere activiteiten die hierna beschreven (tabel indicatoren) staan, geven wij uitvoering aan de beleidsdoelstellingen. Daarnaast geven wij een impuls aan de beleidsdoelstellingen met de volgende activiteiten:

- Wij vervolgen onze transitie naar adequate, compacte en digitaal doorzoekbare plannen.
- We gaan verder met de doorontwikkeling van de crisisbeheersing vanuit de recentelijk vastgestelde visie met als doelstelling “de crisis voorzien, voorkomen en indien deze zich voordoet de effecten beperken”
- We gaan verder invulling geven aan de doorontwikkeling van bevolkingszorg
- We verbeteren in samenspraak met bestuurders het strategisch crisismanagement en bouwen aan een eenduidige werkwijze voor de gehele regio, inclusief een vakbekwaamheidsprogramma gericht op het strategisch crisismanagement.
- We implementeren de afspraak uit het programma Drieslag dat wordt toegewerkt naar een gezamenlijk Veiligheidsinformatiecentrum (VIC) ten behoeve van de veiligheidsregio’s in Midden-Nederland.

Doorontwikkeling Crisisbeheersing

In 2021 is een traject gestart om crisisbeheersing door te ontwikkelen. Dat traject loopt door in 2023 en krijgt ook zijn verankering krijgt in het nieuwe beleidsplan en het nieuwe Regionaal Crisisplan 2023-2026.
We richten ons daarbij op drie nauw samenhangende onderdelen te weten informatiemanagement, netwerkmanagement en crisismanagement.

Het *informatiemanagement* wordt verder uitgebouwd zodat we de ontwikkelingen in het regionale veiligheidsbeeld 24/7 kunnen volgen. De Caco-functie die medio najaar 2022 is gerealiseerd volgt dit veiligheidsbeeld continu en alerteert indien nodig de crisisorganisatie. Het VIC beschikt over een coördinerend informatiemanager die zorgdraagt voor geduide en gewaardeerde informatie t.b.v. de crisisorganisatie. Het VIC voorziet ook in de informatievoorziening ten behoeve van de crisisorganisatie ter ondersteuning van goede besluitvorming en betekenisgeving. Hiervoor worden de ontwikkelingen op het vlak van data-analyse, business intelligence en voorspellen organisatie breed ingezet. De verbeteringen, die in samenspraak met gemeenten en partners kunnen worden ontwikkeld, moeten zorgen dat besluitvorming gerichter, sneller en effectiever kan plaatsvinden.

Geen enkele crisis van enige omvang kan nog worden aangepakt zonder de betrokkenheid van (functionele) crisispartners. We scherpen daarom het *netwerkmanagement* verder aan Het belang van intensievere samenwerking binnen het netwerk van crisismanagement is ook terug te vinden in het evaluatie Wet Veiligheidsregio’s en bijbehorend Kabinetsstandpunt. Bij het netwerk van crisisbeheersing zijn de aard en samenstelling van een specifieke dreiging of crisis leiden. We maken concrete samenwerkingsafspraken met de netwerkpartners zowel ten behoeve van de preparatie als in de responsfase.

Informatiemanagement en netwerkmanagement zijn cruciaal voor effectief *crisismanagement* dat uitgevoerd wordt door ‘dedicated’ professionals. Het Crisismanagement heeft zijn verankering

gekregen in het RCP 2023- 2026 die in het najaar 2023 ter vaststelling wordt aangeboden aan het Algemeen bestuur. Daarnaast wordt aan een doorontwikkeling van de crisisorganisatie gewerkt om de crisisorganisatie ook toe te rusten op nieuwe en ongekende en bovenregionale crises. In het vergroten van de slagvaardigheid van de crisisorganisatie zal in 2023 de inrichting van de piketorganisatie worden herijkt.

3.2.3 Waarop sturen we?

Tabel 16 Prestatie- en productie-indicatoren Crisisbeheersing

Nr.	Indicator	Realisatie 2021	Begroting 2022	Actualisatie 2022	Begroting 2023
1	**Planvorming actueel en vastgesteld:**				
	Incidentbestrijdingsplannen (elke 4 jaar)	70%	100%	100%	100%
	Rampbestrijdingsplannen (elke 3 jaar)	100%	100%	100%	100%
2	**Bezetting piketgroepen:**				
	Hoofdstructuur	>5	≥ 5	≥ 5	≥ 5
	Bevolkingszorg	>5	≥ 5	≥ 5	≥ 5
3	**Gediplomeerd voor functies waarvoor dat verplicht is:**				
	Initiële opleiding is afgesloten met een examen	100%	100%	100%	100%
4	**Piketorganisatie is initieel en structureel aantoonbaar vakbekwaam;**				
	Verplichte trainingen daadwerkelijk gevolgd:				
	Hoofdstructuur	90%	90%	90%	90%
	Bevolkingszorg	90%	90%	90%	90%
5	**Inzicht in aantal (multidisciplinaire) inzetten:**				
	GRIP (aantal)				
	Kortdurend, < 1 week (aantal)	5	10	6	10
	Langdurend, > 1 week (aantal)	1 (Covid)	2	2	1
6	**Inzicht in aantal evaluaties (aantal)**				
	Het aantal platformoverleggen met crisispartners	6	12	8	11

3.2.4 Wat kost het?

Tabel 17 Baten en lasten Crisisbeheersing

Bedragen x € 1.000 Crisisbeheersing	Rekening 2021	Actualisatie 2022	Begroting 2023
Lasten			
Directe lasten	3.014	3.271	3.551
Totaal Lasten	***3.014***	***3.271***	***3.551***
Baten			
Directe baten	26	61	-
Totaal Baten	***26***	***61***	***-***
Saldo van baten en lasten	***-2.988***	***-3.210***	***-3.551***
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking van reserves	-	50	165
Geraamd resultaat	**-2.988**	**-3.160**	**-3.386**

3.3 GHOR

3.3.1 Wat willen we bereiken?

Crisissituaties kunnen uiteenlopen van een grootschalige stroomuitval, uitbraak bijzondere infectieziekte tot een ongeval met een groot aantal slachtoffers en natuurlijk de dreiging van aanslagen en daaruit voortvloeiend maatschappelijke onrust en meer.

De geneeskundige zorg tijdens een crisis wordt geleverd door verschillende geneeskundige (private) organisaties, zoals ambulancediensten, GGDrU en ziekenhuizen. Keten continuïteit is sleutel voor de toegankelijkheid van de (spoed)zorg. Onze GHOR, als netwerkorganisatie, vormt de schakel tussen deze organisaties. In de voorbereiding op crisis en rol tijdens rampen stimuleren en adviseren wij het netwerk over de verantwoordelijkheden in de continuïteit van zorg. Tijdens crises heeft de Directeur Publiek Gezondheid de regie over de geneeskundige hulpverlening (Wvr art. 32 lid 2) en zorgen we voor afstemming met politie, brandweer en gemeenten. Daarmee zorgen wij voor de koppeling tussen zorg en veiligheid.

Beleidsdoelstellingen

In het Beleidsplan VRU 2020-2023 zijn voor de GHOR twee doelstellingen[8] opgenomen:

- Wij willen een steviger regiepositie innemen als het gaat om voldoende capaciteit voor en het presterend vermogen van spoedzorg (cure).
- Wij willen vanuit onze toezichtsrol, Wvr art.34 actief signaleren, stimuleren en handhaven, opdat de zorgcontinuïteit in het complexe zorglandschap voldoende voorbereid is.

3.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsactiviteiten

Wij geven een impuls aan de beleidsdoelstellingen met deze specifieke beleidsactiviteiten:

Steviger regiepositie op presterend vermogen spoedzorg:

De (spoed)zorgketen vormt de basis voor de opschaling. De veranderingen in het zorglandschap voor wat betreft de instroom en doorstroom capaciteit in de cure en in de care, betekent echter dat de capaciteit voor spoedzorg en daarmee de opgeschaalde voorzieningen, onder druk staan. De GHOR wil het voortouw nemen in het met zorgketenpartners werken aan het waarborgen van de capaciteit voor opgeschaalde spoedzorg. Daartoe zal de GHOR nadrukkelijk, in samenwerking met het traumazorg netwerk Midden Nederland (ROAZ), het onderwerp landelijk adresseren bij de relevante partijen (Min VWS, GGD GHOR Ned, ziektekostenverzekeraars etc.) en regionaal passende maatregelen verkennen. Samenwerking met de omliggende regio's is hierbij evident, waarbij de nadruk op de beschikbaarheid van de (spoed-) zorgketen tijdens crisis voor de burgers – en dus bestuurlijk - het uitgangspunt is.

Toezichtsrol zorgcontinuïteit:

Om de invulling van de aan de veiligheidsregio opgedragen toezichtrol te versterken is het nodig om meer zicht te krijgen op het zorgrisicoprofiel van de regio. De toezichtsrol vraagt dat de GHOR ook meer en steeds actief blijft investeren in een goede relatie met lokale besturen van zorgaanbieders en -instellingen, cure en care, in de regio. Waarbij de GHOR actief binnen de Veiligheidsregio en met netwerkpartners gaan onderzoeken hoe we meer impact kunnen plegen om de continuïteit van zorg te kunnen blijven borgen (stimuleren en adviseren). Dit is ook essentieel voor het functioneren en het presterend vermogen van de spoedzorgketen

[8] Deze doelstellingen zijn geformuleerd in 2019 en door de COVID-crisis naar de achtergrond geraakt omdat de gehele GHOR team ingezet is in de crisisorganisatie.

De COVID-19 crisis heeft in 2020 en 2021 veel kennis en ervaring opgeleverd. Leerpunten en aanbevelingen zullen in de komende jaren op diverse punten leiden tot aanpassingen, inhoudelijk en in structuren.

3.3.3 Waarop sturen we?

Tabel 18 Prestatie- en productie-indicatoren GHOR

Nr.	Indicator	Realisatie 2021	Begroting 2022	Actualisatie 2022	Begroting 2023
1	**Bezetting piketgroepen:**				
	GHOR	5	≥ 5	≥ 5	≥ 5
2	**Gediplomeerd voor functies waarvoor dat verplicht is:**				
	Initiële opleiding is afgesloten met een examen	100%	100%	100%	100%
3	**Piketorganisatie is initieel en structureel aantoonbaar vakbekwaam;**				
	Verplichte trainingen daadwerkelijk gevolgd:				
	GHOR	90%	90%	90%	90%
4	**Inzicht in aantal (multidisciplinaire) inzetten:**				
	GRIP (aantal)				
	Inzetten OvDG (aantal)	*	500	500	350

*Betreft een nieuwe indicator waarover in 2021 geen informatie beschikbaar is.

3.3.4 Wat kost het?

Tabel 19 Baten en lasten GHOR

Bedragen x € 1.000 GHOR	Rekening 2021	Actualisatie 2022	Begroting 2023
Lasten			
Directe lasten	1.609	1.843	1.856
Totaal Lasten	***1.609***	***1.843***	***1.856***
Baten			
Directe baten	-	-	-
Totaal Baten	**-**	**-**	**-**
Saldo van baten en lasten	***-1.609***	***-1.843***	***-1.856***
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Onttrekking van reserves	-	-	-
Geraamd resultaat	**-1.609**	**-1.843**	**-1.856**

3.4 Brandweer

3.4.1 Wat willen we bereiken?

Onze meest bekende activiteit is het blussen van branden. De brandweer doet echter veel meer. We verlenen hulp bij ongevallen, bij incidenten met gevaarlijke stoffen, bij waterongevallen. Wat er ook gebeurt, de brandweer staat 24 uur per dag, 7 dagen in de week klaar om burgers in nood te helpen en gevaarlijke situaties het hoofd te bieden.

Als organisatie zijn we voortdurend aan de slag om deze hulp 24/7 te kunnen borgen. Om ons werk goed te kunnen doen moet immers alles kloppen: een goede alarmering, het juiste materieel, de juiste route naar het incident en de vakbekwaamheid van onze brandweermensen. Uiteraard is hierbij ook de eigen veiligheid van belang, waaronder de zorg voor goede arbeidshygiëne van onze hulpverleners zelf. Al deze voorwaarden moeten op orde zijn om op een goede wijze de incidenten te kunnen bestrijden. Dit vergt een permanente en solide investering in mensen en middelen. Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsdoelstellingen

In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor Brandweer 6 doelstellingen opgenomen:

- Wij vinden het personeel en materieel gelijkwaardig belangrijk voor de paraatheid van onze brandweer. Wij zorgen voor een paraatheidsorganisatie waarin aan beide elementen van de paraatheid evenveel aandacht wordt gegeven;
- Wij zorgen er voor dat er een sluitende paraatheidsmatch komt op de posten die een gekazerneerde bezetting hebben kleiner dan op 24-uurs basis (de dagdienstposten);
- Wij willen de inzetbaarheid van de niet-gekazerneerde posten verhogen en manieren vinden om op momenten van onderbezetting de dekking van de brandweerzorg op gelijk niveau te houden;
- Onze brandweerpost staat midden in de samenleving, verbonden met de gemeenschap, bereikbaar en herkenbaar en, waar wenselijk, met een bredere maatschappelijke functie;
- Wij koesteren de betrokkenheid van onze brandweercollega's in de uitruk, zowel onze beroeps in roosterdienst als onze vrijwilligers. Wij stellen alles in het werk om onze beroeps en vrijwilligers te blijven binden en boeien voor de VRU-organisatie;
- Wij koersen op regiobrede harmonie in kazerneringsroosters zodat we ongeacht de locatie zo goed mogelijk kunnen sturen op de paraatheid van onze gekazerneerde posten en de flexibele en duurzame inzetbaarheid van onze beroepsbrandweermensen.

3.4.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsactiviteiten

Met onze reguliere activiteiten die hierna beschreven staan, geven wij uitvoering aan de beleidsdoelstellingen. Daarnaast geven wij een impuls aan de beleidsdoelstellingen met de volgende activiteiten:

- Wij implementeren op alle posten in onze regio het materieel en personeelsbeheer- en spreidingsplan.
- Wij gaan aan de slag met de resultaten van de proeftuinen paraatheid.
- Wij ontwerpen een regiobrede roosterregeling.
- Wij ronden de implementatie van het Bedrijf Preparatie Brandweer af.
- Wij implementeren de nieuwe inrichting van de organisatie bij Brandweerrepressie, met een centrale afdeling Voorbereiding Incidentbestrijding en een verbeterde aansturing van de lijnorganisatie.
- Wij centreren de werkzaamheden rond adembescherming in een nieuwe adembeschermingswerkplaats in Houten.
- Wij werken aan het herontwerp van onze oefensystematiek en de herinrichting van onze instructiecapaciteit.
- Wij werken aan het vergroten van de flexibiliteit bij de uitruk, waarbij in de hele regio naast de standaard inzet van TS-6 ook een uitruk als TS-4 mogelijk wordt.

- We bereiden ons voor op de mogelijke implementatie van bouwsteen 1 van de taakdifferentiatie bij de brandweer, waarbij onderscheid gemaakt moet worden tussen verplichte en niet-verplichte aanwezigheid van personeel.
- Vrijwilligheid blijft een van de pijlers van de brandweerorganisatie, waarbij de ondersteuning van de brandweerposten en het blijvend boeien en binden van vrijwilligers noodzakelijke aandacht blijft krijgen.

Paraatheid

Ter ondersteuning van de (dagelijkse bedrijfsvoering van de) operationele brandweerorganisatie hanteert de commandant van de brandweer een materieel- en personeelsbeheer- en spreidingsplan (MPBSP), dat in afstemming met de posten tot stand is gekomen. Zodoende is de inrichting van de brandweerzorg voorbereid op de veranderingen die gedurende de planperiode optreden in het verzorgingsgebied.

In de afgelopen jaren zijn diverse proeftuinen uitgevoerd met als doel verbetermogelijkheden voor paraatheid te ontwikkelen. In 2022 worden deze proeftuinen voortgezet en deels afgerond. Verbeteringen worden ingevoerd.

Incidenten bestrijden

Na binnenkomst van een incidentmelding worden de benodigde brandweereenheden gealarmeerd. Indien meer potentieel noodzakelijk is, schalen we soepel op of worden specialistische eenheden gealarmeerd. Ons uitgangspunt is dat de burger in nood kan rekenen op de snelst mogelijke hulp. Bij niet-maatgevende incidenten willen wij elke post en ploeg de mogelijkheid geven om vraaggericht uit te kunnen rukken met een TS4 zonder tweezijdig te hoeven aanrijden. Daarnaast hebben we met de zeven omliggende veiligheidsregio's onderzocht en in convenanten vastgelegd welke post op welke grenslocaties de snelste hulp kan bieden.

Specialismen

Een basiseenheid van een tankautospuit is uitgerust om de vier basistaken van de brandweer uit te voeren. Daarnaast kennen we binnen de VRU de volgende specialismen:

- Brandweerduiken
- Hoogteredding
- Optreden bij grof en extreem geweld
- Technische hulpverlening
- Natuurbrandbestrijding
- Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen
- Rietenkapbrandbestrijding
- Grootschalig brandweeroptreden

Sinds 2019 wordt in de vakbekwaamheid van de eenheden bijzondere aandacht besteed aan het brandweeroptreden bij grof en extreem geweld. Wij trainen de basiseenheden voor deze specifieke taak en hebben een Quick Response Team (QRT) aangewezen, getraind en operationeel om basiseenheden te ondersteunen waar nodig.

AED/First Responder-taak

Sinds de zomer van 2016 rukken alle VRU-brandweerposten voor de AED/First Responder taak uit. Dit is geen wettelijke, maar wel een collectieve taak: het bestuur heeft in 2015 besloten dat de VRU deze taak uitvoert.

De uitvoering van de AED-taak is in 2021 nogmaals geëvalueerd. Hierbij is ook de beleving van de uitvoering van de taak onder brandweerpersoneel onderzocht. Op basis van deze evaluatie heeft het bestuur besloten deze taak tot en met 2023 voort te zetten en de afweging voor de volgende

beleidsperiode (2024 tot en met 2027) te betrekken bij de integrale besluitvorming over de taakuitvoering in het kader van het nieuwe beleidsplan.

Nazorg
We hebben de opvang en nazorg aan onze brandweermensen professioneel georganiseerd. Wanneer er na afloop van incidenten behoefte is aan nazorg, wordt deze lokaal, op de betreffende brandweerpost geleverd. Daarbij is gespecialiseerde ondersteuning als aanvulling op onze nazorg georganiseerd en beschikbaar.

Jeugdbrandweer
Onze jeugdbrandweer is een belangrijke kweekvijver voor onze toekomstige brandweer, maar kent ook een zeer belangrijke maatschappelijke taak in het uitdragen van brandveilig leven. Wij bevorderen de toestroom van leden vanuit alle gemeenten en de uiteindelijke doorstroom naar alle brandweerposten in onze regio.

Informatievoorziening
Als ondersteuning bij de bestrijding van incidenten bij risicovolle en kwetsbare objecten in onze regio maken we gebruik van aanvals- en/of bereikbaarheidskaarten. Deze willen we verder digitaal beschikbaar maken. Ook onderzoeken we nieuwe mogelijkheden voor routenavigatie.

Materiële paraatheid
Met betrekking tot de paraatheid is de doelstelling om de materiële paraatheid te versterken. De bedrijfsprocessen worden ingericht met als streven 100% materiële paraatheid. Zonder materieel kan immers geen inzet gepleegd worden. Alle voertuigen en gereedschappen worden efficiënt en professioneel onderhouden en periodiek gekeurd.

Heroriëntatie AB-werkplaatsen
De huidige werkplaatsen ademluchtbescherming zijn sterk verouderd en voldoen niet aan de geldende eisen op het gebied van arbeidshygiëne en arbo-wetgeving. Hierdoor wordt zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht de materiële paraatheid op het gebied van de adembeschermingsmiddelen onvoldoende geborgd. In de huidige werkplaatsen kunnen de problemen ten aanzien van arbeidshygiëne en ergonomie niet worden opgelost.

In 2022 zal de VRU een centraal gelegen pand in Houten betrekken en de benodigde bouwkundige en installatietechnische aanpassingen doen om een ademluchtwerkplaats te realiseren die voldoet aan alle eisen in het kader van arbeidshygiëne en Arbowetgeving. Daarnaast wordt het mogelijk om alle ademluchtwerkzaamheden en andere hoogfrequente logistieke processen te clusteren, wat bijdraagt aan de transitie naar bedrijfsmatig werken.

Vakbekwaamheid
De initiële vakbekwaamheid van ons repressieve brandweerpersoneel wordt verzorgd door het Opleidingsinstituut Brandweeropleidingen VRU. Aspiranten worden hier opgeleid tot manschap. Daarnaast biedt het instituut opleidingen aan voor de diverse functies die binnen de brandweer worden uitgevoerd.

Na het volgen van de initiële opleiding wordt de vakbekwaamheid van het repressieve brandweerpersoneel op niveau gehouden door middel van oefeningen en bijscholingen.

3.4.3 Waarop sturen we?

Tabel 20 Productie-indicatoren Brandweer

Nr.	Productie-indicatoren	Realisatie 2021	Begroting 2022	Actualisatie 2022	Begroting 2023
	Incidenten bestrijden				
1	Het totaal aantal incidenten	8.084	8.350	8.350	8.350
2	Het totaal aantal incidenten voor brandbestrijding	4.172	4.250	4.250	4.250
	2a. Het aantal incidenten voor gebouwbranden	547	550	550	550
	2b. Het aantal incidenten voor overige branden	2.042	2.150	2.150	2.150
	2c. Het aantal incidenten voor (on)echte of (on)terechte OMS-meldingen	1.583	1.550	1.550	1.550
3	Het aantal incidenten voor hulpverlening	3.151	3.400	3.400	3.400
	3a. Het aantal incidenten voor technische hulpverlening	231	200	200	200
	3b. Het aantal incidenten voor hulpverleningen m.b.t. dieren	393	350	350	350
	3c. Het aantal incidenten voor overige hulpverlening, waaronder assistentie politie en ambulance	1.740	2.200	2.200	2.200
	3d. Het aantal incidenten voor AED-inzet	787	650	650	650
4	Het aantal incidenten voor basishandelingen bij de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen	638	600	600	600
5	Het aantal incidenten voor ondersteuning bij waterongevallen	123	100	100	100
6	Het aantal geredde slachtoffers	25	-	-	-
7	Het aantal inzetten voor en in buurregio's	231	160	160	160
	Vakbekwaamheid				
8	Aantal cursisten dat de opleiding Manschap A heeft afgerond	86	96	96	96
9	Aantal cursisten dat de opleiding Bevelvoerder heeft afgerond	15	20	18	18

Tabel 21 Prestatie-indicatoren Brandweer

Nr.	Prestatie-indicatoren	Realisatie 2021	Begroting 2022	Actualisatie 2022	Begroting 2023
	Paraatheid & Vakbekwaamheid				
1	De opkomsttijden van de brandweer zijn overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan uitgevoerd (meettijden)	82%	80%	80%	80%
2	De paraatheid van de brandweer is overeenkomstig de eisen van het dekkingsplan gegarandeerd	ja	ja	ja	ja
	Jeugdbrandweer				
3	Het percentage jeugdbrandweerleden dat doorstroomt naar de reguliere brandweer ten opzichte van het aantal jeugdleden dat de jeugdbrandweer verlaat op 18/19 jarige leeftijd	20%	15%	15%	15%

3.4.4 Wat kost het?

Tabel 22 Baten en lasten Brandweer

Bedragen x € 1.000 **Brandweer**	**Rekening 2021**	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Lasten			
Directe lasten	55.011	63.179	62.034
Totaal Lasten	***55.011***	***63.179***	***62.034***
Baten			
Directe baten	1.702	1.558	1.509
Totaal Baten	***1.702***	***1.558***	***1.509***
Saldo van baten en lasten	***-53.309***	***-61.620***	***-60.525***
Toevoeging aan reserves	2.717	662	522
Onttrekking van reserves	602	4.824	2.472
Geraamd resultaat	**-55.425**	**-57.458**	**-58.575**

3.5 Meldkamer

3.5.1 Wat willen we bereiken?

De meldkamer is het kloppend hart van de hulpdiensten. De meldkamer neemt 24 uur per dag en 7 dagen per week hulpverzoeken van burgers in nood aan en dirigeert de hulpverleners snel en efficiënt naar de plaats van het incident. De centralisten vormen daarbij de ogen en oren van de brandweer, vanaf een incidentmelding tot het moment dat een leidinggevende op de plek van het incident arriveert en de aansturing van de collega's op straat overneemt. De brandweer deelt de meldkamer met de politie en de ambulancedienst. Voor incidenten die om een multidisciplinaire aanpak vragen, kan daardoor snel een calamiteitencoördinator worden ingezet die alle drie de hulpdiensten kan aansturen.

Beleidsdoelstellingen

In het Beleidsplan VRU 2020-2023 hebben wij voor het programma Meldkamer 2 doelstellingen opgenomen:

- Wij willen meldingen van burgers sneller en slimmer ontvangen, registreren, beoordelen en bewaken, ten einde nog sneller en adequater hulp te kunnen bieden.
- Wij sturen op de kwaliteit en de bruikbaarheid van de informatie waarover de meldkamer beschikt, en de snelheid waarmee deze beschikbaar komt ten behoeve van de uitvoering van ons werk.

3.5.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsactiviteiten

Wij geven een impuls aan de beleidsdoelstellingen met een paar specifieke beleidsactiviteiten:

Meldingen sneller en slimmer ontvangen en verwerken

De meldkamer moet ons helpen de hulpverlening aan de burger betrouwbaar en steeds zo snel mogelijk te laten plaatsvinden. De meldkamer Utrecht omarmt dan ook landelijke innovaties zoals de implementatie van de 112NL-app, waarmee we in de loop van 2022 via een chatfunctie ook

kunnen communiceren met melders die niet goed kunnen horen of spreken, of die de Nederlandse of Engelse taal niet machtig zijn.
In de planning van de LMS voor de aansluiting van meldkamers op de landelijke infrastructuur is vertraging opgetreden. Met de LMS maken wij afspraken over de overbrugging van de tussenliggende periode m.b.t stabiliteit en beschikbaarheid van innovatieve technologie. Voor de middellange termijn bouwen wij samen met politie, de veiligheidsregio's van Flevoland en Gooi en Vechtstreek, en de Regionale Ambulancevoorzieningen van Gooi en Vechtstreek, Flevoland en Utrecht, aan de nieuwe, innovatieve meldkamer Midden-Nederland die in 2025 operationeel moet zijn. In 2022 werken wij verder aan de harmonisatie en synchronisatie van de regionale meldkamerprocessen.

Sturen op kwaliteit en bruikbaarheid van informatie
Voor veel taken in onze organisatie maken wij gebruik van informatie. Van het in kaart brengen van risico's en het bepalen van de beste inzet bij een brand, tot het rapporteren over incidenten en opkomsttijden. De meldkamer beschikt over een belangrijk deel van de informatie die nodig is voor ons presterend vermogen. Het is daarom van belang voor onze organisatie, partners en de samenleving dat wij kunnen sturen op de bruikbaarheid en kwaliteit van deze informatie, alsmede op de snelheid waarmee deze ter beschikking komt.

Overdracht beheer meldkamer
Aanvankelijk zou de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland begin 2022 plaatsvinden. In 2020 is bekend geworden dat dit op zijn vroegst wordt voorzien in het eerste kwartaal van 2025 door een vertraging van de nieuwbouw in Hilversum. De realisatie van de nieuwe meldkamer zal binnen de gestelde kaders gerealiseerd moeten worden. De nieuwe meldkamer moet uiterlijk in 2025 operationeel zijn.

De overdracht van het beheer van de meldkamer naar de politie in 2020 heeft geleid tot een financieel nadeel, omdat de uitname uit de rijksbijdrage € 0,2 miljoen hoger is dan de wegvallende beheerskosten voor de VRU. De VRU verwacht dit nadeel structureel te kunnen compenseren na de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland door het efficiencyvoordeel op de personele lasten dat daarbij ontstaat. Door de vertraging wordt het voorziene efficiencyvoordeel op de personele lasten pas later gerealiseerd.

Met de politie is een regeling getroffen om het financiële nadeel voor de VRU in de periode 2022 tot de ingebruikname van de Meldkamer Midden-Nederland te compenseren. Met deze middelen kan vanaf 2022 tot 2025 het financiële nadeel als gevolg van de overdracht van het beheer worden opgevangen.

3.5.3 Waarop sturen we?

Tabel 23 Productie-indicatoren Meldkamer

Nr.	Productie-indicatoren	Realisatie 2021	Begroting 2022	Actualisatie 2022	Begroting 2023
	Meldkamer				
1	Het aantal meldingen dat bij de regionale alarmcentrale is aangenomen	18.954	18.500	18.500	18.500
2	Verwerkingstijd meldingen	41 sec.	60 sec.	60 sec.	60 sec.
3	Multidiciplinair beeld is binnen 5 minuten beschikbaar	1	1	1	1

3.5.4 Wat kost het?

Tabel 24 Baten en lasten Meldkamer

Bedragen x € 1.000 Meldkamer	Rekening 2021	Actualisatie 2022	Begroting 2023
Lasten			
Directe lasten	1.296	1.506	1.401
Totaal Lasten	***1.296***	***1.506***	***1.401***
Baten			
Directe baten	-67	396	-308
Totaal Baten	***-67***	***396***	***-308***
Saldo van baten en lasten	***-1.363***	***-1.110***	***-1.709***
Toevoeging aan reserves	704	704	-
Onttrekking van reserves	-	423	432
Geraamd resultaat	**-2.067**	**-1.391**	**-1.277**

3.6 Algemeen

3.6.1 Algemene kosten en dekkingsmiddelen

Het programmaonderdeel 'Algemeen' geeft de indirecte baten en lasten weer. Alleen directe baten en lasten die zijn toe te rekenen aan de verschillende programmaonderdelen zijn bij deze specifieke onderdelen opgenomen. De overige baten en lasten zijn opgenomen in het programmaonderdeel 'Algemeen'.

Tabel 25 Baten en lasten Algemeen

Bedragen x € 1.000 Algemeen incl. Overhead	Rekening 2021	Actualisatie 2022	Begroting 2023
Lasten			
Directe lasten	25.622	28.737	28.606
Totaal Lasten	***25.622***	***28.737***	***28.606***
Baten			
Directe baten	98.234	98.857	100.669
Totaal Baten	***98.234***	***98.857***	***100.669***
Saldo van baten en lasten	***72.612***	***70.119***	***72.063***
Toevoeging aan reserves	871	-	-
Onttrekking van reserves	1.287	1.988	1.383
Geraamd resultaat	**73.028**	**72.107**	**73.447**

De algemene dekkingsmiddelen bestaan met name uit de totale bijdrage van gemeenten (GBTP) en de structurele bijdrage van het rijk (BDuR). De mutatie in de gemeentelijke bijdrage wordt gespecificeerd in bijlage 1. De ontwikkeling van de rijksbijdrage wordt toegelicht in paragraaf 2.1.5 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)'.
De mutaties op de reserves worden gespecificeerd in paragraaf 4.3.3 'Verloop reserves'.

3.6.2 Overhead

Volgens het BBV artikel 8 moet in de begroting een apart overzicht opgenomen worden van de kosten van de overhead. De (BBV) definitie van overhead luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Onderstaand overzicht is opgesteld aan de hand van de notitie Overhead van de commissie BBV. In tegenstelling tot het gangbare begrip 'overhead' vallen volgens het BBV ook de leidinggevenden in het primaire proces onder de overhead.

In de berekening van de totale kosten van overhead hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De programmaonderdelen Bedrijfsvoering en Directie & Staf zijn in principe overhead, met uitzondering van:
   a. de centrale personeelsbudgetten die onder deze programmaonderdelen zijn opgenomen (deze worden op basis van formatie verdeeld over de taakvelden);
   b. de lasten van het FLO-overgangsrecht;
   c. de kosten met betrekking tot de kazernes;
   d. bijdragen aan IFV;
   e. kosten van bestuursondersteuning.
2. Overheadkosten in de overige programmaonderdelen (primair proces) zijn:
   a. Directeuren en afdelingshoofden: 100%
   b. Managementondersteuning: 100%

Op basis van de bovenstaande uitgangspunten is het overzicht van de kosten van overhead voor 2022 en 2023 als volgt:

Tabel 26 Overzicht overhead

Bedragen x € 1.000			
Overhead	**Rekening 2021**	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Personeelskosten	18.082	20.011	19.301
Gebouwkosten	1.581	1.734	1.737
Kantoorkosten	2.632	3.596	3.664
Overige kosten	509	460	427
Operationele kosten	-	-	-
Overige baten	-17	-152	
Mutaties in reserve	-505	-936	-331
Totaal overhead:	**22.282**	**24.713**	**24.797**
% overhead	**22,54%**	**22,78%**	**23,32%**

3.6.3 Onvoorzien

De begroting van de VRU bevat geen post voor onvoorzien. Eventuele onvoorziene situaties met de daaruit volgende kosten, dienen op dat moment van dekking te worden voorzien. In de risicoparagraaf, die gekoppeld is aan de weerstandscapaciteit, is het risico van onvoorziene uitgaven opgenomen.

4 Beleidsbegroting – paragrafen

Dit hoofdstuk bevat de in het BBV voorgeschreven paragrafen, met uitzondering van de paragrafen Lokale heffingen en Grondbeleid, welke niet van toepassing zijn op onze organisatie. Achtereenvolgens treft u aan:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. Risicobeheersing is gericht om de schadelijke gevolgen van risico's zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

4.1.1 Weerstandscapaciteit

De bedrijfsvoeringreserve laat de weerstandscapaciteit van de VRU zien. Binnen deze capaciteit kunnen de risico's (mogelijke toekomstige financiële tegenvallers) worden opgevangen.

Op basis van de risico-inventarisatie (zie paragraaf 0) bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit voor 2022 € 0,55 miljoen. Onze beschikbare weerstandscapaciteit is € 1,41 miljoen. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/benodigd) per 1 januari 2022 groter dan 1 (2,6).

Tabel 27 Weerstandscapaciteit

Bedragen in € 1.000	**2022**	**2023**
Bedrijfsvoeringsreserve per 1 januari	1.409	1.409
Totaal weerstandscapaciteit	**1.409**	**1.409**

Hierbij moet worden opgemerkt dat het risico in relatie tot de gevolgen van toekomstige besluitvorming over taakdifferentiatie brandweer (verplichtend of niet verplichtend karakter van de brandweer) in de voorliggende begroting voor 2022 als pm-post is opgenomen, omdat er nog geen besluit is genomen. De VRU monitort de risico's en informeert het algemeen bestuur en gemeenten over relevante ontwikkelingen. Als daar aanleiding voor is worden eventuele financiële consequenties via een begrotingswijziging voorgelegd aan het algemeen bestuur en de gemeenten.

4.1.2 Risico-inventarisatie en benodigde weerstandscapaciteit capaciteit

In de volgende tabel zijn de belangrijkste financiële risico's weergegeven, voor zover bekend ten tijde van het opstellen van de begroting. Daarbij is een analyse gemaakt van de omvang en de kans dat het risico zich voordoet. De risico's worden vervolgens nader toegelicht.

Tabel 28 Risico-inventarisatie

Bedragen in € 1.000 Benodigde weerstandscapaciteit	Effect	Kans	Bedrag risico
Omgevingswet	500-1.000	25%	31
Taakdifferentiatie brandweer	pm	25%	pm
Overige (onvoorziene) exploitatierisico's			524
Totaal			**524**

Omgevingswet

Omschrijving risico
Onderzoeksbureau Cebeon heeft de (financiële) gevolgen van de stelselherziening als gevolg van de Omgevingswet voor de VRU in beeld gebracht. Op basis van het Cebeon-rapport kan geconcludeerd worden dat de VRU voor de invoering van de Omgevingswet nog te maken krijgt met incidentele kosten (wegvallen capaciteit vanwege benodigde inspanningen in het project voor de inrichting van de werkprocessen en het aansluiten op gemeentelijke werkprocessen en digitaal verkeer) en structurele kosten. Bij invoering Omgevingswet speelt gelijktijdig de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Tussen het Rijk en de bestuurlijke partners zijn afspraken gemaakt over het monitoren en evalueren van de financiële gevolgen van de stelselherziening Omgevingswet. De inzet is dat de wet budgetneutraal kan worden ingevoerd, waarbij de minister heeft afgesproken op zoek te gaan naar oplossingen als uit de financiële evaluatie blijkt dat de invoeringskosten substantieel hoger zijn dan eerder voorzien.

Toelichting effect en kans
De structurele kosten voor de VRU worden geschat op € 0,5 tot 1,5 miljoen euro. Deze kosten hebben met name betrekking op personeelskosten. Enerzijds door een nieuw type advies over de omgevingsvisie, -plannen en programma's (kerninstrumenten). Anderzijds zullen de kosten per advies stijgen, door toename van de tijdsbesteding aan meer complexe aanvragen en processen en doordat het benodigde kennisniveau (en daarmee de inschaling) van de medewerkers omhoog moet om deze complexe aanvragen te behandelen. Het risico voor 2022 is berekend over het laatste kwartaal als gevolg van uitstel van invoering van de Omgevingswet (niet eerder dan per 1 oktober 2022).

De inschatting van de incidentele kosten als gevolg van de invoering van de omgevingswet in bedraagt ca. € 100K-€ 200K voor extra personele capaciteit. Financiële dekking voor deze incidentele kosten voor 2022 wordt gezocht binnen de kaders van de begroting van de VRU met mogelijk de inzet van de ontwikkel- en egalisatiereserve. De incidentele kosten maken derhalve geen deel uit van de risicoparagraaf.

Taakdifferentiatie brandweer

Omschrijving risico
De minister van JenV heeft op 21 juni 2021 het besluit genomen decharge te verlenen aan de denktank taakdifferentie en een nieuwe stuurgroep 'toekomstbestendig brandweerstelsel' in te richten. Deze stuurgroep heeft als opdracht gekregen om medio 2022 een plan te presenteren voor implementatie van de eerste bouwsteen van de denkrichting en als aanvullende opdracht om te onderzoeken wat andere wenselijke thema's zijn om mee aan de slag te gaan, om toe te werken naar een toekomstbestendig brandweerstelsel. Bij de eerste bouwsteen gaat het om verplichte beschikbaarheid. De vrijwilliger werkt op basis van vrijwilligheid en kan niet worden verplicht om taken uit te voeren en beschikbaar te zijn op een bepaald moment. Vormen van

consignering (het buiten werktijd verplicht oproepbaar zijn voor spoedgevallen) en kazernering (verplichte aanwezigheid op de kazerne) zijn dan niet meer aan de orde. Voor de beroepsmedewerker geldt dat de verplichting blijft. In de opdracht van het implementatieplan voor de eerste bouwsteen worden activiteiten, planning, verantwoordelijkheden en financiën opgenomen.

Toelichting effect en kans
Er bestaat een reëel risico dat de kosten voor brandweerzorg als gevolg van de taakdifferentiatie op basis van de genoemde uitwerkingen van de stuurgroep 'toekomstbestendig brandweerstelsel' significant stijgen. De eventuele verschuiving van taken van vrijwilligers naar beroepskrachten kan leiden tot meer (parttime) beroepsaanstellingen en daarmee tot extra loonkosten voor de werkgever. Ook de kosten voor vakbekwaamheid kunnen toenemen als gevolg van een verschuiving van specialistische taken. Er is nog geen duidelijkheid over de omvang en fasering van de eventuele meerkosten als gevolg van de vrijwilligersproblematiek. Waar zich het risico van een zeer substantiële kostenverhoging gaat voordoen en het tempo van die kostenverhoging is nog niet in te schatten, omdat een eventueel besluit om het gedachte model van taakdifferentiatie in te voeren nog gekoppeld zou kunnen worden aan een derogatiebesluit (uitstel van invoering) vanuit Europa. Dit betekent ook dat de duur van het verleende uitstel van de inwerkingtreding van de Wnra voor personeel van de veiligheidsregio's nog niet bekend is. Uitgangspunt hierbij is dat eventuele financiële consequenties als gevolg van wijzigingen in het stelsel door het Rijk worden gecompenseerd.

<u>Overige (onvoorziene) exploitatierisico's</u>

Omschrijving risico
De veiligheidsregio kan worden geconfronteerd met onvoorziene kosten binnen het begrotingsjaar als gevolg van exogene ontwikkelingen (zoals premiestijgingen, claims, kostenfluctuaties die samenhangen met incidenten en crises). In de begroting van de VRU zijn geen posten voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

Toelichting effect en kans
Als dit risico zich voordoet, zal bijsturing plaatsvinden via de begroting. Het geraamde risico gaat ervan uit dat het maximaal een jaar duurt voordat de maatregelen zijn geëffectueerd. Het geraamde risico wordt ingeschat op 0,5% van de totale kosten.

4.1.3 Kengetallen
Volgens de richtlijnen van het BBV zijn hieronder vier van de zes verplichte kengetallen weergegeven[9]. De overige twee voorgeschreven kengetallen (grondexploitatie en belastingcapaciteit) zijn niet van toepassing op onze organisatie. De wetgever wil met deze kengetallen inzicht hebben in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid (de mate waarin bij een tegenvaller financieel kan worden bijgestuurd). De kengetallen geven aan over hoeveel financiële ruimte wij beschikken om structurele en incidentele lasten te dekken of op te vangen. De kengetallen dienen te worden beoordeeld in samenhang met elkaar en met de financiële positie.

[9] *volgt*

Tabel 29 Financiële kengetallen

Bedragen x € 1.000		Netto schuldquote		
	Omschrijving	**Rekening 2021**	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
A	Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	45.777	65.245	68.831
B	Netto vlottende schuld (cf.art. 48 BBV)	3.977	4.250	4.250
C	Overlopende passiva (cf.art. 49 BBV)	12.954	8.800	8.800
D	Financiële vaste activa (cf.art. 36 lid d, e en f)			
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf.art. 39 BBV)	38.152	12.467	3.975
F	Liquide middelen (cf.art. 40 BBV)	428	500	500
G	Overlopende activa (cf.art. 40a BBV)	1.243	2.000	2.000
H	Totale baten (cf.art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	100.073	101.022	101.892
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**22,9%**	**62,7%**	**74,0%**

Bedragen x € 1.000		Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen		
	Omschrijving	**Rekening 2021**	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
A	Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	45.777	65.245	68.831
B	Netto vlottende schuld (cf.art. 48 BBV)	3.977	4.250	4.250
C	Overlopende passiva (cf.art. 49 BBV)	12.954	8.800	8.800
D	Financiële vaste activa (cf.art. 36 lid d, e en f)	125	115	105
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf.art. 39 BBV)	38.152	12.467	3.975
F	Liquide middelen (cf.art. 40 BBV)	428	500	500
G	Overlopende activa (cf.art. 40a BBV)	1.243	2.000	2.000
H	Totale baten (cf.art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	100.073	101.022	101.892
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**22,7%**	**62,6%**	**73,9%**

Bedragen x € 1.000				
	Omschrijving	**Rekening 2021**	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
A	Eigen vermogen (cf.art.42 BBV)	23.237	14.473	10.542
B	Balanstotaal	85.945	80.327	92.423
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	**27,0%**	**18,0%**	**11,4%**

Bedragen x € 1.000		Structurele exploitatieruimte		
	Omschrijving	**Rekening 2021**	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
A	Totale structurele lasten	99.473	104.000	105.007
B	Totale structurele baten	99.372	104.000	105.007
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	390	397
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	390	397
E	Totale baten	100.073	101.022	101.892
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	**-0,1%**	**0,0%**	**0,0%**

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Ten aanzien van de in de BBV genoemde kapitaalgoederen zijn de gebouwen, inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal van toepassing op onze organisatie.

4.2.1 Kapitaalgoederen

Conform artikel 59 van de BBV activeren wij alle materiële vaste activa. Investeringen schrijven wij lineair af vanaf het jaar opvolgend op het investeringsjaar. Als uitgangspunt voor het activeren geldt dat activering plaatsvindt vanaf € 10.000 per object. In de Nota Activabeleid VRU zijn alle uitgangspunten opgenomen.

De VRU heeft vier brandweerkazernes in eigendom. De overige kazernes zijn in eigendom van de gemeenten. De kazernes worden om niet ter beschikking gesteld aan de VRU. Investeringen in gebouwen die eigendom zijn van de VRU, worden bij de VRU geactiveerd. De kosten voor rente en afschrijving worden doorbelast aan de gemeenten die de gebouwen aan de VRU hebben overgedragen.

Ten aanzien van de investeringen in overige kapitaalgoederen (inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal) hanteren wij een meerjarig investeringsplan, welke jaarlijks wordt geactualiseerd. In de begroting is een constant bedrag opgenomen voor kapitaallasten. De werkelijke kapitaallasten fluctueren. Tezamen met het meerjaren

investeringsplan is daarom ook een egalisatiereserve kapitaallasten ingesteld om de verschillen tussen begrote en werkelijke kapitaallasten op te vangen. Meerjarig wordt gestuurd op een sluitende investeringsbegroting.

4.2.2 Onderhoud gebouwen en installaties

Het hoofdkantoor van de VRU is gehuisvest in het Provinciehuis en dit betreft huur. Het onderhoud voor deze locatie is daarmee onderdeel van de servicekosten die wij naast de huursom aan de provincie Utrecht betalen.

De kosten voor het beheer en onderhoud van de decentrale huisvestingen en de brandweerkazernes zijn voor rekening van de gemeenten.

4.2.3 Onderhoud materieel

Het Bedrijf Preparatie Brandweer is ingericht binnen de directie Brandweerrepressie. Hiermee borgen we dat we beschikken over vakbekwaam repressief personeel en daarnaast over voldoende en inzetbaar materieel en gereedschappen voor de uitvoering van onze operationele taak. Onderhoud van het materieel zal met dit nieuwe onderdeel door een centraal aangestuurde afdeling Materieel & Logistiek plaatsvinden.

4.3 Financiering

Het wettelijke kader voor externe financiering is vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Ons treasurybeleid ligt vast in het treasurystatuut. Het treasurystatuut is op 19 februari 2018 vastgesteld door het algemeen bestuur.

4.3.1 Financieringsportefeuille

Wij zijn externe financiering overeengekomen bij:

- Gemeente Amersfoort (onderhandse lening)
- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)
- De Nederlandse Waterschapsbank (NWB Bank)

In tabel 30 wordt het verloop en de hoogte van de huidige leningen weergegeven.

Tabel 30 Leningenportefeuille

Bedragen x € 1.000

Type lening	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026
Lening UG975a						
13-10-1997/30 jr 6,05% lineair	21	17	13	10	7	3
Lening UG9904c						
14-07-1999/30 jr 5,43% lineair	424	371	318	265	212	159
Onderhandse lening Gemeente Amersfoort	***445***	***387***	***331***	***275***	***218***	***162***
BNG lening 40.106325	3.332	2.667	2.000	1.333	667	-
BNG lening 40.106326	8.000	7.600	7.200	6.800	6.400	6.000
Onderhandse lening Bank BNG	***11.332***	***10.267***	***9.200***	***8.133***	***7.067***	***6.000***
NWB Bank lening NK/1-29713	17.000	16.000	15.000	14.000	13.000	12.000
NWB Bank lening NK/1-30919	17.000	16.150	15.300	14.450	13.600	12.750
Lening Nederlandse Waterschapsbank	***34.000***	***32.150***	***30.300***	***28.450***	***26.600***	***24.750***
Totale vaste schulden	**45.777**	**42.804**	**39.831**	**36.858**	**33.885**	**30.912**

Bij BNG Bank is een rekening-courantfaciliteit beschikbaar ter grootte van € 3 miljoen om te voorzien in de kortlopende financieringsbehoefte. Wat betreft de financieringsbehoefte is voor de financiering van de nieuwe investeringen in 2022 en 2023 is het voorgaande jaar (2021) een nieuwe langlopende lening aangetrokken bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) met een

aflossingstermijn van 20 jaar. Zie bijlage 9 voor een overzicht van de geplande investeringen in 2022 en 2023.

4.3.2 Risicobeheer

Om de risico's van het treasury beleid te beheren zijn er normen vastgesteld in de Wet Fido. Deze normen bestaan uit een:

- Kasgeldlimiet
- Renterisiconorm

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet laat het maximum bedrag zien waarop een gemeente of gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming.

Voor 2023 bedraagt de limiet 8,2% van € 106,0 miljoen (omvang begroting) = € 8,7 miljoen.

De liquide middelen bestaan uit rekening-courant tegoeden en deposito's.

Per kwartaal controleren wij de kasgeldlimiet. De ruimte die de kasgeldlimiet biedt, wordt zoveel mogelijk benut. De reden hiervoor is dat kort geld aanzienlijk goedkoper is dan lang geld. Indien nodig worden langlopende leningen aangegaan om een overschrijding van de kasgeldlimiet tegen te gaan. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op korte termijn maatregelen voor te stellen.

Tabel 31 Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000					
Kasgeldlimiet	**2022a**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Norm % begrotingstotaal	*8,2%*	*8,2%*	*8,2%*	*8,2%*	*8,2%*
Kasgeldlimiet	**8.896**	**8.720**	**8.697**	**8.612**	**8.599**

Renterisiconorm

De renterisiconorm wil het renterisico bij herfinanciering beheersen. Dat houdt in, dat de jaarlijkse renteherzieningen en de verplichte aflossingen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

De renterisiconorm zal binnen het vastgestelde percentage van 20% blijven. In onderstaande tabel is het verwachte renterisico weergegeven.

Tabel 32 Renterisiconorm

Bedragen x € 1.000					
Renterisiconorm	**2022a**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
omvang begroting	108.486	106.345	106.057	105.024	104.862
Renterisiconorm (20% begroting)	21.697	21.269	21.211	21.005	20.972
Aflossingen van leningen	2.973	3.473	4.473	5.473	5.973
Ruimte onder renterisiconorm	**18.724**	**17.796**	**16.738**	**15.532**	**14.999**

Tabel 33 Renteschema

Bedragen x € 1.000	Actualisatie	Begroting
Renteschema	**2022**	**2023**
Totale rentelasten	1.097	1.112
Totale rentebaten	-107	-104
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (A):	**990**	**1.008**
taakveld crisisbeheersing en brandweer	902	918
taakveld overhead	88	90
De aan taakvelden toegerekende rente (B):	**990**	**1.008**
Renteresultaat op taakveld Treasury (A-B)	**-**	**-**

4.3.3 Verloop reserves

Hierna een overzicht met het verloop van de reserves zoals dit tot en met ultimo 2023 wordt voorzien[10].

Tabel 34 Reserves 2022 en 2023

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Resultaat-bestemming 2021	Toevoeging 2022	Onttrekking 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Bedrijfsvoeringsreserve	1.409		-	-	1.409	-	-	1.409
Algemene reserves	***1.409***		**-**	**-**	***1.409***	**-**	**-**	***1.409***
Egalisatiereserve kapitaallasten	12.871		22	4.215	8.679	-	1.616	7.063
Egalisatiereserve FLO- overgangsrecht	1.302		-	748	554	-	366	188
Egalisatiereserve tweede loopbaan	577		390	377	590	397	577	410
Ontwikkel- en egalisatiereserve	527	782	250	932	627	125	363	389
Bestemmingsreserve meldkamer	1.204		704	423	1.485	-	432	1.053
Bestemmingsreserve omgevingswet	142		-	65	77	-	47	30
Bestemmingsreserve hervorming OMS-stelsel	2.104		-	1.052	1.052	-	1.052	-
Bestemmingsreserves	***18.727***	***782***	***1.366***	***7.811***	***13.064***	***522***	***4.453***	***9.133***
Totaal reserves	**20.136**	**782**	**1.366**	**7.811**	**14.473**	**522**	**4.453**	**10.542**

<u>Bedrijfsvoeringreserve</u>

Door het aanhouden van een reserve is de VRU in staat om een deel van de risico's op te vangen, zonder dat dit direct afgewenteld hoeft te worden op de gemeenten. De schommelingen die optreden worden opgevangen met deze reserve. De omvang van de bedrijfsvoeringreserve (weerstandvermogen) is minimaal gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit (zie paragraaf 4.1.1). De bedrijfsvoeringreserve valt met 1,3% van het begrotingsvolume binnen de afgesproken bandbreedte (1% - 2%).

<u>Egalisatiereserve kapitaallasten</u>

Via het meerjarig investeringsplan wordt gestuurd op een meerjarig evenwicht tussen de begrote en gerealiseerde kapitaallasten (afschrijving en rente). Om de kosten van afschrijving en rente over de jaren te egaliseren wordt gebruik gemaakt van een egalisatiereserve. Tekorten op de kapitaallasten worden aan deze reserve onttrokken. Overschotten worden aan deze reserve gedoteerd. Boekwinst (opbrengst activa) of –verlies (versnelde afschrijving) bij afstoten van activa wordt ten gunste of ten laste van de exploitatie gebracht en vervolgens via een

[10] Het verloop van de reserves kan in aanloop naar de actualisatie van de begroting 2022 en de begroting 2023 nog wijzigen ten opzichte van deze ontwerpbegroting o.a. als gevolg van de herberekening van de kapitaallasten. Dit zal geen effect hebben op de hoogte van de gemeenschappelijke bijdrage van gemeenten voor het basistakenpakket.

dotatie/onttrekking gemuteerd in de reserve egalisatie kapitaallasten. Via de egalisatiereserve kapitaallasten creëren we rust in de VRU-begroting en voorkomt dit sterke mutaties in de gemeentelijke bijdragen.

Egalisatiereserve tweede loopbaan
Vanwege het wegvallen van het FLO voor repressief brandweerpersoneel is 'tweede loopbaanbeleid' geïntroduceerd. Om hieraan uitvoering te kunnen gaan geven, is de egalisatiereserve tweede loopbaan gevormd. Jaarlijks wordt een storting gedaan om de kosten te voor onder andere om-/bijscholing en vervanging te dekken. De werkelijke kosten voor tweede loopbaanbeleid fluctueren en worden jaarlijks aan deze reserve onttrokken.

Egalisatiereserve FLO- overgangsrecht
De egalisatiereserve 'FLO-overgangsrecht' wordt ingezet om de kosten voor het FLO-overgangsrecht meerjarig te kunnen egaliseren. Hiermee wordt een (structurele of incidentele) stijging van de gemeentelijke bijdrage voorkomen en ontstaat een beperkte buffer om fluctuaties die het gevolg zijn van de afspraken in het FLO-overgangsrecht in meerjarig perspectief op te vangen.

Ontwikkel- en egalisatiereserve
De ontwikkel- en egalisatiereserve heeft tot doel om incidentele verhogingen of teruggaven van de gemeentelijke bijdragen te vermijden (egalisatiefunctie). Dit leidt tot financiële stabiliteit in de begroting van de VRU en de bijdrage van de gemeenten. De middelen uit de reserve zijn bestemd voor:

- Het mogelijk maken van incidentele/projectmatige (beleids-)activiteiten om de beleidsdoelstellingen uit het beleidsplan of structurele efficiencyvoordelen te realiseren.
- Het dekken van incidentele kosten die voortvloeien uit exogene factoren.

De omvang van de reserve is maximaal € 1,8 miljoen en de looptijd van de reserve is tot en met de afwikkeling van activiteiten gerelateerd aan het beleidsplan 2020-2023. Bij het instellen van de reserve zijn nadere spelregels vastgesteld over de besteding en verantwoording van de middelen.

Bij de jaarstukken 2021 wordt voorgesteld € 782K ten laste van het rekeningresultaat te storten in de ontwikkel- en egalisatiereserve. Hieronder volgt een toelichting op de voorgestelde besteding van de middelen uit de ontwikkel- en egalisatiereserve.

Tabel 35 Inzet middelen ontwikkel- en egalisatiereserve

Bedragen x € 1.000				
Ontwikkel- en egalisatiereserve	**2022**	**2023**	**2024**	**Totaal**
Beginsaldo	**527**	**627**	**389**	
Toevoeging rekeningresultaat 2021	782	-	-	782
Toevoegingen conform vastgestelde begroting	250	125		375
Verwacht saldo ontwikkel- en egalisatiereserve per 1-1	***1.559***	***752***	***389***	***1.157***
Onttrekkingen voor activiteiten ten laste van resultaatbestemming 2021				
Calamiteitencoördinator (Caco)		-165	-165	-330
Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)	-182			-182
Ondersteuning gemeenten COVID19	-100			-100
Versnelling bestuurlijke oefenen	-50			-50
Inrichting besluitstraat DMS	-20			-20
Digitalisering dossiers risicobeheersing (deel 2)	-100			-100
Subtotaal onttrekkingen ten laste van resultaatbestemming 2021	-452	-165	-165	-782
Onttrekkingen voor reeds bestemde activiteiten				
Pilot 'tijdelijke uitbreiding operationele sterkte Amersfoort'	-250	-187		-437
Extra bijdrage saamhorigheid vrijwilligers	-83			-83
Digitalisering dossiers risicobeheersing (deel 1)	-80			-80
Programma harmoniseringarbeidsvoorwaarden	-45			-45
Pilot 'Geestelijke verzorging'	-22	-11		-33
Subtotaal onttrekkingen voor reeds bestemde activiteiten	-480	-198	-	-678
Totaal onttrekkingen	***-932***	***-363***	***-165***	***-1.460***
Eindsaldo	**627**	**389**	**224**	

Hieronder volgt een toelichting op enkele ontwikkelingen.

Tijdelijke voorziening calamiteitencoördinator meldkamer (330K)
De functie van calamiteitencoördinator (Caco) wordt momenteel uitgevoerd als neventaak van centralisten van brandweer en politie. De politie heeft aangegeven per 1 september 2022 te willen stoppen met het leveren van personeel voor invulling van de calamiteitencoördinator. Dit betekent dat de huidige werkwijze niet voortgezet kan worden en dat een alternatief moet worden gevonden om te voldoen aan de wettelijke beschikbaarheidseisen van de veiligheidsregio.

Samen met de veiligheidsregio's Gooi- en Vechtstreek en Flevoland worden afspraken gemaakt om in de meldkamer Midden-Nederland te voorzien in een 24/7 'dedicated' calamiteitencoördinator per 2025 als de nieuwe meldkamer in gebruik wordt genomen. Voor de tussenliggende periode wordt een tijdelijke voorziening getroffen die extra capaciteit vergt. De kosten voor deze extra capaciteit in de periode van 1 september 2022 tot en met 2024 bedragen € 1,3 miljoen. Hiervan kan bijna € 1 miljoen incidenteel binnen de begroting worden gedekt door herprioritering van taken die in het verlengde van de calamiteitencoördinatorfunctie en incidentele budgetten die voor dit doel gereserveerd waren. Voor het resterende deel wordt voorgesteld incidentele middelen te bestemmen via de ontwikkel- en egalisatiereserve voor 2023 (165K) en 2024 (165K).

Borging en versterking cyberveiligheid voor eigen organisatie VRU (182K)
Vanwege de rol van de veiligheidsregio in de samenleving is het belangrijk dat de dienstverlening en daarmee de onderliggende informatievoorziening en systemen beschikbaar blijven voor het uitvoeren van de operationele taken van de VRU. De VRU moeten voldoen aan de eisen zoals die gesteld worden in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Om de cyberveiligheid te borgen en te versterken is in 2021 een programma gestart. De uitvoering van het programma vergt een incidentele investering in 2022 van 382K, waarvan wordt voorgesteld om 182K te

dekken uit de ontwikkel- en egalisatiereserve. De overige middelen worden incidenteel binnen de begroting gedekt door uitstel van vervanging van een aantal ICT-middelen.

Ondersteuning gemeenten COVID-19 (100K)
Vanaf het begin van de COVID-19 crisis heeft de regionale crisisorganisatie gebruik kunnen maken van het juridisch loket. Het juridisch loket speelt een belangrijke rol in het ondersteunen van gemeenten bij juridische vraagstukken op het terrein van COVID-19. Tot 1 december 2020 functioneerde het juridisch loket ambtelijk onder verantwoordelijkheid van de regionale crisisorganisatie van de VRU. Vanaf 1 december 2020 is de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (kortweg Twmc) van kracht, waarmee het bevoegd gezag terugvloeide naar de burgemeesters van de individuele gemeenten. Het onderdeel juridisch loket valt vanaf dat moment onder de directe aansturing van de coördinerend gemeentesecretaris (CoFu).

In het juridisch loket werken medewerkers van gemeenten en de VRU samen. De inzet van de VRU wordt niet in rekening gebracht, omdat deze inzet al collectief is betaald. Ditzelfde geldt voor de inzet van de regionale crisisorganisatie. De kosten van de inzet van de gemeenten voor het juridische loket (237K) zijn in 2020 bij het rijk gedeclareerd als onderdeel van de meerkosten COVID19. Voor 2021 zijn de aan gemeenten betaalde vergoedingen (231K) uit praktische overwegingen verwerkt in het rekeningresultaat van de VRU, waarmee de facto een verrekening met de gemeenten heeft plaatsgevonden op basis van de verdeelsleutel voor het basistakenpakket. Voorgesteld wordt om voor 2022 een bedrag van 100K te reserveren voor het juridisch loket, zodat ook voor 2022 geen aparte doorbelasting van de kosten aan de gemeenten hoeft plaats te vinden. Naar verwachting kan de inzet in 2022 geleidelijk worden afgeschaald. Over de inzet van de middelen wordt verantwoording afgelegd bij de jaarrekening 2022, waarbij niet bestede middelen in de reserve beschikbaar zullen blijven.

<u>Bestemmingsreserve meldkamer</u>
De Meldkamer Midden-Nederland zal naar verwachting in 2025 in gebruik genomen worden. Middels deze reserve worden de door het rijk en de Nationale Politie toegekende middelen ingezet als dekking voor de te verwachten project- en frictiekosten in de jaren 2022 t/m 2025.

<u>Bestemmingsreserve omgevingswet</u>
De kosten voor de invoering van de omgevingswet worden uit deze reserve onttrokken. Door uitstel van de invoering van de omgevingswet naar 2022 zijn in 2021 geen middelen onttrokken.

<u>Bestemmingsreserve hervorming OMS-stelsel</u>
De OMS-opbrengsten zijn tot en met 2021 algemeen dekkingsmiddel in de begroting van de VRU verwerkt. De reserve OMS-fonds is in 2021 ingesteld om te voorkomen dat het wegvallen van de opbrengsten per 2022 in deze beleidsperiode doorwerkt als verhoging op de gemeentelijke bijdrage. De middelen uit de reserve worden in 2022 en 2023 ingezet om het wegvallen van de opbrengsten op te vangen. In aanloop naar de nieuwe beleidsperiode vindt nadere besluitvorming plaats over de structurele dekking.

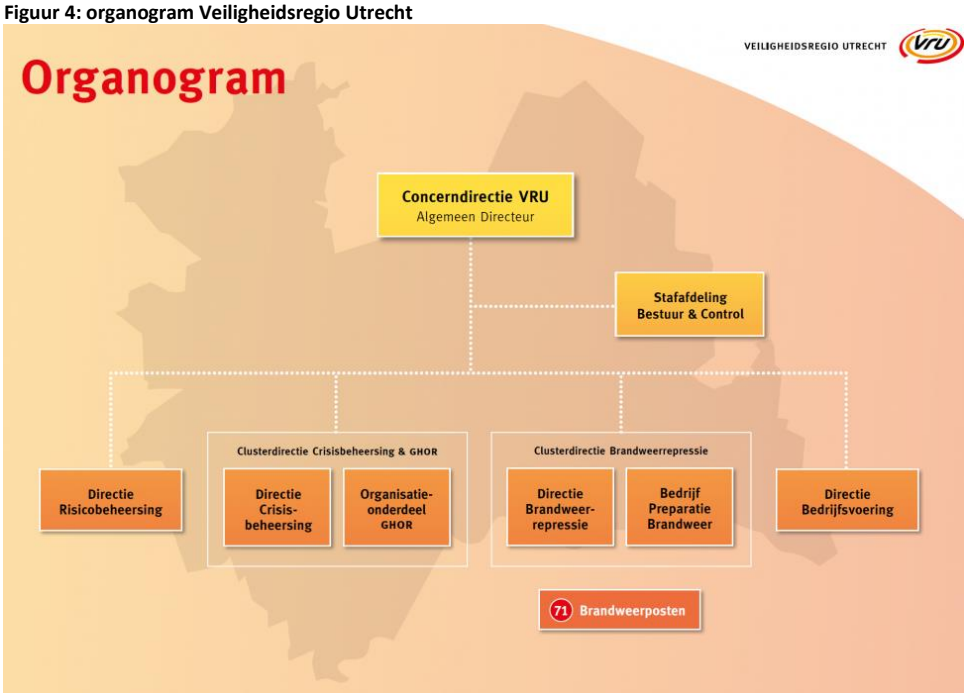
4.4 Bedrijfsvoering

In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste ontwikkelingen in onze bedrijfsvoering uitgewerkt. Dit wordt per thema weergegeven.

4.4.1 Inleiding

De hoofdstructuur van onze organisatie ziet er als volgt uit:

Figuur 4: organogram Veiligheidsregio Utrecht

4.4.2 Personeel

Wij hebben aandacht voor de diversiteit van ons personeelsbestand waarbij wij bij de werving van nieuw personeel streven naar inclusiviteit en talent. De VRU werft mensen met de beste capaciteiten en laat zich niet leiden door culturele achtergrond, fysieke of mentale beperking, genderidentiteit, geloofsovertuiging, geaardheid of leeftijd.

Per 1-1-2022 zijn 1.632 vrijwilligers in dienst van de VRU. De formatie voor de beroepsbrandweer en overig personeel bestaat per 1-1-2022 uit in totaal 697 fte. De bezetting bedraagt 651 fte.
De formatie en bezetting (in fte) per 1-1-2022 per programma-onderdeel is als volgt:

Tabel 36 Formatie en bezetting per programma-onderdeel

Directie	Formatie	Bezetting	Verschil	Bezetting in %
Concerndirectie en staf	31,3	30,0	1,3	96%
Brandweerrepressie	272,2	251,4	20,8	92%
Bedrijf Preparatie Brandweer	125,7	120,6	5,1	96%
Risicobeheersing	115,3	107,4	8,0	93%
Crisisbeheersing & GHOR	45,1	44,0	1,0	98%
Bedrijfsvoering	107,0	97,3	9,7	91%
Totaal	**696,6**	**650,7**	**45,9**	**93%**

Wet banenafspraak

Het realiseren van duurzame werkgelegenheid voor de doelgroep uit de Wet banenafspraak (WBA) is voor de VRU een maatschappelijke opdracht. De VRU heeft inmiddels 14,8 fte in huis, ondanks een verloop van 5,3 fte.
Daarnaast wordt de doelgroep actief benaderd om werkervaringsplaatsen en stageplaatsen bij de VRU in te vullen. Het streven is erop gericht het aantal WBA functies in de jaren 2022-2023 te laten groeien naar in totaal 20 fte. Onze ambitie is om een groot deel (80%) van deze banen te

realiseren binnen de bestaande formatieve kaders zodat een aanvullende bijdrage vanuit de gemeenten zo veel mogelijk kan worden beperkt.

De veiligheidsregio is op basis van wettelijke regelgeving (BBV) verplicht om de volgende beleidsindicatoren in de begroting en jaarrekening op te nemen.

Tabel 37 Beleidsindicatoren BBV

Nr.	Productie-indicator	Eenheid	Rekening 2021	Actualisatie 2022	Begroting 2023
1	Formatie	Fte per 1000 inwoners	0,51	0,51	0,50
2	Bezetting	Fte per 1000 inwoners	0,48	0,47	0,47
3	Apparaatskosten*)	Kosten per inwoner	€ 69,0	€ 76,1	€ 76,4
4	Externe inhuur**	Kosten als % van totale loonsom	9%	4%	3%
5	Externe inhuur**)	Totale kosten inhuur externen	€ 3,6 mln	€ 2,2 mln	€ 1,6 mln
6	Overhead***)	% van de totale lasten	24%	23%	23%

Op basis van CBS-prognose is uitgegaan van 1.361.153 inwoners voor de provincie Utrecht op peildatum 1-1-2021. De ontwikkeling van het aantal inwoners voor 2022 en 2023 is gebaseerd op de volumemaatstaven uit de septembercirculaire 2021.

* Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de ambtelijke organisatie. Dit zijn in feite de totale lasten van de VRU minus de jaarlijkse bijdrage aan het IFV.

** Het betreft voornamelijk inhuur van instructeurs voor opleiden, trainen en oefenen.

*** Voor de berekening van de overhead verwijzen we naar paragraaf 3.6.2.

4.4.3 Interne beheersing

Interne beheersing is een proces, gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid omtrent het bereiken van doelstellingen in de volgende categorieën:

- Bereiken van strategische doelstellingen;
- Effectiviteit en efficiëntie van bedrijfsprocessen;
- Betrouwbaarheid van de financiële informatieverzorging;
- Naleving wet– en regelgeving.

Interne beheersing is daarmee geen doel op zich, maar een middel om effectief te kunnen sturen op de uitvoering van onze taken. Wij hanteren hierbij de volgende uitgangspunten:

- Integraal management (verantwoordelijk voor resultaten en middelen);
- Evenwicht tussen regels en regelruimte;
- Het management wordt voldoende ondersteund met raad, daad en informatie;
- Voorkomen is beter dan genezen; ICT-systemen ondersteunen de juiste werkwijze.

<u>Interne controle</u>
Jaarlijks worden interne controles uitgevoerd op basis van het risicogericht intern controleplan. Dit plan wordt periodiek herijkt. In het interne controleplan zijn ‘key controls’ gedefinieerd om ervoor te zorgen dat we onze interne controlecapaciteit zo effectief en efficiënt mogelijk uitvoeren. Op basis hiervan vinden door het jaar heen diverse interne controles plaats om de werking van processen te beoordelen, de betrouwbaarheid van de financiële informatie te waarborgen en fraude/misbruik te signaleren. Hierover wordt vanuit de ambtelijke organisatie periodiek gerapporteerd aan de bestuurlijk portefeuillehouder. Daarnaast voert de externe accountant op gezette momenten ook controles uit.

In 2022 gaan we de interne controle versterken op basis van de three-lines-of-defence-aanpak, wat primair inhoudt dat het lijnmanagement verantwoordelijk is voor zijn eigen processen. Hierbij wordt ook de voorbereidingen op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording meegenomen. Het actualiseren van de risicoanalyse, inclusief de frauderisico’s maakt onderdeel uit van het versterken van de interne controle.

Rechtmatigheidsverantwoording
De Rijksoverheid heeft regels vastgesteld voor het opstellen van de financiële verantwoording door gemeenten en provincies in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze gelden voor de begroting, meerjarenraming, jaarverslagen en jaarrekening en hebben betrekking op de correctheid, begrijpelijkheid en volledigheid van de stukken. Het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) bevat regels voor de minimumvereisten voor de accountantscontrole van de jaarrekening.
Naar aanleiding van de aankomende wijzigingen in het BBV die zijn voorgesteld door de commissie Depla, met betrekking tot de 'rechtmatigheidsverantwoording 2022', zal het dagelijks bestuur van de VRU zelf verantwoordelijk worden voor het afgeven van de rechtmatigheidsverklaring bij de jaarstukken. De commissie BBV heeft ten behoeve van deze wijziging voorschriften gegeven voor de opstelling van het normenkader die zijn vastgelegd in een specifieke kadernota rechtmatigheid.

Dit betekent dat vanaf boekjaar 2022 niet de accountant maar het dagelijks bestuur van de VRU verantwoording moet afleggen aan het algemeen bestuur over het rechtmatig handelen van de organisatie. Deze wijziging heeft gevolgen voor het financieel beleid, de inrichting en financiële verantwoording binnen de VRU. Hiervoor wordt een nieuw beleidsplan voor interne controle opgesteld.

4.4.4 Duurzaamheid
De VRU wil rekening houden met de effecten van de bedrijfsvoering op mens, milieu en maatschappij. Dit is opgenomen in het beleidsbeginsel "Wij streven naar een duurzame bedrijfsvoering waarbij wij met onze activiteiten bijdragen aan een gezonde en veilige samenleving." In onze bedrijfsvoering besteden we daarom aandacht aan duurzaamheid en waar de uitvoering van onze taken dit niet in de weg staat, kiezen we voor duurzame oplossingen. Initiatieven uit de organisatie werden tot nu toe waar mogelijk opgepakt. Om een volgende stap te zetten en om deze en andere initiatieven te borgen in een heldere ambitie en aanpak voor de komende jaren, voeren we in 2022 een duurzaamheidscan uit. Dit resulteert in een ambitie, strategie, roadmap en uitvoeringsprogramma.

Intussen wordt verder gewerkt aan o.a. de volgende activiteiten:
- Voortzetten interne communicatiecampagne om duurzaam gedrag te bevorderen.
- Opstellen nieuw inkoopbeleid inclusief uitgangspunten maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- Voortzetten verduurzaming wagenpark.
- Voortzetten verduurzaming posten i.s.m. gemeenten.
- Verder vormgeven activiteitengericht werken met als resultaat minder reisbewegingen en betere werk-privébalans.

4.4.5 Privacy
In 2022 en 2023 wordt verder gewerkt aan de privacy compliance van systemen en processen binnen de VRU, en specifiek:
1. Het borgen van de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en andere privacy-gerelateerd wet- en regelgeving;
2. Doorlopende aandacht voor bestaande en nieuwe processen waar nodig door middel van de structurele betrokkenheid van de Privacy Officer in de voorbereidende fase en het uitvoeren van Data Protection Impact Assessments (DPIA's);
3. Het structureren van meldingen van datalekken (technisch en organisatorisch);
4. Het gevraagd en ongevraagd geven van advies en ondersteuning, en het beheer van interne privacy producten;
5. Het verhogen van de bewustwording in de organisatie via communicatie, training voor relevante functies, en uitdieping van de privacy aanspreekpunten.

4.4.6 Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en cyberveiligheid

De Baseline informatiebeveiliging Overheid (BIO) is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (rijk, gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, provincies en waterschappen). Had voorheen iedere overheidslaag zijn eigen baseline, nu is er met gezamenlijke inspanning één BIO voor de gehele overheid.

Om de digitale ondersteuning voor de kerntaken van de VRU te waarborgen is nadrukkelijk inzet nodig op het gebied van digitale veiligheid. Dit is ook van nationaal belang in verband met de (digitale) samenwerking met andere veiligheidsregio's. Vanwege die digitale samenhang en de vitale veiligheidsfunctie in Nederland is in 2021 door de raad van commandanten en directeuren veiligheidsregio (RCDV) bepaald dat er een versnellingsprogramma wordt ingesteld om de veiligheidsregio's allemaal sneller te laten voldoen aan de eisen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

In het beleidsplan van de VRU is de ambitie opgenomen om steeds meer informatiegericht te gaan werken de komende jaren. Hiervoor heeft de VRU het programma Cyberveiligheid 2023 opgesteld. We hebben daarin de volgende doelstellingen opgenomen:
-We voldoen aan de eisen die er vanuit het rijk met betrekking tot invoering van de BIO aan ons gesteld worden als vitale overheidsorganisatie;
-We zijn weerbaarder tegen (digitale) verstoring van haar processen (preventie en repressie);
-We professionaliseren onze interne processen om een betrouwbare partner te kunnen zijn in ons netwerk.

Hoofdstromen in het programma zijn:
1. Bewustwording van wat je zelf moet weten en kan doen;
2. Verbeteren van in control zijn op processen door de proceseigenaren
3. Het verbeteren van procedures en afspraken en het verder moderniseren van de techniek via multifactor authenticatie en monitoring.

4.4.7 Vennootschapsbelasting

Een drietal activiteiten van de VRU zijn belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De positieve fiscale resultaten die de VRU hiermee behaalt, zijn zodanig klein van omvang dat de belastinglast beperkt blijft tot minder dan € 10K op jaarbasis.

4.5 Verbonden partijen

Hieronder is een overzicht opgenomen van derde rechtspersonen waarin wij een bestuurlijk en/of financieel belang hebben.

Tabel 38 Verbonden partijen

Naam	Doel	Belang	Eigen en vreemd vermogen voor bestemming 2021	Jaarresultaat 2021
Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)	De WVSV is de werkgeversvereniging voor arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers van de veiligheidsregio's	De WVSV is zelfstandig en onafhankelijk, juridisch vormgegeven als vereniging. Statuten en huishoudelijk reglement zijn beschikbaar op de website: www.wvsv-nl.nl.	Nog niet bekend	Nog niet bekend

De Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)
De Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's is de werkgeversvereniging van de 25 veiligheidsregio's die met de werknemersorganisaties op landelijk niveau tot afspraken komt over arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers van de veiligheidsregio's (met uitzondering van het personeel dat onder een eigen Cao valt bijvoorbeeld Cao Ambulancezorg).

In december 2020 besloot het Veiligheidsberaad tot oprichting van een zelfstandige werkgeversvereniging voor de veiligheidsregio's, de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV). Aanleiding hiervoor was de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra), op basis waarvan gemeenten overstapten op een eigen cao. De WVSV is per 1 januari 2022 officieel van start gegaan.

De WVSV maakt namens haar leden afspraken met de vakbonden over collectieve arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's. Deze afspraken worden vastgelegd in de "CAR(-UWO) Veiligheidsregio's" (voorheen CAR-UWO).
Met het vaststellen van de begrotingen voor 2021 en 2022 heeft de Algemene Vergadering van de WVSV de contributiebedragen voor beide jaren vastgesteld. Statutair is bepaald dat het lidmaatschap van de veiligheidsregio's op gelijkwaardige basis plaatsvindt en dat elke veiligheidsregio 1/25ste van het saldo van de begroting bijdraagt.

In oprichting:
De veiligheidsregio's willen door samenwerking een antwoord bieden op interne en externe ontwikkelingen omtrent verzekeringsaangelegenheden. De samenwerking tussen de veiligheidsregio's wordt vorm gegeven in een op te richten "expertisebureau risicobeheer" die de Veiligheidsregio's adviseert over risicobeheer en bemiddelt en ondersteunt bij inkoop van verzekeringen. In de vergadering van het Veiligheidsberaad van 4 oktober 2021 is het principebesluit genomen om te komen tot de oprichting van een expertisebureau risicobeheer met als rechtsvorm een stichting. In de vergadering van het algemeen bestuur van 8 november 2021 is het voorgenomen besluit genomen om deel te nemen aan de stichting. Het ontwerpbesluit is vervolgens aan de raden van de deelnemende gemeenten gezonden om hen in de gelegenheid te stellen hun wensen en bedenkingen ten aanzien van de oprichting van en deelname aan deze stichting ter kennis van het algemeen bestuur te brengen, conform artikel 31a, lid 2 Wet gemeenschappelijke regelingen. De deadline voor het indienen van wensen en bedenkingen was 3 februari 2022.

5 Financiële begroting – baten en lasten 2022 en 2023

De in het programmaplan opgenomen programmaonderdelen vormen tezamen het begrotingsprogramma Veiligheidsregio Utrecht.

5.1 Baten en lasten per categorie

Tabel 39 Baten en lasten per categorie

Bedragen x € 1.000 Cat.		Rekening 2021	Begroting 2022	Actualisatie 2022	Begroting 2023
	LASTEN				
L1	Personele kosten	75.906	78.426	79.578	80.070
L2	Kapitaallasten	6.909	11.703	11.851	12.118
L3	Materiële kosten	11.753	12.809	15.691	13.635
	Totaal Lasten	***94.568***	***102.939***	***107.120***	***105.823***
	BATEN				
B1	Bijdragen en vergoedingen gemeenten	87.723	89.589	89.836	91.790
B2	Rijksbijdrage	9.726	9.501	9.716	9.718
B3	Overige baten	2.623	1.021	1.469	385
	Totaal Baten	***100.073***	***100.111***	***101.022***	***101.892***
	Saldo van baten en lasten	***5.505***	***-2.828***	***-6.099***	***-3.931***
R1	Storting reserves	4.292	1.337	1.366	522
R2	Onttrekking reserves	1.889	4.165	7.465	4.453
	Resultaat	**3.102**	**-**	**-**	**-**

De volgende mutaties zijn verwerkt:

- Mutaties met effect op de gemeentelijke bijdragen:
  - Toepassing financieel kader (zie paragraaf 2.1)
  - Ontwikkelingen op bestaand beleid (zie paragraaf 2.2)
- Mutaties zonder effect op de gemeentelijke bijdragen[11]:
  - Mutaties in de reserves
  - Overige technische saldo-neutrale mutaties binnen en tussen categorieën

5.2 Overzicht van baten en lasten

Op basis vanartikel 17 van het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) is in de financiële begroting het volgende overzicht van baten en lasten opgenomen waarbij de kosten van overhead apart inzichtelijk worden gemaakt.

[11] Nog niet alle technische mutaties zijn in deze ontwerpbegroting verwerkt. Zo wordt de berekening van de kapitaallasten voor 1 juli nogmaals geactualiseerd en verwerkt in de geactualiseerde begroting 2022 en begroting 2023

Tabel 40 Overzicht baten en lasten per programma

Bedragen x € 1000	Rekening 2021			Actualisatie 2022			Begroting 2023		
Overzicht van baten en lasten	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**	**lasten**	**baten**	**saldo**
Veiligheidsregio Utrecht	71.764	100.057	28.292	81.320	100.870	19.550	80.694	101.892	21.198
Overhead	22.804	17	-22.787	25.801	152	-25.649	25.128	-	-25.128
Saldo van baten en lasten	***94.568***	***100.073***	***5.505***	***107.120***	***101.022***	***-6.099***	***105.823***	***101.892***	***-3.931***
Mutaties in reserves	**lasten**	**baten**	**saldo**	**dotatie**	**onttrekking**	**saldo**	**dotatie**	**onttrekking**	**saldo**
Veiligheidsregio Utrecht	3.510	602	4.112	1.366	6.529	5.163	522	4.121	3.599
Overhead	782	1.287	505	-	936	936	-	331	331
Saldo mutaties in reserves	***4.292***	***1.889***	***-2.403***	***1.366***	***7.465***	***6.099***	***522***	***4.453***	***3.931***
Totaal	**98.860**	**101.962**	**3.102**	**108.486**	**108.486**	**-**	**106.345**	**106.345**	**-**

5.3 Incidentele basten en lasten

Tabel 41 Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000	Financieel effect GBTP		
Incidentele baten en lasten	**Begroting 2022**	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**
Invoering omgevingswet [1]	-	100	-
Harmonisering arbeidsvoorwaarden [1]	-	45	-
Subtotaal incidentale baten en lasten via bijdrage GBTP	**-**	***145***	**-**
Meldkamer [2]	704	704	704
Hervorming OMS-stelsel [3]	1.052	1.052	1.052
CAO 2021-2022 [4]	-	-203	203
Totaal incidentele baten en lasten	**1.756**	**1.698**	**1.959**

1) Doorgeschoven activiteiten uit 2021
2) Ten laste van incidentele bijdragen derden
3) Ten laste van resultaatbestemming 2020
4) Incidenteel opvangen structurele mutatie m.i.v. 1-4-2022

6 Financiële begroting – meerjarenraming 2023-2026

6.1 Meerjarenraming 2023-2026

Tabel 42 Meerjarenraming 2023-2026

Bedragen x € 1.000 Cat.		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	LASTEN				
L1	Personele kosten	80.070	79.724	78.758	78.596
L2	Kapitaallasten	12.118	12.078	12.057	12.057
L3	Materiële kosten	13.635	13.847	13.800	13.800
	Totaal Lasten	***105.823***	***105.649***	***104.615***	***104.453***
	BATEN				
B1	Bijdragen en vergoedingen gemeenten	91.790	93.038	92.610	92.610
B2	Rijksbijdrage	9.718	9.718	9.718	9.718
B3	Overige baten	385	385	395	279
	Totaal Baten	***101.892***	***103.140***	***102.722***	***102.606***
	Saldo van baten en lasten	***-3.931***	***-2.509***	***-1.893***	***-1.847***
R1	Storting reserves	522	397	397	397
R2	Onttrekking reserves	4.453	2.906	2.290	2.244
	Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**

6.2 Stand en meerjarig verloop reserves

Tabel 43 Meerjarig verloop reserves

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Resultaat-bestemming 2021	Toevoeging 2022	Onttrekking 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Boekwaarde 31-12-2026
Bedrijfsvoeringsreserve	1.409		-	-	1.409	-	-	1.409	-	-	1.409	-	-	1.409	-	-	1.409
Algemene reserves	***1.409***		***-***	***-***	***1.409***	***-***	***-***	***1.409***	***-***	***-***	***1.409***	***-***	***-***	***1.409***	***-***	***-***	***1.409***
Egalisatiereserve kapitaallasten	12.871		22	4.215	8.679	-	1.616	7.063	-	1.572	5.491	-	1.570	3.921	-	1.581	2.340
Egalisatiereserve FLO- overgangsrecht	1.302		-	748	554	-	366	188	-	154	34	-	34	-	-	-	-
Egalisatiereserve tweede loopbaan	577		390	377	590	397	577	410	397	563	244	397	563	78	397	663	-188
Ontwikkel- en egalisatiereserve	527	782	250	932	627	125	363	389	-	165	224	-	-	224	-	-	224
Bestemmingsreserve meldkamer	1.204		704	423	1.485	-	432	1.053	-	441	612	-	112	500	-	-	500
Bestemmingsreserve omgevingswet	142		-	65	77	-	47	30	-	-	30	-	-	30	-	-	30
Bestemmingsreserve hervorming OMS-stelsel	2.104		-	1.052	1.052	-	1.052	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	***18.727***	***782***	***1.366***	***7.811***	***13.064***	***522***	***4.453***	***9.133***	***397***	***2.895***	***6.635***	***397***	***2.279***	***4.753***	***397***	***2.244***	***2.906***
Totaal reserves	**20.136**	**782**	**1.366**	**7.811**	**14.473**	**522**	**4.453**	**10.542**	**397**	**2.895**	**8.044**	**397**	**2.279**	**6.162**	**397**	**2.244**	**4.315**

Het verloop van de reserves kan in aanloop naar de actualisatie van de begroting 2022 en de begroting 2023 nog wijzigen ten opzichte van deze ontwerpbegroting o.a. als gevolg van de herberekening van de kapitaallasten. Dit zal geen effect hebben op de hoogte van de gemeenschappelijke bijdrage van gemeenten voor het basistakenpakket.

6.3 Gemeentelijke bijdrage 2023-2026

In tabel 44 zijn de mutaties opgenomen die een effect hebben op de gemeentelijke bijdrage voor het basistakenpakket (GBTP).

Tabel 44 Mutaties gemeentelijke bijdrage basistakenpakket (GBTP) 2023-2026

Bedragen x € 1.000 **Bijdrage GBTP**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Bijdrage GBTP vastgestelde begroting 2022	85.819	86.872	86.872	86.872
Financieel kader begroting 2023	2.988	2.988	2.988	2.988
Incidentele dekking uitwerking CAO 2021-2022	-203			
Evaluatie collectieve AED-taak	-115	-115	-115	-115
Bijdrage GBTP begroting 2023	**88.489**	**89.744**	**89.744**	**89.744**

In tabel 45 is een meerjarenraming opgenomen voor de bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket en vergoedingen voor het individueel gemeentelijk pluspakket 2023 t/m 2026.

Tabel 45 Meerjarenraming gemeentelijke bijdrage en vergoedingen 2023-2026[12]

Bedragen x € 1.000

Gemeente	GBTP 2023	IGPP 2023	Bijdrage 2023	GBTP 2024	IGPP 2024	Bijdrage 2024	GBTP 2025	IGPP 2025	Bijdrage 2025	GBTP 2026	IGPP 2026	Bijdrage 2026
Renswoude	369	-	369	373	-	373	373	-	373	373	-	373
Eemnes	583	31	613	590	31	621	590	31	621	590	31	621
Oudewater	599	20	619	607	20	627	607	20	627	607	20	627
Woudenberg	721	-	721	731	-	731	731	-	731	731	-	731
Montfoort	838	-	838	849	-	849	849	-	849	849	-	849
Lopik	897	-	897	909	-	909	909	-	909	909	-	909
Bunnik	967	-	967	981	-	981	981	-	981	981	-	981
Bunschoten	1.162	20	1.181	1.178	20	1.197	1.178	20	1.197	1.178	20	1.197
Rhenen	1.188	-	1.188	1.204	-	1.204	1.204	-	1.204	1.204	-	1.204
Wijk bij Duurstede	1.438	84	1.522	1.458	83	1.540	1.458	81	1.539	1.458	80	1.538
Baarn	1.587	25	1.612	1.609	25	1.633	1.609	25	1.633	1.609	25	1.633
Leusden	1.684	-	1.684	1.708	-	1.708	1.708	-	1.708	1.708	-	1.708
IJsselstein	1.775	16	1.792	1.800	15	1.816	1.800	15	1.816	1.800	15	1.816
De Bilt	2.713	-	2.713	2.750	-	2.750	2.750	-	2.750	2.750	-	2.750
De Ronde Venen	2.697	-	2.697	2.734	-	2.734	2.734	-	2.734	2.734	-	2.734
Soest	2.750	79	2.829	2.787	79	2.866	2.787	79	2.866	2.787	79	2.866
Houten	2.409	63	2.473	2.448	62	2.510	2.448	61	2.509	2.448	61	2.508
Utrechtse Heuvelrug	3.161	102	3.263	3.203	101	3.304	3.203	99	3.303	3.203	98	3.301
Woerden	3.092	144	3.236	3.135	144	3.279	3.135	144	3.279	3.135	144	3.279
Vijfheerenlanden	3.580	164	3.744	3.626	164	3.790	3.626	164	3.790	3.626	164	3.790
Stichtse Vecht	3.951	-	3.951	4.004	-	4.004	4.004	-	4.004	4.004	-	4.004
Nieuwegein	3.884	-	3.884	3.940	-	3.940	3.940	-	3.940	3.940	-	3.940
Veenendaal	3.302	70	3.372	3.359	68	3.426	3.359	60	3.418	3.359	60	3.418
Zeist	4.212	936	5.148	4.269	936	5.206	4.269	936	5.206	4.269	936	5.206
Amersfoort	10.189	472	10.661	10.330	472	10.803	10.330	472	10.803	10.330	472	10.803
Utrecht	28.741	1.011	29.752	29.162	1.011	30.173	29.162	642	29.804	29.162	642	29.804
Nog toe te rekenen		-	-		-	-		-	-		-	-
Totaal	**88.489**	**3.237**	**91.727**	**89.744**	**3.230**	**92.975**	**89.744**	**2.850**	**92.594**	**89.744**	**2.847**	**92.591**

[12] *De berekening van de vergoeding voor het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP) kan met betrekking tot de looncomponent nog iets gaan wijzigen ten opzichte van deze ontwerpbegroting als gevolg van de doorwerking van de CAO 2022. In de kadernota 2023 is voor de loonontwikkeling rekening gehouden met een stelpost van +3,6% voor 2022 en +2,0% vanaf 2023. Bij uitwerking van de CAO 2022 wordt rekening gehouden met incidenteel per saldo +3,3% voor 2022 door een gefaseerde loonontwikkeling en voor het meerjarenbeeld structureel +3,9% vanaf 2022 en +2% vanaf 2023*

7 Financiële begroting – uiteenzetting financiële positie

7.1 Geprognosticeerde balans

Tabel 46 Geprognosticeerde balans

Bedragen x € 1.000 **Geprognosticeerde balans**	**Rekening 2021**	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa:	45.997	65.245	85.843	77.939
Financiële vaste activa:	125	115	105	95
VLOTTENDE ACTIVA				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd ≤ 1 jaar:	38.152	12.467	3.975	4.419
Liquide middelen:	428	500	500	500
Overlopende activa:	1.243	2.000	2.000	2.000
Totaal activa	**85.945**	**80.327**	**92.423**	**84.952**

Bedragen x € 1.000 **Geprognosticeerde balans**	**Rekening 2021**	**Actualisatie 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve:	1.409	1.409	1.409	1.409
Bestemmingsreserves:	18.726	13.064	9.133	6.635
Gerealiseerde resultaat:	3.102		-	-
	23.237	***14.473***	***10.542***	***8.044***
Voorzieningen			-	
Langlopende schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar:	45.777	52.804	68.831	63.858
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd ≤ 1 jaar:	3.977	4.250	4.250	4.250
Overlopende passiva:	12.954	8.800	8.800	8.800
Totaal passiva	**85.945**	**80.327**	**92.423**	**84.952**

Toelichting:
De ramingen van de materiële vaste activa en de langlopende schulden zijn ontleend aan de meerjareninvesteringsplanning en de daaruit voortvloeiende financieringsbehoefte. De VRU heeft alleen investeringen met economisch nut, geen investeringen met maatschappelijk nut. Zie bijlage 9 voor een overzicht van de investeringskredieten voor 2022 en 2023.

Het verloop van het eigen vermogen is ontleend aan de staat van reserves (zie paragraaf 6.2). De kortlopende activa en passiva worden constant verondersteld.

7.2 EMU-saldo

In de begroting moet volgens artikel 20 lid 1c van het BBV ook het EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over het begrotingsjaar alsmede het jaar volgend op het begrotingsjaar worden opgenomen. Het EMU-saldo is van belang voor de berekening van het totale begrotingstekort of –overschot van de Nederlandse overheid.

Het EMU-saldo wordt als volgt berekend: de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld (Wijzigingsbesluit BBV d.d. 5 maart 2016).

De geraamde EMU-saldi voor 2022, 2023 en 2024 zijn als volgt:

Tabel 47 EMU-saldo

Bedragen x € 1.000	**2022**	**2023**	**2024**
EMU-saldo	-3.156	-16.037	4.963

Het negatieve EMU-saldo wordt met name veroorzaakt door de financiering van de investeringen in 2022 en 2023 (toename vaste schulden).

Bijlage 1: Overzicht bijstelling bijdrage gemeentelijk basistakenpakket (GBTP)

Tabel 48 Bijstelling bijdrage gemeentelijk basistakenpakket t.o.v. begroting 2022 en kadernota 2023

Bedragen x € 1.000	Bijdrage gemeentelijk basistakenpakket			
Gemeente	**Begroting 2022**	**Actualisatie 2022**	**Kadernota 2023**	**Begroting 2023**
Renswoude	358	361	369	369
Eemnes	554	570	583	583
Oudewater	596	587	600	599
Woudenberg	697	706	722	721
Montfoort	816	821	839	838
Lopik	872	879	898	897
Bunnik	947	948	969	967
Bunschoten	1.126	1.136	1.163	1.162
Rhenen	1.155	1.163	1.190	1.188
Wijk bij Duurstede	1.393	1.410	1.440	1.438
Baarn	1.557	1.554	1.589	1.587
Leusden	1.634	1.648	1.687	1.684
IJsselstein	1.723	1.737	1.778	1.775
De Bilt	2.641	2.658	2.717	2.713
De Ronde Venen	2.632	2.640	2.701	2.697
Soest	2.685	2.692	2.754	2.750
Houten	2.329	2.351	2.413	2.409
Utrechtse Heuvelrug	3.091	3.096	3.166	3.161
Woerden	3.010	3.027	3.097	3.092
Vijfheerenlanden	3.471	3.509	3.585	3.580
Stichtse Vecht	3.920	3.871	3.957	3.951
Nieuwegein	3.765	3.797	3.890	3.884
Veenendaal	3.183	3.214	3.308	3.302
Zeist	4.100	4.123	4.218	4.212
Amersfoort	9.870	9.972	10.204	10.189
Utrecht	27.693	28.099	28.786	28.741
Totaal	**85.819**	**86.568**	**88.624**	**88.489**

Onderstaande tabel geeft inzicht in de bijstelling van de geactualiseerde bijdrage 2022 voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) ten opzichte van de begroting 2022.

Tabel 49 Bijstelling geactualiseerde bijdrage GBTP 2022 ten opzichte van de vastgestelde begroting 2022

Bedragen x € 1.000			
Mutatie bijdrage GBTP	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**
Bijdrage GBTP vastgestelde begroting 2022	**86.871**	**-1.052**	**85.819**
Mutaties financieel kader 2022			
Mutatie ijkpuntscores gemeentefonds	47	-	**47**
Mutatie loon- en prijsaanpassing	1.235	-203	**1.032**
Mutatie lasten FLO-overgangsrecht	-	-	**-**
Mutatie rijksbijdrage BDuR	-216	-	**-216**
Subtotaal mutaties actualisatie 2022 financieel kader	1.067	-203	***864***
Mutaties bijstellingen bestaand beleid 2022			
Evaluatie collectieve uitvoering AED-taak	-115	-	**-115**
Subtotaal mutaties actualisatie 2022 beleidsbijstellingen	-115	-	***-115***
Totaal mutatie bijdrage GBTP actualisatie 2022	***952***	***-203***	***749***
Bijdrage GBTP geactualiseerde begroting 2022	**87.823**	**-1.255**	**86.568**

De geactualiseerde begroting 2022 is gebaseerd op de begroting 2022 die op 5 juli 2021 is vastgesteld. Naast de reguliere bijstelling van de prijsaanpassing (die overeenkomt met de prijsontwikkeling van het gemeentefonds) is het financieel effect van de CAO 2022 verwerkt en verrekend met de opgenomen stelpost. De incidentele verlaging van € 203K is het gevolg van een gefaseerde invoering van de structurele salarisverhoging per 1 april 2022. Daarnaast is een aantal voordelen doorberekend in de gemeentelijke bijdrage. Per saldo stijgt de bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket 2022 met € 749K ten opzichte van de primaire begroting 2022.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de bijstelling van de begroting 2023 voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) ten opzichte van de kadernota 2023.

Tabel 50 Bijstelling bijdrage GBTP 2023 ten opzichte van de kadernota 2023

Bedragen x € 1.000			
Mutatie bijdrage GBTP	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**
Bijdrage GBTP kadernota 2023	**89.676**	**-1.052**	**88.624**
Mutaties financieel kader 2023			
Mutatie loonaanpassing	203	-203	**-**
Mutatie rijksbijdrage BDuR	-20	-	**-20**
Subtotaal mutaties begroting 2023 financieel kader	183	-203	-20
Mutaties bijstellingen bestaand beleid 2023			
Evaluatie collectieve uitvoering AED-taak	-115	-	**-115**
Subtotaal mutaties begroting 2023 beleidsbijstellingen	-115	-	***-115***
Totaal mutatie bijdrage GBTP begroting 2023	***68***	***-203***	***-135***
Bijdrage GBTP begroting 2023	**89.744**	**-1.255**	**88.489**

De structurele bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket voor 2023 stijgt met € 68K. Hierin is ook het structureel financieel effect van de CAO 2022 verwerkt en verrekend met de opgenomen stelpost. De structurele verhoging van € 203K wordt incidenteel gedekt uit het incidenteel voordeel van 2022 op de loonontwikkeling. Daarnaast is een aantal voordelen doorberekend in de gemeentelijke bijdrage. Per saldo daalt de bijdrage voor het gemeentelijke basistakenpakket 2023 met € 135K ten opzichte van de kadernota 2023.

Bijlage 2: Gecombineerd overzicht bijdrage GBTP en vergoeding IGPP per gemeente

Tabel 51 Bijdrage en vergoeding per gemeente[13]

Bedragen x € 1.000	Begroting 2022			Actualisatie 2022			Begroting 2023		
Gemeente	**GBTP 2022**	**IGPP 2022**	**Bijdrage 2022**	**GBTP 2022**	**IGPP 2022**	**Bijdrage 2022**	**GBTP 2023**	**IGPP 2023**	**Bijdrage 2023**
Renswoude	358	-	358	361	-	361	369	-	369
Eemnes	554	39	594	570	39	610	583	31	613
Oudewater	596	19	615	587	19	606	599	20	619
Woudenberg	697	19	716	706	19	725	721	-	721
Montfoort	816	-	816	821	-	821	838	-	838
Lopik	872	-	872	879	-	879	897	-	897
Bunnik	947	-	947	948	-	948	967	-	967
Bunschoten	1.126	19	1.146	1.136	19	1.156	1.162	20	1.181
Rhenen	1.155	-	1.155	1.163	-	1.163	1.188	-	1.188
Wijk bij Duurstede	1.393	91	1.484	1.410	85	1.495	1.438	84	1.522
Baarn	1.557	24	1.581	1.554	24	1.578	1.587	25	1.612
Leusden	1.634	-	1.634	1.648	-	1.648	1.684	-	1.684
IJsselstein	1.723	16	1.739	1.737	16	1.753	1.775	16	1.792
De Bilt	2.641	-	2.641	2.658	-	2.658	2.713	-	2.713
De Ronde Venen	2.632	-	2.632	2.640	-	2.640	2.697	-	2.697
Soest	2.685	77	2.761	2.692	77	2.769	2.750	79	2.829
Houten	2.329	65	2.394	2.351	64	2.414	2.409	63	2.473
Utrechtse Heuvelrug	3.091	102	3.193	3.096	102	3.198	3.161	102	3.263
Woerden	3.010	129	3.139	3.027	139	3.166	3.092	144	3.236
Vijfheerenlanden	3.471	163	3.634	3.509	163	3.672	3.580	164	3.744
Stichtse Vecht	3.920	-	3.920	3.871	-	3.871	3.951	-	3.951
Nieuwegein	3.765	12	3.777	3.797	-	3.797	3.884	-	3.884
Veenendaal	3.183	69	3.252	3.214	69	3.283	3.302	70	3.372
Zeist	4.100	911	5.011	4.123	911	5.034	4.212	936	5.148
Amersfoort	9.870	455	10.326	9.972	455	10.427	10.189	472	10.661
Utrecht	27.458	1.261	28.718	28.099	977	29.077	28.741	1.011	29.752
Utrecht invulling URE*	236	-236	-		-	-			-
Nog toe te rekenen	-	534	534	-	-	-	-		-
Totaal	**85.819**	**3.770**	**89.589**	**86.568**	**3.178**	**89.746**	**88.489**	**3.237**	**91.727**

[13] *De berekening van de vergoeding voor het individueel gemeentelijk pluspakket (IGPP) kan met betrekking tot de looncomponent nog iets gaan wijzigen ten opzichte van deze ontwerpbegroting als gevolg van de doorwerking van de CAO 2022. In de kadernota 2023 is voor de loonontwikkeling rekening gehouden met een stelpost van +3,6% voor 2022 en +2,0% vanaf 2023. Bij uitwerking van de CAO 2022 wordt rekening gehouden met incidenteel per saldo +3,3% voor 2022 door een gefaseerde loonontwikkeling en voor het meerjarenbeeld structureel +3,9% vanaf 2022 en +2% vanaf 2023*

Bijlage 3: Meerjarenraming bijdrage GBTP 2023-2026

Tabel 52 Meerjarenraming bijdrage gemeentelijk basistakenpakket (GBTP) 2023-2026 per gemeente

Bedragen x € 1.000

Gemeente	Bijdrage GBTP Begroting 2023	Bijdrage GBTP Begroting 2024	Bijdrage GBTP Begroting 2025	Bijdrage GBTP Begroting 2026
Renswoude	369	373	373	373
Eemnes	583	590	590	590
Oudewater	599	607	607	607
Woudenberg	721	731	731	731
Montfoort	838	849	849	849
Lopik	897	909	909	909
Bunnik	967	981	981	981
Bunschoten	1.162	1.178	1.178	1.178
Rhenen	1.188	1.204	1.204	1.204
Wijk bij Duurstede	1.438	1.458	1.458	1.458
Baarn	1.587	1.609	1.609	1.609
Leusden	1.684	1.708	1.708	1.708
IJsselstein	1.775	1.800	1.800	1.800
De Bilt	2.713	2.750	2.750	2.750
De Ronde Venen	2.697	2.734	2.734	2.734
Soest	2.750	2.787	2.787	2.787
Houten	2.409	2.448	2.448	2.448
Utrechtse Heuvelrug	3.161	3.203	3.203	3.203
Woerden	3.092	3.135	3.135	3.135
Vijfheerenlanden	3.580	3.626	3.626	3.626
Stichtse Vecht	3.951	4.004	4.004	4.004
Nieuwegein	3.884	3.940	3.940	3.940
Veenendaal	3.302	3.359	3.359	3.359
Zeist	4.212	4.269	4.269	4.269
Amersfoort	10.189	10.330	10.330	10.330
Utrecht	28.741	29.162	29.162	29.162
Totaal	**88.489**	**89.744**	**89.744**	**89.744**

Bijlage 4: Baten en lasten per taakveld

In het BBV is voorgeschreven dat voor de uitvoeringsinformatie in de begroting gebruik wordt gemaakt van de bij ministeriële regeling vastgestelde taakvelden. De uitvoeringsinformatie bestaat uit de een totaaloverzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld en het verdelingsprincipe op basis waarvan de taakvelden over de programma's zijn verdeeld. Dit overzicht wordt als bijlage bij de begroting gevoegd. De voorgeschreven taakvelden hebben geen invloed op de indeling van de begroting.

Het overzicht van de baten en lasten per taakveld voor 2021, 2022 en 2023 is als volgt:

Tabel 53 Taakvelden BBV

Bedragen x € 1000		Rekening 2021		Actualisatie 2022		Begroting 2023	
Taakvelden volgens BBV		**lasten**	**baten**	**lasten**	**baten**	**lasten**	**baten**
0.	**Bestuur en ondersteuning**						
0.1	Bestuur	425	-	211	-	215	-
0.4	Overhead	22.926	55	25.801	152	25.128	-
0.5	Treasury	-89	-	-	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	236	79	720	96.461	944	98.425
0.9	Vennootschapsbelasting	4	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties in reserves	4.292	1.889	1.366	7.465	522	4.453
1.	**Veiligheid**						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	68.895	99.874	77.863	4.287	77.061	3.445
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**						
8.3	Wonen en bouwen	2.171	65	2.526	122	2.474	23
Totaal		**98.860**	**101.962**	**108.486**	**108.486**	**106.345**	**106.345**

De kosten van het taakveld 0.1 bestuur betreffen accountantskosten en bestuursondersteuning. Voor de berekening van de lasten van het taakveld 0.4 overhead wordt verwezen naar het programmaonderdeel Algemeen.
De baten en lasten van het taakveld 0.5 treasury worden toegelicht in de paragraaf Financiering, onderdeel renteschema. De doorbelaste rente aan de taakvelden 0.4 overhead en 1.1 crisisbeheersing en brandweer is hierbij als negatieve last opgenomen op taakveld 0.5 treasury.

Verdeling van de taakvelden over de programma-onderdelen:
De lasten van het taakveld 1.1 crisisbeheersing en brandweer zijn opgenomen in de inhoudelijke programmaonderdelen Risicobeheersing, GHOR, Crisisbeheersing en Brandweer. De kosten van 8.3 Bouwen en Wonen komen volledig ten laste van het programmaonderdeel Risicobeheersing. Dit betreft met name preventiemedewerkers Vergunningverlening en Advies.

De gemeentelijke bijdragen voor het GBTP en het IGPP, de uitkering BDuR en de opbrengst van het Openbaar Meldsysteem zijn volledig als baten opgenomen op het taakveld 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer.

Bijlage 5: Tarieventabel 2022 en 2023

Op grond van artikel 8 Financiële verordening moeten de prijzen van goederen en diensten van het openbaar lichaam in de begroting worden opgenomen. Deze bijlage bevat de tarieven zoals die gelden voor dienstverlening aan derden in 2022 en 2023. Uitgangspunt bij de berekening van de tarieven is kostendekkendheid. Jaarlijks worden de tarieven geïndexeerd volgens de reguliere loon-en prijsindexatie van de lasten om ervoor te zorgen dat de tarieven kostendekkend blijven.

Tabel 54 Tarieventabel 2022 en 2023

Bedragen x €1		Tarieventabel Veiligheidsregio Utrecht			
Nr.	**Omschrijving**	**Eenheid**	**Tarief 2022***	**Tarief 2022a***	**Tarief 2023***
1.	**Inzet van personeel en materieel**				
1.1	**Inzet operationeel personeel**				
1.1.1	Inzet operationeel personeel voor operationele werkzaamheden	Per uur, per persoon (gemiddeld uurtarief bezetting)	49,07	49,27	50,55
1.2	**Inzet van materieel**				
1.2.1	Tankautospuit	Per uur	203,89	207,56	211,50
1.2.2	Redvoertuig Autoladder/Hoogwerker	Per uur	310,47	316,06	322,06
1.2.3	Groot materieel	Per uur	104,94	106,83	108,86
1.2.4	Klein materieel	Per uur	35,64	36,28	36,97
2.	**Overige dienstverlening**				
2.1	**Ademlucht**				
2.1.1	Reinigen en testen Pantser	Per stuk	22,56	22,96	23,40
2.1.2	Reinigen en testen gelaatsstuk	Per stuk	16,90	17,21	17,54
2.1.3	Cilinder Hervullen	Per stuk	10,29	10,47	10,67
2.1.4	Keuren ademluchtcilinder	Per stuk	50,88	51,80	52,78
2.2	**Inzet niet operationeel personeel*** **				
2.2.1	Medewerker I	Per uur, per persoon	109,71	110,15	113,01
2.2.2	Medewerker II	Per uur, per persoon	103,54	103,96	106,66
2.2.3	Medewerker III	Per uur, per persoon	97,40	97,79	100,33
2.2.4	Medewerker IV	Per uur, per persoon	91,50	91,86	94,25
2.2.5	Medewerker V	Per uur, per persoon	85,59	85,93	88,17
2.2.6	Medewerker VI	Per uur, per persoon	77,07	77,38	79,39
2.2.7	Medewerker VII	Per uur, per persoon	68,16	68,43	70,21
2.2.8	Medewerker VIII	Per uur, per persoon	60,06	60,30	61,87
2.2.9	Medewerker IX	Per uur, per persoon	54,72	54,94	56,37
2.3	**Deelname VRU-opleiding**				
2.3.1	Deelname VRU-opleiding externe	Per deelnemer per cursus. Meerkosten worden in rekening gebracht**	pm	pm	pm
2.4	**Openbaar Meld Systeem**				
2.4.1	Concessievergoeding	per stuk	-	-	-
2.5	**Overig**				
2.5.1	Werkzaamheden uitgevoerd door derden	Gefactureerde kosten leverancier**			
2.5.2	Stallingskosten	per m2	228,41	230,69	233,00

* Tarieven zijn opgenomen zonder omzetbelasting (BTW).
** Werkelijke kosten plus opslag handelings fee (2%)
*** Bij inzet niet-operationeel personeel voor detachering geldt geen overheadtarief maar wel de handlings fee a 2%

Bijlage 6: Vergoedingentabel 2022 en 2023

De vergoedingen voor het IGPP zoals opgenomen in paragraaf zijn gebaseerd op onderstaande tarieven voor 2022 en 2023. Uitgangspunt bij de berekening van de tarieven is kostendekkendheid. Jaarlijks worden de tarieven geïndexeerd volgens de reguliere loon-en prijsindexatie van de lasten om ervoor te zorgen dat de tarieven kostendekkend blijven.

Tabel 55 Vergoedingentabel 2022 en 2023

Bedragen x €1.000

Nr.	Vergoedingentabel VRU IGPP 2022-2023 Omschrijving	Eenheid	Tarief 2022	Tarief 2022a	Tarief 2023
1.	**Personeel en materieel**				
1.1	**Inzet operationeel personeel**				
1.1.1	Inzet operationeel personeel hulpverlening	persoon per jaar	66.433	66.732	68.454
1.2	**Inzet niet-operationeel personeel**				
1.2.1	Postcommandant	0,2 fte (270 uur)	19.166	19.242	19.743
1.2.2	Vrijwilligersvergoeding postcommandant:				
	Postcommandant A	persoon per jaar	4.458	4.476	4.592
	Postcommandant B	persoon per jaar	4.949	4.969	5.098
1.2.3	Tunneladviseur	0,2 fte (270 uur)	21.702	22.092	22.512
1.2.4	Medewerker Risicobeheersing*	persoon per jaar	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
1.3	**Inzet van materieel**				
1.3.1	Tankautospuit: exploitatielasten	stuk	10.848	11.043	11.253
1.3.1	Tankautospuit: kapitaallasten	stuk	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
1.3.2	Personeel Materieel voertuig: exploitatielasten	stuk	3.614	3.679	3.749
1.3.2	Personeel Materieel voertuig: kapitaallasten	stuk	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
1.3.3	Motorspuitaanhanger	stuk	2.321	2.363	2.407
1.3.4	Bergingsvoertuig	stuk	8.845	9.004	9.175
1.3.5	Haakarmvoertuig: exploitatielasten	stuk	8.845	9.004	9.175
1.3.5	Haakarmvoertuig: kapitaallasten	stuk	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
1.3.6	Voertuig bestrijding olievlekken	stuk	3.614	3.679	3.749
1.3.7	Aanhanger noodstroom	stuk	4.597	4.680	4.769
1.3.8	Scooter:exploitatielasten	stuk	1.086	1.105	1.126
1.3.8	Scooter:kapitaallasten	stuk	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.	**Gebouwen**				
2.1	**Beheerpakketten repressieve huisvesting**				
2.1.1	Vastgoedbeheer tactisch	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.1.2	Vastgoedbeheer operationeel	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.1.3	Energie en Water	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.1.4	Schoonmaak compleet	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.1.5	Gezondheid en Veiligheid	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.2	**Eigenaarslasten kazernes in eigendom VRU**				
2.2.1	kapitaallasten: rente en afschrijving	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
2.2.2	overige eigenaarslasten (gem. heffingen,verzekeringen)	kazerne	werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten
3.	**Overige plustaken**				
3.1	Werkzaamheden uitgevoerd door derden		Gefactureerde kosten leverancier +2% handelingsfee	Gefactureerde kosten leverancier +2% handelingsfee	Gefactureerde kosten leverancier +2% handelingsfee
3.2	Overige taken		werkelijke lasten	werkelijke lasten	werkelijke lasten

**Toelichting 1.2.4 medewerker Risicobeheersing:*

Voor elke gemeente is in overleg met de gemeente een jaarplan opgesteld, met daarin vastgelegd de activiteiten die Risicobeheersing dat jaar gaat uitvoeren. Met de gemeente wordt tijdens het jaar de voortgang van de uitvoering van het jaarplan gemonitord, zowel op productie als –daarmee samenhangend- de ingezette capaciteit.

Mocht daartoe aanleiding zijn, dan kan er –binnen de gemeentelijk beschikbare capaciteit- een herprioritering van de jaarplanactiviteiten plaatsvinden, wat leidt tot nieuwe jaarplanafspraken tussen de VRU en de gemeente. Daar waar sprake is van een vraag van de gemeente die leidt tot extra benodigde capaciteit (bovenop de binnen de voor die gemeente beschikbare capaciteit), dan maakt de VRU de afweging;

-of de werkzaamheden alsnog kunnen worden uitgevoerd zonder inhuur. Dit is in principe alleen mogelijk als er werkzaamheden bij andere gemeenten wegvallen en er dus restcapaciteit beschikbaar is.

-of de VRU hiervoor moet gaan inhuren. In dit laatste geval wordt de aanvullende afspraak vastgelegd, gebaseerd op een offerte waarin de werkelijke kosten zijn opgenomen.

Bijlage 7: Compensatiebedragen

Jaarlijks wordt het te compenseren nadeel berekend in het financieringsmodel. In de berekening van de compensatiebedragen per gemeente zijn de volgende compensatiebedragen per gemeente opgenomen:

Tabel 56 Compensatiebedragen 2022 en 2023 per gemeente

Bedragen x €1.000 Gemeente	Compensatie 2022	Compensatie 2023
Renswoude	-21	-21
Eemnes	-23	-23
Oudewater	-32	-32
Woudenberg	-29	-29
Montfoort	-42	-42
Lopik	-43	-43
Bunnik	-21	-22
Bunschoten	-13	-13
Rhenen	-5	-5
Wijk bij Duurstede	-69	-69
Baarn	-40	-40
Leusden	24	24
IJsselstein	28	28
De Bilt	-99	-99
De Ronde Venen	-49	-49
Soest	-77	-77
Houten	338	338
Utrechtse Heuvelrug	-161	-161
Woerden	-30	-30
Vijfheerenlanden	-177	-177
Stichtse Vecht	-159	-159
Nieuwegein	173	175
Veenendaal	782	782
Zeist	-114	-114
Amersfoort	-75	-74
Utrecht	-65	-66
Totaal	-	-

Bijlage 8: Verdelingsgrondslag bijdrage gemeentelijk basistakenpakket

Tabel 57 Verdelingsgrondslag van de bijdrage voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP): bedragen gemeentefonds voor het subcluster Brandweer en Rampenbestrijding per gemeente

Bedragen x € 1.000	Bedrag subcluster Brandweer en Rampenbestrijding			
Gemeente	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Renswoude	366	387	403	408
Eemnes	575	622	649	656
Oudewater	617	633	660	667
Woudenberg	726	770	804	813
Montfoort	846	888	926	936
Lopik	906	953	993	1.004
Bunnik	1.010	1.056	1.101	1.112
Bunschoten	1.205	1.277	1.332	1.348
Rhenen	1.252	1.320	1.376	1.390
Wijk bij Duurstede	1.444	1.528	1.593	1.609
Baarn	1.652	1.724	1.799	1.819
Leusden	1.791	1.901	1.984	2.006
IJsselstein	1.912	2.011	2.098	2.121
De Bilt	2.770	2.915	3.041	3.073
De Ronde Venen	2.811	2.951	3.078	3.112
Soest	2.837	2.978	3.108	3.143
Houten	2.883	3.055	3.187	3.222
Utrechtse Heuvelrug	3.203	3.348	3.494	3.532
Woerden	3.238	3.412	3.559	3.598
Vijfheerenlanden	3.490	3.692	3.851	3.893
Stichtse Vecht	4.121	4.233	4.416	4.462
Nieuwegein	4.213	4.515	4.710	4.763
Veenendaal	4.323	4.549	4.745	4.797
Zeist	4.330	4.563	4.761	4.814
Amersfoort	10.615	11.266	11.752	11.882
Utrecht	31.517	33.624	35.058	35.433
Totaal	**94.655**	**100.172**	**104.478**	**105.611**

Opgemerkt wordt dat de begroting van gemeenten ten aanzien van de brandweer en rampenbestrijding naast de bijdrage aan de VRU ook bestaat uit andere kosten zoals de huisvestingskosten voor de brandweerposten (voor zover dit niet via het individueel gemeentelijk pluspakket bij de VRU wordt afgenomen), de kosten voor de gemeentelijke crisisbeheersing en de bluswatervoorziening.

Bijlage 9: Investeringen 2022-2023

Tabel 58 Investeringen 2022 en 2023 [14]

Bedragen x € 1.000	2022	2022a	2023
Categorie investering:			
Voertuigen	16.448	12.023	23.075
Materiaal	5.403	5.969	2.967
Automatisering/ ICT	802	2.541	1.514
Inventaris en installaties	4.950	3.704	538
Totaal investeringen	**27.603**	**24.236**	**28.094**

Tabel 59 verloop egalisatiereserve kapitaallasten[14]

Bedragen x € 1.000						
kapitaallasten	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Verwachte realisatie	0	11.851	12.118	12.078	12.057	12.057
Begroot	0	9.799	10.307	10.307	10.307	10.307
Verschil	***0***	***-2.052***	***-1.811***	***-1.771***	***-1.750***	***-1.750***
saldo incidentele stortingen/ onttrekkingen	0	-2.140	196	199	180	169
Verloop egalisatiereserve	**12.871**	**8.679**	**7.063**	**5.491**	**3.921**	**2.340**

[14] De hoogte en fasering van de investeringen en het verloop van de egalisatiereserve kapitaallasten kunnen in aanloop naar de actualisatie van de begroting 2022 en de begroting 2023 nog wijzigen ten opzichte van deze ontwerpbegroting als gevolg van de herberekening van de kapitaallasten in mei 2022. Dit zal geen effect hebben op de hoogte van de gemeenschappelijke bijdrage van gemeenten voor het basistakenpakket.

Bijlage 10: Begrippen en afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AC	Algemeen commandant
AED	Automatische externe defibrillator
AOW	Algemene Ouderdomswet
ARBO	Arbeidsomstandigheden
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BCF	Btw compensatiefonds
BDuR	Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen
BHV	Bedrijfshulpverlening
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
B&W	Burgemeester & Wethouders
BPV	Besluit personeel veiligheidsregio's
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
BZK	Ministerie van binnenlandse zaken & koninkrijksrelaties
Caco	Calamiteiten-Coördinator
CAR	Collectieve arbeidsregeling
CdK	Commissaris der Koning
COH	Commando haakarmbak
CoPI	Commando plaats incident
COT	Instituut voor veiligheids- en crisismanagement (crisis onderzoeksteam)
CPB	Centraal Plan Bureau
CvD	Commandant van dienst (-G: geneeskundig, -P: politie, -B: brandweer)
DB	Dagelijks bestuur
DIV	Documentaire informatievoorziening
DT	Directieteam
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EHBO	Eerste Hulp Bij Ongelukken
EMU	Europese Monetaire Unie
EVPB	Experiment Verbeteren Paraatheid Brandweer
EV	Externe veiligheid
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
GBTP	Gemeentelijk basistakenpakket
GGDrU	GGD regio Utrecht
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GMK	Gemeenschappelijke meldkamer
GMU	Gemeenschappelijke meldkamer Utrecht
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRIP	Gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure
IFV	Instituut Fysieke Veiligheid (Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV))
IGPP	Individueel gemeentelijk pluspakket
I&I	Informatiemanagement & ICT
IV&E	Interdisciplinaire voorbereiding & evaluatie
JDE	JD Edwards (systeem voor Financiën)
J&V	Ministerie van Justitie en Veiligheid
KING	Kennisinstituut Nederlandse Gemeenten
LCMS GZ	Landelijk Crisismanagement systeem Gezondheidszorg
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie

LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
MKA	Meldkamer Ambulance
MKD	Meldkamerdomein
MIP	Meerjareninvesteringsplanning
MT	Managementteam
NBB	Natuurbrandbestrijding
NIFV	Nederlands instituut fysieke veiligheid
NVBR	Nederlandse vereniging van brandweer en rampenbestrijding
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NWB	Nederlandse Waterschaps Bank
OCML	Operationeel Centrum Midden Nederland
OL	Operationeel leider
OLO	Omgevingsloket online
OM	Openbaar Ministerie
OMS	Openbaar (brand)meldsysteem
OR	Ondersteuning & repressie
Osio	Ongewenste situaties, incidenten en ongevallen
OTO	Opleiden, trainen en oefenen
OvD	Officier van dienst (-G: geneeskundig, -P: politie, -B: brandweer)
PPMO	Preventief periodiek medisch onderzoek
Prevap	Preventieactiviteitenplan
PvA	Plan van aanpak
RAC	Regionale Alarmcentrale
RAVU	Regionale ambulancevoorziening voor de provincie Utrecht
RBT	Regionaal beleidsteam
RCDV	Raad van commandanten en directeuren veiligheidsregio
RI&E	Risico inventarisatie & evaluatie
RISC	Database regionaal risicoprofiel
ROT	Regionaal operationeel team
SIS	Slachtoffer informatie systematiek
SVS	Slachtoffervolgsysteem
T&H	Toezicht & Handhaving
TPOW	Tijd- en plaatsonafhankelijk Werken
TSC-test	Taakspecifieke conditietest
TUO	Taakuitvoeringsovereenkomst
Twmc	Tijdelijke wet maatregelen covid-19
UBV	Utrechtse Bosbrandweer vereniging
UMCU	Universitair medisch centrum Utrecht
UML/TD	Uitrusting, materieel & logistiek/technische dienst
VC	Verbindingscommandowagen
V&A	Vergunningverlening & Advisering
VIC	Veiligheidsinformatiecentrum
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VR	Veiligheidsregio
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
VTH	Vergunningverlening, toezicht en Handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WBA	Wet Banenafspraak
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
WKR	Werkkostenregeling
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
WO	Waterongevallen

WOB	Wet openbaarheid van bestuur
WNT	Wet Normering Topinkomens
Wvr	Wet Veiligheidsregio's
WVSV	Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's

VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT

Zienswijzen Kadernota 2023

Versie 10 maart 2022

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**3**
1.1	Inhoud en opbouw notitie	3
1.2	Samenvatting strekking zienswijzen	4
2	**Zienswijzen algemeen en financieel kader**	**5**
3	**Zienswijzen t.a.v. overige onderwerpen**	**9**

1 Inleiding

1.1 Inhoud en opbouw notitie

In deze notitie zijn de zienswijzen van de gemeenten op de kadernota 2023 VRU opgenomen. Wanneer nog geen ondertekende (definitieve) versie van de zienswijze is ontvangen staat de tekst in blauw.

In paragraaf 1.2 is een samenvatting opgenomen van de strekkingen van de zienswijzen.
In hoofdstuk 2 zijn algemene opmerkingen en opmerkingen ten aanzien van het financiële kader opgenomen. In hoofdstuk 3 zijn de zienswijzen ten aanzien overige onderwerpen opgenomen.

Status zienswijze

Gemeente	Status zienswijze	
	Concept	Definitief
Amersfoort	1	
Baarn		1
Bunnik		1
Bunschoten		1
De Bilt		1
De Ronde Venen	1	
Eemnes	1	
Houten		1
IJsselstein	1	
Leusden		1
Lopik	1	
Montfoort		1
Nieuwegein		1
Oudewater		1
Renswoude		1
Rhenen		1
Soest		1
Stichtse Vecht	1	
Utrecht		1
Utrechtse Heuvelrug	1	
Veenendaal		1
Vijfheerenlanden		1
Wijk bij Duurstede		1
Woerden		1
Woudenberg		1
Zeist		1
Totaal	**7**	**19**

1.2 Samenvatting strekking zienswijzen

Op 10 maart zijn 26 zienswijzen ontvangen op de ontwerp kadernota 2023. Hiervan zijn 7 in concept en 19 definitief.
De algemene strekking is dat 25 gemeenten steun verlenen aan het (financiële) kader in de kadernota 2023 of geen zienswijze indienen. Één gemeente steunt het financiële kader van de Kadernota 2023 niet en verzoekt om een voorstel te doen om de loon- en prijscompensatie binnen de begroting op te vangen.

Ondanks de brede steun die uitgesproken is, leveren de gemeenten inhoudelijke reacties of verzoeken tot het ondernemen van actie.

Deze reacties kunnen in onderstaande categorieën worden ingedeeld:

- Complimenten voor helder en overzichtelijk beeld (5)
- Gemeenten stellen het op prijs dat rekening wordt gehouden met financiële positie van de gemeenten (4)
- Positief over geen verhoging van de bijdrage voor nieuw beleid of organisatieontwikkeling (4)
- Wens om betrokken te worden bij een aantal trajecten:
  - Taakdifferentiatie (5)
  - Evaluatie Wet Veiligheidsregio's
  - Omgevingswet (4)
- Verzoek tot betere inschatting van de financiële gevolgen van de zaken in de risicoparagraaf (t.a.v. taakdifferentiatie en omgevingswet) en informeren over wijzigingen in risico's (4)
- Verzoek om zonder afdoende middelen geen extra taken op zich te nemen in het kader van de omgevingswet
- Taakstellende bezuiniging om wegvallen OMS inkomsten op te vangen (4)
- Verzoek om eventuele positieve resultaten in mindering te brengen op de gemeentelijke bijdrage (2)
- Vraag of loon- en prijsindexaties kunnen worden opgevangen met eigen middelen
- Verzoek om weerstandsratio van de VRU beter inzichtelijk maken

2 Zienswijzen algemeen en financieel kader

In deze paragraaf zijn de algemene opmerkingen opgenomen op de Kadernota 2023 en de opmerkingen ten aanzien van het financiële kader.

Amersfoort:
Gemeente Amersfoort dient als zienswijze in de Kadernota Veiligheidsregio Utrecht 2023 te ondersteunen.

Baarn:
De gemeente raad van Baarn heeft besloten om geen zienswijze in te dienen op de Kadernota 2023 van de Veiligheidsregio Utrecht.

Bunnik:
Wij bedanken u voor uw inspanningen om tijdig te komen tot een duidelijke 'VRU Kadernota 2023'. De gevraagde verhoging van de gemeentelijke bijdrage kan, gelet op het feit dat deze enkel voortkomt uit reguliere loon- en prijsaanpassingen, rekenen op onze steun. Wij verzoeken u positieve resultaten te laten terug vloeien naar de gemeenten. Daarnaast dienen structurele kosten, die voortvloeien uit nieuw beleid, altijd gedekt te worden uit besparingen en het heroverwegen van bestaand beleid. Tevens dienen de gemeenteraden direct te worden geïnformeerd bij risico's. Wat ons betreft kan er nimmer sprake zijn van financiële implicaties op de gemeentelijke bijdrage zonder voorafgaande lokale besluitvorming.

Bunschoten:
Gemeente Bunschoten besluit geen zienswijze in te dienen omdat de stijging van de bijdrage voortvloeit uit wettelijke ontwikkelingen. Wel is er een kerntakendisscussie gevoerd waarbij ook scherp wordt toegezien op de bijdrage aan de verbonden partijen.

De Bilt:
Gemeente De Bilt is zich er van bewust dat de toename van de totale gemeentelijke bijdrage bestaat uit de reguliere technische toepassing van het financiële kader, met daarin de loon- en prijsaanpassing.
Het algemeen bestuur heeft een reserve ingesteld die het mogelijk maakt om positieve rekeningresultaten in te zetten om incidentele verhogingen van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van exogene factoren in de toekomst zoveel mogelijk te beperken.
Echter vallen hier de loon- en prijsaanpassingen buiten. Elk jaar zien wij dat de loon- en prijsaanpassingen stijgen waardoor de totale gemeentelijke bijdrage alsnog omhoog gaat. Door alle nieuwe bezuinigen waar verschillende gemeenten mee te maken hebben willen wij u alsnog vragen om met een voorstel te komen om bezuinigen door te voeren zodat de gemeentelijke bijdrage minder zal stijgen.

➔ *Geen steun voor mutaties gemeentelijke bijdragen (op alle onderdelen). Verzoek om bezuinigingsvoorstellen.*

De Ronde Venen:
Gemeente De Ronde Venen stelt vast dat u in deze kadernota een helder en overzichtelijk beeld heb kunnen schetsen van de te verwachten inkomsten en uitgaven in 2023. Onze complimenten hiervoor. De kadernota 2023 beschouwen wij als voldoende onderbouwd. Wij stellen het op prijs dat u rekening houdt met de financiële positie van de gemeenten. Wij hebben vorig jaar reeds hier aandacht voor gevraagd. U heeft dit concreet gemaakt door geen verhoging van de bijdrage te vragen voor onder andere nieuw beleid en voor incidentele kosten voor organisatieontwikkeling. Voorts spreken wij (nogmaals) onze wens uit om actief betrokken te worden bij de evaluatie van de Wet op de veiligheidsregio's en de ontwikkelingen op het gebied van de taakdifferentiatie

Eemnes:
Geen zienswijze

Houten:
Allereerst kan gemeente Houten instemmen met de algemene lijn van de Kadernota 2023. De financiële gevolgen voor 2023 en verder zijn vooralsnog beperkt en de onderkende risico's zijn helder geduid.
Het is, echter, naar aanleiding van deze risico's dat onze raad heeft besloten op de Kadernota VRU 2023 de zienswijze in te dienen dat de raad:
a. vraagt aan de Veiligheidsregio Utrecht zonder afdoende financiële middelen geen extra taken in het kader van de Omgevingswet op zich te nemen;
b. vindt dat hogere kosten als gevolg van taakdifferentiatie en de mogelijke effecten op de vrijwilligers onwenselijk zijn.
(zie verder tekst hoofdstuk 3. Zienswijzen overige onderwerpen Kadernota)

IJsselstein:
Geen zienswijze

Leusden:
Hierbij laten wij u weten dat de raad van Leusden afziet van het indienen van een zienswijze op de Kadernota 2023. In het kader van het meedenken met de financiële positie van de gemeenten, willen wij u vragen om - in de aanloop naar de kadernota 2024 - wel met suggesties te komen om de wegvallende inkomsten van de OMS (deels) op te kunnen vangen binnen de VRU begroting.

Lopik:
Geen zienswijze

Montfoort:
Geen zienswijze

Nieuwegein:
Gemeente Nieuwegein dient een zienswijze in het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU), met de strekking dat de gemeente Nieuwegein instemt met de kadernota 2023.

Oudewater:
De gemeenteraad spreekt zijn waardering uit voor het feit dat de kadernota van de VRU beleidsarm is ingestoken. Het principe dat aan gemeenten geen bijdrage wordt gevraagd voor nieuw beleid en schommelingen in de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk worden voorkomen, kan op onze goedkeuring rekenen.

Renswoude:
In de kadernota zijn op overzichtelijke en gestructureerde wijze het financiële kader, de belangrijkste financiële ontwikkelingen en effecten daarvan op de begroting weergegeven. Wij begrijpen de gevolgen van het financieel kader zoals weergegeven in deze kadernota en constateren met u dat dit onvermijdelijke kosten zijn. Wij gaan daarmee akkoord.
Aandacht voor overige onderwerpen:
- Gevolgen Omgevingswet en Taakdifferentiatie brandweer
- Wegvallen consessievergoeding OMS

(zie verder tekst hoofdstuk 3. Zienswijzen overige onderwerpen Kadernota)

Rhenen:
Gemeente Rhenen heeft kennisgenomen van de kadernota 2023 van de VRU. In de kadernota zijn op overzichtelijke en gestructureerde wijze het financiële kader, de belangrijkste financiële

ontwikkelingen en effecten daarvan op de begroting weergegeven. Wij begrijpen de gevolgen van het financieel kader zoals weergegeven in deze kadernota en constateren met u dat dit onvermijdelijke kosten zijn aanloop naar de nieuwe beleidsperiode.

Soest:
Geen zienswijze

Stichtse Vecht:
Geen zienswijze

Utrecht:
Deze kadernota 2023 is in lijn met de verwachting van gemeente Utrecht; zij stemmen in met de kadernota 2023.

Utrechtse Heuvelrug:
Allereerst wil de gemeente Utrechtse Heuvelrug de VRU bedanken voor de inspanningen om tijdig te komen tot een duidelijke 'VRU Kadernota 2023'. De gevraagde verhoging van de gemeentelijke bijdrage kan, gelet op het feit dat deze enkel voortkomt uit reguliere loon- en prijsaanpassingen, rekenen op onze steun.

In de aanbiedingsbrief (d.d. 22 november 2021) geeft u aan de financiële situatie waarin veel gemeenten verkeren te erkennen. Ook hiervoor zij wij u erkentelijk. Ter aanvulling op de drie geformuleerde aandachtspunten willen wij ook uw blijvende aandacht vragen om eventuele positieve resultaten in mindering te brengen op de gemeentelijke bijdrage, dit zoveel als redelijkerwijs mogelijk.

Wij gaan ervan uit dat u bovenstaande zienswijze en wensen nadrukkelijk meeneemt in het opstellen van de ontwerpbegroting 2023.

Veenendaal:
In de kadernota zijn op overzichtelijke en gestructureerde wijze het financiële kader, de belangrijkste financiële ontwikkelingen en effecten daarvan op de begroting weergegeven. Wij begrijpen de gevolgen van het financieel kader zoals weergegeven in deze kadernota en constateren met u dat dit onvermijdelijke kosten zijn. Wij gaan daarmee akkoord.
Aandacht voor overige onderwerpen:

- Gevolgen Omgevingswet en Taakdifferentiatie brandweer
- Wegvallen consessievergoeding OMS

(zie verder tekst hoofdstuk 3. Zienswijzen overige onderwerpen Kadernota)

Vijfheerenlanden:
Geen zienswijze

Wijk bij Duurstede:
Allereerst wil gemeente Wijk bij Duurstede u danken voor alle inspanningen en verrichtingen aangaande de bestrijding van Covid-19. Daarnaast stellen wij uw inspanningen op prijs om te komen tot een duidelijke "VRU Kadernota 2023".

De stijging van de gemeentelijke bijdrage voor 2023 en verder is fors en wordt voornamelijk veroorzaakt door loon- en prijsindexaties. In 2023 stijgt voor Wijk bij Duurstede de bijdrage met 3,2%, oplopend in de jaren erna tot 4% t.o.v. het niveau 2022. Uw kadernota maakt niet duidelijk in hoeverre de genoemde indexaties opgevangen kunnen worden met eigen middelen van de VRU.

Wel benoemt u de ontwikkeling rond 'Taakdifferentiatie brandweer' als een vooralsnog niet te kwantificeren risico, waardoor het nu geen optie is voor u om het – relatief hoge - weerstandsvermogen in te zetten als incidenteel dekkingsmiddel voor de structurele loon- en prijsontwikkeling.

Daarom stemt de gemeenteraad van de gemeente Wijk bij Duurstede in met de voorgestelde verhoogde gemeentelijke bijdrage.
In uw brief d.d. 22 november 2021 geeft u aan de financiële situatie waarin veel gemeenten verkeren, te erkennen. Wij verzoeken u daarom om eventuele positieve resultaten in mindering te brengen op de gemeentelijke bijdrage, dit zoveel als redelijkerwijs mogelijk is.

Wij gaan ervan uit dat u onze zienswijze en wensen meeneemt in het opstellen van de ontwerpbegroting 2023.

Woerden:
De gemeenteraad van Woerden spreekt zijn waardering uit voor het feit dat de kadernota van de VRU beleidsarm is ingestoken. Het principe dat aan gemeenten geen bijdrage wordt gevraagd voor nieuw beleid en schommelingen in de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk worden voorkomen, kan op onze goedkeuring rekenen.

Woudenberg:
Gemeente Woudenberg wil wederom haar waardering uitspreken dat u bij het opstellen van de kadernota 2023 VRU aandacht heeft voor de huidige financiële positie van de deelnemende gemeenten. Tijdens de raadscommissie van 12 januari jl. is het voorstel over de Kadernota 2023 VRU besproken. De gemeenteraad van Woudenberg heeft besloten geen zienswijzen in te dienen op de Kadernota 2023 VRU.

Zeist:
De gemeente Zeist heeft kennis genomen van de kadernota en spreekt graag haar dank uit voor de helderheid ervan. Waardering is er ook voor het feit dat er geen structurele bijdrage gevraagd wordt voor nieuw beleid. De gemeente Zeist stelt vast dat de stijging van de kosten van het gemeentelijk basispakket en het individueel gemeentelijk pluspakket nagenoeg geheel het gevolg zijn van externe factoren, zoals de prijs- en loonontwikkeling en een wijziging in de FLO-regelgeving. Deze ontwikkelingen liggen dus buiten de invloedssfeer van de VRU. De Kadernota van de VRU geeft dan ook aanleiding tot een ondersteunende en instemmende zienswijze.

3 Zienswijzen t.a.v. overige onderwerpen

Houten:
Het is, echter, naar aanleiding van deze risico's dat onze raad heeft besloten op de Kadernota VRU 2023 de zienswijze in te dienen dat de raad:

a. vraagt aan de Veiligheidsregio Utrecht zonder afdoende financiële middelen geen extra taken in het kader van de Omgevingswet op zich te nemen;
b. vindt dat hogere kosten als gevolg van taakdifferentiatie en de mogelijke effecten op de vrijwilligers onwenselijk zijn.

Op grond van het Cebeon-onderzoek is de inschatting dat de benodigde extra personele capaciteit binnen de huidige kaders van de begroting kan worden opgevangen met mogelijk inzet van de ontwikkel- en egalisatiereserve. Tussen het Rijk en de bestuurlijke partners zijn afspraken over het monitoren en evalueren van de financiële gevolgen van de stelselherziening Omgevingswet. De inzet is dat de wet budgetneutraal kan worden ingevoerd, waarbij de minister heeft afgesproken op zoek te gaan naar oplossingen als uit de financiële evaluatie blijkt dat de invoeringskosten substantieel hoger zijn dan eerder voorzien.

Gezien de discussie ook op andere beleidsterreinen rondom verdere decentralisatie, taakverzwaringen, de financiële positie van gemeenten en de vergoedingen vanuit het Rijk is het belangrijk hier vroegtijdig aandacht aan te besteden. Daarom wordt de VRU verzocht zonder afdoende financiële middelen geen extra taken in het kader van de Omgevingswet op zich te nemen.

Arbeidsvoorwaarden van brandweervrijwilligers zijn op dit moment in strijd met Europese wet- en regelgeving en dit leidt mogelijk tot ernstige en dus ongewenste financiële consequenties. Dit geldt in het bijzonder voor de zogenaamde deeltijdrichtlijn. De minister van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad hebben laten onderzoeken hoe de brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten, zodat wordt voldaan aan de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie.

In de denkrichting wordt een taakdifferentiatie voorgesteld tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers, waarbij het systeem van vrijwilligheid behouden blijft. Dit gaat mogelijk tot structurele meerkosten leiden, maar het uitgangspunt van het Veiligheidsberaad is dat eventuele financiële consequenties als gevolg van wijzigingen in het stelsel door het Rijk worden gecompenseerd. Ook dit is een risico dat, gezien de financiële positie van veel gemeenten, erg riskant is. Taakdifferentiatie die mogelijk tot hogere financiële kosten leidt voor de veiligheidsregio, is daarom niet gewenst.

Verder bestaat het risico dat taakdifferentiatie tot lagere bereidwilligheid van vrijwilligers leidt. Ons brandweerkorps – in heel Nederland – is juist gestoeld op de bereidwilligheid van vrijwilligers die zich zodanig betrokken voelen bij hun omgeving dat ze zich voor die veiligheid vrijwillig inzetten, gedragen, vol overgave en met onvoorwaardelijke inzet. Dat is ons in het VRU-gebied veel waard en dat willen we niet zomaar over boord zetten. Daar moet de VRU zich hard voor willen maken en de voorzitter als lid van het Veiligheidsberaad (VB) in het bijzonder. Wij vragen dan ook de juiste inzet hiertoe richting het kabinet en binnen het VB.

De Ronde Venen:
Gemeente De Ronde Venen spreekt (nogmaals) de wens uit om actief betrokken te worden bij de ontwikkelingen op het gebied van de taakdifferentiatie.

Oudewater*:*
Wel vraagt de gemeenteraad van Oudewater aandacht voor de ontwikkelingen die op dit moment actueel zijn, zoals de invoering van de omgevingswet en de taakdifferentiatie van de brandweer. Dat dit effecten gaat hebben is onvermijdelijk. Graag wordt de raad tijdig geïnformeerd over de financiële effecten die dit op gemeenten gaat hebben.

Tevens vraagt de raad van Oudewater u waar mogelijk de weerstandsratio van de VRU beter inzichtelijk te maken. Op dit moment is de weerstandscapaciteit met een bedrag €1,4 miljoen ruim hoger dan het risicobeeld van €0,6 miljoen. Dit levert een hoge weerstandsratio op van 2.2. Echter volgt dat primair uit het feit dat de omvang van twee belangrijke risico's, de WNRA-transitie en de compensatie voor FLO-maatregelen, niet ingeschat kunnen worden. Wij vragen u deze risico's in samenspraak met de accountant te kwantificeren. Op deze manier kan de werkelijke weerstandsratio bepaald worden en wordt de raad in staat gesteld zich uit te spreken over de gewenste hoogte van de weerstandscapaciteit.

Renswoude:
Gevolgen Omgevingswet en Taakdifferentiatie brandweer
Wij constateren met u dat er sprake is van een tweetal ontwikkelingen welke van invloed kunnen zijn op de toekomstige gemeentelijke bijdrage aan de VRU. U geeft in de kadernota 2023 hierover het volgende aan; "Ten aanzien van de Omgevingswet zijn tussen het Rijk en de bestuurlijke partners afspraken gemaakt over het monitoren en evalueren van de financiële gevolgen van de stelselherziening Omgevingswet. De inzet is dat de wet budgetneutraal kan worden ingevoerd, waarbij de minister heeft afgesproken op zoek te gaan naar oplossingen als uit de financiële evaluatie blijkt dat de invoeringskosten substantieel hoger zijn dan eerder voorzien.

Ten aanzien van de Taakdifferentiatie brandweer bestaat een reëel risico dat de kosten voor brandweerzorg als gevolg van de taakdifferentiatie op basis van de genoemde denkrichtingen significant stijgen. De eventuele verschuiving van taken van vrijwilligers naar beroepskrachten kan leiden tot meer (parttime) beroepsaanstellingen en daarmee tot extra loonkosten voor de werkgever. Ook de kosten voor vakbekwaamheid kunnen toenemen als gevolg van een verschuiving van specialistische taken. Er is nog geen duidelijkheid over de omvang en fasering van de eventuele meerkosten als gevolg van de taakdifferentiatie."

Gelet op de aangegeven mogelijke risico's en (eventuele) financiële gevolgen voor gemeenten, willen wij in een zo'n vroeg mogelijk stadium over de ontwikkelingen in relatie tot deze twee onderwerpen geïnformeerd worden.

De gemeente Renswoude verwijst naar de eerder ingediende zienswijze op de kadernota 2022 VRU ten aanzien van het wegvallen van de concessievergoeding
De concessievergoeding OMS (openbaar meldsysteem) vervalt met ingang van 2022. Hier gaat hier om een jaarlijkse vergoeding van € 1.050.000, -. Om de gevolgen van het wegvallen van de concessievergoeding te compenseren is in 2021 een OMS-fonds gevormd waarmee de financiële gevolgen voor de gemeenten tot begin 2024 kunnen worden opgevangen. In de kadernota 2022 van de VRU is al aangegeven dat de totale gemeentelijke bijdrage in 2024 met € 810.000. - en in 2025 met € 1.050.000, - zal stijgen. Voor een correcte presentatie van de kadernota en meerjarenraming is het logisch dat deze bedragen al zijn verwerkt, alhoewel de bestuurlijke afweging nog moet plaatsvinden. Wij willen hierbij nogmaals aandacht vragen voor onze eerder ingediende zienswijze op de kadernota 2022. Hierin heeft de gemeente Renswoude aangegeven dat de VRU het wegvallen van de concessievergoeding binnen de eigen exploitatie zou moeten opvangen en gevraagd om de mogelijkheden van een taakstellende bezuiniging te bezien in aanloop naar de nieuwe beleidsperiode.

Veenendaal:
Gevolgen Omgevingswet en Taakdifferentiatie brandweer
Wij constateren met u dat er sprake is van een tweetal ontwikkelingen welke van invloed kunnen zijn op de toekomstige gemeentelijke bijdrage aan de VRU. U geeft in de kadernota 2023 hierover het volgende aan;

> "Ten aanzien van de *Omgevingswet* zijn tussen het Rijk en de bestuurlijke partners afspraken gemaakt over het monitoren en evalueren van de financiële gevolgen van de stelselherziening Omgevingswet. De inzet is dat de wet budgetneutraal kan worden ingevoerd, waarbij de minister heeft afgesproken op zoek te gaan naar oplossingen als uit de financiële evaluatie blijkt dat de invoeringskosten substantieel hoger zijn dan eerder voorzien.
>
> Ten aanzien van de *Taakdifferentiatie* brandweer bestaat een reëel risico dat de kosten voor brandweerzorg als gevolg van de taakdifferentiatie op basis van de genoemde denkrichtingen significant stijgen. De eventuele verschuiving van taken van vrijwilligers naar beroepskrachten kan leiden tot meer (parttime) beroepsaanstellingen en daarmee tot extra loonkosten voor de werkgever. Ook de kosten voor vakbekwaamheid kunnen toenemen als gevolg van een verschuiving van specialistische taken. Er is nog geen duidelijkheid over de omvang en fasering van de eventuele meerkosten als gevolg van de taakdifferentiatie."

Gelet op de aangegeven mogelijke risico's en (eventuele) financiële gevolgen voor gemeenten, willen wij in een zo'n vroeg mogelijk stadium over de ontwikkelingen in relatie tot deze twee onderwerpen geïnformeerd worden.

De gemeente Veenendaal verwijst naar de eerder ingediende zienswijze op de kadernota 2022 VRU ten aanzien van het wegvallen van de concessievergoeding
De concessievergoeding OMS (openbaar meldsysteem) vervalt met ingang van 2022. Hier gaat hier om een jaarlijkse vergoeding van € 1.050.000, -. Om de gevolgen van het wegvallen van de concessievergoeding te compenseren is in 2021 een OMS-fonds gevormd waarmee de financiële gevolgen voor de gemeenten tot begin 2024 kunnen worden opgevangen. In de kadernota 2022 van de VRU is al aangegeven dat de totale gemeentelijke bijdrage in 2024 met € 810.000, - en in 2025 met € 1.050.000, - zal stijgen. Voor een correcte presentatie van de kadernota en meerjarenraming is het logisch dat deze bedragen al zijn verwerkt, alhoewel de bestuurlijke afweging nog moet plaatsvinden. Wij willen hierbij nogmaals aandacht vragen voor onze eerder ingediende zienswijze op de kadernota 2022. Hierin heeft de gemeente Veenendaal aangegeven dat de VRU het wegvallen van de concessievergoeding binnen de eigen exploitatie zou moeten opvangen en gevraagd om de mogelijkheden van een taakstellende bezuiniging te bezien in aanloop naar de nieuwe beleidsperiode.

Woerden:
Wel vraagt de gemeenteraad van Woerden aandacht voor de ontwikkelingen die op dit moment actueel zijn, zoals de invoering van de omgevingswet en de taakdifferentiatie van de brandweer. Dat dit effecten gaat hebben is onvermijdelijk. Graag wordt de raad tijdig geïnformeerd over de financiële effecten die dit op gemeenten gaat hebben.

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	2687
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 mei 2022
Agendapunt	3.4.1
Titel	Raadsbrief Vergunningsplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht
ID	2866
Behandelend ambtenaar	Marjolein Uilenbroek
Telefoon	14030
E-mail	
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Burgemeester Dijksma
Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën/06-42238564
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	12 mei 2022

Voorgesteld besluit

Burgemeester van Utrecht
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Marjolein Uilenbroek	**Datum**	24 februari 2022
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	9778056
E-mail	marjolein.uilenbroek@utrecht.nl	**Onderwerp**	Vergunningsplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Bij het besluit van uw raad in februari 2020 over het toevoegen van artikel 2:47 aan de APV is aan uw raad toegezegd u te informeren wanneer ik gebruik maak van deze bevoegdheid. Er ligt al enige tijd zorgelijke informatie, onder ander van politie, met betrekking tot de kwetsbaarheid van de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht in relatie tot ondermijnende criminaliteit. Ik heb de raadsbehandeling van de nota ‘Grenzen stellen, perspectief bieden’ afgewacht, omdat het bestuurlijk instrumentarium een belangrijk onderdeel van het debat was. Met deze brief informeer ik u over mijn voornemen om de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht vergunningplichtig te maken op basis van artikel 2.47 APV en geef ik daarmee ook invulling aan mijn toezegging hierover aan u.

Aanleiding vergunningsplicht
Als gemeente is de afgelopen jaren samen met bewoners en maatschappelijke partners geïnvesteerd in de leefbaarheid en veerkracht in Overvecht (Samen voor Overvecht), waaronder ook is geïnvesteerd in de veiligheid en leefbaarheid op bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Voor het verbeteren van de situatie op het bedrijventerrein is ingezet op versterkte (integrale) inzet van toezicht, handhaving en frequente controles, waarmee we ook als overheid meer zichtbaar zijn geweest op het bedrijventerrein. Het zogenaamde Digitaal Opkopers Register is ingevoerd om de handel in gestolen goederen tegen te gaan. Ook is er gewerkt aan het vergroten van de weerbaarheid van ondernemers via gesprekken met ondernemers over het herkennen en melden van signalen van ondermijnende criminaliteit.

Ondanks de maatregelen zijn er de afgelopen jaren alsnog diverse ernstige (schiet)incidenten geweest en heb ik verschillende panden gesloten vanwege (facilitering van) criminele activiteiten. Het ging hierbij vooral om bedrijven uit de autobranche. Ook uit politie-informatie blijkt dat de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht kwetsbaar is voor (ondermijnende) criminaliteit. Zo is het aantal politieregistraties over de afgelopen vijf jaar 40% hoger dan het gemiddelde van alle bedrijventerreinen in de stad. Incidenten worden drie keer vaker gekoppeld aan ondermijning dan dat

dit gemiddeld gebeurde bij de andere bedrijventerreinen. Ook blijkt dat er significant meer bedrijfslocaties voorkomen in strafrechtelijke onderzoeken dan wat gemiddeld is voor alle bedrijventerreinen. Om deze redenen ben ik voornemens de autobranche op het bedrijventerrein vergunningplichtig te maken. Met de vergunning maak ik het malafide ondernemers lastiger om zich te vestigen op het terrein. Zo zorg ik voor een veiliger bedrijventerrein en bescherm ik de concurrentiepositie van bonafide ondernemers. Bonafide ondernemers ondervinden namelijk nadeel van de negatieve beeldvorming over hun branche en van de oneerlijke concurrentie van malafide ondernemers. Een aantal andere steden, waaronder Rijswijk, hebben al een vergunningsplicht voor de autobranche en zien dat dit een aantrekkende werking heeft op bonafide bedrijven en kan de vergunningsplicht rekenen op steun vanuit ondernemers.
De vergunningsplicht zal een duur hebben van drie jaar. Voor afloop van deze termijn wordt bekeken of een verlenging noodzakelijk is en neem ik u opnieuw mee in het in mijn afwegingen hierover. Voor meer informatie over de achtergrond van het voorgenomen besluit verwijs ik u naar het voornemen in de bijlage. De basis voor dit voornemen zijn een tweetal bestuurlijke rapportages door de politie op grond van artikel 16 van de Wet Politiegegevens (WPG) aan de burgemeester verstrekt. Op deze informatie rust geheimhouding op grond van de WPG. Ik stel u in de gelegenheid om deze geheimee rapportages in te zien. Hiervoor kunt u contact opnemen met Ben van der Hoeven, clustermanager Ondermijning, via ben.van.der.hoeven@utrecht.nl. Als u komt inzien dan bent u verplicht geheimhouding daarvan in acht te nemen (artikel 7 van de WPG).

Begeleiding ondernemers en verder proces
Ondernemers uit de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht ontvangen een brief waarin ik hen informeer over het voornemen en licht ik toe hoe ze een zienswijze kunnen indienen. Bij alle ondernemers wordt langsgegaan om hen over het voornemen te informeren en hen uit te nodigen voor de informatieavonden in maart. Daarnaast worden nog een aantal inloopmomenten georganiseerd. In april neem ik een definitief besluit over het invoeren van de vergunningsplicht. Bij een positief besluit informeer ik de ondernemers opnieuw per brief dat ze de vergunning aan kunnen vragen en hoe ze dat kunnen doen. De kosten voor het aanvragen van een vergunning zijn gesteld op het tarief van de restcategorie. Ondernemers die al op het bedrijventerrein zitten, mogen hun bedrijf open houden terwijl ze wachten op de uitkomst van de vergunningsaanvraag. Ik verwacht alle vergunningsaanvragen in het najaar behandeld te hebben. Na de invoering van de vergunningsplicht worden ook eventuele verplaatsingseffecten gemonitord.

Hoogachtend,
Burgemeester van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Gemeente Utrecht

Nr. 9777959

Voornemen tot aanwijzing autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht als vergunningplichtige bedrijfsmatige activiteit

DE BURGEMEESTER VAN UTRECHT,

gelet op artikel 2:47 van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht 2010;

GEZIEN:

- De bestuurlijke rapportages 'bedrijventerrein Nieuw Overvecht' van de politie Midden-Nederland, district Utrecht-stad, 15 april 2021 en 2 februari 2022;
- Het nationaal dreigingsbeeld georganiseerde criminaliteit, 2017;
- Drugscriminaliteit Utrecht, 2021. *Een geïntegreerd beeld van de gemeente Utrecht en politie Midden-Nederland,* bureau Broekhuizen, juni 2021;
- Het beleidsplan 'grenzen stellen, perspectief bieden'. *Een veilige en leefbare stad door het tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit*, gemeente Utrecht, december 2021;

OVERWEGENDE:

- dat artikel 2:47 van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) de mogelijkheid biedt om panden, gebieden of bedrijfsmatige activiteiten aan te wijzen als vergunningplichtig als daarvoor aanleiding is ter bestrijding van een onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat;
- dat gebleken is dat de autobranche op het bedrijventerrein Nieuw Overvecht een ernstig gevaar in zich heeft voor (ondermijnende) criminaliteit;
- dat deze branche criminelen onder andere de mogelijkheid biedt uit het zicht van de overheid te blijven;
- dat de criminaliteit binnen deze branche tot gevolg heeft dat de openbare orde, veiligheid en economische ontwikkeling op het bedrijventerrein worden verstoord;
- dat de problematiek in Overvecht, zoals omschreven in het actieprogramma Samen voor Overvecht, roept om verdere intensivering van overheidsmaatregelen;
- dat de informatie uit de bestuurlijke rapportages van de politie een daadkrachtige interventie noodzakelijk maken;
- de politie Midden-Nederland, district Utrecht-stad in overweging geeft de vergunningplicht als bedoeld in art. 2:47 APV toe te passen op de autobranche op het bedrijventerrein om verdere inbedding van criminaliteit in dit gebied te weren;
- dat integere en betrouwbare ondernemers in deze branche gesteund moeten worden in hun bedrijfsvoering ten behoeve van een veilig en leefbaar ondernemersklimaat voor de autobranche in dit gebied.

IS VOORNEMENS VAST TE STELLEN:

Aanwijzingsbesluit autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht als vergunningplichtige bedrijfsmatige activiteit.

Artikel 1 Definitie en afbakening
In dit besluit wordt verstaan onder

Autobranche: de activiteit die in ieder geval bestaat uit het bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig is, tegen een vergoeding (in welke vorm dan ook) beschikbaar stellen van motorvoertuigen of -onderdelen, wassen, onderhouden, repareren en keuren van motorvoertuigen alsmede het verzorgen van praktijkonderwijs gericht op het behalen van een rijvaardigheidsbewijs.

Bedrijventerrein Nieuw Overvecht: het gebied zoals aangegeven op bijlage 1 behorende bij dit besluit.

Artikel 2 Vergunningplicht
De autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht wordt aangewezen voor de duur van drie jaar als vergunningplichtige bedrijfsmatige activiteit zoals bedoeld in artikel 2:47 APV.

Artikel 3 Inwerkingtreding
Dit besluit treedt in werking op .....

Artikel 4 Citeertitel
Dit besluit wordt aangehaald als 'Aanwijzingsbesluit autobranche Nieuw Overvecht als vergunningplichtige bedrijfsmatige activiteit'.

Utrecht, 22 februari 2022

De burgemeester van Utrecht,

Sharon A.M. Dijksma

Algemene toelichting

Bedrijventerrein Nieuw Overvecht kenmerkt zich door het grote aantal autobedrijven. De 426 bedrijven vallen in totaal onder 57 branches. Zo'n 97 bedrijven zijn actief in de autobranche die daarmee de grootste branche is op het bedrijventerrein. Allereerst dient opgemerkt te worden dat waar in de toelichting autobedrijf of -branche staat vermeld gedoeld wordt op bedrijven die zich richten op motorvoertuigen (waaronder auto's) zoals omschreven in de definitie in artikel 1. Voor de leesbaarheid is gekozen hier de term 'autobedrijf' of '-branche' aan te houden. Bij het begrip motorvoertuigen wordt aansluiting gezocht bij de definitie hiervan in artikel 1 van het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens. Dit betekent dat hier alle gemotoriseerde voertuigen onder vallen behalve bromfietsen, fietsen met trapondersteuning en gehandicaptenvoertuigen. Andere voorbeelden van bedrijven die niet onder dit aanwijzingsbesluit vallen zijn tankstations met een wasstraat, koeriersbedrijven of bedrijven die zich uitsluitend richten op het verzorgen van theorie-onderwijs ten behoeve van het verkrijgen van een rijvaardigheidsbewijs.

In 2009 is voor dit bedrijventerrein een ruimtelijke visie opgesteld, omdat het bedrijventerrein in een negatieve spiraal raakte; leegstand en verloedering namen toe. Deze visie heeft de basis gevormd voor een economische vernieuwing van bedrijventerrein Overvecht (sindsdien 'Nieuw Overvecht' genoemd) die de afgelopen jaren is ingezet. Het toevoegen van functies als horeca, detailhandel, sport en ontspanning heeft geleid tot een vermindering van leegstand, een toename van werkgelegenheid en van bezoekers. De nadruk voor de komende tijd ligt op het versterken van de onderlinge binding met de wijk Overvecht en het verbeteren van het imago van het bedrijventerrein.

Ondanks deze positieve ontwikkelingen bestaan er ernstige zorgen over de kwetsbaarheid van het bedrijventerrein voor de invloed van ondermijnende criminaliteit. Politie, gemeente en belastingdienst hebben de afgelopen jaren diverse signalen ontvangen dat op het bedrijventerrein het naleefgedrag te wensen overlaat en dat daarmee de veiligheid, gezondheid, leefbaarheid en ordening in het fysieke domein onder druk staan. De signalen betreffen onder meer: illegale bewoning, strijdig gebruik en criminele activiteiten. Hierbij valt op dat de autobranche, in vergelijking met andere (risico)branches op het bedrijventerrein, oververtegenwoordigd is in relatie tot (faciliteren van) criminele activiteiten. In reactie op deze signalen, versterkt door het verzoek vanuit de Ondernemersvereniging Nieuw Overvecht medio 2018 aan de burgemeester om meer toezicht en handhaving heeft de gemeente haar inzet gericht op veiligheid en leefbaarheid op het bedrijventerrein geïntensiveerd.

Criminaliteitsbestrijding kan niet duurzaam succesvol zijn als niet tegelijk nieuwe sociale, economische en maatschappelijke perspectieven worden geboden. Vanuit dit besef hebben de veiligheidspartners besloten dat een langdurige, brede en integrale aanpak is vereist voor het bedrijventerrein.

Zo heeft de gemeente in 2018 een plan opgesteld dat voorziet in actief toezicht en controle door VTH. In 2019 heeft de Taskforce Georganiseerde Criminaliteit Midden-Nederland het bedrijventerrein aangewezen als Handhavingsknelpunt. Betrokken veiligheidspartners kunnen hierdoor beter samenwerken bij het analyseren van welke problemen zich voordoen op het bedrijventerrein en welke integrale interventies effectief kunnen zijn bij het bestrijden van deze problemen.

De wijk Overvecht kent al jaren grote problemen zoals armoede, werkloosheid, taalachterstand, slechte huisvesting, inwoners met een slechte gezondheid overlast en criminaliteit. Om deze problemen het hoofd te bieden wordt al jarenlang veel geïnvesteerd in wat aanvankelijk een krachtwijkaanpak werd genoemd. Hierbij gaat het om een integrale aanpak op de verschillende leefgebieden die vanaf 2016 bekend werd onder de benaming 'De Versnelling Overvecht' en thans 'Samen voor Overvecht', wordt

genoemd. De gemeente, bewoners en maatschappelijke partners zetten zich in op het vergroten van de veiligheid en leefbaarheid in de wijk Overvecht en de veerkracht van haar bewoners.
Eén van de ambities is het ondernemersklimaat op het bedrijventerrein te verbeteren en talent uit Overvecht te ontwikkelen en een kans te bieden.

Eind 2019 is de gemeente Utrecht op het bedrijventerrein begonnen met de invoering van het Digitaal Opkopers Register voor autohandelaren en garages om zo heling van gestolen goederen tegen te gaan.

De gemeente Utrecht en de Ondernemersvereniging Nieuw Overvecht hebben in 2018 en 2019 netwerkbijeenkomsten georganiseerd over ondermijning op het bedrijventerrein Nieuw Overvecht met als doel om de ondernemers op het bedrijventerrein bewust te maken van ondermijnende criminaliteit en om de aanpak op ondermijning samen met de ondernemers en de politie te intensiveren.

Desalniettemin bleek uit een in 2019 ten behoeve van het ondernemersklimaat uitgevoerd onderzoek, in opdracht van de gemeente, dat de ondernemers van het bedrijventerrein meer aandacht vragen voor enerzijds handhaving in de openbare ruimte en anderzijds handhaving én toezicht op het gebruik van bedrijfspanden om op die manier criminaliteit en ondermijning terug te dringen. De ondernemers vragen daarbij om meer gerichte surveillance. Ook werd geconcludeerd dat er aanleiding is om de autobranche nader onder de loep te nemen in verband met ondermijning en druggerelateerde criminaliteit[1].

Ondanks alle maatregelen hebben zich de afgelopen jaren diverse ernstige (schiet)incidenten voorgedaan die een grote impact hadden op het bedrijventerrein en daarbuiten. De afgelopen jaren zijn meerdere panden gesloten vanwege (facilitering van) criminele activiteiten. Het betrof hier voornamelijk bedrijven uit de autobranche.

Politie-informatie wijst uit dat bedrijventerrein Nieuw Overvecht zich wat ondermijnende criminaliteit negatief onderscheidt ten opzichte van de andere Utrechtse bedrijventerreinen. Het aantal politieregistraties over de afgelopen vijf jaar is 40% hoger dan het gemiddelde van alle bedrijventerreinen. Incidenten worden drie keer vaker gekoppeld aan ondermijning dan dat dit gemiddeld gebeurde bij de andere bedrijventerreinen. Tevens blijkt dat er significant meer bedrijfslocaties voorkomen in strafrechtelijke onderzoeken dan wat gemiddeld is voor de zes bedrijventerreinen. Bedrijventerrein Nieuw Overvecht is het enige bedrijventerrein in de gemeente dat is geprioriteerd in de veiligheidsaanpak en het is ook het enige bedrijventerrein dat is aangemerkt als een handhavingsknelpunt.

Bekend is dat branches, waaronder de autobranche, waar de waarde van producten moeilijk objectief is vast te stellen, waar grote sommen (contant) geld omgaan, waar omzet eenvoudig kan worden gemanipuleerd en waar er weinig tot geen toetredingseisen zijn, kwetsbaar zijn voor de invloed van ondermijnende criminaliteit en in het bijzonder voor het witwassen van crimineel geld. Van de 426 bedrijven op bedrijventerrein Nieuw Overvecht vallen 187 bedrijven onder een risicobranche. Het is aannemelijk dat de aanwezigheid van deze hoeveelheid van bedrijven uit risicobranches hebben bijgedragen aan de kwetsbaarheid van bedrijventerrein Nieuw Overvecht voor de aanwezigheid van ondermijnende criminaliteit. De grootste risicobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht is echter de autobranche met 97 bedrijven. In vergelijking met de andere (risico)branches op bedrijventerrein Nieuw Overvecht is de autobranche oververtegenwoordigd in verschillende soorten incidenten en

[1] Nieuw Overvecht, voorbij de cijfers, Bureau Beke & Bureau Bervoets, 2019.

vormen van criminaliteit en met name als het gaat om de incidenten met een nadrukkelijk effect heeft op de openbare orde en leefbaarheid op het bedrijventerrein. De genoemde kwetsbaarheid is op dit moment met name te relateren aan de autobranche op het bedrijventerrein. De autobranche bevindt zich (naast de koeriersdiensten en verhuur van onroerend goed) in Utrecht in de top-3 branches van het hoogste aantal FIU-meldingen van verdachte transacties.[2]
Naast de inventarisatie van risicobranches is voor ieder afzonderlijk bedrijf op het bedrijventerrein in 2020 een risicoprofiel (v.w.b. malafide bedrijvigheid) vastgesteld door de veiligheidspartners die binnen het eerder genoemde handhavingsknelpunt samenwerken. Het profiel is bepaald aan de hand van indicatoren op basis van wetenschappelijke literatuur en/of professionele ervaringen van de betrokken veiligheidspartners. Er zijn 80 bedrijven met een 'gemiddeld risico' en 23 met een '(zeer) hoog risico'. In beide risicocategorieën zijn autobedrijven oververtegenwoordigd (met respectievelijk 29% en 70%).

De kwetsbaarheid van bedrijventerrein Nieuw Overvecht wordt mede geïllustreerd door de berichtgeving over het bedrijventerrein in lokale, regionale en landelijke media in de afgelopen jaren. Veelvuldig wordt bericht over criminaliteit en/of ernstige verstoringen van de openbare orde.

Hieronder volgt een niet-limitatieve opsomming van politieregistraties uit de afgelopen zes jaar die de kwetsbaarheid benadrukt van de autobranche op bedrijventerrein Nieuw-Overvecht:
- In 2016 is bij een autobedrijf ontdekt dat verborgen ruimtes in auto's werden ingebouwd. Het is een feit van algemene bekendheid dat auto's met verborgen ruimtes voor niets anders bestemd kunnen zijn dan voor het plegen van ernstige strafbare feiten dan wel het belemmeren van de opsporing van dergelijke feiten;
- De afgelopen zes jaren werden bij diverse autobedrijven voertuigen en -onderdelen aangetroffen die als gestolen stonden geregistreerd. Tevens zijn met regelmaat bij diverse autobedrijven vervalste kentekenplaten aangetroffen. Het is eveneens algemeen bekend dat criminelen veelvuldig gebruik maken van vervalste kentekenplaten;
- Er zijn meerdere hennepkwekerijen en -knipperijen alsook aan de hennepteelt gerelateerde goederen aangetroffen in bedrijfspanden waar autobedrijven waren gevestigd;
- In 2017 werd een illegale sigarettenfabriek aangetroffen in een pand waarvan de eigenaar tevens een autobedrijf had op het bedrijventerrein. Eerder waren in dit bedrijf al een vuurwapen en een handelshoeveelheid drugs aangetroffen;
- In 2018 is een pand waar autobedrijven waren gevestigd een kledingwinkel aangetroffen waar vervalste merkkleding werd verkocht;
- In 2018 en 2019 zijn meerdere autobedrijven vanaf de openbare weg onder vuur genomen. In een van de bedrijven is in 2019 een op scherp staande handgranaat naar binnen gegooid;
- Bij een autobedrijf is in 2019 brand gesticht die veroorzaakt bleek door de explosie van een handgranaat;
- In 2020 vond er een explosie plaats in een bedrijfspand, dat bekend stond als autobedrijf, op bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Hierbij kwam een persoon om het leven. Een ander persoon raakte gewond. Bij het onderzoek werden diverse attributen aangetroffen die te relateren zijn aan ernstige strafbare feiten;
- In 2021 werden er bij twee autobedrijven '*mining rigs*' aangetroffen, computersystemen gericht op het genereren van cryptovaluta. Dergelijke valuta worden in het criminele circuit veel gebruikt om geldstromen aan het zicht van de overheid te onttrekken.

---

[2] Drugscriminaliteit Utrecht, 2021. *Een geïntegreerd beeld van de gemeente Utrecht en politie Midden-Nederland*

- In 2021 ontving de politie informatie over arbeidsuitbuiting bij een autobedrijf. Een medewerker zou nooit loon hebben ontvangen en gedwongen zijn op het autobedrijf te overnachten en te moeten betalen voor een niet-bestaande kamer.
- In de afgelopen zes jaar werden er door de politie tientallen registraties vastgelegd die betrekking hebben op conflicten in, bij of in relatie tot autobedrijven op het bedrijventerrein. Meerdere conflicten gingen gepaard met bedreigingen en/of mishandelingen, waarbij in enkele gevallen door betrokkenen werd gesproken over de aanwezigheid van en/of dreiging met vuurwapens;

In de afgelopen zes jaar heeft de politie een groot aantal voertuigen en personen vastgelegd in en bij de autobedrijven op bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Een flink gedeelte van deze voertuigen en personen is bij de politie bekend in relatie tot de meer zware en ondermijnende vormen van criminaliteit. Het is aannemelijk dat dit duidt op een relatie tussen personen uit het criminele milieu en bedrijven uit de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht.

- Uit de opsporingssystemen blijkt dat er tientallen onderzoeken zijn waarbij één van de autobedrijven in combinatie met een eigenaar voorkomen;
- Vanuit het Team Criminele Inlichtingen wordt gemeld dat de inlichtingen in relatie tot de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht hoofdzakelijk betrekking hadden op de betrokkenheid van verschillende autobedrijven, eigenaren en/of locaties bij (het faciliteren dan wel ondersteunen van) criminele activiteiten en/of op het bevinden van autobedrijven, eigenaren en/of locaties in het criminele milieu. Het gaat hierbij dan met name over het zware en/of georganiseerde criminele milieu.

Uit bovenstaande opsomming uit de politiesystemen blijkt dat er in de afgelopen zes jaar een reeks aan incidenten heeft plaatsgevonden in, bij of in relatie tot autobedrijven op bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Deze incidenten hebben verspreid over de afgelopen zes jaar en verspreid over het bedrijventerrein plaatsgevonden. De incidenten bleven niet beperkt tot één enkel autobedrijf of tot één locatie. Ook zijn er verschillende soorten autobedrijven waar de incidenten zich voordeden, waaronder onder meer bedrijven die zich bezighouden met autoschadeherstel, autokeuringen, bandenservice, auto-onderdelen, autoverhuur, autorijles en autowassen.

De genoemde incidenten hebben veelal betrekking op (ondermijnende) criminaliteit, maar deze criminaliteit raakt in meerdere gevallen ook de openbare orde en leefbaarheid op het bedrijventerrein. Een explosie, een brandstichting, een beschieting van een pand of het achterlaten van een handgranaat worden beschouwd als ernstige verstoringen van de openbare orde. Ook de aanwezigheid van personen uit het criminele milieu en conflicten - zeker op het moment dat deze met geweld of intimidatie gepaard gaan - kunnen de openbare orde verstoren. Over de onderzoeken kan worden aangegeven dat dit meerdere strafrechtelijke onderzoeken betreft naar zware en/of georganiseerde criminaliteit. Het gaat daarbij onder meer om excessief geweld, ram- en plofkraken, witwassen en/of georganiseerde drugshandel. Zeker niet altijd gaat het bij deze onderzoeken om informatie die duidt op strafbare handelingen door het autobedrijf en/of de eigenaar zelf. Het kan ook gaan over de relaties met het criminele milieu en/of de vermenging van bedrijfsactiviteiten met criminaliteit of het faciliteren daarvan.

In vergelijking met andere (risico)branches en de bedrijven met een gemiddeld tot hoog-risicoprofiel is de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht oververtegenwoordigd in verschillende soorten incidenten met een nadrukkelijk effect op de openbare orde en vormen van criminaliteit. Geconcludeerd kan worden dat de kwetsbaarheid van het bedrijventerrein voor de invloed van ondermijnende criminaliteit met name is te relateren aan de kwetsbaarheid van de autobranche

hiervoor op dit bedrijventerrein. Dit draagt bij aan een onveilig en malafide ondernemersklimaat binnen de autobranche op het bedrijventerrein.

De bonafide autobedrijven hebben ernstig te lijden onder de negatieve beeldvorming over hun branche evenals onder de oneerlijke concurrentie door malafide autobedrijven.

Het invoeren van een vergunningplicht voor de autobranche op het bedrijventerrein ziet op bescherming van de openbare orde en de leefbaarheid door een malafide ondernemersklimaat tegen te gaan op het bedrijventerrein. Op het bedrijventerrein gevestigde ondernemers krijgen tot drie maanden na het van kracht worden van het aanwijzingsbesluit de gelegenheid een vergunning aan te vragen. De vergunningplicht maakt een (preventieve) toetsing ter bescherming van deze belangen mogelijk door onder meer het kunnen uitvoeren van een bibob-onderzoek. De vergunning maakt het tevens mogelijk toezicht te houden op de aan de vergunning verbonden voorschriften. Deze voorschriften hebben betrekking op zowel de persoon van de ondernemer als op de bedrijfsvoering en vinden hun basis in artikel 2:47 APV. Zo is de vergunning persoonsgebonden, dient de vergunninghouder of een beheerder vermeld op de vergunning tijdens openingsuren aanwezig te zijn en moeten de ondernemers blijven voldoen aan de eis dat zij niet in enig opzicht van slecht levensgedrag zijn. Voor wat betreft de bedrijfsvoering worden er enige eisen gesteld aan de administratie evenals een meldplicht bij misstanden. Tevens geldt dat de bedrijfsvoering de openbare orde niet mag aantasten en de leefbaarheid niet nadelig mag worden beïnvloed. Ook mogen geen andere activiteiten plaatsvinden dan waarvoor vergunning is verleend, zonder dat hiervoor een wijziging van de vergunning is aangevraagd. Dit geldt ook voor wijzigingen van de bedrijfsvorm.

Op de naleving van dit aanwijzingsbesluit en vergunningvoorschriften zal worden gecontroleerd. Hoe er wordt omgegaan met overtredingen is vastgelegd in de door mij vastgestelde 'Handhavingsstrategie aanwijzing autobranche Nieuw Overvecht'. Zo zal het niet aanvragen van een vergunning als bedoeld in dit besluit tot gevolg hebben dat een ondernemer uiteindelijk zijn deuren zal moeten sluiten. Dit is uiteraard ook het gevolg bij het weigeren van de vergunning".

Met andere minder ingrijpende maatregelen kan niet hetzelfde resultaat worden bereikt. De vergunningplicht werpt een drempel op voor de op het bedrijventerrein gevestigde ondernemers met een discutabele bedoeling dan wel voor hen die zich er willen vestigen. Deze algemene (preventieve) werking kan niet worden bereikt met individuele repressieve maatregelen. De vergunningplicht beoogt tevens te zorgen voor bewustwording bij (on)bewust criminaliteit faciliterende bedrijven evenals voor vertrouwen in overheidsoptreden waardoor ondernemers sneller geneigd zijn misstanden te melden. Verleende vergunningen kunnen worden uitgedragen als een kwaliteitskeurmerk en is dan ook een steun in de rug van de goedwillende ondernemer. Ervaringen met dit instrument van de vergunningplicht in enkele andere steden leert dat dit een aantrekkende werking heeft op bonafide bedrijven. Aldus zorgt de vergunningplicht ervoor dat oneerlijke concurrentie door malafide ondernemers en de hiermee gepaard gaande bedreigingen voor de economische ontwikkeling, de openbare orde en veiligheid op het bedrijventerrein worden tegengegaan met een positieve doorwerking op het ondernemersklimaat.

Zienswijze

Voordat ik de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht als vergunningplichtig aanwijs stel ik belanghebbenden in de gelegenheid daarover een zienswijze in te dienen. De zienswijze kunt u binnen vier weken na verzending van dit voornemen mondeling of schriftelijk naar voren brengen. U kunt hiervoor contact opnemen met de afdeling Veiligheid van de gemeente (zie ook bijlage 2).

Bijlage 1 Begrenzing van het aangewezen gebied.

Behorende bij het aanwijzingsbesluit 'autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht als vergunningplichtige bedrijfsmatige activiteit'

BIJLAGE 2 ZIENSWIJZEFORMULIER

Betreft : Voornemen aanwijzingsbesluit autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht

Afdeling : Openbare Orde & Veiligheid

Telefoon : 030-2861034

In verband met de voorbereiding van een besluit (zoals hiervoor beschreven) heeft u op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) de mogelijkheid om uw zienswijze naar voren te brengen. Als u hiervan gebruik wilt maken, kunt u daarvoor dit formulier, volledig ingevuld en ondertekend retourneren naar onderstaand adres. Uw zienswijze dient uiterlijk vier weken na de dag van verzending van dit voornemen, mondeling of schriftelijk te naar voren te zijn gebracht.

Geef hieronder aan waarom u het niet (geheel) eens bent met het voorgenomen aanwijzingsbesluit

Invuldatum :----------

Naam :----------

Adres :----------

Woonplaats :----------

Handtekening :----------

U kunt dit formulier sturen aan:

De burgemeester van Utrecht, p/a Hoofd van de afdeling Openbare Orde en Veiligheid
Postbus 16200, 3500 CE UTRECHT of door een mail te sturen naar vergunningautobranche@utrecht.nl.

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	2688
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 mei 2022
Agendapunt	3.4.2
Titel	Raadsbrief Vergunningplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht 20/4/2022
ID	2867
Behandelend ambtenaar	Ben van der Hoeven
Telefoon	030 2861034
E-mail	ben.van.der.hoeven@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Burgemeester Dijksma
Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën/06-42238564
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	12 mei 2022

Voorgesteld besluit

Burgemeester van Utrecht
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Ben van der Hoeven	**Datum**	20 april 2022
Doorkiesnummer	030 2861034	**Kenmerk**	9778056
E-mail	Ben.van.der.hoeven@utrecht.nl	**Onderwerp**	Vergunningplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

De gemeente heeft de afgelopen jaren samen met bewoners en maatschappelijke partners geïnvesteerd in de leefbaarheid en veerkracht in Overvecht (Samen voor Overvecht). Als onderdeel daarvan is ook geïnvesteerd in de veiligheid en leefbaarheid op bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Er is gewerkt aan het vergroten van de weerbaarheid van ondernemers, onder andere door gesprekken met ondernemers over het herkennen en melden van signalen van ondermijnende criminaliteit.

Ondanks de maatregelen zijn er de afgelopen jaren alsnog diverse ernstige (schiet)incidenten geweest en heb ik verschillende panden moeten sluiten vanwege (facilitering van) criminele activiteiten. Het ging hierbij vooral om bedrijven uit de autobranche. Met mijn brief van 24 februari jl. heb ik u geïnformeerd over mijn voornemen om de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht vergunningplichtig te maken door het nemen van een aanwijzingsbesluit op basis van artikel 2:47 APV. Mede uit politie-informatie blijkt dat de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht kwetsbaar is voor (ondermijnende) criminaliteit. Zo is het aantal politieregistraties over de afgelopen vijf jaar 40% hoger dan het gemiddelde van alle bedrijventerreinen in de stad. Incidenten worden drie keer vaker gekoppeld aan ondermijning dan dat dit gemiddeld gebeurde bij de andere bedrijventerreinen. Ook blijkt dat er significant meer bedrijfslocaties voorkomen in strafrechtelijke onderzoeken dan wat gemiddeld is voor alle bedrijventerreinen. Ik heb u in de gelegenheid gesteld om de vertrouwelijke informatie in te zien die ten grondslag lag aan mijn besluit. Deze mogelijkheid bestaat nog steeds. U kunt hiervoor contact opnemen met Ben van der Hoeven, clustermanager Ondermijning, via ben.van.der.hoeven@utrecht.nl.

De afgelopen weken was er de gelegenheid voor ondernemers die vallen onder het aanwijzingsbesluit om zienswijzen in te dienen. Alle betrokken ondernemers hebben persoonlijk bezoek gekregen om het voornemen toe te lichten en er is hen ook een brief hierover toegestuurd. Tijdens de geplande twee informatieavonden zijn er verschillende vragen gesteld over het proces en specifiek het Bibob – onderzoek. Op basis van deze vragen is er nog een extra (derde) informatieavond georganiseerd

Kon document Aanwijzingsbesluit ondermijningsvergunning Autobranche BTNO.pdf niet opnemen in de bundel

waar dieper is ingegaan op de vragen van ondernemers rondom het Bibob – onderzoek. De komende maanden zijn extra inloopmomenten bij het ondernemersloket gepland waar ondernemers met vragen terecht kunnen. Ook vraag ik ondernemers om mee te (blijven) denken over het vervolgproces.

Aanwijzingsbesluit autobranche Bedrijventerrein Nieuw Overvecht
De doorlopen zienswijzenprocedure heeft mij geen aanleiding gegeven om het aanwijzingsbesluit zelf aan te passen. Daarmee is het voor tenminste de komende drie jaar de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht vergunningplichtig. Met de vergunning wordt het malafide ondernemers lastiger gemaakt om zich te vestigen op het terrein. Zo zorg ik voor een veiliger bedrijventerrein en wordt de concurrentiepositie van bonafide ondernemers beschermd.

Vervolg
Ik informeer de ondernemers per brief over mijn besluit en geef daarin toelichting hoe ze de vergunning aan kunnen vragen. De ondernemers die reeds op het bedrijventerrein zijn gevestigd krijgen een termijn van drie maanden om hun aanvraag in te dienen. Zij mogen hun bedrijf open houden terwijl ze wachten op de uitkomst van hun vergunningsaanvraag.

Met vriendelijke groet,

Sharon A.M. Dijksma

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 12 mei 2022

Ingekomen raadsbrieven 17 februari 2022 tot en met 14 mei 2022

Nr.	Beleidsveld	Datum	Onderwerp	Aandachtspunt
	Openbare Orde en Veiligheid	20-04-2022	Raadsbrief Vergunningplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht	
	Openbare Orde en Veiligheid	15-04-2022	Raadsbrief Herziening alcoholverbodsgebieden	
	Openbare Orde en Veiligheid	14-04-2022	Raadsbrief Update gevolgen en aanpak coronavirus in Utrecht	
	Openbare Orde en Veiligheid	01-04-2022	Raadsbrief Flexibel cameratoezicht april 2022	
	Openbare Orde en Veiligheid	01-04-2022	Raadsbrief Evaluatie cameratoezicht openbare orde	
	Openbare Orde en Veiligheid	09-03-2022	Raadsbrief Update stand van zaken Oekraïne 9 maart 2022	
	Openbare Orde en Veiligheid	08-03-2022	Raadsbrief Ontwikkelingen Oekraïne	
	Openbare Orde en Veiligheid	25-02-2022	Raadsbrief Stand van zaken coffeeshops februari 2022	
	Openbare Orde en Veiligheid	24-02-2022	Raadsbrief Rapportage Aanpak ongewenst gedrag en openbare-ordeproblemen Kop van Lombok	
	Openbare Orde en Veiligheid	24-02-2022	Raadsbrief Voortgang Utrecht Zijn We Samen februari 2022	
	Openbare Orde en Veiligheid	24-02-2022	Raadsbrief Vergunningsplicht autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht	

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën 12 mei 2022

Ingekomen raadsbrieven 17 februari 2022 tot en met 14 mei 2022

Nr.	Beleidsveld	Datum	Onderwerp	Aandachtspunt
	Financiën	08-04-2022	Raadsbrief Voortgangsrapportages Regeling Risicovolle projecten	
	Financiën	01-04-2022	Raadsbrief Stand van zaken (bouw)kostenstijging	
	Financiën	16-03-2022	Raadsbrief Normenkader rechtmatigheid 2021	
	Financiën	24-02-2022	Raadsbrief Reactie op brief adviescommissie inzake nota WAAVA	
	Bestuurlijke zaken	12-04-2022	Raadsbrief Deelname aan VN conferentie in Genève	
	Bestuurlijke zaken	05-04-2022	Raadsbrief Stand van zaken Utrecht 900 jaar stadsrechten – tweede subsidieronde	
	Bestuurlijke zaken	15-03-2022	Raadsbrief Coronalessen Gemeente Utrecht	
	Bestuurlijke zaken	11-03-2022	Raadsbrief Stand van zaken Utrecht 900 jaar stadsrechten	
	Bestuurlijke zaken	03-03-2022	Raadsbrief Verkenning effect uittreding Rijk Het Utrechts Archief	
	Juridische Zaken	15-03-2022	Raadsbrief Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen	
	Diversiteit	23-02-2022	Raadsbrief Excuses voor slavernijverleden	

Griffie Gemeenteraad Utrecht
Secretariaat raadscommissie Mens & Samenleving
Postadres Postbus 16200 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 69 **Fax** 030 - 286 15 18
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN D.D. 24 FEBRUARI 2022

[Typ hier]

Datum verslag	4 maart 2021
Locatie	Stadhuis, de raadszaal
Verslag door	Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag	april 2022

Aanwezigen:
Middagvergadering
De voorzitter, mevrouw R. Heijne, de voorzitter mevrouw T. Sturkenboom, de wethouder mevrouw A. Klein, de burgemeester mevrouw Dijksma, de heer G. Dijkstra (initiatiefnemer), en voorts de leden: de heer F. Dekkers (GroenLinks), de heer H. Bakker (D66), mevrouw J. Admiraal (ChristenUnie), de heer D. Gilissen (VVD), de heer Van der Marel (VVD), mevrouw I. Sinteur (PvdA), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw L. de Vries (Partij voor de Dieren), de heer R. Wiegant (SP), de heer J. Koppelaar (Student & Starter), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), de heer C. Bos (Stadsbelang Utrecht), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Schueler en de (commissiesecretaris) en de commissiesecretaris.

Avondvergadering
De voorzitter, mevrouw R. Heijne, de wethouder mevrouw A. Klein, burgemeester mevrouw S. Dijksma, de initiatiefnemers de heer M. Spil (Stadsbelang Utrecht) en voorts de leden: mevrouw F. de Koning (GroenLinks), de heer P. van Corler (GroenLinks), mevrouw S. Schilderman (D66), mevrouw J. Ferket (D66), de heer J. Wijmenga (ChristenUnie), mevrouw J. Admiraal (ChristenUnie), mevrouw H. Assen (PvdA), mevrouw J. Zwinkels (CDA), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw T. Sturkenboom (Student & Starter), mevrouw M. van Mil (Student & Starter), de heer M. van Heuven (Partij voor de Dieren), de heer D. Gilissen (VVD), de heer C. Bos (Stadsbelang Utrecht), de heer M. Sungur (DENK), de heer D. Bosch (PVV), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Schueler en de commissiesecretaris.

Verslag openbare vergadering commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën d.d. 24 februari 2022

Aanwezigen: - 1 -
1. Opening en mededelingen - 2 -
1a. Heropening - 2 -
2. Vaststellen van de agenda en agenderingen - 2 -
2.1 Vaststellen van de Agenda van 24 februari 2022 - 2 -
3. Vaststellen van de ingekomen agenderingen - 3 -
3.1 Nagekomen agendering Raadsbrief Rapportage onderzoek institutioneel Racisme - 3 -
3.2 Agenderingen ter plaatse - 3 -
4. Verslagen 20 en 27 januari 2022 - 4 -
5. Verslag adviescommissie Controle en Financiën 20 januari 2022 - 4 -
6. Toezeggingen/moties - 4 -
7. Burgerinitiatief Geef burgers meer invloed en Burgerberaad in Utrecht en de brief aan de raad d.d. 22 november 2021 - 4 -
7.1 Burgerinitiatief geeft Utrechter meer invloed. - 4 -

7.2 Burgerberaad in Utrecht, brief aan de raad d.d. 22 november 2021 ..... - 4 -
8. Initiatiefvoorstel Referendum op raadsinitiatief ..... - 25 -
8.1 Raadsbrief reactie op Initiatiefvoorstel Referendum op raadsinitiatief..... - 26 -
9. Raadsbrief eerste begrotingswijziging 2022..... - 30 -
10. Raadsvoorstel Nota Waarderen, activeren, en afschrijven van vaste activa (WAAVA..... - 31 -
10.1 Brief Adviescommissie WAAVA ..... - 31 -
11. Spreektijden en fractiebudget ..... - 36 -
12. Beantwoording SV 2021 nr. 295, over Online Gebiedsverbod..... - 69 -

Middagvergadering 24 februari 2022

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Heijne, opent de vergadering van deze commissie om 14.00 uur en heet iedereen welkom. Zij attendeert op de begintijd van de avondvergadering: 19.30 uur.

Mededelingen
Geen.

Avondvergadering

1a. Heropening

De voorzitter, mevrouw R. Heijne, heropent de vergadering van deze commissie om 19.30 uur. Zij heet alle aanwezigen welkom.

Mededelingen
Geen.

2. Vaststellen van de Agenda en agenderingen

2.1 Vaststellen van de Agenda van 24 februari 2022

De voorzitter constateert dat de commissie als volgt instemt met de gewijzigde agenda.

De heer Gilissen (VVD) besteedt aandacht aan agendapunt 10: de nota waarderen acvtiveren en afschrijven van vaste activa. Daarover heeft de raad vandaag nog een uitgebreide brief van het college ontvangen met enkele bijlagen. Al eerder is gesproken in de adviescommissie Controle en Financiën om dit punt van de agenda af te halen omdat het zijns inziens niet tegemoet komt aan de wensen die geuit zijn in de raad.
Tegelijkertijd denkt hij dat het goed zou zijn de commissiebespreking vandaag te gebruiken om stil te staan bij wat de raad wel nodig heeft om op een later moment tot een goede bespreking in de commissie te komen.

De heer Van Steeg (CDA) heeft in de commissie aangegeven geen bezwaar te hebben om dit punt nu van de agenda af te halen.

De heer Bakker sluit zich aan bij het CDA.

De heer Dekkers (GroenLinks) deelt mee namens zijn fractie dat dit van de agenda afgehaald kan worden. Het deel dat de heer Gilissen aangeeft zou op een andere manier kunnen.

Mevrouw Admiraal (ChristenUnie) sluit zich ook aan bij de lijn die gekozen wordt door het CDA.

De heer Bakker (D66) weet dat heer Bos van Stadsbelang Utrecht erg begaan is met dit onderwerp. Hij stelt voor dit onderwerp te bespreken en de wethouder gerantsoeneerde input te geven.

De heer Gilissen (VVD) wenst niet het stuk te bespreken, maar op tafel te krijgen in de bespreking wat de raad nodig heeft om tot een bespreking in de commissie te kunnen komen. Dat is wat hem betreft slechts een inventarisatie. Hij hecht er aan iets in te brengen over het proces.
De voorzitter concludeert aldus: niet over het stuk zelf maar over het proces en gezamenlijk in gesprek met de wethouder te bepalen wat nodig is om dit stuk verder te krijgen. De voorzitter verneemt dat de commissie hiervoor een half uur uittrekt.

De heer Bakker, (D66) vraagt wat de commissie gaat doen met agendapunt 7. Wat hem betreft is het burgerinitiatief over Geeft Utrechters meer invloed iets anders dan het Burgerberaad. Wat hem betreft zijn het twee afzonderlijke punten. Hij stelt voor ze als zodanig te behandelen.
De voorzitter attendeert erop dat vorige keer vanuit de commissie gevraagd is om deze onderwerpen in samenhang te behandelen. Om die reden is dit op deze wijze op de agenda gezet. De mensen die destijds hier om vroegen zijn vandaag ook aanwezig. Wanneer de commissie nu anders besluit is dat aan de commissie.
De heer Bakker (D66) had dat in die vergadering gemist.
De voorzitter concludeert dat dit ongewijzigd blijft op de agenda.

De heer Gilissen (VVD) stelt agendapunt 9 aan de orde. Zijn voorstel is dit agendapunt met de A-status door te geleiden naar de raad zonder inhoudelijke bespreking.
De voorzitter besluit aldus na afstemming met de commissie.
Aldus is de agenda vastgesteld.

3. Vaststellen van de ingekomen agenderingen

De voorzitter loopt de voorstellen één voor één bij langs. De commissie besluit het navolgende:

3.1 Nagekomen agendering Raadsbrief Rapportage onderzoek institutioneel Racisme

Gevraagd is de Raadsinformatiebijeenkomst voor 60 minuten en de commissievergadering van 150 minuten.
Dit is geagendeerd door DENK, PvdA, Student & Starter, SP, CDA, D66, GroenLinks, ChristenUnie, VVD en de Partij voor de Dieren.
De voorzitter constateert dat geen van de aanwezige commissieleden iets over deze agendering wil inbrengen. Zij constateert dat dit agendapunt doorgeleid wordt naar een volgende commissievergadering.
De voorzitter stelt vast dat er niet meer binnengekomen agenderingen zijn.

3.2 Agenderingen ter plaatse

Mevrouw Admiraal (ChristenUnie) deelt mee dat haar fractie graag de raadsbrief Onderzoek mensenhandel wil agenderen voor een commissiedebat en ook voor een technische briefing. Deze agendering is al eerder gedeeld met de fracties. Onder andere het CDA wil aansluiten met het recente onderzoek van het WODC en de PvdA en VVD sluiten zich daarbij aan. Zij deelt mee dat andere fracties ook nog welkom zijn.
De voorzitter neemt ervan kennis dat GroenLinks wil aansluiten, zeker bij het technische deel.
De voorzitter vervolgt met de afhandeling van de raadsbrief over mensenhandel. Zij ziet dat naast de initiatiefnemer, de ChristenUnie, het CDA, PvdA, VVD, GroenLinks en de Partij voor de Dieren zich bij de agendering aansluiten.

Zij reserveert in afstemming met de commissie 90 minuten voor de behandeling. **De voorzitter** stelt voor dat wanneer de commissie na de technische briefing besluit dat de behandeling korter kan, zij dat zal aangeven.

De heer Bosch (PVV) haalt de raadsbrief Onderzoek Institutioneel racisme aan. Hij kondigt aan dat zijn fractie daar nog een aanvullende agendering op zal doen.
De voorzitter voegt de PVV aan de agendering toe met een eigen agendering.

4. Verslagen 20 en 27 januari 2022

De voorzitter constateert dat de commissie deze verslagen conform vaststelt.

5. Verslag adviescommissie Controle en Financiën 20 januari 2022

De commissie neemt dit verslag ter kennisgeving aan.

6. Toezeggingen/moties

Ter vaststelling.

De voorzitter schorst de vergadering voor een voorzitterswissel. **De voorzitter** mevrouw Tessa Sturkenboom, heropent de vergadering. Zij merkt op dat dit de laatste commissievergadering is binnen deze raadsperiode 2018 – 2022.

7. Burgerinitiatief Geef burgers meer invloed en Burgerberaad in Utrecht en de brief aan de raad d.d. 22 november 2021

7.1 Burgerinitiatief geeft Utrechter meer invloed.

Wethouder: Klein, Beleidsterrein: Wijkgericht werken en Participatie
Geagendeerd door: Dhr. Gert Dijkstra, namens EenUtrecht
Utrechters méér invloed geven bij gemeentelijke projecten. Dat is hard nodig omdat de huidige inbreng en invloed van Utrechters bij projecten die de eigen leefomgeving raken onvoldoende is. Daarmee wordt geen recht gedaan aan het belang van deze Utrechters ofwel het lokale (sociaal) eigenaarschap en ook niet aan de buurt- en ervaringsdeskundigheid van al die Utrechters die in of nabij het betreffende project wonen, werken en studeren. De initiatiefnemer stelt de gemeenteraad voor te besluiten oom de volgende vier uitgangspunten van participatie bij projecten toe te voegen aan de bestaande 'Participatie- en inspraakverordening gemeente Utrecht':

1. *Bij gemeentelijke projecten altijd eerst met belanghebbende Utrechters als gelijkwaardige gesprekspartners om de tafel te gaan, daarna pas met marktpartijen.*
2. *Met hen alle informatie transparant te delen, net als met marktpartijen.*
3. *Hen het recht te geven voorstellen in te dienen die in het project gelijkwaardig worden onderzocht.*
4. *Aan te geven waar in het project de Utrechters wél een beslissende stem hebben.*

7.2 Burgerberaad in Utrecht, brief aan de raad d.d. 22 november 2021

Wethouder: Klein, Beleidsterrein: Wijkgericht werken en Participatie
Dit agendapunt zal ik samenhang met agendapunt 6 worden behandeld.
Geagendeerd door: Fred Dekkers (GroenLinks), Erik van der Marel (VVD), Has Bakker (D66), Irene Sinteur (PvdA).
Meningsvorming door discussie tussen raadsleden en met het college n.a.v. de brief Burgerberaad in Utrecht van 22 november 2021 over de vragen:

- *Is het zinvol het Burgerberaad toe te voegen aan de verschillende vormen waarmee we Samen Stad Maken in Utrecht vormgeven?*
- *Welke onderwerpen lenen zich voor een Burgerberaad in Utrecht?*
- *Wat is er nodig om een Burgerberaad een stevig mandaat te geven en hoe wil de gemeenteraad betrokken zijn bij een Burgerberaad?*

De voorzitter leidt de bespreking van dit agendapunt in, refererend aan de annotatie bij de agenda (zie hier boven). Zij vraagt de commissie te beginnen met het burger-initiatief. De voorzitter geeft de ruimte aan de initiatiefnemer, de heer Dijkstra, voor

een toelichting. De bespreking zal zijn in twee termijnen. Zij vraagt aan te geven tot wie de commissie zich richt: tot de initiatiefnemer of tot de wethouder mevrouw Klein? Daarna volgt het antwoord van de initiatiefnemer en van de wethouder en daarna volgt een tweede termijn.

De heer Dijkstra (initiatiefnemer; Houd Rivierenwijk Leefbaar) stelt zichzelf voor. Hij spreekt namens ruim 1000 Utrechters die de petitie hebben gesteund.
Hij wil Utrechters meer invloed geven. Het gaat dan om meer invloed voor Utrechters bij alle projecten die leefomgeving raken van de Utrechters, ongeacht de initiatiefnemer. De aanleiding werd gevormd door ruim 50 petities in de afgelopen twee jaar. Velen van hen voelden zich niet gehoord. De uitschieter was de bewonersgroep Houd Rivierenwijk Leefbaar. Die bewonersgroep zat niet vooraf aan tafel, werd niet tijdig betrokken, ontving niet transparant alle informatie die wel aanwezig was bij marktpartijen, ontving niet de middelen voor een eigen voorstel of een alternatief onderzoek of een adviseur in te schaken. Veel werd meegeluisterd en meegepraat, maar er was ook geen enkel onderdeel om ergens in mee te beslissen.
Dit vat de vier voorstellen samen die vanmiddag voorliggen. De initiatiefnemers zijn heel benieuwd naar wat de raad daarvan vindt.
Hij betreurt het dat de wethouder in een brief heeft laten weten aan de raad dat alle voorgestelde wijzigingen op de participatie en inspraakverordening nu al mogelijk zouden zijn, en al geregeld zouden zijn in de huidige verordening. Zijn reactie daarop is dat dit nu zo niet werkt en tot zijn spijt denkt hij dat het niet helemaal waar is.
De wethouder blijkt daarin als volgt te redeneren: de huidige nu voorliggende verordening verbiedt niets. Hij ziet daar juist een probleem: omdat alles open ligt, kan elke initiatiefnemer, ook de gemeente zelf, maar zeker de particuliere initiatiefnemer de ruimte nemen. Als de initiatiefnemer geen strikte regels meekrijgt vanuit de raad, kan die doen wat hij zich goed dunkt. Dan kan het zomaar zijn dat de belangen van een vastgoedpartij even iets zwaarder wegen dan de belangen van de bewoners. Met alle gevolgen van dien.
Hij deelt twee van zijn zorgen met de commissie: (1) dat de zorg van hem en de zijnen niet wordt gedeeld over het gemopper, of “het gezeur” zoals dat soms wordt weggezet, terwijl het met de participatie vaak mis gaat in Utrecht. Hij vraagt de aandacht van de raad daarvoor. (2) vanmiddag spreekt de raad over vier aanpassingen in de participatie en inspraakverordening, maar het gaat veel verder ook om de nog aan te brengen aanpassingen in het UPP (het Utrechtse Plan Proces) en alle andere regels en kaders die voor de participatie gelden. De heer Dijkstra attendeert de commissie in dit verband op de nieuwe Omgevingswet die in aantocht is. Die Omgevingswet biedt nog veel meer ruimte aan initiatiefnemers om van alles te regelen en te doen. Zijn zorg is dat wanneer de gemeenteraad niet aan de voorkant goed vastlegt wat de zeggenschap is van omwonenden, de raad het risico loopt dat heel veel misgaat in de komende jaren, juist met die Omgevingswet.

De commissie
Mevrouw Sinteur (PvdA) deelt de zorgen van de heer Dijkstra over de participatie. Haar fractie vindt het belangrijk dat burgers meer zeggenschap krijgen. De voorbeelden waarbij de participatie niet goed gaat, zijn er te over.
Haar fractie vindt het opmerkelijk dat het college in een reactie op het voorstel aangeeft, dat de bestaande instrumenten afdoende zouden zijn en dat die mogelijk meer toelichting zouden krijgen of meer bekendheid. Daarnaast doet het college

voorstellen voor de verbetering van participatie. Met deze reactie maakt het college het probleem met participatie aantoonbaar. Dit burgerinitiatief vraagt niet te reageren vanuit het eigen gelijk. Het burgerinitiatief kan opgepakt worden om na te gaan hoe het beter kan.
Het is mogelijk na te gaan hoe burgers en ondernemers eerder, en gelijkwaardiger betrokken kunnen worden, hoe die informatie eerder is te delen en hoe de beïnvloedingsruimte is te verbeteren. Zij vraagt de wethouder of zij het met haar fractie eens is.
De heer Bakker (D66) vraagt of de PvdA het eens is met D66 dat op zich de analyse klopt. Maar dat niet zozeer het aanpassen van de verordening nog een keer het antwoord daarop is, maar andere werkafspraken en een andere ambitie vanuit het college met andere processen, en een andere ambitie mogelijk ook in de raad, maar dat sec de verordening dit al invult, en dat het kennelijk in de praktijk niet goed werkt.
Mevrouw Sinteur (PvdA) vraagt zich af of de verordening afdoende helder is. Kijkend naar hoe participatie nu gaat: dan start de participatie pas wanneer de beslissing al is genomen dat er een ontwikkeling plaats gaat vinden. Dan zijn de of- en de *wat-vraag* al beantwoord. Dan wordt de burger uitgenodigd om over het hoe te praten. Dat is mogelijk met de huidige verordeningen. Zij pleit ervoor de verordening aan te passen zo dat de burger eerder aan tafel zit en ook kan meepraten over de *Of- en de Wat-vraag*.
De heer Bakker (D66) is benieuwd naar de suggestie van de PvdA hoe dit dan op te schrijven in de verordening. Dat lijkt hem lastig om dat goed te doen. Hij noemt als voorbeeld artikel 5 over informatie, toegevoegd door hem en de heer Van Dalen over de informatiepositie van ingezetenen en de belanghebbenden. Wat hem betreft zit daar geen woord Spaans tussen. Ergens gaat in de uitvoering fout. Hij houdt vol dat in de verordening niet veel mis is. Hij vraagt of mevrouw Sinteur dit met hem deelt.
Mevrouw Sinteur (PvdA) vindt dat dat goed onderzocht moet worden. Het antwoord op dit initiatief had anders kunnen zijn. Met de reactie van het college is er geen uitnodiging om naar de verordening te kijken om na te gaan hoe dit beter kan. Zij ziet hierin opnieuw een stuk participatiefrustratie. Zij pleit ervoor de geest van dit initiatief te omarmen vanuit de bedoeling te gaan kijken hoe het beter kan.
De heer Bakker (D66) is dat eens met de PvdA. Zijn punt is dat wat voorligt het aanpassen van de verordening is. Dat wil de initiatiefnemer. Hij staat op het standpunt dat de aanpassing van de verordening de probleemanalyse niet helpen.
Mevrouw Sinteur (PvdA) merkt op dat de huidige verordeningen aangeven dat er eerst een participatieplan gemaakt moet worden waarin de zeggenschap van de burger wordt bepaald. De heer Dijkstra bedoelt volgens haar de rechten van de burger te vergroten zodat de burger meer recht krijgt om zowel eerder aan tafel te zitten als eerder informatie te krijgen. Zij is ervan overtuigd dat dat wel degelijk in de verordeningen is op te nemen.
De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat mevrouw Sinteur oproept om de gedachte van het voorstel te omarmen. Het lastige is dat het voorstel gaat om een besluit dat vast is en geen interpretatie is. Daarop moet gereageerd worden. Hij merkt op dat een van de verbeteringen in het kader van Samen Stad maken is dat bij de start van een proces een participatieplan gemaakt wordt. Juist de uitgangspunten het vroeg betrekken en zoveel mogelijk zware participatie, zijn al geformuleerd. In de praktijk gaat het niet goed. Hij vraagt of mevrouw Sinteur het met hem eens is.
Mevrouw Sinteur (PvdA) noemt het intentiedocument. De initiatiefnemer en het college gaan na of er een ontwikkeling plaatsvindt en wat dan. Pas daarna start de

participatie terwijl de vraag van de heer Dijkstra het antwoord zou kunnen krijgen mee te kunnen praten over *de of en de wat vraag*. Zij vraagt of de heer Dekkers het met haar eens is dat dat niet is geregeld in Samen Stad maken.
De voorzitter stelt voor dat de heer Dekkers het antwoord geeft in zijn eigen bijdrage.
Mevrouw Sinteur (PvdA) vervolgt haar betoog in haar termijn. Haar fractie is het ermee eens dat het niet alleen beter kan maar dat het ook beter moet gezien de Omgevingswet. Daarnaast geeft zij aan dat de betrokkenheid van de burgers essentieel is om echt samen de stad te kunnen maken. Die betrokkenheid staat steeds meer op het spel door de reacties die plaatsvinden; daardoor haken mensen in participatietrajecten af. Zij vraagt de wethouder toe te zeggen dit voorstel te beoordelen op basis van de praktijk en van daaruit voorstellen ter verbetering te doen.
Zij wendt zich tot het college over het Burgerberaad. Ook daar geldt dat haar fractie de zeggenschap van burgers heel belangrijk vindt en dat haar fractie de conclusie van de expeditie Burgerberaad deelt: te moeten proberen en te leren. Niet alleen door gebruik te maken van de wijsheid en de denkkracht van de burgers, maar ook om te werken aan het wederzijds vertrouwen en samen de stad te maken.
Wat haar fractie betreft wordt te snel gezegd dat het Burgerberaad al wordt uitgevoerd. Dan verwijst het college naar de stadsgesprekken. Zij benadrukt dat de stadsgesprekken niet voldoen aan de elementen van een Burgerberaad die in de ogen van haar fractie heel belangrijk zijn: (1) een helder mandaat, (2) de onafhankelijke begeleiding, (3) de beschikbaarheid van expertise en (4) de zorg voor een goede afspiegeling zodat er een goed beraad kan plaatsvinden.
Als het aan de PvdA ligt, start het college met het Burgerberaad. Dan moet die voldoen aan die kenmerken en zal het gebruikt worden voor complexe thema's zoals energietransitie, het klimaat, of de verdichting van de stad.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) is het eens met heer Dijkstra over dat de inwoners gehoord moeten worden en dat dat niet altijd goed gaat. Wat haar fractie betreft moet de gemeente de ideeën van inwoners voor hun leefomgeving serieus nemen en zo mogelijk ook actief ondersteunen. De plannen moeten met inwoners gemaakt worden.
Haar fractie twijfelt eraan of het voorgestelde de beste manier is om tot verbetering te komen. Zij vindt het een mooi idee om eerst te spreken met belanghebbende Utrechters en daarna pas met marktpartijen. Haar fractie staat achter dat standpunt. De vraag is wie uiteindelijk bepaalt wie belanghebbend is bij welk project. Zij ontvangt daarop graag de reactie van de wethouder. Haar fractie heeft ook een kleine twijfel bij uitgangspunt 2, namelijk niet alle informatie kan altijd echt helemaal transparant gedeeld worden vanwege privacy. Haar fractie denkt dat hele uitgebreide participatie niet altijd nodig is. Het is ook maatwerk per project.
Bij uitgangspunt 4 stelt zij dat het niet altijd duidelijk is voor Utrechters wanneer ze inspraak hebben bij projecten, via het participatieplan. De communicatie daarover kan haars inziens zeker helderder.
De heer Bosch (PVV) gaat in op de stelling dat niet altijd uitgebreide participatie nodig is. Hij vraagt wanneer dat wel en wanneer dat niet het geval is.
Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) vindt zeker niet dat uitgebreide participatie alleen plaatsvindt wanneer burgers mondig zijn. Daar draait wat haar betreft participatie niet om. Zij gaf aan dat het om maatwerk gaat. Bepaalde grote projecten zor-

gen ervoor dat meer participatie nodig is omdat er dan bijvoorbeeld meer mensen bij betrokken zijn of dat het gaat om een groter stadsdeel.
Zij vervolgt haar betoog met verder te gaan op uitgangspunt 4 en zij stelt dat ook tijdig moet worden aangekondigd wanneer mensen kunnen inspreken. Zij ziet in dat het beter zou kunnen. Inwoners weten niet altijd of ze kunnen inspreken en hoe.
Het zou bijvoorbeeld goed zijn wanneer navraag gedaan wordt vanuit de gemeente of een participatietraject goed is verlopen.
Zij is benieuwd te vernemen hoe de initiatiefnemer denkt over het Burgerberaad.
Haar fractie is voorstander van Burgerberaad. Zij stelt voor daarmee te experimenteren. Haar fractie ziet daar veel waarde in. De Partij voor de Dieren vindt dat wel duidelijk moet zijn wat met de uitkomsten van Burgerberaad gaat gebeuren; wanneer komen die voor te liggen in de raad? Doen de deelnemers aan het Burgerberaad mee aan de bespreking?
Haar fractie vindt het ook interessant te kijken naar de relatie tussen Burgerberaad en een referendum; wat haar betreft kan een referendum plaatsvinden na een Burgerberaad. Een Burgerberaad moet onafhankelijk zijn.
Haar fractie vindt het ook belangrijk in de stad te inventariseren bij inwoners en organisaties van de gedachten die onder hen leven over het Burgerberaad en of er voldoende draagvlak is.

De heer Dekkers (GroenLinks) gaat eerst in algemene zin op participatie, dan op het Burgerinitiatief en daarna op het Burgerberaad.
In Utrecht is de traditie van participatie. Na een wijkraadpleging van Wijkraad West stelde de gemeente een eerste leidraad op voor de participatie. Hij gaat ook in op de meest recente voorgeschiedenis. In Samen Stad maken deel 1 is een aantal nieuwe uitgangspunten voor participatie opgenomen. Bij Samen Stad Maken deel 2 amendeerde GroenLinks ten behoeve van een verdere verdieping van zeggenschap en de Utrechtse principes; om die te verwerken.
In de praktijk zijn er ook veel goede participatietrajecten. Te vaak gaat een aantal dingen niet goed genoeg.
Bij de start van projecten wordt in intentiedocumenten beter aangegeven wat de van te voren vastgestelde ambities en randvoorwaarden zijn, samen met een reeks onderzoeksvragen. Zijn fractie mist bijna altijd een concreet participatieplan op basis van de inclusieve omgevings- en stakeholderanalyse. De gemeente kan wat hem betreft bekende betrokkenen en wijkplatforms meer betrekken bij het maken van een startdocument (de inhoud) en bij het maken van een participatieplan (het proces).
De heer Bosch (PVV) vraagt de heer Dekkers voorbeelden te geven van goede participatieprojecten.
De heer Dekkers (GroenLinks) noemt het participatietraject vanuit de vraag of nieuwe asielopvang in Utrecht gerealiseerd moet worden. Dat was een heel mooi traject.
De heer Bosch (PVV) vraagt of de heer Dekkers de idee heeft of hij daar de mening van alle Utrechters heeft opgehaald.
De heer Dekkers (GroenLinks) noemt de moeite die gedaan is om met meningspeilingen en loting mensen breed te betrekken als voorbeeld van het mooie van de trajecten. Hij vond het opvallend dat op initiatief van de mensen die via loting aanwezig waren bij het gesprek enkele mensen opgezocht zijn die kritischer waren tegenover asielopvang om hen te bevragen. Hij vond het traject Damstraat/Kanaalstraat ook een fantastisch project.

Hij vervolgt zijn betoog in zijn termijn met in te gaan op zijn tweede punt. In de praktijk komt het voor dat er rond een bepaald plan intensieve participatie was, maar dat de voorstellen die daaruit voortkwamen alsnog bezwaren opriepen bij anderen die nog niet in die eerste fase betrokken waren. Te vaak zijn allerlei afzonderlijke betrokkenen om commentaar gevraagd (consultatie) en dat dan de gemeente vervolgens afweegt wat te besluiten. Hij noemt dat per definitie teleurstelling organiseren.
GroenLinks vindt dat meer geprobeerd moet worden om alle betrokkenen gezamenlijk na te laten denken over belangentegenstellingen, dilemma's en lastige punten. Dan is ook te kiezen voor zwaardere vormen van participatie zoals advies en cocreatie.
Met betrekking tot de terugkoppeling over wat wel en niet meegenomen wordt uit participatie, is dat vaak alleen formalistisch. Zijn fractie merkt dat betrokkenen vaak niet goed begrijpen hoe rekening is gehouden met hun ingebrachte zorgen en voorstellen.
Het Samen Stad maken met de stad kan volgens GroenLinks beter. Het is mogelijk om samen met de stad meer te leren van ervaringen in die participatie.
De heer Bosch (PVV) vraagt of de bewoners van de Maliebaan het niet goed begrepen hebben wat er meegenomen is wanneer zij ontevreden zijn over de participatie.
De heer Dekkers (GroenLinks) antwoordt ontkennend. Hij denkt dat de gemeente soms niet voldoende moeite doet om terug te koppelen wat er met de inbreng gebeurd is. Het is ook mogelijk dat er een intensief participatietraject geweest is en dat er daarna alsnog andere groepen op gaan staan die het anders willen. Hij wil de participatie zoveel mogelijk bij bewoners leggen. Maar wanneer nu blijkt dat er in de samenleving over bepaalde punten hele grote meningsverschillen zijn, is het bij uitstek de rol van de raad om een politieke knoop door te hakken. Dat is gebeurd.
De heer Bosch (PVV) hoort te vaak gezegd worden door GroenLinks dat de fractie ook mensen heeft gehoord die het anders willen. Op die manier is alles stuk te slaan zo stelt hij, om dan alleen de participatie die de gemeente uitkomt er uit te vissen. Hij stelt voor daar anders mee om te gaan in het vervolg. Hij vraagt de reactie van de heer Dekkers daarop.
De heer Dekkers (GroenLinks) bevestigt dat het vaker voorkomt dat een initiatief uit de buurt veel ondersteuning krijgt maar dat er andere omwonenden zijn die het geen goed idee vinden. Hij denkt dat geprobeerd moet worden om de groepen meer met elkaar in contact te brengen zo dat ze van elkaar hun standpunten begrijpen. Wanneer de bewoners er niet uitkomen, is het de taak van de raad om knopen door te hakken.
De heer Bosch (PVV) concludeert dat zijn stelling juist is als het gaat om het gebruik maken van de participatie die uitkomt.
De heer Dekkers (GroenLinks) begrijpt die conclusie niet. Hij probeert aan te geven zoveel mogelijk betrokkenen te laten nadenken over de voors en tegens. Wanneer dat lukt is het gemakkelijker voor de raad om uiteindelijk een beslissing te nemen. Hij ziet dat de raad heel vaak micromanagement toepast op het einde van het traject. Daarmee doet de raad participatie geen recht. Hij denkt dat de raadsleden scherper kunnen zijn door zich aan de start van een traject meer te betrekken bij het participatieproces zelf. Het is aan de raad om politieke keuzes te maken.
De heer Van Steeg (CDA) vraagt de heer Dekkers concreet te maken in welk opzicht de raad aan micromanagement gedaan heeft.

De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat hij vanochtend geconfronteerd werd met een amendement van de Partij voor de Dieren op het Omgevingsplan met wel heel gedetailleerd zaken over de stem van dieren, waarmee GroenLinks inhoudelijk het eens is, maar wat nooit in die details in de afweging besproken was in de commissie of in de participatie. Hij vindt de gedetailleerde toevoegingen aan besluiten heel vreemd.
De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de raad ook probeert recht te doen aan de participatie. Vaak is te zien dat het college al een duidelijk een plan heeft voor hoe het er uit moet zien. De participatie brengt daarin weinig verandering, terwijl hij dat wel zou verwachten. Wanneer de heer Dekkers dat ook micromanagement noemt, hebben het CDA en GroenLinks een fundamenteel verschil van mening.
De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat bij de Maliebaan een duidelijk plan lag dat gebaseerd was op de participatie. Dat is tot stand gekomen in de participatie. Hij merkt op dat hij het terecht vindt dat daarna nog een discussie plaatsvond.
De heer Van Steeg (CDA) herhaalt zijn vraag over de sturende invloed van het college vanuit een vooropgesteld idee.
De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat bij participatie het van belang is dat het in het begin van het proces helder is waarover te participeren valt. Wanneer er bij begin van het proces duidelijke uitgangspunten en ambities zijn, vindt hij dat ze geformuleerd moeten worden. Participatie in de zin van dat alles helemaal opnieuw gemaakt wordt, lijkt hem niet verstandig. Wat hem betreft heeft elke bewoner de mogelijkheid om daartegen in het geweer te komen. De raad kan het college niet verwijten duidelijk te zijn.
Hij vervolgt zijn betoog in zijn termijn met door te gaan over het Burgerinitiatief. Hij dankt de initiatiefnemers voor dit initiatief. Hij kent de problemen die door de initiatiefnemers genoemd worden, vooral als het gaat om het gevoel op achterstand te staan, en ongelijk speelveld van de direct betrokkenen. GroenLinks heeft fundamentele bezwaren tegen dit initiatiefvoorstel. Hij vindt het niet vanzelfsprekend om voorrang te geven aan Utrechters en met hen eerst aan tafel te gaan. Er is nooit sprake van een eenduidig belang van Utrechters; direct omwonenden kunnen verschillende belangen en gezichtspunten hebben. Vaak zijn ook andere belangen en gezichtspunten van direct omwonenden of van diegenen die verder weg wonen. Er zijn er ook die nog een extra stem verdienen. Hij noemt de toekomstige bewoners en gebruikers. Alle direct betrokkenen moeten de kans krijgen hun zegje te doen maar met iedereen praten is onwerkbaar. Zijn fractie vindt de beslispunten deels onwerkbaar en deels onduidelijk. Hij gaat over naar het Burgerberaad.
Mevrouw Sinteur (PvdA) noemt de situatie die nu vaak het geval is wanneer er een initiatiefnemer is. Dan komt er een e-doc en is al heel veel besloten. Zij herhaalt haar vragen over het vroegtijdig betrekken van burgers om mee te praten over of een initiatief kansrijk is. Dat recht heeft de burger nu niet.
De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat volgens hem de mogelijkheid er ook in in de huidige situatie is. Hij noemt het intentiedocument waarin soms is aangegeven of een initiatief al of niet zou passen in het beleid van de gemeente. Daarin staan heel vaak allerlei vragen of en hoe een initiatief daarin zou passen. Het staat zeker niet altijd vast dat iets doorgaat. Hij is het volstrekt eens met het tweede; zojuist pleitte hij ervoor direct betrokkenen en de wijkplatforms meer te betrekken bij het maken van de intentiedocumenten en de participatieplannen. In het verleden vond dat plaats. Hij zou terug willen naar die praktijk.

Mevrouw Sinteur (PvdA) doet de suggestie dit te regelen in de verordening: dat die burgers eerder aan tafel zitten om mee te praten over of er een initiatief moet komen. Plus dat ze het recht krijgen om mee te praten over hoe de participatie wordt ingericht en welke onderzoeksvragen er zijn. Meestal zijn die allemaal al uitgewerkt voordat de burger uitgenodigd wordt om mee te doen.
De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat volgens hem de raad bij Samen Stad maken gezegd heeft aan de start van het project op basis van inclusieve omgevings- en stakeholderanalyse een participatieplan te willen maken. Dat doet de raad wat hem betreft samen met Wijkplatforms samen met bekende direct betrokkenen. Eén van de dingen die met Samen Stad Eén gedaan is, is te waken voor meer formaliseren. Hij zit daarentegen te springen om het echt goed te doen.
Mevrouw Sinteur (PvdA) pleit ervoor de rechten van de burger te regelen omdat het er in de praktijk bijna niet van komt. Zij vraagt of de heer Dekkers dat met haar eens is.
De heer Dekkers (GroenLinks) vindt dat het bestuur op het punt staat te constateren dat het bestuur een aantal zaken niet goed doet, dat die beter moeten. Hij betwijfelt of dat door het repareren van de verordening kan. De uitgangspunten staan in de verordening, herhaalt hij zijn inbreng.
De heer Dekkers gaat in op het Burgerberaad en toont zich erover verheugd dat mevrouw Boelens aanwezig kan zijn bij deze bespreking. Hij vindt het mooi dat een aantal Utrechters samen met ambtenaren en raadsleden de expeditie Burgerberaad hebben ondernomen. De werkzame elementen van het Burgerberaad vormen voor GroenLinks een zinvolle toevoeging aan de vormen van Samen Stad Maken in Utrecht.
Utrecht is ook gestart met de stadsgesprekken naar aanleiding van het boek van David van Reybrouck. Burgerberaad is zijns inziens geen Haarlemmerolie. Het Burgerberaad, deliberatieve democratie, is volgens zijn fractie geen vervanging van de representatieve democratie. Ze kunnen elkaar wel aanvullen en versterken. De kracht van het Burgerberaad is dat mensen samen proberen werkbare oplossingen te vinden voor belangentegenstellingen die recht doen aan de verscheidenheid van inzichten en belangen. Dat is deliberatieve democratie. De representatieve democratie heeft niet het alleenrecht op het afwegen van belangen en inzichten. Wanneer burgers aangesproken worden op de afweging, kunnen ze dat vaak heel goed.

Vooral complexe onderwerpen met de verscheidenheid aan belangen en inzichten waar gesprekken in de politiek vastlopen, kunnen zich lenen voor een Burgerberaad. Het kan wat hem betreft ook andersom: het is bij uitstek de taak van de representatieve democratie om politieke knopen door te hakken, als er in de samenleving in participatieprocessen vastzittende verschillen van inzicht zijn. Het Burgerberaad, en dan vooral loting en gewogen loting is de mogelijkheid om verscheidenheid aan wensen in participatie te betrekken. Ook het reageren op een uitnodiging wanneer iemand is ingeloot, werkt al selectief. Het lot is zeker niet de enige vorm om diversiteit en inclusiviteit te versterken.
Een andere insteek is het besef dat een buurt, een stad, een gemeenschap van gemeenschappen is en dat de gemeenschappen en de stem van gemeenschappen van mensen en belangen die nog slechts gehoord worden, te versterken zijn door beter op de gemeenschappen aan te sluiten en een wisselwerking tot stand te brengen tussen die gemeenschappen. In Utrecht zijn goede ervaringen met stadsgesprekken, en met wijkraadplegingen die een mix zijn van gesprekken met mensen uit

diverse gemeenschappen, maar ook van het betrekken van extra mensen door loting, internetraadpleging, face to face interviews, regie en procesbegeleiding. De heer Dekkers ziet dat allemaal als middelen om de inclusie te versterken, die zowel bij de bestaande stadsgesprekken als bij het Burgerberaad zouden kunnen helpen. Een Burgerberaad kan bijdragen aan maar is zeker geen garantie voor een groter draagvlak. Daar zijn meestal andere aanvullende activiteiten voor nodig. Burgerberaad en stadsgesprekken moeten wat hem betreft van de burgers zijn. Daarvoor is nodig een onafhankelijke procesbegeleiding, een mogelijkheid om zelf deskundigen uit te nodigen en het ondersteunen bij het uitwerken van eigen voorstellen. Tegelijkertijd is het ontstaan van een werkzame koppeling belangrijk tussen leefwereld en systeemwereld. Hij stelt dat ambtenaren en politici kunnen helpen de inbreng van burgers beter te laten aansluiten bij de politiek-bestuurlijke besluitvorming.
Een Burgerberaad kan plaatsvinden op initiatief van de gemeente of op initiatief van een groep bewoners; als voorbeeld noemt hij de burgertops in Lunetten. De werkzame elementen van Burgerberaad zijn ook gebruikt bij buurtgesprekken in Oost en in Zuilen en bij de wijkraadpleging in het verleden. Als het aan GroenLinks ligt geeft het stadsbestuur meer ruimte en faciliteiten aan wijkplatforms of bewoners die wijkraadplegingen of buurtgesprekken willen organiseren.
De heer Van der Marel (VVD) vraagt of GroenLinks sympathiek staat tegenover het instrument Burgerberaad om dat zo toe te passen als in de afgelopen sessies besproken is met de initiatiefnemers.
De heer Dekkers (GroenLinks) attendeert de heer Van der Marel op het begin van zijn betoog: een Burgerberaad te doen als het past, een middel dat in Utrecht nuttig is. In die zin voegt hij dit toe aan het arsenaal van de gemeente. Bovendien is een aantal werkzame elementen bij Burgerberaad die ook ingezet is bij stadsgesprekken en andere vormen van participatie. In die zin beantwoordt hij de vragen de heer Van der Marel.

De heer Bakker (D66) begint het initiatiefvoorstel en gaat daarna in het Burgerberaad.
Bij de behandeling van het actieprogramma Samen Stad Maken nam D66 met hulp van de VVD het initiatief om de participatie en inspraakverordening vrij fundamenteel aan te scherpen. De positie van bewoners is verstevigd. En ook het beter delen van informatie, met als doel de zeggenschap, eigenaarschap en betrokkenheid in Utrecht te vergroten. Het voorstel van de heer Dijkstra is dit opnieuw aan te passen.
Hij geeft hierop de volgende reacties:
Hij vraagt zich af of dit de hefboom gaat worden die gaat zorgen voor de verandering. Volgens hem is de verordening prima, maar gaat het om de doorwerking, het doen. Daarnaast kan hij zich volledig aansluiten bij de inbreng van de Partij voor de Dieren: die punten haalde ook zijn fractie eruit met vragen naar uitleg. Dan gaat het over informatie, marktpartijen, wie de belanghebbende is.
Tenslotte legt hij de vraag voor aan de indiener of aan de griffier: wanneer dit wordt aangenomen is in de verordening nog niet aangepast. Hij vraagt wie aan slag gaat om dit als verordeningtekst in te passen. Is het gemeentebestuur daarmee tevreden?
De heer Bakker sluit af met het uitspreken van zijn dank aan de indiener en alle mensen die hem daarbij geholpen hebben. Het stadsbestuur mag in zijn handen knijpen wanneer mensen de moeite nemen om onderwerpen op de agenda te zetten en initiatieven zoals dit uit te werken.

Dit geldt wat hem betreft voor 100% ook voor het Burgerberaad.
Mevrouw Sinteur (PvdA) gaat in op het vorige onderwerp. De heer Bakker zegt dat de verordeningen prima zijn maar dat het om het doen gaat en dat het doen veel frustratie oplevert onder burgers bij de participatie. Zij legt de vraag voor of juist dan wel de verordening aangepast moet worden ten behoeve van meer zekerheid voor de rechten van de burger.
De heer Bakker (D66) houdt het voor mogelijk dat dit uiteindelijk nodig is. Hij mist de analyse van wat dat precies zou moeten zijn in verordeningtekst. De voorstellen van de initiatiefnemers zijn dan niet die van zijn fractie. Die voorstellen kan het stadsbestuur niet waarmaken en moet het niet willen. Wat hem betreft gaat het veel meer om de adequate actie van betrokken organisatieonderdelen voor wat betreft het beter delen van informatie.
Mevrouw Sinteur (PvdA) merkt op dat burgers vaak zeggen *door het hoepeltje van de gemeente* te hebben moeten springen. Zij legt de vraag voor of het zou kunnen zijn dat juist de burger geholpen moet worden om tot de juiste teksten te komen; dat de burger meer ondersteuning moeten krijgen om die burger in de gelegenheid te stellen het initiatief zodanig te verwoorden dat het is op te nemen in het gemeentelijk proces.
De heer Bakker (D66) houdt dat voor mogelijk. Hij neemt aan dat dat in deze situatie ook gebeurd is. Hij weet dat initiatiefnemers altijd vrij goed geholpen worden door de griffie en dat ze daarbij ook ondersteuning krijgen vanuit de ambtelijke organisatie. Hij verneemt graag wanneer daarvoor meer capaciteit nodig is. Dan moet daaraan iets gedaan worden. Hij vindt dat de gemeenteraad verantwoordelijkheid heeft als het gaat om de formuleringen in verordeningentaal van wat de heer Dijkstra uiteindelijk wil.
De heer Dekkers (GroenLinks) begrijpt dat heer Bakker overging naar het Burgerberaad. Hij is het met hem eens dat het niet gaat om het aanpassen van verordeningen. Het gaat er vooral om hoe het wordt gedaan in de praktijk en wat de doorwerking ervan is. Hij heeft enkele zaken genoemd die volgens hem niet goed gaan. Hij vraagt of de heer Bakker die analyse deelt. Zijn er andere punten waarop de heer Bakker denkt nog extra te kunnen aanzetten als het om die doorwerking gaat.
De heer Bakker (D66) zou het zeer interessant vinden om in het kader van de vier onderwerpen die de heer Dijkstra aanreikt en dan bijvoorbeeld op een aantal casussen die zojuist aan de orde zijn gekomen, een goede evaluatie te houden waarin bewoners, de betrokken ambtenaren, en misschien ook een paar raadsleden, met vragen als *wat was er aan informatie*, *wanneer had het gemeentebestuur informatie kunnen delen met bewoners*, *hoe is dat ontvangen*, en *waarom matcht het niet met de behoefte die er klaarblijkelijk was*. Mogelijk kan de wethouder daarover iets zeggen. Dit lijkt de heer Bakker zeer relevant en interessant. Hij benadrukt dat de basis er voldoende is in de verordening.
Hij vervolgt zijn betoog in zijn termijn met in te gaan op het Burgerberaad.
Hij dankt de initiatiefnemers in de stad, en ook mevrouw Boelens. Hij heeft het als zeer leerzaam en inspirerend ervaren om op expeditie te gaan. Het was wat hem betreft een cadeau om dit zo te mogen doen. Hij is een nog groter fan van het Burgerberaad geworden.
Zijn fractie ziet het als een goed, werkzaam en interessant instrument voor meer deliberatieve politieke besluitvorming. Het proces van het Burgerberaad zorgt ervoor

dat mensen voorbij individuele en ideologische belangen kijken en dat het collectieve welzijn leidend wordt.
Voor dit debat vindt hij het ook belangrijk om uit te spreken wat zijn fractie ziet als een Burgerberaad. Zoals in de brief van de transitiemotor staat: “In het Burgerberaad komen burgers al dan niet met anderen samen voor beraadslaging over een vraagstuk dat leeft in de gemeenschap of waarvoor de politiek (de raad) hun inzichten nodig heeft. Het beraad kan bijeen geroepen worden door burgers of door de politiek. De volgende spelregels zijn wat hem betreft cruciaal: mandaat, gewogen loting van deelnemers, goede afspiegeling, onafhankelijke begeleiding, deliberatief proces, en transparantie daarover. Wat hem betreft neemt de raad de uitgangspunten één op één over. Zijn fractie ziet graag dat in Utrecht op korte termijn dit omarmd wordt en ermee aan de slag gaat net zoals is gedaan in Amsterdam en in Eindhoven zoals de vorige week is voorgesteld. Onderwerpen die wat zijn fractie betreft geschikt zouden zijn, zijn klimaat en energie, groei van de stad, veiligheid op straat, het drugsbeleid. Zijn fractie hoort daarover graag de stem van de bewoners en ook de stem van de nieuwe raadsleden.
Zijn fractie zou voorstander zijn van het organiseren op een kleiner niveau van het beraad: een buurt of een wijkraad. Juist over de vragen die daar in de leefomgeving spelen.
Op de vraag hoe nu verder zet de heer Bakker uiteen dat zijn fractie van snelheid houdt. Het goed betrekken van de nieuwe raad vindt zijn fractie ook van belang. Hij zou graag het initiatief nemen om bij de eerstvolgende raadsvergadering een motie in stemming te brengen waarin de raad zich uitspreekt voor het organiseren en het omarmen van het instrument Burgerberaad en het college opdracht te geven dit zo snel mogelijk uit te werken en na de installatie van een nieuwe raad een voorstel te doen. Uiteraard lijkt het hem verstandig Burgerberaad mee te nemen in de aanstaande coalitieonderhandelingen.

De heer Van der Marel (VVD) vindt de bijdrage van de heer Dekkers een mooie bijdrage in de stand van zaken in participerend Utrecht. Hij dankt ook de initiatiefnemer voor de betrokkenheid. Hij vindt betrokken inwoners een must voor de stad in ontwikkeling. Daaraan schort het over het algemeen niet. Hij vindt het jammer dat het vaak om dezelfde inwoners gaat. In dat opzicht wenst het Burgerberaad wel iets te veranderen en wil het wat dat betreft vernieuwend zijn. Hij vindt dit de clash tussen structuur en cultuur. Hij gelooft er niet in dat wanneer de verordening wordt veranderd, de cultuur van participatie ook zal veranderen. Hij sluit wat betreft het initiatiefvoorstel op hoofdlijnen aan bij de reactie van het college.
Het Utrechtse participatiemodel, zowel de verordening als de leidraad is formeel geen slecht en ondoordacht beleid. Wat hem betreft zijn er twee belangrijke uitgangspunten: (1) participatie is maatwerk. (2) participatie is verwachtingenmanagement. Daarvan is de stad zich bewust. Dat is wat hem betreft 100% zeker. Van de andere kant staat hij op het standpunt inwoners niets te vragen wanneer er niets mee gedaan wordt. Hij noemt dat de cultuur van participatiebeleid in Utrecht dat het bestuur zich daarvan bewust is; het gaat niet altijd goed. Dat is door andere partijen al met nadruk gezegd.
De heer Van der Marel merkt op dat het vaak aankomt op het proces en de kennis om van de participatie-instrumenten gebruik te maken. Misschien is het ook de versnippering in de instrumenten; de financieringsmogelijkheden en de gekozen vorm van participatie. Zij leest dit in de reactie van het college. Het college biedt in de

reactienota ook wel enige opening in de zin van dat dingen beter en gestroomlijnder kunnen, beter als het gaat om de communicatie. Daarmee is hij het eens.
Hij heeft geen panacee. Hij pleit ervoor helder te zijn over wat het bestuur wil realiseren en hij pleit ervoor beter te laten zien waarom. In een aantal plannen worden bandbreedtes geformuleerd. De ondergrens is dan wat het college wil realiseren. Hij stelt voor in de participatie de betrokkene te laten formuleren wat meer kan en als het kan, wat moet. Hij pleit ervoor het om te draaien. Hij pleit ervoor open te zijn over de financiële gevolgen: meer groen maar dan nog meer vierkante meters woningen, zegt hij als voorbeeld.
Hij pleit ervoor altijd te proberen het meest zware middel van participatie te gebruiken, in de zin van dat er drie trappen zijn. Hij denkt dat de beste betrokkenheid komt bij de hoogst mogelijke trap. Dat is wel afhankelijk van de schaal van het project. Hij pleit ervoor de mensen zoveel mogelijk te betrekken. Zijn ervaring is dat mensen het leuk vinden om mee te denken. Inmiddels zijn er ook heel veel digitale tools. Daarvan wordt wat hem betreft nog te weinig gebruik gemaakt. Hij noemt als voorbeeld Future Urban van Centric (op te zoeken in: https://researchgate.net) als een digitaal instrument om mensen bij buurtontwikkelingen te betrekken.
Hij vraagt de wethouder over de Omgevingswet waarbij de initiatiefnemer de participatie moet opstarten; hij vraagt op dat moment de participatie op te starten en dat moment van participatie naar voren te halen. De PvdA zei dat ook: de grote uitdaging is die timing van de participatie. Daar zit vaak de frustratie. Hij is benieuwd naar de reactie van de wethouder.
Burgerberaad zou iets anders moeten zijn: als participatie te laat is, zou Burgerberaad agenderend moeten zijn. Bekend is van G1000 dat daarvan een werkend format is. Hij heeft zich er nog onvoldoende in verdiept. PvdA en D66 hebben dit genoemd. Hij zal de invalshoek van de VVD noemen: de deelnemers moeten wat hem betreft een afspiegeling zijn van de maatschappij. Wanneer dat niet het geval is, hoeft dit niet gerealiseerd te worden wat hem betreft. Wanneer niet klip en klaar is wordt de opbrengst is van een Burgerberaad, zou de gemeente er niet aan moeten beginnen. Hij stelt zich voor dat de raad al een soort Eerste Kamer wordt: aannemen of verwerpen? Die politieke afweging mag de raad altijd maken.
Als het gaat om de schaal sluit hij zich aan bij de inbreng van de heer Bakker. Wanneer dit gedaan wordt, adviseert de heer Van der Marel het op kleine schaal te doen, bijvoorbeeld op buurtniveau. Dan weten de mensen waarover het gaat en zij kennen de omgeving waarover het gaat. Het onderwerp moet concreet zijn. Hij waakt voor al te politieke onderwerpen.
De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat de heer Van der Marel het participatiebudget noemt. Zou participatie geen onderdeel moeten zijn van de inhoudelijke programma's? En dat het geld voor de participatie in inhoudelijke programma's of projecten dat moet dekken en niet zomaar een algemene pot participatiegeld?
De heer Van der Marel (VVD) vindt dat de gemeente zuinig moet zijn. Wanneer de gemeente Burgerberaad toepast en het mogelijk is om agenderend iets vast te stellen, daarna participatie op een lager niveau of misschien helemaal niet kan plaatsvinden. Hij hoopt er op dat een ontwikkeling dan sneller kan. Hij wil daarop wijzen.
Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) vraagt of de heer Van der Marel het eens is met haar partij over dat in het geval een Burgerberaad goed wordt uitgevoerd, de de uiteindelijke kosten kunnen meevallen, bijvoorbeeld op klimaat.

De heer Van der Marel (VVD) merkt op dat de kosten voor de baat uitgaan. Hij houdt het voor mogelijk dat het instrument efficiënt is. Dan heeft hij ook graag een slot op de deur aan de achterkant. Hierover komt de raad nog uitgebreid te spreken. Binnen de kaders die hij heeft geschetst, moet er wat hem betreft ruimte zijn voor toepassing van dit instrument. Hij is benieuwd naar de motie van D66. Wanneer dit een goede brede motie is die stimulerend is en activerend, verwacht hij dat hij een eind kan komen om die te ondersteunen.
Mevrouw Sinteur (PvdA) is het eens met heer Van der Marel over het belang van representativiteit bij het Burgerberaad. Hij geeft in zijn argumentatie aan dat dan niet vaak dezelfde bewoners hierbij betrokken zijn. Tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst over het Burgerberaad, kwam dat punt ook nog naar voren. De vraag is of het zo is dat de burgers die de bijeenkomsten frequenteren diegenen zijn die het vol blijven houden ondanks de moeizame participatie. Zij doet een beroep op haar collega's niet denigrerend te zijn over de burgers die blijven opkomen voor hun belangen.
De heer Van der Marel (VVD) benadrukt dat hij het niet denigrerend bedoelde. Hij benadrukt ook dat hij het leuke van Burgerberaad vindt dat er dan juist mensen aan tafel komen die doorgaans niet aan tafel komen; dan is het demografisch gesproken ook heel breed. Dat vindt hij het innovatieve hieraan. Hij zou niet dat kind niet met het badwater willen weggooien. Hij vindt dat van de burger een actieve bijdrage verwacht mag worden.
De heer Bosch (PVV) vraagt of de werkgever mensen vrij moeten geven.
De heer Van der Marel (VVD) denkt niet dat er een plicht moet komen. De gemeente zal goed moeten kijken op welke tijden zij een Burgerberaad organiseert. Wat hem betreft hoeven de werkgevers hiervoor geen vrij te geven.
De heer Bosch (PVV) vraagt hoe dat dan gaat met werknemers in onregelmatige diensten.
De heer Van der Marel (VVD) vindt dat heer Bosch wel heel erg in problemen denkt. De ervaring leert dat mensen dat graag willen doen in hun vrije tijd.

De heer Wiegant (SP) dankt de heer Dijkstra voor het burgerinitiatief. Hij kan zich vinden in het doel. Het uitgangspunt om eerst met belanghebbenden om de tafel te gaan en dan met de marktpartijen, lijkt hem een goede. Hij denkt dat dat niet altijd mogelijk is in de praktijk. Hij verneemt graag van zowel de initiatiefnemer als van de wethouder hoe zij dat zien.
Zijn fractie wil graag de inspraak van burgers over hun leefomgeving sterker vastleggen. Hij is er nog niet van overtuigd of dit dan de beste manier is. Hij is blij met deze mooie voorzet.
Het Burgerberaad lijkt hem een nuttig instrument om toe te voegen aan de mogelijkheden. Hij heeft daarop niet veel aan te merken. Hij schaart zich achter de opmerking van de heer Van der Marel met de verwachting dat een diverser palet aan burgers deel gaat nemen aan de inspraak door middel van loting.

Mevrouw Admiraal (ChristenUnie) dankt de initiatiefnemer voor dit voorstel.
De besluiten die de raad neemt hebben directe invloed op de leefomgeving van de Utrechtse inwoners. Zij noemt in dit verband de podcast Haagse zaken, en in dit verband een lokale zaken-podcast waarin dit duidelijk naar voren kwam.
Zij vindt het daarom belangrijk dat wordt meegedacht met de verandering die wordt doorgevoerd in deze leefomgeving. Haar fractie kan zich vinden in de lijn van het voorstel, namelijk dat de burgerparticipatie altijd nog beter kan en ook beter moet.

Met betrekking tot de inhoud zet mevrouw Admiraal uiteen dat haar fractie de visie kan onderschrijven die met de beslispunten 1 en 2 worden beoogd, namelijk hoe het stadsbestuur inwoners in een zo gelijkwaardig mogelijke positie kan zetten in het participatieproces. Zij twijfelt er over of de voorgestelde wijzigingen van de verordening daarop het antwoord is. Participatie is maatwerk en daarbij zit soms wet en regelgeving in de weg om te kunnen voldoen aan de in het voorstel neergelegde wijzigingen. Daarover is al veel gesproken. Daarom zou zij graag de reflectie willen krijgen van de initiatiefnemer op deze constateringen. Maar ook hoe deze gelijkwaardigheid beter is vast te leggen in het participatieproces.
Zij gaat in op beslispunt 3: het is voor haar fractie onduidelijk wat de definitie van het voorstel is. In de toelichting op het voorstel, geeft de initiatiefnemer aan dat het bijvoorbeeld gaat om extra onderzoeken ter ondersteuning. Haar fractie kan zich juist meer voorstellen bij het alternatief bij het Thomas á Kempisplantsoen. Welke voorstellen bedoelt de initiatiefnemer in concreto?
Het lijkt haar fractie goed dat de inwoners die weten wat er speelt in de buurt kunnen komen met alternatieven die ook worden meegenomen in het proces. Dan moeten de alternatieven ook binnen de huidige wet en regelgeving passen en binnen de kaders zoals besloten in de raad. Zij vraagt de wethouder waar dit principe nog meer kan worden versterkt in het programma Samen Stad Maken. Zij mist de expliciete uitnodiging aan de inwoners om met alternatieven te komen. Blijkbaar is er nog een behoefte om het nog concreter te maken. Zij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
Weten waarover je mee mag praten en tot waar je stem je kan dragen vindt zij van uitermate belang in een participatieproces. Zij schetst de diversiteit daarin. Tussen uitersten (van de kleuren van de verf op de muur tot aan de ontwikkeling van een park) zitten nog vele gradaties. De wethouder geeft aan dat dat allemaal wordt opgenomen in het participatieplan. Ook haar fractie hoort hierover nog teveel negatieve geluiden, zoals zij ook van andere fracties vernam. Zij verwacht dat er met verwachtingen management nog veel winst te behalen is. De vraag is hoe deze participatieruimte nog concreter is mee te geven aan de bewoners. Zij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) bedankt de heer Dijkstra voor zijn initiatief.
Zij benadrukt dat de uitvoering van het beleid onvoldoende is. Zij vraagt de heer Dijkstra wat dit initiatief concreet gaat veranderen. Haar fractie is daar benieuwd naar. Haar fractie is het er zeker mee eens dat er een mentaliteitsverandering moet komen. Dat onderstreept dit initiatief ook.
Zij gaat in op het Burgerberaad. Haar fractie pleit daar al tijden voor. Student & Starter vindt het van belang dat de randvoorwaarden van het Burgerberaad goed moeten zijn. Zij vindt dat bij een Burgerberaad ervoor gezorgd moet worden dat de deelnemers echt een weerspiegeling zijn van de samenleving. Daarbij is het heel erg belangrijk dat het stadsbestuur ervoor kan zorgen dat de deelname aan een Burgerberaad toegankelijk is. Ook mensen die 60 uur in de week werken zouden moeten kunnen deelnemen. Mensen die veel moeten werken om rond te komen, moet ook hieraan kunnen deelnemen. Zij vindt dat nagedacht moet worden over compensatie van deelnemers, toegankelijke tijden. Zij vindt het belangrijk dat werknemers met onregelmatige werktijden ook kunnen deelnemen aan het Burgerberaad. Haar fractie

is voorstander van een Burgerberaad onder de voorwaarde dat de toegankelijkheid goed is geregeld.

De heer Bosch (PVV) houdt zijn bijdrage kort omdat veel al is gezegd.
Hij sluit aan op de woorden van mevrouw Kendir over het Burgerberaad. Hij kan grotendeels meegaan met haar woorden. Hij las in de stukken dat sommige groepen mensen niet worden bereikt. Het moet een goede afspiegeling zijn van de samenleving en toegankelijk voor iedereen. Hij vraagt de wethouder hoe zij denkt dit te kunnen bereiken.
De heer Bakker (D66) vraagt wat de PVV zich voorstelt bij de toegankelijkheid en het bereiken van een brede groep. Is de PVV dan voorstander van een vergoeding voor mensen die daaraan behoefte hebben?
De heer Bosch (PVV) moet zich daarin verdiepen. Hij kan zich voorstellen dat iets tegenover de moeite kan staan. Hij staat daar niet onwelwillend tegenover.
De heer Dekkers (GroenLinks) vindt dat een terecht punt wordt aangekaart. Niet alle groepen kiezen voor die tijdsinvestering. Hij vraagt of de heer Bosch voorstander is van aanvullende activiteiten, bijvoorbeeld een groep praktisch geschoolden benaderen om de informatie op te halen om die in te brengen in het Burgerberaad. Dergelijke aanvullende activiteiten kunnen wat hem betreft helpen om de representativiteit en de diversiteit te vergroten.
De heer Bosch (PVV) is het eens met de inbreng van de heer Dekkers. Hij benadrukt het van belang te vinden dat een grote groep wordt bereikt. In die zin is hij het eens met diens inbreng.
Hij vervolgt met in te gaan op het initiatiefvoorstel van de heer Dijkstra en bedankt hem voor zijn moeite. Hij vindt het voorstel heel sympathiek. Hij vindt ook dat burgers zoveel mogelijk te zeggen moeten hebben. Hij kan zich vinden in de punten in het voorstel. Hij vindt dat dan zeker eerst met belanghebbende Utrechters gesproken moet worden. Hij legt de vraag voor hoe in bepaalde gevallen de gebruikers bereikt worden. Hij noemt als voorbeeld de Amsterdamsestraatweg en de automobilisten. Hoe hoort de gemeente de gebruikers? Hoe worden de mensen bereikt van het algemeen belang?

De heer Van Steeg (CDA) concludeert dat er veel eenstemmigheid heerst in de commissie. Hij dankt heer Dijkstra voor het initiatiefvoorstel.
Hij is het nadrukkelijk eens met mevrouw Sinteur van de PvdA. Hij mist de introspectie van het college in de brief die de wethouder heeft gestuurd. Hij vindt het lastig om de algemene punten te vertalen naar de participatie zoals die momenteel gevoerd wordt. Te zien is dat in de participatie veel misgaat. De behoefte van bewoners wordt steeds sterker om het gevoel te hebben van inspraak. Zeker op de eerste twee punten van het initiatiefvoorstel van de heer Dijkstra, zou hij meer introspectie in de rede vinden liggen. Hoe is het mogelijk burgers eerder te betrekken bij beslissingen die worden genomen? Hij vindt het mager wanneer het college reageert met dat de gemeente dat al goed doet en dat de mogelijkheden er al zijn. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.
Als het gaat om het delen van informatie merkt hij dat een aantal relevante dingen worden genoemd, bijvoorbeeld over informatie die niet wordt gedeeld. Hoe is het mogelijk meer openheid te maken. Ook daar ontbreekt wat hem betreft de introspectie van het college.

Op de twee laatste punten wordt het lastiger; hij bevestigt de burgers meer rechten te willen geven, maar wat hem betreft wil het stadsbestuur het proces goed organiseren. Hij voelt breed in de commissie dat daaraan behoefte is. Op welk moment geeft het stadsbestuur inwoners inspraak? Hij noemt in dit verband de Right to Challenge. Wat hem betreft mag die organisatie het proces niet erg vertragen. Op dat vlak is hij minder positief over de voorstellen die worden gedaan.
Als het gaat om Utrechters een beslissende stem te geven, vraagt hij naar de verhouding tot de raad. Uiteindelijk is de raad gekozen besluiten te nemen en is participatie participatie: meepraten in het proces en proberen dat goed te vertalen naar een goed besluit.
Hij roept het college op ervoor te zorgen dat de participatie verbetert. Het Burgerberaad kan daarvoor een goede tool zijn. Hij vindt in de commissie veel draagvlak om na te gaan hoe dit goed is te doen.
Zijn fractie was er nooit voorstander van om de wijkraden af te schaffen. Dat instrument lijkt hierop. De wijkraad had wat hem betreft doorontwikkeld kunnen worden. De vraag is hoe de representatie goed vorm te geven.
De heer Dekkers (GroenLinks) doet een beroep op de commissie geen woorden te gebruiken die betrekking hebben op misdadigers. Termen die voor hen gelden mogen niet gelden voor bewoners die zich vasthoudend inzetten voor hun buurt. Zelfs wanneer het gaat om eigenwijze bewoners met stokpaardjes, dan nog is de betiteling niet juist gekozen.
De heer Van Steeg (CDA) honoreert dat verzoek graag. Hij benadrukt uit te zijn op een breed samengestelde groep uit de bevolking. En dan is het niet juist wanneer alleen een groep benaderd wordt die de participatiebijeenkomsten al frequenteren.
De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt of de heer Van Steeg het met hem eens is dat de mensen die de raad vaak tegenkomt, brugfunctionarissen kunnen zijn naar degenen die de gemeente nog niet bereikt; zij kunnen juist bijdragen aan meer representatie en diversiteit inplaats van dat zij de diversiteit en de representatie beperken.
De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat wat hem betreft ook een eigen initiatief van mensen mag worden gevraagd. In die zin is hij het helemaal eens met heer Dekkers; de brede representatie moet wel georganiseerd worden. Daarin moet een goede balans gezocht worden. Hij benadrukt zijn positieve intenties met zijn bijdrage.
Mevrouw Sinteur (PvdA) merkt op dat de nadruk wordt gelegd op de representatie. Zij bevestigt dat dat heel belangrijk is. Zij legt de vraag voor of het even belangrijk is dat er sprake is van een mandaat van onafhankelijke procesbegeleiding en van beschikbaarheid van expertise vanuit alle gezichtspunten om over Burgerberaad te kunnen spreken.
De heer Van Steeg (CDA) antwoordt bevestigend. Hij refereert aan de inbreng van de heer Bakker. Hij benadrukt dat het goed georganiseerd moet worden. Dit is nog slechts een expeditie. Hij denkt dat dat verder doorontwikkeld moet worden. Hij vindt dat goed gekeken moet worden naar wat op wijk- en buurtniveau te organiseren is. Dat betekent niet alleen representatie maar ook een goede procesbegeleiding.

De voorzitter concludeert dat hiermee de commissie aan het woord is geweest. Zij nam er kennis van dat Stadsbelang Utrecht geen gebruik maakt van zijn mogelijkheid inbreng te leveren.

De initiatiefnemer

De heer Dijkstra (initiatiefnemer; Houd Riverenwijk leefbaar) heeft vier punten genoteerd waarmee hij mogelijk veel van de vragen kan beantwoorden. Hij zal daarna proberen de vragen die dan nog niet beantwoord zijn, te beantwoorden.

Hij constateert tot zijn genoegen dat veel van de fracties erkennen dat het niet goed gaat en soms ook echt mis gaat. Hij constateert ook dat de meerderheid daaraan geen gevolgen verbindt. Hij hoort dat het bestuur beter zijn best moet doen op dat het bestuur dit beter moet opschrijven in de participatieplannen. Niet voor niets is deze verordening geagendeerd. De gemeenteraad kan het college de opdracht geven duidelijk te maken hoe de participatie vorm te geven. Hij leest in de verordening geen bindende strikte en strakke duidelijke eisen. Hij ervaart de [participatieverordening] als een vaag document. In die gevallen waar het mis ging of zelfs helemaal (Houd Rivierenwijk Leefbaar) kon de groep bewoners geen enkel beroep doen op de participatieverordening. Dit omdat het aan de bovenkant niet goed geregeld was.
Hij is blij met de inbreng van de heer Van der Marel van de VVD. Wat nu voorligt zijn vier voorstellen die een structuur betreffen: de gemeente probeert in de structuur iets te doen. Structuur en cultuur gaan hand in hand. Hij vindt de cultuur eigenlijk veel belangrijker. Het schort ook aan die cultuur. De heer Dijkstra zou het goed vinden om het gesprek te voeren over of de betrokkenen namens de gemeente wel in de juiste stand staan wanneer zij naar de bewoners toe gaat. Hij vindt met de heer Van der Marel het een misvatting dat het meer geld gaat kosten. Met een open planproces en met een open ontwerpproces, wanneer mensen aan het begin van een project uitgenodigd worden en de gemeente heel transparant is, gaan projecten juist sneller, zelfs wanneer dit omgerekend wordt in inkomsten. Hij hoorde getallen als 11 á 12 miljoen euro. Hij vraagt zich af of alle kosten van de bezwaren daarin meegerekend zijn. Wanneer de gemeente verkeerd insteekt en verkeerd begint, organiseert zij een groot deel van het verzet. Daarmee zijn veel kosten gemoeid.
De heer Van der Marel (VVD) zet uiteen dat er kosten zijn voor participatie. Dan gaat het om veel geld. Hij sprak over de kosten die verband houden met het Burgerberaad. Daar was zijn opmerking op gericht als het ging om een verschuiving in het budget naar het Burgerberaad, zodat het niet *en en* gaat worden. Hij maakt deze aantekening bij de inbreng van de heer Dijkstra.
De heer Dijkstra (initiatiefnemer; Houd Rivierenwijk Leefbaar) vervolgt zijn beantwoording in zijn termijn. Hij merkt op dat in de voorstellen elementen zitten met een dwingend karakter. Heel vaak wordt gezegd bij participatie “maximaal betrekken”. Hij denkt dat mensen goed aanvoelen wanneer zij iets te zeggen hebben. Hij verwacht dat mensen zeker op alle onderwerpen afkomen. Wanneer ze aanvoelen dat ze niet echt zeggenschap hebben, gaan ze ook weer naar huis. Hij wil dat aan de raad meegeven.
Hij staat buitengewoon positief tegenover het Burgerberaad. Hij ziet dat dat goed ontvangen wordt in de commissie. Ook daar geldt wanneer het Burgerberaad geen zeggenschap heeft, of geen mandaat, zijn verwachting is dat mensen niet enthousiast gaan deelnemen.
Een paar keer is gezegd vanuit de commissie dat de raad geen bevoegdheid kan weggeven, de raad is het ultieme [gremium]. Het vierde voorstel van de initiatiefnemers attendeert daarop ook: geef initiatiefnemers voor een deel beslissingsbevoegdheid. Dat kan de gemeenteraad wel doen. Dat voorkomt wat de heer Dekkers noemt micromanagement; hij denkt dat de heer Dekkers bedoelt dat er dan besloten

wordt over veel details. Juist wanneer een mandaat gegeven wordt aan de bewoners om een deel zelf te gaan bepalen, ook binnen allerlei gemeentelijke projecten, hoeft de gemeente niet aan [micromanagement] te doen.
De heer Bosch (PVV) merkt op dat de heer Dijkstra hiermee op het punt van democratie terecht is gekomen. Hij staat op het standpunt dat de mensen die beslissen dan gekozen moeten zijn. Dan zou het Burgerberaad via verkiezingen moeten plaatsvinden. Hij vraagt of de heer Dijkstra daarbij een ander beeld heeft.
De heer Dijkstra (initiatiefnemer; Houd Rivierenwijk Leefbaar) merkt op dat er genoeg voorbeelden zijn in het land. Er zijn gemeenten, wijken, stadsdelen die het mandaat krijgen om zelf zaken in te richten binnen het kader van de gemeenteraad.
De heer Bosch (PVV) begrijpt dat heer Dijkstra dat democratisch noemt wanneer niet iedereen daarvoor heeft kunnen kiezen. Hij licht toe dat wat hem betreft alleen de mogelijkheid bestaat van stadsdeelraden. Hij maakt zich zorgen over de democratische legitimatie van het standpunt van de heer Dijkstra.
De heer Dijkstra (initiatiefnemer; Houd Rivierenwijk Leefbaar) merkt op dat de voorbeelden die hij kent in het land voorbeelden zijn waar de gemeenteraad een heel duidelijk kader heeft gesteld waarbinnen het Burgerberaad [of een vergelijkbaar gremium] zich dient te bewegen. Vervolgens laat de raad dat aan die groep over. Hij benadrukt dat daarvan veel goede voorbeelden zijn, ook in het buitenland. Daarvan kan wat hem betreft Utrecht veel leren. De gemeenteraad geeft dan een duidelijk kader mee. Wanneer de buurt, de gemeenschap voldoet aan het kader, dan gaat het ook over representativiteit, of over draagvlak zoeken, of over het voldoen aan prestaties wanneer gezamenlijk zaken worden ondernomen. Dan is veel over te laten aan burgergemeenschappen.
Hij vervolgt zijn beantwoording. Mevrouw Sinteur van de PvdA deed de suggestie het op een andere plek vast te leggen en legt de vraag voor of het per se in de verordening moet. De heer Dijkstra denkt dat het dan gaat om *en en* en zo vroeg mogelijk; zeker als het gaat om de Omgevingswet. De gemeenteraad zal alles moeten doen om heel veel vast te leggen, juist omdat de Omgevingswet de initiatiefnemers zoveel meer ruimte zal geven.
Hij beantwoordt de heer Van der Marel dat wanneer dit gedaan wordt wanneer de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd, het te laat is. Dit moet zijns inziens veel eerder worden gedaan. Bij de aanvraag van de vergunning in het kader van de Omgevingswet, is er nog maar één kort proces van participeren of dingen kunnen doen. Hij adviseert de raad de huidige verordening aan te scherpen om de bewoners een basis te geven waarop ze kunnen terugvallen en waarop ze zich kunnen beroepen.
De heer Bakker (D66) hoort de oproep van de heer Dijkstra. Hij haalt de verordening aan waarin staat " we hebben als doel betrokkenheid, zeggenschap, eigenaarschap te vergroten. "Artikel 5 gaat heel nadrukkelijk over informatie: "openbare informatie die betrekking heeft… wordt tijdig beschikbaar gesteld." "De informatie is per project waar mogelijk via een online weblocatie open te vinden, uit te wisselen en te ontsluiten". Hij merkt op dat al die dingen hierin staan. Hij vraagt of de heer Dijkstra tekstvoorstellen heeft waarvan hij zegt dat het zo geformuleerd moet worden om het te laten werken. Of zegt de heer Dijkstra dat de raad moet gaan bedenken hoe dit beter op te schrijven? Hij ziet het niet. Hij begrijpt niet hoe de wens van de heer Dijkstra straks zijn weg gaat vinden naar een nieuwe verordening, wanneer de heer Dijkstra geen tekst aanlevert. Hij wil voorkomen dat partijen elkaar gaan teleurstellen en met het oog daarop zegt hij dit zo scherp.

De heer Dijkstra (initiatiefnemer; Houd Rivierenwijk Leefbaar) merkt op hier blij mee te zijn. Hij licht toe dat niemand iets kan met het woord *tijdig*. Hij daagt de griffie uit zijn tekst in juridische termen te vertalen. Met de vier voorstellen zou het meer bindend moeten worden. Nu is het geformuleerd als een uitgangspunt, als de visie, als een richting.
De heer Bakker (D66) hoort wat de heer Dijkstra zegt. Dan kan hij alleen constateren dat hij het heel erg moeilijk vindt om op basis van deze uitgangspunten zijn eigen doorvertaling te maken naar wat dan tijdig is. Hij vindt *tijdig* een prima wordt. Hij ziet op deze manier dit niet in de praktijk gebracht worden. Dan gaan partijen het interpreteren en gaan ze elkaar teleurstellen.
De heer Van der Marel (VVD) merkt op dat de initiatiefnemer het woord *vooraan* heeft genoemd. Hij vraagt naar de betekenis daarvan in dit verband. Betekent *vooraan* voordat er ook maar iets is gebeurd? Moet dan gesproken worden over iets dat er nog niet is zonder te weten wat er gaat gebeuren? Ook dit is weer interpretabel. Hij vermoedt dat partijen op die manier niet verder komen.
De heer Dijkstra (initiatiefnemer; Houd Rivierenwijk Leefbaar) merkt op dat hij de frase “met bewoners eerst om tafel gaan” duidelijker vindt dan *tijdig*.
De vraag van de Partij voor de Dieren was wanneer veel of minder participatie nodig is. Het dwingende criterium is als het gaat om de leefomgeving.
De heer Dekkers verwees naar het intentiedocument als de plek waar dingen geregeld worden. Ook bij het vaststellen van het intentie document en het Burger initiatief, zou duidelijk moeten zijn waard het intentie document aan moet voldoen.
Mevrouw Sinteur (PvdA) vraagt de heer Dijkstra over de formulering zodat het opgenomen kan worden in de verordening, of hij onderzocht wil hebben aan de hand van praktijkvoorbeelden welke aanscherping van de verordening mogelijk zijn om tegemoet te komen aan de punten die hij nu voorlegt.
De heer Dijkstra (initiatiefnemer; Houd Rivierenwijk Leefbaar) lijkt dat een prachtige route. Wanneer de raad de vier punten als uitgangspunten omarmt, zou hij de raad zeker aanbevelen om een aantal goede voorbeelden te onderzoeken. Dat is ook eerder gezegd. Op basis daarvan levert hij concrete tekstvoorstellen voor hoe de verordening scherper en duidelijker te maken. Hij zou er graag bij willen helpen. Het initiatief ligt nu bij de raad.

Het college
Wethouder Klein spreekt veel dank en waardering uit voor de inbreng van de heer Dijkstra als voor mevrouw Boelens voor het Burgerberaad.
Zij vindt het heel goed hierover in gesprek te blijven. Het is haar ambitie om inwoners en ondernemers goed te betrekken bij gemeentelijke plannen, bij de buurt, de wijken, de stad. Het maakt de plannen beter en inclusiever en het vergroot de betrokkenheid van de mensen bij de stad. Dat heeft het bestuur ook besproken en is door de raad vastgesteld in het ActieProgramma Samen Stad Maken, zowel het deel over de participatie als over het initiatief.
De wethouder bevestigt dat niet alles perfect gaat. Zij refereert aan het desbetreffende in de brief van het college. Het college blijft nagaan hoe zaken anders te doen zijn. Zij attendeert op de twee zaken die in de brief zijn aangestipt waarbij het college nog een schep bovenop wil doen, bijvoorbeeld door duidelijk te laten zien aan inwoners wie waarvoor verantwoordelijk is. Als tweede voorbeeld noemt zij het Wijkakkoord Overvecht dat twee weken geleden is gesloten en dat bedoeld is om nadere afspraken te maken over de participatie met het wijkplatform en het bewonersplat-

form en de wijkraad Overvecht. Het andere punt dat in de brief is aangegeven is dat het college vindt dat er meer samenhang moet zijn in de participatietrajecten in hetzelfde gebied. Soms is dat teveel. Daardoor kunnen mensen het niet meer bijhouden en laten zij soms een traject aan zich voorbijgaan. Zij vindt dat heel erg jammer. In dat opzicht ziet de wethouder doe-dingen voor de toekomst.
Bij het antwoord op de vraag van de PvdA over de Omgevingswet, betrekt zij de vraag van de VVD met te benadrukken dat het relevant is om goed te kijken naar de aanpassingen die in dat kader nodig zijn. De fractie van de PvdA samen met het CDA stelden daarover ook schriftelijke vragen. Het college heeft die ook beantwoord. Daar is duidelijk aangegeven dat in het derde kwartaal hierover nog een voorstel naar de raad komt. De wethouder vindt het terecht om dat bestuurlijk goed te bespreken. Zij stelt voor op de suggestie van de heer Van der Marel wanneer de initiatiefnemer iets moet doen in het kader van omgevingsvergunning, iets preciezer te antwoorden om dat te combineren met hetgeen is toegezegd voor het derde kwartaal. Zij wil niet voor de vuist weg reageren.
De fractie van de SP en het CDA hebben specifiek gevraagd of de woorden “altijd eerst” een probleem vormen. Het college gaf daarvan aan dat participatie maatwerk is. Zij benadrukt dat dat per proces anders is. Dat betekent dat het niet gewenst is om van bovenaf te zeggen hoe het moet. Om die reden vindt het college het niet gewenst.
De vraag van de fractie van het CDA op het tweede punt, beantwoordt de wethouder met uiteen te zetten dat in artikel 5 van de Participatie- en Inspraakverordening duidelijk is vastgelegd dat openbare informatie goed te vinden moet zijn. Er zijn momenten waarop dit niet openbaar kan, bijvoorbeeld als het gaat over de Bibob of over privacy.
De wethouder benadrukt duidelijk gezegd te hebben waarop het college openingen biedt. Het is nooit af. Zij zegt dat in reactie op de inbreng van GroenLinks. Met Samen Stad maken heeft het bestuur heel veel gedaan. Ze denkt ook echt dat daarmee zaken concreter zijn gemaakt, juist ook om te zeggen dat als er geen mogelijkheden zijn om dingen te kiezen, niet te moeten doen alsof dat zo is. Zij is er voorstander van om heldere verwachtingen te scheppen: als er maar één keus is dan is het niet fair om uitnodigingen te doen uitgaan voor ideeën. Dan wordt het alleen maar teleurstelling.
In reactie op de inbreng van de Partij voor de Dieren over de belanghebbenden zet de wethouder uiteen dat dat soms heel nauw gedefinieerd is. Bijvoorbeeld in ruimtelijke trajecten, komt dat uit wettelijke regelgeving. In het sociale domein is dat veel diffuser. Wanneer startdocumenten besproken worden in de raad, kan zij zich een reactie daarop ook voorstellen; dat is niet één antwoord voor alle trajecten. Dat heeft ook met de context te maken.
De ChristenUnie stelde de vraag hoe sommige zaken nog verder vast te leggen, bijvoorbeeld als het gaat om de gelijkwaardigheid, of hoe zaken concreter zijn aan te passen. De wethouder deelt met de mensen die hebben gezegd dat het eigenlijk niet zozeer om het aanpassen van woorden in teksten is, maar dat het vooral gaat om het doen en het toepassen. Haar intentie is om wanneer in het gebied meerdere zaken aan de orde zijn, daarin dan ook meer stroomlijning te brengen. Dat vindt op dit moment nog niet plaats. Het college deed dat voorstel.
Wanneer in de Omgevingsvisie blijkt dat de Participatieleidraad is aan te vullen, staat de wethouder daarvoor open.

Met betrekking tot het Burgerberaad complimenteert de wethouder iedereen die betrokken is geweest bij de expeditie Burgerberaad. Ze denkt dat het leerzaam is en zinvol om na te gaan hoe dat in deze vorm meer kan betekenen voor Utrecht. De wethouder vindt dat een mogelijke goede aanvulling op bestaande instrumenten. Zij vindt het van belang dat niet te lichtzinnig te doen en juist de heldere afspraken aan de voorkant goed te maken. Zij benadrukt dat de randvoorwaarden heel bepalend zijn. Zij denkt ook dat het fair is om te zeggen met elkaar te moeten nagaan of het geld beschikbaar is om dat goed te doen.
De vraag van de fractie van de PVV: hoe de mensen te bereiken die misschien niet in eerste instantie op een uitnodiging hebben gereageerd, werd al beantwoord met de inbreng over dat het beste is om dat aan mensen te vragen. Ook bij de gebruikelijke participatie is gebleken dat mensen niet op een manier te bereiken zijn. Er zijn mensen die het online-vergaderen heel prettig vinden of het online invullen van een enquête. Er zijn ook mensen die veel liever in een fysieke meeting het contact willen hebben. Dat geldt ook in dit verband.

De voorzitter constateert dat er geen gemiste vragen zijn.

Tweede termijn
Zij legt de vraag voor of de commissie nog iets wil meegeven richting de raad.

De heer Dekkers (GroenLinks) vindt dat goed gedebatteerd is. Hij gaat graag met de heer Bakker en anderen om de tafel om na te gaan of een motie is te formuleren om hiermee verder te gaan. Hij merkt op dat op dit moment een aantal trajecten loopt rondom verdiepen, zeggenschap en de evaluatie samen met de Wijkplatforms. Die kunnen zijns inziens helpen om verder te gaan met verbeteringen aan de participatie. Hij heeft geen vragen voor de wethouder:
(1) hij merkt op dat een van de punten die bij Burgerberaad steeds genoemd worden, onafhankelijke procesbegeleiding is. Op dit moment ligt meestal de procesbegeleiding van participatieprojecten en stadsgesprekken bij het projectmanagementbureau. Hij vraagt de reflectie daarop van de wethouder in het kader van onafhankelijke procesbegeleiding.
(2) Hij zou het fijn vinden wanneer de wethouder nog wil ingaan op het commentaar dat de participatieplannen in het begin van het project op basis van inclusieve Omgevings- en stakeholdersanalyse een stuk te verbeteren zijn. En ook dat terugkoppeling van wat met participatie gedaan wordt, te verbeteren is.

Mevrouw Sinteur (PvdA) vraagt in hoeverre de openingen die de wethouder biedt op participatie, te maken hebben met het voorstel van de heer Dijkstra.
Ten tweede begrijpt zij het antwoord van de wethouder niet: gereageerd moet worden op het voorstel dat voorligt. Zij vraagt zich af of de commissie kan kijken naar praktijkvoorbeelden, en aan de hand daarvan na kan gaan of er vorderingen zijn in de aanscherping. Dat zou een antwoord kunnen zijn vanuit het college om te geven aan de heer Dijkstra.

De heer Van der Marel (VVD) heeft de wethouder niets horen zeggen over het kostenspect; of verwacht de wethouder dat de raad daarmee komt? Hij vraagt hoe de wethouder dit ziet. Hij vraagt of de wethouder het met hem eens is dat wat nu gespendeerd wordt aan participatie het Burgerberaad daaronder zou moeten worden

geschaard. Of moet daarvoor extra budget vrijgemaakt worden? Hij vraagt de reflectie van de wethouder.

Wethouder Klein gaat in op de vragen van de fractie van GroenLinks. Zij bevestigt dat onafhankelijke procesbegeleiding belangrijk is. Zij noemt als voorbeeld de binnenstadsgroep, waarbij het college ervoor gezorgd heeft dat de groep zelf een voorzitter heeft waarbij de groep zich senang voelt en dat dat iemand is die onafhankelijk is. De vraag is dan waar de voorzitter precies vandaan moet komen en wanneer die onafhankelijk is. Dat is bekostigd uit de gemeentekas. De wethouder is het er zeer mee eens dat het totaal geen zin heeft wanneer de voorzitter niet geaccepteerd wordt door de groep. Voor oplossingen in de praktijk zijn er diverse.
De terugkoppeling en de intentie en startdocumenten waar de heer Dekkers naar vroeg, bevestigt de wethouder dat in het leven altijd alles beter kan. De vraag is hoe dat concreet te maken om ervoor te zorgen dat mensen weten wat er van hen verwacht wordt zo dat ook duidelijk is wat gedaan moet worden om aan de verwachtingen te voldoen. De wethouder vindt het terecht om na te gaan in hoeverre de raad daarbij preciezere ideeën heeft.
Zij hoorde de heer Dekkers ervoor pleiten de stad breder te betrekken bij een startdocument. Dan is concreter te maken hoe dat te doen. Zij vindt het lastig om in zijn algemeenheid te zeggen dat het beter moet en hoe. Mogelijk is daarover nog nader te overleggen.
De fractie van de PvdA neemt grote stappen snel thuis. In de afgelopen jaren is nauwkeuriger gekeken naar de manier van handelen. De heer Dekkers gaf verschillende zaken aan. De wethouder noemt zaken waarmee het bestuur in dit kader bezig is. Zij vindt het te groot om nu even te zeggen dat te gaan doen. Dat wordt niet de uitkomst die van het college verwacht mag worden en die terecht zou zijn.
Met betrekking tot de kosten benadrukt de wethouder dat het bestuur dan goed duidelijk moet hebben hoeveel geld het ervoor over heeft en of dat geld beschikbaar is.
De vraag wanneer Burgerberaad plaatsvindt heeft ook te maken met de beschikbaarheid van de middelen; de middelen zijn er niet in deze collegeperiode voor een Burgerberaad. Dan zou al het andere moeten stoppen. Wanneer er coalitieonderhandelingen zijn geweest en er zaken over afgesproken zijn, zou er van alles mogelijk kunnen zijn. Het maakt uit hoe dit de timing zit.

Conclusie
De voorzitter merkt op drie voorstellen te hebben gehoord:
Twee van GroenLinks en de PvdA en van D66. Mogelijk doet de VVD nog iets over de bekostiging. Zij legt de vraag voor hoeveel tijd nodig is voor de bespreking in de raad van 10 maart.
De heer Bakker (D66) denkt dat de bespreking in 15 minuten kan.
De voorzitter concludeert uit de reactie van de commissie dat dit initiatiefvoorstel doorgaat naar de raad van 10 maart voor een bespreking in 15 minuten.
Zij schorst de vergadering 5 minuten en heropent de vergadering.

8. Initiatiefvoorstel Referendum op raadsinitiatief

Burgemeester, Beleidsterrein: Bestuurlijke Zaken.

Het initiatiefvoorstel van Cees Bos (SBU) vult de referendumverordening aan zodat de bevoegdheid van de raad om een referendum te laten houden in de verordening wordt vastgelegd en in de verordening de reikwijdte wordt verduidelijkt.
Het initiatiefvoorstel is in de raad van 7 oktober ter verdere behandeling aangeboden. Het college heeft omtrent

het initiatiefvoorstel zijn wensen en bedenkingen als bedoeld in artikel 147a Gemeentewet op 2 november 2021 schriftelijk aan de raad kenbaar gemaakt.

8.1 Raadsbrief reactie op Initiatiefvoorstel Referendum op raadsinitiatief

De voorzitter leidt dit punt in gebruik makend van de annotatie bij de agenda (zie boven). Dit voorstel is eerder in de commissie behandeld. De strekt ter vervanging die daar werd aangekondigd staat nu op de agenda ter behandeling.

De initiatiefnemer

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) staat stil bij de aanleiding voor zijn fractie om de referendumverordening uit te breiden. Zijn fractie meent dat de inwoners van Utrecht meer directe inspraak moeten krijgen. Een referendum is daarbij een goed instrument. Het gaat om een peiling van de mening van de stad. Die mening kan vooraf of achteraf gepeild worden. Dit geldt zeker in het geval van onderwerpen met een grote impact op de stad, zoals ruimtelijke strategie. Dergelijke onderwerpen lenen zich uitstekend voor consultatie. Ook dat kan vooraf of achteraf. Hij noemt Rijnenburg. Een peiling lijkt hem noodzakelijk en voorwaardelijk voor dergelijke strategische keuzes om tot realisatie te komen. Dit geeft legitimatie, vooraf of achteraf.
De commissie heeft hem de vorige keer naar huis gezonden met de opdracht de referendumverordening uitgewerkt aan te leveren. Zijn fractie is daarmee aan de slag gegaan met de ambtelijke ondersteuning. Al snel werd het de fractie duidelijk dat de uitwerking van de referendumverordening, zoals zijn fractie die voor ogen had, lastig uitvoerbaar was. Wat zijn fractie voor ogen had zowel als het ging om een raadgevend als raadplegend referendum door middel van een referendumverordening en daarvoor kaders te scheppen en regels op te stellen, bleek op korte termijn onmogelijk. Daarnaast bleek de wens van zijn fractie onuitvoerbaar: een raadplegend referendum zowel voorafgaand als na het nemen van een raadsbesluit te kunnen organiseren.
De heer Bos bekent in de vorige vergadering er anders te hebben ingezeten dan in de huidige. In dat opzicht is hij de commissie zeer dankbaar hem terug te hebben gestuurd naar de tekentafel.
Zijn fractie heeft besloten de referendumverordening uit elkaar te trekken. Om in de bestaande verordening op het raadgevend referendum te borgen dat een besluit waarover een raadplegend referendum georganiseerd is niet achteraf nog eens referendabel te maken door middel van de inzet van een raadgevend referendum en een aparte verordening te maken voor een raadplegend referendum. Op die wijze maakt zijn fractie een raadsbesluit zowel vooraf als achteraf referendabel.
De heer Bos gaf tijdens de voorgaande commissievergadering aan dat waar zijn fractie op zoek was naar een oplossing de burgemeester constant bezwaren opriep. Hij stelt nu dat hij daarin te snel van oordeel was. Hij biedt daarvoor zijn excuses aan. De raad heeft zichzelf de beperking opgelegd. De burgemeester had gelijk. Hij stelt dat de raad zichzelf dwars zit. De raad heeft vele bevoegdheden, en ook de bevoegdheid tot het uitschrijven van een referendum. De raad kan gebruik maken van dat instrument. Daarvoor heeft de raad geen verordening nodig. De raad heeft gekozen voor een verordening voor een raadgevend referendum. Dat is regelend recht. De raad legt zich met een dergelijke verordening beperkingen op. Een dergelijke beperking zit in de verordening op het raadgevend referendum; op grond van die verordening is het niet mogelijk een raadplegend referendum te organiseren.
Er ligt een mooie verordening op het raadplegend referendum en een wijziging op het raadgevend referendum.

De commissie
De heer Dekkers (GroenLinks) complimenteert de indiener.
In 2016/2017 is referendumverordening aangepast na een initiatief destijds van Michel Eggermont en Sanne Scholte. Na vragen van GroenLinks is destijds nadrukkelijk geen raadplegend referendum in de verordening opgenomen. Inderdaad heeft de raad zichzelf beperkingen opgelegd.
In de raadsbrief van het college en de stukken daarbij waren allerlei technische bezwaren aangevoerd tegen de eerste versie van het voorstel van Stadsbelang Utrecht. Stadsbelang Utrecht heeft nu een strekt ter vervanging ingediend. Maar ook als het voorstel nu technisch in orde zou zijn, steunt zijn fractie dit niet. Wanneer GroenLinks Utrechters wil raadplegen, kiest zijn fractie liever voor de deliberatieve democratie, al of niet gecombineerd met meningspeilingen.

De heer Bakker (D66) complimenteert de heer Bos met ook zijn gewijzigde stukken, de reflectie en zijn inleiding. Zoals de heer Dekkers zei, hadden de SP en D66 in 2016/2017 de gewijzigde referendumverordening voorgesteld in Utrecht. D66 ziet dat referendum als een noodrem in de gereedschapskist van de democratie die aan de bewoners toebehoort. Een raadplegend referendum of een preferendum op initiatief van de raad, zoals voorgesteld door de heer Bos, vindt zijn fractie geen goed idee. De politiek, de raad, is er om besluiten te nemen en knopen door te hakken. Niet om ze vervolgens op het bord van burgers te leggen. Wanneer genoeg mensen erop gaan staan, treedt de rem van het referendum in werking. Maar wel pas nadat de raad zijn besluit heeft genomen.
Met dit onderwerp komt soms ook wel weer een andere discussie om de hoek kijken. Hij refereert aan de stellingenconferentie over het Kieskompas. Bij zijn weten stelt heer Bos dat niet voor. Hij hoort af en toe dat het raadgevende referendum bindend zou moeten zijn. Vijf jaar geleden was daarvoor nog geen steun. Mocht de meerderheid van partijen dit het wel een goed idee vinden, neemt hij graag het initiatief en misschien wel samen met heer Bos om dat aan te passen; mogelijk een verbreding van de discussie.

De heer Koppelaar (Student & Starter) brengt in herinnering dat zijn fractie in 2017 instemde met het schrappen van het raadplegend referendum. Nu vijf jaar later ziet zijn fractie geen aanleiding om daarover anders te denken. In beginsel heeft zijn fractie vragen bij het gehele instrument van een referendum. Als het dan al georganiseerd wordt, is het wat zijn fractie betreft verstandig dat dit signaal vanuit de samenleving komt, zoals de heer Bakker zojuist al zei. Daarvoor is al een instrument: het raadgevend referendum.
Daarnaast vindt zijn fractie dat de politiek over meer dan genoeg instrumenten beschikt om meningen op te halen in de samenleving. Daarvoor zou een referendum niet nodig hoeven te zijn. Via Raadsinformatiebijeenkomsten, stadsgesprekken en contact met de achterban kan de politiek al veel te weten komen. Wanneer dat al niet genoeg is, pleit zijn fractie liever voor het inzetten op bijvoorbeeld Burgerberaad, waarbij een advies breder kan zijn dan een platte ja of nee. Een referendum is vaak een te bot middel voor een te complexe vraag.
Zijn fractie zal het voorstel van de heer Bos niet steunen. Desondanks complimenteert zijn fractie hem met het werk dat hij in het voorstel heeft gestoken.
De heer Bosch (PVV) begrijpt dat voor de fractie van Student & Starter referenda te ver gaan. Hij vraagt wat Student & Starter van draagvlakmetingen vindt op meerdere

onderwerpen. Of over wijkreferenda. Hij vraagt wat het uitmaakt wanneer mensen daarover iets meer te zeggen te krijgen.
De heer Koppelaar (Student & Starter) antwoordt dat het in die context mogelijk is. Dan gaat het wat hem betreft over het invoeren van betaald parkeren. Dan gaat het om een klein en afgebakend onderwerp. Tegelijkertijd is te zien dat een onderwerp als de RSU een zo groot en complex onderwerp is, met daarin zoveel samenhang: mobiliteit, wonen, duurzaamheid. Een dergelijk iets is niet te vatten in een ja of nee vraag of in een voor of tegen. Dan is het instrument van een referendum te beperkt.
De heer Bosch (PVV) merkt op dat de RSU een kolos is van een voorstel zoals de RES. Die voorstellen lijken er juist op gericht om zelfs verkiezingen er geen invloed meer op te laten hebben. Het was allemaal vastgelegd in afspraken. Hoe kunnen mensen op dergelijke kolossen nog invloed hebben?
De heer Koppelaar (Student & Starter) vindt de verkiezingen een moment waarop de bewoner kan bijsturen. Er zijn ook veel andere manieren. Hij doet de suggestie politieke partijen aan te schrijven, de burgeragendering te agenderen, een burger initiatief te organiseren. Wat hem betreft kan ook de politiek meer verantwoordelijkheid nemen. Om die reden pleit hij ook voor de inzet op meer burgerberaden in plaats van referenda. Met een deliberatieve vorm van democratie zijn veel meer inzichten op te halen dan met een simpele ja of nee. Met een “nee” is nog niet duidelijk waarom iemand tegen is.
De heer Bosch (PVV) vindt dat verkiezingen niet veel invloed hebben. De invloed gaat via de U16, U26, via de in zijn ogen ondemocratische bestuurslagen. Hij vraagt of Student & Starter daarvan afstand neemt. Hij herhaalt zijn vraag over de kolossale besluiten.
De heer Koppelaar (Student & Starter) merkt op dat de scope wel erg groot wordt. Hij begrijpt dat er democratische uitdagingen zijn bij samenwerkingsverbanden; dat is hij eens met heer Bosch. Het lijkt hem een slecht idee om die dan helemaal te ontmantelen; de samenwerkingsverbanden doen ook veel goede zaken. Uiteindelijk kan de raad met de invloed die de raad heeft bijsturen in de samenwerkingsverbanden. Daarmee rondt hij zijn bijdrage af.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) dankt de heer Bos voor zijn initiatiefvoorstel. Haar fractie is voorstander van directe vormen van democratie. Zij is in het algemeen positief over het voorstel. Zij vindt het goed om burgers vooraf te horen. Dat kan ook vertraging schelen.
Terugverwijzend naar het vorige agendapunt vraagt haar fractie zich wel af of dat in de vorm van een Burgerberaad vruchtbaarder zou zijn. Haar fractie betwijfelt het of het wel een goed idee is om de regels rond het raadgevend referendum aan te passen. Wanneer een raadplegend referendum naar tevredenheid was, zullen inwoners dat in ieder geval niet gaan doen. Zij krijgt daarop graag toelichting van de heer Bos.
Het is voor haar fractie niet helemaal duidelijk hoe het raadgevend referendum kan plaatsvinden. Ook daarover vraagt haar fractie verheldering.

Mevrouw Admiraal (ChristenUnie) dankt de heer Bos voor zijn initiatief. Zij vindt het goed dat raadsleden dit recht kunnen vinden en dat recht kunnen gebruiken.
Een referendum is een middel dat lastig bruikbaar is in de politiek, vooral bij onderwerpen die moeilijk terug te brengen zijn tot een ja- of een nee-vraag. Daarbij werkt de politiek in Nederland in een parlementaire democratie. Daarbij wordt de

volksvertegenwoordiging geacht de mening van de inwoners te vertegenwoordigen. Zo staat het ook in de gemeentewet: de raad vertegenwoordigt de bevolking.
Wat haar betreft mag het stadsbestuur ervan uitgaan dat de raad weet wat er onder de inwoners en de kiezers leeft. Meerdere manieren zijn genoemd in de commissie op welke manier de raad daarvan aan de weet kan komen. De politiek heeft wat haar betreft geen eigen georganiseerd referendum nodig om de vertegenwoordigingstaak te kunnen uitvoeren.
Zij dankt de heer Bos voor het wijzigen van de verordening. De juridische bezwaren die in haar fractie leefde over de houdbaarheid van de verordening, zijn daarmee grotendeels weggenomen. Dat verandert niet de gerustheid die de fractie voelt over de inhoud van het voorstel. Haar fractie zal dit voorstel niet steunen.

De heer Van Steeg (CDA) dankt de heer Bos voor zijn voorstel. Hij vindt het fijn te horen dat de inbreng vanuit de raad in goede aarde is gevallen. Hij dankt hem voor de strekt ter vervanging. Hij vindt het voorstel in technische zin beter geworden.

Ook zijn fractie heeft traditioneel de bezwaren tegen referenda in het algemeen. Utrecht heeft nu een raadplegend referendum. Zijn fractie ziet dat als een beter middel, als al een referendum gebruikt wordt. Vooral ook omdat dat veel meer vanuit de inwoners zelf komt.
Hiervoor is een debat gevoerd over hoe inwoners beter te betrekken bij besluitvorming. Te zien is is dat op dat vlak veel beweging plaatsvindt. Hij ziet een duidelijke behoefte dat beter te organiseren. Het voorstel van de heer Bos biedt zijns inziens niet de goede oplossing daarvoor. Om die reden zal zijn fractie het voorstel niet steunen.
De heer Bosch (PVV) vraagt het CDA of die fractie voorstander is van bindende referenda gezien de desbetreffende oproep van de heer Bakker.
De heer Van Steeg (CDA) is daarvan geen voorstander.

Mevrouw Sinteur (PvdA) dankt heer Bos voor zijn initiatiefvoorstel.
De kracht van het instrument zit in het gegeven dat het een instrument is voor bewoners. Doordat het instrument van hen is, zorgt dat ook voor draagvlak voor een goede campagne over de vraagstelling en ook voor een goede opkomst. Van daaruit geredeneerd kan haar fractie het voorstel van de heer Bos niet steunen.

De heer Wiegant (SP) dankt heer Bos voor zijn initiatiefvoorstel.
Hij ziet weinig problemen met het creëren van deze optie voor de raad. Hij vraagt zich wel af hoe noodzakelijk deze optie is en hoe vaak daarvan daadwerkelijk gebruik gemaakt zal worden.
Hij is het eens met verschillende partijen dat een referendum vanuit de wens van de inwoners veel meer gewicht in de schaal legt. Tegelijkertijd overweegt hij dat het uitmaakt wanneer de politiek de optie voor zichzelf creëert.
Hij sluit zich aan bij D66 over dat een ieder die bereid is een bindend referendum in te stellen, zijn fractie daaraan graag meewerkt.
De heer Bosch (PVV) bedankt heer Bos voor zijn initiatiefvoorstel.
Zijn fractie kan dit steunen. Waar de raad de mening van bewoners kan vragen, doet zijn fractie dat graag.
Hij zou de heer Bakker graag willen uitnodigen dat initiatiefvoorstel te schrijven. Zijn fractie doet dan graag mee.

Hij vraagt de heer Bos van Stadsbelang over diens verwijzing naar artikel 2 lid 2 van het wijzigingsbesluit van de verordening raadgevend referendum. Dat klopt volgens hem niet.

Beantwoording
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) had niets anders verwacht van de partijen SP, PvdA, ChristenUnie, CDA, Student & Starter, D66, GroenLinks en mogelijk ook de VVD.
Hij neemt de handschoen graag op om met D66 na te gaan naar de mogelijkheden van de bindendheid met betrekking tot referenda.
In antwoord op Student & Starter antwoordt de heer Bos dat referenda niet alleen over ja of nee vragen hoeven te gaan. Hij vindt dat die fractie een te simpele voorstelling van zaken geeft.
Richting mevrouw De Vries zet de heer Bos uiteen over het verschil tussen referenda en Burgerberaad dat bij een referendum een behoorlijk aantal Utrechters is die het [referendabele] voorstel gaan steunen of het [referendabele] voorstel niet steunen. Dat is niet het geval bij een Burgerberaad.
Tenslotte bedankt hij de ambtelijke ondersteuning voor hun inspanningen. De heer Bos zou het betreuren wanneer dit het niet haalt in de raad. Hij verwacht dat de raad er in de toekomst nog veel aan kan hebben.
In reactie op de opmerking van de heer Bosch bevestigt de heer Bos dat hij in een strekt ter vervanging art. 2 lid 2 zal vervangen door art 3 lid 2.

Burgemeester Dijksma denkt dat de heer Bos volstrekt gelijk heeft dat het nu vooral gaat om een politieke keuze. Eerder is discussie gevoerd over de juridische vormgeving van het verhaal. Zij wil graag aan de commissie meegeven dat zij de heer Bos zeer erkentelijk is voor de grote verbeteringen die hij heeft aangebracht in het voorstel dat nu voorligt. Ook zijn reflectie op het vorige debat waardeert de burgemeester bijzonder.

Tweede termijn
De voorzitter legt de vraag voor wat de commissie ermee gaat doen richting de raadsvergadering van 10 maart.
In overleg met de commissie besluit de voorzitter dit initiatiefvoorstel met de A-status door te geleiden naar de raad. Zij concludeert dat de commissie accepteert dat de heer Bos zijn aangekondigde strekt ter vervanging naar de raad zal sturen.

De heer Bakker (D66) schaart zich achter de inbreng van de heer Van der Marel (VVD) en de heer Koppelaar (Student & Starter) met aan te kondigen geen behoefte te hebben aan spreektijd in de raad.
De voorzitter schorst de vergadering tot 19.30 uur .

Avondvergadering

9. Raadsbrief eerste begrotingswijziging 2022

Wethouder: Klein, Beleidsterrein: Financiën
De programmabegroting en het meerjarenperspectief worden drie keer per jaar wordt de (meerjaren) begroting aangepast. De begrotingswijziging is opgebouwd uit technische wijzigingen en waar nodig de verwerking van eerdere besluiten. Dit is de Eerste wijziging van de Programmabegroting.

De commissie

De commissie stuurt dit punt zonder inhoudelijke behandeling door naar de raad met de A-status.

10. Raadsvoorstel Nota Waarderen, activeren, en afschrijven van vaste activa (WAAVA)

10.1 Brief Adviescommissie WAAVA

De voorzitter refereert aan de bespreking vanmiddag en de wijziging in de agendering: in plaats van 90 minuten 30 minuten uit te trekken voor de bespreking en het stuk inhoudelijk niet te bespreken. Uitsluitend te bespreken hoe het proces is verlopen en wat de commissie nodig heeft om dit stuk verder te brengen.
Formeel wordt dit onderwerp in twee termijnen besproken maar gezien de wijziging in de agenda zou één termijn voldoende kunnen zijn.

De commissie

De heer Gilissen (VVD) merkt op dat de raad lang uitgekeken heeft naar deze nota. Hij is erg teleurgesteld over het voorgelegde document.
De belangrijkste vraag die hij over het proces heeft, is hoe het kan dat de beelden tussen raad en college zo uit elkaar zijn gaan lopen, sinds de zomer van 2021. Hij vindt dat het niet gelukt is om een stuk voor te leggen waarover het politiekdebat gevoerd kan worden gezien alle besprekingen die hieraan voorafgegaan zijn en wat daarvan nu in het stuk is neergelegd.
Waar het gaat om de inhoud zou de VVD het fijn vinden wanneer op basis van de bespreking vanavond een aantal scenario's is uit te werken. Dan gaat het om de wijze van afschrijven: voor en nadelen en de financiële risico’s en de plussen in beeld te brengen en het uitwerken van een voorstel voor het toepassen van de componentenmethode. Zijn intentie is die uit te werken langs een aantal hoofdlijnen waarin realistischer wordt afgeschreven en het geheel beter te laten aansluiten bij de werkelijke financiële investeringen die nodig zijn.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) sluit zich volledig aan bij de inbreng van de heer Gilissen. Vanuit een a-politieke commissie is een duidelijke boodschap meegegeven om inzicht te verschaffen. En wat hem betreft geen oude wijn in nieuwe zakken. Dat is wat hem betreft nu wel gebeurd.
Hij constateert dat niets is gedaan aan de wensen die zijn gekomen vanuit de a-politieke commissie. Hij vraagt zich af vanuit welk motief wethouder Klein dit zo heeft gedaan. Hij krijgt daarvan graag uitleg. Hij vindt het voorgelegde product ondermaats en zwaar teleurstellend.
Hij denkt te kunnen spreken vanuit alle leden van de onafhankelijke commissie Control en Financiën.
Mevrouw De Koning (GroenLinks) sluit zich aan bij de woorden van de heer Gilissen. Ook haar fractie had gehoopt op een ander stuk. Zij is benieuwd naar de reflectie van de wethouder daarop.
Wat haar fractie betreft ziet zij de componentenmethode als een grote kans om meer rekening te houden met verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Recentelijk ontving zij een rapport van de Rekenkamer daarover. Dat is niet eenvoudig en misschien is die componentenmethode daarvoor een goede uitweg. Juist daarom wilde haar fractie een goed overzicht van de voor- en nadelen van die methode zodat de raad wel een overwogen besluit kan nemen. Nu zal de raad straks op basis van deze nota ook weloverwogen een besluit kunnen nemen, maar haar fractie wil geen besluit nemen zonder daarvan de effecten te kunnen inschatten. Op basis van de informatie

die de commissie heeft ontvangen, is die inschatting niet mogelijk. Om die reden het verzoek vanuit de raad nog geen besluit te nemen.
De reflectie wordt nu wel gevraagd op waarom de voor- en nadelen niet gegeven zijn van de componentenmethode en het heel uitdrukkelijk verzoek deze informatie bij de volgende nota wel te geven, ook als het college aanraadt geen voorstander te zijn van de componentenmethode, vraagt mevrouw De Koning de wethouder wel de uitwerking te schetsen van hoe dat er uit kan zien en wat daarvan de voor- en nadelen zijn zodat de raad meer geïnformeerd kan besluiten.

De heer Van Steeg (CDA) sluit zich aan bij de inbreng van de heer Gilissen.
Ook hij was enigszins verbaasd. De raad had duidelijke vragen neergelegd over de uitwerking van in het bijzonder de componentenregeling. Nu heeft de commissie twee notities ontvangen. Hij beschouwt die als een eerste stap. Het is voor hem duidelijk dat de raad vraagt om een nadere uitwerking en verschillende strategieën die te kiezen zijn op basis van de componentenbenadering. Dan is een politieke keuze te maken en is ook een debat te voeren in de raad. Hij houdt er rekening mee dat in de raad daarover verschillend gedacht wordt. Hij hoopt dat de wethouder de stap zet die nu gevraagd wordt met het oog op het voeren van het politieke debat.

Mevrouw Schilderman (D66) geeft nog andere vragen mee vanuit haar fractie. Daarmee neemt zij een klein voorschot op de inhoud.
Met betrekking tot deel A om meer te activeren richting de toekomst brengt zij de discussies in herinnering over hoe ervoor te zorgen de begroting niet klem te zetten op het stuk van de openbare ruimte. Zij is benieuwd of de wethouder daarop terug kan komen: niet alles over de toekomst heen te spreiden en dan geen mogelijkheden meer te hebben.
Met betrekking tot deel B, de restwaarde vooral rond het circulair bouwen, had haar fractie meer verwacht. Zij is benieuwd hoe de marsroute er uitziet om dit te regelen. Dat kan wat haar betreft op inhoud. Dat vraagt om verdere uitwerking. Zij doet de wethouder het verzoek die uitwerking te doen en daarmee terug te komen.

Mevrouw Admiraal (ChristenUnie) sluit zich aan bij de lijn die de heer Gilissen voorstelde. En zij noemt in dit verband ook de verdieping die zij wil zien op de componentenmethode. Zij denkt dat het goed is om dit binnen de Controle en Financiën-commissie of in de nieuwe raad dit te blijven oppakken. De adviescommissie Controle en Financiën, vindt zij een goede commissie om hiermee verder te gaan.

Mevrouw Assen (PvdA) vervangt haar collega de heer Van der Zweth.
Zij kan zich aansluiten bij alles wat mevrouw de Koning heeft gezegd met een onderdeel afkomstig van de VVD. Zij voegt daaraan toe dat haar fractie vooral wil ingaan op de componentenmethode maar ook op het hanteren van de restwaarde en zij bevestigt dat het stuk dat zij vanmiddag ontving, meer inzicht gaf maar nog niet voldoende voor de discussie die zij wil voeren in de raad.
De voorzitter ontvangt desgevraagd toestemming om de heer Bos voor de tweede keer in deze termijn het woord te geven.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) toont zich teleurgesteld over de communicatie vanuit de commissie naar het college en vanuit het college naar de commissie.
De commissie stelde hele duidelijke vragen. Dit is zo vaak behandeld in de commissie. Hij herhaalt zijn aanvankelijke inbreng. Hij benadrukt dat uiteindelijk de raad de

keuze maakt. Hij vraagt advies van het college dat onderbouwd is en niet op basis van een vooringenomen standpunt van drie jaar geleden.

De beantwoording
Wethouder Klein dankt de commissie voor de feedback. Zij benadrukt dat het nooit de bedoeling was van het college een stuk te sturen dat niet voldeed aan de verwachtingen. Zij ziet wel dat vooraf dubbel gecheckt had moeten worden of dit inhoudelijk hetgeen was waarnaar gevraagd was door de adviescommissie en of dat ook voldeed in de uitleg en onderbouwing en of de adviescommissie aan het onderliggende behoefte had.
De wethouder heeft goed gehoord wat er gezegd is. Ze denkt wel dat het goed is om gezamenlijk na te gaan hoe ervoor te zorgen dat het volgende doet wat helpt. Ze kan zich voorstellen dat het helpt wanneer zij zich aansluit bij de adviescommissie. Dat is niet de standaard en niet altijd gebruikelijk.
De wethouder dankt de adviescommissie voor de brief van afgelopen dinsdag. Zij zag ook het verslag dat was bijgevoegd van de adviescommissie van een jaar geleden. Daarin stonden enkele zaken onder meer over een brief zo dat dat eerst besproken kon worden voordat het raadsvoorstel er was. En ook om een Raadsinformatiebijeenkomst te organiseren.
Zij doet de suggestie in het geval het behulpzaam kan zijn wanneer het college een rondetafel organiseert, houdt zij zich aanbevolen, juist om met elkaar door te kunnen praten. Zij is het helemaal er over eens dat het ook een politiek gesprek moet zijn. Zij kan zich ook voorstellen dat er behoefte is aan een ander gesprek. Zij is benieuwd te vernemen of dat de raad kan helpen. Zij neemt zich wat gezegd is ter harte.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat de wethouder geen antwoord heeft gegeven en herhaalt zijn vraag naar hoe het zo mis heeft kunnen lopen, dat het college iets anders gehoord heeft dan wat de adviescommissie heeft uitgesproken.
Wethouder Klein herhaalt zich te kunnen voorstellen dat het helpt wanneer zij aanwezig is in de adviescommissie om dan ook op een andere manier te luisteren naar zaken die technisch klinken maar die niet louter technisch zijn. Dit is eerder besproken; dat was de reden waarom dit later kwam. College en raad keken gezamenlijk naar dingen. Daarna brak de coronacrisis uit. Dat heeft veel capaciteit gekost. Zij vindt het dan ook belangrijk mensen niet over de kling te jagen. Dat was het spanningsveld waarin zij zat. Er zijn ook personele wisselingen geweest. Daar zijn zaken mis gegaan in de overdracht. Zij bevestigt dat dat niet goed is. Om die reden neemt zij zich dit ter harte. Ze wil ervoor zorgen dat het volgende product dat het college levert aansluit bij de behoefte vanuit de raad. Dat is niet alleen een politiek gesprek maar ook een inhoudelijk dieper gesprek.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) concludeert hieruit dat in verband met corona, de drukte en door ziekte recentelijk gecommuniceerd, de diepgang en de antwoorden op de vragen die gesteld zijn, ook bekend waren, niet gegeven zijn en dat het antwoord is gegeven op basis van “we moeten wat leveren”. Er was geen sprake van een antwoord op de vraag en dat dat bewust is geweest.
Wethouder Klein merkt op dat iets in wat zij heeft gezegd niet goed is overgekomen. Dat was uitdrukkelijk niet de bedoeling van het college. Zij heeft goed gehoord wat gezegd is. Dit is zeker niet de opzet geweest. Het college was in de veronderstelling dat met het raadsvoorstel dat is gestuurd en de zaken die daarin worden beschreven juist hetgeen was waarover de adviescommissie wilde spreken. Zij heeft geconclu-

deerd dat dat niet het geval is. Dat is waarom het beter moet. Dat neemt zij zich ter harte.
De heer Gilissen (VVD) vraagt of het nieuw is voor de wethouder dat de commissie vragen stelt over verduurzaming van panden in het licht van de afschrijving in het kader van de componentenmethode. Hij veronderstelt dat het niet nieuw is dat financiële instrumenten gezien worden als politieke wensen als het gaat over investeringskapitaal, het verduurzamen van panden. Hoe is dat zo uit elkaar gaan lopen, vraagt hij, dat een strikt financieel product in dat licht van dergelijke politieke wensen wordt gezien.
Wethouder Klein antwoordt met het voorbeeld van de restwaarde. In het raadsvoorstel staat heel duidelijk dat het college daarin zeer geïnteresseerd is en niet alleen dat het college daar naar kijkt, maar dat het college dit ook doet. Die doet het college ook in de circulaire projecten, bijvoorbeeld in de raadsbehandeling van het Berlijnplein, zei het college. Daarbij gaf de wethouder aan dat bij de nota Kapitaalgoederen in 2023 een nieuwe herijking is, juist om de zaken die het college nu leert; om dit op een verantwoorde wijze te doen. Daartoe zijn duidelijke openingen.
Zij denkt dat er een brug te slaan is tussen hoe groot de verschillen zijn tussen datgene wat nu mogelijk is en datgene wat mogelijk gemaakt moet worden. Zij wil op zoek naar hoe die brug gezamenlijk is te slaan.
De heer Gilissen (VVD) kijkt dan ook naar de rol van de raad. Hij oppert dat het wellicht beter is wanneer de raad die wensen explicieter verwoordt in de vorm van een motie of een opdracht. Hij vraagt of dat kan helpen.
Wethouder Klein antwoordt *hoe concreter hoe liever*. Zij is dankbaar voor de inbreng die ook nu is geleverd. Dat is nog niet hetgeen wat maakt dat het college exact weet waaraan behoefte is. Daar zullen nog gesprekken aan voorafgaan.
Dan kan het helpen om [wensen] in een motie te gieten.
Mevrouw De Koning (GroenLinks) spreekt haar waardering uit voor de openheid waarin dit nu besproken wordt. Vanuit haar partij is er zeker behoefte om een dergelijke expertsessie te organiseren, juist om meerdere opties met elkaar te verkennen. Zij denkt ook dat het goed is om naar de suggestie kijken dat de wethouder vaker aanwezig is in de adviescommissie of dat de adviescommissie vaker haar verzoeken vastlegt in moties en brieven. Blijkbaar gaat er toch nog iets mis. In deze situatie twijfelt zij over of dit wordt opgelost. Op een aantal punten is dit ook in de raad gezegd. Zij benadrukt dat de informele commissie geen vervanging is van formele besluitvorming. Blijkbaar moet dat dan vaker wel plaatsvinden. Zij vraagt de reactie hierop van de wethouder.
Wethouder Klein heeft dat verslag nu met veel meer aandacht bekeken. Eigenlijk gaat het altijd goed. De gesprekken die in de adviescommissie worden gevoerd, beschouwt zij als een prima manier van werken en zoals benadrukt wordt, is het een informele commissie. Het is aan alle betrokkenen te danken dat dit goed gaat. Zij was zich er niet bewust van “eerst een brief en dan een raadsvoorstel”. In de commissie in de raad is gesproken over het raadsvoorstel. De fractie van de VVD vroeg ernaar. Zij heeft alles in het werk gesteld om dit toe te sturen terwijl het omslachtig was. Daarvoor heeft het college andere dingen gelaten. Dat hoeft niet te betekenen dat de wethouder altijd in de adviescommissie aanwezig is. Maar nu achteraf denkt zij *waarom zij er niet bij geweest is*. Zij beseft nu dat dat had kunnen helpen.

Toezeggingen worden bijgehouden. Die brief had zij nooit toegezegd. Die stond nergens. Zij had de personele wisselingen genoemd. Zij schetst hoe de communicatie gebrekkig is gelopen.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) licht toe dat dat de reden was waarom hij in eerste instantie vroeg dit als raad te gaan doen om iets neer te leggen op grond waarvan de raad echt een keuze kan maken. Door ruis en personele problemen is iets neergelegd waarvan de raad niet vrolijk wordt. Hij spreekt de hoop uit dat de opdracht wel opgepakt wordt. Een expertcommissie is leuk, maar dan zijn er nog altijd wensen vanuit de raad waarop een antwoord moet komen. Dat is wat hem betreft niet dat een expert komt vertellen niet een zodanig voorstander van de componentenmethode te zijn om redenen. Hij wil een besluit nemen op basis van feitelijke informatie en niet op basis van vooringenomenheid van enige adviseur, hoe die adviseur ook verstand heeft van zaken. Hij hoopt echt dat dit gaat verbeteren.

De heer Gilissen (VVD) vraagt of de wethouder iets kan zeggen over het tijdsverloop [in verband met het gevraagde].
Wethouder Klein weet niet exact wanneer de vergaderingen weer beginnen na de verkiezingen. Ze denkt wel dat het goed is eerst een inhoudelijke bijeenkomst te organiseren waarin partijen met elkaar kunnen praten. En dat de raad dan aangeeft of daarna een raadsvoorstel volgt of eerst een brief waarover in de commissie een debat te voeren is. Dat was volgens haar het oorspronkelijk plan. Zij begrijpt ook waarom. Ze denkt ook dat het beter was geweest. Dat stond niet op haar netvlies. Vanaf april starten zaken weer op. Zij biedt aan ervoor te zorgen dat er een bijeenkomst wordt georganiseerd. Dan is na te gaan hoe die uit te leiden. Zij verwacht dat in de zomer/najaar zaken kunnen worden afgerond.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) legt de vraag voor of de vraag nog niet duidelijk is. Hij gaat ervan uit dat de vraag heel erg duidelijk is. Door alle stukken heen lezend is toch duidelijk wat de commissie wil?
Wethouder Klein is zich ervan bewust dat in de stukken die het college vanochtend heeft gestuurd, heel veel onderbouwing staat. Zij verwacht dat er nog wel een aantal vragen teruggesteld zullen worden op de vraag of de vraag duidelijk is: welke vragen nog niet zijn beantwoord?
Mevrouw De Koning (GroenLinks) heeft persoonlijk hele goede ervaringen in dergelijke situaties met een expertsessie; juist wanneer de raad iets anders wil doen dan het voorstel van het college, kan het handig zijn om een aantal experts te bevragen en dat publiekelijk te doen voordat de raad en college het debat ingaan. Dat moet niet vertragend werken. Het kan voor partijen in de raad behulpzaam zijn, het gevoel te hebben geïnformeerd te zijn bij het innemen van een licht afwijkend standpunt.

Mevrouw Schilderman (D66) deelt dat als voorstel dan dat na die bijeenkomst voor de zekerheid het verzoek te formuleren. Dan is na te gaan of het college dat zelf maakt op basis van die bijeenkomst of dat de raad zelf het initiatief neemt om dat te doen. Dat lijkt haar een goede toevoeging om het uiteindelijk 100% duidelijk te hebben.
De heer Gilissen (VVD) vat samen om duidelijk te maken waar de bal ligt:
Hij stelt zich voor dat een dergelijke bijeenkomst wordt georganiseerd waarin vrijer wordt gesproken waar de wensen liggen. Dat het college dan een brief schrijft over wat het college daaruit meeneemt, misschien dan ook in het licht van een nieuwe politieke samenstelling van de raad. En dat dat besproken wordt in de commissie en

dat dat dan leidt tot een aanpassing van de nota die in de raad is te bespreken. Hij hoort de wethouder spreken over dat het rond moet zijn in het najaar. Dat lijkt hem een goede planning.

De voorzitter dankt de heer Gilissen voor de samenvatting. Zij vraagt en verneemt dat met deze conclusie deze termijn en deze bespreking is af te ronden. Zij schorst voor enkele minuten de vergadering.

11. Spreektijden en fractiebudget

Burgemeester, Beleidsterrein: Bestuurlijke Zaken
Geagendeerd door: Mahmut Sungur (DENK), Jantine Zwinkels (CDA)

Al sinds de invoering van spreektijden in de commissie is dit punt een onderwerp van gesprek in het presidium. Er is structureel door met name kleinere fracties aangegeven dat de verdeling van spreektijden niet rechtvaardig is en de kleinere fracties onvoldoende ruimte geeft om hun politieke standpunt uit te dragen. DENK is van mening dat grote partijen geenszins beslag kunnen leggen op de spreektijd van kleinere partijen en hen de ruimte ontnemen om deel te nemen aan het politieke debat. We horen daar graag de zienswijze van het college op en gaan graag in debat met de overige fracties. Het onderliggend stuk betreft de Verordening op de raadscommissies Gemeente Utrecht.
Een ander punt is de structureel toenemende werkdruk en daarmee gerelateerde ondersteuning/financiering van de raadsfracties. DENK is van mening dat het eerste uitgangspunt van de gemeenteraad zou moeten zijn het faciliteren van raadsfracties zodat zij hun controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende taak goed kunnen uitvoeren. Dat is het fundament van onze democratische rechtsstaat. Op dit moment is deze ondersteuning al beperkt en daar lijkt nu ook nog eens afbreuk aan gedaan te worden door de tijdelijke bijdrage die is afgesproken in 2019 niet structureel te maken. Graag gaan wij hierover in alle openheid in debat met als doel om het fractiebudget op een aanvaardbare peil te brengen zodat fracties hun medewerkers daadwerkelijk kunnen betalen op uurloon van 14 euro en het niet blijft bij een foto op twitter. Hierbij zal onder andere een parallel getrokken worden met de zevende wethouder (en staf), toenemende ambities en taken voor gemeenten, werkdruk in relatie tot gezondheid en goed werkgeverschap, vergelijking met de rest van G4 en het stemgedrag van geestverwanten aldaar etc. Ook de toenemende taken zoals het zelf organiseren van de RIB's die eerder door de Griffie werden gedaan zullen aan bod komen. Het onderliggend stuk is de Verordening op Financiële Bijdrage aan Fracties Gemeente Utrecht 2019.

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie boven). De bespreking vindt plaats in één termijn. Er is 45 minuten gereserveerd voor de bespreking.

De commissie
De heer Gilissen (VVD) is geïnteresseerd het doel te vernemen van de berichten die de heer Sungur heeft gestuurd via social mediakanalen in de aanloop naar deze bespreking.
De heer Sungur (DENK) is niet van plan om daarop in te gaan. Wanneer de heer Gilissen expliciet daarover een vraag heeft, zal hij die beantwoorden.
De heer Gilissen (VVD) vraagt naar het doel van de nachtelijke berichten als zou er een complot gaande zijn tussen een aantal partijen richting de fractie van DENK. Hij staat op het standpunt dat een verschil van mening in de commissie besproken wordt. Hij herhaalt zijn vraag.
De heer Sungur (DENK) vindt dit een vreemde vraag; als zou de heer Gilissen niets op Twitter plaatsen wat hij in deze arena aan de orde stelt. Hij kan zich ook uiten op Twitter over wat hij straks gaat zeggen. Hij heeft dat eerder gedaan en hij zal dat blijven doen.
De voorzitter nodigt de heer Sungur uit zijn inbreng te leveren.
De heer Sungur (DENK) heeft dit onderwerp aan de orde gesteld omdat zijns inziens partijen als GroenLinks geen oog hebben voor de gezondheid van collega's en voor goed werkgeverschap. Hij schetst zoals hij het verschil ziet tussen GroenLinks

in de politieke arena en GroenLinks naar de kiezers. Hij komt op voor het belang van de kleine fracties.
De heer Van Corler (GroenLinks) vraagt of het de heer Sungur nu gaat om een statement te maken of dat hij uit is op een [politiek resultaat?]
De heer Sungur (DENK) is al drie jaar bezig ergens te komen. Zijn fractie deed meerdere pogingen. DENK voerde individuele gesprekken, onder andere met de fractievoorzitter van GroenLinks, maar ook in het Presidium sprak hij vaker over de problemen die in deze raad worden ervaren. Keer op keer was de conclusie dat vanuit GroenLinks geen beweging kwam en ook geen oog was voor de kleine partijen. Om die reden dit debat.
De heer Van Corler (GroenLinks) weet niet anders dan dat de besluiten die genomen zijn over de onderwerpen die nu op de agenda staan, democratisch genomen zijn met een meerderheid van stemmen en dat het niet per se aan één partij is om daarin bepalend te zijn.
De heer Sungur (DENK) bevestigt dat er in het presidium gepeild is. Tegelijkertijd is te stellen dat GroenLinks als grootste partij de meeste verantwoordelijkheid draagt.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) ziet een parallel met het politieke debat en hij schetst die parallel. Hij vindt het niet vreemd dat de heer Sungur op deze trom slaat. Hij vat dat op als kracht van DENK om GroenLinks en de VVD tot rede te brengen. Hij bevestigt dat kleine fracties het zwaar hebben en dat zij het personeel onvoldoende kunnen betalen voor wat het personeel feitelijk doet.
De heer Sungur (DENK) vatte dit op als een vraag. Hij antwoordt bevestigend.
Bijna vier jaar geleden constateerde de raad raadsbreed dat de werkdruk ongekend hoog was. Het aantal raadsvoorstellen dat op besluitvorming zat te wachten, nam alleen maar toe. De grote werkdruk kwam onder meer door een ambitieus college met een extra wethouder en een team erbij, meer raadsvoorstellen richting de raad, taken die de gemeente extra kreeg vanuit de rijksoverheid en meer kleine fracties. Er kwam veel meer naar de raad terwijl daar simpelweg geen tijd voor was; niet bij de raadsleden maar ook niet op de raadsagenda. In het presidium werd gesproken over verschillende voorstellen meer werk te kunnen verrichten en de werkdruk te verlagen. Uiteindelijk kwam daar een pakket aan voorstellen uit waarbij rekening werd gehouden met de verschillende behoeften. Het uiteindelijke voorstel was dat de duur van de Raadsinformatiebijeenkomsten in beginsel werd beperkt tot maximaal één uur, spreektijden werden ingevoerd zodat meer werk eerder afkwam met de verdeelsleutel van spreektijden naar grootte van fracties, parallel vergaderingen werd mogelijk gemaakt zodat meer werk eerder afkwam. Omdat allemaal mogelijk te maken werd afgesproken dat fracties meer geld zouden krijgen voor ondersteuning. Dat was vooral belangrijk voor de kleinere fracties omdat die anders zouden bezwijken onder nog meer werk. Hierover werd besloten in het presidium. GroenLinks en de VVD hakten er flink in waar het ging om invoering van extra budget bij het raadsvoorstel die dit regelde. De partijen die zogenaamd tegenover elkaar staan, vinden elkaar als het gaat om de versterking van de eigen machtspositie in de raad. Dat gaat ten koste van de kleinere fracties en de duizenden Utrechters die kleine fracties vertegenwoordigd.
Inmiddels is de raad op het punt gekomen dat fractiebudgetten worden verminderd door de inzet van onder andere GroenLinks, terwijl de spreektijden en parallel vergaderen in stand blijven. Dan moeten de kleinere fracties maar keuzes maken in wat ze willen behandelen, is vaak gezegd. De kleinere fracties moeten dan besluiten over raadsvoorstellen die ze nooit hebben kunnen lezen.

De heer Bosch (PVV) sluit zich aan bij het betoog van de heer Sungur. Hij vraagt of de heer Sungur het met hem eens is dat er dan vaak fractiemedewerkers in de raadszaal zitten.
De heer Sungur (DENK) is dat 100% eens met de heer Bosch. Dit is niet uit te leggen. Hij zal daarop ingaan in zijn betoog. Hij vindt het niet rechtvaardig, dat het de democratie ondermijnt en is bovenal niet gezond is vanwege de stress die dat veroorzaakt. Niet gezond voor de raadsleden, niet gezond voor de medewerkers en niet gezond voor de cultuur in Utrecht waarin de mensen “oog hebben voor elkaar”.
De heer Van Corler (GroenLinks) merkt op dat de werkdruk door iedereen wordt ervaren. Hij kan zich voorstellen dat het voor de ene fractie zwaarder is dan voor de andere. Aan de andere kant is er ook ondersteuning, onder meer vanuit de griffie. Door de jaren heen is het aantal medewerkers van de griffie behoorlijk toegenomen. Hij vraagt de heer Sungur of hij van mening is niet de juiste ondersteuning te krijgen. Misschien is daarin iets te schuiven? Van het budget van de griffie naar het budget van de fracties? Denkt de heer Sungur aan een dergelijke oplossingsrichting? Of zegt de heer Sungur dat er in ieder geval meer geld bij moet.
De heer Sungur (DENK) is er geen voorstander van om ergens een gat te dichten door elders geld vandaan te halen. Gekeken moet worden wat hem betreft naar wat nodig is om het raadswerk aan te kunnen. Dat geldt niet alleen voor de fracties, maar ook voor de griffie. Hij ziet dat de werkdruk bij de griffie ook heel hoog is. Naar zijn weten is het ziekteverzuim bij de griffie nog nooit zo hoog geweest. Hij is er dus geen voorstander van om geld daar vandaan te halen.
Ook zag hij in de afgelopen tijd dat de raadsleden de Raadsinformatiebijeenkomsten zelf moesten organiseren boven al die andere taken die ze hadden. Hij is het niet eens met dit voorstel van de heer Van Corler.
Punt van orde
Mevrouw Ferket (D66) vraagt haar collega's de voorzitter te bejegenen als onafhankelijk voorzitter. Bovendien vraagt zij haar collega's zich nu te richten met interrupties op de inbreng van de heer Sungur. Er zijn nog meer commissieleden die graag inbreng willen leveren.
De voorzitter bevestigt dat interrupties gericht zijn op degene die het woord voert.
De heer Gilissen (VVD) vraagt de heer Bos de heer Van Corler op parlementaire toon te bejegenen.

Voortzetting van het debat
De voorzitter vraagt of de heer Bos een interruptie heeft op de inbreng van de heer Sungur.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) ziet dat de lastendruk op de fracties, verschilt van fractie tot fractie. Hij denkt dat dat het grootste probleem is waarvan de heer Sungur hinder ondervindt.
De heer Sungur (DENK) bevestigt dat dat het geval is. Er is eigenlijk geen ruimte bij de kleinere fracties.
De fractiebudgetten zijn verminderd terwijl de spreektijden en parallel vergaderingen in stand gehouden worden, beschouwt hij als diefstal. Hij laat zich niet bestelen. Hij noemt in dit verband GroenLinks en de VVD.
De heer Van Corler (GroenLinks) maakt het verschil tussen zich bestolen voelen en bestolen zijn. Hij benadrukt dat hieronder een democratisch besluit ligt. In dat opzicht heeft hij problemen met de woorden van de heer Sungur.

De heer Sungur (DENK) wil de democratie niet verengen tot aantallen. De ondermijning vindt plaats door kleinere fracties hun rechten te ontnemen, dat doet de raad door spreektijden in te stellen naar grootte van fracties, dat doet de raad door hen de ondersteuning te ontnemen. Hij stelt dat GroenLinks daarmee bezig is. Hij noemt het bewust diefstal, omdat dat ook voor hem zo voelt.
De heer Van Corler (GroenLinks) heeft geen problemen met de term diefstal wanneer dat gekoppeld is aan het gevoel. Daarin kan hij zich mogelijk nog inleven. Hij herhaalt zijn kritiek. Democratie werkt met meerderheid van stemmen.
De heer Sungur (DENK) herhaalt zijn beschuldiging dat het diefstal is, ongeacht hoe de heer Van Corler dit ervaart. Hij herhaalt zijn stellingname over de maatregelen die zijn genomen en die niet gunstig zijn voor de kleine partijen.
Mevrouw Ferket (D66) vindt dat de heer Sungur van Denk de historie mooi geschetst heeft in zijn bijdrage over hoe het besluit is gelopen; dat was een compromis over hoe de werkdruk in de raad wordt ervaren, hoe voor de medewerkers te zorgen zodat ze niet omvallen. Hoe wordt hier politiek bedreven? Zij stelt dat dat een keuze is. Zij vraagt of de heer Sungur bedoelt met diefstal dat het niet eerlijk voelt, dat hier collegiaal een afspraak is gemaakt dat een aantal fracties heeft gezegd het anders te willen en dat daarmee de verhoging van het fractiebudget niet structureel werd gemaakt zoals collegiaal werd afgesproken, maar incidenteel. En kan de raad van de heer Sungur dan ook een motie verwachten om [de verhoging van] dat fractiebudget structureel te maken. Zij zoekt naar een oplossing.
De heer Sungur (DENK) herhaalt zijn stellingname. Voordat het pakket werd ingevoerd had iedereen evenveel spreektijd in de commissies, namelijk geen spreektijden. Op enig moment zijn de voorstellen gedaan en moesten de kleinere fracties hun spreektijd inleveren. Dan doet hij afstand van een deel van zijn recht. Wanneer dat in stand wordt gehouden en aan de andere kant getornd wordt aan de ondersteuning van de kleinere fracties, worden zijns inziens de kleinere fracties bestolen.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) noemt als voorbeeld de raadsvergadering van vanochtend waarin hij 30 seconden spreektijd had en de heer Sungur 45 seconden in een vergadering van 4:00 uur. Kan hij dan zijn politieke duiding geven aan alle voorstellen die voorbij kwamen?
De heer Sungur (DENK) bevestigt dat dit niet normaal is Vorige week had hij een debat waar hij 45 seconden spreektijd had. Dat debat had hijzelf geagendeerd. Twee of drie weken geleden had hij een minuut en 15 seconden spreektijd in een debat dat hij zelf had geagendeerd: voor zijn bijdrage en interruptie op het college. Er zijn partijen die dit verklaren door te zeggen dat het een democratisch besluit was. De heer Sungur bestrijdt dat dit een democratie is. Er hebben duizenden mensen op hem gestemd en op zijn fractie. Datzelfde geldt voor andere fracties. Die mensen verdienen hun plek aan deze tafel: hun geluid.
Hij realiseert zich dat mevrouw Ferket vroeg naar oplossingen. Hij is voornemens in de richting van de raadsvergadering van 10 maart een amendement in te dienen wanneer dit onderwerp op de agenda komt waarin hij gaat voorstellen om het fractiebudget op te hogen. Hij hoopt mevrouw Ferket aan zijn zijde te vinden zoals afgelopen tijd het geval was als het gaat om het fractiebudget.
Mevrouw Ferket (D66) begrijpt dat in deze raad de volgende fracties voor de verhoging van het fractiebudget zijn: DENK, Stadsbelang Utrecht, de PVV, Student & Starter, de Partij voor de Dieren, de PvdA, en D66. Samen hebben ze 21 zetels. Er is een compromis bedacht om het geld terug te storten voor die fracties die het budget niet nodig hebben. Zij vraagt of de heer Sungur nu opnieuw het voorstel doet (amen-

dement) om de structurele verhoging mogelijk te maken conform de afspraak en dat vast te leggen. Als dat het voorstel is, weten de andere fracties waar ze over na moeten denken. **De heer Sungur** (DENK) antwoordt bevestigend.
De heer Gilissen (VVD) licht toe dat de afspraak is een politieke partij altijd een motie of een amendement mag indienen. Hoe moet hij het verhaal wegen in het licht van de constatering dat hij te allen tijde kan beschikken over zijn rechten.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat de heer Gilissen vandaag vreemde vragen stelt. Hij zou als geen ander als ervaren raadslid moeten weten om bijvoorbeeld een amendement in te dienen, om een motie in te dienen, de fractie zich moet verdiepen in het onderwerp. Dat kan bijvoorbeeld een raadsvoorstel zijn. Wanneer de fractie daarvoor de tijd niet heeft, wanneer door drukte de fractie niet toekomt aan een dergelijk werk, kan de fractie geen moties en amendementen indienen. Op de vraag hoeveel moties en amendementen hij niet heeft kunnen indienen, is geen antwoord te geven. Zijn antwoord schuilt in zijn betoog.
De heer Gilissen (VVD) wijst de heer Sungur op de inconsistentie in zijn eigen verhaal. Hij koppelt dit aan spreektijden in de gemeenteraad. Het niet kunnen indienen of niet kunnen voorbereiden van moties of amendementen heeft niets te maken met hoeveel spreektijd de fractie heeft. Hij vraagt de bevestiging dat dat in ieder geval juist is.
De heer Sungur (DENK) ontkent dat er een inconsistentie zit in zijn verhaal. Spreektijden slaat op zijn recht, op de kwantiteit van zijn verhaal. Hij heeft ondersteuning nodig om de kwalitatieve kant van zijn politieke bijdrage vorm te geven.
De heer Gilissen (VVD) sloeg hierop aan omdat de heer Sungur sprak over rechten. Hij heeft net zoveel recht als raadslid als ieder ander raadslid. De suggestie wordt gewekt als worden hem dingen ontzegt omwille van het gegeven van spreektijd. Dat is naar zijn oordeel niet waar.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat zijn fractie er vaak genoeg op aangesproken is dat zij door de spreektijd heen zat. Alle 45 raadsleden hebben daarmee geen gelijke rechten. De fractie van de VVD heeft meer spreektijd dan zijn fractie. De fractie van de VVD is onder meer verantwoordelijk voor het gegeven dat die rechten voor de kleinere fracties zijn ingeperkt. Dat is drie jaar geleden gedaan.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) heeft de ervaring dat van de moties die hij zou willen indienen hij maar de helft kan indienen zonder daaraan een politieke duiding te kunnen meegeven. Hij vindt dat behoorlijke frustrerend. Hij vraagt of de heer Sungur dit gegeven herkent.
De heer Sungur (DENK) antwoordt bevestigend. Hij schrikt van de spreektijden van zijn collega fracties. Hij bestrijdt dat op deze wijze de lokale democratie goed is in te richten.
De heer Bosch (PVV) vraagt of de heer Sungur het met hem eens is dat de heer Gilissen wel mooi kan praten maar wanneer de raadsleden een extra dinsdagavond moeten vergaderen buiten alles om van wat is afgesproken, hij bij een onderwerp slechts 2 minuten heeft en dat er dan geen sprake kan zijn van een goed verhaal, van een betoog. Het gaat hier ook om het debat. Hij vraagt of de heer Sungur het met hem eens is dat dat laatste kapot gemaakt wordt.
De heer Sungur (DENK) antwoordt bevestigend. Hij merkt dat vooral de laatste tijd heel veel gesleuteld kan worden aan de afspraken die de raad maakt, onder het gezegde dat de meerderheid het heeft besloten. Hij noemt ook het eerder beginnen dan afgesproken met een vergadering omdat sommige partijen zich dat prima kun-

nen permitteren zonder oog te hebben voor de kleinere fracties die plotseling moeten schuiven in de agenda's. Dat kan zomaar worden bepaald en daaraan stoort hij zich.
Mevrouw Assen (PvdA) plaatst het eerder beginnen van vergaderingen niet in hetzelfde rijtje van bezwaren die de heer Sungur noemde. Bepaalde dagen zijn gereserveerd voor het raadswerk. Waarom schaart hij die situatie waarin op donderdag een half uur eerder de vergadering begint in datzelfde rijtje van bezwaren?
De heer Sungur (DENK) ziet dat als een onderdeel van het totaal; het totaal waarin hij als raadslid samen met zijn medewerkers onder druk staat. Dit betekent veel voor hem vooral wanneer dit last minute gebeurt met het akkoord van de meerderheid van de commissie. Er zijn toch afspraken over gemaakt?
Mevrouw Assen (PvdA) doet de oproep niet alles wat is gebeurd of nog gaat gebeuren met dezelfde blik te bekijken: waarvan de kleine partijen meer de dupe zouden worden. Zij voorziet dan een glijdende schaal waar partijen alleen maar tegenover elkaar komen te staan. Dat zou zij betreuren.
De heer Sungur (DENK) stelt een wedervraag aan mevrouw Assen. Hij vraagt of zij het legitiem vindt dat bijvoorbeeld een raadslid die woordvoerder is op een onderwerp geen ruimte heeft om een half uur eerder te beginnen.
Mevrouw Assen (PvdA) is die mening ook toegedaan. Het is alsof de heer Sungur met de woorden die hij kiest impliceert dat er een soort kwade opzet achter zit om de kleine partijen te benadelen of bewust met lak aan de kleine partijen. Zij heeft dat niet ervaren in de situaties die de heer Sungur aanhaalde. Om die reden gaat zij hierop in. Zij beseft dat het een individueel raadslid kan raken.
De heer Sungur (DENK) licht toe dat het hem niet gaat om intenties en in dit specifieke geval al helemaal niet. Hij begrijpt dat een wethouder een andere vergadering heeft waar hij ook heen wil. Tegelijkertijd zijn in de raad afspraken gemaakt. Niet voor niets wordt de raadsagenda vastgesteld en gecommuniceerd, ook met het college. Waarom zou hij zelf moeten wijken en in zijn agenda schuiven inplaats van de wethouder? Waarom valt die afweging de andere kant op?
Mevrouw Assen (PvdA) zou willen dat alle betrokkenen omgangsvormen hebben waarin af en toe wel afgeweken kan worden van een afspraak of van een regel als het echt een uitzondering blijft. Zo is dat ook wel eens wanneer zij haar eigen situatie voor ogen neemt bij het plannen van een Raadsinformatiebijeenkomst. Wanneer zij een Raadsinformatiebijeenkomst wil organiseren, is zij soms ook geholpen met iets meer coulance en vrijheid in de regels. Zij zou willen dat het beide kanten opwerkt. Daarom vindt zij dit legitiem.
De heer Bosch (PVV) sluit hierop aan met de vraag aan de heer Sungur of hij het met hem eens is dat het hier niet gaat om een incident? Dat het regelmatig voorkomt dat er even doorgewerkt wordt in lunchtijd, doorgewerkt wordt in dinertijd. Dat is een hard gelag voor een eenmansfractie.
De heer Sungur (DENK) antwoordt bevestigend. Vooral de laatste tijd is dit heel erg aan de orde.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) draait mee sinds 2010. Hij constateert dat een enorme toename van bestuurlijke drukte. Daardoor worden de fracties, de raadsleden gemangeld. Ten koste van nevenfuncties moeten de raadsleden acte de présence geven en een en ander voorbereiden en aan de drukte meedoen waardoor de andere activiteiten zwaar onder druk komen te staan. Hij vraagt of de heer Sungur dat ook ziet.
De voorzitter vraagt de commissie de interrupties en de antwoorden in te korten.

De heer Sungur (DENK) merkt op het beperkend te vinden steeds herinnerd te worden aan dat de inbreng kort moet. Hij vindt dat niet zo prettig. Hij wil graag volledig kunnen antwoorden.
Hij herkent niet alleen wat de heer Bos zegt; hij vraagt zijn gehoor erop te vertrouwen dat hij dit ook zo voelt. Hij voelt de stress. Dit heeft effect op zijn welzijn. Hij onderscheidt dit van politiek bedrijven. Hij vindt dit een kwestie van gezondheid. Het gaat niet om meerderheden en minderheden. Het gaat niet om een aantal zetels, om de handen die mensen opsteken. Dit gaat over de vraag of de raadsleden oog hebben voor elkaar. En dan niet alleen in woord maar ook in daad. Zien de raadsleden elkaar staan? Zien de raadsleden de behoeften van anderen? Wanneer dat niet aan de orde is heeft hij niets aan termen als “Utrechtse cultuur”, “we gaan op een bepaalde manier met elkaar om”, “de Utrechtse raad is zo vredig als het maar kan”; daarvan is wat hem betreft geen sprake wanneer de raadsleden elkaar niet zien staan. Hij benadrukt heel veel signalen te hebben afgegeven die niet worden gezien en niet gevoeld en niet aangegrepen. Hij heeft vele pogingen gedaan om een en ander te veranderen. Daarmee is niets gedaan. Om die reden zitten partijen nu bij elkaar.
De heer Gilissen (VVD) gelooft de heer Sungur wanneer hij zegt dat het hem raakt en dat hij er heel veel last van heeft. Hij vindt het lastig dat de heer Sungur zijn bijdrage begint met een aanval, suggererend dat er iets achter zit. Dat partijen, zijn partij, en de partij van de heer Van Corler dit bewust doen. De heer Gilissen bestrijdt dat. Hij is blij dat het gesprek op een punt gekomen is waarover hij ook wil spreken. Hij stelt voor vooral langs die lijn, in begrip hoe de ander erbij zit, en ook samen zoekend naar een oplossing, verder te kijken.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat dit zo ver niet had hoeven te komen wanneer de fractie van de VVD oog en oor had voor wat de kleine fracties veel vaker hebben gezegd in het presidium. Dat geldt ook voor de fractie van GroenLinks. Tijdens individuele gesprekken, in app-groepen, vaker al meer dan een jaar geven de kleine fracties aan dat zij het enorm druk hebben, dat ze bezwijken onder de werkdruk. Hij heeft gezegd helemaal niet te wachten op dit debat. Hij wordt hiervan niet per se vrolijker, of krijgt hiervan energie. De raadsleden zijn hier bijeen omdat hij al in een eerder stadium aangaf wat hem dit allemaal doet en wat de fractie meemaakt, mogelijk op een wijze die de heer Gilissen meer aanspreekt. Dat geldt ook voor andere fracties voor wat hij daarvan heeft gehoord. Misschien moet de heer Gilissen bij zijn eigen fractie nagaan en zelf ook reflecteren op hoe hij dit hele proces heeft meegemaakt vanuit zijn rol en welke signalen hij heeft gemist in dit geheel.
De heer Gilissen (VVD) ziet zichzelf regelmatig in de spiegel en reflecteert dan op zijn eigen handelen en op dit dossier. De heer Sungur en hij starten allebei vanuit een ander vertrekpunt. Hij vindt dat dat mogelijk is; mensen verschillen. De raadsleden zijn met 45 bij elkaar. Dat betekent dat hun behoeften ook verschillen. Hij doet de oproep niet met vingers te wijzen. Daarmee komen de raadsleden niet verder. De raadsleden moeten wat hem betreft zoeken naar een manier of naar een proces voor hoe wel tot elkaar te komen met ruimte voor visie en opvatting van de fractie van de heer Sungur. Hij stelt voor te proberen er samen uit te komen. Volgens de heer Gilissen heeft niemand dat proces geblokkeerd. Uiteindelijk maakt iedereen keuzes.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat de heer Gilissen al een tijd geen fractievoorzitter meer is. Hij merkt dat hij informatie mist. Hierover is uitgebreid gesproken in het presidium, niet één keer maar vaker. Zelfs een vergadering van het presidium met dit ene onderwerp op de agenda. Hij is benieuwd hoe de heer Gilissen reflecteert op zijn

rol in dit geheel. Hij zei net dat hij regelmatig in de spiegel kijkt; hoe kijkt hij naar dit onderwerp en zijn eigen handelen?
De heer Gilissen (VVD) kijkt altijd vanuit de verbinding om oplossingen te zoeken die op draagvlak kunnen rekenen bij de raad. Hij denkt niet dat meer geld de oplossing is. Hij denkt daarover van mening te verschillen met de heer Sungur. Hij verwacht te moeten kijken naar de eigen werkwijze. Hij is blij dat met de raad de keuze is gemaakt om commissies veel meer in een positie te brengen om te beslissen over de eigen agenda om ook te prioriteren en keuzes te maken. Dat is een belangrijke stap. Hij is minder optimistisch dan de heer Sungur over de mogelijkheden van het geld. Er is ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid om het leuk te houden voor iedereen. Dat gesprek moet gevoerd worden. De heer Sungur weet dat hij dat gesprek altijd het hem heeft kunnen voeren, in het presidium, hier in de commissie en ook in de raad toen dit eerder werd besproken.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat dat precies het probleem is. Hij is niet uit op het voeren van gesprekken. Hij bevestigt dat die mogelijkheid van gesprekken voeren er is. De raadsleden kunnen prima gesprekken voeren met elkaar. De vraag is dan wat de raadsleden vervolgens gaan doen nadat de gesprekken zijn gevoerd. De vraag is of de ander hoort wat gezegd wordt. Luistert de persoon naar wat degene die praat voelt. Wat doet de luisteraar ermee? Gaat de luisteraar dan vanuit een meer comfortabele positie nadenken over hoe het op te lossen voor de ander? Hij adviseert de raadsleden te bedenken wat de oplossing zou kunnen zijn voor degene die het woord voert.
Mevrouw Assen (PvdA) wordt geraakt door wat de heer Sungur zegt over zijn ervaringen, mede als gevolg van het raadswerk. Ze kan zich dat ook voorstellen mede door de combinatie van alles wat raadswerk met zich meebrengt. Dat raakt haar ook omdat zij dat zelf zo meemaakt. Zij vraagt of de heer Sungur met haar deelt dat dat niet alleen ligt in de werkwijze van deze raad. Dat dat ook ligt in de manier waarop raadswerk in Nederland georganiseerd is in het aantal uren dat daarvoor staat. Dat wordt niet per se bepaald door de raadsleden zelf. Is het dan terecht om de oorzaak te zoeken helemaal binnen de werkwijze van deze raad?
De heer Sungur (DENK) deelt dat in die zin dat hij in zijn bijdrage al aangaf dat de werkdruk is ontstaan onder andere door het overhevelen van taken naar de gemeenten die bij de rijksoverheid lagen, en doordat in de raad meer kleinere fracties functioneren, het college ambitieuzer en enthousiaster is en meer raadsvoorstellen de raad doet toekomen. Er speelt meer. Tegelijkertijd legt hij de vraag voor of het dan wel zaak is om na te gaan wat nodig is om die druk bij de raadsleden voor een belangrijk deel weg te nemen. De pogingen die zijn fractie daartoe heeft genomen, samen met enkele andere partijen, ontbreken nu tot zijn spijt.
Mevrouw Assen (PvdA) ziet de verklaring voor de oorzaak van de ervaring van werkdruk ook voor een groot deel buiten de werkwijze van de raad, en voor een deel daarbinnen. Zij vraagt of de heer Sungur met haar deelt dat ook wanneer hij en zij beiden aangeven hoe zij dat ervaren, dat het nog steeds aan alle fracties afzonderlijk is om daarin zelf eigenstandig afwegingen te maken. Zij vindt het niet passen om het op de man te spelen wanneer zij de conclusie niet delen die de heer Sungur en zij trekken.
De heer Sungur (DENK) speelt het niet op de man. Hij spreekt politieke partijen aan op hun verantwoordelijkheid. In zijn overtuiging hoort dat ook in de politiek. Des te groter de politieke partij is, des te meer verantwoordelijkheid die partij heeft en des te

groter zijn machtspositie. In dit geval gaf hij aan dit niet te zien als politiek bedrijven. Wanneer politiek bedreven wordt, is de afweging voor de desbetreffende.
Dit gaat niet over politiek. Dit gaat over welk klimaat de raad wil hebben. Staan de fracties voor een gezonde, veilige werkomgeving? In dat geval vindt hij het waanzin om handen te tellen en dat betrokkenen niet kunnen kijken naar wat nodig is om gezamenlijk te komen tot een sfeer en omgeving waarin elk raadslid zich prettig voelt. Daar zoekt hij naar.
De heer Bosch (PVV) vraagt de heer Sungur, gehoord de interruptie van mevrouw Assen, wat hij ervan vindt dat deze raad heeft besloten tot parallelle vergaderingen. Dat was een onderdeel van een pakket. Dat het wel degelijk aan deze raad ligt dat die werkdruk is verhoogd. Hij vraagt of de heer Sungur dat met hem eens is.
De heer Sungur (DENK) bevestigt dat de meerderheid van de raad dat doet. Daarmee is ingestemd, drie jaar geleden, omdat de fracties ook ondersteuning zouden krijgen en parallelle commissies zouden gaan draaien.
Op dit moment wordt daaraan een enorme afbreuk gedaan waardoor het werken niet meer mogelijk is. Hij benadrukt dat de situatie zoals die nu is niet gezond is.
Mevrouw Ferket (D66) wil terug naar de oplossingen van DENK. Zij deelt de problematiek zoals hij die omschrijft rondom de werkdruk en het fractiebudget. De heer Sungur zegt een amendement te zullen indienen. Dan vindt hij D66 aan zijn zijde.
Voor wat betreft de spreektijden wordt dit debat voor de helft in de pot diversen gevoerd. Dat is het compromis dat ook haar partij heeft gedaan sinds het vorige debat hierover. De heer Sungur heeft de ruimte om het debat te voeren in de commissie.
De heer Sungur (DENK) is het daarmee niet eens. Hij herhaalt zijn stellingname dat iedereen dezelfde hoeveelheid spreektijd had voordat dit pakket werd ingevoerd. Inmiddels is er geen sprake meer van dat elke fractie gelijk is. Hij vindt het niet kunnen dat gezegd wordt dat DENK voldoende spreektijd heeft vanuit het argument dat vanuit *diversen* geargumenteerd mag worden. Dat is bewust gebeurd om het debat in de raad te bevorderen. Daarmee heeft hij niet meer ruimte om zijn bijdrage te leveren. Hij mag aan anderen vragen stellen. Maar hij mag niet zijn politieke visie vanuit de pot diversen te berde brengen. Dat is niet hetzelfde.
Hij verneemt graag van mevrouw Ferket waarom zij van mening is dat de spreektijden zouden moeten worden verdeeld naar grootte van fracties.
De voorzitter neemt aan dat mevrouw Ferket dit zal inbrengen in haar bijdrage. Zij stelt de heer Sungur voor haar op dat moment te vragen.
Mevrouw Sturkenboom (Student & Starter) begrijpt goed hoe DENK er inzit als het gaat om het fractiebudget. Als het gaat om spreektijden zit haar fractie daar anders in. Zij heeft respect voor hoe iedereen zich daarbij voelt.
Zij hoort de heer Sungur zeggen dat hij niet slaapt, dat hij stress heeft. Zij ziet bij de heer Sungur ook vandaag de emotie die dit met zich meebrengt. Zij stelt zich voor dat de heer Sungur zich alleen voelt in deze continue stroom van interrupties. Zij is benieuwd naar de onderbouwing van de door de heer Sungur voorgestelde oplossing: spreektijden loslaten en fractiebudget omhoog. Zij kan zich voorstellen dat dit niet voor iedere fractie een oplossing is. Wat gaat voor hem het verschil maken dat er geen spreektijden meer zijn. Vindt de heer Sungur dat hij deze mening is toegedaan omdat hij daar recht op heeft. Dan komt zij weer uit bij mevrouw Assen dat er dan als fractie afzonderlijk een democratische beslissing gezamenlijk te nemen is. Of gaat het de heer Sungur helpen minder stress te hebben? Of zal dit voor stress zorgen omdat er dan lang gesproken wordt. Zij is daar naar opzoek.

De heer Sungur (DENK) zet uiteen dat er geen koppeling is behalve dan dat die twee samen zijn gegaan. Destijds zijn spreektijden ingevoerd vanuit het idee dat er veel raadsvoorstellen op de plank lagen dat er veel gebeuren moest, dat er weinig ruimte was op de agenda; besloten werd voor een deel dit op te lossen met parallelle vergaderingen, en voor een deel door het opleggen van spreektijden zodat er geen ellenlange commissievergaderingen zijn. Spreektijden beperken hem in zijn kwantitatieve bijdrage. Hij mag minder zeggen over een onderwerp, dan bijvoorbeeld een partij als GroenLinks. Hij vraagt zich af waarom. Dit gaat anders in de Tweede Kamer, en anders in de provincie. Waarom heeft een fractie die groter is dan die van hem meer recht van spreken?
Mevrouw Sturkenboom (Student & Starter) merkt op dat de heer Sungur voor hemzelf een kern aanraakt. Daarover moet haars inziens dan ook meer bestuurlijk gesproken worden. Zij is benieuwd naar de keuzes van de heer Sungur wanneer hij geen spreektijden heeft. Of zal de heer Sungur alsnog een andere keuze maken. De gedachte achter de spreektijden was ook “choose your battles”. Mogelijk zit D66 meer op onderwijs, maar minder op een ander onderwerp, zo dat hij zijn spreektijden anders kan inzetten. Hoe ziet de heer Sungur dat?
De heer Sungur (DENK) merkt op dat een raadslid geacht wordt te stemmen over voorstellen over de hele linie en niet over een specifiek onderwerp waarmee de fractie iets heeft. Hij bevestigt dat ook zijn fractie onderwerpen heeft waarin hij zich dieper verdiept dan in andere onderwerpen.
Hij vindt dat op het moment waarop hij is gekozen als raadslid, hij verantwoordelijk is over de hele linie. De heer Bos moet over de hele linie gaan stemmen. Hoe verwacht mevrouw Sturkenboom dat hij als raadslid stemt over nota’s en voorstellen die hij nooit heeft kunnen lezen. Hoe moet hij dat vormgeven: choose your battles? Die 3500 mensen die op hem hebben gestemd hebben dat niet gedaan voor één onderwerp. Ieder persoon in de raad heeft een eigen belang.
Mevrouw Sturkenboom (Student & Starter) vindt dat verhoging van het fractiebudget te begrijpen is. Dan is een fractie medewerkers aan te nemen en beter betaalde zodat ze meer uren kunnen maken en dat dat misschien eerder het hulpmiddel is dan bijvoorbeeld de spreektijden aanpakken.
De heer Sungur (DENK) gaf zojuist aan dat die twee los staan van elkaar, behalve dan dat ze samen zijn gekomen in het pakket en dat ze in die zin aan elkaar gerelateerd zijn, omdat het ene helpt in het meer werk er doorheen brengen en het andere helpt in het mensen aannemen om het raadslid te ondersteunen.
Spreektijden betekent dat hij ook op onderwerpen waar hij zijn momenten en battles kiest, minder kan zeggen. Dat accepteert hij niet. Dat was niet aan de orde drie jaar geleden. Iedereen had evenveel recht van spreken. De vraag die overeind staat, is waarom een politieke partij die meer zetels heeft meer spreektijd moeten hebben dan een kleinere partij.
De voorzitter stelt voor de heer Sungur te vragen zijn bijdrage voort te zetten.
De heer Sungur (DENK) vervolgt zijn inbreng. De realiteit waarin fracties hun medewerkers structureel onderbetalen, laten overwerken, geen pensioen of vakantiegeld kunnen betalen, zal hij niet langer accepteren. Deze vorm van onredelijkheid, ondemocratisch handelen en diefstal moet wat hem betreft per direct stoppen.
De fracties van GroenLinks en de VVD moeten wat hem betreft tot rede komen en zij moeten wat hem betreft oog hebben voor de gezondheid van hun collega's en respect voor de controlerende en kaderstellende taak van raadsleden. Elke fractie moet wat hem betreft net als in de Tweede Kamer evenveel tijd krijgen om haar

mening te verkondigen. De raadsleden moeten de nodige ondersteuning krijgen zoals dat ook in Amsterdam, Rotterdam, en Den Haag gebeurt. Daar gaan ze richting de 3 miljoen euro aan fractieondersteuning, terwijl Utrecht niet verder gaat dan 900.000 euro. Hij wil gelijke spreektijden of helemaal geen spreektijden, een fractieondersteuning die past bij de werkgever die hij is. Totdat dit gebeurt, zal hij doorgaan met het ontmaskeren van alle politieke spelletjes. Hij houdt GroenLinks en consorten voor verantwoordelijk voor uitval door ziekte binnen zijn fractie. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

Mevrouw Ferket (D66) vindt deze woorden van DENK heel heftig om ze te wijden aan fracties in de raad die een andere mening zijn toegedaan.

De heer Sungur kondigde op Twitter allerlei openbaringen aan of openbaringen over politieke spelletjes. Zij werpt zich daar verre van. Hier is open en eerlijk het gesprek om tot goede besluiten te komen.

Zij bevestigt dat politieke partijen soms zaken onderling voorbereiden die over iedereen gaan. Daarover zijn eerder afspraken gemaakt. Zij merkt dat daar nog oud zeer zit over het zich niet houden aan het compromis. Mevrouw Ferket bevestigt dat de wijziging van het compromis uit de koker komt van de VVD en GroenLinks. Zij vraagt of die strijdbijl te begraven is na dit debat en of vooruit te kijken is en de discussie over spreektijden zoals is afgesproken met de nieuwe raad te voeren als er andere getalsverhoudingen zijn en ook misschien nieuwe partijen.

De heer Sungur (DENK) antwoord ontkennend. Dat kan DENK niet. Dat betekent alleen maar dat de raad de verantwoordelijkheid uitstelt die de raad heeft in het hier en nu en die dan afwentelt op een groep die er nu niet is, terwijl deze raad verantwoordelijk is voor de werkdruk die in de afgelopen vier jaar is ontstaan; hij vindt dat deze raad verantwoordelijk is voor het vinden van oplossingen.

De heer Bosch (PVV) vraagt of de heer Sungur het met hem eens is dat de [betrokkenen in spe] met de nieuwe raad in hetzelfde vacuüm terechtkomen. Nieuwe partijen hebben geen weet van hoe de dingen hier gaan. Dan is het stadsbestuur zo weer drie jaar verder zonder [essentiële wijzigingen]. Hij vraagt of de heer Sungur van mening is dat dat een realistisch scenario is.

De heer Sungur (DENK) weet niet hoe de nieuwe partijen er in zullen zitten. Hij constateert dat nog vandaag door het DB Presidium is besloten dat alle discussie die zich heeft voorgedaan in de afgelopen tijd, nog in deze raadsperiode moet worden afgerond. Dit is er één van. Waarom zou de raad deze afwentelen op de nieuwe raad? Hij vindt dat de raadsleden van nu de verantwoordelijkheid moeten nemen.

De heer Bosch (PVV) weet ook niet hoe de nieuwe partijen er in staan. Hij zet zijn opmerking in het perspectief van zijn eigen ervaringen in het begin van zijn raadsperiode. Hij vraagt of de heer Sungur dat met hem deelt.

De heer Sungur (DENK) antwoordt bevestigend. Hij denkt dat de eerste zorgen van de fracties niet uitgaan naar de spreektijden. Het eerste half jaar zal voorbijgaan aan het leren kennen van de omgeving, zoals dat ook bij hem het geval was.

De heer Gilissen (VVD) maakt van de gelegenheid gebruik om enkele onjuistheden te corrigeren in de bijdragen van de heer Sungur.

(1) Zijn fractie betaalt haar medewerkers goed, geeft ze een pensioen, vakantiedagen en laat ze niet continu overuren maken en dat de medewerkers blij zijn om voor de fractie te werken. (2) Met betrekking tot compromis is afgesproken dat dat geëvalueerd zou worden. (3) Hij herkent zich niet in het beeld dat hier politieke spelletjes worden gespeeld. Hij werd als commissievoorzitter geconfronteerd met de dilemma's die de heer Sungur inbrengt; wat dan te doen: inboeten op de procedures

die de gemeenteraad heeft afgesproken die ook de fracties beschermen of gaan fracties het doordrukken? Dat gebeurt altijd integer. Dat gebeurt altijd vanuit het gegeven dat de heer Gilissen er net zoveel tijd in wil steken als de heer Sungur.
De heer Sungur (DENK) begint met het laatste van wat de heer Gilissen zei. Hij ontkent dat dat altijd integer gebeurt. Er is zelfs gebruik gemaakt van de media om fracties onder druk te zetten. En dat terwijl er goede gesprekken onderling gevoerd werden en de raadsleden midden in een proces zaten. Hij benadrukt weinig te hebben gemerkt van integer.
Wanneer de heer Gilissen vindt dat dit een pakket was, “het compromis” zoals hij heeft gesteld, had hij nooit een amendement moeten indienen drie jaar geleden om vervolgens het budget dat was afgesproken vanuit presidium met de helft in mindering te brengen. De heer Sungur staat op het standpunt dat de heer Gilissen destijds al afbreuk deed aan het voorstel dat voortkwam uit het presidium.
Als de heer Gilissen daadwerkelijk wil meedenken, zich constructief wil opstellen en ook echt voelt wat hij inbracht, hoopt hij dat hij straks met een open blik kan kijken naar de voorstellen die DENK gaat doen.
De heer Gilissen (VVD) legt de vraag voor of in het geval de heer Sungur van hem aanneemt dat hij de voorstellen van de heer Sungur met die open blik gaat bekijken, de heer Sungur dan het gevoel heeft dat de wijze waarop dit debat gevoerd is tot nu toe daaraan een bijdrage heeft geleverd: het vergroten van het begrip, het zoeken naar verbinding, de scherpte van de woorden die hij koos.
De heer Sungur (DENK) betreurt het dat een aantal fractievoorzitters ontbreekt in deze discussie. Zij hebben goed meegekregen hoe hij ook vanuit het presidium meerdere keren heeft gepoogd dit op een constructieve manier zoals in deze discussie, in verbinding tot een mooi einde te brengen. Dit debat was een maand geleden al geagendeerd. Hij gaf destijds aan dat hij het gevoel had dat er enige beweging in zou zitten bij een aantal fracties en hij dit debat van de agenda heeft laten halen, juist ook vanwege de reden die de heer Gilissen noemde. Hij deelt mee dat de VVD geen millimeter bewoog. Dat gold ook voor GroenLinks. Hij heeft niets nieuws gehoord. Dit debat was niet zijn keuze.
De heer Gilissen (VVD) merkt op dat dit niet zijn vraag was. Hij herhaalt zijn vraag: of de inbreng van de heer Sungur in dit debat gaat bijdragen aan een oplossing.
De heer Sungur (DENK) heeft dat gevoel. Hij denkt dat mensen door hebben dat dit niet langer kan en dat het genoeg is. Hij vindt dat raadswerk ook gezond mag zijn. Hij voorziet een lange vergadering bij voorbeeld op 10 maart vlak voor de verkiezingen, terwijl er geen raad is in Nederland die nog vergadert ongeveer een maand voor de verkiezingen. Hij roept de raadsleden op hiermee te stoppen. Hij roept de raadsleden op na te gaan hoe zij een veilige omgeving kunnen creëren voor hun collega's. Dit gaat niet over politiek en over het tellen van handjes. Hij herhaalt zijn inbreng over de kleine fracties in de raad.
Mevrouw Assen (PvdA) herhaalt haar inbreng in eerdere instantie.
De heer Sungur (DENK) herhaalt zijn antwoord voor de vierde keer.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) benadrukt vanuit consensus tot een compromis te willen komen. Hij legt de vraag van de heer Gilissen nog eens op tafel: denkt de heer Sungur dat dit gesprek helpt om uiteindelijk te komen waar de raad hoort te zijn?
Hij denkt dat partijen teveel ingegraven zijn. Hij denkt dat vanuit de nieuwe realiteit gewerkt moet worden. Hij spreekt over verandering van machtsverhoudingen en van houdingen. Hij hoopt dat de heer Sungur onderschrijft dat partijen naar een nieuw

evenwicht moeten. Hij vindt dat “powerplay” niet bevorderlijk is voor het klimaat in de raad. Wanneer dat de oproep is van de heer Sungur, deelt hij die.
De heer Sungur (DENK) herhaalt zijn inbreng in eerdere distantie over het belang van inleving in collega's in het raadswerk als het gaat om hoe de kleinere fracties zich voelen. Hij roept de grotere fracties op zich in te leven. Hij herhaalt zijn stellingname als het gaat om democratie en aantallen.
De heer Bosch (PVV) schetst de andere positie die de VVD inneemt en vraagt of de heer Sungur dat met hem eens is.
De heer Sungur (DENK) vindt het lastig om over andere fracties te oordelen. Hij vindt dat geluisterd moet worden naar andere fracties en hoe zij denken over hoe het probleem is op te lossen. Hij gaf zojuist aan best goed te kunnen begrijpen dat de VVD weinig problemen ervaart als het gaat om het aantal raadsleden en het budget. Hij herhaalt vooral op zoek te zijn naar een luisterend oor wanneer het gaat om de problemen van andere fracties.
De heer Bosch (PVV) vraagt of de heer Sungur kan meegaan met een inschrijfmethode zoals de Tweede Kamer. Of wil de heer Sungur dat niet.
De heer Sungur (DENK) vreest dat iedereen zich dan procedureel gaat inschrijven voor elk onderwerp om aan spreektijd te komen. Hij is principieel voorstander van gelijke spreektijd voor iedereen. Elke fractie heeft een visie op een bepaald onderwerp. Daarom zijn er gelijke spreektijden.
De voorzitter concludeert dat hiermee de bijdrage van de heer Sungur is afgerond.

Punt van orde
De heer Gilissen (VVD) opteert voor 2 minuten schorsing.
De voorzitter besluit aldus en heropent vervolgens de vergadering.

Voortzetting van het debat
De voorzitter stelt aan de orde dat na dit onderwerp nog een agendapunt op de agenda staat.
Zij heeft de indruk dat veel al is ingebracht. Zij zou het mooi vinden wanneer de commissie vanaf nu niet in herhaling vervalt. Zij geeft mevrouw Zwinkels het woord.

Mevrouw Zwinkels (CDA) noemt het manifest van het CDA “Geen haat in de raad”. Zij is daar trots op. Haar fractie wil een constructieve sfeer en gezonde cultuur in de raad. Zij vindt dat Utrecht er aardig in slaagt om de sfeer goed te houden. Dat maakt de rol van raadslid ook leuk om te doen.
Zij heeft in de afgelopen periode wel haar zorg gekregen. De verhoudingen in de gemeenteraad zijn in haar beleving flink verslechterd. Die signalen gaven haar fractie en ook vaak kleinere partijen meerdere malen af.
De werkdruk is enorm. Dit heeft zij vooral in het laatste jaar zo ervaren. Het aantal plannen en brieven vanuit het college was al hoog en werd alleen maar hoger. En dan wordt de ondersteuning bij de Raadsinformatiebijeenkomsten ook nog versoberd. En de raad is parallel gaan vergaderen en gaan werken met spreektijden. Zij ziet dat laatste punt graag anders. Juist in het debat moet er meer ruimte zijn voor elkaar en moet elkaar iets gegund worden.
Haar fractie is een brede volkspartij en doet niet zo gauw aan Choose Your Battles. Zij zal een voorstel indienen voor gelijke spreektijden in de gemeenteraad en daar naar toewerken. Daarbij staat zij open voor suggesties die aanvullend daarop te doen zijn om gezamenlijk een passend model te vinden.

Zij ervaart onder andere op dit punt in de Utrechtse raad weinig begrip. Zij mist het gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid en het besef van dat de al scheefgegroeide werkwijze effect heeft in de raad. Zij komt terug op het manifest Geen Haat en de raad. Zij waakt daarvoor. Zij wil graag dat de raadsleden meer solidair zijn met elkaar en dan écht iets meer rekening houden met elkaar.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) vindt het voorstel van mevrouw Zwinkels interessant. Heel veel varianten daarvan zijn besproken en ook het presidium gepasseerd. Hij vraagt of het voorstel van mevrouw Zwinkels meer behelst dan alleen gelijke spreektijden. Hij is benieuwd te vernemen welke kant mevrouw Zwinkels op wil; bijvoorbeeld hoe om te gaan met interrupties. Dat zijn wat hem betreft elementen die bij een dergelijk voorstel zouden horen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) pleitte bij de invoering van de spreektijden in de commissie er al voor dat überhaupt niet te doen. Zij verwachtte excessen. Partijen gaan op het één inleveren en het zoeken in het ander. Doorgaans krijgt een kleinere oppositiepartij niet zoveel vragen. Die ruimte heeft een kleinere partij dus niet. Dat argument gaat niet op.

Snel volgt dan het argument dat kleinere partijen misbruik maken van de situatie. Dan kapt de voorzitter een kleinere partij sneller af. Zij benadrukt dat dit niet geldt voor deze voorzitter. En ze wil ook niets ten nadele zeggen van voorzitters die het goed proberen te doen.

Mevrouw Zwinkels staat open voor varianten. Zij hoorde ook de suggestie van de heer Bosch om te kijken naar een inschrijfmodel in de commissies. Zij stelt voor dat te verkennen. De voorstellen in het presidium gingen haar niet ver genoeg. Daarvan werd te snel gezegd dat wat er nu is, het compromis is. Zij wil daar verder op ingaan. Zij nodigt iedereen uit om daarover mee te denken. Zij spant zich in voor een concreet voorstel.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) dankt mevrouw Zwinkels voor haar openheid op dit onderwerp. Hij heeft als voorzitter ervaren hoe weinig instrumenten de voorzitter heeft om een debat te sturen, zeker vanuit de pot diversen. In het laatste presidium heeft hij gezegd een aanpassing te willen in de spreektijdenregeling. Hij zou samen met mevrouw Zwinkels willen nagaan of tot een voorstel is te komen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) dankt de heer Wijmenga voor zijn positieve woorden. Zij waardeert de poging om tot begrip te komen voor elkaars rol in de raad. Zij beseft er anders in te zitten dan de heer Sungur en tegelijkertijd dat de heer Sungur en zij elkaar op een aantal onderwerpen vinden en zij kan zich voor een deel vinden in zijn pleidooi. Er zit voor haar een koppeling tussen de werkdruk en het ervaren van geen ruimte krijgen in de raad. Voor haar zijn spreektijden wel degelijk een onderdeel van een groter plaatje. Dat kan veel ontspanning geven.

Mevrouw Ferket (D66) vraagt of mevrouw Zwinkels bereid is om het fractiebudget te handhaven en niet te verlagen wanneer zij een heel eind meegaat in het verhaal van de heer Sungur.

Mevrouw Zwinkels (CDA) is altijd terughoudend met structurele verhogingen van fractiebudgetten. Zij ziet ook dat een grotere fractie ook meer aansturing vraagt, meer werk met zich meebrengt en haar fractie gaat ook voor een kleine overheid en voor oppassen voor geldstromen die bedoeld zijn voor personen. Voor haar zit het probleem veel meer in de manier van omgaan met elkaar en de beperkte steun die zij heeft ervaren van een aantal partijen. Zij wil daarom vooral kijken naar andere aspecten dan fractiebudgetten.

Mevrouw Ferket (D66) vraagt of mevrouw Zwinkels vanuit collegiale argumenten mee kan gaan in het pleidooi het fractiebudget zo te houden, niet te verkleinen en het overtollige fractiebudget terug te storten. Zij oppert dat dat collegiaal zou zijn, iets waarvoor de CDA-fractie opteert.
Mevrouw Zwinkels (CDA) wil daarover nadenken. Mogelijk is het CDA dan de partij die D66 aan een meerderheid helpt. Zij handhaaft haar standpunt vooralsnog.
De heer Bosch (PVV) heeft de indruk dat mevrouw Zwinkels het allemaal wel ziet maar er niet in mee wil gaan. Hij vraagt hoe mevrouw Zwinkels aankijkt tegen wat haar te verwachten zou staan wanneer zij de allerkleinste partij wordt. Die collegialiteit komt ook daardoor onder druk te staan. Hij kan bijvoorbeeld niet de discussie bijwonen over het voetgangersgebied. Hij zal dat in de raad moeten doen. Dan wordt gezegd, zo is zijn verwachting, dat dat in de commissie al besproken is, terwijl hij daar niet was. Hij vraagt hoe mevrouw Zwinkels dat ziet.
Mevrouw Zwinkels (CDA) ervaart de problemen waar de heer Bosch tegenaan loopt ook. Zij rent ook van de ene commissie naar de andere; het CDA is slechts met twee personen in de raad vertegenwoordigd. Zij kan zich voorstellen dat dit wel het moment is om als raad zich voor te bereiden op verdere versplintering in de raad.
De heer Bosch (PVV) haalt het budget aan dat in Utrecht bestemd is voor de fracties. Hij ziet wel ruimte tussen de budgetten in de verschillende grote steden. Hij spreekt de hoop uit dat het CDA in die ruimte kan bewegen.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) ziet tweedeling in de raad ontstaan. Hij pleit voor gezamenlijkheid in het zoeken naar een betere toekomst voor iedereen. Dat ligt bij de een in meer spreektijd en bij de ander in meer geld voor ondersteuning. Bij de ene partij ligt dat in het misgunnen van meer spreektijd of meer geld. Daarmee doet de raad zichzelf tekort en ontstaat een situatie die hij als giftig ervaart. Hij heeft dat vanavond ook ervaren. Hij vindt dat de raad daarmee moet stoppen. Dat betekent dat de raad naar een nieuw evenwicht toe moet waarin partijen elkaar weer zien en daarop gaan acteren. Hij vindt dat het niet anders kan dan daarin een structurele keuze te maken waarin partijen op hun wenken bediend worden. Hij vraagt of mevrouw Zwinkels dat met zijn fractie eens.
Mevrouw Zwinkels (CDA) heeft de indruk dat heer Bos dit ziet als een transactie of handjeklap. Zij is het eens met het begin van het pleidooi van de heer Bos: met te beseffen dat er iets aan de hand is dat net iets groter is dan de naam van dit agendapunt. Dat moet boven tafel komen. Er moet meer wederzijds begrip komen. Wat haar betreft moet de verbinding meer gezocht worden en de gedeelde verantwoordelijkheid daarin. Zij heeft dat veel meer gemerkt in de eerste twee jaar dan in de laatste twee jaar. Zij vindt het zorgelijk.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) licht toe dat hij bedoelde met “op wenken bedienen” “krijgen wat nodig is om op een goede manier te functioneren en om de harmonie te realiseren”. Er is geen sprake van dat hij bedoelde dat hij alles krijgt wat hij wil. “In staat gesteld worden tot” is het grootste probleem dat ervaren wordt door een aantal partijen in de raad, is zijn inschatting. Hij hoopt dat mevrouw Zwinkels daar meer gevoel voor heeft dan in eerste instantie.
Mevrouw Zwinkels (CDA) vindt dat gekeken moet worden naar wat de oorzaak hiervan is en wat er aan de hand is. De enorme werkdruk wordt in de raad breed gedeeld. Dat is mogelijk een beetje uit de hand gelopen. Er gebeurt veel in Utrecht maar wat haar betreft moet de raad naar een manier toe waarop het te behappen is en werkbaar. Daar zoekt zij naar. Wat haar betreft moet aan die kant gekeken

worden hoe het raadslidmaatschap een maatschappelijke functie of rol kan zijn zoals het bedoeld is, zo dat de raad zichzelf niet voorbij rent.
De heer Van Corler (GroenLinks) is blij dat mevrouw Zwinkels het breder zoekt dan alleen op het punt rond de budgetten en spreektijden. Er ligt volgens hem ook een taak voor de raad zelf. Hij vindt dat de raad zich het gemakkelijker kan maken: meer zaken te bundelen en na te gaan of het het juiste moment is voor agendering. Hij vraagt hoe mevrouw Zwinkels dat ziet.
Mevrouw Zwinkels (CDA) merkt op dat dat altijd een zoektocht is. Dat voelt voor de één aan als werkverschaffing, of extra werk en voor de ander gaat het om een belangrijk politiek punt. Dat is het lastige. Iedereen weegt dat anders. Het gaat haar er om de tijd te krijgen om het gesprek hierover aan te gaan om na te gaan of tot andere inzichten te komen is.
Hierover wordt verder doorgesproken en zij licht toe in welke zin de redelijkheid van haar is getoond in het bijzonder met betrekking tot het agendapunt dat momenteel behandeld wordt.
De heer Van Corler (GroenLinks) brengt in dat doordat de raadsleden elkaar veel gunnen, er ook meer tijdsbeslag wordt gelegd op de raad. Hij deelt de inbreng over de hoge werkdruk. Ook voor de fractie met 12 leden van de raad is de werkdruk groot. Hij heeft door de jaren heen ervaren dat de werkdruk gegroeid is. Gezamenlijk nagaan per agendering of de raad dit echt afzonderlijk wil bespreken of dat slimme bundeling mogelijk is, zou voor hem ook onderdeel van het geheel moeten zijn.
Mevrouw Zwinkels (CDA) vindt dit een prima suggestie. Zij maakt ook een onderscheid tussen de coalitiepartijen en een oppositiepartij, en het voordeel dat coalitiepartijen hebben in het doorgronden van stukken. Zij kan zich voorstellen dat dat hierin ook meespeelt. Er ontstaat ook dynamiek omdat oppositiepartijen het niet eens kunnen zijn over de status die gegeven wordt aan een agendapunt. Ook in dat opzicht vraagt zij inlevingsvermogen van de coalitiepartijen.
De heer Van Corler (GroenLinks) denkt dat het verschil tussen coalitie en oppositie niet veel uitmaakt. Hij denkt dat de raad als geheel de rol scherper kan pakken om richting het college te zeggen wanneer de raad aan het roer wil staan op een bestuurlijk thema.
De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) vindt deze avond interessant geworden. Hij constateert een probleem. De heer Van Corler zegt dat de raadsleden elkaar kunnen vinden in de raad. De discussie van vanavond gaat volgens hem over de verhouding tussen de raadsleden achter de schermen en hoe de fracties hun werk willen organiseren. Hij heeft de indruk dat de fracties elkaar daar te weinig gunnen. Hij noemt als voorbeeld dat de heer Sungur een probleem op tafel legt dat voor hem hoog oploopt over hoe hij graag zijn fractie zou willen organiseren, hoe hij zou willen spreken, en ook mevrouw Zwinkels sprak over zichzelf beter te willen organiseren. De heer Bos zei al dat partijen ingegraven zijn. Dat is precies op het punt waar de fracties zichzelf zouden willen organiseren. Precies op dat punt gaat nu drie jaar iets mis, waardoor drie jaar lang de emoties, de frustraties oplopen en de hakken alleen maar meer in het zand gaan. Hij heeft deze discussie nu gedurende drie jaar gevoerd zien worden. Hij werd destijds ook fractievoorzitter. Hij vond dat destijds spannend in de zin van waar de raad heengaat. Hij ziet dat de werkwijze misschien wel werkt maar niet voor iedereen even goed. Hij stelt de vraag richting mevrouw Zwinkels, of zij het eens is met zijn redenering over het gunnen achter de schermen. En in het verlengde van de vraag van mevrouw Ferket aan mevrouw Zwinkels vraagt

hij of mevrouw Zwinkels zich realiseert dat zij op dit punt ook iets moet gunnen aan de andere fracties, zoals de heer Sungur duidelijk op tafel legde. Hij vraagt of mevrouw Zwinkels het met hem eens is dat wanneer de raad het op deze manier gaat organiseren de raadsleden er voor 10 maart uitkomen.
Mevrouw Zwinkels (CDA) licht toe dat haar ervaring in de eerste twee jaar was dat elkaar meer gegund werd dan in de daarop twee volgende jaren. Partijen wisten prima samen te werken.
Zij ervaart dan in het presidium totaal geen beweging zodra het lijkt dat de stemming zou zijn verbeterd. Dat is een duidelijk andere ervaring dan in het begin. Zij is het ermee eens dat partijen elkaar moeten blijven opzoeken.
De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) roept ertoe op in het vervolg hiervan met het oog op de te verwachten twee verbetervoorstellen richting de raad van 10 maart, die te beoordelen volgens het gunprincipe: gun de fractie iets waardoor de fractie zich kan organiseren op zijn eigen wijze.
Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat mevrouw Zwinkels een aantal punten maakte over wat zij verslechterd vindt, onder andere de ondersteuning van de Raadsinformatiebijeenkomsten. Zij vraagt of mevrouw Zwinkels van plan is ook daarvoor een voorstel in te dienen, of zal zij zich tot *de spreektijden* beperken?
Mevrouw Zwinkels (CDA) wil ook daarvoor een voorstel doen. Zij betwijfelt of het nodig is dat te behandelen in een commissie- of in een raadsvergadering. Misschien zijn daarover in het presidium afspraken te maken, of mee te nemen in een pakket.
Zij beschouwt dit als een maatregel richting de interne organisatie. Zij zal daarover nadenken. Zij heeft de indruk dat mevrouw Assen en zij het met elkaar eens zijn over de wijze waarop het nu mis gaat en dat zij juist gebaat zijn bij normale ondersteuning ten behoeve van de kwaliteit van de besluitvorming. Medewerkers van de griffie gaven aan zichzelf daartoe prima in staat te achten. Nu gaat het teveel ad hoc. Zij werkt vier dagen in de week en daarnaast moet zij dan nog ook een Raadsinformatiebijeenkomst organiseren. Zij vindt dat niet professioneel.
De voorzitter concludeert dat daarmee de inbreng van mevrouw Zwinkels is afgerond. Ze geeft het woord aan D66.

Mevrouw Ferket (D66) wordt door dit debat geraakt. Het gaat over hoe democratie bedreven wordt in Utrecht. En het gaat ook over hoe het met de raadsleden gaat en met de fractiemedewerkers. Zij vindt dat de fracties een zorgplicht hebben in dat verband.
Vorige keer is een compromis gesloten. Zij herinnert zich dat haar fractie daarin constructief was. Ook zij voelt zich bekocht door een aantal fracties dat destijds te elfder ure iets anders besloten dan de gentle(wo)mans agreement die was gesloten.

Ook nu pleegde haar fractie telefoontjes. Tot op heden heeft dat niet geholpen. Zij waardeert het doorzettingsvermogen van DENK met dit te blijven agenderen.
Zij doet de suggestie het fractiebudget zo te laten als het is, en dat de fracties die niet alles nodig hebben het overtollige terugstorten als een geste, als een compromis om nader tot elkaar te komen. De fracties gaan zelf over hoe zij de ondersteuning inregelen. Zij roept ertoe op daarin flexibel te zijn. Zij vindt het een groot goed dat hier in de raadzaal af en toe fractiemedewerkers blaren op hun tong spreken, en peentjes zitten te zweten.

De heer Bosch (PVV) merkt op dat het terugstorten met politieke duiding kan; ook dat kan iedereen voor zichzelf bepalen. Hij vraagt of mevrouw Ferket het met hem eens is dat ook dat mogelijk is.
Mevrouw Ferket (D66) is geen fan van de methode van andere fracties. Haar fractie betaalt de medewerkers erg goed. De fractie geeft de medewerkers veel uren om de raadsleden te ondersteunen. Daarin kunnen fracties andere keuzes maken. Dan zijn ze niet opeens slechtere fracties, dan zijn ze niet opeens een dief van het belastinggeld; andere fracties maken andere keuzes over wat zij goede democratie vinden en goede ondersteuning om in de raad het werk te doen.
Zij ondersteunt de oproep van DENK om de huidige fractiebijdrage op peil te houden. Zij kan met drie fractiemedewerkers 2,5 fte aannemen. Die werken echt heel erg hard om de raadsleden te ondersteunen. Zij vindt dat goede democratie in een situatie waarin het aantal ambtenaren op het stadskantoor groeit, als het aantal stukken toeneemt, als het aantal debatten groeit, en die ontwikkeling goede ondersteuning vraagt. Zij herhaalt haar oproep met betrekking tot het op peil houden van de fractie bijdragen.
De heer Gilissen (VVD) vraagt wat mevrouw Ferket bedoelde met dat sommige fracties andere keuzes maken als het gaat om de betaling van medewerkers.
Mevrouw Ferket (D66) weet dat er fracties zijn die geen 2,5 fte hebben, en die de fractiemedewerkers ook niet betalen conform schaal 9/10. Wat haar betreft hoeft niet iedereen met de billen bloot. Zij is van mening dat wanneer op het stadskantoor bestuursadviseurs rondlopen in schaal 9/10, dat ook zij haar fractiemedewerkers zo inschaalt. Een aantal fractiemedewerkers van D66 werkt momenteel voor de Tweede Kamer, voor andere gemeenten, voor de griffies. Zij is hen na twee jaar kwijt omdat zij niet kan concurreren met dat salaris.
De heer Sungur (DENK) schetst zoals gewerkt wordt in de raad. Hij verbaast zich over het antwoord dat het zou moeten uitmaken in de commissie hoe groot de fractie is. Hij vraagt of mevrouw Ferket dat met hem eens is.
Mevrouw Ferket (D66) zou zich herhalen met het geven van een antwoord hierop. D66 vindt het anders dan DENK dat het zetelaantal wel mag meetellen en dat het invoeren van spreektijden de raadsleden ook helpt zich te begrenzen.
De heer Sungur (DENK) vraagt of mevrouw Ferket het redelijk vindt vanuit een goede werking van de lokale democratie dat een fractie 3,5 minuut spreektijd heeft wanneer het gaat om een begrotingsbehandeling waarbij in die 3,5 minuut alle moties, amendementen, hele bijdragen met argumenten en al inclusief reactie op het college geproduceerd moet worden. Hij weet dat D66 democratie belangrijk vindt.
Mevrouw Ferket (D66) vindt dat het aantal minuten lastig is. Dat doet soms geen recht aan de grootte van het voorstel. Zij herhaalt het een manier te vinden om ervoor te zorgen dat de raadsleden zich begrenzen. Over het algemeen houdt de commissie zich aan de overdag-uren. Dat was in het verleden anders. Nu in deze vergadering stevent de commissie op een later tijdstip af. Zij denkt dat in alle redelijkheid gezocht is naar een manier om met spreektijden te werken om het niet uit de hand te laten lopen. Zij staat daar nog steeds achter. Dat geeft de voorzitter ruimte om te sturen. De verhouding naar zetels mag wat haar betreft er zijn.
Mevrouw Sturkenboom (Student & Starter) verwacht niet dat DENK en D66 tot elkaar komen. Wat haar fractie betreft werkt spreektijd zoals het nu is, prima. Ook zij moet hard haar best doen met 3,5 minuut spreektijd wanneer zij acht moties moet indienen. Het zou haar ademruimte geven wanneer de 3,5 minuut aangepast zal

worden naar 4,5 minuten. De vraag is of D66 ervoor openstaat die ademruimte partijen te gunnen.
Mevrouw Ferket (D66) vindt het lastige aan het debat over spreektijden, dat de spreektijden steeds weer opnieuw niet genoeg bleken. Zij heeft genoeg van dit debat.
Daarover zijn afspraken gemaakt. De pot diversen is ingezet, en het is nog niet genoeg. Zij verwacht dat het niet genoeg blijft. Zij heeft gevraagd een voorstel te doen in het presidium. Er lag geen voorstel. Zij vraagt zich dan af wat het presidium doet. Nu wordt opnieuw gewerkt aan een voorstel. Zij kan zich voorstellen dat zo vlak voor de verkiezingen iedereen aan de campagne wil werken. Zij zal dat voorstel zeker bekijken. Zij was steeds constructief. Zij heeft zeker veel water bij de wijn gedaan. Zij voelt zich enigszins in het pak genaaid, hier aanwezig te zijn terwijl er geen voorstel ligt.
Mevrouw Zwinkels (CDA) is benieuwd richting D66 over de begrenzing mevrouw Ferket heeft gebracht waarop ze had gehoopt, gelet op de duur van dit debat hierover en gelet op de frustraties die zijn opgebouwd door de begrenzing.
Mevrouw Ferket (D66) antwoordt bevestigend als het gaat om de spreektijden. Zij is nog niet zo gelukkig over de sessie die erop gericht was om de interrupties los te gooien. De voorzitter doet haar uiterste best om de commissie in dit debat te begrenzen en dat lukt haar niet. Zij nodigt uit tot het doen van een voorstel.
Mevrouw Assen (PvdA) vindt dit debat op geen enkele manier exemplarisch voor hoe een gebruikelijk commissiedebat verloopt, als het gaat om de interrupties. Zij schaart zich achter de desbetreffende opmerking van de heer Sungur. Wanneer zij doorgaans haar inbreng levert, komt het zelden voor dat er veel interrupties komen waardoor zij haar verhaal uitgebreider kan vertellen. Dit debat als exemplarisch gebruiken in dit debat vindt zij niet juist.
Mevrouw Ferket (D66) heeft ook gezien dat de raadsleden elkaar weleens helpen in een debat wanneer iemand echt in tijdnood zit. Zij kent het standpunt van mevrouw Assen en haar fractie over spreektijden. Zij had het prettig gevonden wanneer in deze vergadering over een voorstel gesproken had kunnen worden.
De voorzitter concludeert dat hiermee de bijdrage van mevrouw Ferket is afgerond.

De heer Van Corler (GroenLinks) vond in eerste instantie dat dit aan de nieuwe raad is. Hij vindt niets verschrikkelijker dan praten over de eigen werkwijze. Hij moet er nu dan toch aan geloven.
Hij heeft moeite met een aantal beelden dat neergezet is over machtposities. Wat hem betreft is dat bij geen enkele partij de bedoeling geweest en is dat ook niet aan de orde.
De oproep om oog voor elkaar te hebben, vindt hij luid en duidelijk. Wat hem betreft moeten de partijen dat zeker met elkaar doen.
Hij was nooit een groot fan van spreektijden. Hij zat op de lijn dat in de commissie en in de raad gewisseld moet kunnen worden wat gewisseld moet worden. Dit heeft de raad over zichzelf afgeroepen. De raad kan zichzelf niet begrenzen, dus moest iets bedacht worden. En dat is bedacht in termen van spreektijden. Nu wordt het gepresenteerd alsof GroenLinks met 12 zetels 12 keer zoveel spreektijd heeft. Dat is niet het geval. De verdeling is afgesproken. GroenLinks heeft iets meer dan twee keer zo veel spreektijd in een commissie als een éénmansfractie. Hij vindt dat een aardig compromis of een aardig evenwicht.

Een raadslid zit in de raad zonder last. Er valt iets voor te zeggen dat het logisch is om de spreektijd gelijkelijk te verdelen over de raadsleden. In zijn beleving is iedereen het erover eens dat dat een zotte situatie zou zijn. Daarom kwam de raad op deze werkwijze uit: de grootte van de fractie voor een deel te laten meewegen. Hij vindt dat daarin een mooi evenwicht is gevonden met de spreektijden.
De heer Sungur (DENK) begrijpt dit niet helemaal. Hij herhaalt zijn vragen over het verband tussen de grootte van de fractie en de spreektijden. Hij herhaalt zijn desbetreffende inbreng. Hij benadrukt dat het aantal zetels zich vertaalt naar besluitvorming.
De heer Van Corler (GroenLinks) beweert niet dat er 12 visies zijn. Het zijn wel 12 raadsleden die met veel onderwerpen bezig zijn en van daaruit meer tijd kunnen investeren. Dat geeft hij toe. Hij herhaalt zijn argument over de verhouding spreektijd en groottes van de fracties. Hij vindt dat er een goed evenwicht is.
De heer Sungur (DENK) vindt dat er totaal geen evenwicht is wanneer een één of tweepersoons fractie slechts drie en een halve minuut heeft om in te spreken op een hele Voorjaarsnota. Hij stelt dat GroenLinks een partij is en één woordvoerder op een portefeuille. De ene woordvoerder zou daarom ook evenveel spreektijd moeten krijgen als iedere andere woordvoerder in het debat, in het bijzonder in de commissie. Hij herhaalt zijn argumenten met betrekking tot de Tweede Kamer en de provincie en in heel veel gemeenteraden. Waarom denkt GroenLinks dat het in Utrecht wel in balans is?
De heer Van Corler (GroenLinks) herhaalt zichzelf niet. Hij is het eens over het gestelde over 3,5 minuut om te spreken over de Voorjaarsnota. 7 minuten voor een Voorjaarsnota vindt hij ook niet veel. Een kwartier ook niet. Die keuze is gezamenlijk gemaakt. Hij heeft tijden meegemaakt waarin veel meer tijd uitgetrokken werd. Hij betwijfelt of dat bijdroeg aan de scherpte van het debat: wat zijn de zaken die de fractie wil verbeteren?
Zeker wanneer gesproken wordt over de controlerende taak van de raad, de Verantwoording, zag hij graag meer tijd uitgetrokken in de breedte. Dan komt hij terug op de werkdruk waartegen de raadsleden aanlopen. Dat blijft een zoektocht.
De heer Sungur (DENK) vraagt of GroenLinks bereid is om daarin enigszins te bewegen. Of houdt hij vast aan de balans die hij ziet om dit te behouden.
De heer Van Corler (GroenLinks) zegt niet voor niets dat het met de spreektijden op deze wijze in balans is.
De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) is ook voorstander van het invoeren van spreektijden, ook vanwege de begrenzing van de raad zelf. Hij komt vaak in de knel met de spreektijden. Hij vindt het antwoord van de heer van Corler op de vraag waarom Utrecht moet afwijken van de landelijke norm, niet voldoende helder. In de Tweede Kamer krijgt elke partij evenveel spreektijd vanuit de idee “elke partij, één woordvoerder, één onderwerp”. Hij vraagt de heer Van Corler waarom Utrecht daarvan zou moeten afwijken. Hij vraagt uitleg daarvan.
De heer Van Corler (GroenLinks) herhaalt zijn inbreng over dat de raadsleden zonder last in de raad zitten. Daarvanuit zou het logisch zijn om iedere partij evenveel spreektijd te geven. Daarin is een compromis is gevonden met een inperking op de gekozen manier. Dit is zijn antwoord.

Punt van orde

Mevrouw Ferket (D66) stelt het tijdsverloop aan de orde met het oog op het agendapunt dat nog behandeld moet worden. Zij legt de vraag voor hierin een keuze te maken.
De voorzitter legt de vraag voor aan de commissie: zal de commissie het Online Gebiedsverbod hierna nog behandelen?
De heer Sungur (DENK) denkt dat het een goed voorstel is om dat agendapunt te verplaatsen.
De voorzitter merkt op dat dit geagendeerd is door enkele partijen. Zij nodigt hen uit hierover iets te zeggen.
Mevrouw Ferket (D66) vindt het nadelig dat een groot aantal weken dit niet aan de orde zal komen. Zij geeft de voorkeur aan behandeling.
De voorzitter vraagt hoe de andere fracties hier naar kijken.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) ziet drie agenderende partijen: DENK, D66 en Student & Starter, één wil het doorschuiven en één wil het behandelen. Hij zou de voorkeur van de behandelende partijen willen volgen.
De heer Gilissen (VVD) vindt het een dilemma dat de agenderende partijen zelf een indicatie hebben gegeven van de behandeltijd in het commissiedebat en dat de commissie daar al drie keer overheen is. Wat hem betreft ligt het initiatief bij de agenderende fracties. Wanneer de fracties erop aandringen, gaat de commissie dit bespreken. Wanneer ze dat anders willen, wordt het doorgeschoven.
Mevrouw Zwinkels (CDA) wil tijdig naar huis kunnen gelet op de drukke tijden. Zij spreekt graag een vorm van eindtijd af. De bedoeling is juist te waken voor nachtwerk.
De heer Van Corler (GroenLinks) sluit zich daarbij aan. Juist in deze tijd moet de raad waken voor nachtelijke werkuren. Hij denkt niet dat het reëel is om dit agendapunt nog te behandelen na afronding van dit agendapunt. Ook hij is er geen voorstander van om het veto te gebruiken. Later dan 24:00 uur wil hij het niet maken.
De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) stelt voor het agendapunt dat nu in behandeling is tijdig af te ronden. Hij denkt dat alle standpunten nu wel op tafel liggen en dat alle oproepen al gedaan zijn. Bekend is hoe partijen er in zitten. Via de inbreng van de heer Sungur is de commissie goed tot de kern doorgedrongen, zeker ook met de inbreng van mevrouw Zwinkels daarna. Hij hoopt in het debat vergevorderd te zijn.
Mevrouw Assen (PvdA) sluit zich aan bij de inbreng van mevrouw Zwinkels. Zij hoopt eerder dan 24.00 uur het agendapunt te kunnen afronden.
De voorzitter stelt voor de agenda op die wijze af te maken en zij ziet de instemming van de commissie.

<u>Voortzetting van het debat</u>
De heer Bosch (PVV) hoorde de heer Van Corler een aantal keer zeggen “zonder last gekozen” en daarom is het zo als het is. Hij heeft daar moeite mee. Hij vraagt wat die last voorstelt in de huidige tijd waaraan de heer van Corler zoveel waarde hecht.
De heer Van Corler (GroenLinks) antwoordt dat het op zich niet vreemd is op een dergelijk moment na te gaan hoe dit te doen; raadsleden kunnen daar dan nog steeds hun eigen afweging in maken.
De heer Bosch (PVV) vraagt hoe een raadslid zonder de beraadslaging bij te wonen zijn stem kan bepalen. De werkdruk voor een eenmansfractie is van 10.00 – 24.00 uur. Hij vraagt of de heer Van Corler daarvoor oog heeft.

De heer Van Corler (GroenLinks) merkt op dat de raadsleden de vergaderingen buiten de raadzaal kunnen volgen. Bovendien maken de raadsleden de afweging wat zij een belangrijk onderwerp vinden om te volgen en wat niet. Ook in die zin zijn keuzes te maken. Hij begrijpt heel goed dat wanneer een eenmansfractie met een enorme raadsvergadering dat aan kan voelen als een uitputtingsslag. Gezamenlijk moet gekeken worden hoe dat op te lossen. Dat zit er niet in het onderwerp van de spreektijden.
De heer Sungur (DENK) hoort de heer Van Corler zeggen dat hij hoort wat hier gebeurt en dat hij meevoelt en dat hij dat begrijpt. Vervolgens hoort hij hem zeggen dat de spreektijden in balans zijn en dat de fractiebudgetten niet de oplossing zijn. Hij vraagt waar voor hem dan de bewegingsruimte zit.
De heer Van Corler (GroenLinks) merkt op dat in de loop van de tijd veel groei heeft plaatsgevonden in de ondersteuning van fracties. Hij verbindt het met een zorgpunt van hemzelf. In de loop van de tijd zag hij dat er veel fractiemedewerkers in de commissie acte de présence gaven en vroeg hij zichzelf af waar de democratische legitimering van het gesprek zat. Het zijn geen gekozen mensen.
De oplossing naar commissieleden toe om daarin meer continuïteit te krijgen en dat commissieleden een vergoeding krijgen, zou een richting zijn om naar toe te bewegen.

Punt van orde
Mevrouw Ferket (D66) stelt voor 3 minuten te schorsen om in de wandelgangen af te stemmen over een goede afhandeling van dit debat.
De voorzitter schorst de vergadering tot 22.40 uur en zij heropent de vergadering voor de voortzetting van het debat.

Punt van orde
Mevrouw Ferket (D66) begrijpt het verzoek de agenda niet vanavond af te handelen. Gezien de verkiezingen zou het erg lang duren voordat agendapunt 12 opnieuw geagendeerd kan worden. Zij doet het voorstel om dit punt te behandelen de dinsdag na het reces omdat het afspraak was dat deze commissie een veegcommissie zou zijn. Zij vraagt haar collega's hun interrupties te bewaren tot het einde van de bijdrage van de spreker om dit agendapunt sneller af te werken.
De voorzitter legt dit voorstel voor dit agendapunt 12 8 maart op de agenda te zetten; dat zou een extra commissievergadering worden in de avond.
Mevrouw Ferket (D66) stelt voor dat de agenderende fracties met de griffier van de commissie en de burgemeester nagaan hoe dit is te realiseren.
De voorzitter neemt het voorstel over. Zij besluit dat agendapunt 12 van de agenda is afgehaald en dat de beraadslaging is verdaagd.
Zij herhaalt het verzoek van mevrouw Ferket met betrekking tot de orde van de vergadering voor de afhandeling van het agendapunt 11.
De heer Sugur (DENK) kondigt aan op het moment suprème te zullen interrumperen. **De voorzitter** neemt daarvan nota en zij heropent de beraadslaging.

Hervatting van de vergadering
Punt van Orde
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) excuseert zich voor eventueel nogal bruusk optreden jegens de voorzitter. Hij benadrukt dat de gang van zaken hem hoog zit. Hij hoopt op begrip van de voorzitter.

De voorzitter heeft daarvoor begrip en aanvaardt zijn excuses en neemt ervan nota dat hij nog een voorstel wil doen.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) is klaar met de inhoudelijke discussie. Hij wil de speelruimte te weten komen. Hij heeft ook hij bij GroenLinks het gevoel dat die fractie er geharnast inzit. Hij wil graag weten waar de speelruimte zit bij GroenLinks tot aan de verkiezingen.
De heer Van Corler (GroenLinks) heeft al aangegeven dat hij van mening is dat dit voor de nieuwe raad is. De termijn tot aan de verkiezingen vindt hij vreemd. Hij heeft ook gesproken over de route met commissieleden. En richting DENK heeft hij gezegd in een interruptie dat gekeken moet worden naar de totale ondersteuning van de raad en de fracties; wat betekent dat voor het budget bij de griffie?
De heer Bosch (PVV) licht toe richting GroenLinks dat de situatie in het verleden niet vergelijkbaar is met de huidige situatie.
De heer Van Corler (PVV) licht toe dat hij wilde zeggen dat de raad van een hele andere situatie af komt. Zeker als het gaat over het parallel vergaderen. Gecombineerd met de vraag hoe voor continuïteit te zorgen doet hij de suggestie commissieleden te benoemen. Wanneer de parallelle vergaderingen doorgaan, zit de raad daaraan vast wat hem betreft.
De heer Sungur (DENK) vraagt waarom GroenLinks wegloopt voor zijn verantwoordelijkheid. Waarom moet dit door de nieuwe raad worden besloten? En dat terwijl parallel vergaderen en spreektijden in stand kunnen blijven, volgens GroenLinks.
De heer Van Corler (GroenLinks) zet uiteen dat het zijns inziens voor de hand ligt: de nieuwe raad moet gezamenlijk nagaan hoe die periode in te gaan. Hij wil geen beslissing nemen voor een volgende raad.
De heer Sungur (DENK) brengt de afspraak in herinnering van drie jaar geleden over dat de huidige raad hierover zou beslissen in Q1 van dit jaar. Om die reden is de commissie vandaag bijeen. Hij herhaalt zijn standpunt met betrekking tot de verantwoordelijkheid.
De heer Van Corler (GroenLinks) antwoordt dat er zaken zijn besproken en dat er een koers op uitgezet is. Hij stelt vast dat die koers niet goed valt bij iedereen. Daarom is de commissie bijeen. Hij heeft begrepen dat hiervoor voorstellen komen in de raad. De raad zal er dan over besluiten. Hij accepteert dat die situatie er nu is.
De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) valt de heer Sungur bij. Dit is een plan van deze raad om hiermee door te gaan en dat een deel van deze raad nadrukkelijk aangeeft dat de opgehoogde fractiebudgetten structureel moeten worden. Hij betreurt het dat de heer Van Corler daarin niet meebeweegt. Ook omdat de gemeentelijke organisatie wel groeit. In de afgelopen twee jaar met 6,5%. Dat betekent dat er veel meer druk vanuit de organisatie komt die de raad moet handlelen. Daarop wordt te weinig geanticipeerd. Daarom vindt hij het extra jammer dat GroenLinks niet luistert naar een aantal partijen dat zichzelf graag beter wil organiseren. Hij vraagt de heer Van Corler of hij begrijpt dat een aantal fracties daarin gefrustreerd zijn.
De heer Van Corler (GroenLinks) bevestigt dat hem dat zeker duidelijk is geworden. Hij begrijpt ook waar dat vandaan komt. Hij herhaalt dit in de breedte te willen bekijken, uitgaande van de totale ondersteuning van de raad om dan van de heer van Heuven te vernemen hoe hij dat ziet. Vindt de heer Van Heuven dat daar naar gekeken kan worden. De organisatie is gegroeid en de griffie ook.
De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) merkt op dat hij dat kan relativeren omdat de griffie ondertussen ook weer herijkt is in het afgelopen jaar. Ook dat is door

de raad gedaan. De taken van de griffie zijn opgeschaald. De griffie is groter dan vroeger, maar ook iets kleiner dan vorig jaar. Ondertussen worden de fracties geacht meer te doen. Hij vindt dat goed vanuit het perspectief van politiek eigenaarschap. Dat betekent dat de fracties zich daarvoor moeten kunnen organiseren. Een aantal fracties heeft daarmee op dit moment moeite. In dat licht zou hij het fijn vinden dat het pakket dat drie jaar geleden is opgestart, ook door deze raad zal worden afgemaakt. Hij betreurt het dat de heer Van Corler dat niet ziet. Hij vraagt of hij dat verkeerd ziet.

De heer Van Corler (GroenLinks) heeft gezegd dat er voorstellen in de raad komen. De raad zal er dan over besluiten.

Mevrouw Sturkenboom (Student & Starter) heeft in het presidium begrepen dat de vele contactmomenten de werkdruk voor GroenLinks verhoogt. Ze kan zich daar iets bij voorstellen. Tegelijkertijd is dat een kern van de rol van raadslid. Zij doet een dringend beroep op GroenLinks om te bewegen. De uitspraken van GroenLinks schieten haar in het verkeerde keelgat.

De heer Van Corler (GroenLinks) legde een zorgpunt neer over de rol van fractiemedewerkers in de commissie. Om die reden stelde hij voor toe te gaan naar een constructie met commissieleden die daarvoor dan ook een vergoeding krijgen.

De heer Bosch (PVV) vraagt uitleg over het verschil tussen het commissielid en de fractiemedewerker.

De heer Van Corler (GroenLinks) zet uiteen dat het verschil is dat een commissielid benoemd wordt en dat vandaaruit meer continuïteit te realiseren is.

Mevrouw Ferket (D66) ziet dat GroenLinks een poging doet om tot een oplossing te komen. Zij vraagt zich af of commissieleden de oplossing vormen. Dan ontstaat er een verschil tussen fractiemedewerkers en commissieleden. Die krijgen dan ook verschillende soorten vergoedingen. Zij vindt dat scheef. Zij koestert het vigerende model. Gekozen is voor flexibiliteit als het gaat om de inzet van de mensen. Het gaat om maximaal vijf fractieleden. Zij zou dat willen handhaven.

De heer Van Corler (GroenLinks) probeert op deze manier te zoeken naar een manier om tot elkaar te komen. Wanneer dit niet voldoende draagvlak krijgt, moet de oplossing elders gezocht worden.

De heer Sungur (DENK) probeert te begrijpen waarvoor GroenLinks staat in dit debat. Fracties doen concrete voorstellen. Hij hoort van GroenLinks dat de fractie het aanvoelt, dat zij het begrijpt en dat zij de voorstellen op de inhoud wil beoordelen en tegelijkertijd vindt de fractie dat dit een onderwerp is voor de volgende raad. Hij verwacht om die reden dat GroenLinks tegen de voorstellen zal stemmen. Dan wordt er ook nog eens een heel groot probleem voorgelegd: de wissel tussen commissieleden et cetera. Hij vraagt waar GroenLinks mee bezig is. Hij vraagt of dit de manier is waarop de heer Van Corler het hele debat heeft gevolgd.

De heer Van Corler (GroenLinks) probeert in hoeverre in de breedte is te kijken naar andere zaken dan die aanvankelijk zijn genoemd in dit debat, en niet alleen te kijken naar spreektijden en fractiebudgetten. Hij begrijpt uit de reacties dat dat niet de weg is. Hij legt zich daarbij neer.

Mevrouw Assen (PvdA) ziet ook de pogingen van de heer Van Corler om tot een nieuw soort compromis te komen. Tegelijkertijd begrijpt zij de reactie van mevrouw Sturkenboom. Ze checkt bij de heer Van Corler of hij een relatie ziet tussen de werkdruk bij zijn fractie en het gegeven dat er een wisseling is bij de commissieleden van andere partijen.

De heer Van Corler (GroenLinks) constateert dat hij zich dan onduidelijk heeft uitgedrukt. Het gaat niet over werkdruk bij zijn fractie en de wisseling bij andere partijen, maar over dat de raadsleden gezamenlijk zorgen voor continuïteit en het gezamenlijk goed verankerd zijn.
De heer Sungur (DENK) hoorde de heer Van Corler spreken over continuïteit en over democratische legitimiteit. Hij vraagt hoe zich dat verhoudt tot de kleine fracties die zeggen niet eens toe te komen aan de bestaande raadsvoorstellen, dat ze moeten stemmen over raadsvoorstellen die zij niet helemaal hebben kunnen lezen waarin zij zich niet helemaal hebben kunnen verdiepen. Hij vraagt hoe de heer Van Corler dat ziet in het kader van de democratische legitimiteit en de kwaliteit van de lokale democratie.
De heer Van Corler (GroenLinks) noemt dat in ieder geval een probleem kijkende naar het totale raadswerk. Dat probleem is voor elke fractie aanwezig. Voor een kleinere fractie is dat veel zwaarder. Hij beseft dat heel goed. Hij zoekt er naar of hierin iets is te doen vanuit de rol van de commissieleden. Wanneer dat niet op steun kan rekenen, beseft hij dat naar een andere oplossing gekeken moet worden.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat de heer Van Corler nu wel een verband legt tussen het aantal commissieleden en de werkdruk en de kwaliteit van de politiek die hier bedreven wordt. Hij vraagt naar het verband ertussen. Wanneer een partij ook nog begrensd wordt in het aantal medewerkers dat het woord mag voeren, zet [het systeem] vooral de kleinere partijen nog verder onder druk. Hij vraagt naar de oplossing van GroenLinks.
De heer Van Corler (GroenLinks) vreest in dezelfde rondte te blijven draaien. Hij wil zich niet herhalen. Hij rondt hiermee zijn bijdrage af.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) merkt op dit debat lastig te hebben gevonden. Ook als het ging om zijn voorbereiding. Hij maakte een deel van de voorgeschiedenis niet mee, alleen het laatste presidium. Ook daar heeft hij gezegd dat hij de werkdruk en de financiële situatie anders ervaart dan sommige andere fracties. Hij vindt het lastig voor hen te gaan beslissen.
Hij vindt het lastig om te zien dat een compromis ook lastig is. Iedereen zit er net iets anders in. Hij ziet geen oplossing voor zich.
Hij beseft dat het niet anders is dan dat zijn fractie twee zetels heeft van de 45. Hij vindt het niet meer dan logisch dat hij keuzes moet maken als het gaat om zijn inbreng.
De heer Sungur (DENK) vraagt de heer Wijmenga hoe hij keuzes maakt wanneer hij een raadsvoorstel krijgt van een X aantal pagina's. Moet hij stemmen op een voorstel dat hij niet heeft kunnen lezen? Hij refereert aan de geplande raadsvergadering van 10 maart van meer dan 10:00 uur op één dag. De kiezer heeft hem gekozen om over de hele linie politiek te bedrijven. Hij moet daarin geëquipeerd worden. Dat is hoe de lokale democratie vormgegeven moet worden wat hem betreft.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) begrijpt dat dit de visie is van DENK. Hij oordeelt niet over de keuzes van andere fracties. Hij maakt met zijn fractie wel keuzes om zich op in te zetten. Op sommige onderwerpen heeft zijn fractie geen bijzondere inbreng. Hij geeft soms zijn punten mee aan andere fracties.
De heer Sungur (DENK) antwoordt dat zijn fractie dat ook op deze wijze probeert, noodgedwongen. Dan nog wordt de partij geacht voorstellen op inhoud te beoordelen. Hij moet een raadsvoorstel goed hebben gelezen voordat hij richting kan bepa-

len. Dat wordt wel van hem verwacht, zowel door de burgers die op hem stemmen als vanuit de goede democratie.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) herhaalt zijn standpunt dat hij geen oordeel geeft over hoe andere fracties hun keuzes maken. De werkdruk zoals die door sommige fracties wordt ervaren, wordt door zijn fractie minder ervaren. Hij merkt dat in combinatie met een baan dit raadswerk nauwelijks te doen is. De raadsleden worden betaald voor 24 uur. Dat is het normbedrag van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Daarin zit veel avond- en weekendwerk.
Een pleidooi zou kunnen zijn dat op landelijk niveau meer ruimte wordt gemaakt. Een aantal jaren geleden is voor de kleinere gemeenten een behoorlijke stap gemaakt met vergoedingen. Het kan best zo zijn dat gezien de toenemende werkdruk voor de gemeenten in Nederland het logisch is dat voor raadsleden meer budget beschikbaar wordt gesteld op landelijk niveau.
De heer Sungur (DENK) kan zich daarbij aansluiten. Hij legt de vraag voor in het geval dat niet gebeurt, of de gemeente dan lokaal zou moeten kijken naar wat de raadsleden nodig hebben, wat de fracties nodig hebben om het werk dat op hen afkomt goed te kunnen beoordelen, te kunnen afhandelen.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) is het daarmee volledig eens. Tegelijkertijd is te zien dat fracties daarover verschillend denken. Het debat van vanavond heeft dat goed duidelijk gemaakt. Het antwoord wordt niet eenduidig gevoeld bij de fracties.
Mevrouw Assen (PvdA) vraagt de heer Wijmenga of hij het idee heeft dat hij de drie taken goed kan uitvoeren die de raadsleden hebben (kaderstellende, controlerende en de volksvertegenwoordigende) met behulp van het maken van zijn keuzes.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) vindt dat een hele goede vraag. Hij vindt het ook lastig daarop te antwoorden. Hij refereert aan de inbreng van de heer Van Corler over dat het nooit genoeg is; het is altijd mogelijk ergens meer tijd in te steken. Aan de andere kant is het mogelijk voor bepaalde speerpunten te kiezen en daarop tijd in te zetten.
Mevrouw Assen (PvdA) bevestigt dat zij dat ook zo ervaart: dat er partijen zijn die zich profileren op onderwerpen. Dat leidt er ook toe dat de debatten zelden gevoerd worden met alle fracties, dat zelden alle partijen evenveel inbreng hebben op een punt. Over dat laatste is te zeggen dat het niet erg is. Zij ervaart dat dat wel wringt met de drie rollen die de raadsleden hebben.
De heer Bosch (PVV) vindt dat de heer Wijmenga niet volledig ingaat op de inbreng van de heer Sungur. Hij begrijpt dat dat voor de heer Wijmenga gemakkelijker is als coalitiepartij. Hij legt de vraag voor of dat ook nog een duiding kan zijn voor de afweging die de heer Wijmenga maakt.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) antwoordt afwijzend. Hij moet meer tijd en energie steken als coalitiepartij voor het maken van afwegingen omdat hij meer gesprekken heeft met andere partijen. Het vergt eerder meer tijd dan minder.
De heer Bosch (PVV) vraagt of hij goed begrijpt dat de heer Wijmenga zijn battles kiest.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) antwoordt dat hij in principe alle raadsvoorstellen leest, en ook zoveel mogelijk de raadsbrieven, tenzij de raadsbrief zijn portefeuille niet betreft.
De heer Sungur (DENK) vraagt of de heer Wijmenga kan begrijpen dat een oppositiepartij zegt dat het logisch is dat een partij die onderdeel is van het college zich eerder herkend in de raadsvoorstellen omdat het deels de plannen zijn van ook zijn fractie, waardoor de heer Wijmenga wellicht ook minder tijd kwijt is dan een

oppositiepartij die moties en amendementen schrijft en dat het hem daardoor ook minder tijd aan raadswerk kost. Daar zit volgens hem het verschil. Hij vraagt of de heer Wijmenga begrijpt dat dit meer tijd kost voor een kleine oppositiepartij.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) herkent op zich wel iets van de signalen die de heer Sungur uitzendt. Hij zat twee periodes in een oppositierol. Zijn fractie gebruikte ook andere instrumenten dan moties en amendementen. Zijn partij vindt ook dat hij niet alleen in deze raadzaal werk te doen heeft, maar ook als contactpersoon tussen de burger en de overheid. Ook daarin steekt hij tijd. Hij haalt daar veel voldoening uit omdat hij concreet iets kan betekenen voor mensen in hun situatie.
Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn. Hij beschrijft de sfeer die hij oppikte gedurende deze avond in vergelijking met de sfeer die optrad na het desbetreffende presidium. Hij vindt het een probleem wanneer hij zich niet veilig voelt in dit debat zijn standpunt te uiten omdat hij het risico loopt aangevallen te worden door opponenten in de vergadering. Hij heeft er geen moeite mee om een impopulair standpunt in te nemen waarop de media of de kiezers hem aanspreken. Hij heeft moeite met uitingen die de persoonlijke verhoudingen raken, waardoor de fracties niet verder komen.
In het meest recente presidium heeft hij gezegd bereid te zijn over compromissen mee te denken. Hij heeft als voorzitter gemerkt hoe moeilijk het is om de spreektijden te beperken. Hij ziet dat ook in deze vergadering. Hij kan zich goed voorstellen dat sommige fracties zich beknot voelen door de huidige spreektijdenregeling. Hij is bereid mee te werken aan een compromis. Hij denkt niet dat het gaat lukken om in deze stemverhoudingen in deze raad gedragen compromis tot stand te brengen. Het lijkt hem heel verstandig een poging te doen om over drie onderwerpen een voorstel uit te werken over spreektijden, budget, en commissielidmaatschap/fractiemedewerker waarover de volgende raad zich kan uitspreken.
De heer Sungur (DENK) voelt zich aangesproken omdat de heer Wijmenga termen noemde die hij onder meer bezigde, zowel in de commissie alsmede op Twitter. Hij heeft er last van dat omgangsvormen worden beperkt tot iets dat iemand twittert of tot de woorden die iemand gebruikt. Hij gaf in het begin van zijn betoog aan dat omgangsvormen meer zijn dan alleen wat iemand zegt of schrijft of typt. Omgangsvormen hebben wat hem betreft ook te maken met of mensen in de raad elkaar zien staan. Of ze oog hebben voor elkaars gezondheid. Of ze de problemen voelen die een ander ervaart dat er andere keuzes worden gemaakt door de meerderheid in de raad? In die zin zou hij het fijn vinden wanneer de heer Wijmenga dat ook op die manier ziet en herkent in het belang van een goed gezonde veilige omgeving. Hij verzekert zijn collega's dat hij op dezelfde toon verder gaat online en offline. Wanneer hij het zelf lastig heeft, gaat hij er niet voor kiezen om het anderen gemakkelijker te maken, wanneer hij blijft zien dat anderen geen oog hebben voor zijn problemen en voor het gevoel dat hij ervaart, de druk, de stress. Hij vraagt hierop de reactie van de heer Wijmenga.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) wil met alle liefde in gesprek met de heer Sungur om na te gaan of zij tot een compromis kunnen komen en tegelijk merkt hij op dat juist doordat hij zich op deze manier uit, het lastig wordt. Hij wordt geacht te stemmen zonder last. Dit voelt voor hem wel als een last.
De heer Sungur (DENK) noemt dat de kern van het probleem; dit alles is voor hem een last op dit moment. Hij herhaalt zijn emoties hierover. Hij hoopt dat fracties ook luisteren naar wat hij zegt over zijn gevoelens, wanneer zij spreken over veilige werk-

omgeving voor henzelf. Hij herhaalt zijn standpunt. Of de raadsleden hebben onderling oog voor elkaar of ze hebben dat niet.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) concludeert dat dit het probleem schetst zoals hij weergaf in zijn bijdrage. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

Mevrouw Assen (PvdA) houdt het kort. Inbreng van haar fractie is gelijk aan haar inbreng in het presidium. Het standpunt van de PvdA is bekend. Haar fractie acht het structureel verhogen van het budget hard nodig om het werk goed te kunnen doen en de medewerkers goed en fatsoenlijk te kunnen betalen. Om diezelfde reden acht haar fractie het nodig om de kaderstellende volksvertegenwoordigende en controlerende taak goed uit te voeren. Spreektijden meer gelijk te stellen voor fracties en interrupties zonder spreektijd te behouden waarbij de voorzitter daarop streng mag sturen. Gezien alles wat gezegd is, rondt zij hiermee haar bijdrage af.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) koos ervoor niet mee te agenderen. Hij verwachtte niet tot een vruchtbaar resultaat te kunnen komen in deze collegeperiode. Hij denkt pas spijkers met koppen te kunnen slaan in een nieuwe politieke realiteit vanuit nieuwe meerderheden.
Hij vindt het goed gevoeld te hebben hoe andere partijen in de discussie staan. Hij neemt dat mee en verwacht na de verkiezingen hiermee verder te gaan.
De heer Bosch (PVV) kan zich de inbreng van de heer Bos voorstellen. Hij vraagt of hij niet verwacht in dezelfde situatie terecht te zullen komen als nu. Hij schetst wat hij verwacht in dat opzicht: een herhaling van zetten tot en met de raad hierna.
De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) ziet het langzaam uit de klauwen lopen. Hij is raadslid sinds 2010. Hij ziet het raadswerk drukker worden en dat de relaties verstoord raken tussen fracties. Hij ziet heel veel ergernis. Hij ziet ook dat gebagatelliseerd wordt. Hij ziet het op zich afkomen en hij ziet dat hij zelf ook doet. Wanneer de raad daar niets aan gaat doen, voorziet hij een vechtsituatie in de raad. Dan gaan partijen tegenover elkaar staan in plaats van dat zij elkaar gaan opzoeken.
Hij gaat er in ieder geval anders in staan. Wanneer andere partijen er zo geharnast in blijven staan zoals zij er in staan, voorziet hij dat het fout gaat.

De heer Gilissen (VVD) heeft feitelijke onjuistheden weersproken. Dat vindt hij belangrijk in alle situaties. Hij vindt het ook belangrijk dat de raadsleden elkaar daar scherp op houden.
Hij zet uiteen dat zijn fractie niet dogmatisch is als het gaat over de vraag naar de mogelijke oplossingen. Zijn fractie gaat het gesprek graag aan. Hij heeft mevrouw Zwinkels een duidelijk voorstel horen doen. Hij verwacht dat de raad dat gaat bespreken. Hoe het anders kan met de spreektijden. Zijn fractie vindt daar wel iets van. Dat was ook de reden om langs de lijn van de inhoud te gaan in het besef dat partijen het met elkaar moeten doen. Partijen zijn afhankelijk van een goede samenwerking voor een politiek succes. Zijn fractie wil te allen tijden daarin blijven investeren voor en achter de schermen.
De heer Sungur (DENK) vraagt waarom de heer Gilissen drie jaar geleden afbreuk heeft gedaan van het werk van een werkgroep waarin hij zelf zitting had, wanneer de heer Gilissen nu beweert voor een compromis te staan en een voorstel op de inhoud te willen beoordelen. Waarom was het destijds niet goed genoeg voor de heer Gilissen het voorstel zo te houden als het was en het pakket uit te proberen zoals dat uit dit gezelschap kwam.

De heer Gilissen (VVD) licht toe dat zijn fractie zich niet kon vinden met het resultaat dat uit die werkgroep kwam. Hij was daar open over. Hij heeft ook gezegd veel waardering te hebben voor de werkgroep en het voorstel dat tot stand was gekomen en dat hij zich daaraan als VVD-er niet kon verbinden. Uiteindelijk heeft de meerderheid in de raad ingestemd met zijn voorstel. Hij benadrukt naar oplossingen te zoeken. Dan zullen de fracties gezamenlijk iets moeten doen.
Het raakt de heer Gilissen zeer dat de heer Sungur aangeeft dat hij persoonlijk er last van heeft. Zijn fractie en hij voelen de verantwoordelijkheid gezamenlijk te kijken naar oplossingen.
Dat betekent wel dat het goed is dat partijen het gesprek voeren en dat zij naar elkaar luisteren en dat zij daarin op een parlementaire wijze handelen. Hij kan zich aansluiten bij de woorden van de heer Wijmenga daarover. De kritiek van daaruit gegeven, trekt hij ook zichzelf aan. Ook hij had op momenten meer geduld mogen hebben.
Mevrouw Assen (PvdA) vindt de wijze waarop de heer Gilissen het debat voert constructief, ondanks dat de VVD en de PvdA het inhoudelijk niet eens zijn.
Wanneer het dan gaat over de ondersteuning vraagt zij wat het bezwaar ertegen is het fractiebudget terug te storten wanneer dat niet nodig is, gezien de fracties die het geld wel nodig hebben.
De heer Gilissen (VVD) merkt op dat het geld dat de raad aan zichzelf uitgeeft, uit dezelfde pot komt als waarmee heel veel dingen in de stad betaald worden. Dat maakt het debat over fractiebudget ook politiek. Hij stelt zich voor dat dat niet de ideale wereld is; de slager die zijn eigen vlees keurt. Dat is wel de realiteit. Hij is van mening dat de raad met de huidige financiële ondersteuning een heel eind kan komen. Drie jaar geleden is afgesproken het fractiebudget te verhogen voor de looptijd van deze raadsperiode en dat daarna nog een keer gekeken zal worden naar de dan ontstane situatie. Op dat punt vindt hij een generieke en algemene verhoging van het fractiebudget nog steeds niet te rechtvaardigen naar de achterban en naar de stad.
De heer Sungur (DENK) ziet het constructieve niet terug in het innemen van dit standpunt. De heer Gilissen classificeert het fractiebudget als een politiek standpunt waarmee heel veel andere dingen te doen zijn. Hij vraagt of de heer Gilissen blind is voor de mensen die zeggen te merken dat zij in de knel komen, dat zij onvoldoende goede medewerkers kunnen vinden, dat zij niet kunnen concurreren met andere werkgevers, dat hij de pensioenen niet kan betalen van de werknemers. Waarom ziet de heer Gilissen dit niet als een investering in de democratie en in de kwaliteit van de politieke besluitvorming?
De heer Gilissen (VVD) antwoordt dat het in dit geval nooit ééndimensionaal is. Het is niet “we doen er meer geld bij en dan zijn alle problemen opgelost”. Hij verwacht dat de heer Sungur zich kan herinneren dat hij drie jaar geleden ook het vraagstuk van de werkdruk heeft uitgezet langs een aantal lijnen: financieel, de zorgondersteuning en het aantal uren waarin de raad zichzelf bezighoudt. Hij heeft dit vraagstuk altijd aangevlogen langs de complexiteit van het werk dat volgt uit het werk, de werkdruk waarvoor de raad zelf verantwoordelijk is, en het gegeven dat de raad inmiddels bestaat uit 12 fracties. Het gaat niet alleen om geld.
Hij benadrukt dat er voor de VVD geen taboes zijn, ook in de gesprekken die komen richting het raadsdebat op 10 maart. Hij hoopt dat de bereidheid bij de VVD om te luisteren naar de verhalen van anderen, ook kan rekenen op de bereidheid van anderen om te luisteren.

Mevrouw Assen (PvdA) vindt het niet automatisch dat de raad zichzelf iets aandoet wanneer meer moties worden ingediend. Dit heeft ook te maken met hoe het college opereert, hoe de wethouder in de commissie opereert, hoe er omgegaan wordt met toezeggingen. Zij vraagt of de heer Gilissen dit ook deelt. Zij vindt dat de heer Gilissen het nu wel heel erg simpel schetst.
De heer Gilissen (VVD) antwoordt dat mevrouw Assen gelijk heeft. Hij bevestigt dat het nog complexer is dan hij het voorstelde. Het gaat ook om het samenspel tussen het college en de raad. Hij is blij dat de burgemeester aanwezig is. Onlangs is ook een visitatierapport verschenen van de gemeente Utrecht. De ambtelijke organisatie is doorgelicht. In de commissie Personeelzorg is daarover gesproken: wat de raad daarmee kan doen. Hij denkt dat het belangrijk is dat de nieuwe raad zich gaat beraden op het type raad dat hij wil zijn: gaat de raad sturen op hoofdlijnen, op details? Hij zal de laatste zijn die het instrument “motie” uitkleedt, of ondermijnt of ondergraaft. Hij verwacht dat in de komende tijd meer moties ingediend zullen worden. Hij zet uiteen dat een motie vaak het begin is van een heel proces; dat leidt tot raadsbrieven, tot agenderingen, et cetera.
De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) stelt de heer Gilissen een wedervraag naar aanleiding van zijn overweging over het type raad: is de heer Gilissen het met hem eens dat de raad een raad zou moeten zijn die opereert vanuit kwaliteit, in die zin dat het gemeentelijk apparaat steeds groter wordt, dat de stad steeds groter wordt, het Rijk steeds meer op het bord schuift van de gemeente; dan vindt hij het ook logisch dat de raad zichzelf meer bestendigheid gunt en professionalisering en dus ook meer budget krijgt om ook op die manier meer talent aan zich te binden en meer op te leiden zo dat de raad ook daardoor beter wordt. Hij vraagt of de heer Gilissen het daarmee eens is.
De heer Gilissen (VVD) antwoordt het daar hartgrondig mee eens te zijn. Hij denkt dat de stad Utrecht zichzelf mag prijzen met een hele goede raad met daarin 12 fracties met hele bevlogen mensen die actief zijn, scherpe vragen weten te stellen, collegeleden ter verantwoording kunnen roepen, mooie voorstellen kunnen maken. Daarmee wordt stad beter. De vraag is alleen of die kwaliteit enkel en alleen is af te leiden uit de mate van ondersteuning van de raad. Hij heeft zich als raadslid altijd sterk gemaakt voor een goed en groter budget voor de Rekenkamer, ook een belangrijk instrument voor de raad. Hij heeft zich altijd ingezet voor een sterke griffie, een goed uitgeruste griffie die vele malen groter en beter opereert dan jaren geleden. Zonder afbreuk te willen doen aan de mensen die destijds daar werkten. Het gaat niet alleen om de fractiebudgetten. Het gaat er om langs de hele breedte van het onderwerp te willen kijken en hij benadrukt dat de heer Van Heuven een punt heeft. Er zijn taken overgekomen in 2015, de gemeente groeit, de raad telt nog steeds 45 raadsleden en daar zullen de raadsleden zich naar toe moeten verhouden. Hij herhaalt dat er voor zijn fractie geen taboes zijn.
De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) vindt het fijn dat er geen taboes zijn. Hij vindt het goed om daarover te spreken. Hij denkt ook dat het zinvol is om daarover te spreken, in die zin dat het aantal raadsvoorstellen toeneemt en het aantal raadsleden niet toeneemt. Dat betekent dat het raadslid en zijn fractie zich beter moeten organiseren. Het is niet voor niets dat ook in Den Haag in de Tweede Kamer meer tijd is uitgetrokken en ook meer geld voor ondersteuning zodat het raadslid zijn werk goed kan doen. Dat betekent dat er mensen moeten zijn die de fractie aan zich kan binden en waaraan de fractie ook iets heeft. Hij merkt in de praktijk dat daarvoor meer geld nodig is.

De heer Sungur (DENK) merkt op dat de heer Gilissen sprak over een aantal moties en de inbreng van raadsleden zelf die tot extra werk leiden. Dat klopt ook. Tegelijkertijd merkt hij dat sinds de spreektijden zijn ingevoerd, hij er in de commissie vaak niet uitkomt met de wethouder. Vaak komt hij niet tot de goede gesprekken die kunnen leiden tot een toezegging of wederzijds begrip. Dan moet hij voor de raad weer een motie gaan opstellen. Hij vraagt of de heer Gilissen dat herkent.
De heer Gilissen (VVD) denkt dat de heer Sungur zichzelf tekort doet. De fractie van DENK heeft in de afgelopen vier jaar laten zien dat met twee raadsleden veel politieke successen te behalen zijn.
Hij vindt het in ieder geval niet zo verstandig om alle ballen op de commissie of de raad te zetten. Er zijn meer instrumenten. Hij bevestigt dat dat ook tijd kost. Er zijn meer manieren dan confronteren. Het kan ook via de methode van de verleiding of van het investeren op de lange termijn. In dat opzicht kunnen raadsleden elkaar uitdagen, scherp houden. Ook dat is niet af te meten enkel en alleen langs de lat van de spreektijd.
Ook zijn fractie was geen groot voorstander van het invoeren van spreektijd in de commissies. Zijn fractie zou meer voelen voor een systeem zonder spreektijd of met inschrijven zoals in de Tweede Kamer. Hij maakt zich niet veel illusies over spreektijden als kleine fractie tussen twee grote. Hij begrijpt dat succes van dag tot dag kan wisselen.
Mevrouw Ferket (D66) merkt op dat een aantal malen in dit debat gesproken wordt over de griffie en het budget voor de griffie. Zij zou iets recht willen zetten vanuit haar rol vanuit de CPR. In 2016 kreeg de griffie 300.000 euro erbij. Navenant kreeg de griffie er taken bij. Dan gaat het om schoolbezoeken, communicatie, of de ondersteuning op het gebied van bedrijfsvoering. De raad heeft daar vorig jaar zelf weer 75.000 euro van afgehaald. De griffie heeft er dus niet zo heel veel budget bijgekregen. Het budget dat daarbij kwam is conform taken en nog niet eens zo heel erg veel. Zij attendeert haar collega's op een vergelijking die gemaakt is voor de raadsondersteuning. De heer Sungur en zij hebben die vergelijking met andere steden opgevraagd bij de griffier. Dan doet Utrecht het helemaal niet zo goed. Zij doet de suggestie richting de heer Gilissen te overwegen hoe Utrecht het doet ten opzichte van andere steden. Zij legt de vraag voor of wanneer het stadskantoor groeit, de ondersteuning van de raad ook mag groeien.
De heer Gilissen (VVD) denkt dat het heel goed is kritisch en scherp te zijn over de mate van ondersteuning, ook door middel van de griffie. Hij vindt dit een terechte vraag. Tegelijkertijd vindt hij het een mooi gegeven dat alle medewerkers van de gemeente Utrecht, ook het stadskantoor, klaarstaan voor de raadsleden. Raadsleden kunnen hen dag en nacht bellen, e-mailen voor advies, met vragen. Hij vindt het ook wat waard dat al die kennis en informatie aanwezig is.
Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.
De heer Bosch (PVV) kan zich in grote lijnen vinden in de inbreng van de heer Sungur. Het valt hem op dat gezegd wordt dat er een uitgebreide griffie is en dat er een mooi ambtenarenapparaat is waarvan gebruik te maken is. Hij gelooft niet dat de ambtenaren voor hem de raadsstukken lezen en dat de ambtenaren voor hem samenvattingen maken, of spreekteksten, et cetera.
De heer Gilissen (VVD) vraagt of de heer Bosch het wel eens gevraagd heeft aan een ambtenaar die boven een raadsstuk staat of een medewerker van de griffie of ze kunnen helpen bij het doorgronden of lezen van stukken.

De heer Bosch (PVV) vraagt of hij een ambtenaar moet bellen om voor hem te duiden wat hij van een stuk vindt. Hij vraagt of de heer Gilissen bedoelt dat hij daarvan afhankelijk gaat stemmen.
De heer Gilissen (VVD) antwoordt ontkennend; wat hij stemt, bepaalt hij zelf. Het lijkt hem handig dat hij met vragen terecht kan bij een ambtenaar. Het helpt tegen de vooringenomenheid.
De heer Bosch (PVV) gelooft niet dat het daaraan ligt. Hij heeft vaak genoeg wel vragen gesteld. Hij vervolgt zijn bijdrage in zijn termijn.
Hij heeft moeite met dingen die in deze vergadering gezegd zijn. Hij kan zich onder meer niet vinden in de inbreng van mevrouw Sturkenboom over fractiemedewerkers. Hij vindt dat de heer Van Heuven de mooiste woorden heeft gesproken om tot een compromis te kunnen komen. Hij sluit zich daarbij graag aan. Zijn oproep was vooral niet alleen vanuit het eigen standpunt de dingen te bezien, maar het de anderen te gunnen wat hij nodig heeft. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

Mevrouw Sturkenboom (Student & Starter) merkt op dat nieuwigheden voor nieuwe raadsleden en het besef een publieke figuur te zijn ook meespelen in dit debat. Ook zij heeft de werkdruk zien groeien sinds haar aantreden. Zij nam zichzelf voor de medewerkers in haar team een andere positie te geven dat zij zelf had bij haar aantreden. Dat is nu mogelijk gezien het incidentele budget. Zelfs nu heeft zij de onzekerheid van de duur van het incidentele budget: hoe lang kan zij dit doen? Moet zij straks het bedrag weer terugschroeven terwijl de werkdruk twee keer of drie keer hoger is geworden? Bovendien vond er steeds meer polarisatie in het politieke landschap plaats. Dat doet veel meer met mensen. Ook de reactie van externen doet iets met raadsleden. Zij vindt het behoren bij goed werkgeverschap daar tegenover een goed budget te stellen. Bovendien vindt zij de voortdurende opleiding als team ook van belang. Ze kan zich aansluiten bij de desbetreffende woorden van D66 en van de Partij voor de Dieren.
Zij heeft de andere fracties goed gehoord en besloot terug te gaan naar de tekentafel om na te gaan waar haar fractie kan bewegen als het gaat om gunnen.
Als het gaat om spreektijden ziet zij mogelijkheden om te verruimen of op te rekken. Zij denkt dan aan een opwaardering van 3,5 minuut naar 4,5 minuut of 5 minuten. Zij stelt vast dat recentelijk GroenLinks buiten de tijd viel. De andere keren kon GroenLinks goed uit de voeten met de tijd. Zij ziet het niet gebeuren dat spreektijd helemaal wordt afgeschaft. Daarvoor zijn er teveel verschillen. Zij is bereid als fractie om na te gaan hoe meer ademruimte te creëren.
De heer Bosch (PVV) vraagt wat mevrouw Sturkenboom denkt over de methode van inschrijven.
Mevrouw Sturkenboom (Student & Starter) kent dat systeem minder goed. Zij kan daarover geen oordeel vellen.
Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn. Zij denkt dat gekeken moet worden naar het totale systeem hoe alles in te richten van een Raadsinformatiebijeenkomst met technische vragen vooraf, een goed commissiedebat met respect voor de voorzitter. Wanneer de vraag gesteld wordt waarop de fractie wil inzetten, zijn details nodig en soms een helikopterview. Er zit ook een spel tussen coalitie en oppositie. Zij schetst hoe succes met het indienen van moties irritatie tot gevolg kan hebben. Ook dergelijke zaken moeten wat haar betreft worden meegenomen, kijkend naar de voorstellen.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) is blij dat de commissie dit debat gevoerd heeft. Dit debat toont zijns inziens aan dat al langer een probleem speelt. De problemen werden zichtbaar maar nooit opgelost. De commissie is momenteel al drieënhalf uur in gesprek over dit onderwerp. Dit toont ook aan dat in het presidium hiervoor te weinig tijd is geweest. Dit is wat hem betreft ook een les voor de raad zelf: hier sneller en adequater mee om te gaan. Hij betreurt het dat de raad het probleem niet heeft opgelost.
Hij haalt het pakket aan dat drie jaar geleden in werking is gezet. Er zou een evaluatie komen en een vervolgbesluit. De problemen zijn wel benoemd maar niet opgelost. Zijn fractie vindt dat de raadsfracties zich professioneler moeten kunnen organiseren, zeker met de partijen die dat willen, en dat daarvoor meer geld beschikbaar is. Hij wil de ophoging graag structureel maken.
Over spreektijd is hij iets minder rigide in die zin dat zijn fractie er wel uitkomt op het moment. Hij ziet dat grotere partijen spreektijd niet opmaken en de kleine partijen wel. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

De voorzitter stelt vast dat alle partijen aan het woord geweest zijn. Zij geeft de burgemeester de gelegenheid te reageren op deze discussie.

De burgemeester
Burgemeester Dijksma heeft begrepen dat het ongebruikelijk is om als burgemeester hierbij aanwezig te zijn. Doorgaans is de vice voorzitter hierbij betrokken. Zij heeft hiervoor bewust gekozen vanuit betrokkenheid. Zij maakt zich zorgen over de toenadering van de fracties jegens elkaar. Dat neemt niet weg dat het debat goed was. Zij gunt de raad dat die toenadering gaat lukken. Zij weet niet zeker of voor sommige van de raadsleden het gemakkelijker zal zijn in de nieuwe raad. In ieder geval ervaart een aantal mensen een probleem. Dan helpt het wanneer de raadsleden elkaar toenaderen. Zij vond het mooi dat veel raadsleden zich hebben uitgesproken vóór die toenadering. Zij houdt zich daaraan vast.
Zij vindt het persoonlijk maken van inhoudelijkheden minder mooi. Wat haar betreft helpt dat niet om elkaar iets te gunnen. Dat maakt het soms ingewikkeld.
Zij zegt mede namens de griffier dat de burgemeester en de griffier steeds beschikbaar zijn om tot een compromis te komen. De burgemeester vindt dat belangrijk, ook voor de sfeer in de raad. Op inhoud gaan de raadsleden in de komende tijd de degens kruisen. De burgemeester noemt dat het feest van de democratie. Het is daarna ook weer belangrijk dat de raadsleden elkaar weten te vinden, zeker als het gaat om de werkwijze; dat is de basis.
De burgemeester heeft hiermee willen uitdrukken hoe belangrijk zij de discussie van vanavond vindt. Zij bepleit elkaar te blijven vinden en elkaar heel te houden.

De voorzitter gaat na hoe dit onderwerp verder te brengen. Zij heeft daarover verschillende opmerkingen horen maken. Zij hoorde raadsleden die dit naar de raad van 10 maart willen brengen, en raadsleden die dit naar de volgende raad willen brengen. Zij nodigt de commissie uit hierover het woord te voeren.

De heer Sungur (DENK) attendeert de commissie op de afspraak van drie jaar geleden: dat deze raad hierover zou gaan. Op 10 maart komt er een voorstel naar de raad waarin conform dat presidiumbesluit de structurele ophoging teniet wordt gedaan, waarmee gezegd wordt dat de volgende raad daarover een besluit gaat

nemen. Zijn fractie zal een amendement indienen op dat voorstel. Bij dezen verzoekt zijn fractie dit onderwerp met de B-status door te laten gaan naar de raad van 10 maart. Zijn fractie zou ook graag willen dat er beweging zit in de spreektijden. Het standpunt van zijn fractie is bekend.
Hij hoorde zojuist ook een uitnodiging van mevrouw Zwinkels. Hij gaat graag met haar in gesprek om na te gaan waar de fracties op uit kunnen komen. Wat zijn fractie betreft wordt dat in diezelfde raad behandeld, wellicht doormiddel van een actuele motie of iets anders. Wat hem betreft wordt deze discussie voortgezet in de aanstaande raadsvergadering.
Mevrouw Zwinkels (CDA) kondigde een voorstel of een motie aan ten aanzien van het gelijktrekken van de spreektijden. Zij moet daarover nog nadenken na vanavond. Zij hoorde constructief een aantal suggesties of uitnodigingen vanuit het perspectief er niet zo rigide in te zitten. Zij stelt voor daarover in gesprek te gaan. Het hoeft wat haar betreft niet haar voorstel te zijn; zij geeft er de voorkeur aan wanneer dit een gezamenlijk voorstel is. Wanneer dat betekent dat er meer tijd nodig is, dient zij mogelijk alleen een motie in die daartoe oproept om dat in gang te zetten. Dan kan dat ook. Zij benadrukt hierin niet geharnast te zitten.
Bovendien beseft zij dat de raadsleden een campagne te voeren hebben. Zij heeft gezien hoeveel tijd het kost om een voorstel voor spreektijden te maken. Zij benadrukt die tijd niet te hebben in de komende twee weken. De commissie kan dat niet van haar verwachten.
De voorzitter vraagt en verneemt dat er geen commissieleden zijn die richting de raad iets van plan zijn of hierover iets willen zeggen.
Zij telt een voorstel met een amendement en mogelijk iets van het CDA.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) begrijpt dat hij een amendement op een voorstel kan verwachten. Dat voorstel is afkomstig van het presidium.
De voorzitter antwoordt bevestigend. Zij recapituleert dat vanavond een uitgebreid gesprek gevoerd is gedurende 4:00 uur. Zij stelt voor 15 minuten te reserveren.
De heer Sungur (DENK) denkt dat een half uur beter is. Het gaat om een veegraad en de vergadering zal doorgaan tot alles gereed is. Het is aan de voorzitter.
Mevrouw Assen (PvdA) sluit zich aan bij het voorstel voor een half uur.
De voorzitter concludeert dat zij een half uur uittrekt voor de bespreking in de raad van 10 maart.

12. Beantwoording SV 2021 nr. 295, over Online Gebiedsverbod

Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid
Geagendeerd door: Maarten Koning (D66), Tessa Sturkenboom (S&S), Mahmut Sungur (DENK)
De burgemeester van Utrecht heeft n.a.v. een online oproep tot rellen, een bestuursrechtelijke maatregel uitgevaardigd naar een jongen uit Zeist, waarmee deze zou worden geboden niet langer opruiende uitlatingen te doen op internet. Doet hij dat toch, dan moet hij een dwangsom betalen. De burgemeester spreekt daarbij van een novum, een 'online gebiedsverbod'.
Onze fracties steunen de inhoudelijke lijn van de burgemeester dat online haat en opruiing geen plaats verdienen in de samenleving. Woorden doen ertoe. Maar met de uitvoering die hieraan gegeven is met een 'online gebiedsverbod' kunnen wij het niet direct eens zijn. Onze fracties zien inhoudelijke en principiële bezwaren en zijn dan ook zeer kritisch op de inzet hiervan. Onze twijfels zijn met de beantwoording van SV 2021 nr. 295 door de burgemeester niet weggenomen. Eveneens zijn door D66 in de Tweede Kamer vragen gesteld aan de minister. In het debat willen we ingaan op de politieke keuze om bestuursrecht toe te passen en in het bijzonder de keuze voor dit instrument gezien het gebrek aan juridische basis voor de houdbaarheid van dit instrument.

In de loop van de bespreking van punt 11 besloot de commissie dit agendapunt op een ander tijdstip aan de orde te stellen. Dat tijdstip wordt binnenkort bekend gemaakt. Voor nu haalt de commissie dit agendapunt van de agenda.

De voorzitter sluit de vergadering om 23.56 uur.

Toezeggingen

10. Raadsvoorstel Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (WAAVA)

Wethouder Klein zegt toe een bijeenkomst met de adviescommissie controle en financiën te organiseren waarin de wensen van de raad t.a.v. de nota WAAVA besproken zal worden. De wethouder zal zelf bij deze bijeenkomst aanwezig zijn. In de commissie is afgesproken dat na deze bijeenkomst een raadsbrief volgt met wat het college meeneemt uit het gesprek. Deze raadsbrief zal worden besproken in de commissie die uiteindelijk kan leiden tot een raadsvoorstel dat in de raad wordt besproken. Dit alles uiterlijk Q4 2022 (najaar).

Griffie Gemeenteraad Utrecht
Secretariaat raadscommissie Mens & Samenleving
Postadres Postbus 16200 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 69 **Fax** 030 - 286 15 18
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE VEILIGHEID, BESTUUR EN FINANCIËN D.D. 8 MAART 2022

[Typ hier]

Datum verslag	11 maart 2021
Locatie	Stadhuis, de raadszaal
Verslag door	Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag	april 2022

[*Tekst tussen brackets is niet letterlijk uitgesproken maar komt overeen met de semantiek van de inbreng en ondersteunt de leesbaarheid van dit verslag*]

Aanwezigen:

Avondvergadering

De voorzitter, mevrouw R. Heijne, de burgemeester mevrouw S. Dijksma, en voorts de leden: de heer P. van Corler (GroenLinks), de heer M. Koning (D66), de heer J. Wijmenga (ChristenUnie), de heer B. Işik (PvdA), de heer B. van Steeg (CDA), de heer V. Paalman (Student & Starter), de heer D. Gilissen (VVD), de heer M. Sungur (DENK), en van de griffie de commissiegriffier mevrouw F. Bouts en de commissiesecretaris.

Verslag openbare vergadering commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën d.d. 8 maart 2022
Aanwezigen: ..... - 1 -
1. Opening en mededelingen ..... - 1 -
2.1 Vaststellen van de Agenda van 8 maart 2022 ..... - 1 -
3. Beantwoording SV 2021 nr. 295, over Online Gebiedsverbod ..... - 1 -

Avondvergadering 8 maart 2022

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Heijne, opent de vergadering van deze commissie om 19.30 uur en heet iedereen welkom.Zij heeft een afmelding ontvangen van de Partij voor de Dieren.

Mededelingen

Geen.

2. Vaststellen van de Agenda en agenderingen

2.1 Vaststellen van de Agenda van 8 maart 2022

De voorzitter constateert dat de commissie instemt met de agenda.

3. Beantwoording SV 2021 nr. 295, over Online Gebiedsverbod

Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid
Geagendeerd door: Maarten Koning (D66), Tessa Sturkenboom (S&S), Mahmut Sungur (DENK)
De burgemeester van Utrecht heeft n.a.v. een online oproep tot rellen, een bestuursrechtelijke maatregel uitgevaardigd naar een jongen uit Zeist, waarmee deze zou worden geboden niet langer opruiende uitlatingen te doen op internet. Doet hij dat toch, dan moet hij een dwangsom betalen. De burgemeester spreekt daarbij van een novum, een 'online gebiedsverbod'.
Onze fracties steunen de inhoudelijke lijn van de burgemeester dat online haat en opruiing geen plaats verdienen in de samenleving. Woorden doen ertoe. Maar met de uitvoering die hieraan gegeven is met een 'online gebiedsverbod' kunnen wij het niet direct eens zijn. Onze fracties zien inhoudelijke en principiële bezwaren en zijn

dan ook zeer kritisch op de inzet hiervan. Onze twijfels zijn met de beantwoording van SV 2021 nr. 295 door de burgemeester niet weggenomen. Eveneens zijn door D66 in de Tweede Kamer vragen gesteld aan de minister. In het debat willen we ingaan op de politieke keuze om bestuursrecht toe te passen en in het bijzonder de keuze voor dit instrument gezien het gebrek aan juridische basis voor de houdbaarheid van dit instrument.

De voorzitter leidt aan de hand van de annotatie dit agendapunt in. Het gaat om bestuursrechtelijke maatregel jegens een inwoner in Zeist. De agenderende fracties willen met de burgemeester in gesprek over de politieke keuze om bestuursrecht te passen en in het bijzonder voor dit instrument in dit geval.
De bespreking is in één termijn. De spreektijden worden gehanteerd die 24 februari zijn overgebleven.

De commissie

De heer Koning (D66) licht toe dat het gaat om een bestuurlijke maatregel om een jongen van 17 uit Zeist ervan te weerhouden om op te roepen tot rellen: een online gebiedsverbod. Dit riep kritische reacties op bij de deskundigen en bij D66. Iedereen is het erover eens dat het een noodzaak is om online opruiing tegen te gaan. Dat kan niet met een maatregel waarvoor geen wettelijke basis is. Dat is met het Online gebiedsverbod wel het geval.
Over het Online gebiedsverbod zijn vragen gesteld in de Tweede Kamer. De Kamer wacht op een juridisch kader. Momenteel wordt daaraan gewerkt bij het ministerie van Binnenlandse Zaken. De Kamer heeft daarover nog geen democratisch genomen besluit genomen. In de beantwoording van de vragen van zijn fractie wordt de mist alleen maar dikker.
De heer Işik (PvdA) vraagt waaruit de heer Koning concludeert dat er geen wettelijke gronden zijn. Heeft de heer Koning bewijzen dat dit niet mogelijk is?
De heer Koning (D66) licht toe dat hij dit concludeerde uit de beantwoording van de vragen, zowel door de minister als door de burgemeester.
De heer Işik (PvdA) neemt daarvan nota. Hij vraagt wat de heer Koning vindt van het gegeven dat het middel wordt ingezet om rellen tegen te gaan en het leven van de [burgers] te beschermen.
De heer Koning (D66) licht toe dat dat de kern is van zijn betoog. Hij stelt voor zijn betoog voort te zetten.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) gaat door op de vraag van de heer Işik. De burgemeester heeft in het antwoord op vraag de basis van het besluit genoemd. De heer Koning heeft het geanonimiseerde besluit gedeeld met de commissie: de commissie heeft de onderbouwing kunnen lezen. Hij concludeert daaruit dat er een basis is. Hij begrijpt van de heer Koning dat dat geen goede basis is. Hij verneemt dan graag diens onderbouwing daarvan.
De heer Koning (D66) ziet dat de burgemeester de jongen beperkt op grond van de APV (een autonome verordening) de vrijheid van meningsuiting zoals die is neergelegd in artikel 7 van de grondwet. Dat is niet toegestaan volgens de grondwet. Dat kan alleen met een wet die specifiek gemaakt is met het doel om de vrijheid van meningsuiting te beperken; die mag voor dat doel gebruikt worden.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) merkt op dat de burgemeester ook nog een artikel noemt in de gemeentewet en de APV. Hij concludeert daaruit dat er op zich een wettelijke onderbouwing is. Bovendien merkt hij op dat vrijheid van meningsuiting een middel is en geen doel. Het doel is de goede samenleving. Hij hoopt dat de heer Koning dat met hem eens is.

De heer Koning (D66) merkt op dat de burgemeester ook verwijst naar de APV. Het artikel 2.2 lid 1 sub g is vele jaren geleden geschreven op het moment waarop de online wereld nog niet bestond. Dat betekent nogal wat wanneer de burgemeester deze bevoegdheid ook voor de digitale wereld kan inzetten. Dat zou betekenen dat de burgemeester in principe online gebiedsverboden aan iedereen kan opleggen zo lang zij oordeelt dat er sprake is van gevaar voor de openbare orde in de gemeente [Utrecht]. Dat zou die bevoegdheid ongelooflijk verstrekkend maken. In bedreigingen aan het adres van landelijke politici zou dan ook gevaar gelezen kunnen worden voor lokale politici.
De heer Işik (PvdA) vindt het vervelend dat vrijheid van meningsuiting aan de orde wordt gesteld waar het hier gaat om een in zijn ogen “snotneus” die gevaar creëert in de samenleving. Die bezig is met opruiing en die het leven van mensen in gevaar brengt en allerlei ongewenste uitingen bezigt. De agenderende partijen doen in zijn ogen moeite om de vrijheid van meningsuiting van deze [persoon] te waarborgen. Hij vraagt waar D66 voor kiest. Kies D66 voor de bescherming van [burgers] en de eigendommen van de inwoners, of kiest D66 voor het belang van die [persoon] die de boel terroriseert?
De voorzitter vraagt de commissieleden de interrupties kort te houden.
De heer Koning (D66) begon zijn betoog met het belang van het Online tegengaan van opruiing. Hij is het er over eens dat daaraan gewerkt moet worden en dat de gemeente daarvoor goede middelen moet hebben.
De kern van D66 in zijn betoog is dat zijn fractie staat voor een rechtstaat. Dat de bevoegdheden die de raad delegeert aan de burgemeester voldoende juridische basis hebben. Hij concludeert en betoogt dat dat in dit geval niet zo is. Hij is absoluut tegen het gebruik van dit middel wanneer dat onvoldoende juridische basis heeft. Dan moet er gebruik gemaakt worden van middelen die er zijn; en van het Strafrecht.
De heer Işik (PvdA) brengt in dat gesproken kan worden over de middelen, over de wettelijke kaders. Daarvoor staat zijn fractie open. Hij vindt dat partijen elkaar niet voor de gek moeten houden; op het moment waarop een [dergelijk persoon] oproept tot geweld, heeft de burgemeester in zijn ogen juist gehandeld. Hij begrijpt de koppeling niet van D66 aan de vrijheid van meningsuiting.
De heer Koning (D66) stelt voor zijn betoog voort te zetten. Hij herhaalt zijn argument voor de wettelijke basis.
De heer Işik (PvdA) probeert duidelijk te maken dat hij de koppeling aan de vrijheid van meningsuiting bestrijdt in het geval iemand oproept tot geweld, tot beschadiging van eigendommen van mensen, en het leven van burgers in gevaar brengt.
De heer Sungur (DENK) licht toe dat het hem niet gaat om achter een snotneus te gaan staan. Het gaat om de vraag of partijen voor een democratische rechtsorde staan. Of partijen voor een geloofwaardige overheid staan die zelf zich ook houdt aan de wet en de regels die de wetgever bedenkt. Die vraag ligt hier centraal. Bovendien merkt hij op dat er middelen zijn om opruiing tegen te gaan in het strafrecht. De maatregel die nu gehanteerd is, maakt daarvan geen deel uit.
De heer Gilissen (VVD) vraagt waar de heer Koning heen wil. Hij vindt de juridische constructie interessant. Hij vraagt of het de heer Koning er nu om gaat dat het een nuttig instrument is, wat offline mogelijk is zou ook online mogelijk moeten zijn als het gaat om het strafrecht, dus regel het goed. Of zegt de heer Koning: het is nu niet goed geregeld en ik zou het ook niet willen regelen?
De heer Koning (D66) concludeert dat in de Tweede Kamer en ook op het ministerie hierover discussie gevoerd wordt: hoe hiervoor een goede grondslag te maken,

waardoor [opruiing] wel effectiever kan worden aangepakt. Over of dat bij de burgemeester ligt of vanuit een wettelijke basis, moet de Tweede Kamer iets zinnigs zeggen in overleg met gemeenten. Hij weet dat de VNG hiermee bezig is. Dat staat voorop. Het gegeven dat er geen wettelijke basis is, maakt dat hij zegt dat het bestuur dit op deze manier niet [zou moeten] willen.

De heer Gilissen (VVD) begrijpt dat. Hij concludeert dat de heer Koning niet het soort instrument veroordeelt, maar de impact daarvan: een last onder dwangsom die mensen bepaald gedrag verbiedt. Zij kunnen het doen maar daar staat een geldboete op. Hij gooit het instrument zelf niet in de prullenbak. Hij zegt feitelijk: analyseer het goed en laat de Tweede Kamer zich daarover uitspreken(?)

De heer Koning (D66) zou het zeer problematisch vinden wanneer gemeentelijke ambtenaren een beetje kunnen gaan toezien en handhaven op online gedrag. Dat is voor zijn fractie een belangrijk aspect in dezen.

De heer Gilissen (VVD) merkt op dat tegen dit besluit *last onder dwangsom* bezwaar is aangetekend. Dat loopt momenteel. Hij vraagt of de heer Koning heeft overwogen om dat proces zijn gang te laten gaan en na te gaan hoe de rechter oordeelt over de gekozen juridische constructie.

De heer Koning (D66) is daarvan [wars]. Dat is de reden waarom hij dit debat heeft willen organiseren. Zijn fractie is het pertinent oneens met deze handelwijze. Zijn fractie vindt dat er eerst een democratisch gelegitimeerde grondslag moet zijn. Die kan in de gemeenteraad worden gesteld of op landelijk niveau. Hij concludeert dat op beide niveaus die grondslag er niet is.

De heer Sungur (DENK) merkt op dat de heer Gilissen sprak over een preventieve maatregel. In de beantwoording van de schriftelijke vragen leest hij dat last onder dwangsom pas verbeurd wordt wanneer betrokkenen nogmaals [zich op die wijze uit.] En dat hij vrij is om zijn mening te uiten. Daaruit maakt hij op dat dit niet louter preventief bedoeld is, maar ook dient als straf. Daarvoor is het strafrecht. Hij vraagt of de heer Koning dat herkent.

De heer Koning (D66) vindt bij uitstek dat in deze casus het OM had moeten worden ingeschakeld. In de beantwoording van de vragen door de minister heeft hij begrepen dat dat ook gebeurd is. Hij vraagt de burgemeester of zij daarover iets kan zeggen. Hij kan zich voorstellen dat zij daarover niets kan zeggen en heeft daarvoor alle begrip.

De heer Işik (PvdA) merkt op dat D66 gezegd heeft niet te willen wachten op de uitspraak van de rechter. Hij kan zich voorstellen dat D66 dat wel wil vanuit de gedachte van de rechtsstaat; om op basis daarvan na te gaan welke eventuele aanpassingen, correcties, in de handelwijze van de burgemeester te realiseren zijn. Hij vraagt waarom D66 daarvoor niet kiest.

De heer Koning (D66) antwoordt ter toelichting dat deze bevoegdheid nooit is gedelegeerd aan de burgemeester.
Hij vervolgt zijn betoog. Hij vroeg “de last onder dwangsom“ op. Hij leest daarin “ik zal in de regel gebruik moeten maken van mijn bevoegdheid om handhavend op te treden.” Hij vraagt de burgemeester wat de handhaving straks zal zijn. Wat zou de burgemeester willen doen als de jongen nog een keer over de schreef zou gaan? Welke controlemogelijkheden worden dan ingezet? Daarover is geen duidelijkheid.
De minister verwijst in de beantwoording van de vragen aan haar naar de burgemeester en de burgemeester verwijst naar de politie. Voordat de burgemeester een dergelijk ingrijpend besluit neemt, is het niet meer dan logisch dat de burge-

meester in ieder geval weet hoe de jongen gecontroleerd gaat worden en door wie. De burger moet dat toch kunnen weten, zo vraagt hij de burgemeester.
Ook leest hij “alleen bij die bijzondere omstandigheden mag ik afzien van handhavend optreden”. Hij is dan benieuwd naar [voorbeelden van] dergelijke omstandigheden.
Zijn fractie is van mening dat de burgemeester anders had moeten handelen in dit dossier. Volgens zijn fractie zijn er meerdere dingen nodig die de burgemeester perspectief geven tot handelen. Zijn fractie staat voor oplossingen om online opruiing tegen te gaan.
Hij stelt ten eerste op te houden met het oprekken van bevoegdheden. Zowel de burgemeester als de minister hebben daarin een rol. Doordat er geen goede wetgeving is, hebben ze allebei een probleem en wordt de bal naar elkaar toegespeeld.
Hij stelt ten tweede dat via de strafrechtelijke weg al veel mogelijk is. Hij leest dat ook in de beantwoording van de vragen aan de burgemeester en aan de minister. Daarin is gezegd dat ook strafrechtelijk gehandhaafd is. Waarom moet dan ook nog bestuursrechtelijk gehandhaafd worden?
De heer Gilissen (VVD) gaat in op het oprekken van bevoegdheden. De Utrechtse APV is vastgesteld door de gemeenteraad. Die zegt dat opruiing verboden is op een openbare plaats. Hij merkt op dat het internet een openbare plaats is. Hij vraagt waarom de heer Koning dit het oprekken van bevoegdheden noemt. Hij is het er over eens dat het internet niet genoemd wordt. Internet is wat hem betreft hetzelfde als in de APV bedoeld wordt. Het gaat om de letter en om de geest.
De heer Koning (D66) constateert een paar dingen. Het verbod is opgelegd aan iemand die naar zijn vermoeden vanuit Zeist heeft geopereerd. Als D66 vindt dat het internet niet onder de APV valt, zou zijn fractie ook niet kunnen weten of deze persoon vanuit Utrecht heeft geopereerd. Belangrijker is dat de online omgeving, het internet, een wereldwijd web is. Wanneer gesteld wordt dat de gemeente kan handhaven op het wereldwijde web, hoe ver kan de gemeente dat laten strekken? Zou de gemeente dan over de hele wereld mensen in de gaten moeten houden of ze opruiende teksten uiten die betrekking hebben op het [grondgebied van] Utrecht? Hij noemt dat ridicuul. Dat zou het gevolg zijn van het toestaan van deze oprekking.
De heer Gilissen (VVD) brengt in dat om die reden hij zijn eerste vraag stelde: wat wil de heer Koning hiermee bereiken? De APV is ter bescherming van het Utrechts grondgebied en de mensen die in Utrecht verblijven: bewoners, ondernemers, en mensen die in Utrecht zijn. Wanneer in Thailand een groep mensen die continu bezig is om haatzaaiende dingen te verspreiden die effect gaan hebben op het leven op straat in Utrecht en mensen de dingen gaan slopen, is hij van mening dat Utrecht moet kunnen optreden. Het gaat wat hem betreft om bescherming van de belangen van de inwoners. Hij vindt dat de heer Koning het omdraait en het in zekere zin ridiculiseert: moet Utrecht een eigen opsporingsapparaat optuigen? Wanneer er concrete aanwijzingen zijn dat de boel afgebroken gaat worden in de stad, moet het wat hem betreft mogelijk zijn preventief te handelen. Het doel van de APV is niet het hebben van een afdekkend internetnetwerk waarin Utrecht mensen gaat corrigeren.
De heer Koning (D66) concludeert dat partijen elkaar kunnen vinden op de wens online opruiing verder aan te kunnen pakken. Over de wettelijke basis daarvoor zijn partijen het niet eens. Wat hem betreft wordt in dit geval de APV niet gebruikt, wordt strafrecht gehanteerd en desnoods een landelijke wettelijke basis die er momenteel nog niet is.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de raad de burgemeester toch vraagt de orde te handhaven en te voorkomen dat de rellen plaatsvinden. Dan is zijns inziens de APV bij uitstek het middel om tegen [opruiing] op te treden. Hij is het eens met de heer Koning dat het niet helemaal uitgewerkt is, dat gezocht moet worden naar de verdere uitwerking. Dan is toch niet te zeggen daarvoor de APV niet te gebruiken?
De heer Koning (D66) vindt dat dan eerst daarvoor een goede grondslag moet zijn. Hij benadrukt dat die grondslag er niet is. Dat kan een uitkomst zijn. Het kan zijn dat de Tweede Kamer straks zegt de gemeente uit te rusten met de wettelijke grondslag waarmee zij de APV hiervoor kunnen inzetten. Dan moet de gemeente het daarmee doen. Dat zou niet zijn keuze zijn. Hij herhaalt zijn stellingname.
De heer Van Steeg (CDA) vindt dat die grondslag er wel is en dat de burgemeester dat in haar antwoorden heeft uitgelegd. Hij is het eens met de heer Koning dat de raad hier te maken heeft met een totaal nieuwe situatie; alle gemeenten zitten met hun handen in het haar. Hij ziet andere gemeenten dit volgen en nagaan waar hun mogelijkheden liggen op basis van de APV. De raad vraagt de burgemeester dit te doen. Hij is blij dat de burgemeester daarin het voortouw neemt. Dat moet, zo bevestigt de heer Van Steeg, juridisch goed onderbouwd worden. Er is wel degelijk een grondslag in de APV in zijn optiek.
De heer Koning (D66) licht toe dat dat de kern is van zijn betoog. Er moet een goede grondslag komen. D66 is het niet eens met de grondslag zoals die nu wordt gepresenteerd door de burgemeester.
De heer Van Steeg (CDA) vindt dat duidelijk. Hij refereert aan de inbreng van de heer Gilissen en zegt dat dit bij uitstek een oproep was om in Utrecht tot rellen over te gaan. Hoe komt de heer Koning dan ertoe dat er in de APV geen grondslag is. Hij begrijpt dat de heer Koning vragen heeft in juridisch opzicht. Hij begrijpt ook dat het niet helemaal is uitgewerkt. Hij herhaalt zijn vraag.
De heer Koning (D66) meent dat te hebben beargumenteerd; juist omdat dit nogal iets betekent. Wanneer deze grondslag gehanteerd zou worden, is zijns inziens het hek van de dam. Zijn fractie is daartegen.
De heer Van Steeg geeft aan dat de gemeente Utrecht hiervoor wettelijke mogelijkheden heeft. Die wettelijke mogelijkheden zijn er nog niet. De gemeenten in Nederland zijn hiermee bezig en die lobbyen hierover richting het Rijk. De gemeenten zijn het er niet over eens hoe dit aan te pakken. Hij is van mening dat er nu een stap wordt gezet op onvoldoende wettelijke basis. De heer Van Steeg kan zeggen nu af te wachten hoe de rechter daarop reageert. Zijn fractie is het er niet mee eens dit op deze manier te regelen in de APV.
De heer Işik (PvdA) merkt op dat de relschoppers voor de deur staan en dat er nu afgewacht wordt. De relschoppers verslechteren alles. Hij vraagt welke verantwoordelijkheid D66 neemt; hij neemt een afwachtende houding aan en grijpt niet in om de situatie te verbeteren. Waarom accepteert D66 niet dat de APV voldoende basis biedt om de relschoppers tegen te houden zoals de heer Van Steeg zojuist zei. Hij merkt op dat er geen rellen hebben plaatsgevonden in Utrecht dankzij de inzet van de burgemeester en haar collega's.
De heer Koning (D66) benadrukt dat er wettelijke manieren zijn om dit aan te gaan: het strafrecht. De burgemeester maakt daarvan ook gebruik. Er is geen noodzaak om naar dit middel te grijpen. Hij bepleit bij het strafrecht blijven vanwege de rechtsbescherming. Dat staat wat zijn fractie betreft ook veel dichter bij de rechtsstaat omdat er geen generieke maatregel wordt uitgevaardigd, maar omdat daar geacteerd wordt in verhouding tot wat er gebeurt.

Punt van orde
De heer Sungur (DENK) merkt dat de kern van zijn bijdrage focust op het legaliteitsbeginsel. Hij doet het voorstel het debat nu breed te voeren in de commissie in plaats van dat iedereen zich gericht op de heer Koning en straks weer op hem, et cetera. Hij voorziet dat de discussie zich dan zal herhalen.
De voorzitter wil in ieder geval nu eerst de heer Van Corler het woord geven. Wat haar betreft. Zij handhaaft de procedure.

Voortzetting debat
De heer Van Corler (GroenLinks) zit ook met deze zoektocht: aan de ene kant dat er iets moet gebeuren, en aan de andere kant om te toetsen of dit een solide hybride basis is.
De heer Koning (D66) denkt dan als fractie daar principiëler in te zitten om de rechtsstatelijke principes te beschermen. De vraag is of de raad deze bevoegdheid gedelegeerd heeft. Zijn fractie is van mening dat dat niet het geval is. Hij voegt daaraan toe dat daarover van mening te verschillen is. Is GroenLinks van mening dat het hele wereldwijde web onder de APV valt. Hij vindt van niet.
De heer Van Corler (GroenLinks) denkt geen discussie te hebben wanneer iemand folders loopt te verspreiden om ergens te gaan rellen. Dan had de raad tegen de burgemeester gezegd daartegen op te treden. Hij begrijpt het punt van de heer Koning dat dit misschien wel erg ver gaat. Hij is daar nog niet uit, of dit wel of niet the way to go is. Vandaaruit zegt hij het prettig te vinden wanneer die juridische toetsing plaatsvindt.
De heer Sungur (DENK) wordt hierdoor getriggerd. Het is mogelijk te zeggen de rechtszaak af te wachten. Tegelijkertijd is bekend dat dat lang kan duren, terwijl aan de ene kant iemand [in de tussentijd] wordt beperkt in zijn rechten.
Hij zou de laatste zijn om iemand de ruimte te geven op te roepen tot geweld. Die vrijheid heeft hij niet in het strafrecht. Hij legt de vraag voor of het wellicht beter is aan de voorkant een gedegen toets uit te voeren of dit juridisch houdbaar is of niet voordat de overheid dit middel inzet, wetende dat dit de grens opzoekt en misschien overschrijdt. Als het anders is, verneemt hij het wel van de rechter over een paar jaar. Hij vraagt hoe de heer Koning dit ziet.
De heer Koning (D66) is het eens met deze redenering. Aan de voorkant moet het scherp zijn of de inzet van een middel juridisch houdbaar is. Hij beschouwt dit als een discutabel bestuursrechterlijk instrument. D66 is van mening dat de gemeente Utrecht dit zo niet had moeten doen.
De heer Gilissen (VVD) stoort zich aan de gedachte als zou er nu een bevoegdheid gecreëerd zijn waarmee de burgemeester en de gemeentelijke organisatie onbeperkt oneigenlijk gebiedsverboden gaat opleggen. Daarvan is wat hem betreft geen sprake. Het moet steeds gemotiveerd worden. Het zijn afzonderlijke besluiten. Hij vindt dat niet het meest overtuigende argument.
Ten tweede gaat hij in op het punt van het strafrecht. Het strafrecht is uitermate effectief. Maar het is pas mogelijk iets te doen met strafrecht wanneer iemand iets gedaan heeft, terwijl de bepaling in de APV vooral gaat over het voorkómen van ongeregeldheden. Hoe denkt de heer Koning dat het strafrecht de gemeente gaat helpen bij het voorkómen van ongeregeldheden.
De heer Koning (D66) gaat allereerst in op de afzonderlijke besluiten. Hij benadrukt dat hiervan precedentwerking en jurisprudentie uitgaat zodra de APV van toepassing verklaard wordt op het internet.

Met betrekking tot de toepassing van het strafrecht, verwacht hij een afschrikwekkende werking. In die zin verwacht hij dat dat wel degelijk gaat helpen bij eventuele volgende oproepen. Dit is niet het enige. Hij herhaalt zijn informatie over de zoektocht die gaande is naar juridisch houdbare middelen. Hij is daarop niet tegen. Wat hem betreft neemt de Kamer daarover een besluit. Het strafrecht is wat hem betreft de weg om te bewandelen tot dat moment.

De heer Gilissen (VVD) deelt het wantrouwen niet van de heer Koning dat plotseling iedereen met online-gebiedsverboden gaat strooien. De rechter ziet toe op de bepaling in het strafrecht. Wanneer [de APV] oneindig zal worden gebruikt, zal daaraan ogenblikkelijk een einde worden gemaakt.

Hij bevestigt dat het strafrecht uitermate effectief kan zijn, zeker in individuele gevallen. De persoon die verantwoordelijk is voor de ongeregeldheden, kan een gevangenisstraf of een geldboete tegemoet zien. Het strafrecht voorkomt niets, anders dan die afschrikkende werking. Hij herhaalt zijn argument met betrekking tot het voorkómen van zaken.

Hij vraagt of de heer Koning nog andere mogelijkheden ziet dan volgens de afschrikkende werking om ongeregeldheden te voorkomen.

De heer Koning (D66) antwoordt *niet anders dan volgens de afschrikkende werking*. Het hoeft wat hem betreft niet per se de gemeentelijke overheid zijn die toezicht houdt op het internet en op het gegeven of er wel of niet opgeroepen wordt tot rellen. Daarvoor zijn ook landelijke [instanties]. Daarvoor is ook politie. Onlangs las hij in het interview van de burgemeester in het AD dat er vier digitale agenten in Utrecht actief zijn. Hij stelt voor het daar te laten. De gemeente hoeft daarin [niet te treden].

De heer Van Steeg (CDA) vindt het belangrijk dat de heer Koning heeft gezegd “de APV van toepassing te verklaren op het internet”. Hij vindt dat dat niet het geval is. De APV wordt in zijn ogen van toepassing verklaard op de situatie in Utrecht. Het internet creëert een nieuwe dimensie. Hij wil wel dat de rellen in Utrecht worden voorkomen, dus zoekt hij naar nieuwe middelen. De APV is van toepassing op het Utrechtse grondgebied. En daar probeert de gemeente te voorkomen dat er [rellen uitbreken].

De heer Koning (D66) begrijpt dat argument. Hij is het daarmee eens op het moment de politie naar de gemeente gaat met informatie over een oproep tot rellen. Hij benadrukt dit te regelen via het strafrecht of de zorg voor een solide juridische basis. Dat is wat hem betreft niet APV in dezen.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat duidelijk. De APV gaat over wat in de stad gebeurt. Ten tweede vraagt de Raad de burgemeester dit soort zaken te voorkomen. Dan is hij blij dat imand het initiatief neemt dit te doen. Hij vindt in dat licht het strafrecht onvoldoende.

De heer Koning (D66) wacht daarom het democratisch proces af richting een goede wettelijke basis.

De voorzitter stelt voor dat de heer Koning zijn betoog afrondt.

De heer Koning (D66) vervolgt [zijn opsomming van zaken die de burgemeester perspectief tot handelen geven. Hij had er twee genoemd].

Ten derde is dat er zo nu en dan meldingen worden ontvangen, ook vanuit de raad over zorgwekkende posts op sociale media. De oproep van zijn fractie is dan te waarschuwen. Sleutelfiguren in te zetten, zoals de aanpak recentelijk met Frans van Seumeren en Abdelaljalil Sayfaoui in een [videoboodschap] of gericht te waarschuwen via buurtagenten. Hij vraagt de burgemeester of zij het daarmee eens is.

Hij vraagt of de burgemeester bereid is de last onder dwangsom in te trekken totdat er landelijk meer duidelijkheid is over de wijze waarop de gemeente om kan gaan met online opruiing.
Afrondend benadrukt de heer Koning dat zijn fractie staat voor het principe *geen bevoegdheid zonder voorafgaande regel.* Zijn fractie is van mening dat het strafrecht hier het beste past. Utrechters verdienen veiligheid en rechtzekerheid.

De heer Paalman (Student & Starter) heeft zijn inbreng op basis van alles wat is ingebracht, aangepast om D66 niet volledig te herhalen.
Zijn fractie is niet gediend van de oproep van de jongen van 17. Over wat de burgemeester vervolgens heeft gedaan, maakt zijn fractie zich zorgen. De burgemeester van Utrecht heeft een jongeman uit Zeist een online gebiedsverbod opgelegd. De jongen mag geen uitspraken meer plaatsen op het internet die aanleiding kunnen geven tot wanordelijkheden in Utrecht. Daarvan schrok zijn fractie. De burgemeester van Utrecht legt de jongen in Zeist een gebiedsverbod op, op een plek waar geen gebiedsverboden bestaan: het openbare internet. [Dat neemt niet weg dat hij van mening is] dat het internet geen regelloos wilde westen mag zijn.
Zijn fractie begrijpt de wil van de burgemeester om snel te kunnen handelen. De vraag is wat het alternatief is. Hij vindt de wil om snel preventief te handelen goed. Dit is wat hem betreft niet het juiste instrument.
De heer Van Corler (GroenLinks) wil het goed scherp krijgen. Hij hoort vanuit Student & Starter de nadruk gelegd worden op het gegeven dat deze jongen uit Zeist komt. Wanneer deze jonge fysiek in Zeist deze oproep had gedaan, was het logisch geweest dat hem een gebiedsverbod was opgelegd. Hij vraagt wat het gegeven dat deze jongen uit Zeist komt ermee te maken heeft of het wel of niet zou kunnen.
De heer Paalman (Student & Starter) vindt *het internet of niet* het verschil.
De heer Van Corler (GroenLinks) begrijpt hieruit dat de nadruk op het internet ligt en niet op het gegeven dat de jongen uit Zeist komt.
De heer Paalman (Student & Starter) vindt dit geen goed idee om iemand een online gebiedsverbod op te leggen om hem geen opruiende opmerkingen te laten maken over Utrecht.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) heeft er moeite mee dat Student & Starter hiermee de suggestie wekt dat er online geen regels gelden en dat daar alles moet kunnen. En dat mensen de gemeente Utrecht in gevaar kunnen brengen en als zou de burgemeester dan geen bevoegdheid hebben. Hij hoopt dat zijn interpretatie van de bijdrage van de heer Paalman niet juist is.
De heer Paalman (Student & Starter) antwoordt dat de heer Wijmenga dit niet goed ziet. Hij benadrukt dat sommige uitlatingen niets meer van doen hebben met [het uiten van] een mening en hij benadrukt dat het internet geen regelloze wilde westen is. Hij denkt de vraag van de heer Wijmenga verderop in zijn betoog te zullen beantwoorden.
De heer Van Steeg (CDA) vindt het onlinegebiedsverbod een verwarrende term. Het blijft wat hem betreft gaan over de fysieke situatie in Utrecht. Dan gaat het om de oproep om in de Kanaalstraat tot rellen over te gaan. Dan maakt het wat hem betreft toch niet uit of die op straat geuit worden of op het internet. Dan is het aan de burgemeester om daaraan iets te doen. Daarvoor zijn er middelen.
De heer Paalman (Student & Starter) sluit zich enigszins aan bij de beantwoording van D66. Zijn fractie vindt dat een heel groot verschil. Hij hoopt in de rest van zijn betoog daar nog aandacht aan te besteden.

Hij vervolgt zijn betoog met in te gaan op zijn positieve beoordeling van de wil van de burgemeester snel preventief te handelen. Deze handelwijze is wat hem betreft niet het juiste instrument. Hij vindt het bizar klinken: een gebiedsverbod voor het internet. Misschien bestaat het juiste instrument nog niet en noemde de burgemeester daarom *een online gebiedsverbod* uit pure noodzaak. De vraag is of dit het geval was in dit dossier. Wanneer dit pure noodzaak was, wil hij de voorwaarden kennen waaronder de burgemeester dit instrument in de toekomst wil inzetten. Hij krijgt daarop graag reactie. Het is volgens zijn fractie ongewenst dat bevoegdheden van de burgemeester op een schijnbaar geïmproviseerde manier geïnterpreteerd en ingezet worden. Met het opleggen van een gebiedsverbod op het internet, bevindt de gemeente zich op onbekend juridisch terrein. De burgemeester van Utrecht heeft namelijk een jongen verboden bepaalde uitlatingen te doen. Student & Starter heeft meerdere keren in deze raad gezegd dat sommige uitlatingen geen meningen meer zijn en dat de vrijheid van meningsuiting te beperken is door de wet. Daarin is zijn fractie wel heel voorzichtig. In hoeverre kan de burgemeester bepalen waar de grens ligt voor het plaatsen van uitlatingen op het internet, zonder tussenkomst van de landelijke overheid of een rechter. Het creëert een precedent. In dat opzicht ziet zijn fractie risico's. Straks bepalen meerdere burgemeesters wat buiten hun gemeentegrenzen toelaatbaar is op het internet, met alle risico's en grensgevallen van dien. Hij zou het jammer vinden wanneer Utrecht daarvoor het voorbeeld gegeven heeft.
Dit online gebiedsverbod kent ook nog praktische problemen. Hij citeert de beantwoording “de persoon aan wie een gebiedsverbod wordt opgelegd, mag niet in het aangewezen gebied komen”. Hij vraagt of de burgemeester kan uitleggen wat het aangewezen gebied is in dit geval. Hij krijgt graag een precieze definitie omdat het anders lastig te handhaven is.
Bovendien ziet zijn fractie ook grote zorgen het bedrijfsmatige oogpunt van: de Utrechtse ambtenaren zouden het internetgedrag van de desbetreffende Zeistenaar in de gaten moeten houden om na te gaan of er sprake is van overtreding van dit te gebiedsverbod. Dat is zijns inziens ook onwenselijk.
Omdat de jongen uit Zeist in beroep is gegaan, is het nu aan de rechter om een oordeel te vellen over de [rechtmatigheid] van de actie van de burgemeester. De minister van Justitie en Veiligheid heeft in de beantwoording van Kamervragen gezegd dat het volgens haar ook een zaak is tussen gemeenteraad en de burgemeester. Om die reden wil zijn fractie zich uitspreken: het internet is niet Utrechts grondgebied en zal het nooit worden. Zijn fractie zal altijd samen met de burgemeester optrekken tegen rellen, opruiing of geweld, maar niet met een online gebiedsverbod. Student & Starter vraagt de burgemeester de toezegging niet meer daartoe over te gaan. En hij roept burgemeester op te lobbyen bij het Rijk om burgemeesters te voorzien van meer instrumenten om opruiing op het internet tijdig tegen te kunnen gaan.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) heeft geen antwoord gehoord op zijn vraag wat het alternatief is. Wat zijn de mogelijkheden voor de burgemeester om [preventief op te treden] tegen dit soort opruiende taal die effect heeft op het grondgebied van Utrecht.

De heer Paalman (Student & Starter) begrijpt deze denkwijze. Zijn fractie zegt niet per se het strafrecht af te wachten; dat is niet preventief in te zetten. Zijn fractie zegt wel dat deze vraag nu voorligt bij de rechter en dat hij het lastig vindt om daarover iets te zeggen op dit moment. Het komt op hem over als is hiervoor onvoldoende grond. Daarom gaat zijn fractie hierop in op dit moment. Hij benadrukt de wil goed te

zien om te handhaven. Hij hoopt dat er een andere bestuurlijk instrument is om te handhaven. Hij herhaalt zijn stellingname met betrekking tot het online gebiedsverbod.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) licht toe te hopen dat het online gebiedsverbod in stand blijft. Hij adviseert de burgemeester te roeien met de riemen die er zijn en haar het voordeel van de twijfel te geven.
De heer Paalman (Student & Starter) vindt dat gemakkelijk gezegd. Hij staat op zijn standpunt. Wat hem betreft wordt geen online gebiedsverbod ingezet in dit geval.
De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat Student & Starter zegt dat het geen goed instrument is en aan de andere kant de gemeente het strafrecht moet afwachten. Hij vraagt wat deze fractie nu zegt. Het strafrecht volgen zoals de heer Koning zegt of zegt hij de rechter een uitspraak te laten doen over de oplegging van dit gebiedsverbod zodat de legitimiteit bekend is.
De heer Paalman (Student & Starter) is voorstander van dit laatste. Hij refereert aan zijn betoog. Uit de uitspraak van de Tweede Kamer blijkt dat dit een zaak is tussen de gemeenteraad en de burgemeester. Om die reden uitte hij zijn mening.
De heer Koning (D66) stoort zich aan de uitspraak “roeien met de riemen die je hebt” - hij vindt dat niet overeenkomen met [de portee van] de rechtsstaat. Hij vraagt of de heer Paalman het daarmee eens is.
De heer Paalman (Student & Starter) antwoordt bevestigend.
De heer Van Steeg (CDA) begrijpt dat hiermee het online gebiedsverbod in stand gehouden wordt en dat de raad het niet intrekt.
De heer Paalman (Student & Starter) vraagt de burgemeester dit instrument niet meer in te zetten totdat duidelijk is wat de rechtmatige basis is.
De heer Van Steeg (CDA) begrijpt dat de fractie van Student & Starter niet uit is op het intrekken van dit instrument. En dat wat deze fractie betreft, de raad de uitspraak van de rechter afwacht. Mogelijk is dit instrument voor toekomst wel goed.
De heer Paalman (Student & Starter) wil graag de motie zien wanneer die wordt ingediend voordat hij zich hierover uitlaat.
De heer Gilissen (VVD) gaat in op de vragen van de heer Wijmenga gericht tot de heer Paalman in een vraag aan hem: en hij vraagt de heer Paalman of hij begrip heeft voor het appel dat gedaan wordt langs bestuursrechtelijke weg op de raad. Wanneer hij zich niet houdt aan het gebiedsverbod, moet hij de portemonnee trekken.
De heer Paalman (Student & Starter) kan tot op zekere hoogte daarvoor begrip opbrengen. Aan de andere kant vindt hij het ook lastig. Hij noemt in dit verband precedentwerking, de grensgevallen, de risico's. Wanneer Utrecht het doet, denken de andere gemeenten daarmee ook iets te kunnen gaan doen. Dat vindt zijn fractie risicovol.
De heer Gilissen (VVD) vraagt of de heer Paalman hiervoor begrip kan opbrengen.
De heer Paalman (Student & Starter) vindt het lastig. Tot op zekere hoogte kan hij daarvoor begrip opbrengen. Hij refereert aan zijn betoog waar hij sprak over precedentwerking en hij herhaalt die uitspraak. De raad is hiermee nu [voortvarend] bezig.
De heer Gilissen (VVD) denkt dat iedereen in deze zaal het eens is over het gegeven dat het oproepen tot wanordelijkheden, opruiing, strafbaar is. En dat de gemeente dat te allen tijde wil voorkomen. Het gemeentebestuur zoekt nu naar een mogelijkheid om dat te doen. Dat het een maatregel is die impact heeft op iemand met inperking van zijn vrijheden, begrijpt hij. [Hij steunt] het doel op zich (het zoeken naar het juiste instrument om te voorkomen dat het gebeurt en dat de stad wordt afgebro-

ken) en dat het alleen wordt ingezet wanneer er concrete aanleidingen zijn of dat er verwachtingen zijn.
De heer Paalman (Student & Starter) antwoordt al eerder te hebben gezegd dat hij sympathiseert met de gedachte te voorkomen dat de stad wordt afgebroken. Hij blijft bij zijn opvatting over het online gebiedsverbod; dat dit niet het juiste middel is. De vraag ligt bij de rechter. Hij houdt het daarbij.
De heer Işik (PvdA) vraagt waarop de heer Paalman zijn verwachting baseert dat dit een precedentwerking gaat krijgen.
De heer Paalman (Student & Starter) heeft geen glazen bol. Hij kan niet voorspellen wanneer er opnieuw online-gebiedsverboden worden ingesteld. Nu is niet te zeggen dat dit absoluut geen precedentwerking gaat krijgen; dit is nieuw.
De heer Işik (PvdA) vindt dat de heer Paalman geen enkele grond heeft om te beweren dat het een precedentwerking zal hebben. “Kan” vindt hij twijfel.
De heer Paalman (Student & Starter) herhaalt zijn uitspraak.
De heer Koning (D66) stelt de omgekeerde versie van de vraag van de heer Gilissen: is de heer Paalman het met hem eens dat een waarschuwing van de burgemeester om desnoods het OM in te schakelen en aangifte te doen, zou hebben gewerkt in deze casus, en waarschijnlijk in heel veel andere gevallen. Hij vindt een waarschuwing van de burgemeester voldoende.
De heer Paalman (Student & Starter) vond de inbreng van D66 interessant met betrekking tot de waarschuwing. Hij is wel van mening dat het strafrecht te langzaam werkt in dit geval. Er is wel behoefte aan een bestuurlijke maatregel om te voorkómen. Hij vraagt de burgemeester bij het Rijk te gaan lobbyen voor een bestuurlijke maatregel; hij zoekt een bestuurlijk instrument om tijdig te kunnen ingrijpen. Hij vindt het onlinegebiedsverbod niet de juiste oplossing.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat de zoektocht naar een bestuurlijk instrument lang kan duren. Naar zijn weten en zijn ervaring in dit land, is dat er een enorme ruimte is als het gaat om de vrijheid een mening te uiten. Elk preventief instrument daartoe zou een inperking betekenen van die vrijheid van dat grondrecht. Daarom is naar zijn weten dat grondrecht enkel in te perken op het moment waarop een daad zich heeft voorgedaan dat indruist tegen bestaande wet en regelgeving; dus achteraf. Dat was ook het standpunt van heel veel partijen destijds toen zijn fractie betoogde Pegida niet voor de deur van de moskee te willen hebben omdat Pegida allerlei zaken uitten die indruisten tegen de wet. Heel veel partijen zeiden destijds dat dat dat nooit vooraf beperkt kon worden, dat dat altijd achteraf gedaan moest worden als gevolg van de vrijheid van demonstratie en vrijheid van meningsuiting. Dat is pas mogelijk wanneer iets gezegd is dat indruist tegen de wet. Hij vraagt de heer Paalman of hij herkent dat de inperking van het grondrecht Vrijheid van meningsuiting via een bestuurlijk instrument, preventief, niet haalbaar is.
De heer Paalman (Student & Starter) is het daarmee niet eens. Hij is een groot fan van het vrije internet. Tegelijkertijd is de burgemeester verantwoordelijk voor de openbare orde in de stad. De raad zou de burgemeester dan vragen na wanordelijke demonstraties hoe het zo heeft kunnen gebeuren. Dat is de andere kant van de medaille. Hij kijkt dan naar de landelijke wetgever: hij bepleit de burgemeester een instrument te geven waarmee dit de volgende keer op een manier is op te lossen waardoor dit debat niet gevoerd had hoeven worden.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat de heer Paalman nu doet alsof het niet te voorkomen is voordat er een bestuurlijk instrument is. Hij vindt dat niet aan de orde. Het was bekend dat wanneer tijdig was ingegrepen na de oproepen die vorig jaar zijn

gedaan in Kanaleneiland met de handhavers, met de politie en de juiste strategie was ingezet, de incidenten niet [hadden plaatsgehad]. Na Kanaleneiland pakte het stadsbestuur dat heel goed op in andere wijken waardoor de incidenten daar zeer beperkt tot eigenlijk niet hebben plaatsgevonden. Hij vindt dat wel degelijk ook aan de voorkant maatregelen te treffen zijn om incidenten te voorkomen. Daarvoor is [geen bestuurlijke maatregel nodig].
De heer Paalman (Student & Starter) verschilt daarover van mening met DENK. De vrijheid van meningsuiting stopt bij het oproepen tot haat, tot geweld. Wanneer de landelijke wetgever het met hem eens is, zou de burgemeester bevoegdheden moeten krijgen om dergelijke uitingen aan te pakken.

De heer Sungur (DENK) ziet een trend in het bedenken van allerlei bestuurlijke wegen om vrijheden in te perken. Juist in deze tijd waarin vrijheden wereldwijd onder druk staan, vindt hij het belangrijk kritisch te zijn naar instrumenten die de grenzen van de wet opzoeken en soms zelfs lijken te overschrijden.
Dit instrument is of preventief en daarmee een beperking van de vrijheid van meningsuiting, of het is straffend, waarvoor het strafrecht is. Oproepen tot geweld is al verboden. Uit de beantwoording van de schriftelijke vragen, maakt zijn fractie op dat met deze dwangsom geen beperking wordt opgelegd aan de vrijheid van meningsuiting. Eigenlijk wordt gezegd dat het vooral straffend is bedoeld. Hij vraagt de burgemeester hoe hij dit instrument moet begrijpen; is het preventief? Of is het straffend?
De heer Işik (PvdA) wil graag een discussie voeren over of het middel goed is. Hij vindt het onwenselijk dat de koppeling gemaakt wordt aan de vrijheid van meningsuiting. Hij vindt dat onwenselijk omdat het nu gaat om iemand die oproept tot geweld. De oproep kan leiden tot doden en gewonden en tot veel onrust in de samenleving. De [desbetreffende persoon] heeft voor hem geen vrijheid van meningsuiting. Hij vraagt naar de reden van DENK voor het maken van deze koppeling.
De heer Sungur (DENK) dacht de koppeling te hebben uitgelegd; bij vrijheid van meningsuiting moet achteraf geconstateerd worden dat iemand te ver is gegaan, de wet heeft overschreden. Dan zijn maatregelen te treffen. Wat zijn fractie betreft zou in het strafrecht op zoek gegaan moeten worden naar mogelijkheden, zoals een versnelde procedure – die opties zijn er wanneer het gemeentebestuur van mening zou zijn dat het strafrecht te lang duurt. Dan is na te gaan hoe [een instrument] vanuit de legaliteit op een versnelde manier is vorm te geven in plaats van te zeggen iemand aan de voorkant al te beperken omdat bekend is wat hij gaat zeggen.
De heer Işik (PvdA) merkt op dat iemand een waarschuwing krijgt. Wanneer die persoon niet luistert naar de waarschuwing, krijgt hij een bestuurlijke boete. Dat is de preventieve werking.
Hij begrijpt niet dat de koppeling wordt gemaakt naar vrijheid van meningsuiting als het gaat om iemand die de stad wil terroriseren. Hij vindt dat dat geen pas geeft bij iemand die de stad wil terroriseren.
De heer Sungur (DENK) valt het op dat juridische kennis ontbreekt in de raadzaal. Hij verbaast zich in het bijzonder als het gaat om juristen onder de raadsleden. Hij benadrukt dat het verboden is om op te roepen tot geweld. Met dit instrument is geen tweede waarschuwing nodig; in het strafrecht is dit al verboden. Niemand heeft een tweede waarschuwing nodig, of een tweede [instrument] om te vernemen dat dit niet mag. Zoals de heer Koning zei dat het stadsbestuur kan volstaan met op te merken wat geconstateerd is en dat bij een volgende keer de gemeente aangifte gaat doen, de stad net zo ver is.

De heer Işik (PvdA) merkt op dat de gemeente gaat zien of het middel wettelijke grondslag heeft of niet; de rechter zal zich uitspreken. Wanneer de rechter zegt dat de burgemeester het niet goed heeft gedaan, is dat het antwoord. Deze raad is vaker teruggefloten door de rechter waarna aanpassingen zijn aangebracht. Zowel DENK als D66 verwijzen naar het strafrecht. Hij is voorstander van de toepassing van het strafrecht [in dit geval]. Het kan zijn dat het middel geen tijdig effect heeft. Wanneer dit middel wel snel effect heeft, gaat hij daarvoor. Hij is daarvan voorstander vanwege de behartiging van de belangen van de samenleving, in plaats van de belangen van iemand die oproept tot geweld.
De heer Sungur (DENK) is er voorstander van om een versnelde procedure in het strafrecht te bedenken. Daarvan is hij weer een voorstander van het bedenken van een extra bestuurlijke maatregel waarvan de juridische grondslag dubieus is. Er zijn veel juristen die deze maatregel betwisten en betwisten dat de manier waarop dit is gegaan houdbaar is. Hij is voorstander van experimenteren met wet en regelgeving wanneer de burger daaruit voordeel kan halen. Hij is er absoluut op tegen mensen in te perken en dat de overheid tegelijkertijd aan het experimenteren is.
De heer Van Steeg (CDA) dankt de mensen die hiervoor doorgeleerd hebben. Hij hoort de heer Sungur zeggen dat het hier niet gaat om de vrijheid van meningsuiting. De heer Sungur is er voorstander van hiertegen op te treden. Hij concludeerde uit het gewisselde dat het middel niet goed is, maar dat de vrijheid van meningsuiting hier niet in het geding is.
De heer Sungur (DENK) is geen jurist. Hij wordt in deze raad zal wel uitgedaagd om het nodige te leren op juridisch gebied.
Zijn betoog ging in op het preventieve aan deze bestuurlijke maatregel. Daarmee wordt het grondrecht Vrijheid van meningsuiting ondermijnd; de grondwet geeft een enorme vrijheid om te zeggen wat iemand wil zeggen, totdat de desbetreffende persoon de grens van de wet overtreedt. Dan komt het strafrecht [om de hoek kijken]. Hij bevestigt dat dat achteraf is. Zo is het ook geregeld in veel wetsartikelen van de grondwet. Hij noemt vrijheid van religie, vrijheid van meningsuiting, en de andere grondrechten.
De heer Van Steeg (CDA) is het daarmee volledig eens. De grondrechten moeten ook bewaakt worden. Hier gaat het om iemand die een strafbare uiting heeft gedaan. Het was een concrete oproep te gaan rellen in de Kanaalstraat. Daar zijn de grenzen van de vrijheid van meningsuiting.
De heer Sungur (DENK) antwoordt bevestigend. Daarom roept hij ertoe op niet iets nieuws te bedenken voor wat er al is en wat ook goed is en wat al geborgd is. Hij merkt op dat dit ook al de praktijk is. Hij is er geen voorstander van nog een tweede maatregel van bestuur in te stellen; de vraag is of dit voldoet aan het algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.
De heer Işik (PvdA) begrijpt dat DENK ervoor pleit het strafrecht toe te passen. Dat is mogelijk wanneer een handeling heeft plaatsgevonden die valt onder het strafrecht. Dat is achteraf. In dit geval wil de burgemeester de rellen voorkomen.
De heer Sungur (DENK) licht toe dat het aan de raad is kritisch te kijken of de burgemeester juist heeft gehandeld. Hij refereert aan de rellen in Kanaleneiland. De raad heeft zich beziggehouden met hoe het daar is gegaan. In andere delen van de stad verliep het vervolgens veel beter. Hij roept ertoe op niet steeds te doen alsof er bestuurlijke maatregelen nodig zijn om de orde te handhaven. Daarvoor zijn ook handhavers in de stad.

De heer Işik (PvdA) beseft dat de burgemeester uiteindelijk verantwoordelijk is en de raad de controlerende taak heeft. Tegelijkertijd is de raad verantwoordelijk voor de kaders, dat er mogelijkheden worden geboden aan de burgemeester of aan de wethouders om op een bepaalde manier te gaan functioneren. Hij vraagt waarom DENK dat niet inziet.
De heer Sungur (DENK) ziet dat wel in en dat dat precies is wat hij heeft gezegd. Tegelijkertijd is de raad verantwoordelijk voor de juiste rechtsorde; dat draagt de raad ook naar buiten toe uit: dat iedereen zich houdt aan wet en regelgeving zoals de wetgever heeft bedacht. Dat geldt vooral ook voor de overheid die haar geloofwaardigheid hoog in het vaandel moet hebben.
De heer Van Corler (GroenLinks) heeft begrepen dat DENK feitelijk zegt dat de bestuurlijke weg niet nodig is. Hij vraagt de burgemeester of een brief over vervolging overwogen is en of het iets zou zijn om daarover met het OM te overleggen vanuit de intentie dat het OM daarop direct kan gaan handelen.
De heer Sungur (DENK) bevestigt dat het bestuurlijk dubieus is. Heel veel juristen stellen daar vraagtekens bij. Dat is reden genoeg voor zijn fractie om op te merken dat de rechten van inwoners niet ingeperkt mogen worden op het moment van zoveel vraagtekens, op het moment waarop een instrument wordt betwist.
Tegelijkertijd heeft zijn fractie oprechte twijfels over de effectiviteit en of het effect bereikt had kunnen worden via een schriftelijke waarschuwing. Wat doet de burgemeester wanneer een tweede jongen in Zeist dit gaat doen of een derde, een vierde uit Houten, een zesde uit Amersfoort. Waar ligt dan de grens? Hoe zit het dan met het gelijkheidsbeginsel? Hij roept ertoe op dat het stadsbestuur communiceert dat oproepen tot geweld strafbaar is, dat het verboden is in dit land. Niet alleen in Utrecht maar in het hele land. Hij pleit ervoor influencers te gebruiken op het internet.
Inplaats van formeel een brief op te sturen waarvan aan de voorkant de vraag al bestaat of die het gaat halen of niet. Hij is daarvan geen voorstander. Hij vindt dat op die wijze de overheid niet ingericht moet worden, zeker niet in de richting van de burgers.
De heer Van Corler (GroenLinks) herhaalt gecharmeerd te zijn van de idee een brief te sturen over dat de gemeente aangifte zou doen wanneer de persoon het opnieuw zou doen en daarover dan te hebben gesproken met het OM; dus richting het strafrecht. Dat kan wat hem betreft naast een brede oproep, wanneer dat nodig mocht zijn op dat moment.
De heer Sungur (DENK) had gedacht dat te hebben herhaald en aangevuld. Een dergelijke brief zou volgens hem zeker helpen.
Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn met de vraag op welke manier aan de voorkant verkend is of dit instrument houdbaar is en hoe omgegaan is met de bedenkingen die er zijn.
Wat zijn fractie betreft gaat de gemeente Utrecht niet experimenteren met dit soort [gebieds]verboden om vervolgens twee jaar te wachten of de rechter de gemeente gelijk geeft. Dat is niet zijn beeld van de betrouwbare overheid. Daarom hoort zijn fractie graag of de burgemeester kan toezeggen dit instrument niet meer in te zetten totdat duidelijk is dat hiervoor juridische grondslag is die niet ter discussie staat.

De heer Wijmenga (ChristenUnie) vindt het goed dat er paal en perk gesteld wordt aan opruiers en dat de gemeente daarbij nieuwe middelen uitprobeert. Hij begrijpt dat de gemeente naar nieuwe wegen zoekt. Als het gaat om de openbare orde heeft de gemeente wel een aantal uitdagingen; de verschuiving naar het onlinedomein en

dat dan ook opgetreden wordt in dat domein. Hij vindt á priori dat de burgemeester steun van de raad verdient als het gaat om de handhaving van de openbare orde.
De heer Sungur (DENK) is het eens met de heer Wijmenga waar hij spreekt over steun van de raad aan de burgemeester om dit soort oproepen te bestrijden. Tegelijkertijd vraagt hij zich af of de heer Wijmenga zich herkent in het gegeven van discussie over het instrument zoals dat is gebruikt.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) beseft dat er verschillende opvattingen zijn, en dat mensen hierover verschillend denken. Uiteindelijk toetst de rechter. Hij is benieuwd hoe de toets bij de rechter er uit gaat zien. Er is bezwaar aangetekend en er zal een beroep volgen. Hij betreurt het dat het debat nu al gevoerd wordt; de raad loopt zijns inziens hiermee voor de muziek uit. De burgemeester neemt een besluit, dan volgt bezwaar en beroep; [dit debat gaat nu vooraf aan een rechterlijke uitspraak].
De heer Sungur (DENK) vraagt hoe de gemeente mensen gaat compenseren nadat ze twee jaar lang in hun recht zijn beperkt als ze na twee jaar er achter komen dat de gemeente niet juist heeft gehandeld.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) merkt op dat het om opruiing gaat. Dat is strafbaar. Daartegen is op te treden. De burgemeester stelt nu voor om mensen bij voorbaat op hun verantwoordelijkheid te wijzen en ook op de sancties die daar tegenover staan. Het lijkt hem sterk dat daar tegenover een schadevergoeding staat.
De heer Sungur (DENK) kan nu niet bevroeden hoe de rechter zal oordelen. De gemeente beperkt iemand in zijn uiting. Wat dan te doen wanneer twee jaar later blijkt dat de gemeente op die manier iemand heeft beperkt in zijn grondrechten.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) merkt op dat opruiing niet valt onder de grondrechten. De vrijheid van meningsuiting is op die manier al ingeperkt. In de APV is daarover een bepaling opgenomen. Opruiing is strafbaar. Hij refereert aan de inbreng van de heer Gilissen. Vrije meningsuiting is ook geen doel op zichzelf, dit is een middel. Ook hij is benieuwd hoe de juridische toets zal uitvallen en of het middel stand houdt. Mocht dat niet het geval zijn, hoopt hij dat de Tweede Kamer inziet dat hiervoor een landelijke bepaling nodig is. Het is ook voor hem duidelijk dat burgemeesters in den lande hiermee worstelen.
De heer Koning (D66) merkt op dat het probleem volgens hem is dat hier een bevoegdheid wordt gehanteerd zonder een duidelijke wet. Volgens de grondwet mag de overheid vrijheid van meningsuiting alleen beperken met een wet die specifiek daarop gericht is. Dit is in de gemeentewet voor de APV niet zo geregeld. Hij vraagt of de heer Wijmenga het met hem eens is - dat concluderend - dit niet zo te moeten doen.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) laat de conclusies van de heer Koning voor de heer Koning. Hij deelt die conclusie niet.
Hij is er nog niet van overtuigd dat het stand gaat houden. Daarvoor is de rechter. Wel ziet hij dat de burgemeester helder de grondslag heeft onderbouwd waarop zij zich heeft gebaseerd (de APV, en vervolgens art 125 van de Gemeentewet dat zegt dat het bestuur een last onder dwangsom mag opleggen die ziet op een overtreding van de APV), ook in antwoord op de schriftelijke vragen, ook in het besluit.
De heer Paalman (Student & Starter) is benieuwd of de heer Wijmenga met zijn hoop op dat het stand houdt, ook hoopt dat de burgemeester in het vervolg in de toekomst meer van dit soort online gebiedsverboden mag opleggen, of hoopt hij er op dat de landelijke wetgeving een oplossing biedt.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) refereert aan zijn inleiding: de verschuiving van bedreigingen en kwesties in de openbare orde van fysiek naar online, waar hij sprak

over de verschuiving in middelen en de inzet van middelen. Tegelijkertijd moet het niet het doel zijn van de burgemeester en überhaupt niet van iemand die handhaaft zoveel mogelijk boetes op te leggen. Dit wordt gedaan wanneer het nodig is. In dit geval achtte de burgemeester het nodig en de rechter gaat het toetsen.
De heer Paalman (Student & Starter) kan het online gebiedsverbod niet rijmen met "mag niet in het aangewezen gebied komen".
De heer Wijmenga (ChristenUnie) antwoordt dat het internet een openbare plaats is. Dat de noodzaak er is hier op kunnen optreden, lijkt hem evident. Hij hoopt dat de basis die de burgemeester heeft gekozen, stand houdt. Wanneer dat niet het geval is, hoopt hij dat de Tweede Kamer heel snel met aanvullende wetgeving komt.
De voorzitter stelt voor dat de heer Wijmenga zijn inbreng voortzet.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) merkt op dat recentelijk het AD berichtte over de vier online wijkagenten. Die worden nu ingezet door het Basisteam Utrecht. In hoeverre zou het optreden tegen opruiing uitgevoerd kunnen worden door [dat team]? Of denkt de burgemeester zelf een eigen middel nodig te hebben?
Zijn fractie steunt de lijn van de burgemeester en is benieuwd naar de alternatieven.
De heer Sungur (DENK) is benieuwd hoe de ChristenUnie er tegenaan kijkt wanneer verschillende mensen allerlei berichten kopiëren uit het internet met de vraag handhavend op te treden. Hoe ziet de ChristenUnie dat. Moet de gemeente Utrecht dan op al die voorbeelden gaan handhaven, ook gelet op het gelijkheidsbeginsel?
De heer Wijmenga (ChristenUnie) antwoordt dat het doel van het APV-artikel is, opruiing tegen te gaan. Daaraan moet ook een consequentie zitten voor de openbare orde in Utrecht. Het is aan de burgemeester om te beoordelen of die andere zaken te kwalificeren zijn voor ingrijpen. Hij kan het niet op voorhand zeggen.
De heer Sungur (DENK) licht toe dat het dezelfde berichten zijn, alleen die komen uit verschillende steden, verschillend in aantallen, waarvan burgers zeggen dat de gemeente Utrecht daarop moet handhaven omdat het om dezelfde oproepen gaat. Wat vindt de ChristenUnie daarvan?
De heer Wijmenga (ChristenUnie) herhaalt dat het aan de burgemeester is om daarover te oordelen en of dit een zaak is van het OM.
De heer Sungur (DENK) vindt dat de ChristenUnie hier gemakkelijk mee omgaat. In de bijdrage van de fractie zegt de ChristenUnie heel nadrukkelijk dat de burgemeester gesteund moet worden in haar handelen. De fractie heeft inhoudelijk nu wel een mening. Het gaat om exact dezelfde uitspraken van andere mensen, andere aantallen. Dan is het aan de burgemeester volgens de ChristenUnie om maar te bepalen wat zij doet.
De heer Wijmenga (ChristenUnie) bestrijdt dat zo gezegd te hebben. Hij gaat ervan uit dat in gelijke gevallen gelijk gehandeld wordt, ook als het gaat om handhaving. Hij is niet de handhaver en hij is niet degene die besluit of er gehandhaafd wordt. Dat is aan de burgemeester.

De heer Van Corler (GroenLinks) twijfelt over de juiste koers. Iedereen is het erover eens dat er in principe actie wordt ondernomen als het gaat om online oproepen tot rellen. Het is een uitzoekwerk als het gaat om [de vraag] of dit de juiste basis is. Daarover is hij nog niet uit.
Hij is het eens met wat gezegd is over alternatieven als het inzetten van sleutelfiguren en de waarschuwingen. Hij gaat er vanuit dat dat gebeurt wanneer dat kan.
Hij schaart zich achter de vraag of er vooraf een juridische toets is overwogen.
Eerder gaf hij aan in zijn interruptie dat ook hij van mening is dat de waarschuwing

dat de gemeente aangifte gaat doen als het nog een keer voorkomt, hetzelfde effect kan hebben. Ook vindt hij het goed om na te gaan of daarover afspraken te maken zijn met het OM. Hij verneemt graag hoe de burgemeester daarover denkt.
Hij vindt de vraag naar de grens zinvol; ook daarop verneemt hij graag de reactie van de burgemeester.
Het lijkt hem goed om in de breedte het gesprek aan te gaan met de burgemeester waar het gaat om de inzet van haar bestuurlijke bevoegdheden. In hoeverre wordt dit ervaren als een strafmaatregel? Dat is zijns inziens aan de volgende raad.

De heer Gilissen (VVD) merkt op dat al al veel gezegd is. Wanneer de VVD fractie kijkt naar de belangen die de APV probeert te beschermen, vindt zijn fractie een brede reikwijdte verdedigbaar. Dat betekent dat het ook kan zijn dat een inwoner van andere gemeente aan te spreken is namens de gemeente Utrecht als hij uit is op wanordelijkheden in Utrecht. Hij kan de keuze van deze last onder dwangsom goed volgen. Tegelijkertijd is dit nieuw en spannend en is er bezwaar aangetekend. Zijn fractie heeft niet op voorhand de behoefte hierop een standpunt in te nemen. Zijn fractie is benieuwd naar het oordeel van de rechter over deze casus.
De heer Sungur (DENK) is benieuwd naar de juridische blik van de heer Gilissen. Aan de voorkant iemand preventief beperken in zijn uitingen op het internet of in het fysieke domein, gelet ook op het grondrecht Vrijheid van meningsuiting die inderdaad alleen beperkt kan worden met een specifieke wet.
De heer Gilissen (VVD) kijkt dan vooral naar de beperking die wordt opgelegd via de last onder dwangsom. Dan leest hij dat het deze persoon niet is toegestaan om zich online uit te laten op een wijze die ertoe leidt dat wanordelijkheden in Utrecht kunnen ontstaan. Hij vindt dat een proportionele inperking die een last onder dwangsom rechtvaardigt. In Nederland hebben mensen geen recht om op te roepen tot geweld of tot wanordelijkheden. Dat moet zijns inziens niet worden vervangen met het recht op vrije meningsuiting.
De heer Sungur (DENK) is dan benieuwd waarom zijn fractie in het verleden van mening was dat Pegida wel de vrijheid had om te zeggen wat ze vonden en dat dan achteraf bekeken moest worden of dat strafbaar was of niet. Hij vraagt waar het verschil zit.
De heer Gilissen (VVD) zet uiteen dat het verschil in ieder geval zit in het gegeven dat bestuursrecht altijd maatwerk is. Geen enkele situatie is hetzelfde. Uiteraard moeten gelijke gevallen gelijk behandeld worden. Maar elke situatie noopt tot nieuwe afwegingen; of bepaalde belangen gediend zijn om de samenleving te beschermen of die in gevaar zijn. Hij gaat ervan uit dat de burgemeester bij het wegen van deze situatie geoordeeld heeft op basis van signalen van de politie, dat er wel degelijk gevaar bestond van wanordelijkheden wanneer die persoon dat gedrag zou herhalen. Dat geldt ook voor manifestaties.
Mensen hebben in Nederland rekening te houden met elkaar. De vrijheid van meningsuiting is een groot goed. De heer Sungur vraagt hem twee dingen te vergelijken die feitelijk niet te vergelijken zijn.
De heer Sungur (DENK) vraagt of de heer Gilissen het ook ver vindt gaan om aan de voorkant iemand te beperken in wat hij wil zeggen terwijl het strafrecht de gemeente voorziet in het straffen op het moment waarop iemand zich buiten de wetgeving manifesteert.
De heer Gilissen (VVD) heeft deze vraag beantwoord. Hij herhaalt zijn antwoord. Hij begrijpt de belangen die beschermd worden door de APV.

De heer Koning (D66) legt de vraag voor of wanneer de heer Gilissen vindt dat dit het spannend is, waarom hij dan niet wacht op de wettelijke grondslag. Wanneer de heer Gilissen het met zijn collega commissieleden eens is, dat de waarschuwing gedaan had kunnen worden, waarom dat dan niet doen. Hieraan wordt op verschillende departementen gewerkt.
De heer Gilissen (VVD) licht toe dat de APV belangen tracht te beschermen die nu spelen: het voorkomen van wanordelijkheden. Hij heeft voor zichzelf de vergelijking gemaakt; hij begrijpt goed het verschil tussen online een pamflet verspreiden en het ophangen van posters in de stad of in een ander toegankelijk gebouw - het is in zijn ogen één op één vergelijkbaar. Hij kan zich heel goed voorstellen dat deze onderbouwing wordt gebruikt. Hij vindt het ook te rechtvaardigen vanuit de te beschermen belangen. Hij begrijpt de overweging van de burgemeester heel goed om dit besluit te nemen.
De heer Koning (D66) merkt op dat de minister tot twee keer toe in de beantwoording van de Kamervragen zegt dat het aan de raad is om grenzen te stellen aan de APV. Dat is niet aan de minister, niet aan de burgemeester. Hij vraagt hoe de heer Gilissen aankijkt tegen de uitspraak van de minister.
De heer Gilissen (VVD) vindt dat een heel verstandige uitspraak van de minister. De APV is de verordening van de raad. Met deze verordening geeft de raad het college middelen om op te treden tegen dit soort zaken om wanordelijkheden te voorkomen. Daarvoor is de last onder dwangsom bedoeld. Hij begrijpt dat de minister zich daarmee niet bemoeit vanuit haar positie.

De heer Işik (PvdA) staat achter de keuze van het college en achter het middel dat is ingezet om ervoor te zorgen dat de levens worden beschermd en dat de eigendommen van de inwoners worden beschermd. Hij begrijpt dat dit middel wordt gebruikt. Hij ziet uit naar de juridische consequenties.
Hij verwerpt de koppeling aan de vrijheid van meningsuiting in deze casus. Hier gaat het om de ontwrichting van de samenleving en niet om vrijheid van meningsuiting. Het belang van de samenleving is dan belangrijk en niet het belang van deze ene persoon.
Vanavond kwam niet aan de orde dat dankzij de inzet van dit middel Utrecht niet geconfronteerd werd met rellen; hij complimenteert de burgemeester daarmee. In andere grote steden waren rellen.
Hij ziet uit naar de reactie van de rechter om te weten te komen welke aanpassingen nodig zijn om de volgende keer het middel op de juiste wijze in te zetten.
De heer Koning (D66) vraagt of de heer Işik van mening is dat de raad in de basis goede wetgeving afspreekt.
De heer Işik (PvdA) houdt het voor mogelijk dat er discussie is over de inzet van dit instrument. Hij wil vooraf zaken vorkomen en niet achteraf repareren. Hij wil niet pas ingrijpen wanneer de situatie uit de hand is gelopen. Dan wordt strafrecht ingezet maar is de gemeente te laat.
De heer Koning (D66) weet niet anders dan dat er bezwaar is gemaakt en dat het nog niet zeker is dat hier een rechter aan te pas komt. Hij vraagt of de heer Işik het met hem eens is dat goede wetten nodig zijn om zaken te kunnen voorkomen in plaats van ze achteraf te moeten repareren. Hij vraagt of de heer Işik het met hem eens is dat dat de kern is waarom de commissie nu bijeen is.
De heer Işik (PvdA) merkt op dat de heer Koning er nu vanuit gaat dat de burgemeester iets gedaan heeft dat in strijd zou kunnen zijn met de wet. Hij wil dan een

pas op de plaats maken om de rechter een oordeel te laten geven. Lering wordt steeds getrokken bij nader inzien. Voor de samenleving vindt hij het belangrijk dat de levens worden beschermd, dat de eigendommen van de mensen worden beschermd. Hij herhaalt zijn argumenten.
De heer Koning (D66) concludeert alleen dat de heer Işik zegt dat hij koste wat koste rellen wil voorkomen. Zijn betoog is dat dat ook op andere manieren kan.
De heer Işik (PvdA) is het dan eens met de vraag van GroenLinks of van de VVD: welke juridische toets is in het voortraject gedaan in het kader van de inzet van dit instrument? Hij herhaalt zijn argumenten over het doel van de inzet van dit instrument. Hij neemt afstand van het argument vrijheid van meningsuiting in dit geval.
De heer Sungur (DENK) vraagt hoe belangrijk de heer Işik de kaderstellende en de wetgevende rol van de raad vindt. Wat vindt hij ervan dat in deze zaak de grenzen worden opgezocht. Hoe ziet hij dat? Die vraag ligt nu voor. Niemand is er voorstander van op te roepen tot geweld.
De heer Işik (PvdA) zal van de rechter vernemen of de kaders die gesteld zijn voldoende waren of niet. Dan is het nodige te verwerken in de APV.
Zijn fractie is geen voorstander van het intrekken van een dwangsom. Hij gaat af van wat de rechter gaat zeggen. Hij had liever deze discussie later gevoerd na de uitspraak van de rechter inplaats van nu. Hij staat achter de lijn van het college. Hij is blij met het positieve effect van haar inzet. De rellen hebben niet plaatsgevonden. Hij complimenteert de burgemeester daarmee.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat het nog niet zeker is dat deze jongen naar de rechter gaat. Voor hetzelfde geld, landt dit in de bezwaarfase.
De heer Işik (PvdA) concludeert dat er dan een andere argumentatie is. Hij stelt de burgemeester voor hiervan een proefproces te maken om de wettelijke gronden na te gaan.

De heer Van Steeg (CDA) is blij met dit debat, juist omdat dit een belangrijk thema is waarover nog veel gesproken zal worden in de komende jaren. Hij vindt het belangrijk hierover een politiek oordeel te vellen. Hij verwacht duidelijk te zijn geweest in zijn interrupties. Zijn fractie vindt het goed dat de burgemeester haar verantwoordelijkheid neemt als het gaat om het bewaren van de orde. Dat is haar taak. Hij ziet dat er een hele nieuwe dimensie is gekomen. Hij refereert aan het spoeddebat over Kanaleneiland met de toenmalige locoburgemeester waarin de vraag centraal stond waarom het college er niet eerder bij was. Dat vindt hier plaats. Nu wordt gekeken welke instrumenten daarvoor geschikt zijn. Hij vindt de antwoorden op de vragen aan de burgemeester een goede onderbouwing.
De heer Sungur (DENK) vindt vooropgesteld de verwijzing naar een wetsartikel niet een goede onderbouwing. Tegelijkertijd corrigeert hij de heer Van Steeg in het gegeven dat de raad destijds de locoburgemeester niet opriep om vooraf dit soort maatregelen te nemen. De raad stelde de vraag waarom het college er niet eerder bij was om bepaalde straten af te sluiten waarvan bekend was dat daar verzameld zou worden. Dat was de boodschap van de raad destijds. Dat heeft in andere wijken goed gewerkt.
De heer Van Steeg (CDA) vindt dat een beperkte interpretatie van het debat dat heeft plaatsgevonden. Destijds is ook gesproken over hoe om te gaan met sociale media. Hoe ervoor te zorgen dat de signalen op sociale media beter onder controle komen en welke maatregelen dan te nemen zijn. Dit is een nieuw instrument. Dat vraagt zorgvuldigheid.

Hij heeft begrepen uit de discussie in de commissie dat het niet zeker is dat dit stand houdt. De ontwikkelingen in sociale media bieden ook andere mogelijkheden om tot [wanordelijkheden] op te roepen. Hij begrijpt dat de burgemeester de middelen die zij heeft, heeft ingezet. Hij is blij dat de burgemeester haar nek heeft uitgestoken om de orde in Utrecht te handhaven. Hij geeft haar steun daarvoor. De raad zal zien welke middelen het stadsbestuur zal hebben in de toekomst. Hij legt de vraag voor aan de burgemeester hoe dit verder te ontwikkelen. De VNG en CCV zijn daarmee bezig. Twee weken geleden was er een goede discussie met veel gemeenten. De vraag is besproken hoe dit op een goede manier uit te werken.
De heer Sungur (DENK) steunt die zoektocht. Hij had al aangegeven of het mogelijk is hiervoor aan de voorkant iets te bedenken. Hij vraagt waarom het strafrecht niet voldoet voor het CDA.
De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat die discussie gevoerd is. De burgemeester is verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde in de stad. Wanneer Online wordt opgeroepen, vindt hij het begrijpelijk dat zij bestuursrechtelijke maatregelen kiest en de APV benut om onrust in Utrecht te voorkomen. Hij vindt dat de burgemeester een gedegen onderbouwing heeft gegeven. Of dat juridisch stand houdt, is nog niet bekend.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat nu gedaan wordt alsof een bestuurlijke maatregel het enige is om hieraan iets te doen. Hij zei al dat de burgemeester deel uitmaakt van de Driehoek met het OM en de politie. Daar is nauw contact om het strafrecht te bewandelen en waar met handhavers te werken is. Hij vraagt of dat niet voldoende is.
De heer Van Steeg (CDA) vindt dat hij het antwoord daarop heeft gegeven. Hij denkt dat dit een geëigend middel is, juist om de ongeregeldheden te voorkomen. Het gaat wat hem betreft ook niet om vrijheid van meningsuiting.
Hij bevestigt dat dit debat lang heeft geduurd, maar dat het ook een fundamenteel debat is. Hij rondt hiermee zijn bijdrage af.

De voorzitter schorst de vergadering voor 3 minuten en heropent die voor de beantwoording.

Beantwoording.
Burgemeester Dijksma bevestigt dat dit debat belangrijk is. Dat gaat over een thema dat veel mensen beroert. Zij neemt de commissie mee naar de aanleiding hiervan.
In het najaar van vorig jaar is door de politie en niet door gemeentelijke ambtenaren geconstateerd dat op een open Telegramgroep van 200 man, een oproep de ronde deed om op een specifieke locatie in Utrecht zich te verzamelen. Daarbij werd gevraagd vuurwerk mee te nemen. Binnen de groep werd door meerdere mensen opgeroepen geweld te gebruiken tegen de politie. Gesproken werd over molotovcocktails, het verstoren van de tactiek van de ME en men zou beschermende kleding moeten meenemen. Een weekend daarvoor waren de rellen in Rotterdam waar het nogal uit de hand liep. In dat licht is de vraag gesteld hoe te voorkomen dat iets dergelijks zich zou gaan afspelen in Utrecht.
De burgemeester deelt mee dat al langere tijd in de G4 en in andere gemeenten gesproken wordt over de vraag hoe weerbaarder te worden tegen opruiing op het internet. In de fysieke wereld heeft de gemeente daarvoor de gebruikelijke set instrumenten. Die instrumenten staan wat haar betreft niet ter discussie. Hier staat

niet ter discussie dat de burgemeester gebiedsverboden kan opleggen aan mensen die zich in het verleden hebben misdragen.
Ook een last onder dwangsom is geen vreemd instrument. Dat instrument wordt gebruikt met preventieve doeleinden. Dat instrument wordt niet gebruikt om te straffen. Daarvoor is het strafrecht. De burgemeester bevestigt de woorden van de heer Gilissen dat er geen recht is in Nederland om op te roepen tot het kort en klein slaan van de stad. Dat is bovendien geen vrijheid van meningsuiting. Die staat hier niet ter discussie.
Een last onder dwangsom zegt niets meer of minder dan op het moment waarop de persoon die de dwangsom heeft gekregen, hij betaalt wanneer hij [het gewraakte handelen] herhaalt. Iemand kan ervoor kiezen dat te doen. Daarmee stelt de burgemeester dat er geen beperking van vrijheid van meningsuiting is. Bovendien speelt dat niet in dit dossier. Zij vindt het bijzonder om te zien dat daar waar in de fysieke wereld voor exact dezelfde overtreding wel degelijk een bestuurlijk instrumentarium in te zetten is om rellen te voorkomen, het lijkt alsof de samenleving in een andere wereld verkeert wanneer daarbij internet een rol speelt.
Voor de mensen in de samenleving is dat onderscheid niet, tussen fysiek en online. Doorgaans wordt dat gezien als een wereld. Het zou curieus zijn wanneer de bestuurders een andere lijn zouden hanteren.
De heer Sungur (DENK) heeft er moeite mee dat de burgemeester zegt dat het niet gaat om een beperking van vrijheid van meningsuiting want iemand zou er voor kunnen kiezen dit herhalen en dan betaalt hij [de boete]. Met die gedachte uitgedragen zouden [kwaadwillenden] heel ver kunnen gaan; die mogen dan alle regels negeren, als ze maar bereid zijn de consequenties daarvan [te aanvaarden]. Hij vindt dat de burgemeester geen passende uitspraak doet. Hij kan de burgemeester volgen wanneer zij de commissie wijst op de ernst van de situatie; hij denkt dat iedereen dit zo voelt. Tegelijkertijd haalt hij het voorbeeld aan van de demonstratie van Pegida met racistische uitingen voor de deur van de moskee, waarbij een groep Utrechters haatdragend zijn bejegend. Hij vraagt of hij ervan uit kan gaan dat het standpunt dat de burgemeester nu inneemt, straks ook op die locatie weer kan gelden.
Burgemeester Dijksma antwoordt het heel lastig te vinden om twee heel verschillende voorbeelden door elkaar heen te gaan mengen, juist ook vanwege de precisie waarop de heer Sungur en anderen haar hebben bevraagd. Het gaat hier om dat van te voren vast stond dat de uiting [van de jongen uit Zeist] strafbaar was. Dat hoefde niet te worden afgewacht of geverifieerd. Dat was al bekend bij het verschijnen van het bericht op sociale media, op een openbare bron, waargenomen door de politie. Op het moment waarop de last onder dwangsom in werking wordt gezet, waren het niet de gemeenteambtenaren die dit vaststelden; dat was de politie. Zij hecht ook aan precisie in dit verband. Zij vindt dat de nauwkeurigheid ook van de commissieleden gevraagd mag worden wanneer de commissieleden die van haar vragen.
Ook is gezegd dat er geen juridische onderbouwing onder dit voorstel zou zitten. De burgemeester bestrijdt dat. Hooguit is te stellen dat niet iedereen het eens is met deze juridische onderbouwing. Het bijzondere daarvan is dat dit getoetst zou kunnen worden door de rechter. Degene om wie het gaat heeft een gerenommeerd kantoor in de arm genomen. De burgemeester vermoedt dat het proefproces waarom de heer Işik vroeg, er inderdaad gaat komen. Dan zal blijken of de artikelen waarop de burgemeester zich baseert, niet alleen APV 2.2, dat is ook artikel 125 lid 3 van de Ge-

meentewet en artikel 5 lid 1 van de Algemene Wet Bestuursrecht - een verscheidenheid aan onderbouwing is. Getoetst zal worden of de burgemeester het bij het rechte eind heeft. Zij vindt dat prima; zo werkt dit in een rechtsstaat.
In de Tweede Kamer bestond het gebruik om iets dat onder de rechter was niet politiek van te voren in te perken. Dat was altijd een gangbaar argument voor diegenen die de rechtstatelijkheid hoog hielden. Het heeft de burgemeester verbaasd de heer Koning nu te horen zeggen de rechtsgang niet te willen afwachten en dat hij met zijn oproep de burgemeester zelfs wil belemmeren de rechtsgang af te wachten. Zij vindt dat ver gaan. Zij is van mening dat de heer Koning moet uitleggen waarom hij [dat standpunt is toegedaan].
De burgemeester benadrukt dat vrijheid van meningsuiting niet ter discussie staat; het gaat om een strafbaar feit en iedereen in deze zaal is het daarover eens. De burgemeester zal zich verantwoorden waarom zij dit niet alleen via het strafrecht wil afhandelen. Zij benadrukt haar verbazing richting D66.
De heer Koning (D66) merkt op dat de burgemeester zich beroept op informatie die bij hem gedeeltelijk niet bekend was. Daarmee vindt hij, geeft zij hem een scherpe uitspraak terug. Ook dat is informatie die over deze casus gedeeld had kunnen worden. Telegram wordt nu genoemd; dat is niet met de raad gedeeld. Deze details doen ertoe wat hem betreft.
Hij is van mening dat dit zo niet werkt in een rechtsstaat. In een rechtstaat wordt pas een bevoegdheid toegepast wanneer duidelijkheid is over de wettelijke grondslag. Dit ervaart hij als “we doen dit maar zo en als het niet kan fluit de rechter ons terug.“
Burgemeester Dijksma uit haar bezwaar tegen deze manier van stelling nemen. Zij doet niet maar even iets. Zij doet dit wel overwogen in de wetenschap dat dit juridisch gechallenced wordt. Zij doet dit wel omdat zij denkt dat zij een bevoegdheid heeft die zij in de fysieke wereld regelmatig gebruikt. Iedereen vindt dat prima. Omdat dit een uiting is die in de online wereld aan de orde is, ontstaat er discussie over vrijheid van meningsuiting. De burgemeester herhaalt dat zij bestrijdt dat dit aan de orde is. Wanneer iemand in deze stad een rel aankondigt in de context van een tijd waarin zo'n beetje het land in de fik ging, zette zij een bestuurlijke bevoegdheid in waarvan zij denkt die te hebben omdat zij die ook heeft in de fysieke wereld. Zij schetst de impact van de dreiging die uitging van de oproep; daarop heeft zij gehandeld. Zij heeft dat gedaan met juridische onderbouwing. De uiting vond niet op een [fysieke] manier plaats maar online. Voor het overige is er geen verschil. Wanneer dat instrumentarium dat zij heeft in de fysieke wereld zou vervallen in de digitale wereld, zou het stadsbestuur zich in de toekomst minder slagvaardig maken. Daarover maakt zij zich zorgen, horende dit debat.
De heer Koning (D66) bevestigt dat context relevant is. De burgemeester heeft de context geduid. Hij vindt dat terecht. Hij begon zijn betoog met op te merken dat het bestuur iets te regelen heeft. Tegelijkertijd denkt hij dat het vraagstuk principiëler is. Daarom heeft hij dit zo neergelegd: zou dit niet eerst anders geregeld moeten worden? Wanneer het al vaststond dat het strafbare uitingen waren, waarom dan de last onder dwangsom, waarom niet de strafrechtelijke bevoegdheid inzetten?
Burgemeester Dijksma zet uiteen dat het strafrecht en de strafrechtelijke bevoegdheid aan het OM is. Of het OM gaat vervolgen en hoe het OM dat gaat doen, is aan het OM. Dat is de scheiding der machten. Het is aan de burgemeester om ondertussen te voorkomen dat het feit [waartoe is opgeroepen] überhaupt gaat plaatsvinden. Daarmee heeft het college een preventiemiddel ingezet. Soms helpt het. De burgemeester bevestigt dat het college soms ook een agent langs laat gaan. Het is niet zo

dat het college dat instrument nooit gebruikt. Met oud en nieuw kregen ongeveer 90 jongens een brief thuis waarin in niet mis te verstane bewoordingen gezegd werd dat ze konden rekenen op onder meer het verhalen van de schade wanneer zij dit weer een keer zouden doen. Zij herhaalt haar argumenten waarom zij zo gehandeld heeft in dit geval.
Zij vindt het van deze tijd om de online wereld en de fysieke wereld niet zo nadrukkelijk te scheiden.
De heer Sungur (DENK) herhaalt de vraag van de heer Koning aan de burgemeester waarop hij geen antwoord heeft gehoord: waarom is de weg van het strafrecht niet bewandeld? De burgemeester zei dat het OM daarover gaat en niet zij. Bekend is dat in dergelijke situaties in de driehoek nauw samengewerkt wordt om ook goed te kijken naar wat passend is. In zijn beleving is de burgemeester onlosmakelijk verbonden met het OM en de politie als het gaat om dit soort zaken. Welk standpunt heeft zij daarin ingenomen? Waarom is het OM niet ingezet om een versnelde procedure op gang te brengen? Waarom is in deze situatie niet gekozen voor een waarschuwingsbrief in het kader van het strafrecht. Waarom destijds bij de 90 jongeren wel en nu niet?
Burgemeester Dijksma merkt op te hebben gezegd dat een strafrechtelijke variant naast een bestuursrechtelijke variant mogelijk is. Het strafrecht is erop gericht in het geval iemand iets gedaan heeft de desbetreffende daarvoor te straffen. Het instrument dat zij heeft ingezet was om te voorkomen dat iemand dit zou gaan doen. Verschillende leden van de commissie hebben helder gemaakt dat zij ook van de burgemeester verwachtten dat zij zou handelen. Dat kan in het ene geval met het ene instrument en in het andere met een ander.
In dit geval is afgewogen dat dit een gerechtvaardigd instrument is. Hierover is al langer gesproken. Dat is ook gedaan in G4 verband. Zij bevestigt richting de heer Işik dat het daarna een precedentwerking bleek te hebben gekregen. Zij bevestigt haar nek te hebben uitgestoken. Zij heeft geprobeerd iets neer te zetten waarmee het stadsbestuur in de toekomst zich beter kan wapenen tegen diegenen die zich op het internet onaantastbaar wanen, terwijl zij dingen doen waarvan de [inwoners van de gemeente] last hebben. Zij citeert de woorden van de heer Sungur: “je mag een bestuurlijk instrument inzetten op het moment waarop de burger er voordeel van heeft”. Zij vindt dat een goede uitspraak. In dit geval hadden heel veel burgers hiervan voordeel. Zij schetst wederom de impact van de dreiging op veel burgers en ondernemers. Zij schetst de activiteiten vanuit de gemeente met het oog op de onrust die was ontstaan. Zij kwam op voor de belangen van de burgers die zich bedreigd voelden.
De heer Sungur (DENK) had graag gehad dat de burgemeester van Utrecht ook in die bewoordingen was opgekomen voor [de bedreigden] op het moment waarop Pegida in actie kwam; dat waren destijds ook ondernemers van de Kanaalstraat, omwonenden, en moskeegangers. Ook daar geldt de afweging individueel belang versus algemeen belang. Hij hoopt dat dit standpunt blijft gelden in de toekomst op het moment dat anderen willen rellen in de Kanaalstraat.
Burgemeester Dijksma verzekert de heer Sungur dat hij van haar mag verwachten dat haar woord navolgbaar is wanneer anderen oproepen tot rellen in de mate waarin deze jongen daartoe opriep. Zij zal gelijke gevallen altijd gelijk behandelen. Zij benadrukt dat zij zo heeft gehandeld als gezegd. Zij vindt oprecht dat de rechter hierover zijn oordeel moet vellen.

Zij begrijpt in de bijdrage van de heer Koning dat hij per saldo niet zit te wachten op een bestuurlijk instrumentarium. Het zou goed zijn wanneer de heer Koning dat nu ook zegt. Dan mag ze lobbyen voor het bestuurlijk instrumentarium en dan gaat de heer Koning daarin niet mee. Zij vraagt waar de heer Koning in dit opzicht staat.
De heer Koning (D66) is tegen het verder oprekken van bevoegdheden. Zijn fractie vindt dat daarvan sprake is in dit geval. [Er is onvoldoende inspanning geweest om het oprekken van bevoegdheden te voorkomen]. [Wat zijn fractie betreft gaat dit op deze wijze niet door.] Zijn fractie is er voorstander van dit in landelijke wetgeving te regelen.
Hij merkt in de argumentatie van de burgemeester [een oneffenheid]. Zij wil iets voorkomen met deze last onder dwangsom. Deze jongen had de oproep al gedaan. Er viel niets te voorkomen. Wat hem betreft had de jongen [direct] aangepakt kunnen worden langs strafrechtelijke weg.
Burgemeester Dijksma licht toe dat dat op een dergelijk moment zo niet werkt. Voordat dat strafrechtelijke verhaal tot conclusie leidt, zijn de rellen al geweest. Zij wilde [de rellen] voorkomen. Wanneer zij langs strafrechtelijke weg was gegaan, had zij al veel eerder dit debat hier gehad en met een hele andere soort vraag. Dan had de commissie gevraagd waarom zij niet alles had gedaan wat in haar vermogen lag.
De heer Koning (D66) zou dit niet gezegd hebben. Ook dan had hij gezegd dat ze de wettelijke bevoegdheid niet had om meer te doen dan wat zij dan had gedaan met een waarschuwing voor [vervolging]. Dat was wat zijn fractie betreft de goede weg geweest.
Burgemeester Dijksma merkt op dat dit een stelling is van de heer Koning dat zij de bevoegdheid niet heeft. Ook de heer Koning moet nu de uitspraak van de rechter afwachten voordat hij zeker weet [welke bevoegdheid de burgemeester heeft].
De heer Koning (D66) veronderstelt dat de burgemeester meer weet over de rechtszaak in spe.
Burgemeester Dijksma merkt op dat zij niet de advocaat is van deze jongen. Zij beslist niet of hierover een rechtszaak gaat komen. Wanneer de advocaat bedenkt dat hij geen goede zaak heeft, kan hij er van afzien omdat hij denkt het niet te winnen. Zij waarschuwt voor conclusies op voorhand die zij niet kan trekken.
De heer Sungur (DENK) had het effectiever gevonden wanneer de desbetreffende persoon vast zou zitten, om de ernst van de situatie te begrijpen. Hij vraagt waarom daar niet voor gekozen is, inplaats van de bestuurlijke maatregel die ter discussie staat.
Burgemeester Dijksma licht toe dat zij het OM in dezen geen opdrachten geeft. Als het er op aankomt, heeft het OM zelfstandige bevoegdheid te beslissen over vervolging of niet en op welke wijze zij dat doet. De burgemeester beslist over wat zij kan doen en wat in haar vermogen ligt om ondertussen óók iets te doen. Heel vaak gaan die dingen samen. De actoren in de DrieHoek hebben elk een eigenstandige rol.
De heer Sungur (DENK) ziet daar het probleem: de druk op de gemeente vanuit het OM aan de ene kant en de politie aan de andere kant om allerlei bestuurlijke instrumenten in te zetten. Zijn fractie vindt dat bezwaarlijk. Hij is van mening dat dit vooral een zaak is van de politie en het OM als het gaat om vervolging.
Burgemeester Dijksma betwist de waarheid hiervan. Zij heeft zich op geen enkel moment onder druk gevoeld; het is haar verantwoordelijkheid. In dit geval helpt de politie haar bij de uitvoering ervan. Zij herhaalt dat dit niet via de gemeenteambtenaar gaat.

Richting de heer Wijmenga merkt de burgemeester op dat Utrecht uniek is: Utrecht is de enige stad met een digitale eenheid. De burgemeester denkt daarvan veel plezier te kunnen hebben. Zij is ervan overtuigd dat het goed is als de overheid ook op dit gebied weerbaarder wordt. Deze eenheid doet heel goed werk en de burgemeester stelt voor daarover op een ander moment door te spreken. Zij vermoedt dat op landelijk niveau daarvoor steun komt om daarin meer te investeren.
De heer Işik (PvdA) vraagt of er andere dergelijke aanpakken in het kader van de sociale media zijn geweest als door de heer Van Steeg bedoeld.
Burgemeester Dijksma antwoordt dat soms zaken online worden verstoord. De actoren in dat geval maken dan deel uit van de politie en het OM. Zij schetst meerdere activiteiten op dat gebied. De precisie waarmee digitale instrumenten zijn in te zetten, is daarbij van groot belang. De grenzen waarover gesproken is, zijn in dat opzicht heel belangrijk.
De heer Işik (PvdA) vraagt of de burgemeester kan toezeggen dat de raad een keer per jaar geïnformeerd wordt over de resultaten van de aanpak en de resultaten in de sociale media.
Burgemeester Dijksma gaat dat na. Zij weet op dit moment niet welke informatie openbaar kan zijn. Zij moet dit ook overleggen met partners in de Driehoek die daarvoor voor een deel ook verantwoordelijk zijn; of zij dit kunnen en op welke manier dit kan.
De heer Işik (PvdA) heeft geconstateerd dat er te weinig gedaan wordt in de sociale media. Hij herhaalt zijn vraag naar informatie over de aanpak in de sociale media en de resultaten daarvan.
Burgemeester Dijksma antwoordt de vraag te begrijpen.
De voorzitter concludeert dat dit in een standaardbrief wordt meegenomen.
Burgemeester Dijksma heeft hiermee bijna alle vragen beantwoord. Zij bevestigt dat de vrijheid van meningsuiting niet wordt ingeperkt met een APV. Hier gaat het om een strafbaar gestelde gedraging, niet fysiek in de openbare ruimte gedaan maar online. De burgemeester benadrukt richting de heer Paalman dat dat het enige verschil is.
De heer Sungur (DENK) vraagt of de burgemeester beseft dat dit kan betekenen dat in het vervolg heel veel mensen uit Utrecht voorbeelden gaan meegeven van strafbare uitingen om de burgemeester te vragen daarop te handhaven. Hij vraagt wat de burgemeester dan doet. Gaat de burgemeester dan over tot dit soort maatregelen?
Burgemeester Dijksma merkt op dat dit een open vraag is. Zo open was die vraag voor haar nooit. Zij zou nooit onmiddellijk doorschakelen naar dit instrument. Zij doet dat alleen in een specifieke context en onder bepaalde omstandigheden. Ze kan dat niet op voorhand zeggen. Dat kan ook alleen via het OM of op een andere manier. Hierop is niet in algemene zin te antwoorden. Ze geeft daarmee aan dit middel niet lichtvaardig in te zetten, maar met precisie.
De heer Koning (D66) hoorde de burgemeester eerder zeggen dat de burger hiervan voordeel heeft. Hoe is dan bekend dat de burger wel of niet hiermee voordeel gaat hebben.
Burgemeester Dijksma kan zich voorstellen dat wanneer gezien wordt dat iemand online oproept tot geweld, en strafrechtelijk en preventief maatregelen worden genomen, en vervolgens de gewraakte rellen uitblijven, dat te beschouwen is als een voordeel voor grote groepen burgers. Dat is dan ten koste gegaan van het kunnen doen van een strafbare uiting van één individu die in een groep met heel veel

mensen bezig was met voorbereidingen voor iets dat het stadsbestuur zeer ernstig vindt. In die weging helpt de gemeente daarmee een grote groep burgers.
De heer Koning (D66) merkt op dat dat tegenover de persoon staat die nu niet weet of deze interpretatie stand houdt voor de rechter. Terwijl er een andere weg te bewandelen was geweest. Hij vraagt of de burgemeester bereid is deze last onder dwangsom in te trekken. Hij proeft geen ja van de burgemeester. Zijn vervolgvraag is dan of de burgemeester bereid is in het vervolg deze bevoegdheid in de komende tijd niet in te vullen totdat er duidelijkheid is over zowel de eventuele juridische uitspraak van een rechter, dan wel over wetgeving vanuit Den Haag.
Desgevraagd door **burgemeester Dijksma** licht **de heer Koning** (D66) toe dat zijn nare nasmaak zit in het gegeven dat landelijk een discussie plaatsvindt, ook onder strafrechtgeleerden, onder geleerden in het bestuursrecht over of dit op deze wijze wel houdbaar is. Ook deskundigen in zijn omgeving zeggen dat dit niet op deze wijze te regelen is. De minister en de burgemeester verwijzen naar elkaar in de antwoorden op vragen. In Den Haag wordt hierover gesproken en is daarover nog geen duidelijkheid. Wat zijn fractie betreft zou dit middel niet gebruikt moeten worden totdat hierover meer duidelijkheid is.
Burgemeester Dijksma bevestigt dat er discussie gevoerd wordt onder juristen. Zij merkt op dat evenzoveel juristen dit niet betwisten. Er zijn juristen die het college bijstaan om dit overeind te houden. De burgemeester staat hierin niet alleen. De collega's van de G4 en veel anderen in gemeenteland steunen dit. Zij heeft de juristen nog niet ontmoet die haar handelwijze bekritiseren. Zij zou ze graag willen kennen. Zij stelt vast dat discussie goed is. Zij vindt het belangrijk dat de overheid zich prepareert op de toekomst en dat zij begrijpt dat de online wereld hetzelfde is als de echte wereld en dat daar helemaal geen andere waarden en normen zijn en dat mensen op het internet niet ineens veel vrijer zijn of minder vrij. Zij benadrukt een instrument dat zij inzet in de fysieke wereld, nu in de digitale wereld in te zetten. De virtuele situatie in het digitale is voor de stad levensecht. Het gaat niet om virtuele bedreigingen. De bedreigingen zijn reëel. Zij verwacht dat D66 tegen gaat stemmen als zij de politiek laat oordelen over dit middel. Zij legt de vraag voor waarom zij daarop zou wachten.
De heer Koning (D66) vindt het geen pas geven dat de burgemeester hem een uitspraak in de mond legt. Hij heeft gezegd dat de Tweede Kamer gaat over wat de Tweede Kamer vaststelt. Het is niet aan hem om iets te vinden van wat zijn collega's in de Tweede Kamer vinden. Hij gaat wel over hoe de raad omgaat met de APV. De wettelijke grondslag daaronder is bepalend voor hoe de APV [bestuurlijk] is in te richten. Hij verwacht dat de burgemeester het daarover eens is met hem.
Burgemeester Dijksma antwoordt bevestigend. Zij refereert aan een stuk dat zij heeft gelezen dat de heer Koning heeft geschreven samen met zijn collega in de Tweede Kamer. Zij neemt aan dat D66 Utrecht en D66 in de Tweede Kamer unisono denken, wanneer deze politici de moeite nemen om gezamenlijk een soort j'accuse te dichten in Trouw: dat betekent geen bestuurlijk instrumentarium voor burgemeesters. De burgemeester overweegt dat dat een gerechtvaardigd standpunt kan zijn. Zij vraagt de heer Koning dan niet te gaan suggereren dat er een oplossing uit Den Haag komt. Zij stelt dat die er niet komt wat de heer Koning betreft. De heer Koning is van mening dat dit via het strafrecht geregeld moet zijn. Zij vindt dat op zich een gelegitimeerde opvatting. Het helpt haar als burgemeester niet. Zij vindt het dan fijn om over en weer duidelijk te hebben waar iedereen staat. De heer Koning is het debat zelf begonnen. Zij heeft geen stukken in de krant geschreven; zij gaat ervan uit dat zij daarover de heer Koning iets mag vragen.

De heer Koning (D66) antwoordt bevestigend. Het punt dat hij gemaakt heeft ook in het stuk in Trouw, is dat er nu onvoldoende wettelijke grondslag is. Dat is de discussie in deze commissievergadering. Om die reden blijft hij de burgemeester vragen of zij bereid is op deze wijze geen gebruik te maken van deze bevoegdheid tot het moment waarop er wel duidelijkheid komt.
Burgemeester Dijksma bestrijdt dat er geen wettelijke grondslag is. Zij heeft haar hele betoog opgebouwd aan de hand van het gegeven dat zij meent dat die grondslag er wel is. Wanneer zij zichzelf nu al zou beperken, zou zij grote twijfel uiten over die grondslag. Dat zou de rechtszaak ook niet helpen. Zij betreurt de handelwijze van de heer Koning. Zij wil de rechter dit laten toetsen. Wanneer de rechter zou zeggen dat zij dit niet had mogen doen, dan accepteert zij dat als eerste. Zij vraagt tot die tijd de ruimte het bewijs te leveren van de juridische grondslag. Zij maakt ertegen bezwaar dat de heer Koning eigenlijk zegt “je moet het niet willen of mogen bewijzen”. Daartegen maakt zij bezwaar. Zij gaat daarin niet mee. Zij herhaalt haar stellingname met betrekking tot een eventuele rechterlijke uitspraak. Zij wil niets doen waarmee zij haar eigen juridische onderbouwing gaat ondergraven.
De heer Işik (PvdA) betreurt het dat er steeds weer opnieuw vragen worden gesteld die al zijn behandeld.
De voorzitter legt de vraag voor of de commissie nog dringende vragen heeft aan de burgemeester. Wanneer er veel dringende vragen zijn, moet zij schorsen.
De heer Sungur (DENK) merkt op dat de burgemeester zojuist nadrukkelijk aangaf dat ze geen opdrachtgever is van het OM. Het OM maakt haar eigen afwegingen. Tegelijkertijd hoort hij haar steeds zeggen dat er een rechtszaak komt en dat ze graag wil dat de rechter een uitspraak gaat doen ten aanzien van deze casus. Hij vindt dat vreemd. Er ligt nog helemaal niets bij de rechter. Hij vraagt of het niet zo is dat de burgemeester met de uitspraken die ze nu doet juist aan het voorsorteren is op een besluit op een bezwaar. Moet het stadsbestuur dan niet eerst kennis nemen van de argumenten van de advocaat of degene die bezwaar maakt. Hij vraagt de burgemeester of een raadslid aan de ene kant bezwaar kan hebben ten aanzien van de wijze waarop dit gebeurt en hij tegelijkertijd het politieke standpunt kan hebben het er niet mee eens te zijn dat dit gebeurt. Dat is wat hij D66 hoort zeggen. Dat speelt ook een beetje bij zijn fractie.
Burgemeester Dijksma geeft de heer Sungur op beide punten gelijk.
De heer Paalman (Student & Starter) is geen tegenstander van de inzet van dit bestuurlijk middel om dit tegen te gaan. De burgemeester maakt het enige verschil *online en niet online*. Hij ziet vanuit het oogpunt van informatica wel een verschil. Hij zou de burgemeester willen oproepen om bij het Rijk te lobbyen tot een mooi instrument te komen waardoor de raad deze discussie in de toekomst niet hoeft te voeren.
Burgemeester Dijksma vraagt wat dan het verschil is in de ogen van de heer Paalman. **De heer Paalman** (Student & Starter) zal zijn antwoord op de mail aan de burgemeester toezenden. **Burgemeester Dijksma** is daar oprecht nieuwsgierig naar. Zij wil begrijpen waar de bezwaren liggen. Tegelijkertijd stelt zij vast dat een ander voorstel gevraagd wordt; de burgemeester licht toe dat de gemeenten al langere tijd aan het werk zijn in deze richting. Dit kent gemeenschappelijkheid ook in de voorbereiding. Iemand moest de Rubicon oversteken.
De heer Paalman (Student & Starter) steunt de burgemeester volledig in haar strijd. Hij denkt dat er tijd nodig is om een gericht middel te ontwikkelen.

De heer Sungur (DENK) mist het antwoord op de vraag wat aan de voorkant gedaan is om dit instrument juridisch te toetsen.
Burgemeester Dijksma antwoordt dat al langer met de G4 is overlegd. De G4 hebben met de gemeenschappelijke juristen daarnaar gekeken en niet alleen met de Utrechtse. Zij bevestigt dat ze niet zeker weet dat er een rechtszaak komt. Er moet een zorgvuldig traject worden afgelopen. De betrokkenen zijn niet over één nacht ijs gegaan.

De voorzitter constateert dat hiermee het debat gevoerd is. Zij legt de vraag voor aan de agenderende fracties en verneemt dat dit voldoende is besproken.

De heer Koning (D66) deelt mee zich te beraden op een actuele motie.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.15 uur.

VERSLAG ADVIESCOMMISSIE CONTROLE EN FINANCIËN
17 februari 2022 van 20.00-21.30 uur
Stadhuis, Grote Trouwzaal

Gemeente Utrecht

Adviescommissie: Dimitri Gilissen (voorzitter), Janneke Admiraal, Has Bakker, Cees Bos, Julia van Ophem, Bert van Steeg, Rick van der Zweth en Daniëlle Rijnders (raadsadviseur Control & Audit)

Overige deelnemers: Cora Bakker (strategisch adviseur financiën), Sandra Emsbroek (strategisch adviseur bedrijfsvoering), Gerth Molenaar (Rekenkamer), Edwin Westphal (concernmanager financiën, inkoop en juridische zaken), Katie Zwetsloot (CFO), en Rein-Aart van Vugt en Niels Fritz (Deloitte)

1. a. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering – de laatste van de Adviescommissie in deze samenstelling. Er zijn geen mededelingen.

b. Vaststellen agenda

Agendapunt 7 (update leesbaarheid/begroting van de toekomst) wordt verplaatst naar de volgende vergadering, verder volgens opgave.

2. Verslag vorige vergadering (20-01-2022)

Geen bijzonderheden; het verslag wordt vastgesteld.

3. Ingekomen en verzonden stukken

Er is eerder deze week een brief gekomen over differentiatie van tarieven en peilmomenten; deze komt vóór het zomerreces nog aan de orde.

4. WAAVA

Het voorstel is om de Nota WAAVA aan te passen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2022. Mevrouw Emsbroek wijst op de belangrijkste aanpassingen: de activeringsgrens voor investeringen in maatschappelijk nut was € 5 miljoen, maar is na overleg met de accountant bijgesteld naar € 100.000. Uit oogpunt van behoedzaamheid wordt niet de restwaarde gehanteerd. De componentenmethode wordt eveneens behoedzaam toegepast; in het kader van voorliggende nota nog niet, maar in de toekomst mogelijk wel.

De heer Van Vugt vindt de nota overzichtelijk, met duidelijke kaders. In de verlaging van de activeringsgrens kan hij zich vinden. De nota doet vijf belangrijke, kaderstellende uitspraken die kunnen worden gezien als bevestiging van de huidige gang van zaken. Kan de raad hiermee instemmen?

Zie hoofdstuk 9, het budgetrecht van de raad. Voor routinematige investeringen en vervangingsinvesteringen ligt de bevoegdheid nadrukkelijk bij het college. De raad gaat over

commissiegriffier Adviescommissie CF ✉danielle.rijnders@utrecht.nl

uitbreidingsinvesteringen waarvoor de begroting geen bandbreedte vermeldt. De accountant heeft dit beschreven in een apart memo, en heeft daarin ook gewezen op enkele onduidelijkheden in de nota. Een tweede belangrijk punt is de keuze om geen restwaarde toe te passen, wat in lijn is met het standpunt van de Commissie BBV. Met de componentenbenadering kan worden geëxperimenteerd indien nodig, bijvoorbeeld bij circulair bouwen. De nota vermeldt de keuze voor lineair afschrijven, en voor annuïtair afschrijven in specifieke gevallen, bijvoorbeeld voor rioleringen. Ten slotte wordt ervoor gekozen om bij te dragen aan investeringen door derden, in de vorm van een investeringssubsidie, bijvoorbeeld een sportvereniging die kleedruimten wil (ver)bouwen.

De Adviescommissie was altijd enthousiast over het verkennen van de componentenmethode, stelt mevrouw De Koning, uit oogpunt van duurzaamheid. Is die overweging meegenomen? Is het mogelijk om wat minder voorzichtige stappen te zetten? Hierop wijst de heer Van Vugt erop dat de keuze voor de componentenmethode een politieke moet zijn.

Op een vraag over investeringssubsidies legt de heer Van Vugt uit dat al dan niet in delen afschrijven op de lange termijn niet veel uitmaakt. De eerste paar jaar levert het budgettair voordeel op, dus meer financiële ruimte. Mevrouw Zwetsloot vult aan dat het soms handiger is om gebruik te maken van incidenteel budget om structurele tekorten te vermijden. Een groot bedrag ineens activeren legt immers groot beslag op de kapitaallasten. In overleg met de G4 wordt er gezocht naar goede en bruikbare kaders, maar die ontwikkeling staat nog helemaal aan het begin.

Wordt ten aanzien van de restwaarde de diversiteit in gebouwen onderzocht, en wordt er onderscheid gemaakt, bijvoorbeeld tussen een school en het Stadskantoor? Mevrouw Emsbroek geeft aan dat de gemeente veel gebouwen met maatschappelijk nut heeft. Voor die categorie wordt niet met restwaarde gewerkt. Een nadeel is namelijk dat er dan steeds getaxeerd moet worden; als de werkelijke waarde lager blijkt te zijn dan de restwaarde, moet er afgewaardeerd worden. De heer Westphal vult aan dat er in oude gebouwen fors geïnvesteerd moet worden. Bij het werken met restwaarde zijn de kapitaallasten weliswaar lager, maar de afschrijvingsruimte neemt na verloop van tijd ook af. Er moet dan opnieuw geïnvesteerd worden.

De heer Bos merkt op dat steeds dezelfde argumenten naar voren worden gebracht, en dat er geen inhoudelijk onderzoek is gedaan naar de minder behoedzame methoden. Hij had een doorlichting van de vastgoedportefeuile met een beschrijving van de mogelijke scenario's verwacht, waarover de raad had kunnen discussiëren, bijvoorbeeld over het al dan niet toepassen van de componentenmethode. Hierop wijst de heer Westphal erop dat de financiële consequenties vorig jaar al werden toegelicht in een raadsvoorstel, waarmee de raad heeft ingestemd. Dit voorstel bevatte een financiële paragraaf. Wat betreft restwaarde heeft de ambtelijke organisatie geconstateerd dat het het grootste deel van de gemeentelijke

vastgoedportefeuille uit maatschappelijk vastgoed bestaat. De heer Van Vugt vult aan dat de nota grotendeels een bevestiging is van wat eerder al werd vastgesteld.

Eerder werd opgemerkt dat de componentenmethode administratief bewerkelijk is. Hoe zijn de ervaringen daarmee elders in het land? De heer van Vugt licht toe dat het bedrijfsleden werkt met de IFRS-boekhoudregels ter bevordering van transparantie. In sommige bedrijfstakken worden er honderden componenten onderscheiden die allemaal apart geregistreerd en afgeschreven moeten worden, met als gevolg zware administratieve last. De Commissie BBV heeft echter voor overheden die de componentenmethode toepassen vijf à zes componenten benoemd, zoals grond, fundering, gebouwconstructie en zo meer. De administratieve last is vooral bij de invoering, daarna valt het mee. Het is wel belangrijk dat er een heldere visie aan ten grondslag ligt, om willekeur te vermijden.

Desgevraagd geeft de heer Van Vugt aan dat er nog niet zoveel gemeenten gevorderd zijn met de componentenaanpak.

5. Eerste begrotingswijziging 2022

Geen van de commissieleden heeft vragen of opmerkingen.

6. Update adviezen realisatie en begroting (eenmaal per kwartaal)

De heer Westphal licht toe dat in de nieuwe raadsperiode zal worden voorgesteld om de peildatum van de laatste begrotingswijziging te verschuiven.

Mevrouw Rijnders merkt op dat er nog teruggekomen zou worden op het financiële plaatje; dat ontbreekt. De heer Westphal geeft aan dat de ontbrekende informatie zal worden toegevoegd. Er wordt afgesproken dat de presentatie die in een vorige vergadering werd gegeven, zal worden herhaald voor de Adviescommissie in nieuwe samenstelling.

7. Update leesbaarheid / begroting van de toekomst

Het onderwerp wordt verplaatst naar de vergadering van 21 april a.s.

8. Vooruitblik jaarplan 2022

Zie het overzicht in de vergaderagenda. Geen van de aanwezigen heeft vragen of aanvullingen.

Schorsing

De ambtenaren verlaten de vergadering.

9. Raadstoets

Zie de notitie, bij vergaderstukken. Er worden dit jaar geen raadstoetsen uitgevoerd, maar wel een evaluatie van de werking van het instrument, als onderdeel van het inwerkprogramma voor

de Adviescommissie in nieuwe samenstelling. Ook wordt bekeken hoe andere gemeenten ermee omgaan. Kan de Adviescommissie zich vinden in de aanbevelingen?

Zie blz. 3, aanbeveling 3, wethoudersdebat/hoorzitting. Mevrouw Rijnders verduidelijkt dat de Utrechtse raad gewend is om bij het debat over de jaarstukken ook aandacht te besteden aan de raadstoetsen. In Rotterdam en Amsterdam hanteert men een andere aanpak, namelijk een apart commissiedebat met de wethouder, wat leidt tot grotere betrokkenheid van de financiële woordvoerders.

Mevrouw De Koning merkt op dat een deel van de succesvolle aanpak te maken heeft met de goede ambtelijke ondersteuning bij raadstoetsen. Zij pleit ervoor dit te verankeren. Wat zou een goed moment zijn om plenair voldoende aandacht te kunnen besteden aan de raadstoetsen? Volgens mevrouw Rijnders is het verstandig om dit bij de behandeling van de jaarstukken te doen (realisatie is dan bekend). Wel kan eerder worden nagegaan wat er in de begroting staat, om daar vervolgens bij de behandeling van de jaarstukken op terug te kunnen komen; er kan dan discussie worden gevoerd over wat er gerealiseerd is.

Zie blz. 3, planning. Mevrouw Rijnders verduidelijkt dat het schema laat zien dat alle programma's aan bod komen tijdens de raadsperiode. Op een vraag van de heer Van der Zweth legt zij uit dat de groep die een raadstoets uitvoert zelf bepaalt of zij het gehele programma nemen of slechts een deel. Voor de raadstoets Onderwijs bijvoorbeeld werd gekozen voor Onderwijshuisvesting – niet voor het gehele programma. Het helpt als onderwerpen ruim van tevoren in grote lijnen vastliggen, zodat de woordvoerders en stadskantoor zich kunnen voorbereiden.De planning wordt als volgt gewijzigd (i.v.m. lopend onderzoek Rekenkamer): Bewoners & Bestuur en Volksgezondheid in 2023 (jaarstukken 2022), Veiligheid en Economie & Werkgelegenheid in 2024 (jaarstukken 2023).

De aanbeveling om een wethoudersdebat / hoorzitting te organiseren is nieuw; mevrouw Rijnders pleit ervoor om dit een keer te proberen en om te kijken of het de betrokkenheid van de fractiewoordvoerders werkelijk vergroot. Er wordt afgesproken dat de raadstoets start bij de begrotingsbehandeling, als experiment voor een van de programma’s. De programma's Algemene middelen en Overhead worden opgenomen in het schema voor de raadstoetsen na de verkiezingen van 2026.

10. Overdrachtsdocument

De Adviescommissie is enthousiast over het duidelijke document.

11. Advisering nota WAAVA

De notitie kan worden doorgestuurd naar de Commissie VBF; na enige discussie wordt besloten dat deze vergezeld gaat van een korte, begeleidende brief. De heer Van Vugt adviseert om daarin aan te geven dat het budgetrecht, de componentenmethode en levensduur de

belangrijkste onderwerpen zijn die in aanmerking komen voor een debat. Hij tekent daarbij aan dat de nota niet voldoende informatie voor de raad bevat om een goede keuze te kunnen maken voor de componentenmethode; de Commissie VBF zou om nadere uitleg kunnen vragen.

12. Rondvraag en sluiting

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraagmogelijkheid. De voorzitter sluit de laatste vergadering van de Adviescommissie in deze samenstelling; hij bedankt de leden voor de fijne samenwerking in de afgelopen jaren. Uit het overdrachtsdocument blijkt dat er veel bereikt is – dankzij alle inzet en betrokkenheid.

commissiegriffier Adviescommissie CF ✉danielle.rijnders@utrecht.nl

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF dd29 april 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(33/591) 22/LIS17	Raad 23-03-22		Bestuurlijke Zaken	LIS raad 12 of 19 mei 2022. Brief gericht aan burgemeester S. Dijksma - United we stand with Ukraine ! Raad informeren.	04-05-22 *(stand van zaken) Raadsbrief Geneve ter info gestuurd dd 25 maart via Ibabs gepubliceerd.*
(345/591) 21/T277	Raad 17-06-21	RV Regeling risicovolle projecten	Bestuurlijke Zaken	Wethouder Klein wil graag bekijken of het lukt om de voortgangsrapportages enkele weken eerder toe te sturen, in ieder geval voor de eerste bestuursrapportage, met inachtneming van artikel 8.	17-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(346/591) 21/T276	Raad 17-06-21	RV Regeling risicovolle projecten	Bestuurlijke Zaken	Wethouder Klein zal aan het interne afwegingskader de positie van kwetsbare bewoners toevoegen	17-10-21 De raad heeft 16 dec 2021 besloten tot dit aangepaste afwegingskader. Toezegging is afgehandeld.
(492/591) 20/M367	Raad 03-12-20	Programmabegroting 2021-2024	Bestuurlijke Zaken	M367 Doeltreffende raad	30-06-21 *(antwoord niet aangegeven)*
(541/591) 20/T244	Raad 16-07-20	Kaderbrief	Bestuurlijke Zaken	M238 Utrechtse bijdrage aan het Srebrenica Monument en de herdenking	31-12-20 *(antwoord niet aangegeven)*
(243/591) 21/T431	Raad 30-09-21	Agendapunt 4. Raadsvoorstel Deelname experiment Centrale stemopneming (CSO)	Burgerzaken	De burgemeester komt in Q1 van 2022 met een brief met daarin verwerkt de volgende punten: - toegankelijkheid aantal stembureaus; - bedrijven en communicatieteam; - werving van vrijwilligers.	24-02-22 De gemeenteraad is geïnformeerd in de raadsbrief Stand van zaken voorbereidin-- gengemeenteraadsverkiezing op 16 februari 2022
(472/591) 21/M23	Raad 04-02-21	Actuele moties	Burgerzaken	M23 Actuele Motie - Onderzoek mogelijkheden tot rechtsherstel voor de Roma en Sinti	31-03-22 *(stand van zaken) Loopt. Planning Q1 2022*
(485/591) 20/T593	Raad 17-12-20	RV Deelname Experiment Centrale Stemopneming	Burgerzaken	M463 Verkiezingen, het hart van onze democratie	29-07-22 *(stand van zaken) De afhandeling van deze motie maakt deel uit de claim (Knelpunt en ambitie) bij de VJN 2022 / coalitieonderhandeling 2022.*
(190/591) 21/T512	VBF 18-11-21	Agendapunt 8 Raadsvoorstel Antidiscriminatie agenda + discriminatie op de woningmarkt	Diversiteit	De wethouder zegt toe om jaarlijks bij de voortgangsbrief te kijken naar de effecten van de antidiscriminatie-agenda, de agenda waar nodig bij te stellen en nieuwe inzichten toe te voegen	15-09-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(205/591) 21/T487	Raad 16-12-21	Raadsvoorstel Antidiscriminatie agenda	Diversiteit	M451 Veilige straten, ook voor vrouwen met een hoofddoek	16-03-22 *(stand van zaken) In ambtelijke voorbereiding en contact met de gesprekspartners worden de overgenomen overwegingen meegenomen en nader uitgewerkt.*
(206/591) 21/T486	Raad 16-12-21	Raadsvoorstel Antidiscriminatie agenda	Diversiteit	M452 Concrete actie tegen Islamofobie	16-03-22 *(stand van zaken) In ambtelijke voorbereiding en contact met de gesprekspartners worden de overgenomen overwegingen meegenomen en nader uitgewerkt.*

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF dd29 april 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(207/591) 21/M447	Raad 16-12-21	Raadsvoorstel Antidiscriminatie agenda	Diversiteit	M447 Plan van aanpak tegen moslimdiscriminatie en antisemitisme	30-09-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(208/591) 21/T485	Raad 16-12-21	Raadsvoorstel Antidiscriminatie agenda	Diversiteit	M445 Sta jaarlijks stil bij Europese actiedag tegen islamofobie	20-09-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(333/591) 21/T306	cie. M&S 23-06-21	VJN 2021	Diversiteit	Wethouder Voortman zal in Q2 2022 te komen met een integraal advies mbt inclusie, waar ook discriminatieagenda onderdeel van uitmaakt	30-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(385/591) 21/M185	Raad 08-07-21	5. Voorjaarsnota 2021 en 1e Bestuursrapportage 2021	Diversiteit	M185 Naamsverandering van nakomelingen van tot slaaf gemaakten	04-11-21 het college heef op 22 februari subsidieregeling voor tegemoetkoming in kosten naamswijziging vastgesteld (zie raadsbrief met kenmerk 9683564). de G4 burgemeesters hebben op 22 maart een brief gestuurd over dit onderwerp aan de ministere van rechtsbescherming.
(386/591) 21/M184	Raad 08-07-21	5. Voorjaarsnota 2021 en 1e Bestuursrapportage 2021	Diversiteit	M184 Aanvullend onderzoek naar het Utrechtse slavernijverleden	04-11-21 *(antwoord niet aangegeven)*
(411/591) 21/T200	Raad 17-06-21	Actuele moties	Diversiteit	M111 maak het effect op vrouwen zichtbaar	31-12-21 *(stand van zaken) De definitieve beantwoording volgt in overleg met de bestuursadviseur half januari.*
(548/591) 20/M161	Raad 09-07-20	Aanpak racisme en discriminatie	Diversiteit	M161 Slavernijverleden monument	01-07-23 *(stand van zaken) (Stand van Zaken) Het project Monument Slavernijverleden is in 2020 opgestart. De afdelingen Cultuur en Utrecht voor Iedereen (Diversiteit) werken hierin samen. Portefeuillehouder is wethouder Voortman. De verkenningsfase verwachten we in het 4e kwartaal van 2021 af te ronden met een Plan van Aanpak waarin de scope, contouren en randvoorwaarden voor het realiseren van het monument staan beschreven. In het traject naar de realisatie van het monument zijn de initiatiefnemers vanuit St. Keti Koti Utrecht nauw betrokken.*
(23/591) 22/LIS20	Raad 07-04-22		Financiën	LIS / BghU ontwerpbegroting 2023. Het college wordt verzocht een raadsvoorstel met zienswijze op te stellen en deze voor de commissie VBF van 12 mei 2022 aan de raad te doen toekomen	05-05-22 Raadsvoorstel is verstuurd op 13-4-2022.
(50/591) 22/M68	Raad 10-03-22	Actuele Moties	Financiën	M68 Maak Utrechtse heffingen eerlijker	30-09-22 *(antwoord niet aangegeven)*

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF dd29 april 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(148/591) 21/T545	VBF 16-12-21	Raadsvoorstel Regeling Risicovolle Projecten Restauratie Domtoren, Cultuurcluster Berlijnplein en Programma Werven	Financiën	De wethouder zegt toe om bij de volgende rapportage goed te onderbouwen waarom een project niet onder de regeling valt.	30-06-22 *(stand van zaken) Bij de volgende voortgangsrapportages (april 2022, een maand voor de eerste bestuursrapportage) zal de raad geïnformeerd worden over de projecten die zijn geijkt en de uitkomsten daarvan.*
(234/591) 21/T442	Raad 26-10-21	Begrotingscommissie - Financiën	Financiën	De raad in Q1 2022 een brief te sturen om inzicht te krijgen in de verwachtte effecten en kwijtschelding bij de eventuele invoering van nieuwe tariefklassen in aanvulling op de eerder verschenen brief hierover (motie eerlijkere woonlasten).	24-02-22 Brief is verstuurd op 16-2-2022 naar de raad, toezegging is afgehandeld.
(235/591) 21/T441	Raad 26-10-21	Begrotingscommissie - Financiën	Financiën	De wethouder zegt toe uiterlijk in januari 2022 de al eerder toegezegde nota WAAVA toe te sturen naar de raad.	28-02-22 *(stand van zaken) Het college stelt 25 januari 2022 de nota WAVAA vast en deze wordt februari 2022 in de adviescommissie C&F behandeld. In Q3 komt er een nieuwe versie van de Nota WAAVA.*
(236/591) 21/T440	Raad 26-10-21	Begrotingscommissie - Financiën	Financiën	De wethouder zegt toe zich te blijven inzetten voor de leesbaarheid van de begroting (Q4 2022) en de wensen van de raad hierin mee te nemen.	29-09-22 *(stand van zaken) Om de leesbaarheid van de begroting te vergroten wordt een voorstel uitgewerkt om de opzet van de begroting te wijzigen. Een eerste schets van een andere indeling van het een programma is besproken met de adviescommissie Controle en Financiën. Deze nieuw opzet is positief ontvangen en wordt de komende periode nader uitgewerkt. In het overdrachtsdossier staat dit onderwerp nader toegelicht.*
(237/591) 21/T439	Raad 26-10-21	Begrotingscommissie - Financiën	Financiën	In de volgende begroting (Q4 2022) meer informatie over de duiding van de schuldquote op te nemen zodat dit meer duidelijkheid geeft aan de lezer	29-09-22 *(stand van zaken) Dit leidt niet tot extra informatie die in de begroting wordt opgenomen. De samenhang tussen de indicatoren wordt beter toegelicht.*
(238/591) 21/T438	Raad 26-10-21	Begrotingscommissie - Financiën	Financiën	De raad in Q1 2022 middels een brief te informeren met een aanvullende analyse omtrent de stijgende (bouw)kosten, met daarin een scan van de lopende bouwprojecten, om inzicht te geven in de te verwachten bouwkostenstijgingen en mogelijke beheersmaatregelen. Dit in navolging op de eerdere brief inzake de ontwikkeling (bouw)kosten. Uiteraard zal de raad bij grote wijzigingen eerder worden geïnformeerd	24-02-22 Brief is verstuurd naar de raad op 1-4-2022. Toezegging afgehandeld.
(239/591) 21/T437	Raad 26-10-21	Begrotingscommissie - Financiën	Financiën	De raad in Q1 2022 informeren middels een brief over de gevolgen van meerdere peilmomenten gedurende het jaar voor de gemeentelijke belastingen en wat de (extra) kosten hiervan zijn	24-02-22 Brief is verstuurd op 16-2-2022 naar de raad, toezegging afgehandeld.

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF dd29 april 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(258/591) 21/M396	Raad 11-11-21	Programmabegroting 2022	Financiën	M396 - Betere begroting	11-11-22 *(stand van zaken) In het Overdrachtsdossier worden een aantal uitgangspunten genoemd ter verbetering van de leesbaarheid van de Begroting. Deze uitgangspunten worden als de nieuwe raad deze overneemt, in principe bij de Begroting 2013 gehanteerd.*
(268/591) 21/M360	Raad 11-11-21	Raadsvoorstel Verordening afvalstoffenheffing 2022	Financiën	M360 Eerlijkere afvalstoffenheffing	11-05-23 *(stand van zaken) In de betreffende motie wordt opgeroepen om bij de VJN 2023 (of zoveel eerder als mogelijk) een voorstel aan de raad te doen voor een meer gedifferentieerd tarief. De motie loopt dus nog. Er is een brief naar de raad gestuurd over kwijtschelding. Dus hoewel er op dit terrein van alles speelt, sturen wij vooralsnog op de VJN 2023, zoals de motie ook oproept.*
(316/591) 21/T339	cie. M&S 06-07-21	Jaarstukken 2020	Financiën	In de subsidiemonitor vanaf 2022 ook te rapporteren over de ervaringen vanuit de stad met de toekenning en verantwoording van subsidies, en hierbij specifiek aandacht te hebben voor kleinere subsidie-aanvragen	15-07-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(317/591) 21/T336	cie. M&S 06-07-21	Jaarstukken 2020	Financiën	In de jaarstukken (vanaf 2021) specifiek terug te komen op de eerdere aanbevelingen van de raadstoetsen in de programma's (in detail).	15-07-22 Is verwerkt in de jaarstukken 2021
(393/591) 21/T227	Raad 08-07-21	5. Voorjaarsnota 2021 en 1e Bestuursrapportage 2021	Financiën	M178 Groene heffingskorting en OZB	16-05-22 *(stand van zaken) Uiterlijk bij de Voorjaarsnota 2022 wordt de uitwerling aan de raad gestuurd.*
(479/591) 21/T19	cie. M&S 14-01-21	Raadsvoorstel Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording	Financiën	De wethouder zegt in de paragraaf bedrijfsvoering bij de jaarstukken 2021 en 2022 te reflecteren op de rechtmatigheidsverantwoording.	29-04-22 *(stand van zaken) In de jaarstukken 2021 staat in de paragraaf bedrijfsvoering een kopje over "voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording". Hier wordt ingegaan op de status van de rechtmatigheidsverantwoording.*
(509/591) 20/T417	cie. M&S 17-11-20	Programmabegroting 2021	Financiën	Bij de VJN 2021 zal het college bij de Rijksoverheid (eventueel via de VNG) aandacht vragen voor de verplichte indicatoren in de begroting en over de uitkomsten de raad te informeren (SV 468 bij de PB).	16-09-21 *(stand van zaken) De raad wordt bij de Programmabegroting 2022 geïnformeerd over de stand van zaken: voor de opvolging van deze toezegging wordt samenwerking gezocht met andere (grote) gemeenten en de VNG.*
(513/591) 20/M324	Raad 05-11-20	RV Nota Inkoop	Financiën	M324 Toekomst van het aanbesteden in het sociaal domein	31-12-21 *(stand van zaken) Onderzoek zoals gevraagd in de motie is uitgevoerd. Aan rapportage wordt gewerkt en ook aan afwegingskader voor inkoop in sociaal domein. In overleg wordt er voor het eind van het jaar een RIB georganiseerd om bevindingen toe te lichten.*

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF dd29 april 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(521/591) 20/T371	cie. M&S 08-10-20	Raadsvoorstel Nota Inkoop en Contractmanagement 'Doelmatig en duurzaam bijdragen aan een gezond Utrecht' en collegevoorstel 'Beleidsregel drempelbedragen bij aanbesteden'	Financiën	Update van het social return beleid/nota (nog geen termijn, laat wethouder nog weten) via een memo/raadsbrief.	31-12-21 Is afgehandeld middels Dashboardbrief Werk en Inkomen 4e kwartaal 9 maart 9736409.
(581/591) 19/T355	cie. M&S 12-09-19	Vaststelling Algemene Subsidieverordening (ASV)	Financiën	De wethouder zegt toe dat een jaar na de inwerkingtreding van de nieuwe subsidieverordening deze zal worden geëvalueerd. Bij de evaluatie zullen ook de kleinere subsidieontvangers worden betrokken.	31-01-22 *(stand van zaken) De evaluatie wordt in januari 2022 gestart, deze heeft dus vertraging. Door de gevolgen van de corona-uitbraak vraagt het contact tussen de subsidie-aanvragers en de gemeente intensieve aandacht. Daarnaast is bij het subsidiebureau nog steeds veel aandacht nodig voor de invoering van het nieuwe subsidiesysteem. Daarom is besloten de evaluatie ter hand te nemen na afronding van de volledige jaarcyclus van aanvraag en vaststelling van in 2020 toegekende subsidies.*
(584/591) 19/M102	Raad 06-06-19	Jaarstukken 2018	Financiën	M102 Jaarstukken leesbaar en op hoofdlijnen	01-10-21 *(stand van zaken) In behandeling, een voorstel hiervoor zal bij programmabegroting 2022 worden gedaan, hierdoor blijven jaarstukken en begroting ook aan elkaar gelijk (o.a. verzoek uit raadstoets)*
(188/591) 22/LIS2	Raad 06-01-22		Handhaving	LIS raad 3/2/22 C. van Oosten over herhaling verzoek handhaving ivm overlast Flink Amsterdamsestraatweg 253. Raad ontvangt afschrift van antwoord.	17-02-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(192/591) 21/T510	VBF 18-11-21	Agendapunt 7 Beantwoording SV2021 nr216 over Een darkroom die bezoekers van een feest kunnen gebruiken is geen seksinrichting	Handhaving en vergunningen	De burgemeester zegt toe om binnen de APV de mogelijkheden naar een lichter type vergunning voor een sekswerkvrije seksinrichting te verkennen en hier de raad bij de volgende APV-wijziging over te informeren.	11-04-22 *(stand van zaken) Concept wordt momenteel binnen VTH besproken*
(199/591) 21/T495	Vragenuur 02-12-21	Vragen van de heer Te Hoonte (VVD), mevrouw Zwinkels (CDA) en de heer Bos (Stadsbelang Utrecht) inzake Handhaaf schapen in het Máximapark	Handhaving en vergunningen	Burgemeester Dijksma zal nagaan of het mogelijk is een boa speciaal voor het Máximapark vrij te maken en daar bij de raad via een brief op terugkomen in Q1.	31-03-22 *(stand van zaken) Concept is gereed, verzending waarschijnlijk begin 2e kwartaal*
(256/591) 21/M399	Raad 11-11-21	Programmabegroting 2022	Handhaving en vergunningen	M399 Een inclusief uniform bij Toezicht en Handhaving	30-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF dd29 april 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(451/591) 21/T111	cie. M&S 18-03-21	Raadsbrief invoeren bodycam boa's	Handhaving en vergunningen	De burgemeester zegt toe diepgaander onderzoek te laten verrichten naar het gebruik van de bodycam en van de beelden in de vorm van een monitoring/evaluatie. De uitkomsten worden voor het einde van het jaar gedeeld met de raad	31-12-21 *(antwoord niet aangegeven)*
(489/591) 20/T567	Raad 03-12-20	Programmabegroting 2021-2024	Handhaving EZ	M423 De 25-graden-plusregeling ook laten gelden voor terrassen buiten de binnenstad	30-06-21 In artikel 3 van het Terrassenreglement is dit geregeld. In voorgaande reglementen stond de beperking voor terrassen in binnenstad. Dat is nu geschrapt. De gewijzigde versie van het terrassenreglement was bijgevoegd bij het raadsvoorstel Technnische actualisering Verordening horeca uit juli 2021.
(99/591) 22/T37	EtDW 20-01-22	Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Kadernota RUD Utrecht 2023	Handhaving Milieu	De raad ontvangt 3e kwartaal 2022 een brief met reflectie op de taken van de RUD na invoering omgevingswet en de taakverdeling tussen gemeente en RUD. (termijn op voorwaarde van inwerkingstelling omgevingswet per 1 juli 2022)	30-09-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(421/591) 21/T176	cie. S&R 29-04-21	Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid ontwerp programmabegroting Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht 2022	Handhaving Milieu	De wethouder vraagt de RUD om een plan toe te sturen voor 1 september over de meerkosten van de omgevingswet, en stuurt dit plan in Q3 naar de raad.	30-09-21 *(antwoord niet aangegeven)*
(103/591) 22/LIS5	Raad 08-02-22		Handhaving Ruimtelijke Ontwikkeling	LIS raad 24/2/22 De heer A.vd H. over klacht i.z. het in strijd handelen met Bestemmingsplan Leidsche Rijn Utrecht. Raad ontvangt een afschrift van het antwoord.	22-03-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(379/591) 21/T246	Raad 15-07-21	7. Actuele moties	Handhaving Ruimtelijke Ontwikkeling	M280 Geef duidelijkheid aan de Bethelkerk	16-09-21 *(stand van zaken) Update volgt. JZ stelt beslissing op bezwaar op*
(591/591) 17/Br38	Raad 26-10-17		Handhaving Verkeer en Milieu	Een ingekomen brief d.d. 5 oktober 2017, van C.v.O, alhier, over artikel 5, 'Vrijstellingsverordening inrichtingen milieubeheer'. 17 br. 38 Besloten raad 2 november 2017: besloten is deze brief in handen te stellen van b&w, ter afdoening en een kopie hiervan te sturen aan de raad.	07-12-17 *(antwoord niet aangegeven)*
(253/591) 21/M403	Raad 11-11-21	Programmabegroting 2022	Internationale Zaken	M403 Verken mogelijkheden Utrechtse klimaattop	30-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(22/591) 22/LIS21	Raad 14-04-22		Openbare orde en veiligheid	LIS raad 19 mei 2022. De heer J. iz overlast Robijnhof. De raad ontvangt een afschrift van het antwoord.	26-05-22 *(antwoord niet aangegeven)*

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF dd29 april 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(70/591) 22/T53	Raad 10-03-22	23 Debat Raadsbrief Stand van zaken aanpak straatintimidatie	Openbare orde en veiligheid	M99 Slimmer melden met Slim Melden	09-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(71/591) 22/T52	Raad 10-03-22	23 Debat Raadsbrief Stand van zaken aanpak straatintimidatie	Openbare orde en veiligheid	M98 Campagne Straatintimidatie	16-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(84/591) 22/T41	VBF 27-01-22	Raadsvoorstel Wensen en bedenkingen oprichting en deelname stichting risicobeheer veiligheidsregio's	Openbare orde en veiligheid	De burgemeester zegt toe bij het Raadsvoorstel Oprichting waarborgfonds Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's in te gaan op evaluatiemomenten en de positie van de raad	30-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(144/591) 21/T549	VBF 16-12-21	Raadsvoorstel Nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden': tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit	Openbare orde en veiligheid	De burgemeester komt voor de zomer van 2022 bij uitvoeringsagenda terug op het meten van de effectiviteit van de gekozen instrumenten en de financiële gevolgen van de gemeente t.a.v. de vergunningsplicht	15-07-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(145/591) 21/T548	VBF 16-12-21	Raadsvoorstel Nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden': tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit	Openbare orde en veiligheid	De burgemeester komt voor de zomer van 2022 terug op de inzet van het Multidisciplinair Toezichtteam in Utrecht	15-07-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(146/591) 21/T547	VBF 16-12-21	Raadsvoorstel Nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden': tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit	Openbare orde en veiligheid	De burgemeester zegt toe om voor de VJN 2022 met een plan te komen voor het aantrekken van ervaringsdeskundigen en de inzet ervan.	31-05-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(166/591) 21/T526	Raad 23-12-21	Nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden': tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit	Openbare orde en veiligheid	M501 Samenwerking en regie nodig om integrale aanpak te laten slagen	01-07-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(167/591) 21/T525	Raad 23-12-21	Nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden': tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit	Openbare orde en veiligheid	M499 Meld Bewust	01-07-22 *(antwoord niet aangegeven)*

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF dd29 april 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(168/591) 21/T524	Raad 23-12-21	Nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden': tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit	Openbare orde en veiligheid	M496 Deelnemen aan het wietexperiment	01-07-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(169/591) 21/M495	Raad 23-12-21	Nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden': tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit	Openbare orde en veiligheid	M495 Lobby voor een progressiever, realistischer drugsbeleid	01-07-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(170/591) 21/M493	Raad 23-12-21	Nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden': tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit	Openbare orde en veiligheid	M493 Actieplan tegen etnisch profileren	01-07-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(202/591) 21/T490	Vragenuur 18-11-21	Vragen van de heer Walenkamp (Stadsbelang Utrecht) inzake Koester erfgoed pandhof Sinte Marie	Openbare orde en veiligheid	Burgemeester Dijksma zal navragen of het mogelijk is of er, met name in de zomertijd, een langere openstelling van het pandhof Sinte Marie kan zijn, waarbij de overlast beperkt kan worden gehouden en de raad hier in Q1 over informeren	31-03-22 De openingstijden van de Pandhof Sinte Marie zijn besproken met politie, THOR en de vrijwilligers die de tuin beheren. Zij zien geen reden om de Pandhof langer open te stellen in de zomer, vooral vanwege de kans op toenemende (alcohol)overlast in de avond. Dit is in het verleden reden geweest om de tuin af te laten sluiten (door een beveiligingsbedrijf) op vaste tijden.
(233/591) 21/T443	Raad 27-10-21	Programmabegroting	Openbare orde en veiligheid	De burgemeester zegt toe de raad in januari 2022 te informeren over het plan van aanpak straatintimidatie.	27-01-22 *(stand van zaken) Zie raadsbrief Aanpak Straatintimidatie van 14 december 2021 (kenmerk: 9557243) waarin u bent geïnformeerd over de contouren van het actieplan straatintimidatie. Op 27 januari 2022 is hier over gesproken in de raadscommissie VBF.*
(266/591) 21/T417	Raad 11-11-21	Programmabegroting 2022	Openbare orde en veiligheid	M367 Ambitieus Veiligheidsbeleid	11-05-22 *(antwoord niet aangegeven)*

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF dd29 april 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(279/591) 21/T405	Raad 16-09-21	Vragen van de heer Bakker (D66), de heer Rood (GroenLinks), de heer Wijmenga (ChristenUnie), mevrouw Sturkenboom (Student & Starter) en de heer Bosse (PvdA) inzake European Life Goals Games 2021	Openbare orde en veiligheid	Wethouder Voortman zal de raad op de hoogte houden van de gesprekken die met de Stichting Life Goals worden gevoerd over de mogelijkheden die het Life Goals Youth-programma kan bieden als aanvulling op de inzet die in Utrecht al plaatsvindt in het kader van het voorkomen van jeugdcriminaliteit.	17-01-22 *(stand van zaken) We zijn in gesprek met diverse organisaties waaronder Life Goals over preventie programma's en het bieden van een ander perspectief op het gebied van sport, cultuur, opleiding en dagbesteding voor jonge aanwas en potentiële doorgroeiers in drugscriminaliteit. U wordt hierover geïnformeerd in het uitvoeringsprogramma Grenzen stellen, perspectief bieden voor het zomerreces 2022.*
(336/591) 21/T296	cie. M&S 23-06-21	VJN 2021	Openbare orde en veiligheid	De burgemeester zegt toe om in de gesprekken met ondernemers over de aanpak Amsterdamsestraatweg en Kanaalstraat aandacht te geven aan de bevordering van het positieve imago van beide straten.	31-03-22 *(stand van zaken) Op de volgende wijze besteden we aandacht aan de bevordering van het imago:* *- De aanloopstraten van de binnenstad zoals de ASW worden meegenomen in de promotie in 2022 van Utrecht Marketing.* *- In het raadsvoorstel 'Grenzen stellen, perspectief bieden' geven we aan op welke wijze we willen investeren in een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers in deze gebieden door versterking van de weerbaarheid en de aanpak van criminele inmenging.* *- Bevordering van het imago maakt onderdeel uit van de Economische visie – die samen met ondernemers is opgesteld* *- die begin 2022 aan uw raad wordt aangeboden.* *- Er is een straat conciërge in de gebieden actief die o.a. inzet op het versterken van de relaties met de (individuele) ondernemers.* *- In samenwerking met studenten 'Marketing en communicatie' en ondernemersvereniging #ASW030 wordt een communicatieplan opgesteld met o.a. als doel imagoverbetering.*
(389/591) 21/T235	Raad 08-07-21	5. Voorjaarsnota 2021 en 1e Bestuursrapportage 2021	Openbare orde en veiligheid	M212 Je Moeder	30-06-22 *(stand van zaken) Samen met externe partners is een bewustwordingscampagne ontwikkeld, maar zoals ook al besproken tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst op 12 oktober 2021 is er voor gekozen om de dadergerichte elementen in de aanpak van straatintimidatie te verstevigen. Bij deze doorontwikkeling hoort ook een aangepaste bewustwordingscampagne. Voorstel: verwachting is dat de toezegging afgedaan kan worden in Q2 van 2022.*

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF dd29 april 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(449/591) 21/T122	Raad 25-03-21	Actuele moties	Openbare orde en veiligheid	M45 Stop stigma op woonwagenstandplaatsen	31-12-21 Zie raadsbrief 'Mogelijkheden toevoegen woonwagenstandplaatsen' van 9 maart 2022 (kenmerk: 9732509).
(470/591) 21/T52	Raad 04-02-21	Raadsbrief Berichtgeving vondst Park Transwijk	Openbare orde en veiligheid	Voor de zomer komt college met een Nota van Aanpak effecten criminaliteit in de wijken.	01-10-21 *(stand van zaken) Tijdens de commissie Mens en Samenleving van 23 juni jl. is aangegeven dat de nota nog nadere afstemming vraagt met diverse (maatschappelijke) partners in de stad die aan de nota/aanpak willen bijdragen. Hiervoor wordt het zomerreces benut waarna de nota aan uw raad wordt aangeboden. Voorstel: datum afdoening aanpassen naar 1 oktober 2021.*
(491/591) 20/T546	Raad 03-12-20	Programmabegroting 2021-2024	Openbare orde en veiligheid	M378 Betere verdeling tussen vaste en flexibele camera's	01-07-22 *(stand van zaken) Zie raadsbrief 'Verplaatsing flexibele camera's' van 30 juni jl. (kenmerk: 8621849). Daarin wordt toegelicht dat de motie wordt meegenomen in de evaluatie cameratoezicht. De resultaten van de evaluatie worden naar verwachting in de eerste helft van 2022 opgeleverd. Voorstel: datum afdoening aanpassen naar 1-7-2022.*
(507/591) 20/T424	cie. M&S 18-11-20	Programmabegroting 2021	Openbare orde en veiligheid	De burgemeester komt in januari met een brief in antwoord op de vraag om de aanpak van de mensenhandel te prioriteren op een aantal sectoren en de sectoren waarop dat dan betrekking kan hebben.	31-03-22 Zie raadsbrief Aard en omvang en aanpak van mensenhandel van 11 februari 2022 (kenmerk: 9739779) en het bijbehorende onderzoeksrapport van Regioplan.
(508/591) 20/T421	cie. M&S 18-11-20	Programmabegroting 2021	Openbare orde en veiligheid	De burgemeester komt in Q1 met een raadsbrief t.a.v. een fundamentele beschouwing m.b.t. flexibele en vaste camera's.	31-03-21 Zie stand van zaken overgenomen motie M378 'Betere verdeling tussen vaste en flexibele camera's. Deze toezegging komt terug in de motie.
(51/591) 22/T73	Vragenuur 10-02-22	Vragen van de heer Sungur (DENK), de heer Van Heuven (PvdD), de heer Bakker (D66), de heer Van Steeg, CDA, de heer Isik (PvdA), de heer Van Corler (GroenLinks), de heer Gilissen (VVD) en mevrouw Sturkenboom (Student & Starter) inzake de inzet van camera's met risico op spionage en mensenrechtenschendingen	Organisatie en Personeel	Wethouder Voortman zal in het tweede kwartaal van 2022 een raadsbrief sturen met daarin een inventarisatie van de inzet van in China gefabriceerde camera's door de gemeente Utrecht en de resultaten van het overleg met andere gemeenten en de rijksoverheid.	30-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF dd29 april 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(209/591) 21/T484	Raad 16-12-21	Raadsvoorstel Antidiscriminatie agenda	Organisatie en Personeel	M443 Bevorder diversiteit bij deelnemingen van de gemeente	30-06-22 *(stand van zaken) Zoals afgestemd overzetten naar HRM, Elkie van Ginneken (Mens en Organisatie)*
(334/591) 21/T303	cie. M&S 23-06-21	VJN 2021	Organisatie en Personeel	-Wethouder zegt toe om tbv volgende CAO onderhandelingen te peilen of er bij medewerkers behoefte is aan keuze bij inzet van verplichte verlofdagen en als dat er is en het juridisch kan dit te betrekken bij de inzet voor de volgende CAO onderhandelingen (termijn afhankelijk van looptijd cao, Q2 2022?)	30-06-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(423/591) 21/T168	cie. M&S 29-04-21	Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek: 'Zo sterk als de zwakste schakel. Een onderzoek naar de informatieveiligheid in de gemeente Utrecht'	Organisatie en Personeel	Wethouder Voortman zegt toe om de raad uiterlijk in het eerste kwartaal van 2022 een roadmap met nadere informatie over de verbeteringen van de informatiebeveiliging te sturen. In de roadmap neemt het college onder meer aandacht aan: een meerjarig plan waarin helder verwoord staat wie, wat en wanneer onderneemt inzake een betere informatiebeveiliging.	31-03-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(506/591) 20/T431	cie. M&S 18-11-20	Programmabegroting 2021	Organisatie en Personeel	De wethouder zegt toe tijdig, uiterlijk Q1 2022, de afwegingen m.b.t. het in dienst nemen van beveiliging te delen met de raad	31-03-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(516/591) 20/T397	Raad 05-11-20	RV Inkoop	Organisatie en Personeel	M325 Toewerken naar 1% aandeel wijk- en bewonersinitiatieven	31-03-22 *(stand van zaken) Dit wordt Q1, middels raadsbrief wordt de raad geïnformeerd.*
(517/591) 20/T396	Raad 05-11-20	RV Nota Inkoop	Organisatie en Personeel	M323 Aan de bak met innovatie(f) inkopen	30-06-23 *(stand van zaken) Streefdatum is Q2 2023: in de tekst van deze motie is opgenomen dat de terugkoppeling wordt gekoppeld aan T368. De streefdatum van T368 staat op Q2 2023.*
(522/591) 20/T370	cie. M&S 08-10-20	Raadsvoorstel Nota Inkoop en Contractmanagement 'Doelmatig en duurzaam bijdragen aan een gezond Utrecht' en collegevoorstel 'Beleidsregel drempelbedragen bij aanbesteden'	Organisatie en Personeel	De wethouder zegt toe het MVI actieplan te gaan updaten in de breedte (4e kwartaal 2021), vwb o.a. duurzaamheid en dierenwelzijn.	31-03-22 *(stand van zaken) Over deze toezegging volgt in Q1 2022 een wethoudersbrief waarin staat dat de update in 2022 zal plaatsvinden doordat vanuit het ministerie nieuwe richtlijnen komen voor MVI actieplannen.* *Er is al overleg geweest met de wethouder, concept tekst ligt klaar.*

Lijst toezeggingen-moties-brieven VBF dd29 april 2022(inclusief voortgangsinformatie)

nummer	datum	agendapunt	portefeuille	onderwerp	streefdatum, antwoord, stavaza
(523/591) 20/T368	cie. M&S 08-10-20	Raadsvoorstel Nota Inkoop en Contractmanagement 'Doelmatig en duurzaam bijdragen aan een gezond Utrecht' en collegevoorstel 'Beleidsregel drempelbedragen bij aanbesteden'	Organisatie en Personeel	Over 3 jaar (2e kwartaal 2023) een evaluatie-moment in te plannen of de nota inkoop voldoet (in relatie met bijvoorbeeld de Utrechtse waarden)	30-06-23 *(antwoord niet aangegeven)*
(304/591) 21/T371	Raad 15-07-21	RV intrekking verordening op de elektronische bekendmaking en kader regelgevingbeleid	Publieksdienstverlening	Wethouder Klein zal nagaan of de stukken ook op het stadhuis ter inzage kunnen liggen en in oktober in een brief aan de raad laten weten of dat kan.	31-10-21 Reactie op deze toezegging is meegenomen in de voortgangsbrief PDV die 8 februari 2022 aan de raad is verzonden
(311/591) 21/M304	Raad 16-09-21	11 Raadsvoorstel Actieprogramma Samen stad maken Initiatief	Publieksdienstverlening	M304 Buurtadviseurs bereik je niet via 14030	16-12-21 Deze motie is meegenomen in het antwoord op de schriftelijke raadsvraag 2021/301 de menselijke maat, welke op 13/12/2021 aan de raad is verzonden
(335/591) 21/T302	cie. M&S 23-06-21	VJN 2021	Publieksdienstverlening	Wethouder Voortman zegt toe om direct na de zomer met een brief te komen met informatie over het studentinformatiepunt	30-09-21 Beantwoord in Raadbrief voortgang Publieksdienstverlening d.d. 8 februari 2022 id 5317
(396/591) 21/T224	Raad 08-07-21	5. Voorjaarsnota 2021 en 1e Bestuursrapportage 2021	Publieksdienstverlening	M174 Informatiepunt studentenverenigingen	16-09-21 Beantwoord in voortgangsbrief publieksdienstverlening d.d. 8 februari 2022 id 5317
(40/591) 22/M96	Raad 10-03-22	Burgerinitiatief Geef Utrechters meer invloed	Wijkgericht werken en participatie	M96 Geef Utrechters meer invloed	30-09-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(41/591) 22/M95	Raad 10-03-22	Burgerinitiatief Geef Utrechters meer invloed	Wijkgericht werken en participatie	M95 Utrechts burgerberaad	30-09-22 *(antwoord niet aangegeven)*
(314/591) 21/T349	Raad 16-09-21	11 Raadsvoorstel Actieprogramma Samen stad maken Initiatief	Wijkgericht werken en participatie	M302 Challenges dagen uit om mee te doen	30-06-22 *(stand van zaken) Voor de zomer van 2022 worden challenges geëvalueerd. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie weten we of en hoe we challenges kunnen opnemen als participatiemethode en hoe we dat actief onder de aandacht kunnen brengen van initiatiefnemers. We zullen de raad hierover in het voorjaar van 2022 informeren.*

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	2641
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 mei 2022
Agendapunt	7
Titel	Raadsvoorstel Zienswijze meerjarenbegroting 2023-2026 BghU
ID	2819
Behandelend ambtenaar	Jasper Woeltjes
Telefoon	030 2862137
E-mail	j.woeltjes@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Klein
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub i: Raadsvoorstel over stukken van een gemeenschappelijke regeling.
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën/06-42238564
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	**12 mei 2022**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijze meerjarenbegroting 2023-2026 Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Jasper Woeltjes
Kenmerk	9897176
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze op de conceptmeerjarenbegroting 2023-2026 van de BghU, waarin de raad aangeeft in te stemmen met de conceptmeerjarenbegroting waarin het weerstandvermogen weer op peil is gebracht en tevens de BghU oproept zich te blijven inspannen om de kosten en daarmee de deelnemersbijdrage te beperken.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

De Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) is een verbonden partij die namens de gemeente Utrecht, een negental overige gemeenten en het waterschap HDSR de lokale heffingen uitvoert. De raad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op de meerjarenbegroting 2023-2026 van de BghU. In de nu voorliggende zienswijzebrief geeft de raad aan dat hij kan instemmen met de conceptmeerjarenbegroting waarin het weerstandvermogen weer op peil is gebracht. Tevens roept de raad de BghU op zich te blijven inspannen om de kosten en daarmee de deelnemersbijdrage te beperken.

Context

Aanleiding

Het bestuur van de BghU heeft de conceptbegroting 2023 en het meerjarenperspectief 2024-2026 (tezamen: meerjarenbegroting 2023-2026) vastgesteld en voor zienswijze aangeboden. Ter informatie heeft het bestuur van de BghU tevens de jaarrekening inclusief Jaarverslag 2020 aangeboden.

Reactietermijn

Het bestuur van de BghU verzoekt een eventuele zienswijze vóór 27 mei 2022 in te dienen.
De vaststelling van de begroting staat gepland voor de vergadering van het bestuur van de BghU op 29 juni 2022.

Juridische context

De gemeenteraad wordt, conform artikel 68, lid 3 Wet gemeenschappelijke regelingen, in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

Beoogd effect

Het bestuur van de BghU neemt de zienswijzen van de gemeente mee bij het vaststellen van de begrotingsstukken.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

De meerjarenbegroting wordt jaarlijks voor zienswijze aan de gemeenteraad aangeboden.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze op de conceptmeerjarenbegroting 2023-2026 van de BghU, waarin de raad aangeeft in te stemmen met de conceptmeerjarenbegroting waarin het weerstandvermogen weer op peil is gebracht en tevens de BghU oproept zich te blijven inspannen om de kosten en daarmee de deelnemersbijdrage te beperken.
Argumenten	
1.1	De meerjarenbegroting past bij een stabiele uitvoeringsorganisatie
	De BghU is een uitvoeringsorganisatie die sinds 2014 bestaat. De voorliggende meerjarenbegroting laat een stabiel meerjarig beeld zien, gericht op de continuïteit van de organisatie.
1.2	De meerjarenbegroting past binnen de kaders van de gemeente Utrecht.
	De meerjarenbegroting past, inclusief de loon- en prijsontwikkelingen, binnen de uitgangspunten die de gemeente Utrecht hanteert.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	Door het bestemmen van een deel van het resultaat 2021 aan de algemene reserve gaat er minder geld terug naar de deelnemers

	Hierdoor krijgt de gemeente minder geld terug, maar komt het weerstandsvermogen weer op peil. Hoofdregel is een positief jaarrekeningresultaat van de BghU aan de deelnemers wordt teruggeven door dit te verrekenen met de deelnemersbijdrage. Van het resultaat 2021 van € 438.135 wordt € 275.000 toegevoegd aan de algemene reserve. Hiermee bedraagt het weerstandvermogen -conform de oproep in de zienswijzebrief 2021 per 2023 weer (ten minste) 1. Door het toevoegen van een deel van het rekeningresultaat aan de reserve, is het bedrag dat wordt verrekend met de deelnemers lager dan maximaal mogelijk zou zijn.

Financiën
De jaarlijkse bijdrage aan de BghU is opgenomen in de begroting van de gemeente Utrecht.

Vervolg
De zienswijzebrief van uw raad wordt, na vaststelling, aan het bestuur van de BghU verzonden.

Participatie
Er heeft geen participatie plaatsgevonden op dit voorstel. Het betreft hier geen totstandkoming dan wel evaluatie van gemeentelijk beleid of gemeentelijke kaders waarop de participatie- en inspraakverordening van de gemeente van toepassing is.

Communicatie
De zienswijzen die van de deelnemers van de BghU worden ontvangen, worden besproken in de vergadering van het bestuur van de BghU. De BghU maakt de vergaderstukken op haar website openbaar.

Niet-Referendabel
Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 3 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Brief zienswijze meerjarenbegroting 2023-2026 BghU

Bijlagen informatief
- BghU jaarstukken 2021
- Ontwerpbegroting 2023 en meerjarenperspectief 2024-2026
- Aanbiedingsbrief Utrecht met betrekking tot de begroting 2023 en de jaarstukken 2021

Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSIE VOOR BESLUITVORMING

Belastingsamenwerking gemeenten en
hoogheemraadschap Utrecht
M. Vrisou van Eck
Postbus 5150
3502 JD UTRECHT

Behandeld door	J.J.M. Woeltjes	**Datum**	volgt
Doorkiesnummer	030-2862137	**Ons kenmerk**	9897176
E-mail	j.woeltjes@utrecht.nl	**Onderwerp**	Zienswijze meerjarenbegroting 2023 - 2026
Bijlage(n)			
Uw kenmerk		**Verzonden**	
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte mevrouw Vrisou van Eck,

U heeft ons de gelegenheid geboden een zienswijze te geven op de meerjarenbegroting 2023 - 2026 van de Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht.

De meerjarenbegroting past binnen de kaders van de gemeente Utrecht. Wij kunnen instemmen met deze meerjarenbegroting.

De huidige context van financiële onzekerheid en krapte in de gemeentefinanciën dwingt gemeenten en hun verbonden partijen om extra kritisch te zijn op de kosten en daarmee de bijdrage van de gemeente. Wij verzoeken u om u de komende periode te blijven inspannen om deze kosten en daarmee de bijdrage van de gemeente te beperken.

Conform onze oproep in onze zienswijze op uw begroting 2022 is het weerstandsvermogen per 2023 weer op peil.

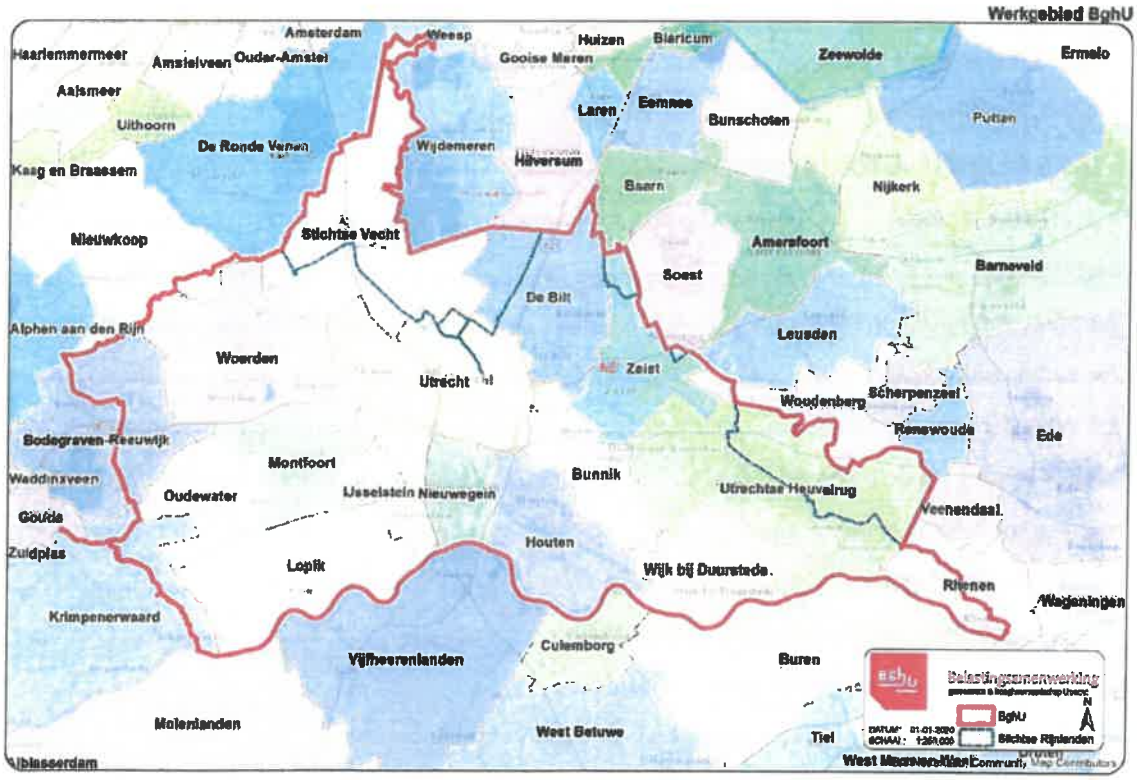
Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Merel van Hall

de voorzitter,
Sharon A.M. Dijksma

Belastingsamenwerking
gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht

Jaarstukken 2021

Behorende bij onze verklaring d.d.

30 MRT 2022

astrium
overheidsaccountants b.v.

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

Jaarverslag 4

1.1 Programmaverantwoording 4

1.1.1 Kernproces databeheer 4

1.1.2 Kernproces dienstverlening & invordering 9

1.1.3 Ondersteunende processen 14

1.1.4 Financieel overzicht programmaverantwoording 14

1.2 Paragrafen 16

1.2.1 Lokale heffingen 16

1.2.2 Weerstandsvermogen en risicomanagement 17

1.2.3 Kapitaalgoederen 19

1.2.4 Financiering 20

1.2.5 Bedrijfsvoering 21

1.2.6 Paragraaf verbonden partijen 28

1.2.7 Grondbeleid 29

2 Jaarrekening 30

2.1 Staat van baten en lasten 2021 30

2.2 Balans ultimo 2021 32

2.3 Waarderingsgrondslagen 33

2.4 Toelichting op de balans 34

2.4.1 Toelichting activa 34

2.4.2 Toelichting passiva 36

2.4.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 38

2.5 Toelichting op de staat van baten en lasten 39

2.5.1 Toelichting op staat van baten en lasten per kostencategorie 39

2.5.2 Detailtoelichting effecten Covid-19 42

2.5.3 Detailtoelichting Wet Normering topinkomens 43

2.5.4 Realisatie per taakveld 45

3. Controleverklaring accountant 46

Behorende bij onze verklaring d.d.

30 MRT 2022

astrium overheidsaccountants b.v.

Voorwoord

Bij deze bieden wij u de jaarstukken 2021 aan.

We kijken terug op een bewogen en intensief jaar waarin ook veel bereikt is. Afgelopen jaar stond in het teken van onze ingezette organisatieontwikkeling, met een behoorlijke ICT-transitie en het gaan bereiken van het oordeel 'goed' van de Waarderingskamer. Daarnaast heeft een aantal landelijke ontwikkelingen effect op de taakuitvoering van BghU. Namelijk de voorbereiding voor kwijtschelding naar aanleiding van de kinderopvangtoeslagaffaire én de effecten van coronamaatregelen voor burgers en bedrijven. Voor de realisatie van de genoemde speerpunten en voor het implementeren van deze landelijke ontwikkelingen is naast de reguliere taakuitvoering veel projectmatig gewerkt.

Belastingopbrengsten

Met diverse fasen van versoepeling en aanscherping van de coronamaatregelen heeft de organisatie en hebben de medewerkers, veelal vanuit huis, de reguliere dienstverlening zo goed als mogelijk uitgevoerd. Er zijn ruim 586.500 belastingaanslagen met ruim 2,5 miljoen aanslagregels opgelegd. Dat zijn zo'n 29.000 aanslagen en 72.000 aanslagregels meer dan in 2020 (16,4% meer). Sinds de coronapandemie worden meer betalingsregelingen afgesproken. Het bedrag aan betalingsregelingen is in 2021 wel lager geweest dan in 2020 maar het openstaande saldo van belastingen en invorderingskosten was eind van het jaar ruim 2 miljoen hoger dan eind 2020 (23,3 vs. 21,3 miljoen). In het algemeen hebben de coronamaatregelen afgelopen jaar beperkt nadelige effecten gehad op de belastingopbrengsten. Het totaal aan afdrachten van belasting is ruim 529 miljoen geweest (518 miljoen in 2020).

Dienstverlening

Vanwege het thuiswerkadvies en beperkte openstelling van de gemeentehuizen hebben we ten tijde van het combi-kohier en WOZ-beschikking geen hulp op locatie kunnen bieden. We hebben in deze periode verruimde telefonische openstelling geboden, met succes. Wel waren de gesprekken door de pandemie langer en probeerden we zo veel mogelijk maatwerk te bieden aan de telefoon. In totaal is in 2021 (5000 keer) minder telefonisch contact opgenomen dan in 2020 (van afgerond 82.100 naar 77.100 keer). Het loket kende een langere tijd een beperkte openstelling maar die is in het najaar, rekening houdend met de geldende coronamaatregelen, verruimd vanwege verzoek om meer dienstverlening. Helaas blijven we een aanhoudend stijgend aantal WOZ-bezwaren ontvangen van NCNP-bureaus, dat gepaard gaat met een hoge proceskostenvergoeding en uitvoeringskosten. Ook het aantal (hoger) beroepen is gestegen. We blijven inwoners attenderen op de mogelijkheid om bij vragen eerst contact op te nemen met BghU.

Financiën 2021

Onze activiteiten zijn gericht op goede, betrouwbare dienstverlening en efficiënt objectenbeheer. De voortgang van de implementatiekosten van de ICT-transitie en de ontwikkelingen rondom de Waarderingskamer zijn expliciet onderdeel gemaakt van de bestuursrapportages. Er is geen aanleiding geweest een begrotingswijziging voor de exploitatielasten voor te stellen en we blijven er alles aan doen om binnen de begroting, zo niet lager, uit te komen. Al met al sluiten we het jaar 2021 af met een positief rekenresultaat voor bestemming van € 438.135. De belangrijkste oorzaak hiervan is een onderbenutting van het projectenbudget en een voordeel op de loonsom door moeilijk vervulbare vacatures.

Samenwerking

We zijn dankbaar voor de enorme inzet van onze medewerkers, leveranciers en deelnemers voor onze succesvolle samenwerking!

Behorende bij onze verklaring d.d.

30 MRT 2022

astrium
overheidsaccountants b.v.

Jaarverslag

In het jaarverslag licht BghU haar prestaties over het afgelopen jaar toe. Dat gaat aan de hand van de BBV-systematiek. Dat betekent dat de toelichting op de resultaten de indeling van de begroting 2021 volgt. Die begroting maakte een onderscheid in 3 kernprocessen, te weten databeheer, dienstverlening en vorderen op maat. De kernprocessen dienstverlening en vorderen op maat zijn in deze jaarrekening samengevoegd tot het kernproces dienstverlening en invordering. Daarnaast is het programma ondersteunende processen onderdeel van de begroting. Een totaaloverzicht van de baten en de lasten van de programma's is opgenomen in paragraaf 1.1.4.

1.1 Programmaverantwoording

De programmaverantwoording bestaat uit de 2 kernprocessen en de ondersteunende processen. Aan de hand van de drieslag: wat wilden we bereiken in 2021, wat deden we daarvoor en wat waren daarvan de kosten, lichten we in dit deel van het jaarverslag onze resultaten over 2021 toe.

1.1.1 Kernproces databeheer

Het procesonderdeel databeheer heeft betrekking op het uitvoeren van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) voor de deelnemende gemeenten en (indirect) voor hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Dit procesonderdeel bevat zowel de activiteiten van het verzamelen, registreren, bewerken en optimaliseren van de basisgegevens voor de uitvoering van de wet WOZ als het bepalen van de WOZ-waarden. De begroting bevatte zowel doelstellingen als kwaliteitsnormen voor de dienstverlening.

Wat wilden we bereiken?

Doelstellingen 2021

Onderwerp	Doelstellingen 2021	2021	2020	2019
Beheer objecten (BAG, BRK)	Doelstelling: Alle WOZ-objecten zijn in het Centricsysteem (K2B) met een juiste status en juiste gegevens actueel beschikbaar. Indicator: BAG en BRK-mutaties zijn binnen 5 dagen verwerkt.	95%	95%	95%
Beheer Eigenaren (BRK)	Doelstelling: Alle WOZ-objecten kennen een eigenaar conform het Kadaster waarbij combi- aanslagen een uitgangspunt is. Indicator: BRK-mutaties zijn binnen 4 dagen verwerkt.	99%	99%	95%
Beheer Gebruikers (NHR, BRP)	Doelstelling: Alle WOZ-objecten kennen de actuele gebruikers, inclusief huurinfo niet-woningen en ingeschrevenen woningen. Indicator: BRP-mutaties zijn binnen 2 dagen verwerkt. Indicator: NHR-mutaties zijn binnen 4 dagen verwerkt. Indicator: Retourpost is binnen 5 dagen verwerkt.	95% kent een actuele gebruikers 100% 100% 95%	95% kent actuele gebruikers 100% 100% 85%	 N.b 100% 100%
Beheer Gebruik / Verbruik	Doelstelling: beheer WOZ-waarde. Indicator: alle (bestaande en in aanbouw	95%	95%	90%

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

	zijnde) WOZ-objecten zijn op 1 oktober gewaardeerd Doelstelling: Beheer Waterverbruik Indicator: Voor ieder WOZ-object zijn op 1 oktober de m3's dan wel het aantal VE geregistreerd.	95%	90%	90%
Beheer Gebruik / Verbruik	Beheer overige maatstaven De ontbrekende maatstaven opvragen zodanig dat het bestand actueel is/blijft en er binnen 1 maand na ontstaan belastingfeit de aanslagen opgelegd kunnen worden.	95%	89%	86 %

Beheer objecten
In het afgelopen jaar zijn in diverse processen verbeteringen gerealiseerd. Dit is niet altijd terug te zien in een gestegen percentage, maar wel in de kwaliteit van de dataverwerking die door middel van de koppelingen wordt aangeleverd. De data wordt meer dan in het verleden vooraf beter geanalyseerd, gecontroleerd en daarna pas verwerkt. Hierdoor is er dit jaar ook geen stijging zichtbaar in de percentages van de afhandeling. Dit kost in deze fase nog meer tijd dan beoogd, maar de verwachting is dat dit op langere termijn leidt tot vermindering van herstelwerkzaamheden en ook tot minder bezwaren.

Een van de genomen maatregelen is het aanstellen van een buitendienstmedewerker die gegevens in het veld onderzoekt en feiten vaststelt. Deze verfijning verhoogt niet alleen de kwaliteit van het werk maar ook het draagvlak bij de belastingplichtige. Deze kan direct vragen stellen en hoeft diens vraag niet meer via andere kanalen te stellen of in het ergste geval een bezwaarschrift in te dienen.

Beheer eigenaren
De doelstelling om alle BAG- en BRK-mutaties binnen 5 dagen te verwerken, is in de praktijk niet realiseerbaar. Een deel van de mutaties zal nader onderzocht worden. Vaak leiden bepaalde mutaties tot vragen over kwaliteit en volledigheid. Dit jaar is er daarom voor gekozen om kwaliteit boven het verhogen van de snelheid te prefereren. Dit leidt overigens niet tot problemen in de planning van de aanslagoplegging.

Beheer gebruikers
Dit onderdeel bestaat uit drie gegevensstromen. Met de Kamer van Koophandel hebben het afgelopen jaar meerdere gesprekken plaatsgevonden over de kwaliteit van de aangeleverde gegevens en de wijze waarop deze gegevens door BghU geïnterpreteerd dienen te worden. Dit leidde er toe dat aan beide kanten meer inzicht is gekomen in elkaars werkwijze en belang. Daardoor kunnen de aangeleverde mutaties beter verwerkt worden en kunnen terugmeldingen vanuit BghU sneller en efficiënter bij de KvK verwerkt worden.

Ten aanzien van de BRP kan in 2021 geconstateerd worden dat door diverse (nood)maatregelen de grens van 500.000 opvragingen nipt is voorkomen. Deze grens is belangrijk omdat BghU daardoor in een andere afrekenstaffel terecht komt. Deze afrekenstaffel leidt tot hogere kosten. Voor dit jaar met alle werkzaamheden, de implementatie van een nieuw belastingsysteem en de risico's om opvragingen uit te stellen zal dit in 2022 niet meer mogelijk zijn. Dit effect verwerken we in de 2e bestuursrapportage.

De derde gegevensstroom bestaat uit retour gekomen post. Dit is een direct gevolg van de verwerking van beide voorgaande stromen. Enerzijds zal deze stroom in de komende jaren afnemen door de procesaanpassingen en afspraken, anderzijds blijven we hierin afhankelijk van de tijdigheid dat een inwoner zich inschrijft of laat verhuizen bij een gemeente en een ondernemer die tijdig zijn inschrijving aanpast bij de KvK. Hierbij zijn we dus erg afhankelijk van de BRP, HR, inwoner en ondernemer.

Behorende bij deze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium 5
overheidsaccountants b.v.

Beheer gebruik
Zoals ieder jaar streven we naar een zo goed mogelijke en sluitende registratie van alle m3's of vervuilingseenheden op 1 oktober van het desbetreffende jaar. Praktisch is dit niet voor 100% realiseerbaar omdat Vitens per maand gedurende het hele jaar een afrekening verstuurt voor een bepaald gebied. Hierdoor kunnen in bepaalde gebieden pas het volgende kalenderjaar aanslagen opgelegd worden. Ook kan bij een bepaalde categorie objecten het waterverbruik nog wijzigen door de grootte van het bedrijf of het aantal inwoners.

Kwaliteitsnormen 2021

Procesactiviteit	Kwaliteitskenmerk	Doelstelling	2021	2020
Waardebepaling (WOZ)	Het van de Waarderingskamer tijdig mogen beschikken	Goed	Voldoende	Voldoende
Bestandsbeheer	Bestanden dienen juist, actueel en volledig te zijn	Goedkeurende accountantsverklaring	Gerealiseerd	Gerealiseerd
Aanslagoplegging	Aanslagen dienen juist, volledig en tijdig te worden opgesteld	95% gemeentelijke deelnemers in februari, overige 5% binnen 1 maand na ontstaan belastbaar feit	Gerealiseerd	Gerealiseerd

De doelstelling om voor 1 oktober alle WOZ-objecten gewaardeerd te hebben, is niet haalbaar gebleken. De eis dat op 1 december minstens 90% van alle WOZ-objecten gefiatteerd moeten zijn, realiseert BghU wel ieder jaar. De Waarderingskamer heeft dit als eis opgenomen om de eindcontroles uit te kunnen voeren. Daarnaast moeten onze deelnemers op basis van de gefiatteerde waarden de tarieven gaan vaststellen. De procesteams streven er in ieder geval naar om meer dan 95% van de WOZ-waarden gefiatteerd te hebben voor het opleggen van het grote kohier in februari.

Een van de uitgangspunten in het proces is dat op het gecombineerde aanslagbiljet alle voor dat subject relevante aanslagen en WOZ-beschikking staan. Dit is een uitgangspunt waarmee het voor de belastingplichtige mogelijk is een overzicht te vormen van alle lokale heffingen waar voor hij of zij wordt aangeslagen. Ook is efficiënter voor de rest van het proces en effectiever omdat een aantal opvolgende processen zoals betalen, het aanvragen van kwijtschelding of het maken van bezwaar ineens in behandeling kunnen worden genomen. Maar het heeft ook een nadeel als het gaat om tijdig opleggen van de aanslag. Indien om wat voor reden een van de aanslagregels nog niet opgelegd kan worden, wordt op dit moment het gehele biljet niet verzonden.

Deze redenen kunnen heel divers zijn en zijn vanuit het standpunt van de belastingplichtige niet altijd in het voordeel. Zo kunnen betaaltermijnen minder worden of blijft er nog een tijdje onzekerheid over de WOZ-waarde van een object. Dit kan leiden tot extra telefoonverkeer omdat belastingplichtigen vragen hebben over de WOZ-waarde of de aanslag op zich. Ook vanuit BghU kan deze werkwijze leiden tot vragen omdat daardoor niet altijd het percentage op te leggen aanslagen of landelijke eisen over het percentage verzonden beschikkingen gehaald kan worden. Naast externe factoren heeft BghU hier ook zelf een grote mate van invloed op. Deze zijn ook deels meegenomen in het ontwikkelplan van de Waarderingskamer.

Een van de onderdelen van het plan betreft het tijdig en goed beschikken. Om dit te bereiken wordt meer tijd en energie gestoken in de voorbereidende werkzaamheden. Zijn bouwvergunningen tijdig verwerkt, zijn alle mutaties vanuit de basisregistraties binnen een maand na binnenkomst verwerkt, zijn alle WOZ- en heffingsbezwaren voor 1 januari van het volgende verwerkt? Het ontwikkelplan geeft ons handvatten om de risico's van aanslagen en beschikkingen tijdig te verzenden in kaart te brengen, het proces aan te passen en medewerkers mee te nemen in de verbeteringen van de processen.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

Dat dit leidt tot een betere kwalificering bij de Waarderingskamer is een mooi succes, maar wat nog veel belangrijker is, is dat dit project leidt tot een betere aanslag die tijdig wordt verzonden en een beschikking die voorzien is van een juiste waarde.

Wat deden we daarvoor bij het Databeheer?
Het afgelopen jaar is een groot gedeelte van de processen opnieuw in kaart gebracht. Er is gekeken of er nog verbeteringen doorgevoerd konden worden, of er processen verder geautomatiseerd konden worden of dat er betere interne afspraken gemaakt konden worden. Zo zijn de binnenkomende gegevens van Vitens via de Waterbank niet alleen gebruikt om het waterverbruik in kaart te brengen maar ook te koppelen aan de objecten die op dat moment leeg stonden. Hierdoor is een belangrijk deel van de ten onrechte op leegstand staande objecten weer voorzien van een gebruiker. Ook is het proces van het verwerken van bouwvergunningen onder de loep genomen, waardoor deze sneller en kwalitatief nog beter verwerkt kunnen worden. Ook is de interne communicatie tussen procesteams beter georganiseerd en zijn afhandelingstermijnen afgesproken die getoetst kunnen worden.

Extern is er contact gelegd met een aantal woningbouwverenigingen om gegevens over kenmerken uit te wisselen. Dit leidde er toe dat duizenden woningen nu zowel bij de woningbouwvereniging, als bij de BAG en in de WOZ een gelijke oppervlakte en bouwjaar hebben. Ook zijn de eerste contacten gelegd om voor deze woningen verborgen leegstand in beeld te brengen. Tevens zijn we op reguliere basis in gesprek met de BAG-afdelingen van de gemeenten in het kader van de voorbereiding op de Samengestelde Objecten Registratie (SOR).

Ook is een relatie gelegd tussen de verbeterpunten uit het ontwikkelplan van de Waarderingskamer en de aanbestedingen van software die het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden. In alle gevallen is geborgd waar eisen of wensen vast moeten liggen en tot uiting komen in de nieuwe software om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving, efficiency van het proces maar ook aan kwaliteit en tijdigheid.

Tenslotte heeft een groot gedeelte van de medewerkers een opleiding WOZ-basismodule gevolgd. Hierdoor zijn onze medewerkers weer op de hoogte van laatste wet- en regelgeving en in staat verder in het proces te kunnen denken. Kortom, er zijn veel stappen gezet en de nieuwe softwareleveranciers gaan ons helpen om kennis en software door te ontwikkelen, maar we hebben ook nog intern een weg te gaan om zaken beter in beeld te brengen.

Wat deden we daarvoor bij het procesteam Waarderen?
Vanaf medio 2021 nam het procesteam Waarderen deel aan een intensief aanbestedingstraject van een nieuwe waarderingsapplicatie. Dit traject is eind november 2021 succesvol afgerond. Vanaf mei 2022 verwachten wij met de nieuwe waarderingsapplicatie van 4Value een efficiencyslag te kunnen gaan maken. Het is een gebruiksvriendelijke applicatie met een groot aantal efficiënte toepassingen. Daarbij houdt BghU rekening met toekomstige ontwikkelingen, zoals toepassing van AI. Dit kan BghU inzetten naast de reguliere waardebepaling.

Helaas bleek het door de coronamaatregelen niet mogelijk om in februari en maart op locatie informatiesessies over de WOZ-beschikkingen te organiseren. Om dit te ondervangen, hebben we sterker ingezet op de telefonische bereikbaarheid van onze taxateurs en inwoners te woord te staan.

Medio 2021 is de taxatie-app opgeleverd. Daarmee kunnen onze medewerkers fysieke controles uitvoeren op de objectkenmerken. Alle gegevens staan op een beveiligde iPad om daarmee correcties eenvoudig door te voeren. Door de coronamaatregelen en het thuiswerkadvies, hebben we de potentie van dit instrument nog niet kunnen benutten. BghU streeft er naar dit in te zetten, zodra de coronamaatregelen dit mogelijk maken. Uiteindelijk zijn correcte kenmerken de basis voor een goede beschikking en aanslag. Deze onderdelen staan ook in het ontwikkelplan van de Waarderingskamer. Zowel de primaire als de secundaire kenmerken zijn een voortdurend controle onderdeel.

Het afbakenen van de energiestations is nog niet gereed. Het correct koppelen van alle relevante gegevens (kadastrale percelen, BAG ID's, adressen) bleek in de praktijk een intensieve opgave. Doordat de complexiteit geniet het de voorkeur dat eigen medewerkers dit uitvoeren, maar de capaciteit is beperkt.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

De belangrijkste uitdaging is dat alle onderdelen gespecificeerd zijn. Een niet correcte specificatie kan leiden tot onjuiste afbakening en dit brengt financiële risico's met zich mee. Alle objecten zijn nu wel correct opgevoerd maar moeten inhoudelijk nog van de juiste gegevens worden voorzien. Ten aanzien van drie deelnemers kan BghU de objecten voor 2021 en 2022 gaan waarderen.

13 Taxateurs staan ingeschreven in het NRVT-register. Zoals elk jaar volgen deze taxateurs de verplichte permanente educatie. Twee taxateurs volgen een opleiding voor SVM-taxateur. In november heeft een ervaren taxateur onze organisatie verlaten en het blijkt (landelijk) dat het op dit moment erg lastig is om dit type specialistische vacatures in te kunnen vullen.

Aantallen objecten in bezwaar	Totaal ontvangen				
	Belanghebbende zelf		Gemachtigde		
Gebied	**woning**	**niet-woning**	**woning**	**niet-woning**	**Totaal**
UTRECHT ZUID	*1942*	-	*642*	-	
UTRECHT WEST	*570*	-	*192*	-	
UTRECHT OOST	*392*	-	*136*	-	
UTRECHT NOORD	*2589*	-	*316*	-	
UTRECHT LEIDSCHE RIJN	*852*	-	*589*	-	
UTRECHT CENTRUM	*995*	-	*624*	-	
Totaal Utrecht	7340	966	2499	607	11412
ZEIST	676	23	426	86	1211
UHR	376	111	265	61	813
STICHTSE VECHT	628	310	382	116	1436
NIEUWEGEIN	327	48	307	88	770
LOPIK	112	10	97	11	230
HOUTEN	429	40	381	51	901
DE BILT	504	37	408	29	978
BUNNIK	207	28	198	12	445
Eindtotaal	10599	1573	4963	1061	18196

Behorende bij onze verklaring d.d.

30 MRT 2022

astrium
overheidsaccountants b.v.

Bezwaren	2021				2020		
Woningen	bezwaren	objecten	ambtshalve objecten		bezwaren	objecten	ambtshalve objecten
Belanghebbende zelf	3.682	4.433	1.277		5.469	6.642	4.876
NCNP	**4.989**	5.974	3		3.173	4.711	2
Adviesbureau's	11	42			37	188	
Overig	41	61			81	114	
totaal woningen	**8.723**	**10.510**	**1.280**		**8.760**	**11.655**	**4.878**
Niet-woningen							
Belanghebbende zelf	316	442	77		425	849	74
NCNP	453	910	11		288	641	19
Adviesbureau's	134	295	2		172	305	18
Overig	30	62			40	57	
totaal niet-woningen	**933**	**1.709**	**90**		**925**	**1.852**	**111**
Totaal	**9.656**	**12.219**	**1.370**		**9.685**	**13.507**	**4.989**

In 2021 is er een duidelijke verschuiving zichtbaar. Het aantal bezwaarschriften ingediend door NCNP-bedrijven steeg sterk. Dit vereist in de dagelijkse praktijk een grotere inzet aan de administratieve voorkant van het proces. BghU moet bij NCNP-bezwaren meer controleren op machtigingen en uittreksels van de Kamer van Koophandel. Daarnaast is meer inzet nodig voor bijvoorbeeld hoorzittingen. Elke gemiste formaliteit is een risico voor een proceskostenvergoeding. Ook voor 2022 wordt een toename door bezwaren van NCNP-bedrijven verwacht. Voor 2021 is de kostenpost voor alleen de proceskostenvergoeding opgelopen tot ruim 1,1 miljoen.

Het afgelopen jaar zijn twee onderzoeksrapporten opgesteld naar de werkwijze van de NCNP-bedrijven. Wetgeving zal de komende jaren uitblijven. We hopen door op locatie bij onze deelnemers aanwezig te zijn, actief de burgers en ondernemers te kunnen spreken en uitleg te geven over de totstandkoming van de waarden en waar nodig een bezwaar direct op te kunnen pakken. BghU streeft naar een steeds verdere verbetering van de primaire en secundaire objectkenmerken, we hopen te starten met voormeldingen vanaf 2023 en blijven zoeken naar manieren om de instroom van bezwaren van NCNP-bedrijven verder in te perken.

1.1.2 Kernproces dienstverlening & invordering

Het procesonderdeel dienstverlening en invordering draagt zorg voor een juiste, tijdige en volledige afhandeling van de klantvragen/klantreacties. Dit gaat bijvoorbeeld over de vragen die telefonisch gesteld worden, via de website of schriftelijk per post. Daarnaast draagt dit procesteam zorg voor het tijdig innen van de openstaande saldi en worden bezwaren afgehandeld. In de begroting 2021 was vorderen op maat nog als zelfstandig procesonderdeel opgenomen. Vanwege het kop-staartproces van onze dienstverlening, waar de laatste fase van de invordering integraal bij hoort, is deze in de verantwoording (net als in eerdere bestuursrapportages) als onderdeel van het kernproces dienstverlening en invordering weergegeven.

Behorende bij onze verklaring d.d.

30 MRT 2022

astrium overheidsaccountants b.v.

Wat wilden we bereiken?

Doelstellingen 2021

Onderwerp	Doelstellingen	Realisatie 2021
Kwaliteit dienstverlening	Verdere ontwikkeling medewerkers dienstverlening door middel van communicatiecursussen (benaderen klanten, opstellen schriftelijke communicatie, etc.).	Om een beter beeld te krijgen van de talenten van de medewerkers, introduceerde BghU de methode van de Strenghtfinder (Gallup). Naast de individuele talenten zien we ook de verdeling van talenten binnen een team en kunnen we de medewerkers inzetten op de werkzaamheden die het beste bij hen passen. Daarmee komen we tot een evenwichtige taakverdeling binnen het team en vergroten we de kwaliteit in de uitvoering. De nieuw ingestroomde medewerkers bij Directe Klantvraag zullen in 2022 aan een basisopleiding Belastingen beginnen. De intern naar Verzoek tot Betalen doorgestroomde medewerkers + de nieuwe deurwaarder zullen aan een vakopleiding gaan deelnemen. Uiteraard is de doorontwikkeling een voortdurend proces.
Kwaliteit dienstverlening	Het vormgegeven van een klanttevredenheidsonderzoek.	Het klanttevredenheidsonderzoek vond door corona en het daarmee gepaard gaande thuiswerken niet plaats. Bedoeling was om het panel op kantoor uit te nodigen en dat was niet mogelijk gegeven de omstandigheden. Wat we in 2021 hebben gedaan om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren, leest u onder het kopje 'wat deden we daarvoor'.
Versterken zelfredzaamheid belastingplichtige	Het aanscherpen van onze schriftelijke communicatie met als doelstelling dat de schriftelijke communicatie voor iedere belastingplichtige eenduidig geïnterpreteerd kan worden en daarmee duidelijk is.	Voortdurend proces, onder het kopje 'wat deden we daarvoor' vindt u een verdere toelichting. We hebben de afgelopen periode met de huidige leverancier de mogelijkheden onderzocht om de kanaalsturing te verruimen. Is door de aanbesteding "on hold" gekomen maar we hebben wel duidelijke eisen en wensen meegenomen bij de aanbesteding voor het nieuwe belastingpakket.
Kwaliteit dienstverlening	Verbeteren van onze huidige kwaliteitscontroles.	Doorlopend programma tot en met tenminste 2022 dat qua doelstelling op schema ligt.
Interne samenwerking	Leren van onze "fouten" door veelvuldige communicatie in en tussen de procesteams.	Op het gebied van de interne samenwerking zijn stappen gezet door input vanuit de mensen en bedrijven in te zetten voor verbetering. Onderlinge uitwisseling met Databeheer gaat een structureel karakter krijgen.
Dwanginvordering	Door eerder en gerichte stappen te zetten in het invorderingsproces is het streven om het aantal vorderingen te incasseren via de deurwaarder te verlagen.	Doorlopend proces, in de toelichting onder 'wat deden we daarvoor' vindt u een meer gedetailleerde beschrijving.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

Kwaliteitsnormen 2021

Telefonische dienstverlening

Procesactiviteit	Kwaliteitskenmerk	Doelstelling	2021	2020	2019
Communicatie (telefonisch)	Op een vriendelijke en professionele wijze de klant te woord staan	Binnen 60 seconden de telefoon opnemen	52%	58%	62%
		Maximaal 1x doorverbinden	99%	99%	99%
		Terugbelafspraak binnen twee werkdagen	98%	98%	98%

Ten opzichte van het jaar 2020 is er minder vaak contact opgenomen met BghU. Het verschil heeft met de pandemie te maken. Het jaar 2020 kenmerkte zich door onrust rondom de lockdown, waarin BghU aanpassingen heeft gemaakt in de aanslagoplegging en invordering. Dit resulteerde in sterkere fluctuaties in het aanbod van telefoontjes. Daar waar voor de pandemie jaarlijks een afname van het aanbod waar te nemen was, steeg het aantal telefoontjes in 2020. In 2021 namen burgers en bedrijven zo'n 5.000 keer minder telefonisch contact met ons op, in vergelijking met 2020; van een aanbod van 82.122 telefoontjes in 2020 daalde naar 77.149 telefoontjes in 2021. Het aantal onbeantwoorde telefoontjes daalde eveneens, maar minder sterk; van 7.118 onbeantwoorde telefoontjes in 2020 naar 5.940 onbeantwoorde telefoontjes in 2021. Echter, door de pandemie werden de gesprekken langer en was de toon van klanten aan de telefoon vaak negatiever.

Door bezettingsproblemen en langer durende telefoontjes steeg de gemiddelde wachttijd met 26 seconden naar gemiddeld 122 seconden. In 2021 zijn er drie nieuwe medewerkers aangetrokken, die breder ingezet worden: naast telefonisch contact werken ze mee aan de afhandeling van bezwaarschriften en kwijtscheldingsverzoeken om telefonisch herhaalverkeer te voorkomen. Met als doel meer maatwerk aan de telefoon.

Bezwaarafhandeling

Procesactiviteit	Kwaliteitskenmerk	Doelstelling	2021	2020	2019
Verzoek, bezwaar en beroepschriften	Afwikkelen binnen wettelijke gestelde termijnen	Heffingsbezwaren binnen < 6 weken	65%	1%	88%
		WOZ-bezwaren woningen < 12 Weken	26%	12%	36%
		WOZ-bezwaren niet-woningen < 24 weken	50%	12%	39%
		Parkeerbezwaren < 6 weken	31%	22%	89%

Het aantal bezwaarschriften op de bezwaaronderdelen Eigendom en Exoten is net als voorgaande jaren in aantallen gedaald. Ten opzichte van 2020 is het aantal bezwaarschriften op de onderdelen Niet-Woning en Woning licht gestegen. Geen aantallen die zorgen baren. Deze lichte stijging is te verklaren doordat er vanuit Databeheer meer nadruk is komen te liggen op het verbeteren en volledig maken van de bestanden, waardoor er meer aanslagen zijn opgelegd. Door middel van het bezwaarschrift zijn onjuistheden in de opgelegde aanslagen opgelost.

Het bezwaaronderdeel dat een zorgelijke ontwikkeling kent, is het onderdeel bezwaren tegen de naheffingsaanslag Parkeerbelasting. Dit aantal stijgt al enkele jaren, vanwege de uitgebreide inzet van de zogeheten scanauto's. Ten opzichte van 2020 is het aantal binnengekomen bezwaren met 5.000 bezwaarschriften gestegen; van 13.626 naar 18.673 bezwaarschriften. De verwachting is dat het aantal bezwaarschriften op dit onderdeel nog verder zal stijgen, temeer de afdeling Vergunning, Toezicht en Handhaving van de gemeente Utrecht voor 2022 een stijging van 10% van het aantal naheffingen verwacht.

Behorende bij mijn aanstaling d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

Op dit moment wordt er tegen een kleine 20% van de naheffingen bezwaar aangetekend. Er zijn reeds lange tijd gesprekken met de gemeente Utrecht om de kwaliteit van de opgelegde naheffingen te verbeteren, om de instroom van bezwaarschriften te beperken.

Kwijtschelding & beroepen

Procesactiviteit	Kwaliteitskenmerk	Doelstelling	2021	2020	2019
Aanvragen kwijtschelding	Correcte en tijdige uitspraken	Afwikkelen binnen 8 weken	38%	41%	63%
Beroepen	Percentage aantal gegronde beroepen	Maximaal 35% gegrond	38%	38%	Niet gerapporteerd

Het aantal kwijtscheldingsverzoeken in 2021 is gedaald met 133 ten opzichte van 2020, onder andere doordat er weer meer mensen in aanmerking kwamen voor automatische kwijtschelding. Daarnaast zijn er in 2021 minder mensen in de invordering terecht gekomen, hetgeen van invloed is op het aantal ingediende kwijtscheldingsverzoeken. Voor de pandemie werden alle binnengekomen kwijtscheldingsverzoeken aan de voorkant gescreend door de medewerkers van het volledige procesteam Verzoek tot betalen.

Bij het screenen werd direct beoordeeld of het verzoek compleet was en werd er gekeken of er direct een uitspraak kon worden gegenereerd op basis van de ingediende stukken. Deze werkwijze zorgde ervoor dat we op een kwalitatief goede en efficiënte manier kwijtscheldingsverzoeken konden afhandelen. Dit gebeurde fysiek op kantoor. Door de pandemie viel die optie weg want het screenen kon destijds alleen op kantoor plaatsvinden. Inmiddels zijn we in staat om ook digitaal te screenen dus daar gaan we in 2022 mee starten, Daarmee zullen we het percentage "afwikkelen binnen 8 weken" weer omhoog brengen. Ook heeft het ziekteverzuim dit procesteam parten gespeeld.

Innen en invordering

Procesactiviteit	Kwaliteitskenmerk	Doelstelling	2021	2020	2019
Invorderingsmaatregelen	Nastreven van de volledige betaling van de belastingaanslagen	< 3% van de vorderingen loopt over boekjaar heen	3,14%	3%	4%
		< 1% van de vorderingen ouder dan 18 maanden	0,62%	0,52%	0,45%
		< 0,01 ouder dan 3 jaar	0,15%	0,12%	0,14%

De doelstelling voor het inningsproces is dat 97% van alle in een kalenderjaar opgelegde aanslagen geïnd zijn voor het einde van het jaar. Voor 2021 hebben we 96,86% geïnd en is er nog 3,14% te innen, waarvan 1,78% binnen de termijn loopt. Voor 2022 zullen de maandelijkse analyses ertoe moeten leiden dat trends zichtbaarder worden waardoor we sneller kunnen anticiperen.

Daarnaast zijn we de mogelijkheden van een flexibele automatische incasso aan het verkennen met onze nieuwe leverancier. Daarbij kan onze klant zelf het aantal betaaltermijnen bepalen met een maximum van 10. Daarnaast kan de klant ook zelf de datum van afschrijving aangeven. Beide ontwikkelingen zouden ervoor moeten zorgen dat we vanaf 2023 in staat zijn om minder mensen in de dwanginvordering terecht te laten komen en de vordering eerder betaald te krijgen. Ook ontwikkelingen als Schuldenknooppunt, waarbij vroegtijdig inzichtelijk wordt gemaakt met welke schulden mensen te kampen hebben, zullen daarbij helpen.

Voor de combi-aanslagen is het percentage automatische incasso van de in kalenderjaar 2021 opgelegde aanslagen (467.000) 53%. Meer dan de helft van onze belastingplichtigen betaalt dus door middel van een automatische incasso. In totaal (dus naast de combi-aanslagen ook alle andere aanslagen) heeft BghU in kalenderjaar 2021 ruim 586.000 aanslagen opgelegd. Het % MijnOverheid bij de combi-aanslagen bedraagt ruim 44%.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

Wat deden we daarvoor?

Verbeteren van de dienstverlening
Naast het continue verbeteren van de brieven, o.a. naar aanleiding van signalen van burgers en bedrijven, hebben we ook het inrichten en gebruik van de chatbot voor 2022 verlengd. Tevens hebben we het aantal onderwerpen waar men over kan chatten wat uitgebreid en gaan we meer inzetten op live-chatten. Het streven is dat we naast het live chat-verkeer ook uitbreiden met eventueel Whatsapp als extra kanaal.

Daarnaast hebben we nieuwe mensen aangenomen (door vertrekkers en mensen met pensioen) met een andere vakinhoudelijke achtergrond. Bij de werving en selectie hebben we de focus gelegd op vaardigheden. De nieuwe medewerkers worden meer allround ingezet. Tot slot zijn er wat interne ontwikkelingen van medewerkers die door een interne sollicitatie op een andere functie terecht zijn gekomen. Achterliggende gedachte is dat deze interne kandidaten hun kennis opgedaan vanuit de klantcontacten gaan inzetten voor procesverbeteringen bij Verzoek Tot Betalen.

Eén van de coördinatoren heeft periodiek overleg per procesteam, waarbij gekeken wordt naar de werkzaamheden die voor ons liggen en naar de werkzaamheden die de voorafgaande periode zijn gedaan. Tegen welke knelpunten zijn we aangelopen en waar liggen die in een ander procesteam?

De relevante input wordt meegenomen naar de andere procesteams die het kunnen gebruiken om zaken aan te passen dan wel te verbeteren. Ook vindt er met procesteam Reguliere controle regulier overleg plaats waar ieder procesteam (zowel van Databeheer, Staf als Dienstverlening) binnen BghU vertegenwoordigd is en waar ook onderlinge afspraken tot stand komen over planning, kruisverbanden (binnen de werkzaamheden) en communicatie naar buiten.

Ontwikkelingen rondom de invordering
Er is tijdig geanticipeerd op de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen door, vooruitlopend op de ingangsdatum per 1 januari 2022, voor te bereiden op het kwijtschelden van de openstaande vorderingen voor gedupeerde ouders en hun toeslagpartners. (besluitvorming, proces- en systeeminrichting en de inrichting van de financiële administratie en controle van de gederfde belastingopbrengsten en van de uitvoeringskosten en -vergoeding)

In december 2021 is gestart met een speciaal team wat onderzoek doet naar belanghebbenden die wederom in een schuldensituatie zijn terechtgekomen. Dit team gaat de achtergronden onderzoeken en gerichte acties ondernemen om te voorkomen dat men steeds weer opnieuw in de problematische schulden terecht komt.

Sinds de coronamaatregelen wordt een corona-impactanalyse verzorgd waarin maandelijks de ontwikkelingen worden bewaakt en diepgaand worden geanalyseerd. Op basis van de uitkomsten wordt het invorderingsproces aangepast. Die analyses zijn breder ingezet, naast vanuit corona-oogpunt.

Tevens zijn bedrijven die uitstel hebben gevraagd voor grote openstaande bedragen, in beeld gebracht en gebeld om afspraken op maat te maken. Net zoals we in staat zijn geweest om de door corona getroffen ondernemers op maat te bedienen, hebben we ook de branches goed in beeld kunnen brengen. Daarmee kunnen we anticiperen en bedrijven proactief benaderen zodra er veranderingen worden gesignaleerd.

Ontwikkelingen rondom de bezwaarschriften
We hebben al vanaf 2020 de bezwaarredenen van de parkeerbezwaren in beeld gebracht en daarmee ook het percentage wat is toegekend. De conclusies uit deze analyse zijn gedeeld met VTH/Utrecht met als doelstelling om te voorkomen dat er onnodig naheffingen worden opgelegd. En daarmee wordt voorkomen dat er onnodig invorderingsmaatregelen worden genomen. De eerste stappen zijn in 2020 gezet, vervolgens zijn er wat aanpassingen in de programmatuur doorgevoerd in 2021 (zones binnen een ring zijn eruit gehaald) en ook voor 2022 worden weer vervolgstappen voorbereid in overleg met VTH.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

1.1.3 Ondersteunende processen

De ondersteunende processen hebben als doelstelling het adviseren, ondersteunen en ontzorgen van de deelnemers rondom het belastingproces. Hierdoor zijn de deelnemers in staat om rechtsgeldige belastingverordeningen en tarieven vast te stellen en zijn zij "verzekerd" van de geraamde belastingopbrengsten. De directie, de staf en alle overige ondersteunende activiteiten ten behoeve van het primaire proces zijn binnen dit onderdeel ondergebracht

Wat wilden we bereiken?

De uitvoering van de begroting voor de ondersteunende processen, ziet vooral op drie aspecten:

- Het handhaven van de verschillende kaders;
- Het faciliteren van het primaire proces;
- Informatievoorziening van de deelnemers via de regiefunctionaris;

De belangrijkste kaders die daarbij ondersteunend waren voor de doelstellingen, waren onder meer de gemeenschappelijke regeling, het uitvoeringsprotocol en het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Het faciliteren van het primaire proces richtte zich op de (uitbestede) HR-taken, facilitair en het financieel beleid. Ook de taken van de regiefunctionaris horen onder de staf.

Wat deden we daarvoor?

Klachtenafhandeling

Jaarlijks rapporteert de klachtencoördinator over de ontvangen klachten van het voorbije jaar. Deze klachtenrapportage wordt aangeboden in de eerste bestuursvergadering van het nieuwe jaar. Het aantal klachten in 2021 is wederom afgenomen ten opzichte van het vorige jaar. Voor nadere informatie wordt verwezen naar genoemde klachtenrapportage.

Regietaak BghU

De communicatie en informatieverstrekking via de Regielijn verloopt goed. Daarbij wordt opgemerkt dat in tegenstelling tot andere jaren veel tijd is opgegaan aan informatieverstrekking vanuit vragen over de belastingtaakuitvoering in verband met de effecten vanuit de Coronamaatregelen en de Kinderopvangtoeslagaffaire.

Financiën

Ook het afgelopen jaar ondersteunde BghU haar deelnemers met financiële stuurinformatie over de opbrengsten van de belastingtaak. Naast deze ondersteunende informatie, actualiseerde BghU het financiële raamwerk voor de bedrijfsvoeringsorganisatie en werden stappen gezet in het kader van de kostenverdeling onder de deelnemers aan BghU. Beide processen krijgen een vervolg in 2022. In de voorbereiding op de begroting 2023 werkt BghU aan een programmabegroting op basis van 5 programma's.

1.1.4 Financieel overzicht programmaverantwoording

Het resultaat van BghU over 2021 bedraagt € 111.666 op basis van de reguliere baten en lasten. Daarnaast is er nog een onttrekking vanuit de bestemmingsreserve van € 326.470 voor de dekking van de lasten van aanbesteding van onze kernapplicaties. Deze onttrekking maakt een formeel resultaat voor bestemming van € 438.135 voordelig. Onder de toelichting van de staat van baten en lasten in hoofdstuk 2.4 is in meer detail een toelichting gegeven op het resultaat.

In de oorspronkelijke begroting was voor de drie deelgebieden specifiek een lastenbegroting opgenomen. Die is hieronder weergegeven, inclusief de afwijkingen hierop en het bedrag dat in de gewijzigde begroting was opgenomen. De inhoudelijke achtergronden van deze afwijkingen zijn terug te lezen in paragraaf 2.4. Daarin is ook een toelichting opgenomen over de stijging van de proceskosten en de benutting van de bestemmingsreserve ICT.

Een belangrijke reden voor de onderliggende wijzigingen tussen specifieke programmaonderdelen is dat project- en inhuurkosten in eerste instantie onder de ondersteunende processen worden begroot en daarna pas verdeeld onder de gebieden dienstverlening en databeheer. Ook wordt de beschikbare loonsom voor inhuur pondsgewijs verdeeld tussen dienstverlening en databeheer en gaandeweg het jaar bepaald waar de inhuur het meest nodig is. In 2021 bleek dat rondom de processen bij databeheer te zijn.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants

Lasten	2020		Gewijzigde begroting 2021	Realisatie 2021
Databeheer	€ 5.196.396		€ 5.324.500	€ 4.822.423
Dienstverlening inclusief VOM	€ 4.147.665		€ 4.171.031	€ 5.059.927
Ondersteunende processen	€ 6.500.093		€ 8.536.339	€ 6.743.133
Totaal	€ 15.844.154		€ 18.031.870	€ 16.625.483
	€ 546.846		**Verschil**	**€ 1.406.387**
Baten ter dekking	**2020**		**Gewijzigde begroting 2021**	**Realisatie 2021**
Deelnemersbijdrage	€ 15.085.000		€ 15.305.000	€ 15.305.000
Vervolgingskosten	€ 1.357.279		€ 1.350.000	€ 1.289.169
Overige baten	€ 291.746		€ 55.000	€ 142.980
Bestemmingsreserve	€ 50.000		€ 1.321.870	€ 326.470
Totaal	€ 16.784.024		€ 18.031.870	€ 17.063.618
	€ 393.024		**Verschil**	**€ - 968.252**
Netto-Resultaat	**€ 939.870**		**Netto-Resultaat**	**€ 438.135**

Behorende bij onze verklaring d.d.

30 MRT 2022

astrium overheidsaccountants b.v.

1.2 Paragrafen

In dit deel van het jaarverslag is aandacht voor de (verplichte) paragrafen vanuit het BBV. Deze paragrafen volgen de indeling van de begroting, waarbij de paragrafen 'weerstandsvermogen' en 'risicobeheer' in deze jaarrekening zijn samengevoegd in de paragraaf 'weerstandsvermogen en risicomanagement'.

1.2.1 Lokale heffingen

De uitvoering van het belastingproces (waarderen, heffen en innen) van iedere deelnemer valt onder de verantwoordelijkheid van BghU. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor het bepalen van de te heffen belastingen, het vaststellen van de verordeningen, de tarieven en de kwijtscheldingsnormen. Kortom, het aangaan van de belastingsamenwerking heeft geen gevolgen voor de beleidsvrijheid van de deelnemers. Iedere deelnemer overhandigt jaarlijks een begroting aan BghU waarin de deelnemer vermeldt welke belastingen er in het betreffende gebied moeten worden geheven en welke tarieven moeten worden toegepast.

BghU heeft in 2021 inkomsten genoten ter compensatie van de kosten die verband houden met invorderingsmaatregelen. Invorderingsmaatregelen moeten worden genomen op het moment dat een belastingplichtige geen gehoor geeft aan de (door middel van een aanslag) opgelegde betalingsverplichting. Onder kosten die verband houden met invorderingsmaatregelen verstaan wij onder andere de kosten die gepaard gaan met het verzenden van aanmaningen, dwangbevelen en andere invorderingsactiviteiten. De totale realisatie van de inkomsten wegens vervolgingskosten in 2021 bedraagt circa € 1,3 miljoen.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

1.2.2 Weerstandsvermogen en risicomanagement

BghU kent een nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement waarin de aanpak en het beheersen van risico's binnen BghU is vormgegeven. Jaarlijks maakt BghU in het kader daarvan bij het opstellen van de begroting een risico-inschatting. Onderstaand is de financiële vertaling van die risico-inschatting die onderdeel was van de Begroting BghU 2021 weergegeven. Het benodigde weerstandsvermogen op basis van deze inschatting bedroeg € 500.000

Berekening weerstandsvermogen in relatie tot de BghU gehanteerd voor begroting 2021

	Bruto-risico	Bruto-risico (toelichting)	Netto risico	Netto-risico (toelichting)	Kans	Restrisico
1.	€ 2.000.000	Betreft maximale kosten van de invoering/ wijziging van voorgestelde belastingen -> tijdvak variant	€ 400.000	Nog veel onzeker en verwachting dat men aansluit bij andere heffingen, bijv: aansluiten bij WSGH-systematiek	50%	€ 200.000
2.	€ 250.000	Reparatie verprutst kohier i.v.m. verkeerde gegevens	€ 125.000	50% meerwerk door slechte kwaliteit van uitbestede diensten	10%	€ 12.500
3.	€ 5.000.000	Verduistering incasso opbrengst /afdracht	€ 50.000	Sommige medewerkers, met name deurwaarders, komen nog in aanraking met contant geld.	25%	€ 12.500
4.	€ 800.000	Maximale boete bij datalekken	€ 200.000	BghU heeft een goed ingebed plan hoe om te gaan met een datalek	50%	€ 100.000
5.	€ 800.000	I.v.m. exogene ontwikkelingen, voorbeelden: ontwikkeling m.b.t. de bureaus die op basis van no cure no pay bezwaarschriften indienen. Verder zijn i.v.m. inningsontwikkelingen de opbrengsten van vervolgingskosten in een dalende trend.	€ 700.000	In de begroting is rekening gehouden met € 100.000 onvoorzien als standaardpost.	25%	€ 175.000
				Benodigd weerstandsvermogen		**€ 500.000**

Daaraan koppelt BghU een beschikbaar weerstandsvermogen, ook wel de weerstandscapaciteit genoemd. Deze weerstandscapaciteit werd in 2021 gevormd door de vrij beschikbare algemene reserve en de post onvoorzien. De vrije algemene reserve bedroeg in 2020 € 105.870 en de niet benoemde post onvoorzien bedroeg € 100.000, wat leidt tot een totaalbedrag dat beschikbaar was voor het afdekken van risico's van € 205.870.

Bedrijfsvoering
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

De bestemmingsreserve voor de aanbesteding van de ICT-middelen behoort niet tot de weerstandscapaciteit: deze middelen zijn, zonder verdere besluitvorming, niet direct beschikbaar om risico's in de bedrijfsvoering af te dekken. Daarnaast staan er (meerjarige) afspraken tegenover.

BghU heeft per 31 december 2021 niet te maken met noemenswaardige risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die niet opgevangen konden worden binnen de reguliere exploitatie. De proceskosten (risico 5) bleken weliswaar hoger uit te vallen dan vooraf voorzien, maar dat kon opgevangen worden binnen de reguliere ontwikkelingen van de begroting. De organisatie bleek daarmee in staat de gevolgen van (de gekwantificeerde) risico's op te vangen zonder dat het beleid van de uitvoering daarvan in gevaar kwamen en zonder dat daarvoor het weerstandsvermogen benut hoefde te worden.

Weerstandsratio's

De weerstandsratio is te berekenen door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door het benodigde weerstandsvermogen op basis van de risico-inschatting. De ratio bedraagt eind 2021 0,41. Voor de begroting 2022 bedraagt de ratio 0,45. De verklaring hiervoor is dat de geïnventariseerde risico's voor 2021 € 500.000 aan weerstandsvermogen vereisen, in plaats van de € 457.500 die voor 2022 nodig is. In de begroting 2023 streeft BghU naar een weerstandsratio van 1.00

Beschikbare weerstandscapaciteit:	€ 205.870	Ratio
Benodigde weerstandsvermogen	€ 500.000	0,41

Weerstandsratio's klassen		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Ratio's jaarrekening

Omschrijving	2021 Realisatie	2021 Prognose	2020
Netto schuldquote	-10,4%	27,55%	-8,2%
Solvabiliteit	22,5%	7,02%	25,9 %
Belastingcapaciteit	N.v.t	N.v.t	N.v.t.
Grondexploitatie	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Structurele exploitatieruimte	2,62 %	0,3%	5,31%

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. BghU heeft geen netto schuldpositie en een positief eigen vermogen per ultimo 2021 dus de netto schuldquote is negatief.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin BghU in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio wordt berekend door het eigen vermogen (reserves) af te zetten tegen het balanstotaal per 31 december 2021. Door het positieve eigen vermogen, bedraagt de solvabiliteit 22,5%.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

De structurele exploitatieruimteratio kan worden benut om te beoordelen welke structurele ruimte BghU heeft om de eigen lasten te dragen. De structurele exploitatieruimteratio is positief wat impliceert dat het structurele deel van de begroting voldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Het positieve resultaat van de structurele exploitatieruimte wordt veroorzaakt door het positieve rekeningresultaat 2021.

1.2.3 Kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit ICT-projecten. Op de balans stonden per eind 2020 de boekwaarden van drie investeringen, die allen verband houden met de benodigde ICT-infrastructuur. De laatste lineaire afschrijvingen van deze investeringen vonden plaats in 2021. Omdat BghU voor de nieuwe applicaties gebruik maakt van een cloud-oplossing, is geen sprake meer van een investering in (eigen) kapitaalgoederen. Daarom is het saldo aan het eind van het jaar. In de toelichting op de materiële vaste activa van de balans is meer informatie opgenomen.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

1.2.4 Financiering

BghU valt onder de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Dit besluit is ook van toepassing op de financiering van BghU. Hierna volgt de informatie die de regelgeving in verband met financiering voorschrijft.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de grens aan tot welk bedrag lagere overheden hun activiteiten met kort geld mogen financieren. Gemeenschappelijke regelingen mogen 8,2% van het begrotingstotaal financieren met kort geld. BghU heeft per 31 december 2021 geen gebruik gemaakt van de juridische mogelijkheid om een "kortgeld constructie" af te sluiten. Vanaf 1 januari 2022 is een rekening courant krediet van € 3.000.000 beschikbaar om fluctuaties in de kasstroom van de bedrijfsvoeringsrekening op te vangen. Dat betekent ook dat BghU voldoet aan de regelgeving rondom de kasgeldlimiet en de renterisiconorm op vaste schulden. Vaste schulden kent BghU niet.

Berekening kasgeldlimiet (bedragen x € 1000)					
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Begrotingstotaal	18.032	18.531	17.912	17.715	17.906
Kasgeldlimiet (8,2%)	1.479	1.520	1.468	1.452	1.468
Renterisiconorm (20%)	3.606	3.706	3.582	3.543	3.581
Renterisico op vaste schulden	0	0	0	0	0
Kasgeldlimiet 2021	**2021 Q1**	**2021Q2**	**2021Q3**	**2021Q4**	
Gemiddelde netto vlottende schuld ultimo kwartaal	0	0	0	0	
Onderschrijding kasgeldlimiet	1.479	1.479	1.479	1.479	

Liquiditeitspositie

Wij zijn met de deelnemende partijen overeengekomen dat iedere deelnemer bij aanvang van ieder kwartaal vijfentwintig procent van de jaarlijkse bijdrage aan ons voldoet. Tot op heden zijn daardoor geen financieringsproblemen voorgekomen. In de afgeronde aanbesteding voor de bankzaken is een kredietlimiet van € 3 miljoen opgenomen om eventuele tijdelijke liquiditeitstekorten te kunnen opvangen. Hierdoor kunnen cruciale bedrijfsvoeringsfuncties (betalen salarissen en leveranciers) te allen tijde doorgaan.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

1.2.5 Bedrijfsvoering

Hieronder worden de belangrijkste ontwikkelingen binnen de bedrijfsvoering in 2021 toegelicht.

Missie en visie

Als samenwerkingsverband verzorgen wij namens de deelnemers de heffing en invordering van lokale belastingen binnen het werkgebied en stellen jaarlijks de WOZ-waarden vast van alle onroerende zaken voor onze deelnemers.

We borgen de continuïteit van onze taakuitvoering.
We streven naar continue verbetering van kwaliteit en klantgerichtheid van het waarderings- en belastingproces. En BghU wordt geleid op basis van maatschappelijk algemeen aanvaardbare principes.
We hebben onze strategie aangescherpt en intern uitgedragen met

- het streven naar goede en betrouwbare dienstverlening en
- efficiënt objectenbeheer.

Onze kernwaarden blijven onverminderd van kracht: klantgericht, efficiënt, resultaatgericht en samenwerken.

Organisatieontwikkeling

Na de voorafgaande fase van consolidatie is de gecreëerde ruimte voor procesoptimalisatie volop benut. De gezette stappen in procesverbeteringen komen het behalen van de organisatiedoelen ten goede, en specifiek de organisatie ontwikkeling van het willen behalen van het oordeel goed van de Waarderingskamer en de gehele ICT-transitie. Namelijk als volgt, dat op basis van de ICT- inkoop- en aanbestedingsstrategie overzicht en inzicht is gegeven in de te zetten stappen en inhoudelijk al vanaf de eerste stappen, zoals marktverkenning en de programma's van eisen en wensen, wordt toegewerkt naar het verkrijgen van software welke aansluit bij de gestandaardiseerde, optimale werkprocessen.

Naast deze flinke opgave voor de organisatie in tijden van veelal thuiswerken, is tevens bereikt om te voldoen aan de landelijke ontwikkelingen van de kwijtschelding naar aanleiding van de kinderopvangtoeslagaffaire én van de effecten van coronamaatregelen voor burgers en bedrijven (invorderen en waarderen). Voor de afhandeling van de kinderopvangtoeslagaffaire investeerden we vanuit de lopende begroting eenmalig een bedrag van rond de € 10.000 voor een ICT-module. Dit paste binnen de budgetten 2021. De werkzaamheden Voor de realisatie van de genoemde speerpunten en voor het implementeren van deze landelijke ontwikkelingen is veel projectmatig gewerkt.

Personeel en organisatie

<u>Ondersteunend proces: HRM</u>

De ondersteuning op het gebied van HRM wordt verzorgd door de gemeente Utrecht. De gehele personeels- en salarisadministratie wordt uitgevoerd door de gemeente Utrecht. BghU heeft daarnaast een fulltime HRM adviseur beschikbaar die vanuit de gemeente Utrecht bij BghU gedetacheerd is. Onderstaand enkele feiten op het gebied van HRM. Een aantal kengetallen wordt vergeleken met de getallen uit de meest recente landelijke personeelsmonitor decentrale overheid (2020). Dit om de kengetallen te vergelijken met vergelijkbare organisaties en deze daarmee in de context te kunnen plaatsen. De monitor wordt een keer per twee jaar door de verschillende A&O-fondsen uitgebracht.

<u>Veilig en gezond werken in coronatijd</u>

Medewerkers worden sinds het begin van corona gefaciliteerd bij het inrichten van een arbowaardige thuiswerkplek. Dit is in 2021 voortgezet. Het (gedeeltelijk) thuiswerken zal een meer structureel karakter gaan krijgen. We hebben ervaren dat het geen negatieve invloed heeft op de kwaliteit van de dienstverlening en het sluit aan bij de wensen van medewerkers en het management. We zijn voornemens om, indien de landelijke maatregelen dat toe laten, gedeeltelijk thuis/op kantoor te werken, in een verhouding van 2 om 2 dagen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de voordelen van het thuiswerken (o.a. een betere balans werk-privé) en wordt ook de sociale cohesie en binding met de organisatie voldoende gewaarborgd.

bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties

De CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) is van toepassing. In februari 2021 zijn de onderhandelingen voor een nieuwe CAO gestart. Deze waren echter na een paar overleggen opgeschort. In het laatste kwartaal zijn de onderhandelingen weer opgestart en is relatief snel daarna een principe-akkoord tussen de werkgeversverenigingen (VNG en WSGO) en de vakbonden bereikt. Onlangs hebben er ledenraadplegingen plaatsgevonden en is de cao per 27 januari 2022 definitief. Enkele belangrijke punten uit de nieuwe CAO:

- De CAO geldt voor 2 jaar: 2021 en 2022.
- De salarissen stijgen met ingang van 1 december 2021 met 1,5%, en per 1 april 2022 met 2,4%.
- Medewerkers krijgen een eenmalige corona-onkostenvergoeding van € 300,- en een eenmalige uitkering van € 900,- (beide bedragen zijn bruto en naar rato dienstverband).
- Medewerkers krijgen in 2022 een thuiswerkvergoeding van € 2,- per thuis gewerkte dag.
- Er zijn afspraken gemaakt over het harmoniseren van de verlofdagen.
- Het wordt mogelijk om meerjarig verlof te sparen.

De effecten komen financieel in 2022 tot uiting en worden verwerkt in de eerste bestuursrapportage van 2022.

Opleiding en ontwikkeling

Het opleidings-en ontwikkelingsplan is geactualiseerd en draagt bij aan het realiseren van de doelen uit de jaarplannen voor 2021. In het geactualiseerde plan zijn doelen en activiteiten op het gebied van kennisontwikkeling en talentontwikkeling opgenomen. Ook heeft een aantal medewerkers een individuele (beroeps)opleiding om hun kennis te verbreden en/of hun loopbaanmogelijkheden te vergroten Een aantal opleidingsactiviteiten uitgelicht: In november/december 2020 hebben 34 medewerkers de basismodule WOZ gevolgd bij Involon. In januari en februari 2021 hebben zij examen gedaan. Ongeveer 75% is geslaagd. Met de overige medewerkers zullen afspraken gemaakt worden m.b.t. een eventuele herkansing. De meeste WOZ-taxateurs zijn reeds eerder opgeleid tot NRVT-taxateurs. Ook in 2021 hebben zij binnen dit kader permanente educatie gevolgd. Ook is in de eerste vier maanden van 2021 vakinhoudelijke kennis digitaal uitgewisseld binnen en tussen de procesteams en is deelgenomen aan commissies en bestuur van de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen (LVLB).

Formatie en bezetting

BghU heeft op peildatum 31 december 2021 een personeelsbestand van circa 116 FTE (127 medewerkers). Op basis van de loonsom is ongeveer ruimte voor 126,5 FTE wanneer het volledige budget gebruikt wordt voor medewerkers in dienst van BghU.

In 2021 zijn 9 nieuwe medewerkers in dienst gekomen. Het betreft een belastingdeurwaarder, een senior medewerker gegevensbeheer (was daarvoor trainee via een extern bureau), een jurist, een medewerker AO/IC, twee WOZ-taxateurs (waren daarvoor trainee via een extern bureau) en drie medewerkers klantcontact. Dit betekent een instroompercentage van circa 7,1%. Dit ligt lager dan bij de gemeenten (13,4% in 2020) en waterschappen (10,5% in 2020).
In 2021 hebben we een stagiair in de organisatie gehad.

In 2021 zijn 14 medewerkers uit dienst getreden. Het betreft een WOZ-taxateur (andere baan), een jurist (op eigen verzoek vervroegd pensioen), twee medewerkers gegevensbeheer (ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid), drie senior medewerkers invordering (twee op eigen verzoek vervroegd pensioen en een wegens langdurige arbeidsongeschiktheid), drie administratief medewerkers invordering (twee op eigen verzoek vervroegd pensioen en een wegens andere baan), een belastingdeurwaarder (op eigen verzoek vervroegd pensioen), een programmamanager (andere baan), een adviseur (op eigen verzoek vervroegd pensioen) en een medewerker AO/IC (pensioen). Een medewerker (senior medewerker invordering) is overleden.

Dit betekent een uitstroompercentage van 11,81%. Dit ligt hoger dan bij de gemeenten (8,4% in 2020) en waterschappen (7,9% in 2020). Verwachting is dat het uitstroompercentage de komende jaren gelijk zal blijven, dan wel iets stijgen in verband met de vergrijzing van het personeelsbestand.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

Samenstelling personeel

De verdeling tussen man/vrouw was op peildatum 31 december 2021 54%/46%. Binnen de gemeenten ligt deze verdeling op 47%/53% in 2020 en binnen de waterschappen op 68%/32% in 2020. Hiermee is de verdeling binnen BghU vergelijkbaar met die van gemeenten. Bij de waterschappen is het aandeel mannen met 68 procent het grootst.

Op peildatum 31 december 2021 was de gemiddelde leeftijd 50 jaar. Dit ligt hoger dan de gemiddelde leeftijd binnen gemeenten (47,7 jaar in 2020) en waterschappen (48,3 jaar). Onderstaande tabel geeft inzicht in de leeftijdsopbouw (percentage van aantal personen):

	BghU 2020	Gemeenten 2020	Waterschappen 2020
Jonger dan 25 jaar	2%	2%	2%
25-34 jaar	6%	14%	13%
35-44 jaar	16%	21%	22%
45-54 jaar	41%	29%	30%
55-59 jaar	20	16%	17%
60 jaar en ouder	15	17%	16%

De naar verhouding sterke mate van vergrijzing van het personeelsbestand betekent, net als bij de gemeenten en waterschappen, voor de komende jaren extra uitstroom van personeel.
Daarmee verdwijnt ook veel kennis en expertise. Het aantrekken van nieuw personeel, een adequate overdracht van kennis en expertise door op korte termijn vertrekkende medewerkers aan instromende medewerkers zijn dan ook belangrijke aandachtspunten voor de komende jaren. Om meer verjonging aan te brengen zullen wij daarnaast proberen komende jaren meer jongeren (onder de 30 jaar) aan te trekken en het aantal stagiair(e)s uit te breiden.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim bedraagt in 2021 8,47%. Het ziekteverzuim is daarmee gestegen ten opzichte van het jaar 2020 (8,17%) en ligt hoger dan het gemiddelde ziekteverzuim binnen gemeenten (5,5% in 2020) en waterschappen (4,5% in 2020). Daarmee ligt het ziekteverzuimpercentage bij BghU en gemeenten nog steeds hoger dan het ziekteverzuimpercentage van heel Nederland (4,8% in 2020).
De organisatie heeft in 2021 te maken gehad met een aantal langdurig zieke medewerkers. Het betreft hierbij voornamelijk medewerkers met niet werk gerelateerde klachten. Inmiddels zijn enkele medewerkers (gedeeltelijk) hersteld. Met alle zieke medewerkers zijn afspraken over re-integratie gemaakt. Aan drie medewerkers die langdurig arbeidsongeschikt waren is door het UWV een volledige WIA-uitkering toegekend. Om deze reden zijn deze medewerkers uit dienst gegaan. Een langdurig zieke medewerker is overleden.

Onderstaande tabel geeft inzicht in het ziekteverzuimpercentage over de afgelopen vier jaar.

Ziekteverzuim%	2018	2019	2020	2021
BghU	5,96%	6,23%	8,17%	8,47%

Sinds 2018 laat het ziekteverzuim een stijgende lijn zien. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het gemiddeld aantal langdurig zieke medewerkers met niet-werkgerelateerde klachten jaarlijks stijgt. Uiteraard doet BghU er alles aan om het verzuim, daar waar beïnvloedbaar, te beperken. Leidinggevenden hebben regelmatig contact met zieke medewerkers en ondernemen de vereiste acties in het kader van Wet Verbetering Poortwachter. Medewerkers hebben periodiek ook een consult bij de bedrijfsarts. Daar waar nodig worden ook op advies van de arbodienst Zorg van de Zaak interventies ingezet, waaronder psychologische begeleiding, bedrijfsmaatschappelijk werk en arbeidsdeskundig onderzoeken. Onlangs is ook een start gemaakt met het periodieke Duurzaam Inzetbaarheids Overleg (DIO). Dit is een overleg tussen bedrijfsarts, inzetbaarheidscoach, leidinggevende en HRM adviseur.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

Tijdens dit overleg worden langdurig zieke medewerkers en complexe verzuimdossiers besproken. Het ziekteverzuim en preventie heeft permanent aandacht van directie en management.

Meldingen vertrouwenspersoon
BghU heeft een vertrouwenspersoon voor ongewenst gedrag (o.a. seksuele intimidatie en discriminatie). In 2021 zijn geen meldingen gedaan bij de vertrouwenspersoon.

Financiële beheersing
Afgelopen jaar zijn de (9) regelingen en verordeningen op het gebied van financiële beheersing geactualiseerd. Het betreft onder meer het inkoopbeleid en de controleverordening en -protocol accountant en rechtmatigheidsverklaring. Deze geactualiseerde financiële kaders gaan in per 2022.

Ontwikkelingen in de ICT-omgeving

De tweede helft van 2021 heeft in het kader gestaan van de aanbestedingen van de kernapplicaties. Door het (naderende) einde van de contractperiodes met de huidige leverancier van de belastingapplicaties en de ICT-infrastructuur, is in 2020 een inventarisatietraject van aanbestedingen en inkopen gestart. Om het hele traject in goede banen te leiden zijn hiervoor een projectgroep en een aantal werkgroepen ingesteld. Tevens is een stuurgroep geformeerd, die bestaat uit twee bestuursleden en de directeur van BghU. Op 1 april 2021 is de te volgen ICT-inkoop- en aanbestedingsstrategie door het bestuur vastgesteld. Vervolgens is op basis van genoemde strategie daadwerkelijk gestart met de individuele inkooptrajecten per kernapplicatie.

In het strategiedocument is bepaald dat BghU zoveel mogelijk applicaties gaat uitvragen die werken op basis van een SaaS-oplossing waarbij de nadruk ligt op gestandaardiseerde afname van gegevens bij de bron en het zoveel mogelijk voorkomen van dataredundantie (dubbele opslag van gegevens) en daarnaast is een specifiek perceel opgenomen voor de integrale ontsluiting van de basisregistraties en de samenhang hiervan. Hierdoor wordt aangesloten bij de Common Ground en de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) en is een eerste stap richting datagedreven werken. Het afsluiten van overeenkomsten met een relatief korte initiële looptijd (3 - 3,5 jaar) met meerdere verlengingsopties van één jaar maakt de modulaire opzet van het applicatielandschap compleet. Het is op deze wijze eenvoudiger om individuele applicaties binnen het landschap eerder of later in de tijd te vervangen, mocht hier binnen de organisatie behoefte aan zijn.

Elk inkooptraject bestaat grofweg uit het opstellen en publiceren van de inkoopopdracht, de formele beoordeling van de inschrijvingen en het ondertekenen van de overeenkomst. De kernapplicaties zijn verdeeld in de aanbestedingspercelen Belastingen/Frontoffice, Waarderen, Enterprise Service Bus (ESB), BAG-Geo en Documentmanagementsysteem (DMS), waarbij telkens levering, implementatie, onderhoud en beheer zijn uitgevraagd. In 2021 zijn, conform de vastgestelde planning, twee van de vijf percelen met succes volledig afgerond. Twee percelen zijn in een vergevorderd stadium en zijn begin 2022 gereed. Het inkooptraject van het perceel DMS zal in het najaar van 2022 aanvangen. Hieronder volgt een korte opsomming van de stand van zaken per perceel.

Perceel Belastingen/frontoffice
Voor dit perceel is een Europese aanbestedingsprocedure doorlopen. De inkoopopdracht is op 3 juni 2021 gepubliceerd en hierop hebben twee marktpartijen ingeschreven. De beste prijs-kwaliteitverhouding is behaald door GouwIT. Op 1 november 2021 is de nieuwe overeenkomst met GouwIT ondertekend en is gestart met de voorbereiding van het implementatietraject. Geplande einddatum van het implementatietraject is 1 november 2022.

Perceel Waarderen
Voor dit perceel is een Europese aanbestedingsprocedure doorlopen. De inkoopopdracht is op 16 juli 2021 gepubliceerd en hierop hebben twee marktpartijen ingeschreven. De beste prijs-kwaliteitverhouding is behaald door 4Value. Op 23 november 2021 is de nieuwe overeenkomst met 4Value ondertekend en is gestart met de voorbereiding van het implementatietraject. Geplande einddatum van het implementatietraject is 1 mei 2022.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

Perceel ESB
Voor dit perceel is een Europese aanbestedingsprocedure doorlopen. De inkoopopdracht is op 5 oktober 2021 gepubliceerd en hierop hebben twee marktpartijen ingeschreven. De beste prijs-kwaliteitverhouding is behaald door Enable U. Op 31 januari 2022 is de nieuwe overeenkomst met Enable U ondertekend en is gestart met de voorbereiding van het implementatietraject. Geplande einddatum van het implementatietraject is 1 september 2022.

Perceel BAG-Geo
Voor dit perceel is een Europese aanbestedingsprocedure doorlopen, die voorlopig is gegund. In de bestuursrapportage 1 2022 wordt hier in meer detail op in gegaan.

Perceel DMS
In 2021 is een visie op documentstromen ontwikkeld in de context van de organisatie, de processtructuur en de verplichtingen uit de Archiefwet. Vanuit deze visie zal in 2022 worden gestart met het definiëren van een metagegevensstelsel op basis van de landelijke standaard. Tevens zal in overleg met de nieuwe leveranciers worden bepaald op welke wijze de specifieke documentstromen binnen de applicaties worden belegd. Vervolgens kan het inkooptraject voor een centraal DMS in het najaar van 2022 aanvangen. Dit is later in het jaar dan aanvankelijk is aangegeven. De reden hiervan is dat in de nieuwe belastingapplicatie ook een DMS is geïntegreerd, maar alleen voor documenten gerelateerd aan het belastingproces. Na implementatie van de belastingapplicatie zal BghU onderzoeken of dit voldoende is en dat een lichtere variant van een DMS volstaat voor alle documenten die niet gerelateerd zijn aan het belastingproces. Mocht de conclusie zijn dat dit niet voldoet aan de visie en behoefte van BghU, zal alsnog een volledig DMS worden aanbesteed.

ICT-infrastructuur en periferie kernapplicaties
Ook de gehele ICT-infrastructuur (hosting, kantoorautomatisering, werkplekken, etc.) zal vervangen moeten worden. Om dit niet samen te laten vallen met de inkoop- en implementatietrajecten van de kernapplicaties is in 2021 de overeenkomst met de leverancier van de huidige ICT-infrastructuur (Centric) verlengd tot 1 november 2023. In het eerste kwartaal van 2022 zal worden gestart met de voorbereidingen voor deze inkooptrajecten, waarbij deze naar verwachting in het najaar van 2022 kunnen aanvangen.

In de loop van 2021 is gebleken dat de huidige leverancier (Telecats) van het klantcontactcentrum (KCC) de dienstverlening per 1 juli 2022 stopt. Hierdoor is met spoed gezocht naar een tijdelijke oplossing om de huidige telefonische dienstverlening aan de klant per 1 juli 2022 te kunnen voortzetten. Naar verwachting zal begin 2022 een overeenkomst worden afgesloten met een nieuwe KCC-leverancier die minstens hetzelfde niveau van dienstverlening kan bieden als de huidige leverancier. Deze overeenkomst wordt voor een korte periode afgesloten, zodat het aanbestedingstraject van dit onderdeel conform de oorspronkelijke planning kan plaatsvinden, terwijl tevens de telefonische dienstverlening in de tussenliggende periode is geborgd.

Ook 2022 zal nog grotendeels in het teken van staan van de ICT-bestedingen en de implementatietrajecten van de al aangeschafte applicaties.

Verslag van de CISO en Functionaris gegevensbescherming

Beleid en Organisatie
De overheid heeft zich verplicht de BIO te implementeren. Het voldoen aan het BIO-normenkader is voor BghU een forse inspanning. Het betreft de schriftelijke verantwoording, de vastlegging van procedures en de uitvoering in de praktijk. De achterstand op onderwerpen zoals het tactisch informatiebeveiligingsplan en het vernieuwen van het telewerken beleid (beleid en organisatie) moet worden ingelopen. Verder dient een aantal andere maatregelen nog te worden uitgevoerd (onder andere bij logging en bij cryptografie). De organisatie is zich ervan bewust dat, ondanks alle inspanningen, 100% garantie op informatieveiligheid niet geboden kan worden.

Bij informatieveiligheid is menselijk handelen vaak de zwakke schakel. BghU heeft dan ook als doelstelling zowel de technische als de organisatorische (menselijke) aspecten op een acceptabel (vastgesteld door het MT) veilig niveau te brengen en te houden.

Het implementeren van een ISMS (Information Security Management System) is gestart en is nog niet afgerond.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

Personeel en Toegang
In het Utrechtse rekenkamer rapport 'Zo sterk als de zwakste schakel' zijn aanbevelingen gedaan omtrent de fysieke beveiliging van het stadskantoor, waar ook BghU gehuisvest is. Om invulling te geven aan deze aanbevelingen maken we samen met gemeente Utrecht een analyse van de dreigingen waar we op het stadskantoor rekening mee moeten houden. Vanuit die dreigingsanalyse werkt gemeente Utrecht met BghU een set aan maatregelen uit.

Continuïteit en Incidenten
De continuïteit is over het algemeen goed geregeld, maar er is verbetering mogelijk rond continuïteitsplannen en met name het testen ervan.

Eind december is landelijk een nieuwe kwetsbaarheid ontdekt binnen Apache Log4J (software product voor het vastleggen van meldingen in alle gebruikte software). Onze software maakt geen gebruik van Log4J. Daar waar Log4J is aangetroffen bij onze leverancier zijn kwetsbaarheden geminimaliseerd door een oplossing (workaround) beschikbaar te stellen.

Net als voorgaande jaren wordt ondersteund en bewustzijn gestimuleerd door informatie over informatieveiligheid op intranet en door inzet van de tool nanolearning.

Informatiesystemen
Voor dit onderdeel is het beeld gemengd: er is verbetering mogelijk op het gebied van herstel van data en applicaties na incidenten, het beleid daarvoor, detectie van bedreigingen en het loggen van incidenten. Op andere onderdelen, zoals leveranciersrelaties en het testen van applicaties en de wijzigingen daarin en het registreren van beveiligings- en privacy incidenten scoort BghU goed.

Gegevensbescherming
Ook bij dit onderdeel is het beeld gemengd: met name rond het classificeren van informatie is verbetering mogelijk. Netwerksegmentering, het opstellen van beleid voor cryptografie en het beheer van digitale sleutels zijn goed. Voor toegang tot het gebruik van BghU systemen wordt de Zero Trust strategie1 gehandhaafd en is 2-Factor authenticatie (2FA) ingezet.

Onderwerp	Aantal	Bijzonderheden
Verwerkingen informatie per jaar	1	Geen
Verwerkersovereenkomsten per jaar	7	Geen
Datalekken/incidenten per jaar	3	In geen van de gevallen was een melding bij Autoriteit Persoonsgegevens nodig
Verzoeken om inzage persoonsgegevens	2	Geen verzoeken om vernietiging persoonsgegevens ontvangen
Aantal keer systemen niet beschikbaar per jaar	13	Oorzaak lag vaak aan externe leverancier. Bijv. connectiviteitsleverancier.
Deelnemers Nanonlearning in 2021	193	Geen

Audits	Voldaan	Bijzonderheden
DigID Audit 2021	Ja	Geen
E-herkenning audit 2021	Ja	Geen
UWV-gegevensuitwisseling audit 2021	Ja	Geen
ENSIA 2021	Ja	Twee punten ter verbeterplan.

Eenduidige Normatiek Single Information Overheid (ENSIA)
Vergelijkbaar met de BAG, BGT en BRO wordt binnen ENSIA verwacht dat het college van B&W zich door middel van een rapportage verantwoordt aan de toezichthouder. De WOZ gaat meelopen in dit ritme. Naar aanleiding van de laatste ENSIA rapportage heeft BghU een verbeterplan opgesteld.

Per 1 november 2022 kan BghU voldoen aan de gestelde eisen met betrekking tot de Stuf-TAX uitwisseling met de Waarderingskamer. Voor de uitwisseling van de stuf-TAX (Ascii) gegevens met de gemeenten moeten de komende maanden afspraken worden gemaakt. Voorbereidingen zijn hiertoe getroffen. Verder zal de leverancier van de nieuwe belastingapplicatie na ingebruikname (1 november 2022) zorg dragen voor een juiste audit van het koppelvlak richting de LV WOZ. BghU zal van het goedkeuren een afschrift ontvangen in de vorm van een verklaring. Voor beide opmerkingen geldt dus dat vanaf 1 januari 2023 voldaan kan worden aan de eisen die in de WOZ-Ensia zijn gesteld.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

Verslag van de archieffunctionaris
BghU heeft in voorgaande jaren een aantal aanbevelingen van Het Utrechts Archief ontvangen. BghU wil graag voldoen aan de eisen die de toezichthouder aan het archiefbeheer stelt. Daarop hebben wij in 2021 geacteerd. Door het opstellen van Beheersregels Informatiebeheer, regels die aangeven hoe de organisatie het informatiebeheer regelt, is een belangrijke stap gezet.

Daarnaast hebben wij een risicoanalyse opgesteld en zijn daarmee de verbeterpunten geprioriteerd, zodat we per onderdeel gestructureerd stappen kunnen zetten en de organisatie steeds beter kan voldoen aan de eisen die het informatiebeheer stelt. Ook is er een capaciteitsplan gemaakt. Deze maakt inzichtelijk wat er nodig is om het informatiebeheer goed te kunnen uitvoeren, in zowel capaciteit en kennis. Vooralsnog put de organisatie uit de huidige formatie, en hiermee wil BghU het informatiebeheer een stevig fundament geven.

Verder is er een stevig fundament gelegd onder een handboek vervanging. De organisatie moet nog stappen gaan zetten in het documentenbeheer - bijvoorbeeld door middel van een Document Management System (DMS) - alvorens het handboek vervanging kan worden voltooid en waaruit een vervangingsbesluit kan vloeien. Met als doel het reduceren van de opslag van fysieke documenten.
Er is in 2021 onderzoek geweest naar de noodzaak van een DMS; dit onderzoek heeft de organisatie richting gegeven en zal de aanschaf concreter worden in de loop van de implementatie van het nieuwe belastingpakket. De weg die voor het archiefbeheer in 2021 is ingeslagen, zal in 2022 worden voortgezet.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

1.2.6 Paragraaf verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin BghU zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. BghU kent als zelfstandige organisatie geen verbonden partijen.

BghU voert haar taken uit voor de volgende deelnemende gemeenten en voor het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. BghU is voor deze deelnemers een verbonden partij door het bestuurlijke en financiële belang.

Gemeente Bunnik

Gemeente De Bilt

Gemeente Houten

Gemeente Lopik

Gemeente Nieuwegein

Gemeente Stichtse Vecht

Gemeente Utrecht

Gemeente Utrechtse Heuvelrug

Gemeente Zeist

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Behorende bij onze verklaring d.d.

30 MRT 2022

astrium overheidsaccountants b.v.

1.2.7 Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. BghU heeft geen invloed op het grondbeleid van haar deelnemers. Om deze reden is de paragraaf Grondbeleid niet van toepassing.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

2 Jaarrekening

Na afloop van ieder boekjaar stelt BghU een jaarrekening op. In de jaarrekening zet BghU de (conform BBV artikel 24 lid 3) de financiële resultaten op een rij. De vastgestelde begroting vergelijken we met de in het boekjaar gerealiseerde resultaten en gedurende het jaar vastgestelde begrotingswijzingen. Deze jaarrekening bevat de realisatiecijfers die betrekking hebben op het boekjaar 2021. Het boekjaar en kalenderjaar lopen parallel aan elkaar.

De jaarrekening BghU kent de volgende opbouw:

- In onderdeel 2.1 staat de Staat van Baten en Lasten en de Balans 2021 weer.
- In onderdeel 2.2 zet BghU de gehanteerde waarderingsgrondslagen uiteen.
- In onderdeel 2.3 volgt een toelichting op de staat van baten en lasten.
- In onderdeel 2.4 licht BghU de balans toe.

2.1 Staat van baten en lasten 2021

De tabel hieronder bevat de staat van baten en lasten over 2021 op functioneel niveau. Op de volgende pagina staat de staat van baten en lasten op programmaniveau. De balans ultimo 2021 volgt daarna.

Staat van Baten en Lasten 31-12-2021					
bedragen in euro's	Afwijking Realisatie - Gewijz.begr. 2021	Realisatie 2021	Begroting 2021 na Berap I	Initiële Begroting 2021	Realisatie 2020
Rente & Afschrijving	€ 8.869	€ 312.131	€ 321.000	€ 398.000	€ 321.582
Personele lasten (incl. inhuur)	€ 98.774	€ 9.581.226	€ 9.780.000	€ 9.809.000	€ 9.468.515
Lasten personeel in dienst	€ 680.766	€ 8.949.234	€ 9.610.000	€ 9.639.000	€ 8.798.956
Lasten inhuur	€ -561.992	€ 731.992	€ 170.000	€ 170.000	€ 667.007
Materiële lasten bedrijfsvoering	€ 553.343	€ 5.205.657	€ 5.759.000	€ 5.504.000	€ 5.231.058
ICT-transitie (dekking bestemmingsreserve)	€ 945.401	€ 326.470	€ 1.271.870		
Proceskosten	€ -300.000	€ 1.100.000	€ 800.000	€ 800.000	€ 823.000
Onvoorzien	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ 100.000	
Totaal lasten	€ 1.406.387	€ 16.625.483	€ 18.031.870	€ 16.611.000	€ 15.844.155
Vervolgingskosten (aanmaningen, dwangbevelen e	€ -60.831	€ -1.289.169	€ -1.350.000	€ -1.201.000	€ -1.357.279
Overige opbrengsten*	€ 87.980	€ -142.980	€ -55.000	€ -55.000	€ -291.746
Totaal baten	€ 27.148	€ -1.432.148	€ -1.405.000	€ -1.256.000	€ -1.649.025
Te dekken bedragen	€ 1.433.535	€ 15.193.335	€ 16.626.870	€ 15.355.000	€ 14.195.130
Deelnemersbijdragen	€ -	€ 15.305.000	€ 15.305.000	€ 15.305.000	€ 15.085.000
Saldo van baten en lasten	€ -1.433.535	€ 111.665	€ -1.321.870	€ -50.000	€ 889.870
Onttrekking bestemmingsreserve	€ 995.400	€ 326.470	€ 1.321.870	50.000	€ 50.000
Dotatie algemene reserve					
Dotatie bestemmingsreserve					
Resultaat voor bestemming	€ -438.135	€ 438.135	€ -	€ -	€ 939.870

Behorende bij onze verklaring d.d.

30 MRT 2022

astrium overheidsaccountants b.v.

	Initiële begroting 2021	Gewijzigde begroting 2021	Realisatie 2021
Lasten			
Databeheer	€ 5.005.735	€ 5.324.500	€ 4.822.423
Dienstverlening inclusief VOM	€ 4.398.600	€ 4.171.031	€ 5.059.927
Ondersteunende processen (overhead)	€ 7.206.665	€ 8.536.339	€ 6.743.133
Totaal	**€ 16.611.000**	**€ 18.031.870**	**€ 16.625.483**
Baten ter dekking (algemene dekkingsmiddelen)			
Deelnemersbijdrage	€ 15.305.000	€ 15.305.000	€ 15.305.000
Vervolgingskosten	€ 1.201.000	€ 1.350.000	€ 1.289.169
Overige baten	€ 55.000	€ 55.000	€ 142.980
Totaal	**€ 16.561.000**	**€ 16.710.000**	**€ 16.737.149**
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	€ -50.000	€ -1.321.870.	€ 111.666
Mutaties reserves			
Bestemmingsreserve	€ 50.000	€ 1.321.870	€ 326.470
Totaal	**€ 50.000**	**€ 1.321.870**	€ 326.470
Gerealiseerde resultaat	€ 0	€ 0	€ 438.315

Behorende bij onze verklaring d.d.

30 MRT 2022

astrium
overheidsaccountants b.v.

2.2 Balans ultimo 2021

Balans voor resultaatbestemming	31-12-2021	31-12-2020
VASTE ACTIVA		
Materiële Vaste Activa (investering met economisch nut)	€ 1	€ 312.132
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar	€ 5.648.710	€ 4.062.000
Liquide middelen	€ 251.158	€ 304.728
Overlopende activa	€ 936.807	€ 826.538
	€ 6.836.676	€ 5.505.398
EIGEN VERMOGEN		
Saldo Algemene reserve	€ 105.870	€ 437.869
Saldo Bestemmingsreserve	€ 995.401	€ 50.000
Te bestemmen resultaat	€ 438.135	€ 939.870
VASTE PASSIVA		
Vaste schulden met rentetypische looptijd	-	€ -
Voorzieningen	€ 201.976	€ 259.350
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd	€ 453.526	€ 280.682
Overlopende passiva	€ 4.641.769	€ 3.537.627
	€ 6.836.676	**€ 5.505.398**

Behorende bij onze verklaring d.d.

30 MRT 2022

astrium
overheidsaccountants b.v.

2.3 Waarderingsgrondslagen

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Onderstaand een korte toelichting op de waarderingsgrondslag per balansonderdeel.

Materiële vaste activa (investeringen met economisch nut)
Materiële vaste activa waardeert BghU tegen aanschafwaarde, waarbij BghU de aanschafwaarde vermindert met afschrijvingen, investeringssubsidies en investeringsbijdragen van derden (indien van toepassing).

De jaarlijkse afschrijvingen berekenen we conform de lineaire afschrijvingsmethode en op basis van de verwachte economische levensduur (netto-methode). Hiervoor gebruikt BghU de afschrijvingstermijnen zoals beschreven in de Nota Waarderen en Afschrijven 2018. Voor activa die BghU gedurende het begrotingsjaar in gebruik neemt, start de afschrijvingsperiode 1 januari van het jaar erop.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
De uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar waardeert BghU tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen wegens verwachte oninbaarheid. BghU hanteert de statische methode van vaststelling van deze voorziening. Onder uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar worden ook de uitzettingen in de schatkist van het Rijk gepresenteerd.

Liquide middelen
In de balans neemt BghU onder de liquide middelen de banksaldi van de bankrekeningen die op naam van BghU staan op. Onder de liquide middelen worden ook kruisposten verantwoord. Er is geen sprake van kasgeld. Liquide middelen waardeert BghU tegen nominale waarde.

Overlopende activa
Overlopende activa waardeert BghU tegen nominale waarde.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserve voor de investering in de ICT en het resultaat (voor bestemming) volgend uit de staat van baten en lasten.

Voorzieningen
BghU kent risicovoorzieningen, die worden gewaardeerd tegen nominale waarde op basis van de risicoschatting per balansdatum. De voorziening wordt in het volgende boekjaar gebruikt om lasten te dekken.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar
De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 waardeert BghU tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
Overlopende passiva waardeert BghU tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling
De BghU stelt haar jaarrekening op conform het principe van het 'stelsel van baten en lasten'. De baten en lasten rekent BghU toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's worden, voor zover zij hun oorsprong vinden in het desbetreffende begrotingsjaar, in acht genomen.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

2.4 Toelichting op de balans

In deze paragraaf worden de diverse balansrekeningen kort toegelicht. De toelichting begint met een toelichting op de activazijde van de balans en eindigt met een toelichting op de passivazijde van de balans. Eventuele opvallende mutaties en wijzigingen ten opzichte van het voorgaande jaar, worden hier ook benoemd.

2.4.1 Toelichting activa

Vaste Activa

De investeringen in ICT/applicaties betreffen voornamelijk de investering in de softwarepakketten die de BghU heeft aangeschaft ter ondersteuning van haar belastingproces. De oorspronkelijke investering in deze pakketten heeft plaatsgevonden in 2013/2014 en is vervolgens jaarlijks afgeschreven. Eind 2017 is besloten de afschrijvingsduur van de huidige systemen te verlengen tot en met 2021. Hoewel de contracten deels doorlopen in 2022 en 2023, is gezien de aard van de investering en de overgang naar een cloud-oplossing besloten het volledige restbedrag in 1 keer ten laste te brengen van het resultaat 2021. Dit is gelijk aan het bedrag dat is opgenomen in de begroting. Daarmee bezit BghU formeel geen activa meer.

Toelichting investeringen in vaste activa

Materiële vaste activa - Investeringen met economisch nut			
Boekjaar	**Saldo Vervoersmiddelen**	**Afschrijving Vervoersmiddelen**	**Waarde vervoers-middelen per 31/12**
2014	€ 90.688	€ 20.967	€ 69.722
2015	€ -	€ 20.967	€ 48.755
2016	€ -16.280	€ 15.306	€ 17.169
2017	€ -9.588	€ 5.598	€ 1.983
2018	€ -	€ 1.983	€ -
2019	€ -	€ -	€ -
2020	€ -	€ -	€ -
	€ 64.820	**€ 64.820**	€ -
Boekjaar	**Saldo Machines/App.**	**Afschrijving Machines/App.**	**Waarde machines/ app. per 31/12**
2014	€ 4.265.146	€ 853.029	€ 3.412.117
2015	€ 364.149	€ 925.859	€ 2.850.407
2016	€ -	€ 925.859	€ 1.924.548
2017	€ -	€ 925.859	€ 998.689
2018	€ 215.736	€ 259.129	€ 955.296
2019	€ -	€ 321.582	€ 633.714
2020	€ -	€ 321.582	€ 312.132
2021	-	€ 312.132	€ 1 (afronding)
	€ 4.845.031	**€ 4.845.031**	€ 1

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
De hoofdmoot van deze post wordt gevormd door de middelen die in de schatkist van het Rijk staan. Dat bedroeg per 31-12-2021 ruim 5,5 miljoen euro. Daarnaast is er nog een kleine post met overige uitzettingen. Dit betreffen 3 vorderingen aan overheidsinstellingen die gezamenlijk een totaalbedrag van € 109.031 vormen. Dit zijn openstaande vorderingen in het kader van een aantal met individuele deelnemers verrekende kosten. Het debiteurenrisico op deze vorderingen wordt als zeer laag ingeschat.

Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar	31 december 2021	31 december 2020
Uitzettingen in 's Rijks Schatkist	€ 5.539.679	€ 4.040.796
Overige Vorderingen	€ 109.031	€ 21.204
Totaal	**€ 5.648.710**	**€ 4.062.000**

Alle decentrale overheden zijn verplicht om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden hun liquide middelen aanhouden bij het ministerie van Financiën.

Daarbij wordt een drempelbedrag (een bedrag dat een organisatie buiten de schatkist mag houden) gehanteerd. De drempel is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen met een minimum van € 250.000, -.

Voor BghU geldt het minimumbedrag van € 250.000, - als drempel. Dit drempelbedrag is ook van toepassing op de belastingopbrengsten die binnenkomen op de bankrekening van BghU en die BghU na ontvangst via een (ongeveer) tweewekelijkse cyclus afdraagt aan haar deelnemers.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)				
	1e kw 2021	**2e kw 2021**	**3e kw 2021**	**4e kw 2021**
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.004	391	263	251
Drempelbedrag	250	250	1.000	1.000
Ruimte onder het drempelbedrag				
Overschrijding van het drempelbedrag	754	141		
Onderschrijding van het drempelbedrag			737	749

De overschrijding van het drempelbedrag in het kader van het schatkistbankieren wordt veroorzaakt door betalingen van verschuldigde belastingen na het afroommoment (rond 3 uur 's middags) van het schatkistbankieren. Aan het einde van het eerste kwartaal (31 maart) is een eerste vervaltermijn van de belastingaanslag opgenomen, die na het afromen nog leidde tot €754.000 aan betalingen. Hetzelfde geldt in mindere mate voor de overige kwartaaleinden. In 2022 wordt dit opgelost door de nieuwe huisbankier ING, die per einde dag afroomt.

Liquide middelen
Het saldo van de liquide middelen bedraagt € 251.158. Dit is het geld dat op rekening van BghU staat en niet is afgeroomd naar de schatkist van het Rijk per balansdatum 31-12-2021. In voorgaande jaren werden de betalingen onderweg naar de schatkist ook tot de liquide middelen gerekend. Deze zijn nu voor 2020 en 2021 weergegeven als uitzettingen in 's Rijks Schatkist. Dat leidt tot een hoger saldo op deze uitzettingen, en een lager saldo op de liquide middelen (verschil ongeveer € 300.000), maar is verder alleen relevant voor presentatiedoeleinden. Ten aanzien van de overige geldmiddelen bestaan er geen belangrijke beperkingen, ze staan ter vrije beschikking.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants bv

Overlopende activa
Onderstaand is een specificatie opgenomen van de overlopende activa per 31-12-2021

Specificatie overlopende activa	31 december 2021	31 december 2020
Dwanginvordering	€ 843.000	€ 674.000
Overige overlopende activa	€ 93.807	€ 152.538
Totaal	**€ 936.807**	**€ 826.538**

De post Dwanginvordering betreft de raming van de vervolgingskosten die de BghU tot ultimo 2021 in rekening heeft gebracht bij belastingplichtigen en nog verwacht te ontvangen in de komende jaren. Aangezien het invorderingstraject wordt uitgevoerd door medewerkers van de BghU, komende opbrengsten (vervolgingskosten) ook toe aan de BghU. Doordat er in 2021 minder activiteiten zijn geweest op het gebied van dwanginvorderingen, is de nog te verwachte opbrengst ultimo 2021 hoger in vergelijking tot voorgaand boekjaar.

2.4.2 Toelichting passiva

Eigen Vermogen
Het eigen vermogen bestaat ultimo 2021 uit een algemene reserve, een bestemmingsreserve en het nog te bestemmen resultaat. Het positieve rekeningresultaat 2020, € 939.870, is na vaststelling van de jaarrekening gedoteerd in de bestemmingsreserve voor de aanbesteding van ICT-middelen. Daarnaast is bij het vaststellen van de plannen rondom de ICT-implementatie een bedrag van € 332.000 onttrokken uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt na deze onttrekking € 105.870.

Verloop algemene reserve vanaf 2015

	Beginbalans	Dotatie	Onttrekking	Saldo
2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2015	€ 0	€ 342.100	€ 0	€ 342.100
2016	€ 342.100	€ 39.150	€ 0	€ 381.250
2017	€ 381.250	€ 0	€ 0	€ 381.250
2018	€ 381.250	€	€ 34.839	€ 346.411
2019	€ 346.411	€ 0	€ 0	€ 346.411
2020	€ 346.411	€ 91.459	€ 0	€ 437.870
2021	€ 437.870	€ 0	€ 332.000	€ 105.870

Verloop bestemmingsreserve ICT

	Beginbalans	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31-12
2019	**€ 0**	€ 0	**€ 0**	€ 0
2020	**€ 0**	€ 100.000	€ 50.000	€50.000
2021	€ 50.000	€ 1.271.870	€ 326.470	€ 995.400

Voorzieningen
BghU kent in 2021 één voorziening, die per einde boekjaar 2020 in het leven is geroepen.

Risicovoorziening proceskostenvergoeding
BghU kent een regelmatig patroon voor het verwerken van WOZ-bezwaren, waarbij een gemiddeld percentage van deze bezwaren ook leidt tot een proceskostenvergoeding. Aan het eind van het jaar is over het algemeen 3% van de totale bezwaarlast nog open. Dit betreft met name bezwaren die aan het eind van het jaar zijn binnengekomen. De eventuele proceskosten die daarbij horen, volgen in het jaar daaropvolgend. Omdat dit volume jaar op jaar ongeveer gelijk is, is het niet nodig om daar een voorziening voor te treffen.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

Eind 2021 stond echter nog ongeveer 17 % van de totale werklast open, een percentage vergelijkbaar met het percentage dat eind 2020 opeen stond. Dit is een dermate hoge afwijking ten opzichte van de normale situatie, dat het nodig is om een voorziening te treffen voor de vergoeding van de proceskosten die in 2022 volgen. De voorziening voor de ultimo 2021 nog onderhanden zijnde bezwaren en beroepen bedraagt €201.976.

Verloopoverzicht risicovoorziening proceskostenvergoeding

	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31-12
2019	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2020	€ 0	€ 259.350	€ 0	€ 259.350
2021	€ 259.350	€ 201.976	€ 259.350	€ 201.976

Vlottende passiva

Specificatie Vlottende Schulden	31 december 2021	31 december 2020
Specificatie netto vlottende schulden		
Overige schulden	€ 453. 526	€ 280.682
Netto vlottende schulden totaal	**€ 453.526**	**€ 280.682**
Specificatie overlopende passiva		
Af te dragen saldo aan deelnemers	€ 3.062.797	€ 2.648.169
Te betalen premies en loonheffing	€ 618.413	€ 567.393
Te betalen omzetbelasting	€ 21.268	€ 20.889
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen.	€ 939.291	€ 301.176
Overlopende passiva totaal	€ 4.641.769	€ 3.537.627

De netto vlottende schulden betreffen het crediteurensaldo, ofwel het saldo van de reeds ontvangen facturen voor ontvangen goederen of diensten, die nog niet betaald zijn op 31 december 2021.

Bij de overlopende passiva gaat het onder meer om te verwachten lasten die betrekking hebben op het boekjaar 2021, maar die door externe partijen nog niet in rekening zijn gebracht. Daar zitten in 2021 een aantal vorderingen in opgenomen die betrekking hebben op de implementatie van de belasting- en waarderingsapplicaties (officiële mijlpalen uit de overeenkomsten). Daarom is deze post hoger dan vorig jaar. In de post overige schulden is ook de nabetaling aan de medewerkers op basis van de eenmalige vergoeding uit de CAO betrokken.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

2.4.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Onderstaand 5 verplichtingen die BghU is aangegaan en die niet zichtbaar zijn op de balans per 31 december 2021

- **Kredietfaciliteit**: BghU heeft bij de BNG een kredietfaciliteit van € 15.000.000,-. Per balansdatum wordt hier geen gebruik van gemaakt. In de aanbesteding van het betalingsverkeer is opgenomen dat BghU per 1 januari 2022 terugschakelt naar een kredietfaciliteit van € 3.000.000. Die faciliteit is voldoende voor incidentele uitschieters in het betalingsverkeer van de bedrijfsvoeringsorganisatie. Voor het uitbetalen van de belastingopbrengsten is een separate bankrekening beschikbaar, die geen relatie heeft met de benodigde kredietfaciliteit.

- **Kantoorruimte**: BghU maakt sinds 6 oktober 2014 gebruik van de helft van de 15e en de gehele 16e etage in de Zuidtoren van het Stadskantoor gelegen aan het Stadsplateau 1 te Utrecht. Dit gebruik is op 19 april 2016 geformaliseerd met het vestigen van een afgeleid recht, te weten een onder-erfpachtrecht en een onder-opstalrecht. BghU betaalt hiervoor een jaarlijkse retributie. De retributie bedraagt in 2021 € 521.199. De looptijd van deze overeenkomst is 10 jaar. Na afloop van het contract is BghU bevoegd het recht op te zeggen. Gekoppeld aan dit pandrecht, is een jaarlijks bedrag van € 375.414 voor de facilitaire dienstverlening die hoort bij deze specifieke huisvesting.

- **Leaseverplichting vervoersmiddelen**: momenteel beschikt BghU over 3 leaseauto's, waarbij variërende contractduren zijn afgesproken. Deze 3 leaseauto's zijn onderdeel van BghU. De verplichting die hieraan meerjarig is gekoppeld, is afhankelijk van de keuze die medewerkers maken om al dan niet in een auto te blijven rijden voor het werk. Op maandbasis gaat het om een bedrag rond de € 2.000 aan leaseverplichtingen.

- **Leaseverplichting kopieerapparatuur**: BghU heeft een leasecontract afgesloten ten behoeve van de kopieerapparatuur die op het kantoor te Utrecht aanwezig is. Dit contract wordt in 2022 aanbesteed en is daarmee geen langlopende verplichting meer.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

2.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

In dit hoofdstuk wordt de staat van baten en lasten toegelicht. Onder hoofdstuk 1.1.4 is beknopt weergegeven onder welke programmatische onderdelen de resultaten van 2021 zijn verwerkt. Dit hoofdstuk bevat een uitgebreidere analyse van de staat van baten en lasten over 2021.

2.5.1 Toelichting op staat van baten en lasten per kostencategorie

Rente en afschrijving

Zoals al gemeld bij de 1e bestuursrapportage, vallen de afschrijvingslasten in 2021 lager uit dan in de begroting 2021 was voorzien. Het voordeel bedraagt € 76K. In de 1e begrotingswijziging 2021 is dit gecorrigeerd en is het voordeel verwerkt in een bijstelling van de begroting. Bij het verwerken van de definitieve afschrijvingen is een bedrag van € 312K verwerkt, wat uiteindelijk leidt tot een voordeel van € 9K ten opzichte van de 1e bestuursrapportage.

Personele lasten inclusief inhuur

Breakdown personele lasten		2021		2020
Personele lasten vast personeel	€	8.949.234	€	8.801.508
Inhuur Overhead	€	8.250	€	3.492
Inhuur WOZ Proces algemeen	€	43.113	€	85.148
Inhuur Databeheer	€	190.695	€	162.328
Inhuur Bezwaar en Beroep (WOZ)	€	480.830	€	416.040
Inhuur Directe Klant	€	-18.476	€	-
Inhuur Kwijtschelding	€	13.253	€	-
Inhuur Invordering	€	14.327	€	-
Totale personele lasten	€	**9.681.226**	€	**9.468.516**
Begroot	€	**9.780.000**	€	**9.712.000**
Voordeel	€	**98.774**	€	**243.485**

Het grootste deel van de personele lasten bestaat uit personeel in loondienst. Een deel van de loonsom wordt jaarlijks beschikbaar gehouden voor het inhuren van personeel rondom piekbelastingen. In de begroting was reeds rekening gehouden met de effecten van de CAO-stijgingen die werden verwacht voor 2021. De eenmalige uitbetaling van de 'coronavergoeding' is verwerkt in 2021 en opgevangen binnen de loonsom. Het gaat hierbij om een bedrag van rond de € 150.000 en is hoger dan de € 97.000 die was geraamd op basis van de 1% materiële stijging van de lasten.

De personele lasten vielen echter toch lager uit dan voorzien. De verklaring bestaat uit twee delen. De kosten voor personeel in dienst vallen € 661.000 lager uit, waarvan € 110.000 bestaat uit lagere kosten voor opleidingen, woon-werkverkeer en overige personeelslasten. Dit is vrijwel volledig toe te schrijven aan de effecten van de coronapandemie. BghU gaat ervan uit dat dit voordeel daarmee grotendeels incidenteel is.

Tevens zijn veel openstaande vacatures later of nog niet ingevuld, ook mede door de coronapandemie, wat optelt tot een voordeel van € 207.000. Daarnaast is vrije vacatureruimte ingezet voor inhuur (€ 174.000) en was in de loonsom € 170.000 reeds voorzien voor inhuur.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

De inhuurlasten zijn daardoor dit jaar € 562.000 hoger dan voorzien in de begroting 2021 en die kosten komen vrijwel volledig voor rekening van het WOZ-bezwarenproces en het project richting het oordeel goed van de Waarderingskamer. Ook kon deze inhuur gedekt worden, conform de gehanteerde loonsomsturing, uit de totale som voor loonkosten. Het totale voordeel op de personele lasten komt daarmee uit op bijna € 99.000.

Materiële lasten
In de materiële lasten is een voordeel van € 553.000 gerealiseerd. Dit voordeel is feitelijk hoger, omdat in deze materiële lasten ook € 103.000 aan specifieke kosten voor projecten voor individuele deelnemers zijn verantwoord. Het feitelijke voordeel op de 'going concern' materiële lasten bedraagt daarmee uiteindelijk € 714.000. Afwijkingen hoger dan € 50.000 zijn hieronder toegelicht. Of het voordeel incidenteel of structureel is, staat met een I/S aangegeven.

Onderwerp	*Gewijzigde begroting 2021*	*Realisatie 2021*	Resultaat	*Toelichting*	*I/S*
Project Waarderingskamer Goed	€ 255.000	€ 80.000	€ 175.000	Het project Waarderingskamer goed zou in eerste instantie vanuit de materiële lasten gedekt worden. Echter, uiteindelijk is dit verantwoord en gedekt vanuit de loonsom omdat die (door latere invulling van vacatures) toereikend bleek. Dit is een incidenteel voordeel. In de begroting 2022 is nog eenmalig een bedrag opgenomen voor het project van de Waarderingskamer	I
Projectkosten	€ 500.000	€ 276.000	€ 224.000	In de begrotingen BghU tot en met 2021 was een restpost opgenomen voor de projecten, die ook (net als in 2020) uiteindelijk te hoog bleek. Voor 2022 is dit bedrag gefixeerd op € 200.000. Gezien de verwachte inzet op het project van de aanbesteding, zou dat voldoende moeten zijn.	I/S
Telecommunicatie	€ 65.000	€ 5.000	€ 59.000	Voordeel wordt veroorzaakt door een andere werkwijze bij de telecomaanbieder, waardoor een grote (verwachte) naheffing over 2020 niet meer kwam. Daardoor viel zowel de gereserveerde last vrij als de het budget dat voor 2021 noodzakelijk was.	I
Juridische en Incassokosten	€ 149.5000	€ 81.500	€ 68.000	Er werden minder hernieuwde dwangbevelen betekend, wat resulteerde in minder opbrengsten van de dwanginvordering en kosten voor de incasso-afhandeling	I
Overige voordelen			€ 188.000	Diverse overige voordelen, waaronder lagere autokosten, lagere kosten voor facilitaire dienstverlening door onder meer corona en een lager bedrag aan niet-compensabele BTW. Deze diverse posten tellen op dit bedrag.	

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

Proceskosten
De proceskosten vallen € 300.000 hoger uit dan voorzien in de begroting 2021. Hoewel dit risico is onderkend bij de 2e bestuursrapportage, valt het negatieve resultaat hoger uit dan toen verwacht. Uiteindelijk is de belangrijkste oorzaak de stijging van het aantal NCNP-bezwaren. Het toekenningspercentage is ongeveer gelijk gebleven, maar door de hogere instroom zijn de kosten voor 2021 hoger opgelopen dan in de voorgaande jaren. De verwachting is dat de instroom van NCNP-bezwaren de komende jaren op dit niveau zal blijven, waarbij er voor de deelnemers ook een risico is dat deze kosten zicht in ieder geval stabiliseren rond de € 1,1 miljoen waar ze zich nu bevinden.

ICT-lasten
Het bestuur van BghU reserveerde voor 2021 € 1.321.000 voor de overgang van de ICT-systemen. Daarvan is tot op heden € 326.000 benut. Er zijn twee hoofdreden voor de lagere benutting van deze reserve dan verwacht. Ten eerste is bij het opstellen van de projectbegroting uitgegaan van een implementatietraject dat grotendeels plaats zou vinden in 2021. Na een latere start van de aanbestedingsprocedures en een verschuiving van de ingebruikname datum van de belastingapplicatie, valt het grootste deel van de implementatie in 2022.

Dat had effect op de verwachte inzet van tijdelijk extern personeel: die inzet is ook grotendeels nodig in 2022 in plaats van 2021. Daarnaast valt de realisatie van de belastingapplicatie voordeliger uit dan vooraf verwacht. Er is dus ook een prijsvoordeel dat voor een lagere benutting van de reserve zorgt. Van de € 326.000 is:

- € 70.000 besteed aan algemene strategievorming voor het gehele inkooptraject en het gehele ICT-landschap;
- € 151.000 besteed aan de voorbereiding, het opstellen van het programma van eisen en de uitvoering van 4 Europese Aanbestedingsprocedures.
- € 27.000 besteed aan de voorbereiding van de implementatie door de implementatiemanager;
- € 78.000 gereserveerd voor mijlpaalbetalingen aan de leveranciers van de nieuwe applicaties;
- € 5.000 benut voor algemene projectkosten

Onvoorzien
De post onvoorzien kan gebruikt worden voor tegenvallers in de bedrijfsvoering, waarbij de toename in proceskosten als specifiek onderwerp genoemd werd. Deze toename heeft zich voorgedaan, maar kon BghU opvangen door middel van onderschrijding op de andere materiële budgetten. Het voordeel op de post onvoorzien bedraagt daarmee € 100.000.

Vervolgingskosten
Bij de vervolgingskosten is sprake van een nadeel van ongeveer € 60.000. Bij de wijziging van de begroting bij de 1e bestuursrapportage 2021 is gerekend met een bedrag op basis van de realisatie 2020. Dit voordeel verwerkte BghU dan ook in de 1e bestuursrapportage 2021 en in de begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025. In 2021 was de realisatie echt lager dan verwacht. Dit heeft vooral te maken met een lager dan verwachtte tekening van hernieuwde bevelen. De verwachting is dat de realisatie in 2022 weer het niveau van 2020 haalt.

Overige baten
Het resultaat van de overige baten is positief. Dit wordt vrijwel volledig veroorzaakt door de eenmalige projectbijdrage van de gemeente Stichtse Vecht, waar kosten in de materiële lasten tegenover stonden. De overige posten laten geen voor- of nadelen zien.

Deelnemersbijdrage
De deelnemersbijdrage 2021 is gerealiseerd conform de vastgestelde verdeling over de deelnemers.

Reserves
Het rekeningresultaat 2020 is, conform besluitvorming in de bestuursvergadering van 1 april 2021, verwerkt als dotatie aan de bestemmingsreserve voor de aanbesteding van de ICT-middelen. Daaruit is inmiddels ook de eerste € 326.470 conform besluitvorming onttrokken.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

In de reserve ICT zit op dit moment een bedrag van € 995.400. Bij de behandeling van de 1e bestuursrapportage 2022 kan duidelijk worden hoeveel hiervan nog nodig is voor het boekjaar 2022, dit is afhankelijk van de benodigde in te huren capaciteit in het kader van de overgang naar het nieuwe belastingsysteem. In de reserve nog te bestemmen resultaat is een bedrag van € 438.315 opgenomen.

2.5.2 Detailtoelichting effecten Covid-19

Op verzoek van het bestuur is in kaart gebracht welk effect de uitbraak van het coronavirus in financiële zin op BghU heeft gehad. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen een direct effect en een indirect effect. Directe effecten zijn lagere lasten voor reiskosten en hogere lasten voor thuiswerkvoorzieningen, terwijl indirecte effecten bijvoorbeeld bestaan uit latere invulling van vacatures door de uitbraak van het coronavirus. Dit speelde met name in de periode van de eerste lockdown van maart 2020, toen zowel scope als de lange termijn werking van de maatregelen nog onvoldoende inzichtelijk was.

Directe corona-effecten

(Bedragen naar boven afgerond op € 1.000)

Type last	Voordeel /nadeel	Effect 2021	Doorwerking 2022
Personele lasten			
Reiskosten	Voordeel	€ 75.000	Ja, loopt mee in analyse bestuursrapportage I 2022
Representatie	Voordeel	€ 10.000	Ja, loopt mee in analyse bestuursrapportage I 2022
Materiele lasten			
Bureaustoelen thuiswerken en extra hulpmiddelen (laptops etcetera)	Nadeel	€ 10.000	Ja, loopt mee in analyse bestuursrapportage I en overgang naar hybride werken

Indirecte corona-effecten

De indirecte corona-effecten in 2021 zijn moeilijk uitputtend te maken. De volgende effecten zijn in ieder geval duidelijk zichtbaar in het resultaat 2021. De verwachting is dat deze effecten eenmalig zijn.

Personele lasten	Voordeel/nadeel	Effect 2021	Doorwerking 2022
Opleidingen	Voordeel	120.000 (60.000 ten opzichte van Berap I)	Niet helemaal toe te schrijven aan corona, maar pandemie heeft ook effect in 2022. Loopt mee in analyse bestuursrapportage 1.
In te vullen vacatures	Voordeel	Niet te specificeren	Niet helemaal toe te schrijven aan corona, maar ook aan de arbeidsmarkt als geheel. Loopt mee in analyse bestuursrapportage 1.

Behorende bij onze verklaring d.d.

30 MRT 2022

astrium overheidsaccountants b.v.

2.5.3 Detailtoelichting Wet Normering topinkomens

De WNT is van toepassing op BghU. Het voor BghU toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000 het algemeen bezoldigingsmaximum. BghU heeft in 2021 één leidinggevende topfunctionaris gehad, die voldeed aan de normen van de WNT.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2021	
Bedragen x € 1	**M. Vrisou van Eck**
Functiegegevens	Directeur BghU
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.462
Beloningen betaalbaar op termijn	21.678
Subtotaal	*140.140*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	140.140
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium overheidsaccountants b.v.

Gegevens 2020	
Bedragen x € 1	**M. Vrisou van Eck**
Functiegegevens	Directeur BghU
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	115.648
Beloningen betaalbaar op termijn	20.227
Subtotaal	*135.875*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000
Bezoldiging	**135.875**

Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam functionaris	Deelnemers	Functie BghU	Duur dienstverband	Beloning 2021
Dhr. J.C.H. Haan	Dijkgraaf hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (voorzitter bestuur BghU)	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. B. de Jong (treedt terug per februari 2022, opvolger nog niet formeel in bestuur geweest).	Hoogheemraad hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Mevr. A. Dekker	Wethouder gemeente Bunnik	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t	n.v.t.
Dhr. G.J. Spelt	Wethouder gemeente Lopik	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. H. Adriani	Wethouder gemeente Nieuwegein	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. D.M.P.G Smolenaers	Wethouder gemeente De Bilt	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. K. van Dalen	Wethouder gemeente Houten	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. G. Boonzaaijer	Wethouder gemeente Utrechtse Heuvelrug	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Mevr. A. Klein	Wethouder gemeente Utrecht	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. S. Jansen	Wethouder gemeente Zeist	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.
Dhr A. Wisseborn	Wethouder gemeente Stichtse Vecht	Onbezoldigd bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen.
Er zijn in 2021 geen uitkeringen verstrekt wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

2.5.4 Realisatie per taakveld

Taakveld		Taakveldomschrijving	Verdeling	Overhead	Databeheer	Dienstverlening	Totaal
Taakveld	0.2	Burgerzaken	0,00%	€ -	€ -	€ -	€ -
Taakveld	0.61	OZB woningen	31,01%	€ 2.091.046	€ 1.495.433	€ 1.569.083	€ 5.155.562
Taakveld	0.62	OZB niet-woningen	3,13%	€ 211.060	€ 150.942	€ 158.376	€ 520.378
Taakveld	0.63	Parkeerbelasting	7,49%	€ 505.061	€ 361.199	€ 378.989	€ 1.245.249
Taakveld	0.64	Overige belastingen	28,28%	€ 1.906.958	€ 1.363.781	€ 1.430.947	€ 4.701.687
Taakveld	1.1	Crsisib. & Brandweer	0,00%	€ -	€ -	€ -	€ -
Taakveld	1.2	Openbare Orde	0,02%	€ 1.349	€ 964	€ 1.012	€ 3.325
Taakveld	2.1	Verkeer en vervoer	0,01%	€ 674	€ 482	€ 506	€ 1.663
Taakveld	2.2	Parkeren	0,01%	€ 674	€ 482	€ 506	€ 1.663
Taakveld	2.3	Recreatieve havens	0,00%	€ -	€ -	€ -	€ -
Taakveld	3.3	Bedrijfsloket en regel.	0,05%	€ 3.372	€ 2.411	€ 2.530	€ 8.313
Taakveld	3.4	Economische promotie	0,19%	€ 12.812	€ 9.163	€ 9.614	€ 31.588
Taakveld	7.2	Riolering	16,79%	€ 1.132.172	€ 809.685	€ 849.562	€ 2.791.419
Taakveld	7.3	Afval	12,10%	€ 815.919	€ 583.513	€ 612.251	€ 2.011.683
Taakveld	7.5	Begraafplaatsen & Crem.	0,06%	€ 4.046	€ 2.893	€ 3.036	€ 9.975
Taakveld	8.3	Wonen en Bouwen	0,86%	€ 57.991	€ 41.473	€ 43.515	€ 142.979
			100,00%	€ 6.743.133	€ 4.822.423	€ 5.059.927	€ 16.625.483

Behorende bij onze verklaring d.d.
30 MRT 2022
astrium
overheidsaccountants b.v.

3. Controleverklaring accountant

De accountant.

Behorende bij onze verklaring d.d.

30 MRT 2022

astrium
overheidsaccountants b.v.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) per 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021, uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf "De basis voor ons goedkeurend oordeel ten aanzien van de getrouwheid en ons oordeel met beperking ten aanzien van de rechtmatigheid", in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat (voor het laatst) is vastgesteld door het bestuur op 23 oktober 2017.

De jaarrekening bestaat uit

1. de balans per 31 december 2021;
2. het overzicht van baten en lasten over 2021;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons goedkeurend oordeel ten aanzien van de getrouwheid en ons oordeel met beperking ten aanzien van de rechtmatigheid

De gemeenschappelijke regeling heeft voor twee contracten de Europese aanbestedingsregels niet gevolgd. De totale omvang van deze onrechtmatige uitgaven bedragen € 417.000.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het protocol op de accountantscontrole BghU 2018 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen.

Astrium Overheidsaccountants B.V.
Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
www.astrium.nl

Tel: (079) 36 23 613
Fax: (079) 361 57 77
info@astrium.nl

IBAN NL10RABO0322622360
BTW nr. NL810591625B01
KVK: 34168056

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende geschikt is als basis voor ons oordeel ten aanzien van de getrouwheid en ons oordeel met beperking ten aanzien van de rechtmatigheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 166.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde fouten groter of gelijk aan € 50.000 en onzekerheden groter of gelijk aan € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwantitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat (voor het laatst) is vastgesteld door het bestuur op 23 oktober 2017.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het protocol op de accountantscontrole BghU 2018, het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

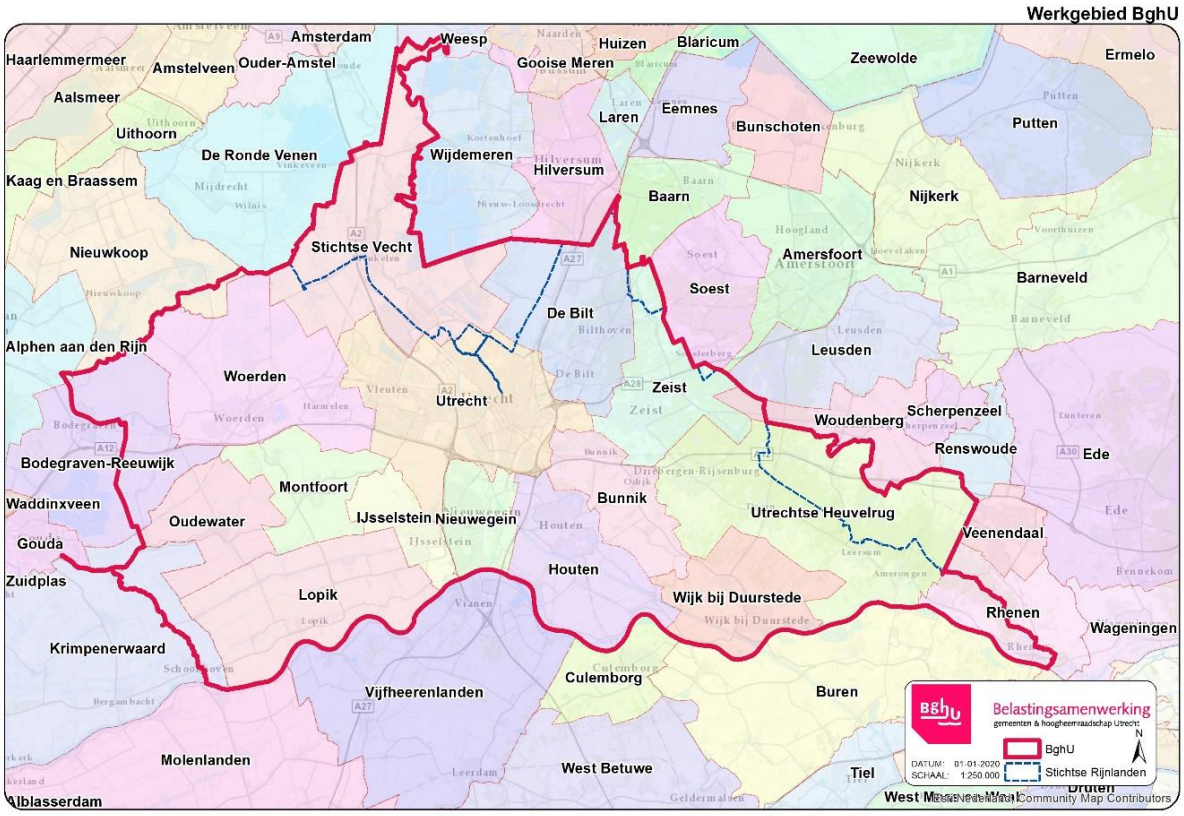
Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 30 maart 2022
Astrium Overheidsaccountants B.V.

Was getekend,
Drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE

Belastingsamenwerking
gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht

OntwerpBegroting BghU 2023 en Meerjarenperspectief 2024-2026

Inhoudsopgave

Voorwoord 3
1. Programmabegroting 4
1.1 Kernproces Databeheer 4
1.1.1 Wat willen we bereiken? 4
1.1.2 Wat gaan we daarvoor doen 5
1.1.3 Wat mag het kosten? 6
1.2 Kernproces Waardebepaling 7
1.2.1 Wat willen we bereiken? 7
1.2.2 Wat gaan we daarvoor doen? 7
1.2.3 Wat mag het kosten? 9
1.3 Kernproces Klantcontact 10
1.3.1 Wat willen we bereiken? 10
1.3.2 Wat gaan we daarvoor doen? 11
1.3.3 Wat mag het kosten? 12
1.4 Kernproces Innen 13
1.4.1 Wat willen we bereiken? 13
1.4.2 Wat gaan we daarvoor doen? 13
1.4.3 Wat mag het kosten? 14
1.5 Overhead 15
1.5.1 Wat willen we bereiken? 15
1.5.2 Wat gaan we daarvoor doen? 15
1.5.3 Wat mag het kosten? 16
1.6 BghU Activiteiten 17
2. Begroting 2023 en meerjarenperspectief 2024-2026 19
2.1 Begroting BghU 2023 per taak- en deelproces 19
2.2 Financieel perspectief 2024-2026 21
2.3 Deelnemersbijdragen 2023-2026 22
2.4 Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 23
3 Paragrafen 25
3.1 Lokale heffingen 25
3.2 Weerstandsvermogen & risicomanagement 26
3.3 Kapitaalgoederen 29
3.4 Financiering 30
3.5 Bedrijfsvoering 32
3.6 Paragraaf verbonden partijen 34
3.7 Grondbeleid 35
Vaststellingsbesluit 36
Bijlage A – Bijdrage verordening art. 40 GR 37

Voorwoord

De (ontwerp)Begroting BghU 2023 en het meerjarenperspectief 2024-2026 geeft inzicht in de doelstellingen en ambities voor de komende jaren. Vanzelfsprekend biedt de begroting daarmee ook een overzicht van de verwachte baten en lasten van BghU voor de jaren 2023 tot en met 2026.

Regionale samenwerking

Als samenwerkingsverband verzorgen wij namens de deelnemers de heffing en invordering van lokale belastingen binnen het werkgebied en stellen we jaarlijks de WOZ-waarden vast van alle onroerende zaken voor onze deelnemers. We verzorgen voor alle gemeentelijke deelnemers de uitvoering van de basisregistratie Waardebepaling Onroerende Zaken (Wet WOZ) en meten voor alle gemeenten de gebruiksoppervlakte in voor de basisadministratie adressen en gebouwen (BAG). Voor de gemeente Lopik verzorgt BghU de complete BAG-administratie.

We borgen de continuïteit van onze taakuitvoering en we streven naar continue verbetering van kwaliteit en klantgerichtheid van het waarderings- en belastingproces. BghU wordt geleid op basis van maatschappelijk algemeen aanvaardbare principes. We hebben afgelopen jaar onze strategie aangescherpt en intern uitgedragen met

- het streven naar goede en betrouwbare dienstverlening en
- efficiënt objectenbeheer.

Onze kernwaarden blijven onverminderd van kracht: klantgericht, efficiënt, resultaatgericht en samenwerken.

Organisatieontwikkeling

Vorig jaar stond in het teken van procesoptimalisatie, kwaliteitsverbetering en het beperken van het risico op achterstanden. De activiteiten hiertoe dragen bij aan het bereiken van onze organisatiedoelen. Op een aantal onderdelen wordt deze lijn voortgezet in 2023 en verder. Onze activiteiten zijn tevens gericht op het behalen van het oordeel ‘goed’ van de Waarderingskamer en op het verkrijgen van software welke aansluit bij gestandaardiseerde, optimale werkprocessen.

Het betreft een behoorlijke ICT transitie die verder gaat dan alleen werken met een nieuwe belastingapplicatie. De nieuw te verkrijgen ICT-infrastructuur heeft impact op de gehele organisatie en bereiden we gedegen voor. Ingegeven vanuit een aantal landelijke ontwikkelingen (effecten van coronamaatregelen voor inwoners en bedrijven, kwijtschelding kinderopvangtoeslag en verruiming kwijtscheldingsnorm arbeidsongeschikten en AOW’ers) blijven we adviseren over beleidsuitvoering.

We verwachten dat we naast de beheersmatige werkzaamheden meegroeien in regie, advisering en (GIS- en data-)analyses en dat onze stuurinformatie mee ontwikkelt met de ICT-transitie. De organisatieontwikkeling gaat ook over blijvend investeren in onze medewerkers, in kennisdeling en persoonlijke ontwikkeling, onder andere richting datagedreven werken en ook over simpelweg fysiek met elkaar blijven samenwerken aan onze dienstverlening. Gedurende het jaar 2022 zullen we ervaringen op gaan doen met hybride werken (deels thuis, deels op kantoor) en daar de juiste balans en kantooromgeving in vinden voor de komende jaren.

Al met al draagt deze begroting bij aan de continuïteit van onze mooie samenwerking om goede en betrouwbare dienstverlening te bieden voor inwoners en bedrijven en onze deelnemers!

1. Programmabegroting

1.1 Kernproces Databeheer

In het kernproces Databeheer, zijn de volgende activiteiten ondergebracht:

- Binnenkomende datastromen vanuit de landelijke voorzieningen BAG, BRK, BRP, HR en LV-WOZ;
- De gegevenslevering vanuit gemeenten voor alle leges, grafrechten, precario etc.;
- De gegevenslevering van derde partijen zoals waterleidingsbedrijven;
- Overige in- en externe datastromen zoals inlichtingenformulieren, constateringen door buitendienstmedewerkers, mutatiesignalering, meldingen van inwoners en ondernemers, bezwaar en ontheffingen, etc.
- Het inmeten van WABO-meetverzoeken van de deelnemende BAG-gemeenten
- De uitgaande datastroom van de WOZ-waarden richting de LV-WOZ;

Het beheer van deze data maakt dat we uiteindelijk de heffingen van de deelnemers kunnen opleggen. Ook deze activiteit vindt plaats binnen het kernproces databeheer.

1.1.1 Wat willen we bereiken?

Doelstellingen Databeheer

In de begroting 2023 zijn de volgende doelstellingen opgenomen voor het kernproces databeheer:

Onderwerp	Doelstellingen 2023
Beheer objecten (BAG, BRK)	• 99% van alle WOZ-objecten zijn in het belastingsysteem beschikbaar. Van deze objecten zijn alle gegevens actueel en met de juiste status aanwezig. • Alle gegevens die via landelijke voorzieningen of door andere stromen ontvangen worden zijn dagelijks/maandelijks verwerkt. • Er zijn geen achterstanden meer over oudere jaren en binnen het huidige belastingjaar aanwezig.
Beheer Eigenaren (BRK)	• Alle WOZ-objecten kennen een eigenaar. De mutaties die dagelijks binnenkomen via de landelijke voorziening worden per omgaande verwerkt. • Maandelijks worden er koopinlichting formulieren verzonden om de toestand van het object ten tijde van de verkoop vast te leggen en het verkoopcijfer als basis te gebruiken voor een juiste WOZ waarde vaststelling
Beheer Gebruikers (NHR, BRP)	• 95% van alle WOZ-en heffingsobjecten kent een actuele gebruiker. • De BRP wordt dagelijks verwerkt en kent geen achterstanden. • De NHR is bij en niet-woningen zijn zoveel mogelijk voorzien van een actuele gebruiker. Alle objecten die op leegstand staan zijn zowel administratief als ter plaatse gecontroleerd en staan terecht op leegstand. • Maandelijks worden naar aanleiding van gebruikersmutaties niet-woningen huurinlichtingen verstuurd om de objectkenmerken actueel te houden en de huurcijfers als basis voor de waardering te gebruiken.
Beheer Gebruik/ Verbruik	• Maandelijks worden alle aangeleverde waterverbruik mutaties gekoppeld, gecontroleerd en verwerkt. Er zijn geen achterstanden in de verwerking. • De aangeleverde gegevens worden voor meer doeleinden gebruikt dan alleen de grondslagen maar kunnen bijvoorbeeld ook gebruikt worden bij de controle van leegstaande woningen/bedrijven of afbakening van objecten.

Kwaliteitsnormen Databeheer 2023

Zoals voorgenomen voor het uitvoeringsprotocol 2023.

Procesactiviteit	Kwaliteitskenmerk	Doelstellingen 2023
Bestandsbeheer	Bestanden dienen juist, actueel en volledig te zijn	- 99% van alle, in de belastingapplicatie aanwezige gegevens, zijn volledig en correct. - De gegevens voldoen zodanig dat er een goedgekeurde accountantsverklaring is afgegeven.
Aanslagoplegging	Aanslagen dienen juist, volledig en tijdig te worden opgesteld	- 98% van alle eigenaren en gebruikers hebben op 28 februari een WOZ-beschikking en aanslag ontvangen. - De overige 2% die betrekking hebben op het belastingjaar 2023 zijn eind maart verzonden. - Maandelijks worden er aanvullende gebruikersaanslagen verzonden die betrekking hebben op nieuwe gebruikers die zich in de loop van het jaar in het verzorgingsgebied vestigen.

1.1.2 Wat gaan we daarvoor doen

De onder 1.1.1 genoemde datastromen, leiden tot het ontstaan van een WOZ-object die voorzien wordt van een waarde door de afdeling Waarderen. De ontvangen gegevens vanuit diverse bronnen en de WOZ-waarde vanuit Waarderen worden zodanig bewerkt en verrijkt dat de afdeling als eindproduct de gecombineerde aanslag en beschikking oplegt. Dit is inclusief de heffingen van het waterschap en eventuele specifieke belastingen per gemeente (zoals de hondenbelasting).

Dat betekent dat de afdeling ook verantwoordelijk is voor de tijdigheid en kwaliteit van de data voor de rest van het belastingproces. Doordat er steeds meer data wordt ontvangen staat de afdeling voor een grote uitdaging om tijdig al deze informatie te controleren, te koppelen en te verwerken. Omdat door verbeterde koppelingen met basisregistraties steeds meer wijzigingen geautomatiseerd (deels) verwerkt kunnen worden, zal de controle en kwaliteitsbewaking van de data ook een steeds grotere rol gaan spelen. Dat betekent dat voor 2023 de volgende grote ontwikkelingen op ons pad komen.

Software

2023 zal binnen de afdeling databeheer in het teken staan van de nieuwe softwarepakketten. Voor het eerst zal de gecombineerde aanslag via het nieuwe belastingpakket opgelegd gaan worden. Maar zal ook de BAG voor de gemeente Lopik gebruik gaan maken van een nieuw softwarepakket. Daarnaast zal 2023 in het teken staan van de doorontwikkeling van de GEO-software waarbij zowel de WOZ als de BAG meer gebruik zullen maken van kaartmateriaal en de mogelijkheden die daardoor ontstaan. Ook zal de buitendienstapp binnen de nieuwe software doorontwikkeld zijn zodat hij nog efficiënter en breder ingezet kan worden, niet alleen voor de WOZ-werkzaamheden maar ook voor andere heffingen en onderzoeken zoals leegstand.

Projecten

In 2023 zal het ontwikkelplan Waarderingskamer leiden tot een zodanige verbetering van de interne processen dat de beoordeling van de toezichthouder WOZ van ‘voldoende’ naar ‘goed’ gaat. De afdeling databeheer is voor 75% verantwoordelijk voor de door de toezichthouder genoemde interne processen die verbeterd dienen te worden.

In 2023 is het percentage onterechte leegstand zo goed als nihil. Van alle objecten is bekend wie de gebruiker is en is er alleen nog echte leegstand. Er is een zodanige samenwerking tussen de gemeenten als het gaat om terugmeldingen richting BRP en Kamer van Koophandel (Nieuw Handelregister, NHR) dat onterechte leegstand wordt onderzocht en aangepast door de bronhouders.

Landelijke ontwikkelingen

Ondanks dat er twijfels zijn over de ingangsdatum van de samengestelde objectenregistratie (SOR) zal BghU ook in 2023, verder gaan met de afstemmingen van data met de BAG afdelingen van de gemeenten en de woningstichtingen. Enerzijds voor de verhoging van de kwaliteit van de WOZ-gegevens, anderzijds om vanuit deze drie organisaties met behulp van dezelfde gegevens werken en naar buiten te treden.

In 2023 zal na drie keer uitgesteld te zijn, naar verwachting de Omgevingswet in werking treden. Omdat BghU voor de WOZ sterk afhankelijk is van de verleende bouwvergunningen en de tijdigheid van het delen van deze informatie is de verwachting dat deze stroom sneller en accurater zal zijn. Wel zijn er zorgen over het feit dat er meer vergunningsvrij gebouwd mag worden. Omdat het voor de juiste waarde vaststelling belangrijk is dat alle objectgegevens bekend zijn, zal nog meer dan in het verleden gebruik gemaakt moeten worden van objectenkenmerk-controles op basis van recente luchtfoto's.

Capaciteit databeheer

In 2023 is de capaciteit van databeheer grotendeels gelijk aan de werkzaamheden die uitgevoerd moeten worden. Verwachting is dan ook dat er geen grote FTE uitbreidingen dienen plaats te vinden. Wel zijn er zorgen over de kwetsbaarheid van de functie van de buitendienstmedewerker heffingstechnoloog. Dit is een zeer gespecialiseerde functie waarvan de werkzaamheden door een persoon worden uitgevoerd. Momenteel onderzoeken we hoe we de kwetsbaarheid van deze functie kunnen verminderen.

1.1.3 Wat mag het kosten?

Onderstaand overzicht laat de verwachte kosten zien voor Databeheer in 2023. In dit totaaloverzicht zijn de lasten zoals die hierboven expliciet zijn genoemd, verwerkt. De personele lasten zijn toegerekend op basis van een inschatting van de uren per FTE die specifiek aan deze taak worden besteed, de overige kosten op basis van een directe koppeling aan de geleverde diensten in het kader van dit programma.

Programma	Personeel	Bedrijfsvoering	ICT contract	ICT Transitie	Onvoorzien	Proceskostenvergoeding	Totaal
Databeheer	€ 1.483.045	€ 266.926	€ 240.949	€ -			€ 1.990.920
Waardebepaling	€ 2.861.744	€ 49.584	€ 182.442			€ 1.150.000	€ 4.243.770
Klantcontact	€ 1.567.632	€ 1.415	€ 22.828				€ 1.591.874
Innen	€ 1.714.150	€ 292.925	€ 31.291				€ 2.038.365
Overhead	€ 2.886.429	€ 2.849.096	€ 1.004.956	€ 473.000	€ 100.000		€ 7.313.481
Eindtotaal	€ 10.513.000	€ 3.459.946	€ 1.482.466	€ 473.000	€ 100.000	€ 1.150.000	€ 17.178.411

1.2 Kernproces Waardebepaling

Het kernproces Waardebepaling richt zicht op de waardering van objecten en de uitvoering van de Wet WOZ. Uiteindelijk resulteert dit in een waarde die de basis vormt voor de WOZ-beschikking. De afhandeling handelt ook de WOZ-bezwaren die binnen komen naar aanleiding van de WOZ-beschikkingen af. Het proces van de bezwaarafhandeling wordt daarbij sterk beïnvloed door de instroom van WOZ-bezwaren van de zogenaamde No Cure No Pay Bureaus (NCNP-bureaus). De Waarderingskamer ziet toe op de kwaliteit van het WOZ-proces.

1.2.1 Wat willen we bereiken?

Doelstellingen Waardebepaling

- Beoordeling 'Goed' van de Waarderingskamer
- Bij objecten met een bouwjaar ouder dan 1980 zal een controle plaatsvinden op de objectkenmerken voorzieningen en onderhoud. Dit is ook een onderdeel van de eis van de Waarderingskamer dat jaarlijks minimaal 20% van het objecten bestand daadwerkelijk moet zijn bekeken;
- De ingediende WOZ-bezwaarschriften woningen dienen 31 december van het belastingjaar gereed te zijn;
- De afhandeling van de gemachtigde (NCNP) WOZ-bezwaren start 1 mei, waarbij het grootste deel 1 november is afgehandeld;
- De komende jaren een reductie van de aantallen WOZ-bezwaren;
- De komende jaren een reductie van de inhuur;
- De komende jaren een reductie van de proceskostenvergoeding.

Zo willen wij meer aan de voorkant de regie te nemen in plaats van aan de achterkant geconfronteerd te worden met bezwaren.

Kwaliteitsnormen Waardebepaling

Procesactiviteit	Kwaliteitskenmerk	Doelstelling 2023
Waardebepaling (WOZ)	Het op grond van de Waarderingskamer tijdig mogen beschikken	Op 28 februari zijn meer dan 98% van alle objecten voorzien van een actuele waarde en kunnen beschikt worden. Het aantal geblokkeerde objecten is tot een minimum gereduceerd.
Afwikkeling WOZ-bezwaren	Afhandeling van de WOZ-bezwaren binnen bepaalde termijnen	90% van alle bezwaren zijn voor 1 oktober gereed, de overige 10%, die in de loop van het jaar zijn binnengekomen, voor 31 december.

1.2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Vernieuwd taxatieverslag woningen en verantwoordingsdocument voor meer transparantie

Er wordt landelijk al enige tijd gesproken over de wenselijkheid om een uitgebreider WOZ-taxatieverslag voor woningen te gaan gebruiken. Door meer transparantie te bieden en ook een presentatievorm te kiezen met "meer plaatjes" kan naar verwachting een voor de belanghebbende meer overtuigende onderbouwing worden gegeven. Met deze extra transparantie wordt ernaar gestreefd dat de belanghebbende minder behoefte heeft om vragen te stellen en/of bezwaar te maken.

Bij het ontwerp van het nieuwe taxatieverslag is geprobeerd om alle gegevens die als "op de zaak betrekking hebbende stukken" verstrekt moeten worden in een bezwaarprocedure direct in het taxatieverslag op te nemen. Verder is meer informatie opgenomen over de omgeving waarin de woning is gelegen en de marktontwikkelingen.

De inhoud van het nieuwe WOZ-taxatieverslag kent een aantal lagen. De eerste pagina geeft een globaal beeld van de ontwikkelingen etc. Voor iemand die alleen globaal geïnteresseerd is, zal deze eerste pagina wellicht al genoeg zijn. De tweede laag bestaat uit de volgende drie pagina, waarin de onderbouwende marktgegevens staan, een toelichting op modelmatige waardebepaling en diverse kenmerken van de directe omgeving. Tenslotte is het de bedoeling dat het taxatieverslag ook een link bevat naar het verantwoordingsdocument.

In het verantwoordingsdocument kan de gemeente of uitvoeringsorganisatie een algehele toelichting geven op de uitgevoerde herwaardering met vermelding van onder meer de gegevens die het meest bepalend zijn voor de waarde, de bevindingen uit de kwaliteitscontroles en de samenstelling van het team (welke disciplines) dat de herwaardering heeft verzorgd. Dit verantwoordingsdocument is daarmee eigenlijk de derde laag van de onderbouwing van de taxatie.

Het vernieuwde taxatieverslag bevat veel meer dan de tot nu toe gebruikte taxatieverslagen ook foto's, grafieken, kaartjes etc. Dat betekent dat het (massaal) vervaardigen van dit taxatieverslag andere functionaliteit vraagt van de gebruikte taxatie-applicatie. In 2022 zal er in een aantal gemeenten een pilot worden gedaan met het nieuwe WOZ-taxatieverslag woningen. Met deze pilot willen we niet alleen kijken hoe het nieuwe taxatieverslag wordt gewaardeerd door belanghebbenden, maar ook of het massaal vervaardigen van deze taxatieverslagen en het ter beschikking stellen van deze verslagen, onder andere via MijnOverheid, lukt. Het ligt in de verwachting dat het nieuwe taxatieverslag in 2023 in gebruikt dient te worden genomen. Met de softwareleverancier van de waarderingsapplicatie zullen hier afspraken over worden gemaakt.

Veldcontroles

De nieuwe waarderingsapplicatie biedt de mogelijkheid om veldcontrole realtime uit te gaan voeren. De taxateur is hierdoor ook zichtbaar voor de burger en we creëren hierdoor een betere administratie van onze secundaire kenmerken, waardoor de uitgangspunten voor de waardering actueel zijn.

Voormeldingen

De nieuwe Waarderingsapplicatie biedt de mogelijkheid om voormeldingen beschikbaar te stellen aan belanghebbenden van WOZ-objecten. Door middel van een voormelding kunnen de gegevens die voor de waardebepaling worden gebruikt inzichtelijk en controleerbaar worden gemaakt voor belanghebbenden. De controle van objectkenmerken door belanghebbenden resulteert in betrouwbaardere en correctere taxaties. Ook kan hierdoor een bezwaarafname worden bewerkstelligd. De voormelding gaat digitaal maar de brieven zijn nog analoog. Er kan geautomatiseerd worden aangegeven welke objecten hiervoor in aanmerking gaan komen. De bezwarenanalyse zal aankomend jaar hierin duidelijkheid moeten verschaffen in welke gebieden de bezwaren tegen de objectkenmerken een groot aandeel hebben.

Capaciteit waardebepaling

Het beheersgebied van de BghU groeit jaarlijks rond de 5.000 objecten door nieuwbouw van woningen en niet-woningen of transformaties van gebouwen. Alle kennis en kunde is goed belegd maar door de objectengroei, meer bezwaren door de NCNP-bureaus en meer beroepen is er in het procesteam wel een grote mate van kwetsbaarheid. Een vacature is tot op heden onvervuld aangezien er krapte is op de arbeidsmarkt. Hierdoor is er onvoldoende ruimte om medewerkers die zich verder willen ontwikkelen, intern op te leiden. De permanente educatie vergt al zeer veel tijd voor de 13 NrVt taxateurs. Op het bezwarenproces wordt er veel ingehuurd.

De nieuwe applicaties zullen als gestandaardiseerde processen worden ingericht en op elkaar worden afgestemd. Deze nieuwe applicaties zullen ons gaan ondersteunen in het verder optimaliseren van de WOZ-bezwaarafhandeling. In hoeverre dit gaat bijdragen aan de doelstellingen, zal in 2023 geëvalueerd worden. In 2023 zal er zeker nog een ondersteuning van inhuur benodigd zijn voor de WOZ-bezwaarafhandeling, aangezien de belastingapplicatie eind 2022 in productie wordt genomen en de nieuwe applicaties dan geheel inzetbaar zijn in het ketenproces WOZ-bezwaarafhandeling.

Met het nieuwe belastingpakket GOUW wordt gekeken om met ingang van 2023 een QR code toe te voegen op de belastingaanslag, om zo op een laagdrempelige manier een bezwaarprocedure mogelijk te maken. Op dit moment draait GOUW een pilot bij een ander Belastingkantoor. Alleen de digitaal binnengekomen bezwaren via de digitale balie komen ontgriefd binnen. De rest worden door de taxateurs ontgriefd. Het streven is dan ook om de digitaal binnengekomen bezwaren het grootste deel van de instroom te laten zijn. Op dit moment is de verdeling als volgt

	Aantal	%
digitaal	3342	35,3%
NCNP (gemachtigden)	5145	54,4%
schriftelijk (per post)	978	10,3%
totaal	9465	

Proceskostenvergoeding

De afgelopen 2 jaren laten een verschuiving zien van meer ingediende bezwaren door de NCNP-bureaus. Dit kost niet alleen meer tijd in de bezwaarafhandeling door voor ieder object een hoorzitting te moeten verrichten, elke waardevermindering kost de organisatie ook proceskostenvergoeding. Recent heeft het COELO een rapport gepresenteerd over de NCNP-bezwaren en daaropvolgend is er een nader onderzoek verricht, maar vooralsnog levert dit geen verdere oplossingen op voor gemeentelijke organisaties. Op basis van de realisatie 2021 wordt voor 2023 een bedrag van € 1.150.000 opgenomen voor de proceskosten WOZ-bezwaren. Dit is stijging van € 350.000 ten opzichte van de oorspronkelijke meerjarenraming 2023-2026.

De bezwarenanalyse moet verder ontwikkeld worden en ingebed gaan worden in het primaire proces om zo bezwaren te voorkomen. Er wordt specifiek gekeken naar de ingediende grieven en de waarde-gebieden waar de meeste bezwaarschriften worden ingediend. Hiermee hopen we een slag te kunnen slaan om het aantal bezwaarschriften te gaan verminderen en reductie van de proceskosten.

1.2.3 Wat mag het kosten?

Onderstaand overzicht laat de verwachte kosten voor Waardebepaling in 2023. In dit totaaloverzicht zijn de lasten zoals die hierboven expliciet zijn genoemd, verwerkt. De personele lasten zijn toegerekend op basis van een inschatting van de uren per FTE die specifiek aan deze taak worden besteed, de overige kosten op basis van een directe koppeling aan de geleverde diensten in het kader van dit programma. De kosten voor de proceskostenvergoeding WOZ zijn ook verantwoord onder het programma Waardebepaling.

Programma	Personeel	Bedrijfsvoering	ICT contract	ICT Transitie	Onvoorzien	Proceskostenvergoeding	Totaal
Databeheer	€ 1.483.045	€ 266.926	€ 240.949	€ -			€ 1.990.920
Waardebepaling	€ 2.861.744	€ 49.584	€ 182.442			€ 1.150.000	€ 4.243.770
Klantcontact	€ 1.567.632	€ 1.415	€ 22.828				€ 1.591.874
Innen	€ 1.714.150	€ 292.925	€ 31.291				€ 2.038.365
Overhead	€ 2.886.429	€ 2.849.096	€ 1.004.956	€ 473.000	€ 100.000		€ 7.313.481
Eindtotaal	€ 10.513.000	€ 3.459.946	€ 1.482.466	€ 473.000	€ 100.000	€ 1.150.000	€ 17.178.411

1.3 Kernproces Klantcontact

Binnen het kernproces Klantcontact worden werkzaamheden verricht die betrekking hebben op direct contact met de klant zoals telefonie en loket. Daarnaast richten de medewerkers zich op de binnengekomen post (brieven en contactformulieren). Tevens worden de binnengekomen bezwaarschriften afgehandeld binnen de diverse clusters.

1.3.1 Wat willen we bereiken?

Onderstaande tabel laat de doelstellingen voor het kernproces klantcontact.

Doelstellingen 2023 Klantcontact

Onderwerp	Doelstellingen 2023
Kwaliteit Klantcontact	• Het verder door ontwikkelen van de medewerkers door middel van een herhaaltraining op gesprekstechniek, het schrijven van brieven in begrijpelijke taal (B1) en toepassen in de praktijk door actualisatie brieven en teksten op de website. • We organiseren een interne training over klantcontacten en de meest gestelde vragen. Daarnaast het in de praktijk toepassen van hetgeen geleerd is bij de basisopleiding die in 2022 door diverse medewerkers is gevolgd. Die kennis zal de kwaliteit van de dienstverlening verhogen. • De talenten binnen de teams worden middels de methode van Strenghtfinders in kaart gebracht. Daarmee kunnen we in 2023 een puzzel leggen wie waar bij past. Niet alleen qua werk maar ook als persoon en koppelen we dat vervolgens aan het team, welke skills hebben we waar nodig. Deze trainingen zullen beschikbaar zijn voor alle medewerkers die in verbinding staan met belanghebbenden.
Versterken self-service belastingplichtige	• Aan de hand van een in 2022 uitgevoerd Klanttevredenheidsonderzoek (KTO), een uitvraag bij een klantenpanel over hoe het contact met BghU is verlopen, het klikgedrag op de website en de resultaten van de chatbot zullen we beter in beeld hebben waar de belanghebbende behoefte aan heeft. • De onderzoeksresultaten uit 2022 zullen we in 2023 benutten om de verbeteringen in het proces, de brieven, website en kanaalsturing door te voeren. Daarmee zullen we het aantal klantcontacten kunnen terugdringen.
Kwaliteit Klantcontact	• De input vanuit de contacten met belanghebbenden zullen we inzetten om te standaardiseren en om maatwerk te leveren waar dat gevraagd wordt. Tevens wordt er bij de ingediende bezwaarschriften per cluster gekeken naar de kern van de bezwaren. Die rode draad wordt geanalyseerd en de uitkomst wordt gebruikt voor procesverbeteringen. Dit doen we door maandelijks te overleggen met de clustertrekkers.
Interne samenwerking	• We zullen de collega's van Databeheer voeden met de input vanuit de contacten met de belanghebbenden en de analyses van de bezwaarschriften om zo de kwaliteit van de aanslagoplegging omhoog te brengen. Een betrouwbare aanslag zal meer vertrouwen opwekken en uiteindelijk minder contacten, bezwaren etc. Opleveren. • Daarnaast werken we aan een gestroomlijnder proces van binnengekomen bezwaarschriften door bij binnenkomst goed de grieven eruit te halen om een efficiëntere maar ook kwalitatief betere uitspraak te genereren en de doelstelling te halen. • De onderlinge samenwerking zal ook van invloed zijn op de doelstellingen zoals het maximaal 1x doorverbinden en de belanghebbenden in 1x goed te helpen. Ook een gemaakte afspraak om binnen twee dagen terug te bellen als de klant niet in 1x geholpen kan worden, is een onderdeel van de interne samenwerking zowel binnen Dienstverlening als binnen de gehele BghU.

Kwaliteitsnormen 2023 Klantcontact BghU
Telefonische dienstverlening

Procesactiviteit	Kwaliteitskenmerk	Doelstelling 2023
Communicatie (telefonisch)	Op een vriendelijke en professionele wijze de klant te woord staan	Binnen 60 seconden de telefoon opnemen
		Maximaal 1x doorverbinden
		Terugbelafspraak binnen twee werkdagen

Procesactiviteit	Kwaliteitskenmerk	Doelstelling 2023
Verzoek, bezwaar en beroepsschriften	Afwikkelen binnen wettelijke gestelde termijnen	Heffingsbezwaren binnen < 6 weken
		Parkeren binnen < 6 weken

1.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 zullen we meer gebruik maken van de aanwezige klantkennis. Die kennis gaan we gebruiken voor een betere informatieverstrekking aan de telefoon (denk bijvoorbeeld aan een helpdesk voor ondernemers), proactieve belrondes dan wel voorspellende routering. Ook zullen we bij de aanbesteding inzetten op een routering van het binnengekomen telefoontje door spraakherkenning. De chatbot ondersteunt met een livechat en communicatie via whatsapp is een extra kanaal om de belanghebbende te informeren dan wel in contact met BghU te komen. De kennis die we vergaren vanuit analyses, bezoek website, chatbot zullen we door vertalen aan de medewerkers om hen tools te geven in de contacten met belanghebbenden.

Nieuw belastingpakket

De mogelijkheden van het nieuwe belastingpakket voor wat betreft het efficiënter omgaan met repeterende werkzaamheden zullen worden ingezet. Om aan de doelstellingen te kunnen voldoen, zullen we goed kijken naar de golfbewegingen in de jaarcyclus. Het hele jaar ligt er druk op de capaciteit van klantcontact maar niet iedere maand ligt er druk op hetzelfde procesteam dan wel hetzelfde cluster. Na het verzenden van de kohieren komen mensen in bezwaar. De doelstelling is dat mensen die een bezwaar hebben ingediend binnen 6 weken een uitspraak hebben. Om die doelstelling te halen, moeten we in de periode na de aanslagoplegging extra inhuren.

Parkeerbelasting

Vanuit het cluster Parkeerbezwaren is er veelvuldig contact met Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving van de gemeente Utrecht (VTH). VTH constateert door middel van een scanauto dat er geen parkeerrecht is betaald, maar de naheffing, de bezwaren en de invordering van de openstaande aanslagen is een taak van BghU. Onderlinge samenwerking aan de voorkant moet voorkomen dat mensen geconfronteerd worden met onnodige naheffingen en administratieve lasten. Daarom is er overleg met VTH over de bezwaarredenen om te kijken of we de instroom van bezwaren kunnen reduceren. De instroom van bezwaarschriften is de laatste jaren enorm toegenomen door de inzet van scanauto's. In 2018 legden we nog 46.142 naheffingsaanslagen op, daarvan kwam zo'n 13% in bezwaar (5.696). In 2021 zijn er 90.596 naheffingen opgelegd waarvan er zo'n kleine 20% in bezwaar is gekomen (18.672). Het effect van de scanauto's is dus dat er een verdubbeling valt te zien van het aantal opgelegde naheffingen. Het aantal bezwaarschriften is t.o.v. 2018 verdrievoudigd.

Gebleken is dat er in sommige categorieën een hoog percentage van gehonoreerde bezwaarschriften is. Vaak zijn dat mensen die te goeder trouw hebben gehandeld, die ervan uitgaan dat ze hebben betaald voor hun parkeerrecht. (Dit betreft zo'n 60% van het aantal binnengekomen bezwaarschriften. Van deze 60% wordt gemiddeld 90,5% van de bezwaarschriften vernietigd, vaak uit coulance). De verwachting is dat er een uitbreiding komt van het aantal parkeerzones, er in 2023 meer toeristen en bezoekers de stad zullen bevolken. Een eerste prognose geeft een stijging van 10% aan naheffingen aan.

Daarmee komt de doelstelling, om de belanghebbenden binnen 6 weken na binnenkomst van het bezwaar een uitspraak te bezorgen, onder druk. Op basis van deze ontwikkelingen vinden er al gesprekken met VTH/Utrecht plaats wat betreft de financiële omvang van het pluspakket. De uitkomsten van deze gesprekken moeten worden betrokken in de bredere discussie over de kostenverdeling.

Communicatie

Op basis van de uitkomsten van het in 2022 gehouden Klantevredenheidsonderzoek (KTO) stellen we een communicatieplan op. Aan de hand van het KTO kunnen we verbeteringen doorvoeren aan de website, verbeteren we de brieven (eenduidige stijl, duidelijkheid voor belanghebbenden), instellen van een klantpanel en daarmee in gesprek om de dienstverlening naar een hoger niveau te trekken.

1.3.3 Wat mag het kosten?

Onderstaand kostenoverzicht laat de kosten voor het kernproces klantcontact zien. De personele lasten zijn toegerekend op basis van een inschatting van de uren per FTE die specifiek aan deze taak worden besteed, de overige kosten op basis van een directe koppeling aan de geleverde diensten in het kader van dit programma.

Programma	Personeel	Bedrijfsvoering	ICT contract	ICT Transitie	Onvoorzien	Proceskostenvergoeding	Totaal
Databeheer	€ 1.483.045	€ 266.926	€ 240.949	€ -			€ 1.990.920
Waardebepaling	€ 2.861.744	€ 49.584	€ 182.442			€ 1.150.000	€ 4.243.770
Klantcontact	€ 1.567.632	€ 1.415	€ 22.828				€ 1.591.874
Innen	€ 1.714.150	€ 292.925	€ 31.291				€ 2.038.365
Overhead	€ 2.886.429	€ 2.849.096	€ 1.004.956	€ 473.000	€ 100.000		€ 7.313.481
Eindtotaal	€ 10.513.000	€ 3.459.946	€ 1.482.466	€ 473.000	€ 100.000	€ 1.150.000	€ 17.178.411

1.4 Kernproces Innen

Het team houdt zich bezig met het voorbereiden van de dossiers voor de deurwaarders, schuldsaneringen, faillissementen en het innen van de belastinggelden middels allerlei vormen van beslag, betalingsregelingen en het afhandelen van kwijtscheldingsverzoeken. Tevens houdt men zich bezig met het verwerken van betalingen. Zowel de binnendienst als de deurwaarders zetten bij de tenuitvoerlegging (de laatste handeling om tot inning van de belastinggelden te komen) zwaar in op contact met de belanghebbenden. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de geografische- en omgevingskenmerken om de juiste aanpak die past bij de situatie in te kunnen zetten.

1.4.1 Wat willen we bereiken?

Onderstaande tabel bevat de belangrijkste doelstellingen voor het kernproces innen.

Doelstellingen 2023 Innen

Voor het invorderingsproces geldt hetzelfde, meer gebruik maken van de data die we van de belanghebbenden hebben waarmee we ook gerichtere acties in kunnen zetten. Bijvoorbeeld, de deurwaarders zullen op sommige momenten gezamenlijk invorderingsacties opzetten, denk aan wijken waar relatief veel mensen wonen met betalingsachterstand. Het leggen van persoonlijk contact is cruciaal voor een succesvol inningstraject maar geeft ook ruimte voor maatwerk waarbij voorkomen wordt dat men weer in financiële problemen raakt. Voor 2023 gaan we hier in meer detail aandacht aan besteden.

Kwaliteitsnormen Innen

Procesactiviteit	Kwaliteitskenmerk	Doelstelling 2023
Betalingsverwerking	Tijdige verwerking binnen gekomen betalingen	95% van de binnengekomen betalingen zijn binnen 7 dagen verwerkt, de overige 5% binnen 1 maand.

Procesactiviteit	Kwaliteitskenmerk	Doelstelling 2023
Invorderingsmaatregelen	Nastreven van de volledige betaling van de belastingaanslagen	< 3% van de vorderingen ouder dan 1 jaar
		< 1% van de vorderingen ouder dan 18 maanden
		< 0,01 ouder dan 3 jaar

1.4.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Om aan de doelstellingen te kunnen voldoen, zullen we goed kijken naar de golfbewegingen in de jaarcyclus. Het hele jaar ligt er druk op de capaciteit van de afdeling dienstverlening maar niet iedere maand ligt er druk op hetzelfde procesteam dan wel hetzelfde cluster. Daarom zullen we goed omgaan met de inzet van de aanwezige capaciteit door bijvoorbeeld aan het begin van de cyclus een grotere capaciteit in te zetten op het afhandelen van kwijtscheldingsverzoeken en die capaciteit later in de cyclus in te zetten bij het inningsproces. Voor 2023 zal de nieuwe wet- en regelgeving in werking treden wat betreft de rechtsgang bij het afhandelen van de kwijtscheldingsverzoeken.

De belanghebbenden hebben het recht om na een afwijzende beschikking in bezwaar te komen en eventueel ook de gang naar de rechter te maken. Dat zijn extra stappen in het proces die ook extra capaciteit gaan vragen. De nieuwe belastingapplicatie laat echter ook zien dat er op termijn een efficiënter en effectiever kwijtscheldingsproces uitgevoerd kan worden doordat repeterend werk naar de achtergrond verdwijnt. De medewerkers zullen dan ingezet worden op gecompliceerde dossiers, de nieuwe rechtsgang, verbeteren van kwaliteit en analyse van beschikbare data. Om te voorkomen dat ook hier de proceskosten een rol gaan spelen.

1.4.3 Wat mag het kosten?

Onderstaand kostenoverzicht laat de kosten voor het kernproces innen zien. De personele lasten zijn toegerekend op basis van een inschatting van de uren per FTE die specifiek aan deze taak worden besteed, de overige kosten op basis van een directe koppeling aan de geleverde diensten in het kader van dit programma.

Programma	Personeel	Bedrijfsvoering	ICT contract	ICT Transitie	Onvoorzien	Proceskostenvergoeding	Totaal
Databeheer	€ 1.483.045	€ 266.926	€ 240.949	€ -			€ 1.990.920
Waardebepaling	€ 2.861.744	€ 49.584	€ 182.442			€ 1.150.000	€ 4.243.770
Klantcontact	€ 1.567.632	€ 1.415	€ 22.828				€ 1.591.874
Innen	€ 1.714.150	€ 292.925	€ 31.291				€ 2.038.365
Overhead	€ 2.886.429	€ 2.849.096	€ 1.004.956	€ 473.000	€ 100.000		€ 7.313.481
Eindtotaal	€ 10.513.000	€ 3.459.946	€ 1.482.466	€ 473.000	€ 100.000	€ 1.150.000	€ 17.178.411

1.5 Overhead

De ondersteunende processen hebben als doelstelling het adviseren, ondersteunen en ontzorgen van de deelnemers rond het belastingproces. Hierdoor zijn de deelnemers in staat om rechtsgeldige belastingverordeningen en tarieven vast te stellen en zijn zij "verzekerd" van de geraamde belastingopbrengsten. Daarnaast vallen hier de ondersteunende activiteiten onder ten behoeve van het primaire proces.

De directie, de staf en alle overige ondersteunende activiteiten ten behoeve van het primaire proces zijn binnen dit onderdeel ondergebracht. Hieronder vallen de taken met betrekking tot de interne bedrijfsvoering, de interne controlewerkzaamheden, de financiële administratie, de informatie en communicatietechnologie, communicatie en de HRM-werkzaamheden.

1.5.1 Wat willen we bereiken?

Binnen het programma overhead zijn er voor BghU de volgende doelstellingen

- Verkrijgen van software welke aansluit bij gestandaardiseerde, optimale werkprocessen
- Kantoorautomatisering en -inrichting passend bij hybride werkvorm (deels thuis, deels kantoor, videobel mogelijkheden, flexibele kantoorindeling voor diverse werkvormen en -groepen)
- Klachtenbehandeling, klachten naar tevredenheid af te handelen
- Optimale communicatie uitingen, conform geldende overheidsuitgangspunten
- Regievoering, ambtelijke efficiënte en eenduidige afstemming met onze deelnemers
- Voortgang rapporteren belastingopbrengsten
- Het team Juridische zaken biedt juridische ondersteuning intern en aan de deelnemers
- Het team Informatievoorziening faciliteert gevraagd of ongevraagd de informatievoorziening en of deze gebruiksvriendelijk, efficiënt, effectief en veilig beschikbaar is voor BghU en de belastingplichtigen.
- Uitvoering geven aan de AVG en informatieveiligheid (voldoen aan de BIO)

1.5.2 Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 worden de volgende activiteiten ontwikkeld.

- Kantoorautomatisering: op basis van Programma van Eisen leveranciersselectie en implementatie, kantoorinrichting in afstemming met Utrecht na evaluatie uitkomst (eind 2022)
- Klachtenbehandeling: verbeterpunten voorgaande jaar destilleren en toepassen
- Communicatie: op basis van een communicatieplan diverse activiteiten ondernemen
- Regievoering: additionele vragen buiten het Uitvoeringsprotocol om centraal coördineren en mogelijke aanvullende afspraken over maken.
- Conform het Uitvoeringsprotocol worden drie voortgangsrapportages per jaar aangeboden op afgesproken data, over de belastingopbrengsten per deelnemer.
- Juridische ondersteuning: behandelen beroepsprocedures, redigeren verordeningen, interne en externe advisering, kennisoverdrachten ondersteunen primaire processen. Mede als gevolg van het toenemende aantal beroepsprocedures is meer behoefte aan juridische administratieve ondersteuning en wordt dit bijgehouden en geëvalueerd om te bepalen of de huidige formatie toereikend is.
- Informatievoorziening: Functioneel beheer (Business Information Management), Servicedesk, Technisch beheer (Infrastructuurservices) en Technisch applicatiebeheer (Applicatieservices) en Gegevens-, data-, informatiebeheer/data analytics
- AVG: op basis van voorgaande jaren evalueren of capaciteit nog toereikend is voor de vakkundige inzet van de Functionaris Gegevensbescherming en CISO en of aan de geldende eisen zelfstandig kan blijven worden voldaan.

1.5.3 Wat mag het kosten?

Onderstaand kostenoverzicht laat de kosten voor de overhead zien. De personele lasten zijn toegerekend op basis van een inschatting van de uren per FTE die specifiek aan deze taak worden besteed, de overige kosten op basis van een directe koppeling aan de geleverde diensten in het kader van dit programma. In de personele lasten in het totale inhuurbudget van de organisatie opgenomen, evenals een stelpost voor reiskosten en overige personele lasten. Ook zijn alle ICT-contracten die niet rechtstreeks toe te rekenen zijn aan een programma hierin opgenomen.

Programma	Personeel	Bedrijfsvoering	ICT contract	ICT Transitie	Onvoorzien	Proceskostenvergoeding	Totaal
Databeheer	€ 1.483.045	€ 266.926	€ 240.949	€ -			€ 1.990.920
Waardebepaling	€ 2.861.744	€ 49.584	€ 182.442			€ 1.150.000	€ 4.243.770
Klantcontact	€ 1.567.632	€ 1.415	€ 22.828				€ 1.591.874
Innen	€ 1.714.150	€ 292.925	€ 31.291				€ 2.038.365
Overhead	€ 2.886.429	€ 2.849.096	€ 1.004.956	€ 473.000	€ 100.000		€ 7.313.481
Eindtotaal	€ 10.513.000	€ 3.459.946	€ 1.482.466	€ 473.000	€ 100.000	€ 1.150.000	€ 17.178.411

1.6 BghU Activiteiten

BghU voert voor haar deelnemers in 2023 en de daaropvolgende jaren naar verwachting de activiteiten uit zoals die in de tabel hieronder staan beschreven.

	HDSR	Bunnik	De Bilt	Houten	Lopik	Nieuwegein	Stichtse Vecht	Utrecht	UHR	Zeist
Basispakket										
Belastingsoort										
Onroerende zaak belasting (OZB)		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Roerende zaakbelasting						X	X			
Rioolheffing		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Afvalstoffenheffing		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Reinigingsrecht			X						X	
Hondenbelasting			X	X	X		X	X	X	
Toeristenbelasting/Forensenbelasting		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Precariobelasting					X	X	X	X		X
Bedrijven investeringszone							X	X	X	
Watersysteemheffing	X									
Verontreinigingsheffing/ zuiveringsheffing	X									
Pluspakket										
Belastingsoort										
Parkeerbelasting								X		
Begraaf -en grafrechten									X	X
Lijkbezorgingsrechten									X	X
Reclamebelasting			X							X
Heffing leges		X							X	X
Marktgelden									X	X

Geraamde belastingopbrengsten 2023 op basis van peiljaar 2022 (bedragen * € 1.000)

	HDSR	Bunnik	De Bilt	Houten	Lopik	Nieuwegein	Stichtse Vecht	Utrecht	Utrechtse Heuvelrug	Zeist	Totaal
Basispakket											
Belastingsoort											
Onroerende zaak belasting (OZB)		€ 5.670	€ 12.841	€ 13.189	€ 3.451	€ 18.709	€ 13.279	€ 132.640	€ 12.642	€ 12.591	€ 225.012
Roerende zaakbelasting						€ 11	€ 79				€ 90
Rioolheffing		€ 1.620	€ 4.455	€ 3.278	€ 1.814	€ 5.348	€ 7.133	€ 43.906	€ 6.951	€ 5.925	€ 80.430
Afvalstoffenheffing/Reinigingsrecht		€ 1.890	€ 5.247	€ 5.749	€ 1.788	€ 8.772	€ 7.891	€ 53.321	€ 6.737	€ 9.469	€ 100.864
Hondenbelasting			€ 344	€ 169	€ 77		€ 276	€ 870	€ 413		€ 2.149
Toeristenbelasting/Forensenbelasting		€ 149	€ 215	€ 220	€ 51	€ 56	€ 437	€ 3.913	€ 1.496	€ 373	€ 6.910
Precariobelasting					€ 14	€ 137	€ 97	€ 698		€ 142	€ 1.088
Bedrijven investeringszone							€ 28	€ 151	€ 145		€ 324
Watersysteemheffing	€ 74.078										€ 74.078
Verontreinigingsheffing/zuiveringsheffing	€ 63.905										€ 63.905
Pluspakket											
Belastingsoort											
Parkeerbelasting								€ 5.935			€ 5.935
Begraaf -en crematierechten										€ 1.221	€ 1.221
Lijkbezorgingsrechten									€ 958		€ 958
Reclamebelasting			€ 66							€ 200	€ 266
Heffing leges		€ 600							€ 1.627	€ 4.480	€ 6.707
Marktgelden									€ 56	€ 111	€ 167
	€ 137.983	**€ 9.929**	**€ 23.168**	**€ 22.605**	**€ 7.195**	**€ 33.033**	**€ 29.220**	**€ 241.434**	**€ 31.025**	**€ 34.512**	**€ 570.104**

2. Begroting 2023 en meerjarenperspectief 2024-2026

In dit hoofdstuk is de Begroting 2023 en het meerjarenperspectief voor 2024-2026 opgenomen. Omdat de begroting 2022 ter besluitvorming voorligt en het financieel perspectief 2024-2026 ter informatie, is de toelichting gesplitst. In paragraaf 2.4 zijn de door BghU gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting zichtbaar.

2.1 Begroting BghU 2023 per taak- en deelproces

Meerjarenbegroting 2023-2026

Meerjarenperspectief	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Rente & Afschrijving	321.000	312.131	-	-	-		
Personele lasten (inclusief inhuur)	9.780.000	9.681.226	10.207.000	10.513.000	10.723.000	10.937.000	11.155.000
lasten personeel in dienst	9.610.000	8.949.234	10.037.000	10.341.500	10.550.045	10.762.575	10.979.091
inhuurlasten	170.000	731.992	170.000	171.500	172.955	174.425	175.909
Materiële lasten	7.830.870	6.632.126	8.223.574	6.565.411	6.191.259	6.792.085	6.904.926
ICT-transitie naar SaaS eenmalig	1.271.870	326.470	1.224.369	473.000			
ICT contractkosten jaarlijks volume	1.837.483	1.971.705	2.470.893	1.482.466	1.512.115	2.042.357	2.083.204
Bedrijfsvoeringskosten	3.921.517	3.197.719	3.728.311	3.459.946	3.529.144	3.599.727	3.671.722
Proceskostenvergoeding WOZ	800.000	1.136.232	800.000	1.150.000	1.150.000	1.150.000	1.150.000
Onvoorzien	100.000		100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal Lasten	**18.031.870**	**16.625.483**	**18.530.574**	**17.178.411**	**17.014.259**	**17.829.085**	**18.159.926**
Dwangbevelen	1.350.000	1.289.169	1.350.000	1.350.000	1.350.000	1.350.000	1.350.000
Overig	55.000	142.980	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
Totaal Baten	**1.405.000**	**1.432.149**	**1.405.000**	**1.405.000**	**1.405.000**	**1.405.000**	**1.405.000**
"Te dekken" bedragen	**16.626.870**	**15.193.334**	**17.125.574**	**15.773.411**	**15.609.259**	**16.424.085**	**16.754.926**
Geraamde deelnemersbijdragen	15.305.000	15.305.000	17.125.574	15.773.411	15.609.259	16.424.085	16.754.926
Onttrekking bestemmingsreserve:	1.321.870	326.470					
	-		-	-			
Resultaat voor bestemming	-	438.135	-	-			

*"Onder voorbehoud van positief besluit inzet rekeningresultaat 2020 voor ICT-transitie

Bovenstaand is de begroting 2023 weergegeven op hoofdkosten niveau. Hieronder is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen ten opzichte van 2022 en de manier waarop de bedragen in deze begroting tot stand zijn gekomen.

Rente & afschrijving

Het laatste actief dat BghU tot haar beschikking had, is eind 2021 afgeschreven. Dit betreft de investeringen in de oorspronkelijke Centric-applicaties. De implementatie en projectkosten van de nieuwe software mogen conform BBV-regelgeving niet worden geactiveerd. Op dit moment zijn er geen verdere investeringen in overige activa in beeld.

Personele lasten inclusief inhuur

In de Kadernota is reeds, vanwege stijgende loonkosten, opgenomen dat er een ten opzichte van de oorspronkelijke index 2023-2026 een wijziging plaats vindt. Bij het opstellen van deze begroting 2023 is daarom gewerkt met een index van 3% ten opzichte van de loonsom 2022. Daarmee is de stijging van 2021 en 2022 gecompenseerd en is er 1% ruimte voor verdere stijgingen in 2023. Het netto effect voor BghU bij het uitwerken van de begroting op deze grondslag bedraagt in 2023 daarmee ongeveer € 200.000 t.o.v. 2022.

In het meerjarenperspectief 2024-2026 kan dan gerekend worden met 2% ten opzichte van de loonsom 2023. Dit heeft een prijsverhogend effect van rond € 100.000 op jaarbasis, maar is gezien inflatiedoelstellingen en historische ontwikkelingen meer voor de hand liggend dan rekenen met 1%. De afspraak blijft dat eventuele voordelen op de index in beeld worden gebracht en terugvloeien naar de deelnemers.

BghU Loonsom					
Basis uit begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025	Index	1%	1%	1%	1%
	2022	2023	2024	2025	2026
	10.207.000	10.309.000	10.412.000	10.516.000	10.621.000
Voorstel begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026	Index	3%	2%	2%	2%
	2022	2023	2024	2025	2026
	10.207.000	10.513.000	10.723.000	10.937.000	11.155.000
Hogere raming jaar op jaar door andere index		204.000	107.000	110.000	113.000
Cumulatief effect		204.000	311.000	421.000	534.000

ICT-transitie naar SaaS
Dit bedrag is ongewijzigd in de begroting 2023 en komt overeen met de raming van de jaarschijven zoals vastgesteld bij de besteding van de middelen in het kader van de ICT-transitie. De implementatieplanning en het benodigde bedrag uit de reserve en begroting, zijn onderdeel van de behandeling bij de 1e bestuursrapportage.

ICT-contractkosten jaarlijks volume
De geraamde ICT-contractkosten voor het jaarlijks gebruik dalen fors in 2023. Reden hiervoor is dat in 2022 met de maximale variant voor alle ICT-kosten is gerekend. Dat valt na de aanbesteding lager uit. Ook was in 2022 een extra bedrag opgenomen voor tijdelijke overlap tussen de applicaties. Dat bedrag is in 2023 niet meer nodig, waardoor de jaar op jaar daling groter lijkt. Vanaf 2025 is een bedrag van € 500.000 opgenomen voor een storting in de reserve, zodat gespaard kan worden voor een eventuele nieuwe aanbesteding. Dit was eerst voorzien voor 2024, maar gezien het feit dat het contract voor de belangrijkste applicatie loopt tot in eerste instantie eind 2025 en met optie tot verlenging daarna, ligt het meer voor de hand om vanaf 2025 pas te starten met het sparen.

Bedrijfsvoeringskosten
De bedrijfsvoeringskosten zijn grotendeels gelijk gebleven aan de bedrijfsvoeringskosten van 2022. De daling wordt veroorzaakt doordat het project 'naar een goed van de Waarderingskamer' wordt afgerond in 2022 en daarvoor geen middelen meer zijn voorzien in 2023. Tevens is er een aantal kleine voordelen rondom facilitaire dienstverlening, autokosten en de verwachte kosten voor niet-compensabele BTW. Op de basisbedragen 2022 is een index van 2% toegepast, die meerjarig doorwerkt in de lasten voor de bedrijfsvoering.

Proceskosten
De proceskosten laten jaar op jaar een stijging zien, grotendeels veroorzaakt door de stijging van de instroom van het aantal NCNP-bezwaren. Om een enigszins reëel beeld te hanteren voor de begroting van 2023, wordt daarom voorgesteld om in ieder geval de realisatie 2021 aan te houden als uitgangspunt. Dat betrof een bedrag van rond de € 1.150.000. Dat betekent concreet dat voor 2023 in plaats van een bedrag van € 800.000, een bedrag van € 1.150.000 wordt begroot. Dit levert een stijging op van € 350.000 voor de deelnemers aan BghU.

Onvoorzien
Deze is niet gewijzigd ten opzichte van de vorige begroting. € 100.000 is als uitgangspunt genomen op basis van de uitgangspunten bij de Kadernota.

Dwanginvorderingopbrengsten
De geschatte dwanginvorderingsopbrengsten zijn structureel verhoogd vanaf 2022, op basis van een toegenomen volume en ervaringscijfers van 2020. Daarbij is wel een onzekerheid opgenomen, vanwege de relatieve onzekerheid rondom faillissementen en de na-ijlende effecten van de coronacrisis, met name na het wegvallen van alle steunpakketten. Daarom is hier in het weerstandsvermogen een bedrag gereserveerd. In 2021 is een bedrag van € 1.289.000 gerealiseerd, lager dan geraamd. De verwachting is dat dit een eenmalige negatieve uitschieter is geweest.

Overige baten
Dit is niet gewijzigd ten opzichte van de vorige begroting, betreft een inschatting van een paar specifieke posten. Hierin zit o.m. de 40% kostenvergoeding van Logius (GDI) ihkv Digid/MO begrepen. Deze vergoedingsstructuur wordt landelijk gezien op dit moment heroverwogen. Dit zou kunnen leiden tot een aanpassing van de overige baten en een aanpassing van de bedrijfsvoeringslasten. Mocht dit het geval zijn in 2023, dan informeren we u daarover bij de bestuursrapportages.

Deelnemersbijdragen
De deelnemersbijdragen voor 2023 zijn lager dan in 2022. Dat komt voor het grootste deel doordat 2022 een eenmalig piekjaar is qua implementatielasten. Doordat de kosten voor de bedrijfsvoering 2023 lager uitvallen, daalt de deelnemersbijdrage mee.

Onttrekking reserves
Voor 2023 zijn geen onttrekkingen of stortingen uit de reserves voorzien.

2.2 Financieel perspectief 2024-2026

In het financieel perspectief voor 2024-2026 zijn alle benoemde effecten uit hoofdstuk 1 die niet in 2022 vallen ook verwerkt. Daarbij is voor 2025 en 2026 in de contractlasten ICT een bedrag van € 500.000 opgenomen dat gereserveerd voor aflopende contracten in de ICT-omgeving en projecten die hiermee samenhangen. Het meest voor de hand liggende scenario is om vanaf dat moment een bestemmingsreserve te vormen die gebruikt kan worden voor egalisatie van de lasten.

Voor de volledigheid is op de volgende pagina ook het meerjarenperspectief uit de begroting 2021 weergegeven. In dat meerjarenbeeld is de reservering van € 500.000 nog weergegeven onder de bedrijfsvoeringskosten van 2024-2025. Die staat dus nu onder ICT-contractkosten jaarlijks volume.

Meerjarenperspectief	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Rente & Afschrijving	-	-		
Personele lasten (inclusief inhuur)	10.513.000	10.723.000	10.937.000	11.155.000
lasten personeel in dienst	10.341.500	10.550.045	10.762.575	10.979.091
inhuurlasten	171.500	172.955	174.425	175.909
Materiële lasten	6.565.411	6.191.259	6.792.085	6.904.926
ICT-transitie naar SaaS eenmalig	473.000			
ICT contractkosten jaarlijks volume	1.482.466	1.512.115	2.042.357	2.083.204
Bedrijfsvoeringskosten	3.459.946	3.529.144	3.599.727	3.671.722
Proceskostenvergoeding WOZ	1.150.000	1.150.000	1.150.000	1.150.000
Onvoorzien	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal Lasten	**17.178.411**	**17.014.259**	**17.829.085**	**18.159.926**
Dwangbevelen	1.350.000	1.350.000	1.350.000	1.350.000
Overig	55.000	55.000	55.000	55.000
Totaal Baten	**1.405.000**	**1.405.000**	**1.405.000**	**1.405.000**
"Te dekken" bedragen	**15.773.411**	**15.609.259**	**16.424.085**	**16.754.926**
Geraamde deelnemersbijdragen	15.773.411	15.609.259	16.424.085	16.754.926

Meerjarenbeeld zoals afgegeven in Begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025

	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Rente & Afschrijving	-	-	-	
Personele lasten (inclusief inhuur)	10.207.000	10.309.000	10.412.000	10.516.000
lasten personeel in dienst	10.037.000	10.139.000	10.242.000	10.346.000
inhuurlasten	170.000	170.000	170.000	170.000
Materiële lasten	8.224.000	7.503.000	7.203.000	7.290.000
ICT-transitie naar SaaS eenmalig	1.225.000	473.000		
ICT contractkosten jaarlijks volume	2.471.000	2.367.000	2.063.000	2.063.000
Bedrijfsvoeringskosten	3.728.000	3.863.000	4.340.000	4.427.000
Proceskostenvergoeding WOZ	800.000	800.000	800.000	800.000
Onvoorzien	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal Lasten	**18.531.000**	**17.912.000**	**17.715.000**	**17.906.000**
Dwangbevelen	1.350.000	1.350.000	1.350.000	1.350.000
Overig	55.000	55.000	55.000	55.000
Totaal Baten	**1.405.000**	**1.405.000**	**1.405.000**	**1.405.000**
"Te dekken" bedragen	**17.126.000**	**16.507.000**	**16.310.000**	**16.501.000**
Geraamde deelnemersbijdragen	17.126.000	16.507.000	16.310.000	16.501.000

2.3 Deelnemersbijdragen 2023-2026

Deelnemersbijdrage 2023- 2026															
	2023			2024			2025			2026		
	Basis	Plus	Totaal	Basis	Plus	Totaal	Basis	Plus	Totaal	Basis	Plus	Totaal
Bunnik	€ 210	€ 6	€ 216	€ 208	€ 6	€ 214	€ 220	€ 6	€ 226	€ 224	€ 6	€ 230
Houten	€ 652		€ 652	€ 645		€ 645	€ 681		€ 681	€ 695		€ 695
Lopik	€ 158	€ 41	€ 199	€ 157	€ 41	€ 198	€ 165	€ 41	€ 206	€ 169	€ 41	€ 210
Nieuwegein	€ 920		€ 920	€ 910		€ 910	€ 960		€ 960	€ 981		€ 981
Zeist	€ 1.140	€ 129	€ 1.269	€ 1.128	€ 129	€ 1.257	€ 1.190	€ 129	€ 1.319	€ 1.215	€ 129	€ 1.344
Utrecht	€ 6.721	€ 649	€ 7.370	€ 6.647	€ 649	€ 7.296	€ 7.015	€ 649	€ 7.664	€ 7.164	€ 649	€ 7.813
De Bilt	€ 792		€ 792	€ 783		€ 783	€ 826		€ 826	€ 844		€ 844
Utrechtse Heuvelrug	€ 665	€ 28	€ 693	€ 658	€ 28	€ 686	€ 694	€ 28	€ 722	€ 709	€ 28	€ 737
HDSR	€ 2.656		€ 2.656	€ 2.626		€ 2.626	€ 2.771		€ 2.771	€ 2.830		€ 2.830
Stichtse Vecht	€ 1.005		€ 1.005	€ 994		€ 994	€ 1.048		€ 1.048	€ 1.071		€ 1.071
Jaarlijkse bijdrage			**€ 15.773**			**€ 15.609**			**€ 16.424**			**€ 16.755**

Ter vergelijking is hieronder de tabel opgenomen met daarin de deelnemersbijdrage zoals die voor de periode 2022-2025 in de begroting 2022 is gepresenteerd. De gehanteerde verdeling is op basis van de huidige kostenverdeelsystematiek.

Deelnemersbijdrage 2020 - 2025												
	2022			2023			2024			2025		
	Basis	Plus	Totaal	Basis	Plus	Totaal	Basis	Plus	Totaal	Basis	Plus	Totaal
Bunnik	€ 229	€ 6	€ 235	€ 221	€ 6	€ 227	€ 218	€ 6	€ 224	€ 221	€ 6	€ 227
Houten	€ 712		€ 712	€ 685		€ 685	€ 676		€ 676	€ 684		€ 684
Lopik	€ 173	€ 41	€ 214	€ 166	€ 41	€ 207	€ 164	€ 41	€ 205	€ 166	€ 41	€ 207
Nieuwegein	€ 1.004		€ 1.004	€ 966		€ 966	€ 953		€ 953	€ 965		€ 965
Zeist	€ 1.244	€ 129	€ 1.373	€ 1.196	€ 129	€ 1.325	€ 1.181	€ 129	€ 1.310	€ 1.196	€ 129	€ 1.325
Utrecht	€ 7.331	€ 649	€ 7.980	€ 7.052	€ 649	€ 7.701	€ 6.963	€ 649	€ 7.612	€ 7.049	€ 649	€ 7.698
De Bilt	€ 863		€ 863	€ 831		€ 831	€ 820		€ 820	€ 830		€ 830
Utrechtse Heuvelrug	€ 726	€ 28	€ 754	€ 698	€ 28	€ 726	€ 689	€ 28	€ 717	€ 698	€ 28	€ 726
HDSR	€ 2.896		€ 2.896	€ 2.786		€ 2.786	€ 2.751		€ 2.751	€ 2.785		€ 2.785
Stichtse Vecht	€ 1.096		€ 1.096	€ 1.054		€ 1.054	€ 1.041		€ 1.041	€ 1.054		€ 1.054
Jaarlijkse bijdrage			**€ 17.126**			**€ 16.507**			**€ 16.310**			**€ 16.501**

2.4 Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting

In de tabel staan de uitgangspunten die BghU hanteerde bij het opstellen van de begroting 2023 en het meerjarenperspectief 2024-2026. Deze zijn gelijk aan de uitgangspunten zoals het bestuur die vaststelde bij de Kadernota 2023-2026.

Onderwerp	Uitgangspunt	Uitwerking
Raming personeelslasten	Loonsom 2023 wordt geïndexeerd met 3%, de loonsom 2024-2026 met 2%. Formatie wordt begroot op basis van formatieplaatsen (129 FTE, plus € 170.000 vrij inhuur budget) en het max van de schaal. Bezettingsvoordelen in de formatie mogen door het management ingezet worden om in te huren.	Zie de toelichting onder 2.2, toelichting staat van baten en lasten.
Raming materiële lasten	Totale materiële lasten indexeert BghU jaarlijks 2% op basis van een verwachte inflatiecorrectie door leveranciers.	Jaarlijkse stijging van de totaal beschikbare som voor materiële lasten.
Raming investeringen	Investeringen worden apart geraamd en via een apart investeringsvoorstel besloten. Raming van de verwachte kapitaallasten vindt plaats op basis van de vastgestelde afschrijvingstermijnen uit de nog vast te stellen nota Investeringsbeleid 2022 Van die termijnen kan BghU afwijken bij het daadwerkelijk vaststellen van het investeringsvoorstel door middel van een separaat besluit.	Vooralsnog zijn voor de periode 2023 tot en met 2026 geen grote investeringen voorzien. Mocht dit wel het geval zijn, dan wordt het investeringsbeleid gevolgd.
Raming onvoorzien	Jaarlijks raamt BghU € 100.000 voor onvoorziene kosten. De € 100.000 is expliciet zichtbaar en valt onder het programma 'Overhead'.	Eventueel noodzakelijke aanwending van onvoorzien is onderdeel van de verantwoording middels de bestuursrapportages en de jaarrekening.
Financiering	Alleen voor investeringen kan BghU eventueel een langlopende lening aantrekken. Hiervoor is een bestuursbesluit vereist.	Vooralsnog zijn voor de periode 2023 tot en met 2026 geen grote investeringen voorzien. Mocht dit wel het geval zijn, dan wordt het investeringsbeleid gevolgd.
Belastingen	Materiële lasten worden exclusief compensabele BTW-geraamd en inclusief de niet-compensabele BTW van het Waterschap.	Jaarlijks wordt de compensabele BTW van de gemeenten via een apart afrekencircuit doorgeschoven naar de gemeenten.
Belastingen	BghU voert geen dienstverlening uit die onder de VPB-plicht valt.	Niet van toepassing
Formatie & personeel	Loonsomsturing op basis van de vastgestelde begroting	BghU werkt met een vaste formatie (circa 129 FTE) en een flexibele schil inhuur. Binnen deze twee categorieën kan geschoven worden, maar de vastgestelde loonsom kan niet overschreden worden zonder (interne) begrotingswijziging.

Onderstaande tabel beschrijft de geldende kaders die van toepassing zijn op het opstellen van de begroting.

Onderwerp	Kader	Oorsprong
Structureel evenwicht	Structurele baten dekken de structurele lasten. BghU mag onder de streep geen tekort hebben.	BBV
Reëel beeld	De begroting bevat een reëel beeld van de verwachte materiele lasten, bijvoorbeeld op basis van lopende contracten en verwachte kapitaallasten.	BBV
Kostenverdeling	De werklast is leidend in de verdeling van de kosten onder de deelnemers van de BghU.	Bijdrageverordening op basis van artikel 40 GR
Basispakket & pluspakket	Taken binnen het basispakket worden uitgevoerd voor algemene rekening en als zodanig verdeeld. Het pluspakket is op basis van integrale kostprijs. Bij de bepaling van de uurtarieven voor inzet van medewerkers, worden de landelijke DAR-tarieven gehanteerd.	Uitvoeringsprotocol
Risicomanagement	De begroting bevat een aparte paragraaf conform BBV waarin het risicobeeld van de BghU staat. Dit risicobeeld vertaalt BghU in een benodigde weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt als ratio ten opzichte van de benodigde weerstandscapaciteit, waarbij geldt dat het uitgangspunt is dat de ratio groter of gelijk aan 1 moet zijn.	BBV/ Nota Weerstandvermogen en Risicomanagement

3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

De uitvoering van het belastingproces (waarderen, heffen en innen) van iedere deelnemer valt onder de verantwoordelijkheid van BghU. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor het bepalen van de te heffen belastingen, het vaststellen van verordeningen, tarieven en de kwijtscheldingsnormen. Kortom, het aangaan van de belastingsamenwerking heeft geen gevolgen voor de beleidsvrijheid van de deelnemers. Iedere deelnemer overhandigt jaarlijks een begroting waarin zij vermeld welke belastingen (inclusief tarieven) er moeten/mogen worden geheven in de desbetreffende regio.

BghU geniet jaarlijks inkomsten ter compensatie van de gerealiseerde vervolgingskosten. Vervolgingskosten ontstaan op het moment dat een belastingplichtige geen gehoor geeft aan de (door middel van een aanslag) opgelegde betalingsverplichting. Hier worden onder andere kosten die gepaard gaan met het verzenden van aanmaningen, dwangbevelen en overige gerechtelijke activiteiten verstaan. De lasten die gepaard gaan met de diverse invorderingstrajecten worden door de desbetreffende deelnemer financieel gecompenseerd. In de meerjarenbegroting is € 1,35 mln. als begroot bedrag opgenomen, op basis van het rekeningresultaat 2020 en de verwachte jaarlijkse groei in areaal en op te leggen aanslagen.

3.2 Weerstandsvermogen & risicomanagement

BghU kent een nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement waarin de aanpak en het beheersen van risico's binnen BghU is vormgegeven. Jaarlijks maakt BghU in het kader daarvan bij het opstellen van de begroting een risico-inschatting. Onderstaand is de financiële vertaling van die risico-inschatting voor de begroting 2022 weergegeven. Het risicoprofiel borduurt voort op eerder geconstateerde en geïnventariseerde risico's. Het benodigde weerstandsvermogen op basis van deze inschatting bedraagt € 457.700. In de specifieke ontwikkeling rondom de proceskosten is aandacht voor het risico van de stijging van de proceskostenvergoeding per individueel geval.

Berekening weerstandsvermogen in relatie tot de BghU voor begroting 2023

	Risicotypering	Netto risico	Netto-risico (toelichting)	Kans	Restrisico 2023
1.	Betreft maximale kosten van de invoering/ wijziging van voorgestelde belastingen op basis van belastingplannen -> tijdvak variant. Inschatting van potentiële kosten.	€ 400.000	Gezien verkiezingsjaar 2021 en planvorming rondom lokaal belastinggebied lage kans voor 2022	5%	€ 20.000
2.	Reparatie verprutst kohier i.v.m. verkeerde gegevens	€ 125.000	50% meerwerk door slechte kwaliteit van uitbestede diensten. Wordt afgedekt door middel van onvoorzien in implementatietraject ICT	0%	€ 0
3.	Verduistering incasso/misbruik financiële middelen	€ 50.000	Sommige medewerkers, met name deurwaarders, komen nog in aanraking met contant geld. Risico ongewijzigd voor 2022.	25%	€ 12.500
4.	Maximale boete bij datalekken	€ 200.000	BghU heeft een goed ingebed plan hoe om te gaan met een datalek, daarnaast wordt steeds meer kennis en ervaring opgebouwd.	20%	€ 40.000
5.	Onvoorziene kosten door extra benodigde capaciteit bezwaarinstroom in relatie tot kritieke deadlines	€ 400.000	Afhankelijk van mate waarin instroom NCNP zich stabiliseert en afhankelijk van optimalisatieslagen afhandelingsproces	40%	€ 160.000
6.	Terugloop invorderingsopbrengsten door uitgestelde faillissementen	€ 300.000	Mede afhankelijk van snelheid afbouw steunmaatregelen, herstel economie en andere variabelen	50%	€ 150.000
7.	Potentiële na-ijl effecten van coronacrisis (uitgesteld ziekteverzuim, eventuele noodzakelijke uitgaven voor nieuwe manier van werken)	€ 150.000	Afhankelijk van maatschappelijke ontwikkelingen, lastig in te schatten.	25%	€ 37.500
			Benodigd weerstandsvermogen		**€ 420.000**

Daaraan koppelt BghU een beschikbaar weerstandsvermogen, ook wel de weerstandscapaciteit genoemd. Deze weerstandscapaciteit wordt in 2023 gevormd door de vrij beschikbare algemene reserve en de post onvoorzien. De vrije algemene reserve bedraagt bij totstandkoming van de begroting 2023 € 105.870 en de (niet benutte) post onvoorzien bedraagt € 100.000. Dit leidt bij het opstellen van de begroting tot een totaalbedrag beschikbaar voor het afdekken van risico's van € 205.870

De bestemmingsreserve voor de aanbesteding van de ICT-middelen behoort niet tot de weerstandscapaciteit: deze middelen zijn, zonder verdere besluitvorming, niet direct beschikbaar om risico's in de bedrijfsvoering af te dekken. Daarnaast staan er (meerjarige) afspraken tegenover.

Weerstandsratio's
De weerstandsratio is te berekenen door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door het benodigde weerstandsvermogen op basis van de risico-inschatting. Hieronder is het verloop van de ratio vanaf 2020 weergeven:

Jaar	Beschikbare weerstandscapaciteit	Benodigd weerstandsvermogen	Weerstandsratio
2020	537.869	450.000	1,2
2021	206.000	500.000	0,41
2022	206.000	457.500	0,45
2023	Afhankelijk van besluitvorming jaarrekening	420.000	0,5

De ratio bedraagt voor BghU eind 2020 1,20. Bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2022 bedroeg de ratio 1,07. De verklaring hiervoor is dat de geïnventariseerde risico's voor 2021 € 500.000 aan weerstandsvermogen vereisen, in plaats van de € 450.000 die voor 2020 nodig was. De beschikbare weerstandscapaciteit daalt echter naar aanleiding van het besluit om € 332.000 te onttrekken uit de algemene reserve voor de investering. Daarmee is de waardering voor de beschikbare weerstandsratio zowel in 2021 als naar verwachting in 2022 ruim onvoldoende. Voor 2023 is de ratio iets beter. Afhankelijk van de resultaatbestemming bij de jaarrekening kan in de definitieve ontwerpbegroting die naar de raden gaat, de ratio worden aangepast.

Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 206.000	Ratio
Benodigde weerstandsvermogen	€ 420.000	0,49

Weerstandsratio's klassen		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Indicatoren meerjarig

Financiele kengetallen	2020	2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025	Prognose 2026
Netto schuldquote	-10,40%	-0,71%	*-0,71%*	*-1,64%*	*-1,65%*	*-1,58%*	*-4,30%*
Solvabiliteitsratio	*25,93%*	*22,52%*	6,05%	6,05%	6,05%	12,95%	18,92%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	5,31%	2,62%	0,24%	*0,26%*	*0,26%*	*0,25%*	*0,25%*
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bovenstaande indicatoren volgen uit het meerjarenbeeld dat momenteel voorligt. Hoewel de solvabiliteit lager wordt, staat daar een kleine structurele explotiatieruimte tegenover. Dit is te verwaarlozen en wordt veroorzaakt door ramen van € 100.000 voor incidenteel onvoorzien aan de uitgaven kant en € 55.000 aan incidentele inkomsten aan de batenzijde. De netto schuldquote blijft negatief, doordat er geen vreemd vermogen aan hoeft te worden getrokken.

Taakvelden exploitatiebegroting

		Databeheer		Waardebepaling		Klantcontact		Innen		
Taakveld	Taakveldomschrijving	Toerekening	Bedrag	Toerekening	Bedrag	Toerekening	Bedrag	Toerekening	Bedrag	Totaal
Taakveld 0.2	Burgerzaken	0,00%	€ -			0,00%	€ 10	0,00%	€ 11	€ 21
Taakveld 0.61	OZB woningen	22,56%	€ 787.696	92,82%	€ 6.273.176	10,23%	€ 327.835	10,14%	€ 377.451	€ 7.766.158
Taakveld 0.62	OZB niet-woningen	3,07%	€ 107.032	7,18%	€ 485.095	1,42%	€ 45.532	1,41%	€ 52.411	€ 690.069
Taakveld 0.63	Parkeerbelasting	4,59%	€ 160.167			24,97%	€ 799.950	25,62%	€ 954.079	€ 1.914.196
Taakveld 0.64	Overige belastingen	28,80%	€ 1.005.521			41,03%	€ 1.314.559	40,69%	€ 1.515.309	€ 3.835.390
Taakveld 1.1	Crsisib. & Brandweer	0,00%	€ -			0,00%	€ -	0,00%	€ -	€ -
Taakveld 1.2	Openbare Orde	0,01%	€ 244			0,05%	€ 1.494	0,05%	€ 1.703	€ 3.440
Taakveld 2.1	Verkeer en vervoer	0,01%	€ 255			0,02%	€ 546	0,02%	€ 632	€ 1.433
Taakveld 2.2	Parkeren	0,00%	€ 137			0,01%	€ 289	0,01%	€ 334	€ 760
Taakveld 2.3	Recreatieve havens	0,00%	€ -			0,00%	€ 16	0,00%	€ 18	€ 34
Taakveld 3.3	Bedrijfsloket en regel.	0,03%	€ 903			0,07%	€ 2.135	0,07%	€ 2.597	€ 5.635
Taakveld 3.4	Economische promotie	0,18%	€ 6.239			0,25%	€ 8.038	0,25%	€ 9.287	€ 23.564
Taakveld 7.2	Riolering	23,56%	€ 822.718			10,73%	€ 343.772	10,63%	€ 395.775	€ 1.562.265
Taakveld 7.3	Afval	15,71%	€ 548.670			10,80%	€ 345.917	10,69%	€ 398.236	€ 1.292.823
Taakveld 7.5	Begraafplaatsen & Crem.	0,08%	€ 2.958			0,20%	€ 6.265	0,20%	€ 7.330	€ 16.552
Taakveld 8.3	Wonen en Bouwen	1,41%	€ 49.223			0,24%	€ 7.797	0,24%	€ 9.051	€ 66.071
	Totaal	100,00%	€ 3.491.762	100,00%	€ 6.758.271	100,00%	€ 3.204.155	100,00%	€ 3.724.224	€ 17.178.411

3.3 Kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van BghU bestonden uit investeringen in het ICT-landschap. Deze activa werden in 5 jaar afgeschreven. Aangezien het contract met de ICT leverancier conform de aanbestedingsvoorwaarden met 4 jaar werd verlengd tot mei 2022, zijn geen afschrijvingslasten meer opgenomen in de nieuwe begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025. Doordat BghU in de aanbesteding 2023-2025 uit gaat van SaaS als leidend principe is dat ook niet nodig. De lasten worden opgevangen in de exploitatie.

3.4 Financiering

BghU mag alleen gelden aantrekken voor haar uitvoeringstaak. Dit betekent dat alleen geld wordt aangetrokken voor activiteiten die door het bestuur zijn goedgekeurd. Er vindt geen uitzetting van gelden plaats en er wordt ook geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten (derivaten, opties en dergelijke). BghU is bij het aantrekken van vreemd (kort en lang) vermogen gehouden aan de financieringsvoorschriften zoals die zijn vastgesteld in de "Wet Financiering decentrale overheden" (Wet Fido). BghU dient te voldoen aan de wettelijke kasgeldlimiet en renterisiconorm.

Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden zijn decentrale overheden verplicht hun overtollige liquide middelen aan te houden in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren). Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden.

Schatkistbankieren

Het naleven van de BBV betekent onder andere dat een organisatie bij het aantrekken van vreemd (kort en lang) vermogen gebonden is aan de financierings-voorschriften zoals die zijn vastgesteld in de "Wet Financiering decentrale overheden". BghU is dan ook verplicht om gebruik te maken van het schatkistbankieren. Schatkistbankieren houdt in dat instellingen hun liquide middelen aanhouden bij het ministerie van Financiën. Door gebruik te maken van schatkistbankieren verlaat publiek geld de schatkist pas op het moment dat de middelen benodigd zijn voor de uitvoering van een publieke taak. Men hanteert hierbij wel drempelbedrag. Het drempelbedrag is een gemiddelde per kwartaal. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat een organisatie gemiddeld buiten de schatkist mag houden. De drempel is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen met een onder drempel van € 1.000.000 (besluit van juli 2021). BghU confirmeert zich aan deze drempel.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de grens aan tot welk bedrag lagere overheden hun activiteiten met kort geld mogen financieren. Gemeenschappelijke regelingen mogen 8,2% van het begrotingstotaal financieren met kort geld. BghU heeft juridisch de mogelijkheid dit bedrag te lenen in een zogenaamde "kortgeld constructie". Daar wordt geen gebruik van gemaakt en de verwachting is dat dit in de komende jaren zo blijft.

Liquiditeitspositie

Met de deelnemende partijen is overeengekomen dat iedere deelnemer bij aanvang van een kwartaal vijfentwintig procent van de jaarlijkse bijdrage voldoet. Mocht BghU onverhoopt middelen tekort komen, dan beschikt BghU over een rekening courant krediet van € 3.000.000 bij de huisbank.

Balanspositie per 2021 en meerjarenprognose

Balans na resultaatbestemming 2020, voor resultaatbestemming 2021								
	2020	2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025	Prognose 2026
VASTE ACTIVA							
Materiële Vaste Activa	€ 312.132	€ 1	€ -	€ -	€ -		€ -
VLOTTENDE ACTIVA							
Uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar	€ 4.062.000	€ 5.648.710	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.500.000
Overlopende activa	€ 826.538	€ 936.807	€ 800.000	€ 800.000	€ 800.000	€ 800.000	€ 800.000
Liquide middelen	€ 304.728	€ 251.158	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Activa	*€ 5.505.399*	*€ 6.836.676*	*€ 6.300.000*	*€ 6.300.000*	*€ 6.300.000*	*€ 6.800.000*	*€ 7.300.000*
EIGEN VERMOGEN							
Algemene reserve	€ 105.870	€ 105.870	€ 380.870	€ 380.870	€ 380.870	€ 380.870	€ 380.870
Bestemmingsreserve	€ 1.321.870	€ 995.401				€ 500.000	€ 1.000.000
Te bestemmen resultaat		€ 438.135					
VREEMD VERMOGEN							
Voorziening	€ 259.350	€ 201.976	€ -	€ -	€ -	€ -	
VASTE PASSIVA							
Vaste schulden met rentetypische looptijd							
Onderhandse leningen van binnenlandse bank			€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
VLOTTENDE PASSIVA							
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd	€ 3.818.309	€ 5.095.295	€ 5.919.130	€ 5.919.130	€ 5.919.130	€ 5.919.130	€ 5.919.130
Passiva	*€ 5.505.399*	*€ 6.836.676*	*€ 6.300.000*	*€ 6.300.000*	*€ 6.300.000*	*€ 6.800.000*	*€ 7.300.000*

Bovenstaande tabel maakt inzichtelijk dat door het overgaan naar een SaaS-tenzij principe er niet meer in activa geïnvesteerd wordt. Dat betekent ook dat de liquiditeitspositie gelijk blijft. Materiële vaste activa heeft BghU straks vanaf 2021 dus niet meer. Voor de vlottende activa geldt dat de uitzettingen met rentetypische looptijd < 1jaar bestaan uit middelen die per eindejaar in de schatkist staan (over het algemeen de middelen die nog aan deelnemers moeten worden afgedragen) en het saldo liquide middelen. Dat is niet exact te voorspellen en daarom is een aanname gemaakt dat deze ongeveer waarden gelijk blijven. Hetzelfde geldt voor de overlopende activa.

Aan de passivazijde van de balans is het eigen vermogen bij de huidige stand van zaken bevroren. Het te bestemmen resultaat wordt, bij positieve besluitvorming, aangewend voor een korting op de deelnemersbijdrage en voor het versterken van de algemene reserve. De verwachting is dat de bestemmingsreserve in eerste instantie volledig wordt benut. Vanaf 2025 wordt deze weer aangevuld. De netto vlottende schulden worden bevroren in de prognose: deze zijn sterk gekoppeld aan de uit te betalen bedragen aan deelnemers. De verwachting is dat de voorziening voor de proceskosten eenmalig eind 2022 niet meer terugkeert.

3.5 Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering benoemt BghU de belangrijkste ontwikkelingen in het kader van haar bedrijfsvoering. De ontwikkelingen die BghU hier weergeeft, vloeien grotendeels voort uit eerder gemelde voornemens uit de Kadernota 2023-2026.

ICT ontwikkeling

Waar 2022 in het teken staat van de overgang naar een nieuw applicatielandschap voor de kernapplicaties van BghU, daar staat 2023 in het teken van het optimaliseren van de werkprocessen in die nieuwe kernapplicaties. Parallel werkt BghU in 2023, zoals omschreven in de Kadernota 2023-2026, aan de overgang voor kantoorautomatisering en hosting. Die staat voor ultimo 2023 op de rol. In 2022 zal worden gestart met de voorbereidingen voor het aanbestedingstraject van de hosting en kantoorautomatisering, waarbij de nadruk zal liggen op veilige cloud-computing en cloud-storage en optimalisatie van contract-/SLA-management tussen BghU en PaaS/IaaS-leveranciers. Implementatie zal plaatsvinden in 2023 en uiterlijk 1-1-2024 zal de organisatie werken op een nieuw platform voor hosting, ontsluiting en kantoorautomatisering. Fysieke netwerkvoorzieningen (WAN/LAN/WLAN) blijven belegd bij de eigenaar van het kantoorpand, waarin BghU is gevestigd (gebouwgebonden dienstverlening).

BghU hanteert het principe ‘cloud, tenzij’. Ook na implementatie van de nieuwe applicaties zal, in samenwerking met leveranciers en dienstverleners, blijvend worden gestreefd naar een volledige cloud-oplossing, daar waar dit ten tijde van implementatie wellicht nog niet mogelijk was. Een nieuwe infrastructuur heeft impact op de gehele organisatie en vereist een gedegen voorbereiding. Voor het voorbereidend traject (advies) en de implementatiefase is de verwachting dat extra ondersteuning benodigd zal zijn. Voor 2022 zijn hier voor middelen voorzien, voor 2023 wordt bij het opstellen de behoefte afgezet tegen de beschikbare middelen op basis van de meerjarenraming. In de begroting 2023 is een bedrag van € 437.000 gereserveerd voor eenmalige transitielasten, die we betrekken bij de update van het bestedingsplan van de reserve die voor 2022 in de boeken staat.

Personeel

Strategisch HR-beleid

De komende jaren zal BghU te maken krijgen met in-en externe ontwikkelingen die invloed hebben op het personeelsbestand van BghU. Hierbij valt o.a. te denken aan digitalisering en robotisering, het steeds groeiende belang van data, een krapper wordende arbeidsmarkt, en uitstroom van pensioengerechtigden. Verwachting is dat deze ontwikkelingen o.a. gevolgen hebben voor de inhoud van functies, (gevraagde) kennis, vaardigheden en competenties van medewerkers en de arbeidsmarktbenadering. Om in te spelen op de ontwikkelingen zal het strategisch HR-beleid zich hier de komende jaren op richten. In 2022 zullen we d.m.v. strategische personeelsplanning hiervoor de basis leggen. Dit is een instrument om het huidige personeelsbestand in kwalitatieve en kwantitatieve zin af te zetten tegen hetgeen in de toekomst nodig is en vervolgens te bepalen welke acties ondernomen dienen te worden om dit te realiseren.

Een belangrijk HR-thema voor nu en de komende jaren uitgelicht:

In een steeds veranderende maatschappij en gezien bovengenoemde ontwikkelingen is het noodzakelijk om wendbaar te blijven. Het continu blijven leren en ontwikkelen is dan ook een belangrijk HR-thema, voor nu en de toekomst. Binnen dit kader wordt veel aandacht besteed aan opleiding- en ontwikkeling. Zo worden kennissessies georganiseerd, zijn de meeste WOZ-taxateurs opgeleid tot NRVT-taxateur, volgen medewerkers individuele opleidingen, etc. Ook investeert BghU in het opleiden en begeleiden van stagiaires (zijn een erkend leerbedrijf), trainees en young potentials. BghU vindt het namelijk belangrijk te investeren in de potentiële medewerker van de toekomst, maar ook om van de jongere generatie te leren. Vanaf 2022 zal ook geïnvesteerd worden in opleidingen rondom datagedreven-werken, klantbenadering, etc.

Met de komst van een nieuwe belastingapplicatie zullen in 2022 een groep medewerkers de rol van keyuser op zich nemen. Dit betekent dat zij, na een opleiding van de leverancier, collega’s zullen opleiden en begeleiden m.b.t. het nieuwe systeem. In 2022 en de jaren daarna worden ook talentenonderzoek en -coaching voortgezet. Hiermee wordt inzicht verkregen in de talenten van individuele medewerkers en van teams en kunnen deze talenten optimaal benut worden. Jaarlijks wordt een opleidings-en ontwikkelingsplan opgesteld die bijdraagt aan de ambitie van de organisatie en de ontwikkelingen die op de organisatie afkomen.

In de komende jaren zal BghU blijven investeren in (het stimuleren) van leren en ontwikkeling.

CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties

De cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) is van toepassing. In januari 2022 is een nieuwe cao afgesloten. Enkele belangrijke punten uit de nieuwe cao:

- De cao geldt voor 2 jaar: 2021 en 2022.
- De salarissen stijgen met ingang van 1 december 2021 met 1,5%, en per 1 april 2022 met 2,4%.
- Medewerkers krijgen een eenmalige corona-onkostenvergoeding van € 300,- en een eenmalige uitkering van € 900,- (beide bedragen zijn bruto en naar rato dienstverband).
- Medewerkers krijgen in 2022 een thuiswerkvergoeding van € 2,- per thuis gewerkte dag.
- Er zijn afspraken gemaakt over het harmoniseren van de verlofdagen met ingang 2023.
- Het is mogelijk om meerjarig verlof te sparen.

Informatiebeveiliging en zekerheid
Door de inzet van het vernieuwen van onze (ICT-)processen, -applicaties en –systemen. Hiervoor gaat BghU een BIO gap-analyse uitvoeren om in kaart te brengen wat er moet gebeuren om aan de BIO te voldoen. Om nu en in de toekomst over betrouwbare, veilige informatievoorziening te beschikken.

In de kadernota is voor deze reden (het verwerken van de resultaten uit de GAP Analyse 2022 en eventuele intensiverende BIO maatregelen) een reservering opgenomen voor 2023 die we met deze begroting invullen op € 10.000 incidenteel. Dit bedrag wordt gedekt uit de reguliere projectgelden.

Archief
In 2021 is er door een extern bureau een risicoanalyse opgesteld en BghU heeft daarmee de verbeterpunten geprioriteerd, zodat we per onderdeel gestructureerd stappen kunnen zetten en de organisatie steeds beter kan voldoen aan de eisen die het informatiebeheer stelt. Vanuit het capaciteitsplan is er inzichtelijk gemaakt wat er nodig is om het informatiebeheer goed te kunnen uitvoeren, in zowel capaciteit en kennis. Ook is er in 2021 een stevig fundament gelegd onder een handboek vervanging. De organisatie moet nog stappen gaan zetten in het documentenbeheer – bijvoorbeeld het aanschaffen van een Document Management System (DMS). In 2023, wanneer de nieuwe systemen draaien, zal er kennis moeten worden ingehuurd om het handboek vervanging te voltooien. Dit is nodig om een vervangingsbesluit op te kunnen stellen. Met als doel: het reduceren van de opslag van fysieke documenten.

Financiën & control
Voor 2023 geldt dat met name het verder versterken van de rechtmatigheidsverklaring en het in control framework prioriteit krijgt. De financiële beheersorganisatie is stabieler na afronding van de gehele aanbestedingsprocedure en de inbedding van de langlopende contracten, waardoor ruimte ontstaat voor het versterken van het in control zijn op rechtmatigheidsaspecten. Met ingang van 2022 geldt het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid en de verwachting is dat in de periode 2022-2023 de gehele BghU daar de bedrijfsvoeringsprocessen op aanpast om volledig compliant te zijn. Nadat de nieuwe applicatie is ingericht, kan ook de procescontrol en applicatiecontrol verder worden versterkt.

3.6 Paragraaf verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin BghU zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. BghU kent als zelfstandige organisatie geen verbonden partijen.

BghU voert haar taken uit voor de volgende deelnemende gemeenten en voor het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. BghU is voor deze deelnemers een verbonden partij door het bestuurlijke en financiële belang.

Gemeente Bunnik

Gemeente De Bilt

Gemeente Houten

Gemeente Lopik

Gemeente Nieuwegein

Gemeente Stichtse Vecht

Gemeente Utrecht

Gemeente Utrechtse Heuvelrug

Gemeente Zeist

Hoogheemraadschap
De Stichtse Rijnlanden

3.7 Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. BghU heeft geen invloed op het grondbeleid van haar deelnemers. Om deze reden is de paragraaf Grondbeleid niet van toepassing.

Vaststellingsbesluit

Besluit:

1. De Ontwerpbegroting BghU 2023, inclusief meerjarenperspectief 2024 - 2026 vast te stellen;
2. De Ontwerpbegroting 2023, inclusief meerjarenperspectief 2024 - 2026 ter zienswijze aan te bieden aan de besturen van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en de gemeenten Utrecht, De Bilt, Bunnik, Houten, Lopik, Nieuwegein, Zeist, Utrechtse Heuvelrug en Stichtse Vecht en de provincie Utrecht.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het bestuur BghU van 30 maart 2022, te Utrecht.

Het Bestuur van BghU,

de voorzitter

J.C.H. Haan

de directeur,

M. Vrisou van Eck

Bijlage A – Bijdrage verordening art. 40 GR

In artikel 40 van de Gemeenschappelijke Regeling is bepaald dat het Bestuur een bijdrage-verordening vaststelt met daarin de methode en richtlijnen voor de kostenverdeelsleutel. De uitgangspunten zoals vermeld in deze verordening zijn gehanteerd bij het opstellen van de jaarlijkse deelnemersbijdragen. Eventuele aanbevelingen vanuit de evaluatie van de kostenverdeelsleutel zijn in deze verordening nog niet verwerkt.

a. Uitgangspunt is het gezamenlijk te realiseren maatschappelijk voordeel en de in dat kader benodigde solidariteit.

b. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een basispakket en een pluspakket.

c. Het basispakket wordt door alle deelnemers afgenomen, uitgezonderd het onderdeel waardering voor de OZB, dat niet door Hoogheemraadschap wordt afgenomen. Het Hoogheemraadschap deelt via afdrachten aan het ministerie van BZK indirect mee in de kosten voor waarderen.

d. De kosten voor het basispakket worden verdeeld volgens een verdeelsleutel die zowel voldoet aan de voorwaarden voor btw-vrijstelling voor de dienstverlening van de BghU aan haar deelnemers, áls aan de voorwaarden voor het doorschuiven van de inkoop-btw aan gemeenten. Deze laatste voor zover het gaat om diensten die gemeenten afnemen in hun rol als overheid. Een en ander betekent dat de kosten van het basispakket verdeeld worden op basis van een vaste verdeelsleutel en uitdrukkelijk niet op basis van tarieven.

e. De vaste verdeelsleutel is zowel van toepassing op de bepaling van de deelnemersbijdrage begrotingsbasis als op de verrekening van het rekeningresultaat. Daarbij geldt dat verschillen tussen begroting en rekening in eerste instantie worden verevend met behulp van de algemene reserve. Dit betekent dat een eventueel negatief rekeningresultaat automatisch resulteert in een taakstelling voor de BghU en dat een positief rekeningresultaat de buffer creëert die nodig is om bijvoorbeeld de financiële effecten van afwijkende volumeontwikkelingen te kunnen dempen en/of om de aansluiting van nieuwe toetreders c.q. aanvullende voorzieningen op grond van ontwikkelingen in wet- en regelgeving te kunnen bekostigen.

f. De kostenverdeelsleutel is gebaseerd op het principe van “de gebruiker betaalt”, met inachtneming van de bestuurlijke afspraken die in het kader van de toetreding gemaakt zijn. Dit betekent dat de omvang van de werklast van de deelnemers uitgangspunt is voor het verdelen van de kosten en dat de kosten van de werklast worden geraamd op bedrijfseconomisch algemeen aanvaarde gronden.

g. De raming van de werklast, de kosten van de werklast en de daaruit af te leiden kostenverdeelsleutel zullen - met in achtneming van de gemaakte bestuurlijke afspraken - in het perspectief van het principe “de gebruiker betaalt” periodiek worden herijkt naar aanleiding van de gerealiseerde werklast zoals deze blijkt uit de meest recente vastgestelde jaarrekening.

h. Binnen het basispakket wordt onderscheid gemaakt naar de volgende werklastbepalende factoren:

- het aantal WOZ-objecten voor de verdeling van de kosten van het WOZ-proces;
- het aantal aanslagregels voor de verdeling van de kosten van het proces gegevensbeheer en heffen;
- het aantal vorderingen voor de verdeling van de kosten van het daadwerkelijk innen van de belastingen, waaronder begrepen de handelingskosten m.b.t. kwijtschelding;
- het aantal inwoners voor de verdeling van de kosten van het klantcontact (afhandelen web-formulieren, e-mails, telefoontjes, brieven, baliebezoeken, etc.);
- het aantal bezwaren en beroepen voor de verdeling van de kosten van bezwaar en beroep.

i. Het pluspakket bestaat vooralsnog uit de onderdelen parkeren, leges en BAG. De kosten die met het pluspakket samenhangen worden direct toegerekend aan de betreffende deelnemer, en vallen buiten de kosten die door middel van de kostenverdeelsleutel aan de deelnemers worden toegerekend.

Belastingsamenwerking
gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht

BghU
Postbus 5150, 3502 JD Utrecht
Telefoon: 088- 0640200
www.bghu.nl

Aan gemeenteraad van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Utrecht, 5 april 2022

Onderwerp
Ontwerpbegroting BghU 2023, (eerste) begrotingswijziging 2022 bij bestuursrapportage en de jaarstukken 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de Ontwerpbegroting BghU 2023 aan en ter informatie ook de jaarstukken BghU 2021. De Ontwerpbegroting BghU 2023, inclusief meerjarenperspectief 2024-2026 is door het bestuur van BghU vastgesteld op 30 maart 2022. Met deze stukken laten wij u zien hoe wij de komende jaren uw belastingtaak efficiënt en kwalitatief goed blijven uitvoeren. U kunt als raad met behulp van deze stukken uw gemeenschappelijke regeling controleren en zo nodig bijsturen.

Ontwerpbegroting BghU 2023
Op de Ontwerpbegroting BghU 2023 kunt u uw zienswijze indienen. In de ontwerpbegroting wordt tevens het meerjarenperspectief 2024-2026 geboden waarin de ontwikkelingen verder zijn vertaald naar planvorming en financiële consequenties.

Wij verzoeken u uw zienswijze over deze ontwerpbegroting voor 27 mei 2021 schriftelijk kenbaar te maken aan het bestuur. Wij voegen uw reacties bij de ontwerpbegroting en zullen deze aanbieden aan het bestuur van BghU. Op 29 juni 2022 ligt de ontwerpbegroting ter vaststelling voor aan het bestuur. Na vaststelling bieden we de begroting aan de provincie als toezichthouder.

Wellicht ten overvloede attenderen wij u er op de ontwerpbegroting ter inzage te leggen en tegen betaling beschikbaar te stellen. De gemeenten en het hoogheemraadschap publiceren deze terinzagelegging en de verkrijgbaarstelling.

Begrotingswijziging 2022
In haar vergadering van 30 maart 2022 heeft het bestuur besloten de begrotingswijziging 2022 expliciet te koppelen aan de 1e bestuursrapportage 2022 en de begroting 2022 tot die tijd niet te wijzigen.

Jaarrekening 2021
Daarnaast treft u, ter informatie, de jaarstukken 2021 aan. Het jaar is afgesloten met een positief rekeningresultaat van € 438.135 en een goedkeurende accountantsverklaring op het gebied van getrouwheid en een oordeel met beperking. De beperking over de rechtmatigheid spitst zich toe op het niet Europees aanbesteden van twee contracten (inhuur personeel van derden). Het oordeel heeft geen effect op de jaarrekening van de deelnemers zelf. Het resultaat zal conform het besluit van het bestuur als volgt worden bestemd:

1) een dotatie van € 275.000 in de bestemmingsreserve voor:
   a) de financiering van de ICT-transitie
   b) het afdekken van de belangrijkste risico's door het weerstandsvermogen weer op peil te brengen
2) totaal € 163.135 te bestemmen voor een teruggave van de deelnemersbijdrage. Dit laatste wordt verantwoord geacht omdat in de begroting 2022 middelen zijn opgenomen voor de overgang naar de nieuwe systemen. Dit zal meegewogen worden in de bijstelling bij de 1e bestuursrapportage.

Hoogachtend,
Het bestuur, namens deze,
De secretaris,

M. Vrisou van Eck MPM

Bijlagen

1. Ontwerpbegroting 2023, inclusief meerjarenperspectief 2024-2026
2. Jaarverslag -en jaarrekening 2021 inclusief controleverklaring

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	2689
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	12 mei 2022
Agendapunt	8
Titel	Raadsbrief Uitvoeringsproblemen bij Wob-taak en voorbereiding implementatie Woo
ID	2868
Behandelend ambtenaar	E.J.B. Rooke
Telefoon	1430
E-mail	e.rooke@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Burgemeester Dijksma
Beleidsveld	Juridische Zaken
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Jochim Schueler/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën/06-42238564
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	12 mei 2022

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	E.J.B. Rooke	**Datum**	3 december 2021
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	9431908
E-mail	e.Rooke@Utrecht.nl	**Onderwerp**	Uitvoeringsproblemen bij Wob-taak
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Juridische Zaken

Geachte leden van de raad,

Vanwege de aantrekkende arbeidsmarkt als gevolg van openstaande Wob-vacatures en personele uitbreidingen bij overheden in de aanloop naar de Wet open overheid (Woo) zien we op dit moment op landelijke schaal een tekort aan personele capaciteit voor de behandeling van Wob-verzoeken. De effecten daarvan merken wij ook in Utrecht. In de loop van dit jaar is in korte tijd de werkbelasting bij de Wob-medewerkers dusdanig toegenomen, dat wij verzoeken momenteel niet (altijd) kunnen behandelen binnen de wettelijke termijn die hiervoor geldt. De arbeidsmarkt is dusdanig, dat het niet eenvoudig is dit op (zeer) korte termijn op te lossen. We hebben daarom helaas moeten besluiten prioritering aan te brengen in de afhandeling van verzoeken in de periode november 2021 t/m januari 2022. Openbaarmaking is een recht, we betreuren dit daarom ten zeerste en hebben maatregelen getroffen om zo snel mogelijk de capaciteit op peil te brengen. Dit is zeker niet hoe wij als gemeente willen werken, maar door de huidige omstandigheden zijn wij genoodzaakt deze prioritering aan te brengen op dit moment.

We hebben diverse maatregelen genomen om het wegvallen van personeel op te vangen en extra personeel in te huren door taken centraal over te nemen, externe vacatures open te stellen, oud stagiaires te benaderen om naast de studie deeltijd te werken, interne opleidingen en overplaatsbaar personeel tijdelijk in te schakelen. De groei van de werkvoorraad en de achterstanden gaan op dit moment echter sneller dan de mogelijkheden om de personele capaciteit uit te breiden. Wij gaan bekijken op welke wijze de personele capaciteit structureel moet worden aangepast. Daarbij houden we ook rekening met de nieuwe taken en werkzaamheden van de Wet open overheid (Woo), die per 1 mei 2022 in werking treedt.

Met deze brief informeren wij u over de oorzaken van deze toename, hoe wij hierin nu keuzes maken en daarnaast hoe wij de opgelopen achterstanden in de afhandeling van verzoeken op basis van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) wegwerken en voorkomen in de toekomst.

Oorzaken van de achterstanden
De achterstanden in de behandeling van Wob-verzoeken is te wijten aan een combinatie van factoren, die wij hieronder kort aangeven.

1. Stijging van het aantal en grotere complexiteit van de verzoeken

Het aantal Wob-verzoeken steeg van gemiddeld 335 per jaar in de jaren daarvoor, naar 1028 verzoeken in 2020. Daarnaast neemt de complexiteit van de verzoeken en de omvang van de te beoordelen documenten toe. De beslistermijn is echter 8 weken gebleven.

2. Organisatorische aspecten

Het huidige gemengde organisatiemodel waarbij een deel van de Wob-taken centraal wordt uitgevoerd en een deel decentraal bij de organisatieonderdelen is kwetsbaar en niet altijd efficiënt. Daarnaast is de behandeling van AVG-verzoeken (Algemene Verordening Gegevensbescherming) vorig jaar overgedragen van Publiekszaken aan het centrale Wob-team van FIJ/Juridische Zaken. Ook deze taak is groeiende en vergt steeds meer inzet van het centrale Wob-team.

3. De aard van de Wet openbaarheid bestuur

De Wob is een grondrecht en er hoeft geen belang te worden gesteld om een Wob-verzoek te doen. De beslistermijn van een Wob-verzoek blijft altijd maximaal 8 weken, daarbij maakt het niet uit of het gaat om één rapportage of 10 jaar projectarchief. Bij bepaalde verzoekers zien we geen bereidheid om mee te werken aan de precisering van vragen. Daarnaast zijn er verzoekers die structureel Wob-verzoeken indienen zonder dat het belang daar logischerwijs uit blijkt. De behandeling van omvangrijke Wob-verzoeken kost de gemeente zo'n 50 tot 75 duizend euro per verzoek.

De informatie wordt opgehaald bij de organisatieonderdelen. Het verzamelen en controleren van documenten van omvangrijke Wob-dossiers kost veel tijd en kan ten koste gaan van andere werkzaamheden. Omvangrijke Wob-dossiers bevatten veel persoonsgegevens die zorgvuldig onleesbaar moeten worden gemaakt ter voorkoming van een datalek op grond van de AVG. Daarnaast bevatten omvangrijke Wob-dossiers vaak ingekomen stukken van derde belanghebbende die wij de gelegenheid moeten geven om een zienswijze uit te brengen, zoals e-mails van burgers, bedrijven of maatschappelijk instellingen.

4. Personele aspecten

De krapte op de arbeidsmarkt is ook merkbaar op het gebied van de Wob. Het inhuren van tijdelijke krachten via detacheringsbureaus levert de afgelopen maanden op een uitzondering na geen nieuwe personele capaciteit op.

5. Naleving archiefbeheer

De Archiefwet heeft als uitgangspunt dat documenten in geordende, toegankelijke staat worden opgeslagen in daarvoor aangewezen systemen. De hoeveelheid ongeordende documenten groeit doordat er in delen van de organisatie beperkt structureel archiefbeheer plaatsvindt. In onze raadsbrief van 24 juni 2021 hebben wij u hiervan reeds op de hoogte gesteld van de staat waarin ons informatiebeheer zich bevindt. Zoals in die brief gemeld, is ons archiefstelsel kwetsbaar, versnipperd, onvoldoende actueel en op onderdelen zelfs onrechtmatig, omdat wij archieven niet tijdig opschonen en vernietigen op grond van de Archiefwet en AVG. De hoeveelheid ongeordende documenten groeit doordat bij Wob-verzoeken en werkt door in het halen van beslistermijnen. Dit is niet alleen een probleem bij de gemeente Utrecht, maar bij alle overheidsorganisaties. Er is steeds meer tijd nodig om de documenten te vinden, te verzamelen en door de grotere hoeveelheid kost ook het beoordelen meer tijd.

Korte termijn: prioritering Wob-verzoeken (november 2021 t/m januari 2022)

Er zijn veel omvangrijke verzoeken die, vanwege de grote hoeveelheid documenten die door derde belanghebbenden zijn opgesteld, langdurige personele inzet vragen.
Om onze beperkte Wob-capaciteit zo effectief mogelijk te gebruiken en uitval door werkdruk en verdere achterstand te voorkomen, behandelen wij Wob-verzoeken voorlopig op basis van een prioritering. Dat betekent dat eerst de verzoeken van vóór 2021 worden afgehandeld om

achterstanden weg te werken. Voor de verzoeken van het huidige jaar hanteren we vervolgens het principe ‘kleine (of eenvoudige) verzoeken vóór grote (of complexe) verzoeken’, om daarmee ruimte te maken voor de meer omvangrijke dossiers van dit jaar.

Dit betekent dat voor sommige aanvragers de beantwoording van hun Wob-verzoek langer zal duren. Indieners brengen wij op de hoogte als de behandeling van hun verzoek wat langer zal duren. Wij leggen daarbij uit hoe dit komt. Uiteraard staat het deze verzoekers vrij om tegen termijnoverschrijdingen in bezwaar of beroep te gaan. Dit kan ertoe leiden dat wij alsnog op korte termijn moeten beslissen op een Wob-verzoek. Deze prioriteringsmaatregel is dan ook alleen bedoeld voor de korte termijn.

Structurele aanpak van de achterstanden
Meer structureel nemen wij de volgende maatregelen ter bestrijding van de huidige achterstanden en het voorkomen van nieuwe.

1. Extra capaciteit

Met de volgende maatregelen proberen we de personele capaciteit te vergroten:

a. Op de korte termijn breiden wij de vaste personele capaciteit van het centrale Wob-team uit door in plaats van tijdelijke contracten personeel te werven met jaarcontracten, die meer zekerheid bieden en daarmee aantrekkelijker zijn. Bij goed functioneren bieden wij ook perspectief op een vaste aanstelling.
b. Daarnaast zijn wij gestart met het intern opleiden van extra ondersteuners om omvangrijke dossiers klaar te maken. Daarmee ontzorgen we de Wob-coördinatoren;
c. Tot slot blijven we externen inhuren als er gekwalificeerd personeel wordt aangeboden.

Dit kost – zeker gezien de krapte op de arbeidsmarkt – wel wat tijd. De voorbereidingen zijn inmiddels gestart om werkprocessen in te richten op de Woo (van website-informatie, werkprocessen inrichten tot modelbrieven opstellen). Ook deze opgave leidt tot uitbreiding van bestaande taken, nieuwe taken en nog kortere beslistermijnen (van maximaal 8 weken naar 6 weken). Deze capaciteit zullen worden gedekt vanuit de structurele rijksmiddelen die beschikbaar zijn gekomen in het kader van de Woo.

2. Inzet specialistischere software.

Met inzet van specialistischere software kunnen we sneller op dossierniveau documenten ordenen, ontdubbelen en beoordelen. De software stelt echter wel hogere digitale eisen aan medewerkers die ermee werken. Door extra trainingen vergroten we de vaardigheden. Door extra medewerkers te trainen kunnen we steeds meer medewerkers inzetten ter ondersteuning van Wob-behandelaars.

Tot slot
Met de maatregelen zoals hierboven beschreven hopen wij de achterstanden in de Wob-afhandeling zo snel mogelijk in te lopen, voor de lange termijn een meer robuuste organisatie neer te zetten en Wob-aanvragen binnen de gestelde termijn te behandelen. Zoals gezegd hechten wij er veel belang aan om de situatie zo snel mogelijk te verbeteren. Daarnaast bereiden we ons voor op de implementatie van de Woo. Daarover zullen we u nog separaat informeren.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,